MEHMET ORUÇ · YILLIK KÜLLİYAT

MEHMET ORUÇ

2010

YILLIK KÜLLİYATI

KİTAP EDİSYONU · MİNION PRO
403 yazı · 133,565 kelime
17 × 24 cm · 11,5 punto

KİTAP EDİSYONU · 2010

Bir yılın bütün yazıları

Mehmet Oruç'un 2010 yılında yayımlanan 403 yazısı, tarih ve başlık sırası korunarak tek bir kitap cildinde bir araya getirildi.

Metinler doğrulanmış dijital arşiv kayıtlarından alınmış; imla ve ifade özellikleri korunmuştur. Yalnızca sayfa düzenini bozan teknik boşluklar ve görünmez karakterler temizlenmiştir.

Bu kitap edisyonu, yazıları zorunlu olarak yeni sayfadan başlatmaz. Başlık ve ilk paragraf birlikte tutulur; uygun alan bulunduğunda sonraki yazı aynı sayfada devam eder. Böylece kitap ritmi korunurken gereksiz boş sayfalar azaltılır.

> **DİZGİ NOTU**
> Minion Pro 11,5 / 16 punto · 17 × 24 cm kitap boyu · tek sütun · aynalı baskı marjları için hazırlanmış iç blok.

2010 DİZİNİ

İçindekiler

Ocak

Şeytanın insanı helâk eden tuzağı 013
Başkalarının ayıblarını örterlerdi 014
İnsanı yükselten amelidir! 014
Harama düşmemek için… 016
Ailenin geleceği için yol ayrımındayız! 017
Dinin istismar edilmesinden hoşlanmazlardı 019
Laura'nın huzurlu aile reçetesi 020
Herkes ameli ile ölçülür! 022
Üstünlük takvadadır! 023
Az yemek onların şiarıydı 024
İmanı koruyan kaleler! 025
Evliyaların ortak özelliği 026
Ailede erkeğin ailevi sorumlulukları 027
Kıyamette aç kalacak olanlar! 029
"Onlar, Cenab-ı Hakkın size emanetidir!" 030
"Üç gündür bir şey yemedim!" 032
"Üç gündür bir şey yemedim!" 033
Karnını hiç doyasıya doldurmadı! 034
Her türlü kötülüğün başı 035
Mide dolu olunca fikir durur! 036
Mide dolu olunca fikir durur! 037
Az yemenin faydaları 038
Az yemenin faydaları 039
İbadetlerden tat alınabilmesi için 040
İbadetlerden tat alınabilmesi için 041
Kadının ailedeki sorumlulukları 042
Camilerimizde artık fıkıhtan bahsedilmiyor! 044
Tok açın halinden anlamaz! 046
Tok açın halinden anlamaz! 047
Kadına, savaşa gitmeden şehid savabı! 048
Her türlü kötülüğün kaynağı 050
Hastalıkların başı 051
Zararı olmayan ilaç 052
İbadete mani olan her şey… 053
Midenin esiri olmamalıdır! 054
Fazla yumuk fazla yemekten 055
Taklit gerçeği gibi olmaz! 056
Yemek yerine dinini hazmedenler! 058
"Osman Gazi, adaşı Halife Osman gibiydi" 059
"Osman Gazi, adaşı Halife Osman gibiydi" 061
Dünyanın ve ahıretin anahtarı 063

Dünyanın ve ahıretin anahtarı 064
“Dileklerinizi aç iken yapın!” 065
“Dileklerinizi aç iken yapın!” 066
Hastalıkların aslı çok yemek 067
Hastalıkların aslı çok yemek 068
Kendilerini değil başkasını tercih ederlerdi 069
Gayeleri yeme içme olanlar! 070

Şubat

İnce hesaplar yaparlardı 073
“Rabbim bana münakaşıyı men etti!” 074
Günahların insana verdiği zararlar! 075
İşlerin en hayırlısı 077
İmanın gitmesine sebep olan günahlar 078
Kendi küçük cürmü büyük! 080
Kendi küçük cürmü büyük! 081
İmtihan ağır, mükafak büyük! 082
Şeytanın günah işletme aleti! 083
Allah münakaşada ısrarı sevmez! 084
İbadetin en kolayı! 085
Otuz yıllık ibadeti boşa çıkarır 086
"Ya hayır söyle veya sus! 087
"Ya hayır söyle veya sus! 088
Kalbi ve dili doğru olmadıkça… 089
“Köpeklere Arap diyen anlayıştan geliyoruz!” 090
Her organ dilden şikayetçi 092
Araplar isyan ettiler mi, ettirildiler mi? 093
“Söz gümüş ise sükut altındır” 095
Çok konuşan bunun zararını bir bilse… 096
Az konuşan rahat eder! 097
Her söz kayda geçiyor 098
Konuşmanın iyi olduğu üç yer! 099
Boş konuşmak 100
Dinin güncelleştirilmesi gayretleri! 101
Sevimli olan beş şey 103
Boş konuşma nedir? 104
Sözü uzatmak 105
“Şeytan sizi dalalete düşürmesin!” 106
Konuşması ve malı çok olan! 107
Söylenmedik sözden pişmanlık duyulmaz 108
“Abdestli ölen, ölüm acısı çekme!” 110
Akıllı ve cahil kimslerde dilin yeri 111
Namaz, bedendeki baş gibidir 112
Dil kalp ve diğer uzuvlar 114
En iyi en kötü iki şey 115
Söylenen her söz önemli! 116
Münakaşa etmek! 117
Hakiki iman için lazım olan altı haslet! 118

Mart

"Rabbim bana münakaşıyı men etti!" 121
Gelişi ile dünya aydınlığa kavuştu 122
Münakaşada üzme, kırma vardır! 124
Doğduğu geceki olaylar 125
Husûmet dini mahveder! 127
Kin kapısı kapalı tutulmalıdır! 128
"Münâkaşa ve münâzara yapma!" 129
Kin tutanın günahları affolmaz! 130
TV geleneksel aile yapısını yok etti! 131
"Mümin kinci olmaz" 133
TV'ler her kesime zarar veriyor! 134
En kuvvetli insan! 136
11/3/2010 137
Yemek yedirmede tekellüf 138
Çirkin söz konuşmak 139
Müslüman edebli olur! 140
Kötü konuşmanın sebebi 141
"2010 Kur'an yılı" dolayısıyla 142
"Altı şeye söz verirseniz… " 144
Mealden din öğrenilmeye kalkışılırsa… 145
Lânet etmek 147
"Lanet için gönderilmedim!" 148
Kimlere lanet edilir 149
"Ölülere sövmeyin, hayırla anın!" 150
Müslümana kâfir diyen 151
Resulullah ile alay edenin hali! 152
Dinde reformda Abduh Ekolü'nün rolü 153
Şaka Yapmak 155
Abduh Ekolü'nün reformist fikirleri 156
Şaka da olsa doğruyu söylerdi 158
Kahkaha ile gülmek hoş görülmezdi 159
"Mizah" kelimesinin nanası 160
Şakası olmayan şakalar! 162
Üç şey kalbi katılaştırır 163
Müslümanla alay etmek 164
Malını canını Cennet karşılığında satan genç! 165
Ayıplanan ayıplanır! 165
Aynâ-i merdıyye'sine kavuştu 166
"Şakada, mizahta ve gülmede aşırı gitme!" 168

Nisan

"Aranızdaki konuşma emânettir! 171
"Akıllı kimse sır küpüdür!" 172
Doğruluk, güzel ahlâkın özü 173
Yalandan az kimse kurtulabilir! 174
Olgunluğun alâmeti 175
İbni Teymiyye Mardin'de tartışıldı 176

Doğruluk kurtarır! 178
İbni Teymiyye'nin aykırı fikirleri 179
Doğruluğun gücü! 181
Yalan, her dinde harâmdı 182
Yalan, her dinde harâmdı 183
Allahü teâlânın razı olduğu dört şey! 184
Allahü teâlânın razı olduğu dört şey! 185
"Rabbim için bin sürü feda olsun!" 186
"Rabbim için bin sürü feda olsun!" 187
Pek bayağı ve en aşağı iş 188
En büyük hata! 189
Her zaman 2+2= 4 olmuyor 191
Yalan ateşin kapısıdır! 193
Esir olan kim; biz mi para mı 194
Cenab-ı Hakkın sevdiği kimseler 196
İki manalı sözler 197
Yalan vaadde bulunmak 198
Vaadini yerine getirmemede özür 199
Çocuğu kötü örnek olmamalı 200
Doğru olan sıddıklardan olur! 201
Resulullahın güzel ahlakı ve adetleri 202
Osmanlı hükümranlığının sona erdiği gün 204
Yalana izin verilen yerler 206
Resulullahın güzel ahlakı ve adetleri 207
Merhametli, dindar ve cesur bir padişahtı 209
Doğru söz fitneye sebep 211
Gıybet kapısını kapalı tutarlardı 212
Gıybet yapılan yemeği terk etti 213
Gıybet kanser gibidir! 214
Gıybet sevapları yok eder 215
Gıybete sürükleyen şeyler 216
Osmanlı hükümranlığının sona erdiği gün 217
Gıybetin kefareti 219
Merhametli, dindar ve cesur bir padişahtı 220
"Benim sevapların nerede?" 222
Amellerin en faziletlisi 223

Mayıs

"Gıybet zinadan dana kötüdür!" 226
Gıybet halinde oruçlarını kaza ederlerdi 227
İnsan gözündeki merteği görmez! 228
O'nun derecesine kimse ulaşamadı! 229
Gıybet sadece söz ile olmaz 231
Evliyalıkta da makamı yüksekti! 232
Gıybeti caiz kılan özürler! 234
Kalben yapılan Gıybet 235
Gıybet çeşitleri 236
Kimlere namaz kılmak farz değil? 237
Gizli tarafları araştırmayın! 239

Namaz, ibadetlerin en kıymetlisi! 240
İnsanların en kötüsü söz taşıyandır 242
Söz taşımak fitneye sebep olur 243
Vakıf eseri amel defterini açık tutar! 244
İnsanların en şerlileli! 245
Onlar yaptı biz yaktık, yıktık! 246
Koğuculuğa ortak olmamak için 248
Söz getiren söz götürür! 249
Söz taşıyıcıların şerrinden koru! 250
Övmenin zararları 252
Övülmek insanı kör eder! 253
Kul hakkı çok önemlidir! 254
Bu düşmanlığın kimseye faydası yok! 255
"Müflis kimdir, biliyor musunuz?" 257
"Müflis kimdir, biliyor musunuz?" 258
Bir garip ölmüş diyeler… 259
"Ondaki haklarınızı benden isteyin" 261
İbadetin kabul olması için 262
Kul hakkı ile gitmektense! 263
Kul hakkında bu kadar hassastılar! 264
Bağdan üzüm yemeğen bağcı! 266
Kul hakkı beş türlüdür 267
Ehli sünnetin temel esasları 268
Hakkını helal etsin! 270
Ehli sünnetin temel esasları (2) 271
Peygamber ameli yapsa… 273
Arkadaşlarını uyandır, gidiyoruz! 274
Bir tanaden ne olur demeyin! 275
Kul hakkı müminin ayıbı 276
Kul hakkında önem sırası 277
Herkesle devam helallaşmalıdır 278

Haziran

"Hak din sadece İslamiyettir!" 281
Böyle Salih Amca'lar çok azaldı! 282
Diğer dinler insan düşüncesinin mahsülü 284
Diğer dinler insan düşüncesinin mahsülü 286
Sırat köprüsündeki en zor soru! 288
Akıllı kimse helal eder! 289
Alacaklı her zaman haklıdır! 290
O gün herkes birbirinden kaçacak! 291
Kul hakkından kurtulmak için 292
Kimseyi incitmeyen Cennette 293
Kimlere namaz kılmak farz değil? 295
Cehenneme gidecek olanlar! 297
Namaz, ibadetlerin en kıymetlisi! 298
Cehennemden kurtulmanın iki yolu 300
Cenab-ı Hakka kulluk etmek 301
"Kulluk etmeleri için yarattım!" 302

Kulluk insanın her şeyidir! 304
Kulluk itaat gerektirir! 305
O'nu tanıyıp kulluk etmedikçe… 306
Mübarek aylar, günler ve geceler 307
Gerçek hürriyete kavuşmak için 309
Kulluk vazifelerini yapmak! 310
Kul sahibinin arzusuna bakar! 311
Herkes kimin kulu olduğuna bakmalı! 312
Herkes kimin kulu olduğuna bakmalı! 313
Allahın ihsânı ve rahmeti olmasaydı 314
Kul, Rabbi ile alışverişte olamaz! 315
Kulluk, âcizliğini, muhtaçlığını bilmektir 317
Ekin ekmeyenin hasat beklemeye hakkı yok! 318
Saf kulluğun dört alâmeti 320
Çocuklarını yetiştirmeyenlerin vay haline! 321
Cömertlik evliyalık alâmetidir! 323
Cömertlikte üstün derece 324
Başkasını kendine tercih ederlerdi 325
Cenab-ı Hak cömerdi sever! 326
Cömertlik Cennete götürür 328
Cömertlik sayılmayan şeyler 329
Aileyi mahveden diziler 330
Hep başkasını tercih ederlerdi 332
Hep başkasını tercih ederlerdi 333
Her taş yerinde ağırdır 334
"Cennet, cömertler yurdudur." 336
30/6/2010 337

Temmuz

Cömertliğini mezarda da sürdürdü 340
Cömertlik yarışı 341
Aramızda fark olsun! 342
"Cömert olmayan Şeyhlik taslamasın!" 343
Müslümanın müslümanda hakkı 344
Tesettür başı örtmekten ibaret değildir 345
Cahil cömert cimri âlim 347
Kadının örtünmesinde şekil ve sınırlar 348
Cennete girmelerinin sebebi 350
Hangisi daha cömert 351
En sevdiği atını feda etti 352
Firavn'un ölümünün gecikmesi 353
En faziletli amel! 354
Herkes bir âlem oldu artık! 355
Herkes bir âlem oldu artık 357
Mezardan yapılan cömertlik 359
İhtiyaçsızlık insanoğlunun en büyük düşmanı 360
Ağlamasının sebebi! 362
Cömertlik peygamber ahlâkı 363
Cennete götürecek amel! 364

İmam-ı a'zamın cömertliği 365
"Cömertlik Cennete biten ağaçtır" 366
Dinde cömertlik nidir? 367
Yönetici hesap yerine eli bağlı getirilecek! 368
Cimriliği ve cimriyi sevmezlerdi 370
"Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?" 371
"Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?" 373
"Cimrilikten sana sığınıyorum!" 375
"O'nun hayırlı olması nerede!" 376
"Verdiğim o şey ateştir!" 377
Cimriden reis olmaz! 378
"Ateşinle beni yakma!" 379
Osmanlıya Mısır'dan buluşan hastalık 381
Cimri ve cimrilik halleri 383
Zulüm sahibini eninde sonunda yok eder! 384
Meşhur cimrilerin halleri 386
Verilmesi gerekeri vermemek 387
Cömertliğin ölçüsü 388
Cömertlikte ölçülü olmak 389

Ağustos

Şeytan cimliliğe sevkeder! 392
Cimriliğin sebebi 393
"Kendinizi yenileyin fakat dinden uzak olmayın!" 394
Malı yerli yerinde ku 396
Maddeci Batı'nın aklının almadığı husus 397
Ayıpları kusurları örterlerdi 399
Ayıpları örtenin ayıpları örtülür 400
Hep kendilerini kusurlu görürlerdi 401
"Siz daha da açarsınız!" 402
Hatasız kul olmaz 403
Rehber kimsenin özellikleri 404
Rehber kimsenin özellikleri 405
Onbir ayın sultanı; Ramazan ayı 406
Kiminle arkadaş olmak istersin 408
Ramazan-ı şerif ayının üstünlüğü 409
Şerrinden Allaha sığınılacak kimse 410
Müslümanın vasıfları 411
Hataları ortaya dökmek hastalıktır! 412
Ahmağın kalbi ağzındadır 413
Ahmağın kalbi ağzındadır 414
İyiler kötülükleri gizler 415
'Nereye!' diye sormazlardı 416
Taburelerin, sandalyelerin, sıraların işgalindeki camilerimiz! 417
"Gizli halleri araştırmayın!" 419
Hastalar nasıl namaz kılacak? 420
"Sen üç kere isyan ettin!" 422
Onlar hep güzellekleri görürlerdi 423
Başkasının ayıbını ortaya çıkartan 424

Akıllı kimse, sır küpüdür 425
Kendi ayıbı ile uğraşana ne mutlu! 426
Kendi ayıbı ile uğraşana ne mutlu! 427
Güzel ahlâk ve Kötü ahlâk 428
Meal okumanın zararları ve ilk mealciler 429
Kötü ahlâk, kötü huy nedir? 431
Kimler mealcilerin, reformcuların tuzağına düşüyor 432
Bir kötü dokuz iyiye bedeldir 436
Kötü huydan kurtulmanın ilacı 437
'ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ' kitabı 438
'ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ' kitabı 439
Evliyanın vasıfları 440
Kötü huy bulaşıcıdır! 441
Kötü huy bağımlılık yapar! 442
Sema gösterileri ve Mevlevi âyinleri 443
Huy değişir mi? 445
Huy değişir mi? 446

Eylül

Tasavvuf müziği ve müziğin dinimizde yeri 449
Zorlayarak huyu değiştirmek gerekir! 451
Başarının sırrı 452
"Cennet için söz veriyorum!" 453
Cehenneme gidecek olanlar! 454
Huyun terbiye edilmesi gerekir 455
Doğru olan orta yoldur 456
Her bakımdan en üstün olan Muhammed aleyhisselâmdır 457
Güzel huyun iki kaynağı 459
Dünya ve ahıret saadetine kavuşabilmek için 460
Cömertlik ve güzel ahlâk 462
İnsanı yükselten dört huy 463
Kula verin en haylırlı şey 464
Hayırlı olan hasletler! 466
Nefis ile mücadele gerekir! 467
Ahlâk ilminin dinimizdeki yeri 468
İslam âleminin perişanlığının sebebi 469
Gelmeyege git, vermeyene ver! 471
Terazi kişiye göre farklı farklı tartarsa 472
"Yumuşaklık insanın süsüdür" 474
En çok sevilen kul 475
Sıkıntı giderenin sıkıntısı giderilir 476
"Kimse ile münâkaşa etmeyin!" 477
Bütün insanlar dört sınıfa ayrılmıştır 479
Gerçek güzellik ruh güzelliğidir 480
Geçmişten bugüne, dinde bid'at ve Reform hareketleri 481
Her zarar kötü huydan 483
Giyinin, yiyin, için, fakat israf etmeyin! 484
Kötü huyun tedavisi gerekir 486
Rehber güzel huya yönlendirir 487

İyiler iyi yere götürür 488
Dışı başka içi başka haller 489
Yiğitlik ve eşkiyalık 490
Adâletsiz birlikte yaşanamaz 491
Öğretmen olarak bize "müellim" değil "muallim" lazım! 492
Adâlet eşitlik demek değildir 494
En güzel eğitim şekli hâl ile örnek olmak 495
Adâlette öncelik sırası 497
Adâlet üçe ayrılır 498

Ekim

"İnsan çok nankördür!" 501
Kötülüklerin kaynağı; kötü huy! 502
Esas olan dine uymaktır 503
Allah düşmanları görüşme 504
Doğumundan itibaren çocuğumuza karşı vazîfelerimiz 505
Mal ve makam hırsı 507
Ana babanın duası peygamber duası gibidir 508
İnsanlara hizmette kullanılırsa 512
Övülmeyi sevmek 513
Nefis mi şeytan mı daha tehlikeli 514
Nefis olmasaydı 515
Nefis olmasaydı 516
Kötülüklerden kurtulmanın yolu 518
Yapılanların boşa gitmesi 519
Paygamberlerin gönderilmesi bizim için büyük nimet! 520
Paygamberlerin gönderilmesi bizim için büyük nimet! 522
Allah için yapılan kıymetlidir 524
Muhammed aleyhisselâmın ahıret ile ilgili bildirdikleri 525
Çok yaşama arzusu 527
Ölümü düşünmenin faydası 528
Kötü düşüncelerin kaynağı 529
Kibir her iyiliğe engeldir 530
Kibir çeşitleri 531
İblisin kibirlenme sebebi 532
Camilerimizde artık fıkıhtan bahsedilmiyor! 533
Fıkıh ilminin gözden düşürülmesinin sebebi 535

Kasım

Allaha en yakın olanlar! 539

2010 YILLIK KÜLLİYATI

01

Ocak

48 yazı · Hikmetler: 38 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 OCAK 2010 CUMA · KAYIT 1706

Şeytanın insanı helâk eden tuzağı

Dinimizde, ticaret ve sanattan başka bir geçim yolu da hizmettir. Kişinin dinine, imanına zarar gelmeyecek her işte çalışması caizdir. Yûsüf aleyhisselam, peygamberlerin büyüklerinden olduğu hâlde, insanların sıkıntıda olduğunu görüp, hükûmet reîsi kâfir olduğu hâlde, ona giderek vazîfe istedi. Böylece, insanlara hizmet etti.

O hâlde, kullara hizmet edeceğini bilen ve bunu kendinden başka yapacak Müslüman kimsenin bulunmadığını gören, bu vazîfeye bir zâlimin geçmesini önlemek ve müslümanlara hizmet etmek için, kâfir olan âmirden bile vazîfe isteyebilir. Bir iyilik yapamasa da, hiç olmazsa, müslümanların zararına çalışmağı önlemek de ibâdet olur. Zaruret olmadıkça vazîfeden isti'fâ etmek de, bunun için, câiz değildir.

Çalışmada, para kazanmada niyet çok önemlidir. Nefis, şeytan bu niyeti bozmak için çok uğraşır. Para kazanmayı, dünyalıklar elde etmeye, gösterişe, süse, eğlenceye yönlendirir. Şeytan insanlara, ev eşyasını, elbise, evin süsünü ve fazla konforu, lüksü sevdirir. Çünkü şeytan, bu süsün, lüksün insanoğlunun kalbinde galip olduğunu görünce o kalpte yumurtlar, civcivler çıkarır, artık buradan çıkmaz ve böylece daimî bir şekilde insanı evi yenilemeye davet eder. Evin tavanını ve duvarlarını süslemeye, odaları ve salonları genişletmeye teşvik eder. Devamlı bir yerleri yıkar yapar. Aklı düşüncesi, daha lüks daha büyük evlerde olur. Fakirleri, borçluları, çaresizleri düşünemez hale gelir.

Yine Şeytan, insanı yeni, şık elbise düşkünlüğüne, binek (araba) lüksüne, süsüne davet eder. Bu düşkünlükler o hale gelir ki, ömrü boyunca onu kendisine hizmetçi yapar. Onu bir defacık buraya soktuğu zaman ikinci bir defa uğraşmasına gerek kalmaz. Çünkü bu şeylerin bazısı insanoğlunu diğerine çekip sürükler ve götürür. Onlar için yaşar hale getirir.

Böylece insanoğlunu bir şeyden diğer bir şeye -eceli gelip ölünceye kadar- bu dünya sevgisi sürükler götürür. İnsanoğlu, şeytanın yolunda ve hevâ-i nefsinin arkasındadır ve bu gidişatından ötürü imansız gitmesinden korkulur. Böyle bir gidişattan Allah'a sığınmak lazım!

HİKMETLER · 2 OCAK 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1707

Başkalarının ayıblarını örterlerdi

İslam büyüklerinin güzel hallerinden biri de, günahlardan sakınma hususunda müslüman kardeşlerinin kusurlarını örtmeleridir. Onlar, herhangi bir kimsenin ayıbını açığa vurmayı sevmezlerdi. Sözleri, işleri, yemeleri, içmeleri hakkında iyi bir nefis muhasebesi yaparlar; azalarından herhangi birinin Alla'ın haram kıldıklarından bir şey irtikab edip etmediğini incelerler; bilhassa dil, mide, tenâsül uzvu ve göz hakkında çok titiz davranırlardı. Hadîs-i şerifte şöyle buyurulmuştur : “Allahın sana yasak kıldıklarından kesil ki, insanların günahtan en çok sakınanı olasın!”

Evliyânın büyüklerinden olan Hâtim-i Esam hazretlerinin esas ismi Hâtim bin Anvân’dır. Esam ismi ile meşhur olmasının sebebi şudur: "Esam" (sağır) dmektir. Bir gün ziyaretine gelenlerden biri onunla konuşurken kazayla yellendi. Bu halinden dola çok üzüldü. Yer yarılsa içine girecek hale düştü. Bunu fark eden Hâtim-i Esam o şahıs utanmasın diye;"Yüksek sesle konuş, ancak duyabiliyorum” deyerek ağır işittiğini ima etti. Misafir rahatladı, çok şükür yaptığımı işitmemiş, dedi ve bu hâlini o kişinin ölümüne kadar kırk yıl sürdürdü. Bu yüzden ona Esam denilmiştir.

Kul hakkında, haram işlemekten çok korkarlardı. Nesebinden değil, amelinden medet umarlardı.Hazreti İbni Abbas diyor ki: “Kiriş gibi oluncaya kadar oruç tutsanız, yay gibi oluncaya kadar da namaz kılsanız; günahlardan yana gerçekten bir sakınma sıfatınız olmadıkça size faydası olmaz!”

HİKMETLER · 3 OCAK 2010 PAZAR · KAYIT 1708

İnsanı yükselten amelidir!

İslam büyüklerin tek arzuları, Cenab-ı Hakkın sevgili bir kulu olabilmek, ahırette onun yakınında olup onu görme nimetine kavuşabilmektidr. Bunun için takva

sahibi olmaya çalışırlardı.

Ebû Hüreyre hazretleri buyurdu ki: "Kıyâmet günü Allahü teâlya yakın olacaklar, vera' ve zühd sahipleridir."

Fudayl bin İyâd buyurdu ki : "Nasıl huzur ve huşu'suz namazda ve cömertlik yapılmayan malda bir hayır yoksa, kendisinde vera' bulunmayan fıkıhda da bir hayır yoktur."

Hadis-i şerifte, "…Ameli kendisini geri bırakan bir kimseyi nesebi (soyu) onu hızlandırıp ileri götüremez." Cenab-ı Hakkın nezdinde yükselmek salih amel ile olur. Neseb ile değil.

İbn-i Receb el-Hanbeli diyor ki: "Bu hadisin manası şudur: Kişiyi ahirette yüksek derecelere ulaştıran salih ameldir. Allahü teâla şöyle buyuruyor: "Her bir şahıs için işlediği amele göre dereceler vardır..." (En'am: 132) O halde ameli kendisini Allahü teâla nezdindeki yüksek mertebelere ulaşmaktan geri bırakan kişinin nesebi, onu bu derecelere ulaştıracak şekilde hızlandıramaz. Zira yüce Allah, mükâfatları neseblere değil amellere bağlamıştır. Allahü teâla buyuruyor: "Sûra üfürüldüğü zaman, artık o gün aralarında ne soy-sop kalır ne de birbirlerine bir şey sorarlar." (el-Mü'minûn: 101)

Yunus bin Ubeyd diyordu ki : "Vera'ın hakikati, şüpheli şeylerden sakınmak ve her adım başına nefis muhasebesi yapmaktır. Böyle olmayan bir kimse vera' sahibi sayılmaz."

Ebû Abdullah el- Antâkî buyurdu ki: "Az bir şeyde sakıncalı olmayı küçümseme. Zira bu çok ve önemli şeylerde sakıncalı olmayı terketmeye bir köprüdür."

İbnü's-Semmâk buyurdu: "Amelsiz ilim peşinde koşanın örneği şeytandır. Kendisini riyâset sevdasına kaptıranın örneği Firavun'dur!"

Ed-Dahhâk diyor ki : "Biz öyle kimselere yetiştik ki, onlar vera'ın ne demek olduğunu öğrenmeye çalışır, bunun için üç ay, hatta daha fazla yolculuk bile yaparlardı.. Bir de şimdikilere bakıyorum, vera'ı öğrenmek istemiyorlar, onunla amel etmiyorlar, yapılan uyarmalara da aldırış ettikleri yok.. Lâ havle velâ kuvvete İllâ Billâh!.."

HİKMETLER · 4 OCAK 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1709

Harama düşmemek için…

İslam büyükleri kul hakkından, harama düşmekten çok korkarlar bu tehlikeye düşmemek için de helal olan, mabuh olan şeyleri bile terk ederlerdi.

Emîr'ül Mü'minîn Ömer buyurdu ki : "Biz, helâlin onda dokuzunu harama düşmek korkusuyla terkederdik." Evet, Selef-i Sâlihîn Efendimiz böyleydiler. Onlardan biri bir yerde bir altın lira düşürse, sonra hatırlayıp parasını düşürdüğü yere dönse de onu orada bulsa almazdı. "Belki benim düşürdüğümü birisi almışdır ve bu parayı da bir başkası düşürmüş olabilir." derdi.

Hatta bazıları, ganimet malları arasındaki misk'in taksimi esnasında, başkasının hakkı geçmesin diye burunlarını tıkarlardı.

Rebâhül-Kays' e, "Ömer bin Abdül-Aziz'in vera'mdan bize anlatınız." demişler. O da demiş ki: "Ömer bizi bir akşam yemeğe dâvet etmişti. Biz sofraya oturup yemeğe başlamıştık ki, tam bu sırada o, "Durunuz, bu kandilin yağı halkın hizmetine bakmam için beyt'ülmalden alınmıştır. Şahsî kandilimi yakmam gerek." diye bize seslendi.Yaktığı kendi kandili ile yemeğe devam ettik"

Muğîra bin Şube hazretleri, seyyar satıcılardan bir şey almak istediği zaman, yoldan gelip geçenlere mani olmamak için onu biraz yolun kenarına çeker, sonra alış-verişini yapardı.

Bekir bin Abdullah el-Müzenî hazretleri, evinin çatının suyunu evin arka tarafına verirdi; gelen-geçeni rahatsız etmesin diye yola akıtmazdı.. Yanında duran bir kedi öldüğü zaman, evinin bir yerinde bir çukur kazarak onu oraya gömdü; kokusu ile başkalarını ezalandırmamak için çöplüğe atmadı.

Fudayl bin İyad buyurdu ki : "Sakın, şüpheli bir şeyle Mekke yoluna koyulalım demeyiniz! Biliniz ki, haram veya şüpheli şeylerden bir dirhemin altıda biri kadar bir hakkı sahibine iâde etmek, içinde şüpheli kazanç bulunan malla yapılacak beşyüz hacdan Allah yanında daha kıymetlidir."

Yezid bin Düreyc, babası vefat ettiği zaman geride bıraktığı çok miktardaki mala vâris olmayı reddetmiştir. Bu hususta o, "Ben, babamın kazancından şüphe

ediyorum, çünkü babam, malları şüpheli olan vali ve devlet adamları ile alış-veriş ederdi.” diyor.

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1711

Ailenin geleceği için yol ayrımındayız!

Günümüz toplumlarında en büyük sarsıntı ailede yaşanıyor. Batı’da aile çöktü, bitti. Bizde de can çekişiyor. Acil müdahale yapılıp, radikal tedbirler alınmazsa, her şeyi ile örnek aldığımız Avrupa’nın haline düşeceğiz; evliliğin yerini birlikteliğin,fuhuşun; çocuk sevgisinin yerini kedi köpeğin aldığı, ailenin olmadığı bir toplum.

Peki, ne yapmamız gerekiyor? Bunun için önce hastalığı teşhis etmemiz gerekiyor. Aliye bu hale getiren; naçsızlık ve ahlıksızlık üzerine kurulan “Feminizm” ve “Hümanizm” akımlarıdır. Önce bunun farkına varıp bundan kurtulmamız lazım. Bu mikrobu, bu zehiri altın kupa içinde şekerle kaplanmış olarak sundukları için çoğumuzun bundan haberi yok; sözde eşitlik, adalet, hakkını arama adı altında kadınlarımıza sunulan fanteziler sinsi birer tuzak.

Aslında bizim onların sundukları sözde eşitliğe, adalete ihtiyacımız yok. Bizim dinimiz, örfümüz huzurlu aile için aile fertlerinin görev ve sorumluklarını bildirmiş. Bunlara uyan aileler asırlardır huzur içinde yaşamışlar. Bunu yeniden keşfedip aslımıza dönmemiz kafidir.

BÜYÜKANNE YÖNTEMİ

Aklın yolu birdir. Peşin hükümlü olmadan, art niyetsiz, doğruyu bulayım da nereden olursa olsun, düşüncesiyle haraket eden insaf sahibi kimseler, yabancılar bile deneme yanılma yolu ile de olsa sonunda doğruyu bulabiliyorlar. Çünkü İslamiyet ilaç gibidir. Kullanan kim olursa olsun faydasını görür.

Doğruyu ailede huzuru arayanlardan biri de Amerikalı Laura Doyle'dur. “Huzurun Kaynağı Ali” kitabında, Laura’nın deneme yanılma yolu ile çatırdayan evliliğini nasıl kurtardığı özetle şöyle anlatılıyor: 37 yaşındaki reklam yazarı Doyle, kendisinden on yaş büyük Internet tasarımcısı eşi John Doyle’nin hikâyeleri evliliklerinin dördüncü yılında başlıyor. Birşeylerin yolunda gitmediğini fark eden

ve son çare olarak grup terapileri ile Amerikalıların buluşu, tipik "evliliği kurtarma" seminerleri arasında koşturup duran Laura, buradan da bir netice alamayınca, en sonunda “büyükannesinin yöntemini” denemeye karar verir. Aradığını bulun bu yöntemde. Mutlu bir evliliğe giden yolun, kocanın söylediği herşeye "evet" demekte gizli olduğunu keşfeder.

Bu büyük "buluş" tan itibaren, ilişkilerindeki herşey tam tersine dönüyor. Terapistlerin sürekli yinelediği "sorunları konuşup tartışarak çözümleme"nin büyük bir yalan, ilişkide sözü geçer bir birey olarak ayakta kalmaya çalışmasının baştan kaybedilmiş bir savaş olduğunu görüyor.

Laura, yaşayarak bulduğu bu yeni metod, önce onun evliliğini kurtarıyor. Sonra da başka mutsuz kadınlara tutku ve aşk dolu evliliğin ipuçlarını vermeye soyunuyor. Hem de feminist çevrelerin bir nevi "kölelik" olarak yorumladığı yöntemini, ülkenin dört bir yanına seminerlerle yayarak.

Yayıncılar tepkilerden korkup kabul etmediği için kendi imkanları ile bastırıp elden ele dağıttığı "Kocasına Teslim Olan Eş: Erkeğinizle Yakınlık, Tutku ve Barış Sağlamaya Giden Pratik Yol" adlı kitabı, binlerce Amerikalı kadının “Evliliği Kurtarma Rehberi” artık.

KARAR VERME ZAMANI

Amerika'da birçok çiftin evliliğine sihirli bir değnek gibi dokunan kitabın elde ettiği başarı artık küçümsenemeyecek durumda. Şimdi kitap Avrupa yolunda. Kitabı kaleme aldığı günden bu yana, kocalarıyla istedikleri diyaloğu kuramayan binlerce Amerikalı kadının yuvasını kurtarıyor Laura bu kitap ve seminerlerle.

Bunlardan biri olan bayan Carole Fitzgerald, "Bu seminerler sonrasında farkına vardım ki aslında evliliğimdeki en büyük sorun, benmişim. Olaylara başka bir açıdan bakmayı öğrendim. Kocamı olduğu gibi kabullenip ona her anlamda güvenmem gerektiğini kavradım. Bir zamanlar aşık olduğum bir adamı değiştirmeye çalışmamın ne kadar mantıksız, saçma olduğunu öğrendim. Artık huzurlu ve mutlu bir yuvaya kavuştum” diyor. Ancak, benim için “huzur” değil “eşitlik” önemli diyen kadınların tedavilerine cevap vermiyor bu metod! Bunun için huzur mu eşitlik mi acilen karar verme zamanı! (Yarın, Loura’nın dilinden huzurlu aile olmanın esasları)

HİKMETLER · 5 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1710

Dinin istismar edilmesinden hoşlanmazlardı

İslam büyükleri, ticarette dinin istismar edilmesinden hoşlanmazlardı, böyle yapanlardan da alış veriş yapmazlrdı.

Fudayl bin İyad hazretleri bir gün çocuklarına ekmek almak için çarşıya gitmişti. Ekmekçinin ekmek satışı yaparken Allah'ı tesbih ettiğini, Kelime-i Tevhid okuduğunu ve Salevât-ı şerife getirdiğini gördü; ondan ekmek almaktan vazgeçti. Kendisi ve çocukları ertesi güne kadar aç kaldılar. Ertesi günü, bir şey konuşmaksızın ekmek satışını yapan birisine rastladı da ondan aldı, ekmeğini. Ona dediler ki : "Ey Ali'nin Babası, bu kolay bir şey!" O da şu karşılığı vermiştir: "Bu kolay şeyinizin beni cehenneme götürmesinden korkuyorum, ben."

Yunus bin Ubeyd hazretleri de, alışverişte şaşılacak bir şeyle karşılaştığı zaman "Sübhânellâh!" demekten sakınırdı.

Abdullah bin el-Mubârek, hizmetçisi bir şey satacağı zaman salevât-ı şerife okuyarak satarsa, onun kazancından yemezdi.; Ve hizmetçisine: "Malını satarken Peygamberimizi salavat etmeye kalkışma. Yoksa malını aşırı derecede yükseltmiş olursun ki, doğru değildir. Bir de "Bu mal güzel ve ucuzdur." diye müşteriyi kandırmaya çalışma." diyerek nasihatta bulunurdu.

İmâm Ebû Hanîfe hazretleri bir gün bir alacaklısından alacağını istemeye gitmişti. Alacaklısının evi önünde bir ağaç olduğu halde Hz.İmâm, güneşte durmuş ve alacağım istemişti. Biri İmâma : "Ağacın gölgesinde durmaz mısınız?" demiş. İmâm da şu karşılığı vermiş : "Ben, bu ağaç ve evin sahibinden alacak tahsiline geldim. Bunun için ağacın gölgesinde duramam. Zira, hazreti Peygamber gelen haberde beyan edildiği gibi; "Fayda getiren her karz, bir ribâ sayılır!"

Yunus bin Ubeyd hazretleri kaftan ve elbise satardı. Hava bulutlu olduğu günlerde satış yapmaz, pazara çıkmazdı. Bunun sebebini kendisinden sorduklarında şöyle derdi: "Müşteri, olur ki ayıplı olan bir elbiseyi bulutlu havada güzel zanneder.

El-Esmaî buyurdu ki: “Şüpheli şeyler hakkında fakîhlerden ruhsat isteyen kimse, ilmi sebebiyle cehenneme gidişini artırmış olur.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1712

Laura’nın huzurlu aile reçetesi

Amerikalı reklam yazarı Laura Doyle'in “Huzurlu” bir evlilik ile ilgili “Deneme yanılma” metoduyla elde ettiği kitap ve seminerledeki tespitleri özetle şöyle:

“Eğer kocanıza söylediğiniz her şeyi yaptığı takdirde sorunların biteceğine inanıyor, ya da o küçük bir erkek çocuğuymuşçasına anne tavrı takınıyorsanız eğitilmeniz gerekiyor. Çünkü bu seminerler sizin yeniden beraber gülebilmenizi; para konusunda tartışmaların son bulmasını; dahası yeniden kocanızla büyük bir aşk yaşamanızı sağlayacak! “

" Feministler korkmasın evde son sözü erkeğin söylemesi, erkeğin kölesi olmak anlamına gelmiyor. Feministlikte gaye kadının, menfaati, huzuru ise bunlar fazlasıyla sağlanıyor. "

"Hayatım boyunca kocam John'a hep ne yapması gerektiğini söyledim. Ama ben üsteledikçe, o kendisini geri çekti ve isteklerimin tam tersini yapmaya başladı.” Onu çıldırtan da bu tepkisel tavır olmuş zaten. Şimdi ise çok mutlu; çünkü elbisesinden yemeğine kadar her şeyi artık John seçiyor. Ve sorumluluk duygusundan feragat ettiği gibi onu suçlamaktan da vazgeçerek iç huzuruna kavuşmuş Laura Doyle.

KORKMAYA GEREK YOK!

Laura Doyle'un en etkili kuralı "sen nasıl istersen..." Birçok kadın için telaffuz etmesi zor bir cümle. Ama tabii ki insanın kendini kocasına teslim etmesinin de kuralları var; en başta tüm alışkanlıklarınızdan ve tavırlarınızdan vazgeçmeniz gerekiyor. "Tek bir tarafın teslimiyeti ürkütücü gelebilir belki ama ödülün mutlu ve tutkulu bir evlilik olduğu düşünülürse hiç de korkmaya gerek yok, buna değer" diye anlatıyor Doyle.

Referans olarak “Rutgers Ulusal Evlilik Projesi” tarafından bir süre önce açıklanan bir araştırma sonucunu gösteriyor: Bu araştırmaya göre Amerika'daki

evliliklerin yüzde 60'ı boşanmayla sonuçlanıyor. Geriye kalanın yarısını ise mutsuz olmalarına rağmen evliliği yürütmeye çalışanlar oluşturuyor. Feminizmin aileyi getirdiği nokta bu.

O yüzden mutluluk hayalleriyle evlenen insanların bir arada kalabilmeleri ve bu beraberlikten huzur duyubilmek için fedakarlık şart. Bahsi geçen fedakarlıklar ise, Laura'ya göre aslında basit şeyler: "Kocanızın ne giyeceğinden nasıl konuşacağına kadar hiçbir şeyine müdahale etmeyin, onun her an peşinde koşturup duran annesi değil, arzuladığı kadını olun yeter!

Öncelikle yapılması gereken bugüne kadar kadınların nasıl davranması gerektiği konusunda söylenen herşeyi unutmak. Tüm bu "yapılması gerekenler listesi" ne kadar garip gelse de, anlaşılması kolay ama uygulaması bir o kadar zor maddeler içeriyor.

DÜZELTMEYİ BIRAKIN

Eğer evde gerkinlik, stres istemiyorsanız kesinlikle kocanızın hatalarını "düzeltmemeyi" öğrenmelisiniz. Her isteğine evet demelisiniz. Çünkü, her zaman 'evet' diyebilecek arzulu bir kadındır onun hayalini kurduğu.

Bir etkili kural da şu: Kocanızın hayatına müdahale etmeyin; fiziksel, finansal ve duygusal denetimi tamamen ona bırakın; düşüncelerine saygı gösterin; kendinizi ifade ederken ona baskı uygulamayın; ve size gösterdiği ilgiyi takdir edin, aldığı hediyeleri coşkuyla karşılayın...

Her kararı kocanıza bırakmak ise tüm yaşam pratiklerini içinde barındıran bir kural aslında. Kendisini güçlü hissetmesi için para kontrolünün de tamamen kocaya devredilmesi gerekiyor ki herşeye hakim olduğunu hissedebilsin erkeğiniz."

Laura kitabında teslim olmanın sınırsız da olmadığını söylüyor: Uyuşturucu bağımlısı, şiddet yanlışı, güven hissi uyandırmayan ahlaksız erkeklerden uzak durmanızı tavsiye ediyor. "Bu tarz erkeklere 'teslim olmak' bir yana, onlardan uzak durun!" diye uyarıyor. Bu kitap sahayesinde şimdi sadece huzurlu, sevgi dolu bir kocaya değil, bol paraya da sahip Laura Doyle. (Huzurun Kaynağı Aile kitabından, Arı sanat, 0212 5204151)

HİKMETLER · 6 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1713

Herkes ameli ile ölçülür!

İslam büyükleri haramlardan, şüphelilerden o kadar çok korkarlardı ki, bugünün idraki ile onların bu korku sebebiyle yaptıkları davranışları anlamak, idrak etmek mümkün değildir.

Ebu Ali en-Nücevrânî hazretleri bir gömlek satın alıp giymişti. Bir şahıs ona, "Bu elbiseyi ben satın almıştım. İçinde şüpheli bir dirhem var idi." dedi. Bunun üzerine o, avret yerlerini örtecek derinlikteki suyun içine girmiş, üzerindeki gömleği çıkarıp atmış ve : "Sudan çıkabilmem için bana bir gömlek tasadduk edecek yok mu?" diye seslenmiş. Kendisine bir gömlek atmışlar da sudan çıkmış..

Bu kadar hassas davranmalarıın seeibi, insanı Cennete veya Cehannene götürecek olan onların amelleri olmasıdır.

İbn-i Mes'ud hazretleri buyurdu ki: Cenab-ı Hakkın emri ile sırat, Cehennemin üzerine kurulduğu zaman insanlar, bölük bölük amelleri nisbetinde üzerinden geçerler. Kimi şimşek gibi, kimi rüzgâr gibi, kimi kuş gibi, kimi de binek hayvanı gibi geçer. Bu hız, (bazılarında) insanın koşması (bazılarında da) insanın yürüyüşü kadar düşer. Ta ki en sonuncusu karnı üzerine sürünerek (geçmeye çalışır) ve 'Ey Rabbim! Neden beni bu kadar yavaşlatıp geri bıraktın' der. Allahü teala ona: 'Ben değil, amelin seni geri bırakmıştır' buyurur."

Allahü teâla, mağfiret ve rahmetine ulaşmaları için kullarına salih amellerle yarışmayı emreder. Ayet-i kerimede, "Rabbinizden gelecek bir mağfiret ve takva sahipleri için hazırlanmış olup genişliği gökler ve yer kadar olan cennete ulaşmak için birbirinizle yarışın" (Al-i İmran: 133) buyuruldu.

Ebu Hureyre hazretleri rivayet etmiştir: "Resulullah Efendimize 'Önce en yakın akrabanı uyar!' (Şuara: 214) ayeti inince şöyle buyurdu: Ey Kureyş topluluğu, Ey Abdülmuttalib oğulları! Nefislerinizi Allahtan satın alın. Ben Allaha karşı sizin için bir şey yapamam!"

HİKMETLER · 7 OCAK 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1714

Üstünlük takvadadır!

Resulullah Efendimiz, Muaz bin Cebel'i Yemen'e gönderirken beraberinde çıkıp ona bazı tavsiyelerde bulundu. Sonra dönüp Medine'ye yöneldi ve şöyle buyurdu: 'İnsanların bana en yakın olanları, takva sahipleridir."

Resulullah Efendimizin bununla şunu işaret işaret ettiği bildirilmiştir: Onun dostluğuna ancak iman ve salih amelle ulaşılır. Yakın dahi olsa neseble ulaşılmaz. O halde kimin imanı ve ameli daha kâmil ise onun Resulullaha olan dostluğu da o oranda kuvvetli olur. Bu mana bir şiirle şöyle ifade edilmiştir: "Ömrüne yemin olsun ki! Kıymeti ancak dini iledir insanın/ Öyle ise soya sopa güvenip de takvayı terk etme/ Zira İslam yükseltti derecesini Farisî Selman'ın/ Ebu Leheb'i ise alçaltan şirktir bunda şüphe etme."

Eba Yezid 'den nakledilmiştir ki: Müritlerinden biri arkasında yürürken onun adımlarını takip ediyor ve bastığı yere basıyordu. Eba Yezid ona dönüp: "Allaha yemin ederim şayet Eba Yezid'in cildini bile soyup vücuduna giydirsen onun amelinin aynısını yapmadıkça onun mertebesine ulaşamazsın" dedi ve şu şiiri okudu: "Nefsine ne oluyor senin/ Elbisesi kirlerden yıkanmışken, kendisini kirletmene razı oluyor.Yollarında yürümediğin halde kurtuluş ümid edersin. Oysa kuru yerde gemi yürümüyor."

İmam Nevevi buyurdu ki: Ameli kendisini geri bırakan kimse dünyada şerefli ve soylu biri dahi olsa nesebi onu Cennete götüremez. İtaatla amel eden kişi Habeşli bir köle, amel etmeyen de Kureyşli ve şerefli dahi olsa amel eden kimse amel etmeyen kimseye tercih edilir. Allahü teâla buyuruyor ki: "Allah nezdinde en hayırlınız en muttaki olanınızdır." (Hucurat: 13)

İslam büyükleri ahırette geçerli olanın amel olduğunu şu üç madde ile özetlemişlerdir:

1-Aallahü tealanın nezdinde şeref ve yüksek derecelere nail olmak ve kıyamet gününde kurtuluşa ermek, takva ve Allahın razı olduğu salih amelleri işlemekle mümkün olur.

2-İnsanın soyu ve nesebinin şerefi ancak dünyada ve dünya ehli yanında fayda verebilir.

HİKMETLER · 8 OCAK 2010 CUMA · KAYIT 1715

Az yemek onların şiarıydı

İslam büyüklerinin örnek hallerinden biri de, çok yemekten sakınmaları ve açlığa katlanmaları idi. Az yemek onların şiarıydı. Onlar, çok susup az konuşmak ve boş sözlerden kendilerini korumak için böyle yapıyorlardı. Nitekim ilmiyle âmil ulemânın hâli de budur. Çünkü çok yiyen kimseler, malâyanîden lüzumsuz, boş sözlerden kendilerini alamazlar.

Bunun için şeytan çok yemeği teşvik eder. Haram yediremezse, helâl ve temiz olanda çok yedirmeye çalışır. Çünkü doymak, şehveti takviye eder. Şehvetler ise şeytanın silahlarıdır.

İbli, İslam büyüklerden birine göründü. O kimse şeytanın üzerinde çengellerin takılı olduğunu görünce sordu:

-Ey İblis! Şu çengeller nedir?

-Bunlar tuzaklarımdır. Onlarla Ademoğlunu avlarım!

-Acaba bunlarda bana ait birşey de var mı?

-Sen bazen doyuncaya kadar yiyiyorsun. Biz bu takdirde senin namaz kılmanı ve zikir yapmanı ağırlaştırıyoruz.

-Yeminim olsun ki artık ebediyyen karnımı yemekle doldurmayacağım, doyurmayacağım.

Çok yemekte altı tane kötü haslet vardır: 1- Allah korkusunu kalbden çıkarır. 2 - Halka karşı merhameti kalbden söker. Çünkü tok bir kimse herkesin tok olduğunu zanneder. 3- İbadetleri ağırlaştırır. 4 -Tok bir kimse hikmetli bir konuşmayı dinlediği zaman o konuşmanın kalbinde bir incelik meydana getirdiğini hissetmez. 5- Tok bir kimse, vaazda bulunur ve hikmetli konuşursa onun konuşması halkın kalbine tesir etmez. 6- Tokluk, kişide çeşitli hastalıklar doğurur ve hastalıklarını artırır.

İsa aleyhisselam şöyle buyurmuştur: 'Ey Havârîler! Karınlarınızı aç bırakınız! Umulur ki kalbleriniz rabbinizi müşahade eder'.

Sehl et-Tusterî buyurdu ki: Evliya, ancak dört hasletle evliya olur: 1. Aç kalmak. 2. Uykusuz kalmak. 3. Sükût etmek. 4. Halktan uzaklaşmak

HİKMETLER · 9 OCAK 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1716

İmanı koruyan kaleler!

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Açlık, uykusuz, halvet ve sükût etmek kişinin dinini, imanını koruyan kaledir.

Açlık, kalbin kanını azaltır; kalbi nûrlanır. Açlık, kalbin yağlarını da eritir, yağlar eriyince de kalp incelir. Kalbin incelmesi ise, manevi ilminin anahtarıdır. Kalbin katılığı da kalbin perdelenmesine sebep olur. Açlık, düşmanın yolu daralır. Çünkü düşmanın mecraları, şehvetlerle dolu bulunan damarlardır. Bu bakımdan aç kalmanın, kalbin aydınlanmasındaki faydası apaçık bir şeydir.

Uykusuzluğa, az uyumaya gelince; bu kalbi cilalar, tasfiye eder, nûrlandırır. Bu nûr, açlıktan ötürü kalbde oluşan berraklığa eklenir. Böylece kalp, pırıl pırıl parlayan bir yıldız ve berrak bir ayna gibi olur. Bu takdirde hakkın cemâli kablde görünür. Âhiret derecelerinin yüksekliği kalbde müşahede edilir. Dünyanın hakirliği ve âfetleri belirir. Böylece kişinin dünyadan el çekmesi ve âhirete yönelmesi tamamlanır.

Uykusuzluk da açlığın neticesidir. Çünkü toklukla beraber uykusuzluk mümkün değildir. Uyku kalbi katılaştırır ve öldürür, ancak zaruret miktarında sakınca yoktur. Bu takdirde gayb esrârının keşfine sebep olur. 'Evliyanın yemesi keyif için değil, mecburidir, uykuları galebedir, konuşmaları zarurîdir' denilmiştir.

İbrahim Havvas şöyle buyurmuştur: 'Yetmiş sıddîkîn görüşü, uykunun çokluğunun çok yemekten ve çok su içmekten ileri geldiği hususunda birleşmiştir'.

İbn Abbas hazretleri, Hazreti Peygamberin şöyle buyurduğunu nakleder: “Karnını tıkabasa dolduran kimse gökler âlemine giremez!”

Susmaya gelince, bunu uzlete çekilmek kolaylaştırır. Fakat uzlete çekilen kişinin hiç olmazsa kendisine yemeğini, suyunu veren ve işlerini idare eden bir yakını

vardır. Bu bakımdan zaruret miktarından fazla konuşmaması gerekir. Çünkü konuşmak kalbi meşgul eder. Kalplerin konuşmaya karşı oburluğu pek büyüktür. Zira kalp konuşmaya dalar. Zikir ve fikir için yalnız kalmak ona ağır gelir, konuşarak rahatlamak ister. Susmak ise aklı aşılar, verâ ile takvâyı öğretir.

HİKMETLER · 10 OCAK 2010 PAZAR · KAYIT 1717

Evliyaların ortak özelliği

Abdülvâhid bin Zeyd şöyle buyurmuştur: “Allahü teâlânın hiçbir kulunu açlık çekmeksizin yüksek derecelere erdirmediğine yemin ederim. Allahın bu sevgili kullarının, su üzerinde yürümeleri ve yeryüzünün kendileri için dürülmesi de ancak açlık sayesinde olmuştur. Allahü teâlâ onlara ancak açlığın yüzü suyu hürmetine yardımcı olmuştur”

Ebu Tâlib el-Mekkî de şöyle buyurmuştur: '”ide Muzhir'e benzer. Muzhir içi boş ve üzerinde teller bulunan ud, saz demektir. Bunun sesi, hafif ve ince olduğundan ve içi de tıkabasa dolu ol-mayıp boş bulunduğundan dolayı sesi çok çıkar. Mide de böyledir. Boş olduğu zaman okuma, ibâdet ve uyku için daha istekli olur”

Hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur: “Nefislerinize karşı açlık ve susuzluk (silahlarıy)la mücahede ediniz, çünkü buradaki sevap, Allah yolunda mücahede eden kimsenin sevabı gibidir. Allahü teâlâ nezdinde açlık ve susuzluktan daha sevimli bir amel yoktur.”

Resulullah Efendimize, insanların hangisinin daha faziletli olduğu sorulduğunda, şöyle buyurmuştur: “Yemesi ve gülmesi az olup avret mahallini örten bir elbiseyle yetinerek lükse ve sükseye kaçmayan kimse, insanların en faziletlisidir.”

“Amellerin efendisi (en hayırlısı) açlıktır. Nefsin zilleti ise yün elbiseler giymektir.”

Ebu Said el-Hudrî Hazretleri Resul aleyhisselam şu hadîsi rivayet eder:

“Giyiniz, yeyip içiniz, fakat karınlarınızı yarısına kadar doldurunuz; çünkü bu, peygamberliğin bir parçasıdır.”

Hasan Basrî, Hazreti Peygambe'in şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Düşünce, ibâdetin yarısıdır; az yemekse ta kendisidir”

Yine Hasan Basrî, Hz. Peygamberin şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Kıyâmet günü Allahü teâlâ nezdinde derece bakımından en üstününüz, en fazla aç kalanınız… Allah nezdinde en sevilmeyeniniz ise çok uyuyan ve çok yeyip içeninizdir!”

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1718

Ailede erkeğin ailevi sorumlulukları

Geçen hafta da bahsettik. Bütün toplumlarda ailede yangın var. Ailenin bütün fertleri darma dağın. Yerli yabancı herkes bundan rahatsız. Herkes, ailenin güçlendirilmesinde hem fikir. Fakat her nedense, bilinmeyen, görülmeyen eller hem de devletler eli ile aile üzerine darbe üzerine darbe vuruyor.

Hal böyle olunca artık aileyi korumak ancak fertler bazında olabilecektir. Bunun için özellikle ailenin temel taşı olan karı - koca, huzurlu bir ailenin tesisindeki şartları; karşılıklı vazifeleri, sorumlulukları bilmek ve uygulanamak mecburiyetindedirler.

Bu, karşılıklı hak ve sorumluluklar asırlardır okunup istifade edinilen, “Mürşid-ül-müteehhilîn” , “Mürşid-ün Nisa”, “Ma’rifetnâme” ve bunlardan derlenen, “Huzurun Kaynağı aile” kitaplarında yazılıdır.

Bu hafta, erkeğin vazifelerine, görevlerine kısaca değinip; haftaya da, kadının vazifelerini bu kitaplardan istifade ederek ele almak istiyorum.

KADIN KÖLELİKTEN KURTARILDI

Öncelikle şunu şunu ifade etmek gerekir ki, feministlerin iddia ettiği gibi kadın erkeğin kölesi değildir. Daha önceki toplumlarda köle muamelesi gören, miras hakkı bile bulunmayan kadını bundan kurtarıp, hak ve görevleri olan hür insan konumuna getirmiştir.

Ailede, hanımının ve çocuklarının nafakalarını, ihtiyaçlarını sağlaması erkeğin başlıca görevidir. Ayrıca ailenin reisi olan erkek, bunların nafakalarını helal yoldan temin etmek zorundadır. Çünkü, yarın kıyamet günü haram rızıkla beslenen çoluk

çocuğu ayaklanarak: "Ya Rab! Hakkımızı bunlardan al, bize sarfettikleri nafakaları nereden kazandıklarını biz bilmiyorduk", diyeceklerdir. Bir hadis-i şerifte: "Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Her çoban sürüsünden mesul olacaktır" buyuruluyor. Nasıl ki, bir çoban bütün sürünün muhafızı olması dolayısiyle o sürüden mes'ul tutuluyorsa, evin erkeği de reisi de, aile efradının nafakaları, dini terbiyeleri hususunda sorumludur.

Ayet-i kerimelerde mealen şöyle buyuruluyor: "Evet kişinin kaçacağı gün; kardeşinden, anasından, babasından, karısından ve oğullarından, o gün bunlardan herkesin bir derdi, belası vardır" (Abese 34-37)

Bu sınıf insanların birbirinden kaçmaları: Ana ve baba oğullarından, "Ne için bize itaat etmedin?" Kadın, kocasından, "Niçin hakkımı ifa etmedin?" Çocuklar, babalarından, "Niye bize dinimizi öğretmedin, irşadda bulunmadın?" diye hesap sormalarından ötürüdür.

Erkeklerin, ayeti kerime ile kendilerinin himayesine verilen eşlerinin haklarına riayet etmemeleri, ahiret günü için bir mes'uliyettir. Buna dikkat etmeyen, onlara zulmeden büyük günah işlemiş olur. Hadis-i şerifte, “Hanımının ve çocuklarının haklarını îfâ etmiyenin namazları, orucları kabûl olmaz.” buyuruldu.

Hanımına, çocuklarına dinlerini öğretmek ve yaşatması da erkeğin vazifesidir. Bunların işlediği günahların aynısı evin erkeğine de yazılıdır. Bu önemli vazife hadisi şerifte şöyle bildirilmiştir: “Çok müslüman evladı, babaları yüzünden Veyl ismindeki Cehenneme gideceklerdir. Çünkü, bunların babaları, yalnız para kazanmak ve keyf sürmek hırsına düşüp ve yalnız dünya işleri arkasında koşup, evlatlarına müslümanlığı ve Kur'an-ı kerimi öğretmediler. Ben böyle babalardan uzağım. Onlar da, benden uzaktır. Çocuklarına dinlerini öğretmeyenler, Cehenneme gideceklerdir”.

ESAS KÖLE KİM!

Görüldüğü gibi erkeğin işi çok zordur; gece-gündüz çalışmak, vazifesini eksiksiz yapmak zorundadır. Kadının fiziki ve ruhi yapısı, yaratılışı nazik, kibar, hassas olduğu için dinimiz ağır işleri erkeğe yüklemiştir.

Feministler, evde son sözü erkeğin söylemesine karşı çıkıyorlar. Karar merciinde olmayan bir kimse bütün işleri nasıl yapacak, davul başkasının boynunda, tokmak başkasının elinde olursa bu kadar ciddi ve sorumluluk isteyen işler aksamadan nasıl yürüyecek.

Bu durumda, eğer birine köle denilecekse, geçimden, iadareden sorumluluğu olmayan, kadın mı, yoksa aile fertlerine, kanunlara ve en önemlisi de Allaha karşı sorumlu olan, ailenin, her şeyin hesap sorulacak olan erkeğe mi köle demek lazım buna siz karar verin!

HİKMETLER · 12 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1723

Kıyamette aç kalacak olanlar!

Resulullah Efendimiz az yer; açlığı tokluğa tercih ederdi. Nitekim kendileri şöyle buyurmuşlardır: “Allahü teâlâ, meleklere karşı dünyada az yeyip içen kimselerle iftihar ederek şöyle buyurur: 'Ey melekler! Kuluma bakınız! Ben onu dünyada yemeye ve içmeye müptelâ kılmışım; o ise sabretmiş ve onları terketmiştir. Ey melekler! Şâhid olun ki benim için terkettiği her yiyeceğin yerine kuluma Cennette birçok dereceler vereceğim”

“Âdemoğlu, karnından daha şerli bir kap doldurmuş değildir! Ademoğluna, belini doğrultmasını sağlayacak birkaç lokma yeter. Eğer mutlaka yemek istiyorsa karnının üçte birini yemek, üçte birini su ve üçte birini de nefes alıp verme için ayırsın.”

İsa aleyhisselam havârilerine şöyle buyurmuştur:

“Ey havâriler! Nefislerinizi aç, bedenlerinizi (lüks ve süslü elbiseler giymemek sûretiyle) çıplak bırakınız ki kalpleriniz Allah'ı müşâhede edebilsin!

Bu söz, aynı zamanda peygamberimizden de rivayet edilmiştir. Tevrat'ta şöyle bir ifadenin yazılı olduğu söylenir: Allahü teâlâ şişman âlime buğzeder.Çünkü şişmanlık, gaflete ve çok yemeye delâlet eder; bunlar ise çirkin şeylerdir. Hele âlim için daha da çirkin olur. Nitekim İbn Mes'ud şöyle demiştir: Allahü teâlâ şişman kurra'ya (Kur'an okuyucusuna) buğzeder.

Hasan Basrî'nin Ebu Hüreyre'den rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

“Yün elbise giyiniz; fakat bol olmasın! Yediğiniz zaman da midenizin yarısını dolduracak kadar yeyin. (Böyle yaptığınız takdirde) gökler âlemine dahil olursunuz.”

Hasan Basrî'nin Hz. Aişe validemizden rivayet ettiğine göre Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

-Cennetin kapısını çalmaya devam ediniz! Bunu yaptığınız takdirde size açılacaktır.

-Cennetin kapısını ne ile çalalım?, diye sorduklarında;

-Açlık ve susuzlukla, buyurdular.

Rivayet edildiğine göre Hz. Peygamber, huzurunda geğiren Ebu Cühayfe'ye şöyle buyurmuştur: "Az geğir; çünkü kıyâmet gününde en çok aç kalacak olanlar dünyada fazlasıyla doyanlardır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1719

"Onlar, Cenab-ı Hakkın size emanetidir!"

İslâmiyetin kadına verdiği kıymeti hiçbir din, hiçbir düşünce vermemiştir. Dinimize göre kadın evin sultanıdır. Kocası onun her türlü ihtiyacını ayağına getirmek zorundadır. İslâmiyette kadın, geçim derdinden, düşüncesinden kurtulmuştur. O, çalışarak, didinerek para kazanmağa mecbur değildir.

Cenab-ı Hak, kadını erkeğe; onu koruması, kollaması, himaye etmesi için emanet olarak vermiştir. Nasıl ki, emanet üzerine titiz durulur, emanete hıyanet edilmezse, kadına da dinimiz böyle davranılmasını emretmektidir.

İNSANLARIN EN HAYIRLISI

Bunun için erkek kadına, iyi davanması, onu üzmemesi lazımdır. Erkek kadına kapa, sert davranması onu şiddet uygulaması caiz değildir. Cenab-ı Hak Kur'anı kerimde Nisa Suresi 34. ayeti kerimesinde, kadını erkeğin himayesine verdiğini, onu himaye etmesini emretmektedir. Peygamber Efendimizin veda hutbesinde, "Kadınlarınıza eziyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emanetidir. Onlara yumuşak davranınız, iyilik ediniz." buyurmuştur. Bir hadis-i şeriflerinde de; "Cennet anaların ayakları altındadır." buyurularak, kadına değer verilmesinde eşsiz bir hassasiyet gösterilmesi emredilmiştir.

Bir hadîs-i şerîfde, "Bir erkek, hanımını döğerse, kıyâmette ben onun da'vâcısı olurum". buyurmuştur. Bunları bilen, yanlış yapmaktan korkan erkekler dünyâ işlerindeki kusûru için, döğmek şöyle dursun, acı, sert bile söylememişlerdir.

Peygamber Efendimiz, hanımlarına el kaldırmayı bırakın onlara sert bir söz bile söylememişlerdir. Her zaman onları hoş tutmuşlardır. Nitekim hadis-i şeriflerde şöyle buyuruldu:

"Müslümanların en iyisi, en faydalısı, hanımına en iyi, en faydalı olandır. Sizin aranızda hanımına karşı en iyi, en hayırlı, en faydalı olan benim."

"Müslümanların îmân yönünden en üstünü, ahlâkı en güzel olanı, hanımına, en iyi, en lütufkâr davranandır."

İyi davranmak, sadece hanımı üzmemek değildir. Onun verdiği sıkıntılara da katlanmak demektir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Hanımının kötü huylarına katlanan erkek, belâlara sabreden Hz. Eyyüb gibi mükâfâtlara kavuşur. Kocasının kötü huyuna sabreden kadın da, Hz. Âsiye gibi sevâba kavuşur." Kur'ân-ı kerîmde de, "Onlarla iyi, güzel geçinin!" buyuruluyor. (Nisâ 19). Ona, yanında ve olmadığı zamanlarda, hep hayr düâ etmeli, beddüâ etmemelidir.

İslâmiyette karı koca arasında hayat mücadelesi, yani para kazanmak müşterek olmaması, onu çalışmaya zorlayamaması, her ihtiyacının kocası tarafından temin edilmesi, kadına böyle hak tanınması ve onu sokakta erkeklerin elinde esîr, oyuncak olmaktan korunması, Allahü teâlânın kadına çok kıymet verdiğini göstermektedir.

Aile içinde kadın ve erkeğin birbirlerini anlayıp hoşgörü sahibi olmaları, vazifelerini eksiksiz yerine getirmeleri aile saadeti için şarttır. Karşılıklı saygı ve vazifelerin ne olduğunun bilinmesi, yuvanın huzurlu olması için önemli hususlardır. Ailede disiplini, uyumu baba sağlar. Baba adaletli davranırsa, ailede huzur olur.

RAHAT VE HUZUR İÇİN

Son devir İslam büyüklerinden Hüseyin Hilmi Işık "Kuddise sirruh" erkeğin hanımına karşı davranışının nasıl olması lazım geldiği hususunda buyuruyor ki:

"Hayat arkadaşını üzmek, incitmek aile saadetinin bozulmasına sebeptir. Zalim, huysuz kimse, hayat arkadaşını devamlı üzerse onun asabı bozulur. Sinir hastası olur. Sinirler bozulunca, çeşitli hastalıklar meydana gelir. Hayat arkadaşı hasta olan bir eş, mahv olmuştur. Saadeti sona ermiştir. Eşinin hizmetlerinden,

yardımlarından mahrum kalmıştır. Ömrü, onun dertlerini dinlemekle, ona doktor aramakla, ona alışmamış olduğu hizmetleri yapmakla geçer. Bütün bu felaketlere, bitmeyen sıkıntılara kendi huysuzluğu sebep olmuştur. Dizlerini dövmekte ise de, ne yazık ki, bu pişmanlığının faydası yoktur. O hâlde, ey müslüman! Hayat arkadaşına yapacağın huysuzlukların, işkencelerin zararlarının kendine de olacağını düşün! Ona karşı, hep güler yüzlü, tatlı dilli olmaya çalış! Bunu yapabilirsen, rahât ve huzur içinde yaşar, Rabbinin rızasını da kazanırsın!”

HİKMETLER · 13 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1724

“Üç gündür bir şey yemedim!”

On yıl Resulullah Efendimizin hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik hazretleri anlatır. Birgün kızı Fâtıma Resulullaha bir parça ekmek getirdi. Efendimiz, 'Bu nedir?' diye sorduğunda Hz.Fâtım, 'Kendi ellerimle pişirdiğim bir ekmektir. Canım yalnız yemeye razı olmadığından bu parçayı da sana getirdim' dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: “Şunu bil ki, bu ekmek üç günden beri babanın ağzına giren ilk yiyecektir.”

Ebu Hüreyre hazretleri şöyle der: Hz, Peygamber hiçbir zaman aile efradına, buğday ekmeğinden üç gün üst üste doyasıya yedirmemiştir. Dünyadan ayrılıncaya kadar da bu durum böyle devam etmiştir.

Hz. Peygambe tokluğun zararları, açlığın fazileti ile ilgili şöyle buyurmuştur:

“Şeytan, Ademoğlunun kanının dolaştığı yerlerde dolaşır. Bu bakımdan siz şeytanın dolaşma yollarını, açlık ve susuzlukla daraltınız.

Tok karnına yemek, beras (alacalık) denilen deri hastalığına yol açar.

Mü'min bir mideyle, münâfık ise yedi mideyle yer!”

İmam-ı Gazali hazretleri son hadis-i şerif şöyle açıklıyor: Yani münafık, mü'minin yedi mislini yer veya şehveti, mü'minin şehvetinden yedi kat fazla olur. Bu bakımdan hadîsteki, mide mânâsına gelen mia kelimesi, şehvetten kinâyedir; çünkü yemeği kabul eden mide olduğu gibi, yemeğe yakışan da şehvettir. Yoksa hadîsin mânâsı münâfığın midesinin sayısı mü'mininkinden fazladır demek değildir.

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

Âhirette doya doya yiyecek olanlar, dünyada açlık çekenlerdir. İnsanların Allah nezdinde en sevilmeyeni, karınlarını tıkabasa doldurup mideleri ekşiyenlerdir. Canının istediği bir yemeği terkeden hiçbir kul yoktur ki onu terkedişi kendisi için cennette bir derece olmasın!

Hz. Ömer şöyle buyurmuştur: 'Tıkabasa yemekten sakınınız; çünkü çok yemek, hayatta ağırlık, ölümden sonra ise kokuşmaktır'.

Şakîk Belhî hazretleri şöyle der: İbâdet bir sanattır. Bu sanatın dükkanı halvethane, aleti ise açlıktır'.

HİKMETLER · 13 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1725

“Üç gündür bir şey yemedim!”

On yıl Resulullah Efendimizin hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik hazretleri anlatır. Birgün kızı Fâtıma Resulullaha bir parça ekmek getirdi. Efendimiz, 'Bu nedir?' diye sorduğunda Hz.Fâtım, 'Kendi ellerimle pişirdiğim bir ekmektir. Canım yalnız yemeye razı olmadığından bu parçayı da sana getirdim' dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: “Şunu bil ki, bu ekmek üç günden beri babanın ağzına giren ilk yiyecektir.”

Ebu Hüreyre hazretleri şöyle der: Hz, Peygamber hiçbir zaman aile efradına, buğday ekmeğinden üç gün üst üste doyasıya yedirmemiştir. Dünyadan ayrılıncaya kadar da bu durum böyle devam etmiştir.

Hz. Peygambe tokluğun zararları, açlığın fazileti ile ilgili şöyle buyurmuştur:

“Şeytan, Ademoğlunun kanının dolaştığı yerlerde dolaşır. Bu bakımdan siz şeytanın dolaşma yollarını, açlık ve susuzlukla daraltınız.

Tok karnına yemek, beras (alacalık) denilen deri hastalığına yol açar.

Mü'min bir mideyle, münâfık ise yedi mideyle yer!”

İmam-ı Gazali hazretleri son hadis-i şerif şöyle açıklıyor: Yani münafık, mü'minin yedi mislini yer veya şehveti, mü'minin şehvetinden yedi kat fazla olur. Bu bakımdan hadîsteki, mide mânâsına gelen mia kelimesi, şehvetten kinâyedir;

çünkü yemeği kabul eden mide olduğu gibi, yemeğe yakışan da şehvettir. Yoksa hadîsin mânâsı münâfığın midesinin sayısı mü'mininkinden fazladır demek değildir.

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

Âhirette doya doya yiyecek olanlar, dünyada açlık çekenlerdir. İnsanların Allah nezdinde en sevilmeyeni, karınlarını tıkabasa doldurup mideleri ekşiyenlerdir. Canının istediği bir yemeği terkeden hiçbir kul yoktur ki onu terkedişi kendisi için cennette bir derece olmasın!

Hz. Ömer şöyle buyurmuştur: 'Tıkabasa yemekten sakınınız; çünkü çok yemek, hayatta ağırlık, ölümden sonra ise kokuşmaktır'.

Şakîk Belhî hazretleri şöyle der: İbâdet bir sanattır. Bu sanatın dükkanı halvethane, aleti ise açlıktır'.

HİKMETLER · 14 OCAK 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1726

Karnını hiç doyasıya doldurmadı!

Hazreti Âişe validemiz anlatır: Resul aleyhisselam, hiçbir zaman doyasıya yeyip de karnını doldurmadı! Aç olduğu bir gün kendisine karşı şefkat ve merhametimden ağladım ve mübarek karnını elimle sıvazlayarak şöyle dedim:

- Canım sana fedâ olsun! Dünyadan, seni kuvvetlendirecek ve açlığını giderecek kadarını alsaydın ne olurdu?

- Ey Âişe! Benim ulu'l azm Peygamber kardeşlerin, bundan daha şiddetli durumlara sabrettiler ve kendi halleriyle geçip gittiler; Rabbimizin huzuruna vardılar. Hak teala onlara ikramda bulundu, sevaplarını artırdı. Bu bakımdan bu durumun yarın (âhirette) derecemi onlarınkinden küçük düşürmesinden utanırım. O halde birkaç gün sabretmek, bana, yarın kıyâmette nasibimin azalmasından daha sevimli gelir. Nezdimde arkadaşlarıma ve kardeşlerime yetişmekten daha sevimli birşey yoktur.

Hz. Âişe, sözünü şöyle tamamladı: “Allaha yemin ederim ki bu sözlerinin üzerinden bir hafta geçmeden Allahü teâlâ Resulullahın ruhunu kabzeyledi”

Evliyanın büyüklerinden Abdullah et-Tüsterî, bazen günlerce gün birşey yemezdi. Bu zatın bir senelik yiyeceğine birkaç dirhem kâfi gelirdi. Kendisi açlığa çok büyük değer verir ve şöyle derdi: 'Kıyamet gününde Resulullaha uyma bakımından, çok yemeyi terketmekten üstün sevap yoktur'.

Yine bu zat şöyle demiştir: “Akıllılar, gerek din ve gerekse de dünya için açlıktan daha faydalı birşey görmemişlerdir. Âhireti isteyenler için çok yemekten daha zararlı birşey bilmiyorum'. Yine şöyle demiştir: Hikmet ve ilim açlıkta, mâsiyet ve cehâlet ise, tokluktadır. Helâli terketme hususunda Allah'a, nefsin isteklerine muhalefet etmekten daha üstün birşey ile kulluk yapılmış değildir. Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Midenin üçte biri yemek içindir. Bundan fazlasını yiyen kimse ancak sevaplarından yemiş olur.”

HİKMETLER · 15 OCAK 2010 CUMA · KAYIT 1727

Her türlü kötülüğün başı

Evliyanın büyüklerinden Sehl et-Tusterî buyurdu ki: “Gökten yere inen her sevabın başı açlıktır. Gök ile yer arasındaki her fısk u fücurun, kötülüğün başı da tokluktur. Nefsini aç bırakan kimse vesveselerden kurtulur. Allahu teâlâ kullarına açlık, hastalık ve belâ ile yönelir. Ancak kullarından diledikleri, bunlarla müptelâ olmadıkları halde Allah'ın yönelişine mazhar olabilir. Biliniz ki şu zamanda nefsini açlık, uykusuzluk ve mücahede ile öldürmeyen kimse kurtuluşa eremez. Yeryüzünde hiçbir kimse geçmemiştir ki şu sudan kana kana içip de içirmesine karşılık Allah'a şükretse bile günahlardan kurtulabilmiş olsun. Suyun durumu bu olursa, tıkabasa yemenin durumunu varın siz düşünün”

Sehl et-Tusterî'ye, yemeğin fazlasının alâmeti ve ne olduğu sorulduğu zaman şöyle cevap vermiştir: 'Kişinin nezdinde yemeği bırakmak, yemekten daha sevimli olduğu ve bir gece aç kaldığında Allahü teâlâdan bu geceyi iki geceye çıkarmasını istediği zaman fazlasını bulmuş demektir”.

Yine bu zât şöyle demiştir: 'Evliyalar bu evliyalık makamını ancak karınlarını aç, gözlerini uykusuz ve dillerini konuşmasız bırakmak ve halvete çekilmekle elde etmişlerdir'.

Feth el-Mevsılî, hastalığı ve açlığı şiddetlendiğinde şöyle derdi: 'Yârab! Beni hastalık ve açlığa müptelâ eyledin. Oysa sen bunları velî kullarına (sevdiklerine) verirsin. Bu bakımdan bana verdiğinin şükrünü hangi amelimle eda edebilirim?'

Mâlik bin Dinar, Muhammed bin Vâsi'e şöyle dedi: 'Ey Ebu Abdullah! Hem azığı olacak ve hem de kendisini insanlara muhtaç olmaktan kurtaracak kadar yiyeceğe sahip olanlara ne mutlu!

Buna karşılık o da şunları söyledi: 'Ey Ebu Yahya! Allahü teâlâ kendisinden razı olduğu halde aç karnına sabahlayıp akşamlayan kimselere ne mutlu! Cennet böylelerinin olsun!'

Fudayl bin Iyaz şöyle derdi: 'Yâ rabbî! Beni ve aile efradımı aç, gecelerin karanlığında çırasız bıraktın. Halbuki sen bunu velî kullarına bahşedersin. Acaba ben bu makama hangi derecemle lâyık oldum?'

HİKMETLER · 16 OCAK 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1728

Mide dolu olunca fikir durur!

Hazreti Lokman Hekim, oğluna nasihatlerinde şunları söylemiştir: “Ey oğul! Mideyi doldurduğun zaman fikir uyur; hikmet dilsizleşir. Azalarsa ibâdetten bıkıp otururlar!”

Bir hikmet ehli 'Nefsimi hangi bukağı ile bağlıyayım?' diyen birisine şöyle buyurmuştur: 'Nefsini açlık ve susuzlukla bağla... Şöhreti terketmek ve itibarlı olmayı bırakmak sûretiyle de onu Allah'a karşı zelil et! Nefsine karşı daima uyanık bulunmak sûretiyle onun zararlarından kurtul! Onun arzularına karşı durarak tehlikelerden kurtul!'

Ebubekir bin Abdullah el-Müzenî şöyle demiştir: “Allahü teâlâ şu üç sınıf insanı sever:1- Az uyuyanlar. 2 - Az yiyenler. 3- Az istirahat edenler”.

Ebu Süleyman ed-Dârânî şöyle der: 'Akşam yemeğinden bir lokma az yemek benim için bütün bir geceyi sabaha kadar ibâdetle ihyâ etmekten daha sevimlidir. Açlık Allah nezdinde onun hazinesindendir. Onu ancak sevgili kuluna verir'.

Sehl et-Tüsterî şöyle buyurmuştur: 'Çok yiyen kimse üç durumda kötülenmiştir. Şöyle ki; ibâdet ehlinden ise gevşer, çalışkan bir kimse ise âfetlerden kurtulamaz;

kendisine birşey teslim edilen kimselerdense Allah rızası için nefsine karşı adaletli davranmaz'.

Kısacası insanların helâk olmasının sebebi dünyaya karşı olan hırslarıdır. Bu hırsın sebebi de çok yemek ve cinsel arzudur. Şehvetinin kaynağı ise mideyi doldurmaktır. Bütün bu durumlar, az yeme sayesinde kökünden kazınır ve bertaraf edilir. Bu durumlar cehennemin kapılarındandır. Onların kapatılması da cennet kapılarının açılması demektir. Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Cennetin kapısını açlıkla çalmaya devam ediniz!"

Allahü teâlâ, münâcaat için kendisine yaklaştırdığı zaman Hz. Musa da önce otuz, sonra da on gün olmak üzere toplam kırk gün yemeyi terketmişti. Nitekim Kur'an'da da böyle vârid olmuştur; çünkü Musa aleyhisselamın geceleyin niyet etmeksizin geçirdiği bir gün, on gün arttırıldı.

Tevrat'ta şöyle yazılı olduğu rivayet edilmiştir: 'Allah'tan kork ve karnını doyurduğun zaman açları hatırla!'

HİKMETLER · 16 OCAK 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1773

Mide dolu olunca fikir durur!

Hazreti Lokman Hekim, oğluna nasihatlerinde şunları söylemiştir: "Ey oğul! Mideyi doldurduğun zaman fikir uyur; hikmet dilsizleşir. Azalarsa ibâdetten bıkıp otururlar!"

Bir hikmet ehli 'Nefsimi hangi bukağı ile bağlıyayım?' diyen birisine şöyle buyurmuştur: 'Nefsini açlık ve susuzlukla bağla... Şöhreti terketmek ve itibarlı olmayı bırakmak sûretiyle de onu Allah'a karşı zelil et! Nefsine karşı daima uyanık bulunmak sûretiyle onun zararlarından kurtul! Onun arzularına karşı durarak tehlikelerden kurtul!'

Ebubekir bin Abdullah el-Müzenî şöyle demiştir: "Allahü teâlâ şu üç sınıf insanı sever:1- Az uyuyanlar. 2 - Az yiyenler. 3- Az istirahat edenler".

Ebu Süleyman ed-Dârânî şöyle der: 'Akşam yemeğinden bir lokma az yemek benim için bütün bir geceyi sabaha kadar ibâdetle ihyâ etmekten daha sevimlidir. Açlık Allah nezdinde onun hazinesindendir. Onu ancak sevgili kuluna verir'.

Sehl et-Tüsterî şöyle buyurmuştur: 'Çok yiyen kimse üç durumda kötülenmiştir. Şöyle ki; ibâdet ehlinden ise gevşer, çalışkan bir kimse ise âfetlerden kurtulamaz; kendisine birşey teslim edilen kimselerdense Allah rızası için nefsine karşı adaletli davranmaz'.

Kısacası insanların helâk olmasının sebebi dünyaya karşı olan hırslarıdır. Bu hırsın sebebi de çok yemek ve cinsel arzudur. Şehvetinin kaynağı ise mideyi doldurmaktır. Bütün bu durumlar, az yeme sayesinde kökünden kazınır ve bertaraf edilir. Bu durumlar cehennemin kapılarındandır. Onların kapatılması da cennet kapılarının açılması demektir. Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Cennetin kapısını açlıkla çalmaya devam ediniz!”

Allahü teâlâ, münâcaat için kendisine yaklaştırdığı zaman Hz. Musa da önce otuz, sonra da on gün olmak üzere toplam kırk gün yemeyi terketmişti. Nitekim Kur'an'da da böyle vârid olmuştur; çünkü Musa aleyhisselamın geceleyin niyet etmeksizin geçirdiği bir gün, on gün arttırıldı.

Tevrat'ta şöyle yazılı olduğu rivayet edilmiştir: 'Allah'tan kork ve karnını doyurduğun zaman açları hatırla!'

HİKMETLER · 17 OCAK 2010 PAZAR · KAYIT 1729

Az yemenin faydaları

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Az yemek, kalbi saflaştırır, insanın basiretini, anlayışını artırır. Çünkü tokluk, zihin bulanıklığına, ahmaklığa yol açar, kalbi köreltir. Bu yüzden tıka basa yiyenlerde kalp, ağırlaşır; çabuk anlama ve kavrama özelliğini kaybeder. Bir çocuk, çok yediği zaman hâfızası dumûra, zihni fesada uğrar ve kıt anlayışlı olur.

Ebu Süleyman Dârânî hazretleri şöyle demiştir: 'Elinizden geldiğince az yemeğe çalışınız; çünkü açlık, nefsi uysallaştırır ve kalbi inceltir. Bunun sonucunda insana, kesbî olmayan, semâvî ve vehbî ilim bahşedilir'. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: “Kalplerinizi az gülmek ve az yemekle diriltiniz; açlıkla temizleyiniz. Bu sayede kalpleriniz saflaşır ve incelir.”

'Açlık, çakan şimşeğe, kanaat ise buluta benzer... Hikmet ise yağmur gibidir' denilmiştir. Nitekim Peygamber Efendimiz de şöyle buyurmuştur: “Karnını aç bırakan kimsenin düşüncesi büyüdükçe büyür; kalbi uyanık olur.”

İbn Abbas Hz. Peygamberin şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Kim tok olarak yatarsa, onun kalbi katılaşır. Herşeyin zekâtı vardır; bedenin zekâtı da açlıktır.”

Şiblî hazretleri şöyle demiştir: 'Ne zaman nefsimi Allah için aç bırakmışsam mutlaka kalbimde, daha önce olmayan bir hikmet ve ibret kapısı açılmıştır'.

İbâdetlerden gayenin; Allah'ın marifetine ulaştırıp, hakkın tecellilerini gösterecek düşünce olduğu açıktır. Tokluk ise buna mânidir. Marifet cennet kapılarından bir kapıdır, anahtarı da açlıktır. Bu bakımdan açlığa yapışmanın cennetin kapısını çalmak olduğu bilinmelidir.

Bu sırra binaendir ki Hz. Lokman Hakîm oğluna şöyle demiştir: 'Ey oğul! Mideyi tıkabasa doldurduğun zaman fikir uyur; hikmet dilsizleşir. Azalarsa ibâdetten bıkıp otururlar'.

Ebu Yezid el-Bistâmî hazretleri de 'Açlık buluttur. Kul ne zaman aç kalırsa kalp hikmet yağmuru yağdırır' demiştir. Resulullah Efendiniz de şöyle buyurmuştur: “Açlık, hikmetin nûru, tokluk ise Allah'tan uzaklaşmadır. Fakirleri sevmek ve onlara yaklaşmak da Allah'a yakınlaşmadır. Sakın tıkabasa yemeyiniz ki kalbinizdeki hikmetin nûru sönmesin! Çünkü az yiyerek yatıp uyuyan kimsenin etrafında huriler sabahlar”

HİKMETLER · 17 OCAK 2010 PAZAR · KAYIT 1774

Az yemenin faydaları

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Az yemek, kalbi saflaştırır, insanın basiretini, anlayışını artırır. Çünkü tokluk, zihin bulanıklığına, ahmaklığa yol açar, kalbi köreltir. Bu yüzden tıka basa yiyenlerde kalp, ağırlaşır; çabuk anlama ve kavrama özelliğini kaybeder. Bir çocuk, çok yediği zaman hâfızası dumûra, zihni fesada uğrar ve kıt anlayışlı olur.

Ebu Süleyman Dârânî hazretleri şöyle demiştir: 'Elinizden geldiğince az yemeğe çalışınız; çünkü açlık, nefsi uysallaştırır ve kalbi inceltir. Bunun sonucunda insana,

kesbî olmayan, semâvî ve vehbî ilim bahşedilir'. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: “Kalplerinizi az gülmek ve az yemekle diriltiniz; açlıkla temizleyiniz. Bu sayede kalpleriniz saflaşır ve incelir.”

'Açlık, çakan şimşeğe, kanaat ise buluta benzer... Hikmet ise yağmur gibidir' denilmiştir. Nitekim Peygamber Efendimiz de şöyle buyurmuştur: “Karnını aç bırakan kimsenin düşüncesi büyüdükçe büyür; kalbi uyanık olur.”

İbn Abbas Hz. Peygamberin şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Kim tok olarak yatarsa, onun kalbi katılaşır. Herşeyin zekâtı vardır; bedenin zekâtı da açlıktır.”

Şiblî hazretleri şöyle demiştir: 'Ne zaman nefsimi Allah için aç bırakmışsam mutlaka kalbimde, daha önce olmayan bir hikmet ve ibret kapısı açılmıştır'.

İbâdetlerden gayenin; Allah'ın marifetine ulaştırıp, hakkın tecellilerini gösterecek düşünce olduğu açıktır. Tokluk ise buna mânidir. Marifet cennet kapılarından bir kapıdır, anahtarı da açlıktır. Bu bakımdan açlığa yapışmanın cennetin kapısını çalmak olduğu bilinmelidir.

Bu sırra binaendir ki Hz. Lokman Hakîm oğluna şöyle demiştir: 'Ey oğul! Mideyi tıkabasa doldurduğun zaman fikir uyur; hikmet dilsizleşir. Azalarsa ibâdetten bıkıp otururlar'.

Ebu Yezid el-Bistâmî hazretleri de 'Açlık buluttur. Kul ne zaman aç kalırsa kalp hikmet yağmuru yağdırır' demiştir. Resulullah Efendiniz de şöyle buyurmuştur: “Açlık, hikmetin nûru, tokluk ise Allah'tan uzaklaşmadır. Fakirleri sevmek ve onlara yaklaşmak da Allah'a yakınlaşmadır. Sakın tıkabasa yemeyiniz ki kalbinizdeki hikmetin nûru sönmesin! Çünkü az yiyerek yatıp uyuyan kimsenin etrafında huriler sabahlar”

HİKMETLER · 18 OCAK 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1730

İbadetlerden tat alınabilmesi için

Kalbin incelip yumuşaması ve saflaşması ibadet zevkini artırır. Bu incelmeyi sağlayan en büyük ve en açık sebepse midenin dolu olmamasıdır.

Ebu Süleyman Dârânî şöyle buyurdu: “Nezdimde ibâdetin en tatlı olduğu zaman, karnımın belime yapıştığı zamandır. Kişi acıktığı ve susadığı zaman kalbi

saflaşır ve incelir. Midesi dolu ise körleşir ve katılaşır".

Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri şöyle demiştir: "Bir insan, kendisiyle göğsü arasına bir yemek torbası asar ve buna rağmen ibadetin tadına ermek ister!"

Bu bakımdan kalbin ibadetlerden zevk alıp etkilenmesi, fikrin müyesser olmasının ve marifetin elde edilmesinin ötesinde bir hakikattir.

Fazla yemek, oburluk, Allah'tan gafil olmanın ve haddi aşmanın kaynağı ve başlangıcıdır. Bu bakımdan nefis, açlıkla uysallaşıp kırıldığı gibi hiçbir şeyle uysallaşıp kırılmaz. Aç kalan nefis, sahibine karşı sakinleşir ve ondan korkar. Acizliğini ve zelilliğini anlar; zira kuvveti zayıflamış, elinden kaçan birkaç lokma yüzünden hileleri oldukça daralmış, içemediği bir yudum sudan dolayı da dünya kendisine zindan kesilmiştir.

İnsanoğlu nefsinin zelilliğini ve âcizliğini anlamadıkça mevlâsının izzet ve kahrını göremez. İnsanoğlunun saadeti ancak daimi olarak nefsinin zillet ve acziyetini anlayıp, mevlâsının izzet, kudret ve kahrını bilmesindedir.

Bu bakımdan insanoğlu daima aç, mevlâsına muhtaç ve mecbur olduğunu bilmeli ve bundan zevk almalıdır. Bunun içindir ki kendisine dünya ve hazineleri sunulduğunda Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Hayır, istemem. Bilakis bir gün aç, bir gün tok olmak isterim. Aç kaldığım zaman sabreder, mevlâma yalvarırım. Tok olduğum zaman da Allah'a şükrederim."

Az yiyen Cehennem kapılarından birini kapatmış olur. Cehennem kapılarından birini kapatan kimse, cennet kapılarından birini açmıştır; çünkü bu ikisi, tıpkı batı ile doğu gibi karşıttır. Bu bakımdan onların birine yaklaşmak, diğerinden uzaklaşmak demektir.

HİKMETLER · 18 OCAK 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1775

İbadetlerden tat alınabilmesi için

Kalbin incelip yumuşaması ve saflaşması ibadet zevkini artırır. Bu incelmeyi sağlayan en büyük ve en açık sebepse midenin dolu olmamasıdır.

Ebu Süleyman Dârânî şöyle buyurdu: "Nezdimde ibâdetin en tatlı olduğu zaman, karnımın belime yapıştığı zamandır. Kişi acıktığı ve susadığı zaman kalbi

saflaşır ve incelir. Midesi dolu ise körleşir ve katılaşır”.

Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri şöyle demiştir: “Bir insan, kendisiyle göğsü arasına bir yemek torbası asar ve buna rağmen ibadetin tadına ermek ister!”

Bu bakımdan kalbin ibadetlerden zevk alıp etkilenmesi, fikrin müyesser olmasının ve marifetin elde edilmesinin ötesinde bir hakikattir.

Fazla yemek, oburluk, Allah'tan gafil olmanın ve haddi aşmanın kaynağı ve başlangıcıdır. Bu bakımdan nefis, açlıkla uysallaşıp kırıldığı gibi hiçbir şeyle uysallaşıp kırılmaz. Aç kalan nefis, sahibine karşı sakinleşir ve ondan korkar. Acizliğini ve zelilliğini anlar; zira kuvveti zayıflamış, elinden kaçan birkaç lokma yüzünden hileleri oldukça daralmış, içemediği bir yudum sudan dolayı da dünya kendisine zindan kesilmiştir.

İnsanoğlu nefsinin zelilliğini ve âcizliğini anlamadıkça mevlâsının izzet ve kahrını göremez. İnsanoğlunun saadeti ancak daimi olarak nefsinin zillet ve acziyetini anlayıp, mevlâsının izzet, kudret ve kahrını bilmesindedir.

Bu bakımdan insanoğlu daima aç, mevlâsına muhtaç ve mecbur olduğunu bilmeli ve bundan zevk almalıdır. Bunun içindir ki kendisine dünya ve hazineleri sunulduğunda Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur: “Hayır, istemem. Bilakis bir gün aç, bir gün tok olmak isterim. Aç kaldığım zaman sabreder, mevlâma yalvarırım. Tok olduğum zaman da Allah'a şükrederim.”

Az yiyen Cehennem kapılarından birini kapatmış olur. Cehennem kapılarından birini kapatan kimse, cennet kapılarından birini açmıştır; çünkü bu ikisi, tıpkı batı ile doğu gibi karşıttır. Bu bakımdan onların birine yaklaşmak, diğerinden uzaklaşmak demektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1720

Kadının ailedeki sorumlulukları

Yaklaşık yüz yıldır, kadın üzerinden çok oyunlar oynandı, kadın birçok kesimin istismar malzemesi oldu. Eşitlik, özgürlük adı altında kadının başına akıl almaz çoraplar örüldü. Kadın her fırsatta, toplumun örfüne, manevi değerlerine, dini

inançlarına karşı isyana, baş kaldırıya zorlandı. Fakat bunlar açıktan yapılmadığı, sinsi bir şekilde empoze edildiği için kadın bunun farkına bile varamadı.

Bütün bu yönlendirmeler, istismarlar neticesinde bugün maalesef kadın, örfümüzün, inancımızın bildirdiği daire içinde değildir. Halbuki kadının, huzuru, rahatı bu daire içinde idi. Çünkü bu yeri Cenab-ı Hak takdir etmişti; adalet bu dairede idi. Buna takdire karşı çıkmak müslümanın imanını tehlikeye sokmak demektir. Bu dairenin dışına çıkmak, başkasının hakkına hukukuna tecavüz demektir. Tecavüzün olduğu yerde adalet olmaz, zulüm olur; zulümün olduğu yerde de huzur olmaz, rahat olmaz.

Aileyi, sıkıntıdan, yangından kurtarmanın yolu, bu yanlıştan dönmektir. Kadın, ne zaman kendisine kurulan tuzağın farkına varır, asli değerlerine sahip çıkarsa ailede tekrar huzur sağlanabilir. Bunun için de, kadın öncelikle, sorumluluklarını, görevlerini, sınırını bilmesi ve kabullenmesi gerekir.

Aslında kadının ailede sorumluluğu erkeğe göre çok daha azdır. Üç beş madde ile özetlenebilir: Kadınlık görevi, namusunu koruması, çocukların yetiştirilmesi ve eğitimi, ev işleri şeklinde özetlenebilir.

Kadın bunları yapar, eşine ve çocuklarına faydalı olur, onları memnun ederse, hem dünyada hem de ahırette rahata huzura kavuşur. Peyamber aleyhisselâm, kocasını güzel karşılayan, güzel sözler söyliyerek onun hoşnutluğunu kazanmaya çalışan kadının kocasına, “Hanımına selâm söyle, yarı şehid sevâbına kavuştuğunu haber ver!” buyurdu.

Kadınların Cennete girmeleri erkeklere göre çok daha kolaydır. Çünkü, hadis-i şeriflerde, “Kadın, beş vakit namazı kılar, orucunu tutar, kendini yabancılardan korur ve kocasına muti olursa, Cennete girer.” buyuruldu.

Hadis-i şerifte, “Kocanın hanımı üzerindeki hakkı, benim sizin üzerinizdeki hakkım gibidir. O hâlde kocasının hakkını gözetmeyen, Allahın hakkını gözetmemiş olur.” buyuruldu. Peygamber Efendimiz yine iyi geçinme ile ilgili olarak, “Kadının cihâdı, kocası ile iyi geçinmektir.” buyurdu.

Kadın, iyilikleri takdir edip bundan dolayı önce Rabbine sonra da buna vesile olan kocasına teşekkür etmelidir. Kadın, “Senden ne gördüm” diyerek küfrân-ı ni'mette bulunmamalıdır! Peygamberimiz, “Eğer kocalarına karşı küfrân-ı ni'mette bulunmasalar, namaz kılan kadınlar hemen cennete girerdi.” “Cehennem halkının ekseriyetini kadınların teşkil ettiğini gördüm. Sebebi de, çok la'net ederler ve kocalarına karşı küfrân-ı ni'mette bulunurlar.” buyurdu.

Resulullah Efendimiz koca hakkı üzerinde çok dururlardı. Birgün kızları Hz. Fâtıma, ağlayarak babasının huzûruna geldi. Resûlullah, "Yâ Fâtıma, niçin ağlıyorsun?" buyurdu. Hazreti Fatıma'nın, "Kasıtsız söylediğim bir sözden Ali bana kızdı. Özür diledim. Fakat onu üzdüğüm için ağlıyorum." cevabı üzerine Peygamberimiz şöyle buyurdu:

"Kızım, bilmez misin, Allahü teâlânın rızâsı kocanın rızâsına bağlıdır. Ne mutlu o kadına ki dâima kocasının rızâsını arar, kocası ondan râzı olur. Kadınlar için en üstün ibâdet, kocasına itâ'attir. Erkek, hanımından râzı olunca, o kadın istediği kapıdan Cennete girmeye hak kazanır. Kocasını üzen kadın, onu râzı edinceye kadar, Allahü teâlânın la'netinde olur. "

Kadının hayırlı olanı hangisidir?" diye sorulduğunda, Resul-i Ekrem efendimiz buyurdular ki: "Kocası yüzüne baksa onu memnun eden, bir şey emretse itaat eden, nefsinde, malında, hoşlanmıyacağı bir işle, kocasına karşı gelmiyendir. " buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 OCAK 2010 SALI · KAYIT 2113

Camilerimizde artık fıkıhtan bahsedilmiyor!

Sizin de dikkatinizi muhakkak çekiyordur. Camilerimizde artık fıkıhtan, ilmihal bilgisinden yani, abdest nasıl alınacak, namaz nasıl kılınacak, abdesti namazı bozan şeyler nelerdir… gibi konulardan bahsedilmiyor. (İstisnalar kaideyi bozmaz!) Yıllar önce, bir vaiz efendiye, "Hocam hep yüksek perdeden konuşuyorsunuz, anattıklarınızın çoğunu cemaat anlayamıyor. Halbuki cemaatin çoğu doğru dürüst abdest almasını, namaz kılmasını bilmiyor, biraz da bunlardan bahsetseniz daha iyi olmaz mı? demiştim. Vaiz efendi çok bozulmuştu; "Ben vaizim, böyle ufak işlerle meşgul olmam, bunlardan imamlar, müezzinler bahsetsinler!" demişti. Şimdi artık imamlar da camilerde, fıkıhtan, ilmihalden bahsetmiyorlar. Diyanet'in belli günler meal okunması, belli günler ilmihal okunması emri varsa da ikinci kısmına pek uyan yok!

Camilerde anlatılanlar hep "fazilet" ve "önemi" cinsinden şeyler. Yeri gelince abdestin faziletinden, öneminden, yine namazın öneminden, kıymetinden bahsediyorlar, fakat sünnet üzere; adaplarına, müstehaplarına, sünnetlerine, vacibilerine, farzlarına dikkat ederek; mekruhlarından, müfsitlerinden kaçınılarak nasıl abdest alınacağından,nasıl namaz kılınacağından bahseden yok. Bunun görünen ve görünmeyen birçok sebebi var:

Birincisi, fıkıh iki kere iki dört gibi kesin hükümler ihtiva eder; yoruma, şahsi düşüncelere kapalıdır. Bunun için, fıkıh anlatacak kimsenin önce kendisi iyi bilmesi lazımdır; kürsiye çıkmadan önce hazırlanması gerekir. Mesela dört mezhebin fıkıh bilgilerinde bir otorite olan Seyyid Abdülhakim Arvasi hazretleri o ilmine rağmen vaaza çıkmadan önce ciddi hazırlık yapar, notlar alırdı.

Böyle ciddi hazırlık yapmak da zaman ve emek ister. Bunun için görevliler işin kolayına kaçıyorlar. Alıyorlar ellerine bir meal veya hadis kitabı istedikleri gibi yorumluyorlar.

İkincisi, fıkıh anlatıldığında, vaiz efendi iyi hazırlanmadığı takdirde, yanlış bir şey söylediğinde cemaatten bilenler itiraz eder. Bilmiyenler de kafasına yatmadığı için itiraz eder. Eskiden böyle durumda dirayetli, sabırlı din adamları bıkmadan usanmadan güzel bir uslupla söylediklerinin kaynağını, kitaptaki yerini göstererek bunları ikna ederlerdi. Takdir edersiniz ki bu da kolay bir iş değildir. Bunu yapabilmek için, ilim lazım, sabır lazım en önemlisi de ihlas lazım.

Üçüncüsü, din görevlilerinin tayin korkusu. Dediğimiz gibi fıkıh anlatmak zordur, nefse ağır gelir, bunun için karışanı, manisi de çok oluyor. Fıkhî konularda istediği cevabı alamayan cemaat fırsat kolluyor, başka konuda imamın bir eksikliği gördüğünde hemen soluğu müftülükte alıyor. Şikayetler çoğalınca ortalığı yaktıştırmak için din görevlisi başka yere nakledliyor. Bunları bilen gören cami din görevlileri de selameti susmakta veya suya sabuna dokunmamakta arıyor. Ayrıca, fıkıh dışında anlatılanan cemaati heycana, galeyana getiriyor.

Bunun için nefislere ağır gelen fıkhi konulara değinilmiyor. İmam namazını kıldırıp giderse, vaiz efendi fıkıhtan bahsetmeyip felsefeden, ahlaktan, faziletten bahsederse başı rahat oluyor, derde girmiyor.

Hal böyle olunca, cemaat aklına, hissiyatına uygun hareket ediyor: Adam elinde taburesi ile 10 basamaklı cami merdivenini rahat çıkabiliyor fakat içerde sandalye üzerinde namaz kılıyor. Cami cematine bakıyorsunuz her türlüsü var. Başı açık, yalın ayak, kısa kollu, kasketli, fötrlü hatta şortlu. Marmariste camide şortlu yaşlı

adamları görünce imama dedim, “Sen bunlara bir şey söylemiyor musun?” Cevabı manidardı: “Nasıl söyleyebilirim, kimisi emekli paşa, kimisi müsteşar, kimisi de genel müdür! “

Belkide istenen, planlanan da bu. Herkes her aklına geleni din diye yapacak, zamanla da ortada din diye bir şey kalmayacak. Her halde light İslam, ılımlı İslam denilen, fıkıhsız içi boşaltılmış İslam da bu.

Halbuki fıkıh dinin temeli, aslıdır. Fıkıhsız bir İslam düşünülemez. Meşhur fakihlerden İbni ağabeydin hazretleri, “Fıkhı öğrenmek her Müslümana farz-ı ayndır” buyurmuştur.

Hadis-i şeriflerde fıkhın önemi şöyle bildirilmiştir:

“Dinin temel direği fıkıhtır.”

“İmanın sermayesi fıkıhtır.”

“Fıkıh ilmi her Müslümana farzdır.”

“İbâdetlerin eftali, en kıymetlisi, fıkh öğrenmek ve öğretmektir.”

HİKMETLER · 19 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1731

Tok açın halinden anlamaz!

Kul için belâ ve sıkıntılar önemlidir. Bunların Allahü tealadan bir iyilik olarak geldiğini bilir. Zillet, illet ve kıllet (itibarsızlık, hastalık ve fakirlik) çekmeyen ve belâlara düçar olmayan kimse, âhireti unutur. Ahiret azabı korkusu, böylelerinin nefsinde etkisini gösteremez ve kalbine galip gelemez.

Bu bakımdan kul, şiddetli belâlara düçar olmalıdır ki âhiret azabını hatırından hiç çıkarmasın! Bu belâların en etkilisi de açlıktır; çünkü açlıkta, âhiret azabını hatırlamanın dışında birçok faydalar vardır.

İşte belâların peygamberlere, velî kullara ve derece bakımından onları takip eden kimselere verilmesinin sebeplerinden biri de budur. Bu sırra binaen âhiret azabını hatırından hiç çıkarmasın!

Nitekim hazineleri elinde bulunduğu halde 'niçin aç duruyorsun?' denildiğinde Yusuf aleyhisselam şöyle buyurmuştur: “Karnımı doyurduğumda açları

unutmaktan korkuyorum". Aç ve muhtaç kimseleri hatırlamak, açlığın birçok faydalarından sadece biridir; zira bu hatırlama, insanoğlunu sakat, özürlü ve yoksullara yedirmeye, Allah'ın kullarına merhamet göstermeye teşvik eder. Tıkabasa yiyen kimse ise aç insanın neler çektiğini bilmez.

Zünnûn-i Mısrî şöyle buyurmuştur: 'Ne zaman doymuşsam ya isyan etmişimdir ya da isyan teşebbüsünde bulunmuşumdur'.

Hz. Âişe vâlidemiz de şöyle buyurmuştur: 'Hazreti Peygamberden sonra ilk ortaya çıkan bid'at, doyasıya yemektir'. Doyasıya yiyen kimselerin nefisleri dünyaya meyleder. Az yemek, bir tek faydadan ibaret değil, bilakis faydalar hazinesidir. İşte bunun içindir ki 'Açlık Allah'ın hazinelerinden biridir' denilmiştir. Az yeme sayesinde en azından fazla konuşma arzusu bertaraf edilir; çünkü aç olan bir kimsenin fuzulî konuşma isteği harekete geçmez. Böylece kişi dilin gıybet, kötü ve çirkin konuşmak, yalan söylemek, dedikodu yapmak ve benzerleri gibi âfetlerinden kurtulur. Açlık onu bütün bu âfetlerden korur. Kişi doyduğu zaman meyve yeme ihtiyacı hisseder ve bunu da halkın namuslarına dil uzatmak sûretiyle giderir.

HİKMETLER · 19 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1776

Tok açın halinden anlamaz!

Kul için belâ ve sıkıntılar önemlidir. Bunların Allahü tealadan bir iyilik olarak geldiğini bilir. Zillet, illet ve kıllet (itibarsızlık, hastalık ve fakirlik) çekmeyen ve belâlara düçar olmayan kimse, âhireti unutur. Ahiret azabı korkusu, böylelerinin nefsinde etkisini gösteremez ve kalbine galip gelemez.

Bu bakımdan kul, şiddetli belâlara düçar olmalıdır ki âhiret azabını hatırından hiç çıkarmasın! Bu belâların en etkilisi de açlıktır; çünkü açlıkta, âhiret azabını hatırlamanın dışında birçok faydalar vardır.

İşte belâların peygamberlere, velî kullara ve derece bakımından onları takip eden kimselere verilmesinin sebeplerinden biri de budur. Bu sırra binaen âhiret azabını hatırından hiç çıkarmasın!

Nitekim hazineleri elinde bulunduğu halde 'niçin aç duruyorsun?' denildiğinde Yusuf aleyhisselam şöyle buyurmuştur: “Karnımı doyurduğumda açları unutmaktan korkuyorum”. Aç ve muhtaç kimseleri hatırlamak, açlığın birçok faydalarından sadece biridir; zira bu hatırlama, insanoğlunu sakat, özürlü ve yoksullara yedirmeye, Allah'ın kullarına merhamet göstermeye teşvik eder. Tıkabasa yiyen kimse ise aç insanın neler çektiğini bilmez.

Zünnûn-i Mısrî şöyle buyurmuştur: 'Ne zaman doymuşsam ya isyan etmişimdir ya da isyan teşebbüsünde bulunmuşumdur'.

Hz. Âişe vâlidemiz de şöyle buyurmuştur: 'Hazreti Peygamberden sonra ilk ortaya çıkan bid'at, doyasıya yemektir'. Doyasıya yiyen kimselerin nefisleri dünyaya meyleder. Az yemek, bir tek faydadan ibaret değil, bilakis faydalar hazinesidir. İşte bunun içindir ki 'Açlık Allah'ın hazinelerinden biridir' denilmiştir. Az yeme sayesinde en azından fazla konuşma arzusu bertaraf edilir; çünkü aç olan bir kimsenin fuzulî konuşma isteği harekete geçmez. Böylece kişi dilin gıybet, kötü ve çirkin konuşmak, yalan söylemek, dedikodu yapmak ve benzerleri gibi âfetlerinden kurtulur. Açlık onu bütün bu âfetlerden korur. Kişi doyduğu zaman meyve yeme ihtiyacı hisseder ve bunu da halkın namuslarına dil uzatmak sûretiyle giderir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1721

Kadına, savaşa gitmeden şehid savabı!

Herşeyden önce kadın bu önemli rolünü hakkıyle yerine getirebilmek için evde olmak zorundadır. Örneğin çocuklar günün yarısından fazlasında başkasının elinde ise çocuğun eğitiminde ve sevgisinde eksiklik var demektir. Son yıllarda, küçük yaştaki çocukların dengesiz davranışları, silahla biribirlerinin taramaları üzerine kendisini suçlayan basına ABD’li silah tüccarının söylediği şu sözler üzerinde düşünmeye değer: “Esas suçlu, kadını evden uzaklaştırıp, çocukları şunun bunun eline bırakan zihniyettir, anlayıştır.” Çocuk aile şefkati, merhameti görmeyince, toplumu düşman görüyor, intikam alma hissi ile büyüyor.

Dinimiz ailenin huzuru, sağlamlığı için kadının evde bulunmasına önem vermiştir. Nitekim Resulü ekrem efendimiz, Hazret-i Ali ile Hazret-i Fatıma’nın

evliliklerinde görev taksim buyurup, dış işleri Hazret-i Ali'ye ve dahili işleri de Hazret-i Fatıma'ya vermişti. Hazreti Fatıma, yemek pişirir, çamaşır yıkar, el değirmeninde un yapar, ekmek pişirir ve benzeri ev işlerini bizzat kendisi yapardı. Çok yorulduğu için hizmetçi istediğinde Resulullah Efendimiz buna razı olmamıştı.

Dinimiz bazılarının beğenmediği, burun kıvırdığı ev işlerini, dikiş, nakış, örgü gibi işleri ibadet kabul etmiştir. Resulullah Efendimiz kızı Hz. Fatıma'ya bu konuda şöyle buyurmuştur: "Ya Fatıma, ne mutlu o kadına ki, kocası ondan razı olur. Allahü teâlânın farz kıldığını yapmaktan ve kocasına itaattan sonra kadınlar için, yün eğirmekten, iplik bükmekten üstün iş yoktur. Bir saat yün eğirmek, iplik bükmek veya dokumak, kadınlar için bir yıl ibâdet etmekten daha sevabdır. Dokudukları her iplik için amel defterlerine bir şehid sevabı yazılır."

Dinimiz kadının namazını bile, gözden ırak tenha bir yerde kılmasını istemektidir: Hadis-i şerifte, "Kadınların, evinin en mahrem yerinde kıldığı namaz, salonda kıldığı namazdan efdaldir. Salonda kıldığı namaz ise, camide kıldığından efdaldir." buyuruldu.

Kadın, ayıplanma korkusu ile kocasından gücünü aşan şeyler talep ederek onun helakına sebep olmamalıdır. Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin başına, bir zaman gelecek ki, insanın helaki karısının, çocuklarının, anası ve babasının elinden olacak. Çünkü, bunlar onu fakirlikle ayıplarlar. Gücü yetmiyecek şeyleri teklif ederler. Teklif edilen şeyleri helal yoldan elde edemeyince, meşru olmayan kazanç yollarına tevessül eder. Bu yüzden helak olur."

Kadının evinde kocasına karşı süslenmesi, güzel giyinmesi, bakımlı olması vaciptir. Resulullah Efendimiz," İsrailoğullarının kadınları evlerinde süslenmedikleri için onların erkekleri zinaya düşmüştür" buyurmuştur. Maalesef birçok kadın, evde giyimine, kuşamına süsüne dikkat etmiyor. Evde rastgele pespaye bir şekilde giyiniyor. Sokağa çıkarken ise en yeni, en güzel, en şık elbisesini giyiyor. Halbuki bu haramdır.

Bir kadın Resulullah Efendimizin yanına gelerek sordu: "Ben kadınları temsilen geldim. Allah cihadı erkeklere farz kılmıştır. Savaştan sağ çıkarlarsa gazi, ölürlerse şehid oluyorlar. Biz kadınlar da onlara yardımcı oluyoruz. Bize bu konuda mükafat, bir bedel var mı?

Resulullah Efendimiz şöyle cevap verdi: "Karşılaştığın her kadına söyle: Kocaya itaat etmek, hakkını yerine getirmek onun yaptıklarının hepsine bedeldir. Ancak

içinizde bunu yapanlar pek azdır.”

Biliyorum, birçok kimse, “ama zamanımızın şartları, erkeklerin durumları…” gibi mazeretler sıralayacaklardır. Cenab-ı Hakkın Kur’an-ı kerimde “Evleri huzur ve sükûn yeri yaptık” buyurmaktadır. Bunun şartlarını da bildirmiş. Her olumsuzluğun bir çaresi vardır. Hiçbir mazaret bu ilahi hükmü değiştiremez; değiştirirse dünya ve ahıret bunun bedelini ödemeye hazır olacak! Bana şehidlik değil, eşitlik lazım diyene ne denir!

HİKMETLER · 20 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1732

Her türlü kötülüğün kaynağı

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Az yemenin faydalarının biri de, az yemekle bütün günahların başı olan şehvetin kırılması, kontrol altına alınması, her kötülüğü kaynağı nefse hâkim olunmasıdır. Günahların kaynağı şehvet ve kuvvettir. Kavgaların, cinayetlerin, ölümlerin çoğunun sebebi şehvettir. Kuvvet ve şehvetlerin aslı ise hiç kuşkusuz kuvvetli yiyeceklerdir, bu bakımdan yemeklerin azaltılması her türlü şehvet ve kuvveti zayıf düşürür. Zarar veremez hale getirir.

Huysuz bir atın ancak aç bırakılmak sûretiyle zayıf düşürülüp zaptedildiği, doyurulduğu zamansa kuvvet alıp serkeşlik ettği ve huysuzluk yaptığı gibi, nefis de kuvvetli olduğunda huysuzlaşır, zayıf olduğunda ise uysallaşır. Harama, günahlara meyli azalır.

Şehvetin tehlikeleri apaçık ortadadır, herkesin bildiği bir gerçektir. Onun şerrinden insanı ancak açlık korur. Kişi, aşırı doyduğu zaman şehevi arzularına mani olamaz. Takvâsı buna mâni olsa bile, bu kez de gözüne sahip olamaz. Kapatmak sûretiyle gözlerini de tasarrufu altına alsa, bu defa da düşüncelerine sahip olamaz. Şehvet yüzünden kalbi kötü fikirlerden, nefsin vesveselerinden bir türlü kurtulamaz Kalbe hâkim olan vesveseler kişinin ihlasını, ibadetini bozar ve huzurunu kaçırır. Huşu içinde bir ibadet yaptırmaz.

Tabii insanı günahlara iten sadece şehvet değil. Sadece bunu bir misal olarak söyledik; yoksa yedi azanın bütün günahlarının sebebi, tokluktan hasıl olan kuvvettir. Bir hikmet ehli şöyle demiştir: "Sabrederek bir sene yavan ekmekle

yetinen ve şehvetlerden herhangi birini karıştırmaksızın midesinin yarısını dolduracak şekilde yiyen her insanı, Allahü teâlâ kadın fitnesinden korur."

Gayri Müslim bir araştırmacı Peygamber Efendimizin, 'Midenin üçte biri yemek, üçte biri de teneffüs içindir' hadîs-i şerifini işittiğinde, şaşkınlığa düşerek 'Az yeme hakkında bu sözden daha kuvvetli bir söz işitmiş değilim. Bu sözleri ancak bir hakîm söyleyebilir' demiştir.

HİKMETLER · 21 OCAK 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1733

Hastalıkların başı

Hastalıkların başı 21/1/2010

Çok yemenin zararlarından biri de bedene zararlı olmasıdır. Çok yemek iç organları ve bedeni yorar. Çeşitli hastılıklara sebep olur. Hadis-i şerifte ki,"İnsan kalbi, tarladaki ekin gibidir. Yemek, yağmur gibidir. Fazla su, ekini kuruttuğu gibi, fazla gıdâ kalbi öldürür", buyuruldu Çok yimek, hastalıkların başı, az yimek yâni perhîz etmek ilâcların başıdır. Hadis-i şerifte, "Hastalıkların başı, çok yimektir. İlâcların başı, perhîzdir"

Mi'denin üçte biri yemeklere, üçte biri içeceklere ayrılmalıdır. Üçte biri hava payı, yâni boş olmak en aşağı derecedir. En iyi derece, az yimek ve az uyumaktır.

Yemek vakitleri olarak en faydalısı, iki gün ve iki gecede üç kere yimektir. Yâni, hergün üç kere değil, iki günde üç kere yimelidir. Bir hadis-i şerifte, "Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez" buyurdu.

Az yimek, çok faydalıdır. Meselâ, suyu az içirir, uykuyu az uyutur. Çok yimek ise, insanı tenbelleştirir, vücûdü yorar, fazla su içirir ve mâlâ-yâniye sebep olur. Mâlâ-yâni lüzûmsuz, faydasız iş ve söz demektir.

Az yimek ve az uyumak tasavvuf yolunda ilerlemek için faydalıdır. Fakat, bedene ve akla zarar verecek kadar aşırı olmamak lâzımdır. Çok yimemeli, çok az da yimemeli. Yimek, itidal, orta miktârda olmalıdır. Çok yimek, gevşeklik, tenbellik yapar. Çok az yimek, işe ve ibâdete mani olur. Mühim olan şey, ibâdetleri iyi, rahat yapmaktır. Buna yardımcı olan herşey mubârektir. Bunu bozan şeyler yasaktır.

Çok yimek ayrıca israfa sesep olur. Resûlullah, “Her istediğini yimek isrâftandır” buyurdu. Her istediğini yimek isrâftir çünkü doyduktan sonra veya hazm olmadan, acıkmadan tekrar yimek demektir.

Hasta olmamak için ve hastalıktan kurtulmak için, dört şey yapmak lâzım olduğunu bildirilmiştir:

1- Fazla yememelidir.

2- Alkollü içkileri hiç içmemelidir.

3- Üzülmemeli, asabîleşmemelidir.

4- Vücûdü, eşyası, yiyecekleri temiz olmalıdır.

HİKMETLER · 22 OCAK 2010 CUMA · KAYIT 1734

Zararı olmayan ilaç

Vücudumuz bize emanettir. Onu, hastalıklardan, hastalığa sebep olan şeylerden korumak zorundayız. Hastalıkların sebebi, çok yemekten dolayı mide ve iç organların vazifelerini yapamaz hale gelmeleridir. Hastalıklar, insanı ibâdetlerden, zikir ve fikirden alıkoyar, kalbi bozar ve hayatı zehir eder. İnsanı kan aldırmak, ilâç kullanmak ve doktora gitmek mecburiyetinde bırakır. Bütün bunlarsa birtakım malî külfetlere yol açar. Az yemekte ise bütün bunları önleyici bir özellik vardır.

Halife Hârun Reşid birgün biri Hindli, biri Romalı, biri Iraklı ve biri de Irak'ın köylerinden olan dört doktoru bir araya getirerek bunlara 'Her biriniz bana, içerisinde hastalık bulunmayan bir deva (ilaç) söyleyecek!' diye emretti.

Bunun üzerine Hindli, Iraklı, Romalı birer ilaç söylediler. En mâhirleri olan köylü doktorsa bunların sözlerini çürüttü. Onların 'O halde sence içerisinde hastalık bulunmayan ilaç nedir?' diye sormaları üzerine de şöyle cevap verdi: 'Bence içerisinde hastalık bulunmayan ilâç, yemeğe acıkmadan oturulmaması ve sofradan da yeme isteği olduğu halde kalkılmasıdır'. Onun bu cevabı karşısında diğerleri 'Doğru söyledin!' dediler.

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur; “Karnı tıkabasa doldurmak, hastalığın; bundan korunmak ise ilâcın esasını teşkil etmektedir. Vücutlarınızı, mümkün olduğunca perhize ve kanaatle yaşamaya alıştırınız.”

İbn Sâlim hazretleri bir keresinde şöyle demiştir: 'Âdâbına riâyet ederek yavan buğday ekmeğiyle yetinen kimse, ölüm hariç hiçbir illete müptelâ olmaz'. 'Peki bunun âdâbı nedir?' diye sorulduğunda da şöyle cevap vermiştir: 'Sofraya ancak acıktıktan sonra oturmak ve doymadan kalkmaktır'.

Tabiblerin büyüklerinden biri, çok yeme hakkında şöyle buyurmuştur: 'Kişinin midesine giren en faydalı şey nar, en zararlı şey ise tuzlu yiyeceklerdir. Bununla birlikte tuzlu şeylerin azaltılması, çok nar yenilmesinden daha faydalıdır'.

HİKMETLER · 23 OCAK 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1735

İbadete mani olan her şey…

Allahü teala insanı kendisine ibadet etmesi için yaratmıştır. Esas işi budur. İbadete mani olan, azaltan her şey şeyler esasa zarar vermiş olur. Çok yemek, insanı çok ibâdet etmekten alıkoyar; çünkü yemek için bir zamana ihtiyaç vardır. Çoğu zaman insan, yemeği satın almak ve pişirmek, sonra da elini yıkamak ve dişlerini temizlemek için zamana muhtaç olur.

Sonuçta ise çok su içmek ve dolayısıyla helâya fazla gitmek zorunda kalır. Eğer bütün bu yerlere sarfedilen vakitler zikre, duaya ve diğer ibâdetlere sarfedilmiş olsaydı, kişinin kârı çoğaldıkça çoğalırdı.

Sırrî es-Sakatî hazretleri şöyle anlatır: Ali Cürcânî'nin, kavutu çiğnemeksizin, yiyip yuttuğunu gördüm. Kendisine 'Seni, kavutu bu şekilde yemeye zorlayan şey nedir?' diye sorduğumda şöyle cevap verdi: "Ben, kavutu çiğneyerek yemek ile çiğnemeksizin yutmak arasında yetmiş tesbih çekilebileceğini hesapladım. Bu bakımdan ben, kırk seneden beri kavutu çiğnemeksizin yutmaktayım".

Bu zatın vakte ne kadar önem verdiğine dikkat edilsin ki onu ekmek çiğnemekle bile zâyi etmemiştir. Ömürden olan her nefes, paha biçilmez bir cevherdir. Bu bakımdan onunla, bâki ve sonsuz olan âhiret hazinesini elde etmeye çalışmak en

uygun harekettir. Bu da o nefesi Allah'ın zikrine, ibâdet ve tâatine sarfetmekle hâsıl olur.

Abdestli durmak ve camiye sık gitmek de çok yemekle zorlaşan şeylerdendir; çünkü çok yiyen kimse, fazla su içeceğinden, küçük tahâret yapmak ve sık sık camiden çıkarak abdesti bozmak mecburiyetinde kalır.

Oruç da bunun gibidir; çünkü oruç ancak açlığı âdet edinen kimseler için kolaydır. Bu bakımdan oruç tutmak, itikâfa devam etmek, devamlı abdestli olmak, yemeğin hazırlanması ve yenilmesi için sarfedilen vakitleri ibâdetlere sarfetmek, haddi hesabı olmayan kârlardır. Bu kârları ancak gaflete dalarak dinin kıymetini bilmeyen, dünya hayatına razı olup da ona bel bağlayan kimseler hakir görürler.

HİKMETLER · 24 OCAK 2010 PAZAR · KAYIT 1736

Midenin esiri olmamalıdır!

Az yemenin bir faydası da, israfı önlemek dolayısıyla tasarruf yapmaktır. Bugün insanlar bir yemesi gerekirken, iki yiyiyor, sonra da bir fazlalığı atmak için bir o kadar para harcıyor. Yani Yediğinin üçte ikisi israf oluyor. Kilo vermek için harcağı zaman israfı da cabası.

Az yemeyi âdet edinen kimse için biraz mal, yicek kifayet eder. Tıkabasa ve doyasıya yemeyi âdet edinen kimsenin midesi ise amansız bir alacaklı kesilir ve âdeta hergün sahibinin gırtlağına yapışarak ona 'Bugün ne yiyeceksin?' der.

Peygamber Efendimiz evlerine geldiklerinde, yemek var mı diye sorarlar, ne varsa onunla yetinirler, bir şey yoksa oruca niyet ederlerdi.

Yemeği düşkün olan ya her yere sokularak haramdan kazanır ve dolayısıyla günahkâr olur ya da helâlinden kazanmak için nefsini zelil etmek mecburiyetinde kalır. Çoğu zaman da tamahkâr gözünü halkın elinde bulunan şeylere diker. Bu ise zillet ve rezaletin en son derekesidir. Mü'min geçimi kolay ve harcaması hafif olan kimsedir.

Hikmet ehlinden biri şöyle buyurmuştur: 'Ben tüm bir sene, ihtiyaçlarımı terketmek sûretiyle geçinirim. Bu durum, benim için, başkasına muhtaç olmaktan daha iyi ve daha huzur verici bir durumdur'.

Başka biri de şöyle buyurmuştur: 'Herhangi bir arzum için ve ihtiyaç fazlası olan şey için başkasından borç almak gerektiğinde hemen kendi nefsime borçlanarak o isteğimi terkediyorum; zira nefsim benim için en hayırlı alacaklıdır'.

İbrahim bin Edhem hazretleri, arkadaşlarına yiyecek maddelerinin günlük fiyatını sorar; 'Gayet pahalıdır' dedikleri zaman da şöyle derdi: 'O halde terketmek (almamak) sûretiyle onları ucuzlatınız'.

Hergün bir ekmek ile yetinen kimse diğer arzularında da kanaat sahibi olacağından, insanlara muhtaç olmaksızın hür ve kalbi müsterih olarak Allah'a ibâdete yönelir ve âhiret ticaretine dalar.

Böylece de Allahü teâlâ'nın 'Ne ticaret, ne de alışveriş onları Allah'ın zikrinden alıkoymaz' buyurduğu kimseler zümresine dâhil olmuş olur. Evet onlar bu vasfı ancak kanaat sayesinde elde etmişlerdir.

HİKMETLER · 25 OCAK 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1737

Fazla yumuk fazla yemekten

Uykunun insan hayatında önemli bir yeri vardır. Yeteri kadar uyumamak insanın sağlığına zarar verir. Yeterinden fazla uyumak ise, hem sağlığa zararlıdır hemde zamanı boşa harcamış, israf etmiş olur. Bunun için İslam büyükleri uykuyu zaruret miktarı kullanılması üzerinde çok durmuşlar; fazla uykuya sebep olacak şeylerden kaçınmışlardır.

Şu bir geçek ki, çok yiyen kimse çok su içer. Çok su içen kimse ise çok uyur. Bunun içindir ki İslam büyükleri talebelerine şöyle derlerdi: 'Fazla yemeyiniz ki fazla su içmiş ve dolayısıyla fazlasıyla zarar etmiş olmayasınız'. Yetmiş sıddîk, fazla uykunun çok su içmekten ileri geldiği hususunda ittifak etmişlerdir.

Çünkü, fazla uyku ömrün zâyi olmasına, teheccüd, gece namazının kaçmasına, tabiatın ahmaklaşmasına ve kalbin katılaşmasına sebep olur. Halbuki ömür, cevherlerin en âlâsı ve aynı zamanda kulun sermayesidir. Kul onunla ticaret yapar. Uyku ise bir çeşit ölümdür ki çokluğu ömrü azaltır. Sonra teheccüdün fazileti de ortadadır. Oysa uykuda teheccüdü kaçırmak vardır! Uyku galip geldikçe, kul kalkıp teheccüd namazını kılsa dahi ibâdetin zevkine eremez.

Ebu Süleyman Dârânî fazla yemekten doğan altı âfete işaretle şöyle demiştir:

"Doyasıya yiyen kimseye altı âfet musallat olur: 1- Cenab-ı Hakka, sığınmayı, münâcatı, yalvarmayı kaybeder. 2- Hikmeti koruması zorlaşır. 3- Halka karşı şefkati azalır; çünkü karnı tok olduğu zaman bütün halkın da kendisi gibi tok olduğunu zanneder. 4- İbâdet kendisine ağır gelir. 5- Şehvetleri artar. 6- Diğer mü'minler mescidlerin etrafında dönerlerken, o tok olduğundan mezbeleliklerin etrafında dönüp durur".

Hz. Peygamber bir hadîs-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

“Oruç tutunuz, sıhhat bulursunuz”

Bu bakımdan vücutlar oruç, açlık ve az yemekle hastalıklardan kurtulup sıhhate kavuşur. Kalpler ise, saldırganlık, aşırı gitmek ve benzeri çirkin hastalıklardan kurtulmakla sıhhat bulur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1742

Taklit gerçeği gibi olmaz!

Yarın, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşunun 711. yıl dönümü. (Kuruluş; 27.1.1299). Osmanlıdan boşalan cağrafyada bugün otuza yakın devlet yaşamaktadır. Bu topraklarda bir çırpıda sayılamayacak kadar, çeşitli dil ve dinde millet yaşıyordu. Bu beraberlik altı asırdan fazla sürmüştü.

Canlılarda olduğu gibi devletlerin de belli bir örmü vardır. Ömrünü tamamlayan tarih sahnesinden ayrılır. Ayrılanların bazıları hemen unutulur bazıları ise unutulmaz; hatta ona hasret her gün daha da artarar devam eder. İşte Omsalı Devleti böyleydi. Yıkılışının üzerinden neredeyse bir asır geçmesine rağmen unutulmadı, gündemden hiç düşmedi.

GAYE İNSANLIĞA HİZMET

İdaresi altında bulunan milletler bugün bile hala Osmanlıdan sitayişle bahsetmektedirler. Yıllardır araştırmacılar bu işin sırnını çözmek için uğraşmaktadırlar. Bazı devletler de, çeşitli projelerle (Büyük Orta Doğu Projesi gibi) Osmanlıyı taklit etmeye çalışmaktadırlar. Tabii ki taklit hiçbir zaman gerçeği gibi olmaz. En önemlisi niyet farkı. Taklitçilerin niyetleri malum. Osmanlının ise

idaresi altındaki insanlar, sömürme, onların tabii gelirlerine el koyma gibi bir gayesi yoktu. Tek gayese vardı oda; insanlığı hizmet.

İdaresinde aldığı milletler de bunu bilirlerdi. Osmanlıdan kendilerine, inançlarına bir zarar gelmeyeceğinden emin idiler. Osmanlıda tam bir din ve vicdan hürriyeti vardı. Hiçbir din mensubu zorla Müslüman yapılmazdı. Kendi takdirlerine bırakılırdı.

Osmanlı sadece örnek bir hayat sunardı.Osmanlı himayesindeki yerli halka, gerek inançları ve töreleri, gerekse daha geniş ifadesi ile kültürleri üzerinde herhangi bir baskı uygulanmamıştı.

Aksine tam bir inanç hürriyeti hakimdi. Çünkü, İslamiyetin, "Dine girmede zorlama yoktur" prensibine Osmanlılar sadık kalıyorlardı. Kimse Müslüman olmaya zorlanmıyordu. Yaptıkları tek şey; yerli halk arasına Müslüman Türklerin getirilerek yerleştirilmesi, kendi inançlarının gereğini en arı ve duru haliyle yaşamak suretiyle onlara bir alternatif sunmaları idi.

Bu şekilde, yerli halk, kendi hayat tarzları ile Müslüman Türklerin hayat tarzlarını görüp, mukayese yapabilme fırsatına sahip kılınmış oluyorlardı.

Ömrü Osmanlı tarihini incelemekle geçmiş bir ilim adamı böyle söylerse, tarih kitaplarının dışında tarih bilgisi olmayan zavallıların ileri geri konuşanların ne kadar büyük bir hezeyan içinde olduklarını gösterir. Osmanlı İmparatorluğunun bu kadar uzun süre hayatta kalmasını yabancı ilim adamları ise şuna bağlıyorlar:

"Roma İmparatorluğunun Yükseliş ve Çöküşü" adlı kitabıyla tanınan ünlü tarihçi Gibbons şöyle diyor: "Osmanlıların hoşgörüleri, ister siyâset, ister hâlis insaniyet neticesiyle meydana gelmiş olsun, Osmanlıların, yeni zaman içinde milliyetlerini tesis ederken dîni, hürriyet ilkesini siyâsetinin temel taşı olarak kabul eden ilk millet olduğu îtiraz kabul etmez bir durumdur. Hıristiyan dünyâsındaki arası kesilmeyen Yahûdi katliamları ve engizisyona rağmen, Osmanlıların idâresi altındaki Hıristiyanlar ve diğer dinlerdeki milletler korkusuz bir şekilde ahenk ve uyum içerisinde yaşıyorlardı..."

TANITIMDA MODEL ÖNEMLİ!

Osmanlıda devletin hizmetinde örnek aileler vardı. Bunlar, tasavvuf büyüklerinin sohbetlerinde, dergahlarda yetişmiş kimselerdi. Dinimizin güzel ahlakı ile bezenmişlerdi. Hal ile, söz ile, yaşayış ile örnek kimselerdi. İslamiyeti yaymak için kendilerini adamışlardı. Osmanlı yeni bir yer fethettiğinde bunları

oraya yerleştirirdi. Bunlar model ailelerdi. Zamanla diğer din mensupları bunharın güzel ahlakına özenir kendiliğinden Müslüman olurlardı. Balkanlar bu şekilde Müslümanlaşmıştı. Bunun içindir ki, "lisân-ı hâl, lisân-ı kalden entakdır" demişlerdir. Hâl hareket ile yapılan, söz ile yapılandan üstündür, demektir.

Netice olarak, Osmanlı Devleti'nin hızlı bir şekilde gelişip yayılması, gönüllerde taht kurarak üç kıtaya hakim olması, dünyanın gelmiş geçmiş en büyük ve güçlü devletlerinden birisi haline gelebilmesi, İslam ahlâkına sımsıkı sarılmalarının neticesidir. İslam ahlâkını güzel metotlarla tatbik etmelerinin neticesidir... Osmanlının başarısını başka yerde arayan yanlış adreste olduğunu bilmelidir!

HİKMETLER · 26 OCAK 2010 SALI · KAYIT 1738

Yemek yerine dinini hazmedenler!

Hasan Basrî hazretleri şöyle demiştir: "Allahü teâlâ emaneti yedi kat göğe ve yıldızlarla süslenmiş yollara, büyük arşı yüklenen meleklere arzederek şöyle buyurmuştur: 'Emaneti, içindekilerle birlikte yüklenir misiniz?' Onların 'Emanetin içindekiler nedir?' diye sormaları üzerine de şöyle buyurdu: 'İyilik yaptığınızda mükâfat görmeniz; kötülük yaptığınızda ise cezaya çarptırılmanızdır'.

Bunun üzerine onlar 'Hayır! Yüklenemeyiz' dediler. Sonra Allahü teâlâ, emaneti bu tarzda yeryüzüne arzetti. O da kabul etmekten kaçındı. Bundan sonra yüce dağlara, sarp ve yalçın kayalara arzederek 'Emaneti, içindekilerle birlikte yüklenir misiniz?' buyurdu. Onlar da 'Hayır! Yüklenemeyiz!' dediler.

Allahü teâlâ bu kez emaneti insana teklif etti. İnsan da onu yüklendi. Muhakkak ki insan, nefsine çok zulmeden ve Rabbinin emri hususunda çok cahil olan bir varlıktır, Yemin ederim ki bu emanet karşılığında nice servetler elde eden birçok insan gördük. Peki bu servetlerle ne yaptılar dersiniz? Onunla evlerini genişletip kabirlerini daralttılar. Bedenlerini beslediler; buna karşılık dinlerini zayıflattılar

Bu durum midesinin ağırlığı gelip gırtlağına sarılıncaya ve mide hastalıkları kapısını çalıncaya kadar böyle devam eder. Bu felakete maruz kaldığı zaman hizmetçisine seslenerek 'Bana yediklerimi hazmettirecek birşey getir!' der.

Ey obur insan! Bakalım hazmetmek istediğin yemek, senin midir? Sen yemeği değil, dinini hazmedemiyorsun! Hani fakir nerede? Dul kadın nerede? Miskin nerede? Yetim nerede? Oysa Allahü teâlâ bunlara karşı merhametli davranmanı emrediyor".

İşte bütün bu anlattıklarımız, bu faydaya işarettir. Fayda ise, yemeğin fazlasını, ecir kazanmak için fakirlere sarfetmektir. Böyle yapmak, yeyip de boyunda günahın atmerleşmesinden daha hayırlıdır; zira Hz. Peygamber birgün şişman ve karnı büyük bir adama mübarek parmağıyla karnını işaretle şöyle buyurmuştur: "Şu (yemek) başka bir yerde olsaydı, senin için daha hayırlı olurdu."

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1743

"Osman Gazi, adaşı Halife Osman gibiydi"

"Osman Gazi, adaşı Halife Osman gibiydi" 27/1/2010

Bugün, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşunun 711. yıl dönümü. Dün, Osmanlının küçük bir beylik iken üç kıtaya hükmeden bir imparatorluk haline gelmesinin sebepleri üzerinde durmuştuk. Bu sebeplerden biri de her şeyden önce Osmanlı hanedan mensuplarının, ihlaslı, samimi, olmaları şah şöhret peşinde olmamalarıdır. Gösterişe değil mütevaziliğe önem vermeleridir.

Kendilerine tabi bir devlet haline getirdikleri Bizans sarayları yanında, kaldıkları yerler sıradan bir köşk mesabesinde idi. İçerisinde yaşanılan hayat da, güçlerine göre sade ve çok basitti.

Gösterişten, şaşaadan uzak kaldıkları gibi, yerli halka, biz üstünüz, istediğimizi yaparız gibi tahakkümde bulunmadılar. Onlara çok hoşgörülü davrandılar. Osmanlıları hedeflerine ulaştıran yöntemlerden birisi de zaten budur.

"DİNDEN TAVİZ VERMEZDİ!"

Osmanlının saf ve temiz olmalarını yabancılar bile dile getirmektedir. Mesela, yabancı bir tarihçi Gibbons bu hususta şunları yazmaktadır: "Osman Gazi, dininde o kadar saf ve temiz idi ki, sanki, büyük adaşı halife Osman'ın ve daha

evvelki halifelerin ikinci nüshası idi. Dini gayreti ile heyecanlı olmak ve dini, hayatta en birinci ve evvelki gaye yapmak manasına alınırsa; Osman Gazi mutaassıptı yani dinden taviz vermezdi. Fakat, ne kendisinin ve ne de doğrudan doğruya kendisinden sonra gelenlerin müsamahakârlığına kimse birşey diyemez.

Eğer bunlar, Hıristiyanlara eza etmeye, sıkıntı vermeye kalkmış olsa idi, Rum ve Ermeni kiliselerini yıktırmış olsaydı, Osmanoğullarının bu kadar gelişmesi, yerli halkın Müslüman olması mümkün olmazdı.

Atilla ve Cengiz Han, aynı ırktan olmalarına ve göz kamaştırıcı muzafferiyetlerine rağmen, hep akıncı olarak kalmışlardır. Başarıları devamlı olmamıştır. Kalıcı bir imparatorluk, bir medeniyet kuramamışlardır. Kendi milliyetlerini bile muhafaza edememişler. Karadeniz'in güneyinden Avrupa'ya geçen Türkler Müslüman olup, dinleri için mücadele etmedikleri için eriyip yok olmuşlardır.

Osman Gazi'nin eseri, onlarınkinden daha devamlı ve neticeleri itibariyle te'siri çok daha geniş ve şumullü idi. Çünkü O, sükunet içerisinde iş görüyor, evvelkileri ise boru ve trampet sesleri arasında yakıp-yıkıyorlardı. Şu halde O'na bunların üstünde bir mevki vermemiz icabeder. Filhakika bunlardan acaba hangisi bir millete adını verebilmiştir?!.. 600 küsur sene hüküm sürebilmiştir.?"

Gerçekte Osmanlılar, devlet eliyle ve gönüllü tasavvuf ehli dervişler vasıtasıyla İslamı tanıtmaya çalışırken, muhataplarına son derecede hoşgörülü davranmışlardır, zorlamalara iltifat etmemişlerdir.

Hıristiyan halk, kendi dinleri ve din adamları ile bu yeni din ve dinin temsilcilerini karşılaştırdıkları zaman, aradaki farkı ve üstünlüğü açık bir şekilde görmüşler ve kendiliklerinden İslamı benimsemişler ve Türk-İslam kültür dairesi içerisine girmişlerdir.

"ZULMETTİK YIKILDIK!"

Bursa uzun zaman kuşatmadan sonra, "kimsenin canına dokunulmayacağına" dair antlaşma yapılarak teslim alındıktan sonra, şehri terketmiyerek orada gönüllü olarak kalan Tekfur'un vezirine, şehri teslim sebepleri sorulduğu zaman Orhan Gazi'ye verdiği cevap ilginçtir: "Sizin devletiniz günden güne büyüdü, bizim devletimiz küçüldü. Biz kendi halkımıza bile zulüm yapıyorduk. Babanızın idaresine geçen köylülerimiz zulümden kurtuldukları için memnun kalıp, size seve seve itaat ettiler. Rahat oldular ve biz de bu rahatlığa heves ettik"...

Osmanlı hiçbir zaman, despot bir tutumla hareket etmemiş, din ve milliyet ayırımı gözetmeksizin kendisine iyilik edenlere karşı iyilikte ve vefada kusur göstermemiştir.

Osmanlı Devleti, kavimler, dinler ve mezhepler arasında sağlam bir ahenk kurmuş, halk kitleleri arasında hiçbir fark ve tezata müsaade etmeyen, dünya tarihinde milletlerarası, en kudretli ve cihanşümul bir siyasi teşkilattı.

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1744

“Osman Gazi, adaşı Halife Osman gibiydi”

“Osman Gazi, adaşı Halife Osman gibiydi” 27/1/2010

Bugün, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşunun 711. yıl dönümü. Dün, Osmanlının küçük bir beylik iken üç kıtaya hükmeden bir imparatorluk haline gelmesinin sebepleri üzerinde durmuştuk. Bu sebeplerden biri de her şeyden önce Osmanlı hanedan mensuplarının, ihlaslı, samimi, olmaları şah şöhret peşinde olmamalarıdır. Gösterişe değil mütevaziliğe önem vermeleridir.

Kendilerine tabi bir devlet haline getirdikleri Bizans sarayları yanında, kaldıkları yerler sıradan bir köşk mesabesinde idi. İçerisinde yaşanılan hayat da, güçlerine göre sade ve çok basitti.

Gösterişten, şaşaadan uzak kaldıkları gibi, yerli halka, biz üstünüz, istediğimizi yaparız gibi tahakkümde bulunmadılar. Onlara çok hoşgörülü davrandılar. Osmanlıları hedeflerine ulaştıran yöntemlerden birisi de zaten budur.

“DİNDEN TAVİZ VERMEZDİ!”

Osmanlının saf ve temiz olmalarını yabancılar bile dile getirmektedir. Mesela, yabancı bir tarihçi Gibbons bu hususta şunları yazmaktadır: “Osman Gazi, dininde o kadar saf ve temiz idi ki, sanki, büyük adaşı halife Osman’ın ve daha evvelki halifelerin ikinci nüshası idi. Dini gayreti ile heyecanlı olmak ve dini, hayatta en birinci ve evvelki gaye yapmak manasına alınırsa; Osman Gazi

mutaassıptı yani dinden taviz vermezdi. Fakat, ne kendisinin ve ne de doğrudan doğruya kendisinden sonra gelenlerin müsamahakârlığına kimse birşey diyemez.

Eğer bunlar, Hıristiyanlara eza etmeye, sıkıntı vermeye kalkmış olsa idi, Rum ve Ermeni kiliselerini yıktırmış olsaydı, Osmanoğullarının bu kadar gelişmesi, yerli halkın Müslüman olması mümkün olmazdı.

Atilla ve Cengiz Han, aynı ırktan olmalarına ve göz kamaştırıcı muzafferiyetlerine rağmen, hep akıncı olarak kalmışlardır. Başarıları devamlı olmamıştır. Kalıcı bir imparatorluk, bir medeniyet kuramamışlardır. Kendi milliyetlerini bile muhafaza edememişler. Karadeniz'in güneyinden Avrupa'ya geçen Türkler Müslüman olup, dinleri için mücadele etmedikleri için eriyip yok olmuşlardır.

Osman Gazi'nin eseri, onlarınkinden daha devamlı ve neticeleri itibariyle te'siri çok daha geniş ve şumullü idi. Çünkü O, sükunet içerisinde iş görüyor, evvelkileri ise boru ve trampet sesleri arasında yakıp-yıkıyorlardı. Şu halde O'na bunların üstünde bir mevki vermemiz icabeder. Filhakika bunlardan acaba hangisi bir millete adını verebilmiştir?!.. 600 küsur sene hüküm sürebilmiştir.?"

Gerçekte Osmanlılar, devlet eliyle ve gönüllü tasavvuf ehli dervişler vasıtasıyla İslamı tanıtmaya çalışırken, muhataplarına son derecede hoşgörülü davranmışlardır, zorlamalara iltifat etmemişlerdir.

Hıristiyan halk, kendi dinleri ve din adamları ile bu yeni din ve dinin temsilcilerini karşılaştırdıkları zaman, aradaki farkı ve üstünlüğü açık bir şekilde görmüşler ve kendiliklerinden İslamı benimsemişler ve Türk-İslam kültür dairesi içerisine girmişlerdir.

"ZULMETTİK YIKILDIK!"

Bursa uzun zaman kuşatmadan sonra, "kimsenin canına dokunulmayacağına" dair antlaşma yapılarak teslim alındıktan sonra, şehri terketmiyerek orada gönüllü olarak kalan Tekfur'un vezirine, şehri teslim sebepleri sorulduğu zaman Orhan Gazi'ye verdiği cevap ilginçtir: "Sizin devletiniz günden güne büyüdü, bizim devletimiz küçüldü. Biz kendi halkımıza bile zulüm yapıyorduk. Babanızın idaresine geçen köylülerimiz zulümden kurtuldukları için memnun kalıp, size seve seve itaat ettiler. Rahat oldular ve biz de bu rahatlığa heves ettik"...

Osmanlı hiçbir zaman, despot bir tutumla hareket etmemiş, din ve milliyet ayırımı gözetmeksizin kendisine iyilik edenlere karşı iyilikte ve vefada kusur

göstermemiştir.

Osmanlı Devleti, kavimler, dinler ve mezhepler arasında sağlam bir ahenk kurmuş, halk kitleleri arasında hiçbir fark ve tezata müsaade etmeyen, dünya tarihinde milletlerarası, en kudretli ve cihanşümul bir siyasi teşkilattı.

HİKMETLER · 27 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1739

Dünyanın ve ahıretin anahtarı

Müslümanın, diğer müslümanları kendi nefsine tercih etme ve zaruri nafakasından artan yiyecekleri ve servetini yetimlere ve fakirlere tasadduk etme imkânı bulabilmesidir. Böylece müslü-man, kıyâmet gününde sadakasının gölgesinde haşrolur.

Kişinin yediği şeylerin deposu helâldir. Sadaka olarak verilen şeylerin deposu ise Allah'ın fazl u keremidir. O halde kul için, servetinden ancak Allah yolunda tasadduk edip O'na emanet olarak bıraktığı veya yeyip bitirdiği ya da giyip eskittiği şeyler vardır. O halde sahip olunan yiyecek maddelerinin zarurî ihtiyaçtan fazla olanlarını tasadduk etmek, tıkabasa işkembeye doldurmaktan daha hayırlıdır.

Yani sen bunu (karnına doldurduğun ve seni şişmanlatan yiyecekleri) âhiretin için sarfedip, bu hususta diğer müslümanları kendi nefsine tercih etseydin, senin için daha hayırlı olurdu.

Hasan Basrî hazretleri şöyle der: "Allah'a yemin ederim, ben öyle bir gruba yetiştim ki onlardan herhangi biri, yanında ancak kendisine yetecek kadar yiyecekle akşamlardı. Eğer isteseydi onu yeyip bitirebilirdi. Buna rağmen o 'Allah'a yemin ederim ki bunun tamamını karnım için ayırmayacağım; bir kısmını da Allah için ayıracağım' derdi".

Çok yemenin zararları, az yemenin faydalı saymakla bitmez. Çünkü açlık, âhiret faydalarını içinde bulunduran büyük bir hazinedir. Bunun içindir ki seleften biri şöyle buyurmuştur: 'Açlık âhiretin anahtarı, zahidliğin kapısıdır. Tokluk ise dünyanın anahtarı ve isteğin (dünyaya düşkünlüğün) kapısıdır'.

Ebû Süleymân Dârânî hazretleri buyurdu ki:

"Dünyânın anahtarı tokluk, âhiretin anahtarı açlıktır. Helâlden bir lokma az yemeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mîde dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini u- nutur. Helâlin fazlası böyle yaparsa, mîdeyi haram ile dolduranların hâli acaba nasıl olur?"

"Ben öyle insanlara yetiştim ki, onlar açlığı kendileri için ganîmet sayardı. Tıpkı şimdikilerin tokluğu ganîmet saydığı gibi."

HİKMETLER · 27 OCAK 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1745

Dünyanın ve ahıretin anahtarı

Müslümanın, diğer müslümanları kendi nefsine tercih etme ve zaruri nafakasından artan yiyecekleri ve servetini yetimlere ve fakirlere tasadduk etme imkânı bulabilmesidir. Böylece müslü-man, kıyâmet gününde sadakasının gölgesinde haşrolur.

Kişinin yediği şeylerin deposu helâldir. Sadaka olarak verilen şeylerin deposu ise Allah'ın fazl u keremidir. O halde kul için, servetinden ancak Allah yolunda tasadduk edip O'na emanet olarak bıraktığı veya yeyip bitirdiği ya da giyip eskittiği şeyler vardır. O halde sahip olunan yiyecek maddelerinin zarurî ihtiyaçtan fazla olanlarını tasadduk etmek, tıkabasa işkembeye doldurmaktan daha hayırlıdır.

Yani sen bunu (karnına doldurduğun ve seni şişmanlatan yiyecekleri) âhiretin için sarfedip, bu hususta diğer müslümanları kendi nefsine tercih etseydin, senin için daha hayırlı olurdu.

Hasan Basrî hazretleri şöyle der: "Allah'a yemin ederim, ben öyle bir gruba yetiştim ki onlardan herhangi biri, yanında ancak kendisine yetecek kadar yiyecekle akşamlardı. Eğer isteseydi onu yeyip bitirebilirdi. Buna rağmen o 'Allah'a yemin ederim ki bunun tamamını karnım için ayırmayacağım; bir kısmını da Allah için ayıracağım' derdi".

Çok yemenin zararları, az yemenin faydalı saymakla bitmez. Çünkü açlık, âhiret faydalarını içinde bulunduran büyük bir hazinedir. Bunun içindir ki seleften biri şöyle buyurmuştur: 'Açlık âhiretin anahtarı, zahidliğin kapısıdır. Tokluk ise dünyanın anahtarı ve isteğin (dünyaya düşkünlüğün) kapısıdır'.

Ebû Süleymân Dârânî hazretleri buyurdu ki:

"Dünyânın anahtarı tokluk, âhiretin anahtarı açlıktır. Helâlden bir lokma az yemeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mîde dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini u- nutur. Helâlin fazlası böyle yaparsa, mîdeyi haram ile dolduranların hâli acaba nasıl olur?"

"Ben öyle insanlara yetiştim ki, onlar açlığı kendileri için ganîmet sayardı. Tıpkı şimdikilerin tokluğu ganîmet saydığı gibi."

HİKMETLER · 28 OCAK 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1740

“Dileklerinizi aç iken yapın!”

Şam'da yetişen büyük velîlerden Ebû Süleymân Dârânî hazretleri az yemek husûsunda meşhur oldu. Bu sebeple "Bün- dârü'l-Câiîn” (Açlık çekenlerin reisi) adıyla anıldı. Az yemenin fazîletiyle ilgili olarak sohbetleri sırasında şöyle buyurdu:

"Dünyâ ve âhirete âit bir iş dilemeden önce bir müddet aç kal. Dileğini sonra Allahü teâlâya arzet. Zîrâ tokluk, aklı ve kalbi bozar. Karnı aç olanın kalbi saf ve ince olur. Tok olanın kalbi ise kör ve azgın olur."

“Açlık Allahü teâlânın hazînelerinden bir hazînedir. Onu sevdiklerine ihsân eder. İnsanın karnı doyunca, bütün âzâlarını şehvet açlığı kaplar. Karnı aç olanın ise âzâları şehvetlere karşı bir arzu duymaz."

"Karın tokluğu, Allahü teâlâya karşı yapılacak ibâdetlerin tam yapılmasına mânidir."

"Her şeyin bir helak sebebi vardır. Kalpteki nûrun helâkinin sebebi ise tokluktur. Her şeyin pası vardır. Kalp nûrunun pası tokluktur."

"Karnını tıkabasa doyuran kimse altı şeye mübtelâ olur. Birincisi; ibâdetlerinden haz duymaz, ikincisi; hâfızası zayıflamaya başlar. Üçüncüsü; ibâdetler ona ağır gelmeye başlar. Dördüncüsü; başkalarına karşı şefka- ti azalır. Beşincisi; arzu ve istekleri çoğalır. Altıncısı; aç olan müminler câmiye giderken, çok yiyen kimse helâya koşar."

Yemeye şöyle bir sınır getirdi: “Bir kimse kardeşinin yemeğinden onu memnun etmek için yerse yediğinin kendisine zararı olmaz. Fakat nefsânî bir hırs ve şehvetle yiyecek olursa o zaman zarar görür.”

Ebû Süleymân Dârânî hazretleri nefsine muhâlefet etmekte ve açlık çekmekte çok ileri idi. Öyle ki bu ümmetten onun kadar açlığa tahammül eden pek az kimse olmuştu. Şöyle buyurdu: "Açlıktan karnım arkama yapıştığı zaman yaptığım ibâdetlerin tadını daha çok duyuyorum. Zîrâ hikmet, gelin gibidir. Rahat içinde uyuyacağı ve güveyi ile başbaşa kalacağı boş bir ev ister!"

HİKMETLER · 28 OCAK 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1746

“Dileklerinizi aç iken yapın!”

Şam'da yetişen büyük velîlerden Ebû Süleymân Dârânî hazretleri az yemek husûsunda meşhur oldu. Bu sebeple "Bün- dârü'l-Câiîn” (Açlık çekenlerin reisi) adıyla anıldı. Az yemenin fazîletiyle ilgili olarak sohbetleri sırasında şöyle buyurdu:

"Dünyâ ve âhirete âit bir iş dilemeden önce bir müddet aç kal. Dileğini sonra Allahü teâlâya arzet. Zîrâ tokluk, aklı ve kalbi bozar. Karnı aç olanın kalbi saf ve ince olur. Tok olanın kalbi ise kör ve azgın olur."

“Açlık Allahü teâlânın hazînelerinden bir hazînedir. Onu sevdiklerine ihsân eder. İnsanın karnı doyunca, bütün âzâlarını şehvet açlığı kaplar. Karnı aç olanın ise âzâları şehvetlere karşı bir arzu duymaz."

"Karın tokluğu, Allahü teâlâya karşı yapılacak ibâdetlerin tam yapılmasına mânidir."

"Her şeyin bir helak sebebi vardır. Kalpteki nûrun helâkinin sebebi ise tokluktur. Her şeyin pası vardır. Kalp nûrunun pası tokluktur."

"Karnını tıkabasa doyuran kimse altı şeye mübtelâ olur. Birincisi; ibâdetlerinden haz duymaz, ikincisi; hâfızası zayıflamaya başlar. Üçüncüsü; ibâdetler ona ağır gelmeye başlar. Dördüncüsü; başkalarına karşı şefka- ti azalır. Beşincisi; arzu ve istekleri çoğalır. Altıncısı; aç olan müminler câmiye giderken, çok yiyen kimse helâya koşar."

Yemeye şöyle bir sınır getirdi: “Bir kimse kardeşinin yemeğinden onu memnun etmek için yerse yediğinin kendisine zararı olmaz. Fakat nefsânî bir hırs ve şehvetle yiyecek olursa o zaman zarar görür.”

HİKMETLER · 29 OCAK 2010 CUMA · KAYIT 1741

Hastalıkların aslı çok yemek

Evliyânın büyüklerinden Âhmed bin Alevî hazretlerinin talebelerinden biri; "Efendim sizden yemek yeme arzusu nasıl gitti? Siz gençliğinizde yerdiniz." diye sordu. O da; şöyle cevap verdi:

"Yemenin yedi mertebesi vardır. Birincisi yaşayacak kadar yemek; ikincisi, farz namazı kılacak ve farz olan orucu tutacak kadar yemek. Bu iki mertebe yemek farzdır. Üçüncüsü, nâfile olan namazı ve nafile orucu tutabilecek kadar yemek. Bu kadar yemek müstehabdır. İmâm-ı Gazâlî bu konuya dâir; "Akıl sâhiplerinin gâyesi Cennet'te Allahü teâlâya kavuşmaktır. Allahü teâlâya kavuşmak ise, ilim ve amel ile olur. Bunlara bedenin sıhhati ve selâmeti ile devâm edilebilir. Bedenin sıhhat ve selâmeti ise yiyeceklerden alınan gıdâlarla olur. Ancak gıdâlar ihtiyaç mikdârı alınmalıdır. Bu yüzden selef-i sâlihinden bâzı âlimler bedenin ihtiyacı olan gıdâyı almayı din işlerinden saymışlardır." Dördüncüsü, çalışıp kazanmaya kuvvet sağlamak için yemek. Bu dînin beğendiği tokluktur. Beşincisi, midenin üçte birini dolduracak kadar yemek. Altıncısı, midenin üçte birinden fazlasına doldurulan yemek olup, mekruhtur. Çok yiyince insanda ağırlık ve uyku meydana gelir. Yedincisi, zarar verecek derecede çok yemek aşırı doymak. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Her hastalığın aslı çok yemek yemedir."

Zünnûn-i Mısrî hazretleri az yemek yemeyi tavsiye ederdi. Bu sebeple; “Ben hiçbir zaman mîdemi doyurmadım. Çünkü ne zaman mîdemi dolduracak olsam, ya günaha düşerim veya günah işleme arzusuna kapılırım.” buyurdu.

İstanbul'daki meşhûr velîlerden Vefâ Konevî hazretlerine bir bahar günü, mevsim güzel, hava çok hoş. Allah'ın rahmet eserlerini görmeniz için dışarı çıkmanızı istirhâm ederiz dediklerinde; "Bugün müsâade edin. Akşam, her zaman yediğimden bir lokma daha fazla yiyeyim de, dışarı çıkacak kuvvetim olsun." buyurdu.

Ebû Süleymân Dârânî hazretleri buyurdular ki: "En sağlam kale, dilini korumaktır. İbâdetin özü açlıktır. İnsanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylere muhabbet etmek, bütün kötülüklerin başıdır."

HİKMETLER · 29 OCAK 2010 CUMA · KAYIT 1747

Hastalıkların aslı çok yemek

Evliyânın büyüklerinden Âhmed bin Alevî hazretlerinin talebelerinden biri; "Efendim sizden yemek yeme arzusu nasıl gitti? Siz gençliğinizde yerdiniz." diye sordu. O da; şöyle cevap verdi:

"Yemenin yedi mertebesi vardır. Birincisi yaşayacak kadar yemek; ikincisi, farz namazı kılacak ve farz olan orucu tutacak kadar yemek. Bu iki mertebe yemek farzdır. Üçüncüsü, nâfile olan namazı ve nafile orucu tutabilecek kadar yemek. Bu kadar yemek müstehabdır. İmâm-ı Gazâlî bu konuya dâir; "Akıl sâhiplerinin gâyesi Cennet'te Allahü teâlâya kavuşmaktır. Allahü teâlâya kavuşmak ise, ilim ve amel ile olur. Bunlara bedenin sıhhati ve selâmeti ile devâm edilebilir. Bedenin sıhhat ve selâmeti ise yiyeceklerden alınan gıdâlarla olur. Ancak gıdâlar ihtiyaç mikdârı alınmalıdır. Bu yüzden selef-i sâlihinden bâzı âlimler bedenin ihtiyacı olan gıdâyı almayı din işlerinden saymışlardır." Dördüncüsü, çalışıp kazanmaya kuvvet sağlamak için yemek. Bu dînin beğendiği tokluktur. Beşincisi, midenin üçte birini dolduracak kadar yemek. Altıncısı, midenin üçte birinden fazlasına doldurulan yemek olup, mekruhtur. Çok yiyince insanda ağırlık ve uyku meydana gelir. Yedincisi, zarar verecek derecede çok yemek aşırı doymak. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Her hastalığın aslı çok yemek yemedir."

Zünnûn-i Mısrî hazretleri az yemek yemeyi tavsiye ederdi. Bu sebeple; “Ben hiçbir zaman mîdemi doyurmadım. Çünkü ne zaman mîdemi dolduracak olsam, ya günaha düşerim veya günah işleme arzusuna kapılırım.” buyurdu.

İstanbul'daki meşhûr velîlerden Vefâ Konevî hazretlerine bir bahar günü, mevsim güzel, hava çok hoş. Allah'ın rahmet eserlerini görmeniz için dışarı çıkmanızı istirhâm ederiz dediklerinde; "Bugün müsâade edin. Akşam, her zaman yediğimden bir lokma daha fazla yiyeyim de, dışarı çıkacak kuvvetim olsun." buyurdu.

Ebû Süleymân Dârânî hazretleri buyurdular ki: "En sağlam kale, dilini korumaktır. İbâdetin özü açlıktır. İnsanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylere muhabbet etmek, bütün kötülüklerin başıdır."

HİKMETLER · 30 OCAK 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1748

Kendilerini değil başkasını tercih ederlerdi

İslam büyükleri yemeği lezzet için, zevk için değil, ayakta kalmak, ibadet etmek niyeti ile yerlerdi. Gayeleri bu idi. Böyle yapılmadığı takdirde, nefsini nimetle besleyerek dünyaya ve lezzetlere alıştırmış olacağını söylerlerdi. İlk zaman Müslümanları yemeklerin lezzetini tadmaktan ve nefsi bunlara alıştırmaktan sakınma hususunda çok titiz davranırlardı. Başkalarını kendilerine tercih ederlerdi.

Nâfî hazretleri şöyle anlatır: İbn Ömer hazretleri hastalanmıştı. Canı taze balık yemek istedi. Bunun üzerine çıkıp Medine-i Münevver'nin çarşılarında balık aradım; ama bulamadım. Aradan bir müddet geçtikten sonra bir yerde balığa rastladım ve bir buçuk dirhemlik balık aldım. Balığı ateşte kızartıp bir ekmekle birlikte İbn Ömer'e götürdüm.

O esnada kapıya bir dilenci geldi. Bunun üzerine İbn Ömer, hizmetçisine "Balığı ekmeğe sar ve şu dilenciye ver!' dedi. Hizmetçi 'Allah senden razı olsun! Bunca günden beri canın balık istiyor. Onu zor bulduk. Bulduğumuz zaman da bir buçuk dirheme satın aldık. Dilenciye balığı değil de parasını verelim' karşılığını verdi. İbn Ömer'se 'Onu ekmeğe sar ve dilenciye ver!' diye emretti.

İbn Ömer'in bu emrinden sonra hizmetçi, dilenciye dönerek 'Sana bir dirhem vereyim de bunu götürme, razı mısın?' dedi. Dilenci de razı oldu. Bunun üzerine hizmetçi, dilenciye bir dirhem verdi. Kızartılmış balığı alarak geri getirdi ve İbn Ömer'in önüne bırakarak 'Dilenciye bir dirhem vererek bunları kendisinden geri aldım!' dedi.

Bu söz üzerine İbn Ömer hizmetçiye şunları söyledi: 'Balığı ekmeğe sar ve yine o dilenciye ver! Vermiş olduğun dirhemi de alma; çünkü ben Hz. Peygamber'in

şöyle buyurduğunu işittim: “Canının çektiği herhangi bir şey hususunda başkasını nefsine tercih eden kimseyi Allahü teâlâ affeyler.”

“Açlık arzusunu bir ekmek ve bir testi berrak su ile yola getirdiğin zaman, dünya içindekilerle birlikte helâk olsa dahi sen korkusuz olursun!”

HİKMETLER · 31 OCAK 2010 PAZAR · KAYIT 1749

Gayeleri yeme içme olanlar!

Dinimiz yapılan her işin iyi niyetle yapılmasını ister. Nefse tabii olunmamasını ister. Mesela, insan sırf zevk, safa için yer içirse nefsine tabi olmuş olur. Bu nefis de, zamanla lezzetleri elde etmek için çaba harcar ve bu çaba da onu günaha sokar. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: “Ümmetimin en kötüleri, çeşit çeşit yiyecekler yemek suretiyle vücutlarını semizletenleridir. Bunların çeşit çeşit yiyecekler yemekten ve çok çeşitli elbiseler giymekten başka gayeleri yoktur. Konuştuklarında da avurtlarını yırtarcasına bağırıp çağırırlar.”

Hz. Muaviyeden önce Şam valisi olan, Yezid b. Ebî Süfyan'ın çeşit çeşit yemekler yediğini haber alan Hz. Ömer, hizmetçisine 'Yezid akşam sofrasını hazırlattığında gel bana haber ver!' dedi. Haber verildiğinde. Hz. Ömer Yezid'in yanına girdi. Sofraya önce tirid getirildi. Hz. Ömer, Yezid'le birlikte bundan yedi. Sonra kızartılmış et getirildi. Yezid elini ete uzattığında Hz. Ömer onun bileğinden tutarak 'Ey Ebu Süfyan'ın oğlu Yezidî Allah'tan kork Allah'tan! Yemekten sonra yemek olur mu? Ömer'in nefsini kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki eğer selefin sünnetinden ayrılırsanız, bu ayrılık sizi O'nun yolundan da saptırır' buyurdu.

Yesar bin Umeyr şöyle diyor: 'Hz. Ömer için ne zaman un elemişsem bunu mutlaka ondan habersiz yapmışımdır', Çünkü o, ekmeğin elenmemiş, kepekli undan yapılmasını isterdi.

Utbet'ül-Gulâm, ununu bizzat kendisi hamur yapar ve sonra da bunu güneşte kuruturdu. Bundan yediğindeyse 'Âhiretin o güzel kebapları ve yemekleri hazırlanana kadar bir parça (kuru) ekmekle az bir tuz kâfidir' derdi. Yine o su testisini, bütün gün güneş altında kalmış bir küpe daldırarak doldururdu. Hizmetcisi kendisine 'Ey Utbe! Ununu bana versen de sana ekmek yapsam,

suyunu soğutsam olmaz mı?' dediğindeyse 'Ben açlık köpeğini (şehveti) kendimden uzaklaştırdım' karşılığını verirdi.

Bazı zâtlar arkadaşlarına şöyle derlerdi: "Nefsin zaruri gıdadan başka istediği şeyleri yemeyiniz. Yeseniz bile aramayınız. Eğer ararsanız sevmeyiniz. Ekmeğin bazı çeşitlerini aramak nefistendir".

2010 YILLIK KÜLLİYATI

02

Şubat

39 yazı · Hikmetler: 32 · Gönül Bahçesi: 7

HİKMETLER · 1 ŞUBAT 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1750

İnce hesaplar yaparlardı

İslam büyükleri çok arzu ettikleri şeyi yemekten önce yiyerek hem nefslerini köreltirler hem de yemekten sonra fazladan bunu da yemekten kurtulurlardı. Canı, yemekle birlikte güzel bir meyve isteyen kimse, ekmeği bırakıp onun yerine canının çektiği meyveyi yemelidir ki o şey kendisine azık olsun, çerez olmasın!

Sehl et-Tüsterî, elinde ekmekle hurma bulunan İbn Sâlim'e şöyle demiştir: 'Önce hurmayı ye! Eğer bu, ihtiyacına kâfi gelirse ne âlâ! Aksi takdirde ondan sonra ihtiyacın kadar ekmek yersin'.

Farklı iki yemeğe sahip olan kimse önce lezzetli olandan başlamalıdır; çünkü lezzetli bir yemekten sonra gelen kaba bir yemek, artık iştahı çekmez. Kaba yemeği önce yiyen kimse ise lezzetli yemeği açlıktan değil, lezzetinden dolayı yer.

Kul, nefsinin arzularının ne kadarını elde ederse, kıyamet gününde ona 'Sen zevkleri dünya hayatında yaşamış ve hayatını onunla geçirmişsin' denilmesinden korkulur. Kişi âhiret zevklerinden ve nimetlerinden, nefsiyle mücâhede edip şehvetleri terkettiği nisbette yararlanır.

Basra ahalisinden bir zât şöyle buyurmuştur: 'Nefsim benden pirinç unundan yapılmış ekmekle balık isteyip durmaktadır. Ben de onun bu isteğini yerine getirmedim. Onun isteği şiddetlendikçe benim de mücâhedem şiddetlendi. Bu durum tam yirmi senedir böyle devam ediyor'. Bu zatın ölümünden sonra âriflerden biri onu rüyasında görür ve 'Allahü teâlâ sana nasıl davrandı?' diye sorar. O da şöyle cevap verir: Allahü teâlânın bana ihsan etmiş olduğu nimet ve ikramları kelimelerle anlatamam. Fakat şu kadarını söyleyeyim ki Allahü teâlâ bana ilk olarak pirinç ekmeği ile balık ikram ederek şöyle buyurdu: "İşte bugün hesapsız ve sorgusuz olarak nefsinin dünyadaki arzusunu yerine getir!"

Ebu Süleyman Dârânî şöyle demiştir: 'Şehvetlerden birini terketmek, kalp için bir sene oruç tutup ibâdet etmekten daha yararlıdır'. Allahü teâlâ bizi kendisini razı edecek ameller işlemeye muvaffak eylesin!

HİKMETLER · 1 ŞUBAT 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1792

“Rabbim bana münakaşıyı men etti!”

Münakaşanın sebebi kişinin kendisini karşısındakinden üstün görmektir. Kendini karşısındakinden üstün görmek ise kibirdir. Kibir ise kötü huylardandır. Dolayısıyla münakaşa güzel ahlakın zıddıdır. Halbuki müslüman güzel ahlaklı olmalıdır. Hadis-i şerifte, “Mallarınızla herkesi memnun edemezsiniz. Güler yüz ve tatlı dil ile, güzel ahlakla memnun etmeye çalışınız!” buyuruldu.

Resul aleyhisselam, “Münakaşa etmeyen, haklı olsa da, kimseyi incitmeyen, şaka veya güldürmek için, yalan söylemeyen, iyi huylu olan Müslüman Cennete girer.” buyurdu.

Münakaşayı seven kimseler, şöhret sahibi olmayı isteyenlerdir. Falanca falancayala münakaşa etmiş, karşısındakini susturmuş gibi sözlerden zevk alırlar. Halbuki şöhret zararlıdır.

Nitekim, imam-ı Gazali hazretleri, “Ancak şöhret için uğraşan, tartışmayı sever. Şöhret ise afettir” buyurdu.

Salih mümin şöhreti sevmez, kibirli olmaz, vakar sahibidir, dünya işlerinde kolaylık gösterir. Din işlerinde sağlam olur. Hiç münakaşa etmez! Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Putperestlik ve içkiden sonra Rabbimin beni nehyettiği ilk şey münakaşayı men etmek olmuştur.”

“Allah hidayet verdikten sonra cedele dalan bir kavim, dalâlete sapmış demektir.”

“Haklı da olsa kul, cedeli bırakmadıkça iman hakikatini kemâle erdiremez.”

Yine Lokman Hakîm buyurdu ki:

“Ey oğlum! Diline sâhip olmayan, sonunda pişmân olur. Çok münâkaşa ve münâzara yapan, kötülenir. Kötü işlerin yapıldığı yerlere girenler, oralarda işlenen kötü işleri yapmakla suçlanır ve töhmet altında kalırlar. Kötü kimse ile arkadaş olan, kötülükten kurtulmaz, emîn olamaz. İyi kimse ile arkadaş olan kimse de, iyi şeylere kavuşur.”

Enes bin Malik hazretleri bildiriyor: Biz bir gün dini bir konuda tartışırken, Resulullah efendimiz yanımıza geldi. Bize öyle öfkelenmişti ki, hiç böylesini görmemiştik. Buyurdu ki:

"Bırakın tartışmayı! Sizden öncekiler sırf bunun yüzünden helak oldu. Tartışmanın faydası yoktur, tartışma zararlıdır. Mümin münakaşa etmez. Münakaşa edene şefaat etmem."

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1752

Günahların insana verdiği zararlar!

Cenâb-ı Hak, insana neyi yapacağını neyi yapmayacağını, bildirerek onu büyük bir yükten kurtarmıştır. Emrettiği şeyler insanın bedenine ve ruhuna faydalı şeylerdir; yasakladığı haram kıldığı şeyler de bedenine ve ruhuna zararlı şeylerdir. İnsan emredileni yapmaz, yasak edilenden kaçınmaz ise bindiği dalı kesmiş olur; dünyada ve ahırette bunun cezasını çeker.

Bunlar içinde yasaklardan (haramdan, günahtan) kaçınmak, emredileni yapmaktan daha önemli, daha önceliklidir. Dünyada ve âhirette ne kadar kötülük ve hastalık varsa, hepsinin sebebi, günah işlemek ve Allahü tealanın emirlerine karşı gelmektir. Günahların zararlarından bazılarını büyük âlim Zerkani, Mevahib-i Ledünniye şerhinde şöyle bildirmiştir:

1- Günahlar sebebiyle insan ilimden mahrum olur. Çünkü ilim bir nurdur. Allahü teala onu kulun kalbine koyar. Günahlar ise, bu ilim nurunu söndürür. İlim nurunun sönmesi ise, ya kulun o ilimden bir şey anlamaması suretiyle o ilimden mahrumiyetine, yahut öğrendiği ilmin faydasını görmemeye sebep olur. Hatta tahsil ettiği ilim, her iki dünyada da o kimse için zararlı olur.

İmam-ı Malik hazretleri bir gencin zekasının ve anlayışının parlaklığını çok beğendi. Bunun üzerine ona; "Allahü tealanın kalbine attığı nuru, günah işlemek suretiyle söndürme!" buyurdu.

İmam-ı a'zam hazretlerinin talebelerinden Vekî bin Cerrah'a, bir talebesi ezberlemekte zorluk çektiğinden bahsetti. O da, günahları terk etmesini tavsiye

ederek; "İlim bir nurdur. Allahü teala nurunu asi olana (günah işleyenlere) vermez" buyurdu.

2- Günah, insanı helal kazançtan mahrum eder; çok kazansa bile, günah işlemesi sebebiyle bunun bereketini göremez.

3 - Günah işleyen kimse, kalbinde bir yalnızlık, huzursuzluk hisseder. Bu sebeple o kimse ibadetlerini yapsa bile onlardan lezzet alamaz.

4- Kişi işlediği günah sebebiyle kalbi kararır. Kalbindeki bu kararma, günahlarla beslendikçe ve kuvvetlendikçe, o kimsenin şaşkınlığı da artar. Neticede bidatleri, dalalet olan ve onu helake götüren işleri yapmaya başlar. Fakat o kimse bunun farkında olmaz. Kalbindeki zulmet o derece kuvvet bulur ve çoğalır ki, bu durum yüzüne akseder. Bunu basiret sahibi herkes görür.

5- Günah işleyen kimse, işlerinde zorluklarla, mânilerle karşılaşır. Bir ise başladığı zaman önüne bir mâni çıkıverir veya yapacağı işler ona zor gelir. Bir işi yaparken onda yorgunluk ve isteksizlik meydana gelir. O işi yapmaya muvaffak olamaz.

6- Günah, kalbi ve bedeni zayıflatır ve kuvvetten düşürür.

7- Günah işleyen kimse, insanlar arasında zelil (itibarsız) olur.

8- Günah, aklı bozar. O zaman insan doğruyu yanlış, yanlışı doğru görür, insanda aklının doğruyu bulmasına yardımcı olan bir nur vardır. Günahlar ise insandaki bu nuru söndürür.

9- Günahlar nimetin gitmesine, Allahü tealanın azabının gelmesine sebep olur. Kulda bulunan her nimet, bir günah sebebiyle ondan ayrılır. Ona gelen her azap ise, ona yine günah sebebiyle gelir.

10- Günah işleyen kimse, taatleri, ibadetleri yapmaktan mahrum olur. Ömrü kısalır. Günahlar ömrünün bereketini yok eder. Denilir ki: "Günahların ömrü kısaltması şu manadadır: Hakiki hayat, kalbin hayatıdır, insanın hakiki hayatı, Allahü tealayı hatırlayarak, Onun her zaman kendisini görüp gözettiğini bilerek geçirdiği vakitlerdir. Hayatının bu anları en faydalı ve bereketli anlarıdır. Böyle vakitlerde insan iyilik, ibadet ve taati çok yapar, takva üzere olur. Bunlarsız geçen ömür, onun için hayat sayılmaz. Hulasa kul, Cenab-ı Hak'tan yüz çevirdiği, günahlarla meşgul olduğu zaman, hem dünya, hem de ahiret saadetini kazanmaya vesile olan kıymetli vakitlerini zayi etmiş, boşuna harcamış olur.

HİKMETLER · 2 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1751

İşlerin en hayırlısı

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Her işte ve her ahlâkta en güzeli orta yoldur; çünkü işlerin en hayırlısı orta yolda olmaktır. Yemek hususunda da böyle olmalıdır. Burada, en faziletli davranış, midenin ağırlığını hissetmeyecek ve açlığın elemini duymayacak derecede yemektir.

Öyle bir derecede yemelidir ki karnını unutmalıdır. Açlık kendisine asla tesir etmemelidir. Çünkü yemenin hedefi; hayatı devam ettirmek ve ibâdet için kuvvet temin etmektir. Midenin ağırlığı ise, insanı ibâdetten meneder. Açlığın elemi de kalbi meşgul eder ve dolayısıyla ibâdetten meneder. Açlık ve tokluğu hissetmediği zaman insanoğlu için ibâdet ve düşünce kolaylaşır. Nefsi hafîfleşir. Nefsin hafîfleşmesiyle birlikte çalışma azmi de artar.

Bu bakımdan öyle bir şekilde yemelidir ki yenilen maddenin kendisinde olumsuz tesiri kalmamalıdır. Böylece meleklere benzemiş olur. Çünkü melekler hem yemeğin ağırlığından, hem de açlığın eleminden uzaktırlar. İnsanın gayesi ise, meleklere uymak olmalıdır.İnsanoğlunun yemekten ve açlıktan kurtuluşu olmadığı zaman bu iki taraftan da uzak olan mûtedil bir şekilde davranması gerekir.

Âdemoğlunun orta yolu seçmek sûretiyle ifrat ve tefritten, aşırılıklardan uzaklaşmak istemesi bir ateş çemberi içerisine düşen bir karıncanın haline benzer. Şöyle ki; karınca, kendisini çepeçevre kuşatan ve içinden çıkılması mümkün olmayan ateşin hararetinden kaçar. Çemberin merkez noktasına varıncaya kadar da bu kaçışı devam eder. Eğer karınca ölürse, mutlaka bu orta noktada ölür; çünkü bu nokta karıncayı çevreleyen ateşin hararetinden en uzak olan yerdir.

İşte nefsin arzuları da böyledir; ateşin karıncayı kuşatması gibi insanoğlunu kuşatmıştır. Melekler ise bu çemberin dışında bulunmaktadırlar. İnsan hiçbir zaman bu çemberin dışına çıkamaz. Meleklere benzemek istese bile buna muvaffak olamaz. Bu bakımdan insanoğlunun meleklere en fazla benzediği hali, ifrat ve tefritten, aşırılıklardan uzaklaşma hâlidir. Hazreti Peygamber şu hadîs-i şerîfiyle bunu ne güzel anlatmıştır: “İşlerin en hayırlısı orta yoldur”. Şu ayette de buna işaret vardır: “Yeyiniz, içiniz; (fakat) israf etmeyiniz.” (A'raf/31)

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1753

İmanın gitmesine sebep olan günahlar

Dün, günahların zararlarından bahsetmiştik. Bugün de, günahın mahiyetinden, çeşitlerinden bahsedelim. Küfürden ve bid'atten başka günahlar ikiye ayrılır:

Birinci kısım, Allahü teâlâ ile kul arasında olan günahlardır. İçki içmek, namaz kılmamak oruç tutmamak gibi günahlar. Bu günahların, büyüğünden ve küçüğünden, çok sakınmalıdır. Resûlullah Efendimiz buyurdu ki: "Bir zerrecik (yâni çok az) bir günahtan kaçınmak, bütün cin ve insanların ibâdetleri toplamından daha iyidir".

Günahların hepsi, Allahü teâlânın emrini yapmamak olduğundan, büyüktür. Fakat, bazısı, bazısına göre küçük görünür. Meselâ, yabancı kadına şehvetle bakmak, zinâ yapmaktan daha küçüktür. Bir küçük günahı yapmamak bütün cihânın nâfile ibâdetlerinden daha sevaptır. Çünkü, nâfile ibâdet yapmak farz değildir. Günahlardan kaçınmak ise, herkese farzdır.

İkinci kısım günahlar, kullar arasındadır ki, bunlara tevbe etmek için, o kulu hoşnut etmek, râzı etmek helalaşmak da lâzımdır.

Büyük günah işliyenin îmanı gitmez. Harama helâl derse, îmanı gider. Büyük günahlar yedidir: 1- Birşeyi Allahü teâlâya ortak yapmak. Buna şirk denir. Şirk, küfrün çeşidlerinden en kötüsüdür. 2- Bir insanı veya kendini öldürmek. 3- Sihir, yâni büyü yapmak. 4- Yetîm malı yimek. 5- Fâizcilik. 6- Muhârebede düşman karşısından kaçmak. 7- Temiz kadınları kazf etmek, yâni nâmussuz, zani demek.

Günahlar, niyetsiz veya iyi niyet ederek işlenirse, günah olmaktan çıkmaz. "Ameller, niyete göre iyi veya kötü olur" hadis-i şerifi, tâatlara ve mubâhlara niyete göre sevap verileceğini bildirmektedir. Bir kimse, birinin gönlünü almak için başkasını incitse veya başkasının malı ile sadaka verse, yâhut haram para ile mektep, câmi yaptırsa, bunlara sevap verilmez. Bunlara sevap beklemek, câhillik olur.

Büyük günah da, tevbe edince affolur. Tevbe etmeden ölürse, Allahü teâlâ dilerse, şefaat ile veya şefaatsiz affeder. Affolunmazsa, Cehenneme girer. Tevbe

kalb ile, dil ile ve günah işliyen âza ile birlikte olmalıdır. Kalb pişman olmalı. Dil, duâ etmeli, yalvarmalı. Âza da günahtan çekilmelidir.

Evliyânın meşhûrlarından Ahmed bin Âsım Antâkî hazretlerine; "En şiddetli günah nedir?" diye soruldu. Cevaben: "Bir mâsiyetin (günahın) mâsiyet (günah) olduğunu bilmemektir." buyurdular. "Bundan daha kötüsü nedir?" diye soruldu: "Mâsiyet, günah olan bir şeyi, tâatı, Allahü teâlânın râzı olduğu, beğendiği bir şey olarak bilmektir. Onun için dînî bilgileri lâzım olduğu kadar mutlaka bilmek lâzımdır." buyurdular.

Tâbiînin ve bu devirdeki evliyânın en büyüklerinden Hasan-ı Basrî (rahmetullahi teâlâ aleyh) buyurdular ki: "Eğer insan günâhını küçük görürse, ona ehemmiyet vermez. O zaman o günâh büyük günâh hâlini alır. Eğer insan günâhını büyük görür, onun için istiğfâr eder, onu gizler ve tövbe ederse o günâh küçücük kalır."

Ebû Türâb-ı Nahşebî hazretleri haramlardan ve şüphelilerden şiddetle kaçınırdı. Bu hususta buyurdular ki: "Kul bütün gücüyle günahlardan uzaklaştığı zaman, Allahü teâlânın yardımı, ihsânı her tarafını kaplar. Kalbin günahlar ile kararmasının alâmeti üçtür. Birincisi günah işlemekten korkmamak, ikincisi ibâdetlerde gevşeklik, üçüncüsü de vâz ve nasîhatların ona tesir etmemesidir."

Âlim ve evliyânın büyüklerinden Hakîm-i Tirmizî hazretlerine "Îmânın gitmesine en çok sebeb olan günah nedir?" diye sordular. Cevaben buyurdular ki: "Üç günah vardır: Birincisi; îmân nîmetine kavuştuğuna şükretmemek. İkincisi; îmânın gitmesinden korkmamak. Üçüncüsü; müminleri incitmek ve onlara eziyet etmek. Biliniz ki, Peygamber efendimiz; "Haksız yere bir müslümanı incitmek, Kâbeyi yetmiş defa yıkmaktan daha büyük günahtır." buyurdular.

Hakiki müslüman hiç gönül kırmaz.

Bilir bundan büyük bir günah olmaz! Buyuruldu.

HİKMETLER · 3 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1754

Kendi küçük cürmü büyük!

Dil, Allahü tealanın büyük nimetlerindendir. Dilin kendisi küçüktür, fakat ibadeti veya isyanı pek büyüktür; zira küfür ve iman ancak dilin şehâdetiyle açığa çıkar.

Dilin alanı pek geniştir. Onu çevirecek bir engel yoktur. Onun sahasının ne sonu, ne de sınırı vardır. Hayır da dilin geniş alanına girer, şer de. Bu bakımdan dilin ucunu bırakıp onun dizginini ihmâl eden bir kimseyi, şeytan sürükler götürür. Onu uçurumun kenarına sevkeder. Böylece onu ebedî bir felâkete girmeye mecbur eder; zira insanlar cehenneme ancak dilleriyle ekip biçtiklerinden dolayı atılırlar.

Dilinin şerrinden ancak İslamiyet ile gemlenen kimse kurtulur. Dilini dün ya ve âhirette kendisine fayda verecek konularda çalıştıran, dünya ve âhirette sonucundan korktuğu şeylerden uzaklaştıran bir kimse dilin şerrinden kurtulur. Dilin nerede iyi ve nerede kötü olduğu, keyfiyetinin bilinmesi pek güç ve herkes tarafından bilinmeyen bir durumdur. Bilen bir kimsenin de ona göre amel etmesi, gayet ağır ve zordur. Peygamber aleyhisselam şöyle buyurmuştur: “Susan kurtulmuştur! Susmak, hikmettir. Susan ise pek az!.”

Süfyanı Sevrî buyurdu ki: “İnsanlara ok atmak, dil ile taşlamaktan daha hafiftir. Zira dil taşlaması hedefini şaşırmaz.”

İmamı Şâfiî buyurdu ki: “Söz ok gibidir. Senden çıktı mı, artık sen ona değil, o sana hâkim olur.”

Câbir bin Abdullah hazretleri anlatır: Ben, Peygamber aleyhisselama dedim ki: “Yâ Resûlallâh! Benim hakkımda en çok korktuğunuz şey nedir?” Mübârek dilini işaret ederek "Şu" buyurdular.”

İbrahim en-Nehaî buyurdu ki : “Her meclisin en şereflisi ve en saygılısı olan düşünen, çok sükût eden kimsedir. Çünkü sükût âlim için bir zinet, cahil için de bir perdedir.”

Vüheyb bin el Verd buyurdu: “Afiyet on kısımdır. Onu susmakta, biri de insanlardan kaçmaktadır.”

Hasanı Basrî buyurdu ki: “Şaşarım âdemoğlunun aklına ki, azı dişleri üzerinde iki meleği; dili onların kalemi, tükrüğü de mürekkebi.. Halbuki bu arada o, lüzumsuz şeyler konuşur.”

HİKMETLER · 3 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1755

Kendi küçük cürmü büyük!

Dil, Allahü tealanın büyük nimetlerindendir. Dilin kendisi küçüktür, fakat ibadeti veya isyanı pek büyüktür; zira küfür ve iman ancak dilin şehâdetiyle açığa çıkar.

Dilin alanı pek geniştir. Onu çevirecek bir engel yoktur. Onun sahasının ne sonu, ne de sınırı vardır. Hayır da dilin geniş alanına girer, şer de. Bu bakımdan dilin ucunu bırakıp onun dizginini ihmâl eden bir kimseyi, şeytan sürükler götürür. Onu uçurumun kenarına sevkeder. Böylece onu ebedî bir felâkete girmeye mecbur eder; zira insanlar cehenneme ancak dilleriyle ekip biçtiklerinden dolayı atılırlar.

Dilinin şerrinden ancak İslamiyet ile gemlenen kimse kurtulur. Dilini dün ya ve âhirette kendisine fayda verecek konularda çalıştıran, dünya ve âhirette sonucundan korktuğu şeylerden uzaklaştıran bir kimse dilin şerrinden kurtulur. Dilin nerede iyi ve nerede kötü olduğu, keyfiyetinin bilinmesi pek güç ve herkes tarafından bilinmeyen bir durumdur. Bilen bir kimsenin de ona göre amel etmesi, gayet ağır ve zordur. Peygamber aleyhisselam şöyle buyurmuştur: “Susan kurtulmuştur! Susmak, hikmettir. Susan ise pek az!.”

Süfyanı Sevrî buyurdu ki: “İnsanlara ok atmak, dil ile taşlamaktan daha hafiftir. Zira dil taşlaması hedefini şaşırmaz.”

İmamı Şâfiî buyurdu ki: “Söz ok gibidir. Senden çıktı mı, artık sen ona değil, o sana hâkim olur.”

Câbir bin Abdullah hazretleri anlatır: Ben, Peygamber aleyhisselama dedim ki: “Yâ Resûlallâh! Benim hakkımda en çok korktuğunuz şey nedir?” Mübârek dilini işaret ederek "Şu" buyurdular.”

İbrahim en-Nehaî buyurdu ki : “Her meclisin en şereflisi ve en saygılısı olan düşünen, çok sükût eden kimsedir. Çünkü sükût âlim için bir zinet, cahil için de

bir perdedir.”

Vüheyb bin el Verd buyurdu: “Afiyet on kısımdır. Onu susmakta, biri de insanlardan kaçmaktadır.”

Hasanı Basrî buyurdu ki: “Şaşarım âdemoğlunun aklına ki, azı dişleri üzerinde iki meleği; dili onların kalemi, tükrüğü de mürekkebi.. Halbuki bu arada o, lüzumsuz şeyler konuşur.”

HİKMETLER · 3 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1796

İmtihan ağır, mükafak büyük!

Resul aleyhisselam şöyle buyurmuştur: “Kim haklı olduğu halde tartışmayı terkederse, Allahü teâlâ ona cennetin en yücesinde bir köşk bina eder.”

İmam-ı Gazali hazretli bu hadis-i şerifi şöyle açıklıyor: Mükafatın büyük olması, imtihanın zor olmasındandır. Çünkü böyle bir durumda tartışmayı terketmek, nefse çok ağır gelir. Bir de cedelleşme öyle bir tabiattır ki kişi bundan dolayı kendisine bir sevap geleceğini zanneder ve hırsı daha da artar.

Bu düşünce çok yanlıştır. Kişi bozuk itikatlı, sapık düşünceli bir kimse ile bile karşılaşsa dilini tutması gerekir. Bu emri marufu terk etme manasına gelmez. Böyle bir kimse ile karşılaştığında ona cedel, mükanaşa yoluyla değil, tenha bir yerde nasihat yoluyla ve uygun bir dille söylemelidir. Çünkü cedel, kişinin hatasını anlasa bile mahcub olmamak için hatasını ısrar etmesine sebep olur.

Kişi, bu şekilde nasihatın da, sapık itikatlı kimseye fayda vermeyeceğini anlyarsa, o vakit bid'at ehlini terkedip, kendi nefsiyle meşgul olmalıdır. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: “Ehl-i kıble hakkında dilini tutan bir kimseden Allah razı olsun. Ancak bildiğini en güzel bir şekilde söyleyebilir.”

Hişam bin Urve der ki: “Resul aleyhisselam bu hadîsi yedi defa tekrar etti. Kim mücadeleyi, münakaşayı âdet edinirse ve halk da onu överse ve bundan dolayı nefsinin memnun olduğunu ve halk tarafından kabul edildiğini görürse, o kimsede bu helâk edici sıfatlar kuvvet bulur ve öfke, kibir, riya, makam sevgisi ve faziletten dolayı aziz olmak gibi kötü sıfatlar kendisinde toplandığı zaman onlardan

kurtulmaya gücü yetmez. Bu sıfatlarla teker teker mücadele etmek bile güç olduğu halde acaba tümüyle birden nasıl mücadele edilebilir?

Haklı olduğu halde tartışmayı terk etmek, haksız olduğu halde, tartışmayı terk etmekten daha zordur. Bu bakımdan haklı olduğu halde münakaşayı terk etmek daha çok sevaptır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Haklı da olsa, münakaşayı terk etmeyen, hakiki imana kavuşamaz.”

“Mücadelede ısrar edeni Allahü teâlâ sevmez.”,

“Fitnesinden emin olunmayan mücadeleyi terk ediniz.”

HİKMETLER · 4 ŞUBAT 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1756

Şeytanın günah işletme aleti!

İnsanoğlunun en asil organı dilidir; zira dilin hareketinde herhangi bir meşakkat yoktur. Halk da dilin âfet ve felâketlerinden sakınmak hususunda şeytanın elinde en büyük âlettir.

Muhammed Emin Erbilî hazretleri insanları ve talebelerini boş söz konuşmaktan çok sakındırırdı. "Boş söz konuşan ve boş şeylerle meşgûl olan kimsenin tasavvuf yoluna girmesi lâyık değildir. Hele bu yola girmişse, boş şeylerle meşgûl olması hiç lâyık değildir. Çok konuşmak kalbi öldürür ve zikrin kalbe yerleşmesine mâni olur." buyurdular.

Rabi' bin Haysem hazretleri, vefatından önceki yirmi sene zarfında dünya adamlarının sözlerinden konuşmamıştır. Hassan bin Sinen hazretlerinin her nasılsa ağzından boş bir söz çıkarmıştı. Bu yüzden nefsini bir sene oruç tutmakla cezalandırmıştı.

Hammâd bin Seleme hazretleri de boş bir söz sarfettiği zaman arkasından : “Sübhânellâhi Velhamdü lillâhi velâilâhe illallâhü Vellâhü ekber” kelimelerini okur, sonra derdi ki : “İyi ve temiz geçmişimiz, bir meclisde dünya kelâmı söyleyip de arada hayırlı söz söylenmemiş olmasını çirkin bulurlardı.”

Ma'ruf el-Kerhî buyurdu ki : “Kulun lüzumsuz sözlere dalması, Allah'ın yardımını ondan kesmiş olmasındandır.”

Mâlik bin Dinar buyurdu ki : “Kulun lüzumsuz ve boş sözlerle vakit geçirmesi kalbi karartır, bedeni zayıflatır, geçim sebeblerini de zorlaştırır.”

Bişr'ül-Hâfi hazretleri cidden çok az konuşur ve arkadaşlarına şöyle derdi : “Sahifelerinize ne yazdığınıza dikkat ediniz. Çünkü bu Rabbinize karşı okunacaktır. Yazık o kimseye ki, çirkin söz konuşur. Eğer içinizden biri bir kardeşine çirkin söz bulunan bir yazı gönderse, şüphesiz bu bir hayasızlık olur.

Rabi' bin Haysem hazretleri, sabah olunca önüne kalem kâğıt kor, boş yere ağzından bir söz çıkarsa muhakkak onu yazar ve akşamleyin bu hususta nefsini hisaba çekerdi..

İmâm-ı Mâlik de çok konuşan birini gördüğü zaman, “sözün bir kısmında kendini tut” diye nasihat ederdi.

HİKMETLER · 4 ŞUBAT 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1797

Allah münakaşada ısrarı sevmez!

Mis’ar bin Kedâm hazretleri oğluna şöyle nasihatte bulundu: “Oğlum! Münâzarayı, söze muhalefet etmeyi, şaka ile insanlara takılmayı terk et. Bunları, sevdiğim kimseler için hoş görmüyorum. İnsanlara, sözlerinde ve işlerinde dâima muhalefet edip karşı çıkmak, karşıdakinin kızgınlık ve kin beslemesine sebeb olur. Bu, münâkaşa gibidir. Münâkaşa insana düşmanlık kazandırır. İnsanların sözlerine ve işlerine devamlı muhalefet edip karşı çıkmanın zararı, faydasından çoktur. Zaten insanların birbirine sövüp, çirkin sözler söylemesi de bu gibi davranışlardan ileri gelmektedir. İki kişi arasında münâzara ve birbirinin sözüne ve işine karşı çıkma olunca, mutlaka ikisinin de kalbi birbirine karşı bozulup, aralarında bir soğukluk hâsıl olduğu gibi, gizli bir düşmanlık da meydana gelir.”

Ebû Ahfeş el-Kenânî de şöyle nasihat etmektedir: “Ey oğul! Yaşadığın müddetçe birbirinizle münâzara ve birbirinize muhalefet edip, karşı çıkmaktan sakın. Hafifliği ve cehâleti terk et. Çünkü bu, insana bir fâide getirmez. Hilmi, yumuşaklığı zillet, alçak ve düşük bir hâl olarak kabûl etme. Şüphesiz hilm, en kıymetli ve insan için en sâlim ve koruyucu bir yoldur.”

Akıllı kimse, haklı olsa da münakaşa etmez. Belalara, sıkıntılara göğüs gerer. Nimetlere şükreder. Ehline danışarak iş yapar. Günah işlemekten ve bilhassa imansız gitmekten çok korkar. Çok istiğfar eder.

Muhammed Salim hazretlerine, “Bir kimsenin evliya olduğu nasıl anlaşılır?” dediklerinde, “Münakaşa etmemesi, tatlı dili, güzel ahlakı, güler yüzü, cömertliği, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile bir kimsenin veli olduğu anlaşılır” buyurdu

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Allahü teâlâ, mücadelede ısrar edeni sevmez”

“Mücadelede ısrar eden hariç, hiç kimse, hidayete kavuştuktan sonra sapıtmaz.”

“Arkadaşınla münakaşa etme! Ona sıkıntı verme! Ona buna arkadaşının hâlini sorma! Belki ona düşman birine rastlarsın da, arkadaşın hakkında yanlış bir şey söyleyip aranızın açılmasına sebep olabilir.”

HİKMETLER · 5 ŞUBAT 2010 CUMA · KAYIT 1757

İbadetin en kolayı!

İslam büyükleri, çok konuşmayı, lüzumsuz söz söylemeyi sevmezlerdi. Nitekim Peygamber Efendimiz buyurdular ki: "Susmak hikmettir. Onu yapan azdır. Hikmet insanı cehâletten ve sefâhatten koruyan faydalı bir şeydir."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri; "Susmaya yapış. Zarûret mikdârı hâriç." buyururdu.

Hazreti Ebû Bekir kendisini konuşmaktan men etmesi için ağzına taş koyardı. Dilin tehlikesi büyüktür. Âfeti çoktur. Susmakla bunlardan kurtulunur.

Lokman Hakim oğluna dedi ki: "Konuşmak gümüş ise susmak altındır." Hadîs-i şerîfte; "Allahü teâlâya ve âhiret gününe inanan ya hayır söylesin yâhut sussun." buyruldu.

Evliyânın meşhûrlarıdan Ali bin Meymûn Mağribî buyurdular ki: "Hâlinin onda dokuzu susmak, biri de konuşmak olsun."

Yunus bin Ubeyd hazretleri diyordu ki : “Mânasız bir sözü terketmek, insanlara bir gün oruç tutmaktan daha zor gelir. Bâzan olur ki, kişi sıcak günde oruç

tutmaya tahammül eder de, boş bir sözü terketmeye tahammül edemez.”

Gavs-ül-âzam Seyyid Abdülkâdir Geylânî hazretleri faydasız şeyleri bırakmak husûsunda: "Ey zavallı! Sana fayda vermeyen şeyler hakkında konuşmayı bırak. Dünyâ ve âhirette sana fayda verecek işlerle uğraş. Boş işlerle uğraşmayı bırak. Kalbinden dünyâ düşüncelerini çıkar. Çünkü yakında dünyâdan alınacak, âhirete götürüleceksin. Dünyâda rahat ve hoş bir hayat arama. Resûl-i ekrem; "Hayat, âhiret hayâtıdır" buyurdular."

Evliyânın meşhûrlarından Ahmed bin Âsım Antâkî kendisinden nasihat isteyenlere buyurdular ki: En faydalı, doğru söz, Allahü teâlânın rızâsı için nefsinin ayıplarını kabûl ve tasdik etmektir. En faydalı ihlâs, riyâdan ve gösterişten kurtulmaktır.

Peygamber Efendimniz buyurdu ki: “Size ibadetin en kolayını ve beden için en rahatını haber vereyim mi? Susmak ve güzel ahlâktır.”

HİKMETLER · 6 ŞUBAT 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1758

Otuz yıllık ibadeti boşa çıkarır

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî hazretlerine bir kısım insanlar gelip; "Bâzı kimseler mescidde dünyâ lafı ediyor." diye şikâyette bulundular. Bunun üzerine Mevlânâ hazretleri; "Her kim altı yerde dünyâ sözü ile meşgûl olursa otuz yıllık temiz ve kabûl olmuş ibâdeti reddedilir ve boşa gider. Bu altı yerin birincisi mescid, ikincisi ilim meclisi, üçüncüsü cenâze, dördüncüsü mezarlık, beşincisi ezan vakti, altıncısı Kur'ân-ı kerîm okunurkendir. " buyurdular.

Mâverâünnehir böldesinde yetişen velîlerin büyüklerinden Aziz Nesefî hazretleri bir nasihatında buyurdu ki: "Ey oğul! Bir mecliste bulunduğun zaman az konuş. Sana sorulmayan şeye cevap verme. Bir şey sorulursa cevâbını bilmiyorsan, bilmiyorum de. Bilmediğine, bilmem demek ilmin yarısıdır. Eğer cevâbını biliyorsan, kısa cevap ver. Sözü uzatma. Mecliste bulunanlara imtihân için bir şey sorma. Onlarla münâzara ve münâkaşa etme!”

Büyük velîlerden Bişr-i Hâfî hazretleri bir sohbetinde buyurdu ki: "Konuşmak hoşuna giderse sus, susmak hoşuna gidince konuş."

İslâm âlimlerinin ve velîlerin büyüklerinden Celâleddîn-i Devânî çok konuşmanın zararlarını ve konuşma âdâbını şöyle anlatır: "Fazla konuşmamalıdır. Zîrâ çok konuşmak; zihin hafifliği, akıl zayıflığının alâmetidir. Kişinin heybetini kırar, îtibârını düşürür.

Hazret-i Âişe validemiz buyurur ki: "Hiçbir sözü boş olmayan Resûlullah efendimiz, az, öz ve tâne tâne konuşurdu. Bir mecliste konuşsa, mübârek ağzından çıkan kelimeler sayılmak istense, sayılabilirdi."

Âlimler demişlerdir ki, lüzûmsuz çok konuşan bir kimseyi görürsen, bilki, aklı yoktur. Söyliyeceği sözü iyice düşünmeden dile getirmemeli, ağzından çıkarmamalıdır. Hikmet sâhibleri demişler ki: "Önce düşünmeli, sonra söylemelidir. İhtiyaç, lüzûm olmadan konuşmamalıdır. Konuşurken gülmemelidir. Mecliste birisi konuşurken, sözünü kesip araya girmemelidir. Bir kimsenin anlattığı bir şeyi bilse de, bildiğini belli etmeyip, o kimse sözünü tamamlamalıdır.

HİKMETLER · 7 ŞUBAT 2010 PAZAR · KAYIT 1759

"Ya hayır söyle veya sus!

Dilin tehlikesi büyüktür. Onun tehlikesinden kurtuluş ancak susmakla mümkündür. Bunun için dinimiz susmayı övmüş ve müntesiblerini susmaya teşvik etmiştir.

Abdullah bin Süfyan, babasından şöyle rivayet eder: "Ben Hazreti Peygambere 'Ey Allahın Resûlü! Bana İslâmdan öyle birşey öğret ki bundan sonra artık hiç kimseden İslâm hakkında birşey sormaya muhtaç olmayayım!" diye sorduğumda, Hazreti Peygamber cevap olarak şöyle buyurdu: 'Allaha iman ettim de, sonra dosdoğru ol!' Ben sormaya devam ettim: 'Hangi şeyden sakınayım ya Resûlallah?' O da eliyle dilini işaret etti".

Ukbe bin Âmir der ki: Ey Allahın Rasûlü! Kurtuluş nedir?' dedim, Hz. Peygamber cevap olarak şöyle dedi: 'Dilini koru! Evinden çıkma! Günahın için ağla!'

Sehl bin Sa'd es-Sa'dî, Resulullahın şöyle dediğini rivayet eder: 'Kim diline ve tenâsül organına kefîl olur, haramda kullanmayacağına dair Allah'a söz verirse, ben de onun için cennete kefîl olurum'.

Yine şöyle buyurmuştur: 'Kim, Kabkabı'nın, Zabzabı'nın ve Laklakı'nın şerrinden korunmuşsa, o kimse bütün şerden korunmuş demektir”

Kabkab mide, Zabzab tenâsül uzvu, Laklak ise dil demektir. İşte bu üç şey insanların ekserisini helâk etmektedir.

Büyük velîlerden Ma'rûf-ı Kerhî buyurdu ki: "Kulun mâlâyanî boş ve faydasız konuşması, Allahü teâlânın onu zelil ve yalnız bırakmasının alâmetidir."

Hadîs-i şerîfte buyruldu ki: "Ya hayır söyle veya sus. Susan kurtulur." Yâni sükût eden kimse, dünyâda düşmanlarından, âhirette ise ateşten kurtulur.

Eshâb-ı kirâmdan Ukbe bin Âmir buyurdu ki: Resûlullah efendimize; "Dünyâ ve âhirette kurtuluş ne ile olur?" diye suâl ettim. Resûlullah efendimiz; "Dilini muhâfaza eyle. Günahlarını hatırlayıp, ağla. Kurtuluş bunlarla olur." buyurdular.

HİKMETLER · 7 ŞUBAT 2010 PAZAR · KAYIT 1760

"Ya hayır söyle veya sus!

Dilin tehlikesi büyüktür. Onun tehlikesinden kurtuluş ancak susmakla mümkündür. Bunun için dinimiz susmayı övmüş ve müntesiblerini susmaya teşvik etmiştir.

Abdullah bin Süfyan, babasından şöyle rivayet eder: "Ben Hazreti Peygambere 'Ey Allahın Resûlü! Bana İslâmdan öyle birşey öğret ki bundan sonra artık hiç kimseden İslâm hakkında birşey sormaya muhtaç olmayayım!” diye sorduğumda, Hazreti Peygamber cevap olarak şöyle buyurdu: 'Allaha iman ettim de, sonra dosdoğru ol!' Ben sormaya devam ettim: 'Hangi şeyden sakınayım ya Resûlallah?' O da eliyle dilini işaret etti".

Ukbe bin Âmir der ki: Ey Allahın Rasûlü! Kurtuluş nedir?' dedim, Hz. Peygamber cevap olarak şöyle dedi: 'Dilini koru! Evinden çıkma! Günahın için ağla!'

Sehl bin Sa'd es-Sa'dî, Resulullahın şöyle dediğini rivayet eder: 'Kim diline ve tenâsül organına kefîl olur, haramda kullanmayacağına dair Allah'a söz verirse, ben de onun için cennete kefîl olurum'.

Yine şöyle buyurmuştur: 'Kim, Kabkabı'nın, Zabzabı'nın ve Laklakı'nın şerrinden korunmuşsa, o kimse bütün şerden korunmuş demektir”

Kabkab mide, Zabzab tenâsül uzvu, Laklak ise dil demektir. İşte bu üç şey insanların ekserisini helâk etmektedir.

Büyük velîlerden Ma'rûf-ı Kerhî buyurdu ki: "Kulun mâlâyanî boş ve faydasız konuşması, Allahü teâlânın onu zelil ve yalnız bırakmasının alâmetidir."

Hadîs-i şerîfte buyruldu ki: "Ya hayır söyle veya sus. Susan kurtulur." Yâni sükût eden kimse, dünyâda düşmanlarından, âhirette ise ateşten kurtulur.

Eshâb-ı kirâmdan Ukbe bin Âmir buyurdu ki: Resûlullah efendimize; "Dünyâ ve âhirette kurtuluş ne ile olur?" diye suâl ettim. Resûlullah efendimiz; "Dilini muhâfaza eyle. Günahlarını hatırlayıp, ağla. Kurtuluş bunlarla olur." buyurdular.

HİKMETLER · 8 ŞUBAT 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1761

Kalbi ve dili doğru olmadıkça…

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Konuşma dört kısımdır. Bir kısmı katıksız zararlı, başka bir kısmı katıksız faydalı, diğer bir kısmı hem zararlı, hem faydalı, dördüncü bir kısmı ise, ne zararlı, ne de faydalıdır.

Katıksız zarar olan kısmda, mutlaka susmak gerekir. Çünkü onun faydası, zararını karşılayamaz. İçinde ne fayda, ne de zarar olan konuşmaya gelince, bu fuzûlî konuşmadır. Zamanın zayi edilmesi de zararın ta kendisidir.

Bu bakımdan elimizde dördüncü bir kısım kalıyor. O halde konuşmanın dörtte üçü düştü, dörtte biri kaldı. Bu dörtte birin içinde de tehlike vardır; zira bu kısmın içine riyanın inceliklerinden nefsi temize çıkarmak ve boş konuşmak gibi günah olan şeyler karışır. Öyle bir şekilde karışır ki idrâk edilmesi pek güçtür. Bu nedenle insanoğlu böyle bir konuşma ile kendisini tehlikeye atmış olur. Kim dil âfetlerinin inceliklerini bilirse, kesinlikle anlar ki, Hazreti Peygamberin bu hususta söylediği

en keskin ve şaşmaz şu ölçüye uymaktan başka çare yoktur: “Kim susarsa kurtulur.”

Muaz bin Cebel, Resullaha, 'Ey Allah'ın Rasûlü! Biz söylediklerimizden sorumlu muyuz?' diye sordu. Hazreti Peygamber şöyle cevap verdi: “Ey Cebel'in oğlu! İnsanları burunları üzerine ateşe sürükleyen dillerin mahsulünden başka ne olabilir?”

Büyük âlim Kerîzî şöyle der: “Az konuş. Sözün şerrinden Allahü teâlâya sığın. Çünkü belâ, ağızdan çıkan sözle yanyanadır.”

“Susmak, insana sevgi ve vekar kazandırır. Diline sahip olup, onu muhafaza eden kimse, sıkıntıya düşmez.”

İbn-i Mübârek dedi: “Bu dil, kalbin habercisidir. Söz kişinin aklının miktarını gösterir.”

Fudayl bin Iyâd; iki şey kalbi katılaştırır “Çok konuşmak ve çok yemek” buyurdu.

Ömer bin Hattâb), Ahnef bin Kays’a: “Ey Ahnef! Çok konuşan, çok hatâ yapar. Çok hatâ yapanın hayası (utanması) az olur. Hayası az olanın vera’ı az olur. Vera’sı az olanın, kalbi ölür” buyurdu.

Hazreti Muaz "Ey Allahın Rasûlü! Amellerin hangisi daha faziletlidir?” dedi. Bunun üzerine Resulullah Efendimiz dilini çıkardı. Sonra üzerine parmağını koydu. Hadis-i şerifte şöyle buyuruldu: “Kulun kalbi doğru olmadıkça imanı doğru olmaz. Kalbi de dili doğru olmadıkça doğru olmaz. Komşusunun şerrinden emin olmadığı bir kimse cennete giremez.”, Kim selâmette kalmayı seviyorsa, sükûttan ayrılmasın.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1764

“Köpeklere Arap diyen anlayıştan geliyoruz!”

Geçen hafta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Ulusal Stratejik Araştırmalar Kurumu'nun (USAK) düzenlediği konferansta, Türkiye'de Arap ülkelerine karşı

bir önyargı olduğunu belirterek, konuşmasında şu görüşlere yer verdi: "Arap ülkeleriyle Türkiye'nin geliştirdiği ilişkilere ön yargılı bakmak çok yanlış. Arapları ihanetle suçlamak, onlara ön yargı ile bakmak çok yanlış bir tutum. Biz köpekleri bile 'Arap' diye çağıran bir anlayıştan geliyoruz malesef. Türkiye geçmişte savaştığı (Batılı) ülkelerle sonradan çok sıcak ilişkiler kurmuştur. Malesef uygulanan yanlış politikalar neticesinde birçok Arap ülkeyle ilişkide ön yargılarla karşılaştık. Daha birkaç yıl öncesine kadar ülkemize Arap turistler biraz fazla geldiğinde neler yazıyorlardı. Bizim Avrupa ve batı ülkeleriyle ilişkilerimiz ne kadar önemliyse Ortadoğu ülkeleriyle ilişkilerimiz de o denli önemlidir." Sayın Başbakan önemli bir yaraya parmak pastı. Hatta neşter vurdu, diyebiliriz. Osmanlıyı yıkan güçler, Osmanlının tekrar tesis edilmemesi için, Türkiye Müslümanları ile diğer Müslüman ülkelerin insanlarını birbirlerine sinsice düşman ettiler.Taraflar, basın yoluyla, ders kitapları yolu ile devamlı aleyhte yayın yaparak İngilizlerin oyununa gelindi. Şimdi artık gerçekler yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. Geçenlerde Mısır Dış İşleri Bakanı, artık ders kitaplarımızdaki Osmanlı aleyhindeki ifadeleri çıkartıyoruz, dedi. Osmanlıyı yıkan güçler, parçala ve yönet metodunu kendilerine yöntem olarak seçmişlerdi. Geçmişte, asırlarca birlik ve beraberlik içinde yaşayan aynı inançtaki bu ülke insanlarının tekrar bir araya gelip, tekrar Osmanlıyı hortlatırlar diye ödleri kopuyordu. Türiyedeki Müslüman halka, Araplar size ihanet etti, diyerek onları Araplara karşı kışkırtıyorlar; diğer taraftan ise onlara gidip, Osmanlılar, Türkler asırlardır sizi sömürdüler diyorlardı. İhanet meselesini yarına bırakarak bugün, ülkemizde geçmişte arap düşmanlığı adı altında yapılan İslam düşmanlığından kısaca bahsetmek istiyorum. Osmanlıyı yıkan güçler, Anadolu halkının İslami değerlerini hissettirmeden tahrip ederek, sinsi bir şekilde din düşmanlığı aşıladılar. Açıkça İslam düşmanlığı yaparak Müslüman mahallesinde salyangoz satamayacaklarını bildikleri için, bunu dolaylı bir şekilde yaptılar. Örneğin, halkı Peygamber Efendimizden soğutmak için, önce Arapların siyah olduğunu yaydılar, sonra da Arapları kötüleyerek, aşağılayarak dolaylı yoldan Peygamberimiz Muhammed aleyhisselama düşmanlık, en azından soğukluk elde etmek istediler. Bunun için de: Kara kedileri, köpekleri, arap arap diye çağırdılar; gazete ve dergilerde yaptıkları siyah resim ve karikatürlere arap diyerek, gençliğe, arabı siyah olarak tanıttılar. Hatta hamam böceğine kara Fatma diyerek Efendimizin mübarek kızlarını da karalama kampanyasına dahil ettiler. Arap saçı, arap sabunu gibi tabirlerle Resulullahın kavmini aşağıladılar. Halbuki, gerçek Araplar siyah tenli değil, beyaz, buğday tenliydiler. Siyah olan Habeşistan

halkı, esmer olan da Mısır halkıdır. Bilhassa Peygamberimizin sülâlesi beyaz ve çok güzel idi. Zaten dedeleri Hz.İbrâhim, beyaz olup, Basra şehri halkından, Târuh isminde beyaz bir müslümanın oğlu idi. Resûlullahın babası Abdüllahın güzelliği, Mısır'a kadar şöhret bulmuştu ve alnındaki nûrdan dolayı, ikiyüze yakın kız, evlenmek için Mekkeye gelmişti. Fakat, Muhammed aleyhisselâmın nûru, Âmineye nasip oldu. Buradan, dinimizin siyah tenli insanları aşağıladığı manası çıkartılmamalıdır. Bu yoldan Peygamber Efendimiz kötülendiği için bu izahları yapmak zorunda kaldık. Yoksa dinimizde siyah, beyaz ayırımı yoktur. Siyah bir Müslüman beyaz bir kâfirden katkat daha üstün, daha kıymetli ve sevimlidir. İnsanın siyah olması îmanın şerefini azaltmaz. Bilâl-i Habeşî hazretleri ve Resûlullahın çok sevdiği Üsâme siyah idiler. Ebû Leheb ve Ebû Cehl kâfirleri beyaz idiler. Bu ikisinin kötülükleri ve aşağılıkları herkesce bilinmektedir. Allahü teâlâ insanın rengine değil, îmanının kuvvetine ve takvâsına kıymet vermektedir.

HİKMETLER · 9 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1762

Her organ dilden şikayetçi

Büyük velîlerden Zekeriyyâ Ensârî hazretleri buyurdu ki: "Kelimenin yerini hakkıyla vermeden, o kelimeyi kullanmamalısınız. Zîrâ söz, yayından çıkan bir oka benzer. İnsandan yerinde olmayan bir söz çıkarsa, insan ona mahkûm, söz insana hâkim olur."

"Ey insan! Dilini tut ve ona kement vur. Seni sokmasın. Çünkü o bir yılandır. Kabir, kendi dillerinin kurbanlarıyla doludur. Bu kurbanlar öyle kimselerdi ki, babayiğitler bile kendileriyle karşılaşmaktan çekinirlerdi."

Yahyâ bin Muâz-ı Râzî hazretleri de şöyle ki: "Düşünmeden konuşan pişmân olur. Konuşmadan önce düşünen selâmet bulur."

Hadis-i şerifte, "Ademoğlu sabahladığı zaman tüm azalan dile hatırlatıcı oldukları halde sabahlarlar ve derler ki: 'Bizim hakkımızda Allahtan kork! Zira sen doğru olursan biz de doğru oluruz. Eğer sen inhiraf edersen, yoldan saparsan, biz de inhiraf eder, haktan ayrılırız"

Hazreti Ömer, Ebubekir Sıddîk'ı, dilini eliyle çekerken gördü ve 'Ey Resûlullahın halifesi! Ne yapıyorsun?' diye sordu. Hazreti Ebubekir şöyle cevap

verdi: Şudur beni tehlikeli yerlere sokan!.. Resulullah şöyle buyurmuştu: “Bedende hiçbir âzâ yok ki Allah katında dilden şikayetçi olmasın.”

İbn Mes'ud, Safa tepesinde bulunuyordu: 'Lebbeyk Allahümme lebbeyke!' duasını okuyor ve şöyle diyordu: 'Ey dilim! Hayrı söyle, kâr et! Kötü söyleme, tehlikelerden selâmet kalırsın. Bunları, pişman olmazdan önce yap!' Kendisine 'Ya Ebû Abdurrahman! Bu senin kendiliğinden söylediğin bir dua mıdır, yoksa hazreti Peygamberden dinlediğin bir dua mı?' denildi. İbn Me'sud şöyle dedi: Ben Hz. Peygamberin şöyle dediğini işittim: “Muhakkak ki ademoğlunun yanlışlıklarının çoğu dilindedir.”

Hadis-i şerifte, “Dilini koruyan, öfkesine hâkim olan bir kimseyi Allah azabından korur. Çünkü Allah'a yalvarıp özrünü arzederse, Allah onun özrünü kabul eder.” buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1765

Araplar isyan ettiler mi, ettirildiler mi?

Dün, Sayın Başbakan’ın, “Biz köpekleri bile 'Arap' diye çağıran bir anlayıştan geliyoruz malesef” sözünü ele almış; “ Arapları ihanetle suçlamak, onlara ön yargı ile bakmak çok yanlış bir tutum.” Sözünü de bugün ele alacağımızdan bahsetmiştik.

Olumsuz olaylarda genel kaide şudur: Bir yerde bir olay olmuşsa, hiçbir zaman tarafların biri yüzde yüz haklı, diğeri yüzde yüz haksız olmaz. Şimdiye kadar biz hep Arapları suçladık. Peki o zamanki devleti temsil eden İttihatçıların hiç mi suçu yoktu? Önce konumuzla ilgili ibretli bir anekdot aktarmak istiyorum:

Osmanlıların son devirlerinde, Arap ülkelerinin İngilizlerle işbirliği yapıp Osmanlıyı arkadan vurdukları bir zamanda, Arabistan cephesi subayı Dr.Hayrullah Bey bir arap aşireti tarafından esir edilmişti. Aşiret reisinde büyük bir çıban çıkmıştı. Dr.Hayrullah Bey’e gösterdiler. Küçük bir ameliyat ile adam iyileşti. Fakat tedavi sırasında, işini tam bir ciddiyetle yapan, eğilip bükülmeyen, doktorun gözlerinde bir an için olsun kızgınlık, nefret veya kin eksik olmadı. Aşiret reisi doktora sordu:“ Niçin böyle nefretle bakıyorsun? “ Doktor hiç

düşünmeden, "Çünkü siz, bizi arkadan vurdunuz! İngilizlerle birleştiniz!" cevabını verdi.

Aşiret reisi alçak bir sesle şu cevabı verdi: "Doktor bey! Biz Arabız ve Müslümanız elhamdülillâh. Osmanlı Devleti de Müslümandır. Dedelerimiz asırlarca bu din kardeşliği için Araplıklarını hatırlamadılar. Osmanlılardan ayrılsalar dinlerini mi kaybederlerdi? Elbette hayır. Hallerinden memnundular ve ondan hatırlamadılar. Fakat hatırlamamak vazgeçmek değildir doktor bey. Dediğim gibi onlar memnundular. Çünkü Osmanlılar âdildi ve kuvvetliydi. Adalet ve kuvvet! Bunların ikisi bir arada olunca mesele kalmaz. Bir başka ırkı veya kavmi elde tutabilmek için bunlar lâzımdır. Hem de tam olarak olması lâzımdır. Osmanlı Devleti ise uzun zamandır ne âdil, ne de kuvvetli. İttihatçıların, Cemal Paşaların yaptığı zulümler ortada. Sığınacak bir yer aradık, İngilizler, refah vâdettiler. Onlara kandık. Siz şimdi yalnız aldığımız paraları düşünüp bize hain, hem de din haini gözüyle bakıyorsunuz. Allah adına yemin ederim ki, biz hain değiliz, biz yaşamak, ayakta kalmak için böyle yaptık."

Osmanlı himayesindeki milletleri ayaklandıran sebep; İttihatçıların Türkçülüğü, ırkçılığı öne çıkarmalarıdır. Sen Türkçülüğü öne çıkartırsan başkaları da, kendi kavmini ırkını öne çıkartır. İttihatçıların ihanet ile suçladıkları Şerif Hüseyin Paşa hiçbir zaman "Arab Bağımsızlığı" diye birşey düşünmemiştir. Müslümanların, kutsal topraklarda küçük de olsa bir devletlerinin olmasını istiyordu. İttihatçıların hallerini görünce Osmanlıdan ümidini kesmişti.

Neşrettiği Beyannamede ümitsizliğe düşmesini şöyle anlatıyor: "İttihatçı komitenin önde gelenlerinden Cemâl Paşa, Şâm'da istediğini asmakta, dilediğini kurşuna dizmektedir. Şâm'da bir pavyon meydana getirmiş, bu fuhuş ve içki batakhânesinde, emirle getirdiği subaylarla birlikte yaptığı âlemde, şehrin ileri gelen müslüman âilelerinin kızları soyulup oynatılmış, millî ve dînî hislerimizi yıkıcı konuşmalar yapılmış, nâralar atılmıştır. Bu alçakca hareketler,Türk ve Müslüman kadınının şeref ve haysiyyetini ayaklar altına almak değil midir? Cemâl Paşanın bu hareketi, ittihatçıların islâm dînine saygılı olmadıklarını göstermiyor mu?"

"İttihâtçılar bu kadarla da kalmıyarak, saltanat-ı seniyye-i Osmaniyye ile bütün müslümanların arasında yegâne bağ olan Kitâbullah ve Sünnet-i seniyyeyi bozmaya kalkışmışlar ve (Saltanat-ı seniyye)nin başkentinde sadr-ı a'zam, şeyh-ul-islâm ve bütün vezîrlerin ve senatörlerin gözü önünde yayınlanan "İctihâd"

gazetesi, Peygamberimize çirkin yazıları ile hakâret etmekten çekinmediği gibi, kimsenin ses çıkaramamasından yüz bularak, Kur'an-ı kerimin âyetlerini değiştirmeye dahî kalkışmış, miras bölümünü bildiren âyet-i kerime ile alay etmek küstahlığında bulunmuştur. (Alay eden İttihatçı Ziya Gökalp'tir)

Bu tür ahlaksızlıkları, dinsizlikleri Lawrencler çok iyi değerlendirerek, halkı isyan ettirmişlerdir. Aslında bu ahlaksızlıkları yapanlar da istismar edenler de kendileriydi.

Şerif Hüseyin Paşanın niyetinin hâlis, îmanının bütün olması ile beraber, en büyük hatâsı, İngilizlerin tarih boyunca, İslâmiyete karşı yaptıkları düşmanlıkları, saldırıları anlıyamamış olmasıdır. Onların, Hicazda İslam devleti kurma sözüne kanmasıdır.

HİKMETLER · 10 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1763

"Söz gümüş ise sükut altındır"

Evliyânın büyüklerinden Mâlik bin Dînâr lüzumsuz konuşmanın zararı hakkında; "Kulun lüzumsuz ve boş sözlerle vakit geçirmesi, kalbi karartır, bedeni zayıflatır, geçim sebeplerini de zorlaştırır." buyurdular.

Irak'ta yetişen büyük velîlerden Mâcid el-Kürdî az konuşmanın fazîletini anlatırken, "Susmak, yorulmadan, güçlük çekmeden yapılan bir ibâdettir.Süslenmeden kazanılan bir zînettir. İnsanı özür dilemek zilletine düşmekten koruyan bir zenginliktir. Kirâmen kâtibîn meleklerine rahatlıktır." buyurdular.

Muaz bin Cebel hazretleri, "Ey Allahın Resûlü! Bana nasihatta bulun!' dedi. Hazreti Peygamber: "Allah'ı görür gibi ona ibadet et! Nefsini ölülerden say! Eğer dilersen, senin için bunlardan daha faydalı birşeyi haber vereyim' diyerek dilini işaret etti."

Ebû Hüreyre, Hazreti Peygamberden şunu nakleder: "Her kim, Allah'a ve son güne inanıyorsa, ya hayır söylesin veya sükût etsin.", "Allah o kuldan razı olsun ki, konuşup ganimet sahibi olur veya susup selâmette kalır."

İsa aleyhisselama 'Bizi öyle bir amel söyle ki onunla cennete girmiş olalım!' denildiğinde şöyle demiştir: 'Hiç konuşmayınız'. Dediler ki: 'Buna gücümüz yetmez!' O zaman şöyle dedi: 'O halde ancak hayır ile konuşunuz!'

Süleyman aleyhisselam şöyle demiştir: “Eğer söz gümüş ise sükut altındır”.

Bir göçebe Resulullahın huzurunâ geldi ve dedi ki: 'Beni öyle bir ibadet bildir ki cennete girmeme vesile olsun!' Hazreti Peygamber de şöyle buyurdu: “Aç kimseye yedir, susuza içir! Emr-i bi'l-mâruf yap! Münkeri yasakla! Eğer gücün buna yetmiyorsa -hayır hariç-dilini tut!”, “Hayır hariç, dilini tut! Böyle yapmakla şeytanı mağlûp edersin.”

Evliyânın büyüklerinden Ebû Abdullah Dîneverî hazretlerine çok konuşmanın zararlarından soruldu. O zaman; "Çok söz, iyilikleri yer bitirir. Hattâ yer, kurutur. Tıpkı kuru arâzinin suyu yuttuğu gibi olur." buyurdular.

HİKMETLER · 11 ŞUBAT 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1766

Çok konuşan bunun zararını bir bilse…

Büyük velîlerden Ebû Hafs Haddâd en-Nişâbûrî hazretlerine "Velînin sükût hâli mi yoksa konuşma hâli mi daha fazîletlidir?" diye sordular. Cevaben; "Konuşan, sözde bulunan felâketi bilse, Nûh aleyhisselâm kadar ömrü bile olsa gücü yettiği kadar sükût eder konuşmazdı. Sükût eden, susmada bulunan âfeti bilse, konuşayım diye Nûh aleyhisselâmın yaptığının iki katı bir müddetle Allahü teâlâya duâ ve niyazda bulunurdu." buyurdular.

Evliyânın büyüklerinden Ebû Amr ez-Zücâcî buyurdular ki: "Bir kimse, kendinde olmadığı bir halden konuşursa, dinleyenleri fitneye sürükler. Kendisi de Allahü teâlâyı tanımaktan mahrûm kalır."

İsa aleyhisselam şöyle demiştir: İbadet on parçadır. Bu on parçanın dokuzu susmak, bir parçası da insanlardan kaçmaktadır'.

Hadis-i şerifte, “Çok konuşan bir kimsenin, düşüşü çok olur. Düşüşü çok olan bir kimsenin günahları çoğalır. Günaları çok olan bir kimsenin ise herşeyden daha fazla lâyıkı ateştir.” buyuruldu.

Hazreti Ebubekir Sıddîk ağzına küçük taşları koyar, onlarla nefsini konuşmaktan menederdi. Kendisi diline işaret ederek şöyle demiştir: “Beni tehlikeli yerlere sokan budur!”

Abdullah bin Mes'ud buyurdu ki: 'Kendisinden başka ilah olmayan Allaha yemin ederim, uzun hapsetmeye dilden daha fazla müstehak olan hiçbir şey yoktur!'. Hazreti Tavus şöyle demiştir: 'Benim dilim yırtıcı hayvandır. Onu bıraktığım zaman beni yer!'

Hasan Basrî buyurdu ki: 'Dilini korumayan bir kimse dinini hakkıyla bilmiş değildir'.

Evzâî hazretleri Ömer bin Abdulaziz hazretlerinin şu nasihatini nakledir. “Ölümü fazla hatırlayan bir kimse, dünyada az ile razı olur. Konuşmasını amelinden sayan bir kimse, kendisini ilgilendirmeyen konuda az konuşur!"

Hazreti Lokman Hakîm buyurdu ki: Bir söz söylemediği müddetçe kişi ona mâlik olur. Fakat ne zaman ki sözü söyler, bundan sonra artık o, buna mâlik olur. Kişi, söylemediği bir şeyi reddetme husûsunda, söylemiş olduğu bir şeyi reddetmekten daha güçlüdür.

HİKMETLER · 12 ŞUBAT 2010 CUMA · KAYIT 1767

Az konuşan rahat eder!

Fıkıh, hadîs ve tasavvuf âlimlerinden Hamdûn-ı Kassâr hazretlerinin yüksek derecesi, güzel hâlleri ve hikmetli sözleri yayılınca, bâzı büyük zâtlar kendisine mürâcaat edip; "Artık konuşunuz, halka nasîhat ediniz" diye ısrâr ettiler. Kendini buna lâyık görmeyip; "Bir kimse, sustuğu zaman din bozulur, konuştuğu zaman bozukluk kalmaz ise, böyle bir zâtın konuşması doğru olur. Bizim gibilerin halka nasîhat etmesi uygun olmayıp, kalplere tesir etmez. Kalplere tesir etmeyecek sözü söylemek, ilmi hafife almak ve dîni küçümsemek olur." buyurdu.

Kendisine sordular ki: "Eski büyüklerin sözleri, bizim sözlerimizden daha tesirliydi. Bunun hikmeti nedir?" cevâbında buyurdu ki: "Onlar, Allahü teâlânın rızâsı, İslâmiyetin izzeti, yükselmesi ve nefslerinden kurtulmaları için konuşurlardı. Biz ise nefsimiz için, dünyâlık ele geçirmek ve insanlar tarafından

kabûl görmek için konuşuyoruz. Böyle olunca, elbette sözlerimiz kimseye tesir etmez."

Vehb bin Münebbih, Âl-i Davud'un hikmetinden şunu söyledi: “Akıllı bir kimseye gereken, zamanını bilmek, dilini korumak ve kendi hâline yönelmektir”.

Hazreti Lokman Hakim buyurdu ki: “Çok konuşan sıkıntıdan kurtulamaz. Az konuşan, hattâ konuşmayan hiç sıkıntıya düşmez. Kişi söylemediği şeyden ötürü pişmanlık duymaz. Hâlbuki söylemiş olunan sözden ötürü mutlaka pişmanlık duyulmuştur.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Müslüman kimseyi susmuş ve vakur gördüğünüz zaman ona yaklaşınız! Çünkü o, hikmeti telkin eder.”

“İnsanlar üç gruptur: 1.Ganim. 2.Sâlim. 3.Sâhib. Ganim, Allah'ı zikreden, Sâlim sükût eden, Sâhib ise bâtıla dalan kimsedir.”

“Mü'min bir kimsenin dili, kalbinin arkasındadır. Konuşmak istediği zaman kalbiyle o şeyi düşünür, sonra diliyle onu geçiştirir; münafığın dili kalbinin önündedir. Bir şeyi kastettiğinde diliyle söyler, kalbiyle düşünmez.”

HİKMETLER · 13 ŞUBAT 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1768

Her söz kayda geçiyor

Konuşmanın zararları, dilin âfetleri çoktur. O âfetler; yanlışlık, yalan, gıybet, kovuculuk, riya, münafıklık, fâhiş konuşmak, cedeleşmek, nefsi temize çıkarmak, bâtıla dalmak, başkasıyla kavga etmek, fuzulî konuşmak, hakîkati tahrif etmek, hakîkate ilâvelerde bulunmak veya hakikatten eksiltmek, halka eziyet etmek veya halkın namusuna saldırmaktır.

Bunlara dalan bir kimsenin diline sahip olması mümkün değildir. Bu bakımdan konuşmaya dalmakta tehlike vardır, susmakta ise selâmet...

Bunun için susmanın fazileti oldukça büyüktür. Susmakta himmetin derli toplu bulunması, vakarın devam etmesi, fikir, zikir, ibadet için boşalmak, dünya hakkında konuşmanın mesuliyetinden selâmet kalmak ve âhirette hesabını

vermekten kurtulmak gibi iyi hasletler vardır. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “İnsan hiçbir söz söylemez ki yanında (onu) gözetleyen, dediklerini zapteden (bir melek) hazır bulunmasın.” (Kâf/18)

Evliyânın büyüklerinden Mevlânâ Muhammed Rukıyye buyurdu ki: Dilin yirmi bir âfeti vardır. Bu âfetler şunlardır: 1) Faydasız konuşmak. 2) Bâtıl söz; kötülükleri, zulmü güzel görerek anlatmak. 3) Sözde başkalarına galip gelmek için münâkaşa ve mücâdele etmek. 4) Düşmanlık. 5) Halk beğensin diye konuşmak. 6) Edebe uygun olmayan sözler söylemek. 7) İki yüzlü olmak. 8) Bir kimseyi yüzüne karşı medh etmek. 9) Günâhı ve suçu olmayan bir müslümanı alaya almak. 10) Günâha götürecek latîfeler yapmak. 11) Bir müslümanla alay etmek. 12) Bir müslümanı bir toplumda maskara yapmak. 13) Müslümanın sırrını başkasına duyurmak. 14) Verdiği sözü yerine getirmemek. 15) İki müslüman arasında söz taşımak. 16) Yalan söylemek. 17) Yalan yere yemin etmek. 18) Küfre sebeb olan sözleri söylemek. 19) Konuşulmaması gerekeni konuşmak. Şeyh Sa'dî buyuruyor ki: "Şu iki şey aklın noksanlığındandır: Konuşulacak yerde konuşmamak, konuşulmayacak yerde konuşmak." 20) İnsan ve hayvana lânet etmek. 21) Gıybet etmek.

HİKMETLER · 14 ŞUBAT 2010 PAZAR · KAYIT 1769

Konuşmanın iyi olduğu üç yer!

Tâbiînden Muhammed bin Sûka hazretleri buyurdu ki: “Sizden önceki, insanlar çok konuşmaktan pek sakınmışlar, çok konuşmak üç yerde iyidir demişlerdir. Birincisi, Allahü teâlânın kelâmı olan Kur’ân-ı kerîmi çok okumak, ikincisi, çok emr-i mâruf yapmak sebebiyle fazla konuşmak. Üçüncüsü, fazla nehy-i münkerden dolayı çok konuşmak. Bu üç şeyden başka ancak çok lüzûm olursa konuşun. Zîrâ sizlerle beraber kirâmen kâtibîn melekleri vardır. Onlar hayır ve şer konuşulan her şeyi yazarlar. Akşam olduğu vakit, meleklerin yazdıklarında âhıretle ilgili yazıları çok olan ne bahtiyar kimsedir. Dünyâ ile ilgili olan yazısı çok olan ne bedbaht kimsedir.”

Resûlullah Efendimiz, Ebû Zer-i Gıfârî hazretlerine şöyle buyurdu: “Aklı olan bir kimsenin dilini tutması gerekir. Konuştuğu her sözün hesabını vereceğini bilen

bir kimse az konuşur. Ne dünyasını ve ne de âhıretini ilgilendirmeyen sözler sarfetmez.”

Tâbiînin büyük âlimlerinden Muhammed bin Vâsi hazretleri buyurdu ki: “İnsanlara karşı dili korumak, gümüş ve altını korumaktan zordur.”

Nişâbur'da yetişen büyük velîlerden Ebû Muhammed Râzî hazretleri, "Susmayı ganîmet saymayan kimse, ne kadar konuşursa konuşsun boşunadır." buyurdu.

Hadîs ve fıkıh âlimi Eyyûb-i Sahtiyânî hazretlerine, birisi "Bana nasîhatte bulun." dedi. O da; "Diline sâhib ol, az konuşmaya dikkat et." buyurdular.

Sükût eden, diline hakim olan selâmet bulur. Mutlaka konuşmak zorunda kalan âdil konuşmalıdır. Dostların yanında da ifrâta kaçmamalıdır. Hikmet ehlinden biri buyurdu ki:

Sükûtta, dili korumada, yedibin fayda vardır. Bu yedibin faydanın tamamı yedi cümle ile ifâde edilmiştir. Bu yedi cümle şunlar:

1- Sükût, zahmetsiz, meşakkatsiz bir ibâdettir. 2- Sükût, mücevhersiz bir zînettir. 3- Sükût, kuvvetsiz, hâkimiyetsiz bir heybettir. 4- Sükût, sûrsuz bir kaledir. 5- Sükût, hiç bir kimseden özür dilemeğe muhtâç olmamaktır. 6- Sükût, Kirâmen Kâtibin meleklerinin rahatıdır. 7- Sükût, kusûrlarla ayıpların birer örtüsüdür. Âlimin süsü, câhilin örtüsüdür.

HİKMETLER · 16 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1777

Boş konuşmak

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Nice kelime vardır ki ondan dolayı cennette insana köşkler verilir. Yine nice kelimeler vardır ki; boşbağazlık ile başkalarını güldürmek için, başkalarının dikkatini çekmek için söylenir insanı cehennem azabına sürükler.

Kulun sermayesi vakitleridir. Vaktini fuzûlî şeylere sarfettiği zaman, o vakitlerde âhirette azık olacak bir sevabı edinmediği takdirde sermayesini yok etmiş olur. Resulullah Efendimiz buyurdu ki: “Boş konuşmalar yapmayı terketmek, kişinin müslümanlığının güzelliğindendir.”

Enes bin Malik anlatır: “Bizden bir genç Uhud gününde şehid oldu. Baktık ki onun karnının üzerine, açlıktan dolayı bir taş bağlıdır. Annesi, yüzünden toprağı silerek şöyle dedi: 'Cennet sana âfiyet olsun, ey oğlum!' Bu sözü dinleyen Hazreti Peygamber şu karşılığı verdi: “Sen cennetin ona âfiyet olacağını nereden biliyorsun? Halbuki o mâlâyanî konuşmalar yapardı.”

Hazreti Ka’b ortalıkta görülmeyince, Resulullah Efendimiz bunu sordu. Hasta olduğunu söylediler. Bunun üzerine Ka'bın evine geldi, içeri girince, 'Ey Ka'b! Müjde sana!' buyurdu. Ka'b'ın annesi, Resulullahın bu sözü üzerine 'Ey Ka'b! Senin için cennet vardır' dedi.

Bunun üzerine Hazreti Peygamber “Allah namına cennet satan kimdir?” dedi. Ka'b, 'Annemdir ya Rasûlullah?' deyince, 'Ey Ka'b'ın annesi! Sen ne biliyorsun Ka'b fuzulî konuşmuş olabilir!” buyurdu.

Cennet ancak hesaba çekilmeyen bir kimse için hazırlanmış olur. Fuzulî konuşan bir kimse ise, konuşması mubah bir konu hakkında olsa bile bu konuşmasından dolayı hesaba çekilir. Bu bakımdan hesapları tartışmalı geçeceğinden ve tartışmalı hesaplarında bir tür azap olması nedeniyle bu gibilere cennet hazırlanmaz.

Bir gün Hazreti Peygamber buyurdu ki: “Bu kapıdan ilk içeriye giren cennet ehlinden bir kişidir.” Bunun üzerine Abdullah bin Selam hazretleri kapıdan girdi. Eshab-ı kiramdan bir grup Abdullah'ın yanma gittiler. Ona hâdiseyi anlattılar ve dediler ki: 'En fazla güvendiğin ve bu sevaba nail olmana vesile olabileceğini umduğun amelini bize haber ver!' Bunu üzerine Abdullah dedi ki: 'Ben muhakkak zayıf bir kimseyim. Allah'tan umduğum en kuvvetli amelim, göğsümün selâmeti ve fuzulî konuşmayı terketmemdir'.

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1772

Dinin güncelleştirilmesi gayretleri!

Son yıllarda bazı ilahiyatçılar ıslarla dinin “güncelleştirilmesi” üzerinde durmakta ve bu konuda yoğun gayret sarfetmektedirler. Çeşitli platformlarda “Her alanda, yenilikler, güncellemeler yapıldığı gibi, din alanında da eski bilinenleri gözden geçirme, güncelleme yapmak lazım” tezini dile getiriyorlar. Hemen arkasından

şunu da ilave etmeyi ihmal etmiyorlar: "Maksadımız, dinde reform değil, bilim dilinde, öğrenme ve öğretmede reform"

Bilimde, öğrenmede reformdan maksadınız ne diye sorduğunuzda da, "Dinin iki temel kaynağı olan Kur'an ve hadisin dışındaki geçmiş asırlara ait herhangi bir kitaptaki dindarlık çizgisi bizim için model ve aynen alınması gereken örnek olamaz. Dört mezhebin fıkıh kitapları da buna dahildir. Çağlar önce yazılmış fıkıh kitaplarını günümüz insanına model olarak sunamayız" diyorlar.

Arkasından şu ilaveyi de unutmuyorlar: "Tabii ki bunlardan istifade edebiliriz." Yani işlerine gelirse, maksatlarına uyarsa, kendi yanlışlarına alet edebilirlerse memnuniyetle kullanırız, yani istismar ederiz demek istiyorlar.

Görüldüğü gibi, adını ne koyarlarsa koysunlar, ne kadar tevil yapmak isterlerse istesinler yapmak istedikleri açıkca dinde reformdur, en azından neticesi reform ile neticelenecektir. Bunlar dinde reforma karşı Müslümanlarda mevcut olan olumsuz bakışı bildiklerinden tepki çekmemek için "güncelleştirme" kılıfına sarılıyorlar.

Bugüne kadar; esas kaynak Kur'an-ı kerim ve Hadis-i şerifler olmak üzere, dinin kaynağının dört olduğu; diğer ikisinin İcma ve kıyas (yani mezhepler) olduğu kabul edilmiştir. 1400 yıldır bu konuda Müslümanlar arasında icma hasıl olmuştur.

Güncelleştirme adı altında, dinin dört kaynağından ikisini devre dışı bırakıp, bin yıllık birikimi; binlerce kelam, fıkıh kitabını yok farzedeceksin, o zamanın insanları için yazılmış diyeceksin; sonra da biz dinde reform yapmıyoruz, iddiasında bulunacaksın, bu ne kadar inandırıcı olur? Fıkıh kitapları, fizik, kimya, biyoloji kitapları değil ki zamana göre değişsin, güncelleşsin!

Diyorlar ki, "Reform demek, dinin esası ile, islamın şartları ile oynamak, namazı ikiye indirmek, orucu, zekatı kaldırmak veya şeklini değiştirmek gibi şeylerdir". Siz, fıkıh kitaplarını ortadan kaldırdığınızda aynı şey olmayacak mı? Bugün bu anlayıştan yola çıkan, sadece Kur'ana ve hadise göre hüküm verdiğini iddia eden bazı ilahiyatçılar; namazı üç vakte indirmek istemiyorlar mı, haccı senenin 12 ayına dağıtalım demiyorlar mı? Kurban kesme yerine fakirlere para verilmesini istemiyorlar mı? Kadınlara, hayz halinde namaz kıldırıp oruç tutturmuyorlar mı? Başörtüsünü, setri avreti inkar etmiyorlar mı? Zekatın miktarı Kur'nda bildirilmemiş bunun için gönlünüzden ne koparsa verebilirsiniz demiyorlar mı?

Niyetiniz ne olursa olsun, velev ki niyetiniz iyi olsun; bu güncelleşmeyi yaptığınız takdirde, bir müddet sonra isteseniz de istemeseniz de, netice buraya varacaktır. Eğer din, bozulmadan, günümüze kadar gelebilmişse, o beğenmediğiniz, çağ dışı gördüğünüz mezhepler, fıkıh kitapları sayesinde gelmiştir.

Bu kitaplar, herkesin kendi kafasına göre, Kur'an-ı kerime ve hadisi şeriflere mana verilmesine mani olmuşlar; kendilerinden bir şey katmayarak Peygamber Efendimizin ve onun Eshabının verdiği manaları toplayarak günümüze kadar gelmesini sağlamışlardır.

Bu dini öğrenme şeklinin, yolunun doğruluğu, sağlamlığı dini bize sağ salim ulaştırmasıdır. Denenmiş, tecrübe edilmiş bir usulü, yolu bırakıp yeni bir yol arayışına girmek nakle uymadığı gibi, akla mantığa da uygun değildir. Zaten bunun için şüpheler, endişeler hasıl olmaktadır.

Evet, fende, teknolojide yenilik ve güncelleştirme şarttır, zaten teknolojinin olmazsa olmaz şartı da budur. Her an yeniliklere, gelişmele açık olmazsa ayakta duramaz. Çünkü bunda değişme esastır. Dinde ise, değişmezlik esastır; her asra göre, dini veya dini bilgiyi değiştirmeye güncellemeye kalkarsan, bir müddet sonra ortada din diye bir şey kalmaz. Kalsa bile sade adı kalır.

HİKMETLER · 17 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1778

Sevimli olan beş şey

İbn Abbas hazretleri buyurdu ki: Beş haslet vardır. Onlar muhakkak ki Allah yolunda vakfedilen yağız atlardan bana daha sevimli gelirler:

1- Seni ilgilendirmeyen bir konuda konuşma! Çünkü böyle bir konuşma fuzulîdir ve bu konuşmadan sana günah gelmeyeceğinden emin değilim.

2- Seni ilgilendiren bir konuda yeri gelmedikçe konuşma! Çünkü kendisini ilgilendiren bir konuda konuşan çok kimse vardır ki konuşmasını uygun olan yerde değil de başka yerde yapar ve böylece sıkıntıya girer.

3- Ne halîm, yumuşak haylu bir kimseyle, ne de ahmakla tartışma! Çünkü tartışmandan dolayı halîm kimse sana buğzeder, ahmak da seni üzer.

4- Senin yanında bulunmadığı zaman arkadaşını öyle bir sıfatla zikret ki seni aynı sıfatla zikretmesi hoşuna gitsin. Kardeşine öyle bir muamele yap ki aynı muameleyi sana yapması seni sevindirsin.

5- İyiliğinden dolayı mükâfatlandırılacağını, kötülüğünden dolayı cezalandırılacağını bilen bir kimsenin ameli gibi amelde bulun!

Hazreti Lokman Hakîm'e şöyle denildi: "Senin hikmetin nedir?' Cevap olarak şöyle dedi: 'Başkası tarafından yapıldığında yapmaktan kurtulduğum şeyi sormamam ve beni ilgilendirmeyen birşey için zorluklara girmemem".

Muvarrak el-Acelî buyurdu ki: 'Bir iş vardır ki, ben yirmi seneden beri onun peşindeyim. Hâlâ onu beceremedim ve onun peşini bırakmak da istemiyorum?' Kendisine 'O nedir?' diye sordular. Cevap olarak şöyle dedi: 'Beni ilgilendirmeyen şeylerde susmaktır'.

Hazreti Ömer buyurdu ki: “Seni ilgilendirmeyen şeyleri kurcalama! Düşmanından uzaklaş! Emin olan hariç, kavminden olan dostundan bile uzak dur! Emin de ancak Allah'tan korkan bir kimse dernektir. Fâcir bir kimse ile arkadaşlık yapma ki ondan kötülük öğrenmeyesin! Onu sırrına muttali etme, işlerinde Allah'tan korkanlarla istişare et!'

HİKMETLER · 18 ŞUBAT 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1779

Boş konuşma nedir?

Kişinin, kendisini ilgilendirmeyen bir şeyi sormasına, fuzulî , boş konuşma denir. Soran kimse bunu sormakla hem kendi vaktini, hem de arkadaşını cevap vermeye mecbur ettiğinden ötürü onun vaktini boşa çıkarmış olur. Bu, soru sorma ve cevap vermede günah işlenmediği haller için geçerlidir. Çoğu zaman soru cevap faslında günah da işlenir.

Mesela, sen birisine ibadetini sorarsın; 'Bugün oruçlu musun?' dersin. Eğer evet derse, ibadetini belirtmiş olur, bu ibadete riya karışmış olur. Eğer riya girmezse bile ibadet gizlilik defterinden silinir! Halbuki gizli ibadetin, açıkça yapılan ibadetten birçok üstünlüğü vardır. Eğer hayır derse yalancı olur. Eğer ne evet, ne hayır demeyip de sükût ederse, sana cevap vermemek suretiyle seni aşağılamış

sayılır. Dolayısıyla sen rahatsız olursun. Eğer cevabın müdafaası için hileli yollar ararsa zorluk çeker ve yorulur. Bu bakımdan sen ondan sormakla onu ya riya veya yalana veya istiğfara veya müdafaa hilesindeki yorgunluğa mâruz bırakmış olursun!

Diğer ibadetler hakkında sormak da böyledir. Günahını gizlediği ve çekindiği şeyden sormak da böyledir. Mesela birine “nereden geliyorsun” diye sorulduğunda, o kimse geldiği yeri gizlemek isteyebilir. Çünkü çoğu zaman geldiği yeri söylemesine mâni bir hal vardır.

Bu kimse, geldiği yeri söylerse utanır. Eğer doğru söylemezse, yalan söylemiş olur ve sebebi de sen olursun ve böylece seni ilgilendirmeyen bir mesele hakkında sormuş olursun. Sorulan adam çoğu zaman 'bilmiyorum' demeye utanır ve bilmediği halde cevap verir!

Hazreti Lokman Hakîm , Hz. Davud'un huzuruna girdi. Hz. Dâvûd o anda bir zırh örüyordu. Lokman daha önce bu sanatı görmüş değildi. Ondan gördüğü bu sanat onu şaşırttı ve Hz. Davud'a yaptığını sormak istediyse de hikmet onu bu sualden menetti. Dolayısıyla nefsini zaptedip sormadı. Hz. Dâvûd zırhı giydi ve şöyle dedi: 'Evet, zırh savaş içindir!' Bunun üzerine Hz. Lokman şöyle dedi: 'Susmak hikmetin ta kendisidir. Fakat susan pek azdır'.

HİKMETLER · 19 ŞUBAT 2010 CUMA · KAYIT 1780

Sözü uzatmak

Sözü uzutmak da, fuzuli, boş konuşmaya girer. Bu tür konuşma, mâlâyânîye dalmaya ve ihtiyaçtan fazlaya konuşmaya sebep olur. Çünkü bir kimsenin kendisini ilgilendiren birşeyi kısa bir konuşma ile ifade etmesi mümkün olduğu gibi, onu uzatıp dallandırması da mümkündür. Maksadını bir kelime ile ifade edebildiği zaman iki kelime konuşursa, ikinci kelime fuzûlîdir. Yani ihtiyaçtan fazladır.

Atâ bin Ebî Rebah buyurdu ki: “Sizden öncekiler, fuzûlî konuşmayı çirkin görürlerdi. Allahın kitabı, Hz. Peygamberin sünneti, emr-i bi'l-mâruf''ve nehy-i an'il-münker veya zaruri ihtiyaç hakkında konuşmak hariç, bunun dışında kalanları fuzûlî, boş konuşmadan sayarlardı. Acaba sizin üzerinizde hafaza ve

kirâmen kâtibîn meleklerinin olduğunu, sağ ve solunuzda gözcü meleklerin bulunduğunu ve kişinin ağzından çıkan her sözü kontrol eden ve yazan bir meleğin bulunduğunu inkâr mı ediyorsunuz? Acaba sizden biriniz günün başında doldurmuş olduğu sahife neşredildiği zaman o sahifedeki hükümlerin çoğunun dininin veya dünyasının işinden olmadığını görürse utanmayacak mıdır?"

Eshab-ı kiramdan biri şöyle demiştir: "Biri benimle konuşmak istediğinde, onunla konuşmak, soğuk suyun susamış bir kimsenin hoşuna gitmesinden daha çok hoşuma gider. Fakat fuzûlî konuşma olur düşüncesiyle konuşmayı terk ediyorum".

Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: "Onların fısıldaşmalarının çoğunda hayır yoktur. Ancak sadaka vermeyi veya bir iyilik etmeyi, yahut insanların arasını düzeltmeyi emreden müstesna!" (Nisâ/114)

Hadis-i şerifte de, "Sözün fazlasını zapt-u rapt altına alıp tutan, malının fazlasını Allah yolunda infak eden bir kimseye cennet vardır!" buyuruldu.

İnsanlar bu hususstaki işi nasıl da tersine çevirmişler. Hz. Peygamber'in dediğinin tam aksine, mallarının fazlasını depo etmişler, sözlerini ise serbest bırakmışlardır.

HİKMETLER · 20 ŞUBAT 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1781

"Şeytan sizi dalalete düşürmesin!"

Mutarrıf bin Abdullah babasından şöyle nakleder: Babası şöyle anlatmış: Benî Amr kabilesinin bir grubu ile beraber Hz. Peygamber'in huzuruna geldim. O grup Resulullaha şöyle hitap edip: 'Sen bizim babamızsın, efendimizsin. Sen fazilet bakımından bize bizden daha faziletlisin. Sen cömertlik bakımından bizim için bizden daha cömertsin. Sen bembeyaz bir kâsesin. Sen söylesin, sen böylesin' gibi övgülerde bulundular. Hazreti Peygamber bunun üzerine şöyle dedi: "Sözünüzü söyleyiniz! Sakın şeytan sizi dalâlete düşürmesin."

İmam-ı Gazali hazretleri bu hadis-i şerif ile Resulullahın suna işaret ettiğini bildiriyor: Dil doğru da olsa övmek hususunda başıboş bırakıldığı zaman, şeytanın onu lüzumsuz fazlalıklara düşürmesinden korkulur."

İbn Mes'ud hazretleri şöyle buyurdumşutur: “Sizi fuzulî, boş konuşmak hususunda uyarırım! Kişiye ihtiyacına yetecek kadar konuşma yeter!”

İmam-ı Mücâhid şöyle buyurdu: "Muhakkak ki konuşmalar yazılır. Hatta kişi oğlunu susturup ona 'sana şunu şunu satın alacağım' dediğinde yalancı yazılır".

Hasan Basrî buyurdu ki: “Ey Ademoğlu! Bir sahife senin için açılmıştır. O sahifeyi senin amellerini yazan iki tane melek idare etmektedirler. İstediğini yap! İster az, istersen çok yap! Muhakkak hepsi yazılmaktadır”.

Hükemanm biri şöyle demiştir: 'Kişi, bir mecliste olduğu zaman konuşmak onun hoşuna gidiyorsa, sükût etsin! Eğer susmuş ise ve susmak hoşuna gidiyorsa, konuşsun!'

Resûlüllah efendimiz buyurdu ki:

“Dört haslet vardır ki, ancak mü'minde bulunur. Bunlardan biri, fuzûli, faydasız söz konuşmamaktır. Bu, İbâdetin başıdır. İkincisi, tevâzûdur. Üçüncüsü, zikrullahtır. Her zaman Allahı anmak, O'nu unutmamaktır. Dördüncüsü de şerli, kötü huylu olmamaktır."

HİKMETLER · 21 ŞUBAT 2010 PAZAR · KAYIT 1782

Konuşması ve malı çok olan!

Hasan Basrî hazretleri buyurdu ki: “Konuşması çok olanın yalanı çoğalır. Malı çok olanın günahı çoğalır. Ahlâkı kötü olanın nefsi azap görür veya nefsine azap çektirir”

Amr bin Dinar hazretleri rivayet eder: Bir kişi, Resulullahın yanında fazla konuştu. Hazreti Peygamber kendisine şöyle sordu:

- Senin dilinin önünde kaç perde var?

- Dudaklarım ve dişlerim var!

- Acaba o perdelerde konuşmanı azaltacak bir kuvvet yokmudur?

Bir rivayette Hazreti Peygamberin bunu kendisini öven bir kişi hakkında söylemiştir. Çünkü Resulullahı öven bu kişi, konuşmasında aşırı bir şekilde

mübalağa ederek sözü uzatmıştı. Sonra Hz. Peygamber şöyle dedi: “Bir kişiye dilindeki fazlalıktan daha şerli birşey verilmiş değildir!”

Ömer bin Abdülaziz buyurdu ki: “Beni çok konuşmaktan, böbürlenme, kibirlenme korkusu menetmektedir”

Yezid bin Ebi Habib şöyle buyurdu: 'Konuşmasının dinlemesinden kendisine daha sevimli gelmesi âlimin fitnesindendir. Eğer âlim, kendisinin yerine konuşup kendisine ihtiyaç bırakmayan birini görürse, onu dinlemekte kendisine selâmet vardır. Konuşmakta süslemek, artırmak ve eksiltmek vardır!

İbn Ömer hazretleri şöyle demiştir: 'Kişinin temizlenmesine en fazla muhtaç olduğu şey dilidir'.

İbrahim Teymî buyurdu ki: 'Mü'min konuşmak istediği zaman düşünür; eğer lehinde ise konuşur, aksi takdirde susar; fâcirin, kötü kimsenin konuşması ise zincirleme gider'.

Ebû Derdâ hazretleri çenesi düşük bir kadını gördüğünde şöyle dedi: “Eğer bu kadın dilsiz olsaydı, onun için daha hayırlı olurdu.”

İbrahim Nehâî şöyle buyurmuştur: “Halkı iki haslet helâk ediyor: Birincisi fazla mal, ikincisi fazla konuşmak!”

Başka bir hadîs-i şerîfte. “Allahü teâlâya ve âhiret gününe inanan, ya hayır söylesin, yoksa sükût etsin” buyuruldu.

HİKMETLER · 22 ŞUBAT 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1783

Söylenmedik sözden pişmanlık duyulmaz

Söylenmedik sözden pişmanlık duyulmaz! 22/2/2010 –M.oruç

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: “Çok konuşan sıkıntıdan kurtulamaz. Az konuşan, hattâ konuşmayan hiç sıkıntıya düşmez. Kişi söylemediği şeyden ötürü pişmanlık duymaz. Hâlbuki söylemiş olunan sözden ötürü mutlaka pişmanlık duyulmuştur. Bir söz söylemediği müddetçe kişi ona mâlik olur. Fakat ne zaman

ki sözü söyler, bundan sonra artık o, buna mâlik olur. Kişi, söylemediği bir şeyi reddetme husûsunda, söylemiş olduğu bir şeyi reddetmekten daha güçlüdür”

Hazret-i Ömer'in bildirdiği hadîs-i şerîfte Peygamber efendimiz buyurdu ki:

“Kim ki diline hâkim olursa, Allah onun kusûrlarını örter. Kim ki öfkesini yenerse, Allah onu azâbdan korur!”

Ebû Ya'lâ hazretleri anlatır: Bir defasından biz, Sükâ bin Muhammed'e gitmiştik. Oraya varınca bize,

- Bana çok faydalı olan ve size de faydalı olacak bir bilgi nakledeyim mi? dedi. Biz de,

- Naklet, dedik. Buyurdu ki:

"Ebû Resâh bin Atâ bize demişti ki: Ey kardeşimin oğlu, sizden önceki Müslümanlar fuzûlî, boş sözden hoşlanmazlardı. Kur-ân-ı kerîm okumanın, iyiliği emredip kötülükten sakındırmanın, mutlaka zarûrî olan günlük konuşulanların hâricindeki her sözü lüzûmsuz ve fuzûlî addederlerdi.

Kur'ân-ı kerîmde, meâlen “Hatırla ki insanın sağında solunda, onun amellerini tesbit etmekte olan iki melek vardır” buyuruldu.

Yoksa, meleklerin yazmakta olduğu sahifeleri, ne dünyayı ve ne de âhıreti ilgilendirmeyen şeylerle doldurmaktan ve yarın kıyâmette bu faydasız, zararlı sahifelerin önünüze açılmasından utanmıyor musunuz?

Hazreti Lokman Hakîme soruldu:

- Bu kadar uzun bir ömür sonunda öğrenmiş olduklarının özü nedir?

Şöyle cevap verdi:

- Doğru sözlü olmak, emâneti sâhibine vermek ve lüzûmsuz, fuzûlî, boş söz söylememektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1786

“Abdestli ölen, ölüm acısı çekme!”

Daha önceki yazılarımızda; İmanın şartlarını, Ehli sünnet itikadını ve gusül abdestini bildirmiştik. Bu yazıların devamı olarak bu hafta da, namaz abdesti ve namazın şartları, farzları üzerinde durmak istiyorum. Namaz kılmak için abdest almak şart olduğu gibi, Kur'ân-ı kerîmi tutmak, Kâ'beyi tavaf etmek için de abdest almak lâzımdır. Ayrıca her zaman abdestli bulunmak, yatağa abdestli girmek, abdestli yemek ve içmek çok sevâbdır. Abdestli iken ölenlere şehit sevabı verilir. Peygamber Efendimiz buyurdular ki: “Amellerin en hayırlısı namazdır. Abdeste devam edenler, ancak mü'minlerdir. Mü'min gündüz abdestli olmalı, gece de abdestli yatmalıdır. Böyle yapınca, Allahü teâlânın korumasında olur. Abdestli iken yiyip, içenin karnındaki yemek ve su zikreder. Karnında kaldıkları müddetçe, onun için istiğfâr ederler.” Abdestin farzı dörttür: 1- Yüzü yıkamak. 2- İki kolu, dirsekler ile birlikte yıkamak. 3- Başın dörtte bir kısmını meshetmek, yâni yaş eli başa sürmek. 4- İki ayağı iki yandaki topuk kemikleri ile birlikte yıkamaktır. (Mezhepsizler, çorap üzerine ve çıplak ayağa mesh etmektedirler) Abdest almadan önce Allah rızası için abdest almaya niyyet edilir. Sonra, eller bileklere kadar üç defa yıkanır. Sonra sağ el ile ağıza üç kere su verilir. Sağ el ile buruna üç kerre su verip, sol el ile sümkürülür. Buruna su verdikten sonra, avuçlara su alıp, alından çene altına, şakaklara kadar yüz yıkanır. Sonra, sol el ile, sağ kol dirseğe kadar üç defa yıkanır. Sağ el ile sol kol (üç defa) dirseğe kadar (dirsek dâhil) yıkanır. Her iki kolu yıkadıktan sonra, eller tekrar ıslatılır ve o yaşlıkla baş meshedilir. Daha sonra, sağ ve sol elin şehâdet parmakları, iki kulağın deliklerine sokulur baş parmaklarla da kulakların arkasını mesheder. Ellerin dış yüzü ile enseyi mesheder. Boynu meshettikten sonra, sol elin küçük parmağı ile, sağ ayağın küçük parmağından başlıyarak, ayak parmaklarının arasını hilâllemek sûretiyle, topuklarla birlikte, sağ ayağı yıkar. Sol ayağı yıkarken, ayak parmaklarının arasını küçük parmağı ile bu sefer baş parmaktan başlıyarak ayak parmaklarının arasını hilâllemek sûretiyle topuğu ile birlikte yıkar. Abdest alırken, her uzvu yıkarken okunacak duâları var ancak, abdest duâlarını bilmeyen, her uzvu yıkarken “Kelime-i şehâdet” okumalıdır. Peygamber efendimiz buyurdu ki; “Her kim abdest aldıktan sonra "İnnâ enzelnâhü" sûresini bir kere okursa, Hak teâlâ hazretleri, o kimseyi

sıddîklardan yazar. İki kere okursa, şehîdlerden yazar. Üç kere okursa peygamberler ile haşrolur." Abdestli iken ölenlere şehit sevabı verilir. Peygamberimiz buyurdular ki: "Abdestli olarak ölen, ölüm acısı çekmez. Çünkü abdest îmanlı olmanın alâmetidir. Namazın anahtarı, bedenin günahlardan temizleyicisidir." Sünnet üzere gusül abdesti de şöyle alınır: Gusülde; ağzı, burnu ve bütün bedeni yıkamak farzdır. Önce, temiz olsalar dahî, iki eli ve avret yerini yıkamalıdır. Sonra bedeninde necâset varsa yıkamalı, sonra, tam bir abdest almalı, yüzünü yıkarken, gusle niyet etmelidir. Sonra bütün bedene üç defa su dökmelidir. Önce üç defa başa, sonra sağ omuza, sonra sol omuza dökmeli, her döküşte, o taraf tamam ıslanmalıdır. Birinci dökmede oğmalıdır. Gusülde, bir uzva dökülen suyu, başka uzvlara akıtmak câiz olup, orası da temizlenir. Çünkü, gusülde bütün beden, bir uzuv sayılır. Gusül ederken namaz abdestini bozacak şey hasıl olsa, (bir yeri kanasa) gusle zararı olmaz, fakat namaz kılmak için bir daha almak lazım olur. Müslüman ibâdetlerini Allahın emri olduğu için yapar. Fakat bazı faydalarını da bilmesi iyi olur. Gusül abdestinin, namaz abdestinin sağlığımız açısından faydaları çoktur. İbâdet maksadıyla yapılan her iki temizlik, beden sağlığımız için pek çok faydalar hâsıl etmektedir. Yüz yıkamakla cilt kuvvetlenir, baştaki ağırlığı ve yorgunluğu hafifletir. Devamlı abdest alanlar, ihtiyarlasalar bile yüzlerindeki güzelliklerinin gitmemesinin sebebi budur.

HİKMETLER · 23 ŞUBAT 2010 SALI · KAYIT 1784

Akıllı ve cahil kimslerde dilin yeri

İnsanın başına gelen işler, genelde dili sebebiyle gelir. Dilini tutanın, başı selâmette olur. Nitekim Resûlullah Efendimiz, "Diline sahip olan ve kusûrlarına gözyaşı döken kimseye ne mutlu!" buyurmuştur.

Evliyânın büyüklerinden Hasan-ı Basrî hazretleri dili şöyle anlatır:

Akıllı, hikmet sâhibi insanın dili, kalbinin ötesindedir, kalbi öndedir. Bir şey konuşmak istediği zaman, önce kalbine gelir. Eğer faydalı bir şey ise konuşur. Değilse konuşmaz. Kalbi onu dile birakmaz. O da konuşamaz. Câhillerin ise kalbi, dilinin ötesindedir. Bir şey konuşmak istediği zaman, o şey geriye doğru kalbe gitmez. Diline geleni hemen konuşur.

Resûlullah Efendimiz, Ebû Zer-i Gıfârî hazretlerine şöyle buyurdu:

- Aklı olan bir kimsenin dilini tutması gerekir. Konuştuğu her sözün hesabını vereceğini bilen bir kimse az konuşur. Ne dünyasını ve ne de âhıretini ilgilendirmeyen sözler sarfetmez.

Hazret-i Ali buyurdu ki: Ben, Resûlullah efendimizden işittim, şöyle buyurdu:

- Akıllı insana yaraşan; geçim husûslarının, âhıreti ilgilendiren hâllerin ve aîlevî mes'elelerin dışında, konuşmamaktır. Aklı başında olana yaraşan, hâline bakmak, dilini ve karnını faydasız şeylerden ve harâmdan korumaktır.

İlim bir kemâldir, bir zînettir. Sükût da selâmettir. Konuşmalarda sözü uzatmamalıdır. Sükût eden, konuşmayan pişmanlık duymaz. Fakat kişi konuştuklarından defalarca pişmanlık duymuştur.

Bunun için "Yiğidi öldüren, ayak sürçmesi değil, dil sürçmesidir " demişlerdir. Yiğit, dilinin hatâsı sebebiyle değerini düşürür.

Hapsedilmeğe dilden daha lâyık bir şey yoktur. Kişinin dilinde, konuşmasında, kendisini hiç ilgilendirmeyen nice sözler bulunur. Onu ağza sağlam bir kilitle kilitlemek gerekir.

Şakacı kimselerden çıkmış nice sözler vardır ki, âdetâ yaydan fırlamış bir ok gibi sâhiplerini ansızın mahvetmişlerdir. Başkasını güldüreyim derken kendisi küfre düşmüş, dinden çıkmıştır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1787

Namaz, bedendeki baş gibidir

Dinde, imandan sonra namaz gelir. Namaz, bedendeki baş gibidir. Bu kadar önemli olan ibadetin zayi olmaması için, şartlarına uygun kılınması lazımdır. Namazın şartları, farzları vardır. Bunlar yerine getirilmezse namaz olmaz:

1-HADESTEN TAHARET: Gusül ve namaz abdestinin alınması (Dün bahsetmiştik)

2-NECASETTEN TAHARET: Namazda; bedende, elbisede ve namaz kılacak yerde dirhem miktarından çok necaset bulunmaması. (Dirhem mikarı yaklaşık 4.8

gramdır)

3-SETR-İ AVRET: Namazda örtünmesi gereken yerlerin örtülmesi.

4-KIBLEYE DÖNMEK: Namazı Kâ'be-i şerîf istikametinde kılmak farzdır. Bilmeyen araştırır, bir bilene sorar, pusuladan istifade eder. Araştırmadan kılarsa, kıbleye rastlamış olsa bile, namazı kabul olmaz. Araştırır fakat isabet ettiremezse namazı kabul olur.

5-VAKİT: Namaz kılmak için vaktin girmiş olmasıdır. Bir namaz, vakti gelmeden önce meselâ beş dakika önce kılınırsa, sahîh olmaz. Hem de, büyük günâh olur.

6-NİYET: Niyet, iftitâh tekbîri söylerken edilir. Daha önce de niyet etmek câizdir. Namaza niyet etmek demek, ismini, vaktini, kıbleyi, imâma uymağı irâde etmek, kalbinden geçirip, kılmayı tercîh etmek demektir.

7-İFTİTAH TEKBİRİ: İftitah tekbiri, ilk tekbir farzdır, Namaz içindeki tekbirler ise sünnettir. İftitah tekbiri namaza başlarken, "Allahü ekber" demektir. Başka kelime söylemekle olmaz.

8-KIYAM: Kıyâm, ayakta durmak demektir. Ayakta duramıyan hasta, oturarak kılar, oturamıyan hasta, sırt üstü yatıp başı ile kılar. Yüzü, semâya karşı değil, kıbleye karşı olması için, başı altına yastık konur. Ayakları kıbleye karşı, dizlerini dikerek yatar. Rükü ve secdeleri ima ile yapar. Her halükârda namaz kılmamız şartır. Kişinin şuuru yerinde ise, namazını kılmak zorundadır. (Hıristiyanlar gibi, Sandalyeye, sıraya oturarak, masaya secde ederek namaz kılınmaz.)

9-KIRAAT: Kırâat, ağız ile okumak demektir. Yalnız kılanın bile kendi işitecek kadar sesli okuması şarttır. Kendi kulakları işitecek kadar sesli okumağa, hafîf okumak denir. Yanında olan kimselerin de işitecekleri kadar sesli okumağa, "cehrî" yâni yüksek sesle okumak denir.

10-RÜKÜ: Namaz kılan, sûreden sonra, tekbîr getirerek rükü'ya eğilir. Rükü'da, erkekler parmaklarını açıp, dizlerin üstüne kor. Sırtını ve başını düz tutar. Rükü'da, bacaklar ve kollar dik tutulur. Kadınlar parmaklarını açmaz, sırtını ve başını, bacaklarını, kollarını dik tutmaz.

11-SECDE: Namazın şartlarından biri de secdedir: Secdede el parmakları, birbirine bitişik, kıbleye karşı, kulaklar hizâsında, baş iki el arasında olmalıdır. Alnı temiz yere, yanî taş, toprak, tahta, yaygı üzerine koymak farz olup, burnu da beraber koymak vâcib denildi. Yalnız alnı koymak mekrûhtur.

12- KADE-İ AHIRE: Son rek'atta, tehıyyât okuyacak kadar oturmak farzdır. Erkekler, otururken, sol ayağını parmak uçları sağa doğru dönük olarak, yere döşer. Bu ayağın üzerine oturur. Sağ ayağını dik tutar. Bunun parmakları yere değer. Parmaklarının ucu, kıbleye karşı biraz bükülmüş olur. Böyle oturmak sünnettir. Kadınlar "Teverrük" ederek oturur. Yanî, kaba etlerini yere koyarak oturur. Uylukları birbirine yakın olur. Ayaklarını sağ taraftan dışarı çıkarır. Ettehıyyatüden sonra salli barik ve Rabbena atina… dan sonra selam verilerek namazdan çıkılır.

Farzdan sonra, hemen son sünnete kalkmak, arada birşey okumamak, lâzımdır. Peygamberimiz, farzı kılınca "Allahümme entesselâm ve minkesselâm tebârekte yâ zelcelâli velikrâm" diyecek kadar oturup, fazla oturmaz, hemen son sünneti kılardı. "Âyet-el-kürsî" ile tesbîhleri, farzla sünnet arasında okumazdı. Bunları, son sünnetten sonra okumak lazımdır. Farzdan önceki sünnetler de, böyle olup, farz ile sünnet arasında birşey okunursa, namazın sevâbı azalır. (Geniş bilgi için, TAM İLMİHAL SEADETİ EBEDİYYE kitabına bakılmalıdır)

HİKMETLER · 24 ŞUBAT 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1785

Dil kalp ve diğer uzuvlar

İnsanın bedeni genel olarak şu üç kısımdan meydana gelmiştir: Birircisi, kalbidir. İkincisi, dilidir. Üçüncüsü de vücudunun diğer uzuvlarıdır.

Cenâb-ı Hak, bu üç kısımdan her birine bir özellik, bir şeref vermiştir. Meselâ kalbi, kendini ve birliğini tanıyacak kabiliyette yaratmak sûretiyle onu şereflendirmiştir.

Dili ise, kendisinden başka ilâh bulunmadığına şehâdet edecek ve Kur'ân-ı kerîm okuyacak bir yetenekte yaratmak sûretiyle şereflendirmiştir.

Diğer uzuvları da namaz kılacak, oruç tutacak ve diğer ibâdetleri yapacak bir kabiliyette yaratarak şereflendirmiştir.

Ayrıca, Allahü teâlâ, insan vücudunun her bir organına bir gözcü, bir muhâfız dikmiş; kalbin muhâfazasını ise, kendi velâyeti altına almıştır. Öyle ki, kulun kalbindekini Allahtan başkası bilemez. Allahü teâlâ, insanın diline birtakım

muhâfızlar koymuştur. Meselâ Kur'ân-ı kerîmde, “İnsanoğlu bir söz sarfetmeye dursun, onun yanında mutlaka hazır bir gözcü vardır” buyurulmuştur.

Diğer uzuvlara da birtakım emirler ve yasaklar yüklemiş, bazı şeyleri yapmakla, bazılarından da sakınmakla onlar sorumlu tutulmuştur. Bütün bunlardan sonra da, her bir organın, mükellef olduğu vazîfeye vefâ göstermesi; îmânda sebât etmesi, kimseye hased etmemesi, hıyânet etmemesi, hîle yapmaması gerekir.

Dilin vefâsı, gıybet etmemesi, yalan söylememesi, lüzûmsuz, boş sözler sarfetmemesidir. Diğer organların vefâsı da, Cenâb-ı Hakkın emirlerine karşı gelmemesi, hiç bir müslümana sıkıntı, ezâ vermemesidir.

Bir kimse, kalbin mükellef olduğu şeyleri, dil ile reddederse o kâfir olur, dinden çıkar. Âzâsının mükellef olduğu şeyleri edâ etmezse, meselâ kalb ile tasdîk ve dil ile ikrâr etmekle beraber, namazını kılmaz, orucunu tutmazsa o da günâhkâr olmuş olur.

HİKMETLER · 25 ŞUBAT 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1788

En iyi en kötü iki şey

Peygamber Efendimiz, Muâz İbni Cebel hazretlerini Yemen'e göndermişti. Hazret-i Muâz, vedâ edip ayrılırken şöyle dedi: - Yâ Resûlallah bana nasîhat et. Resûlullah efendimiz dilini işâret ederek buyurdular: - Diline sâhip ol. Muâz, tekrar nasîhat istedi. Peygamber Efendimiz, - Yâ Muâz! İnsanların yüzüstü Cehenneme düşmelerine sebep, dillerinden başkası değildir, buyurdu. Ebû Hüreyre hazretleri şöyle demiştir: İnsan bir kelime söyler ve onu önemsemez. Oysa o kelimeden ötürü cehenneme yuvarlanır ve yine bir kelime söyler, bu kelimeyi yeterince takdir etmez. Halbuki Allahü teâlâ o kelimeden ötürü onu cennetin yüce mertebelerine yükseltir. Ebû Zer Gıfârî hazretleri şöyle demiştir: Hz. Peygamber bana şöyle dedi: -Sana, bedenine hafif, mizanda ağır bir ameli öğreteyim mi? -Evet, ya Resûlullah! Öğret! -O amel susmak, güzel ahlâk ve seni ilgilendirmeyeni terketmektir. Bir defasında hazret-i Ömer, bir genci görünce şöyle buyurdu: - Delikanlı! Eğer üç şeyin kötülüğünden kendini korursan, geçlik çağının sebep olduğu şeyden korunmuş olursun: Dilinin kötülüğünden, cinsî arzularının kötülüğünden, bir de midenin kötülüğünden korunursan, kendini

gençliğin kötülüklerinden korumuş olursun. Hazret-i Lokman Hakîm birisinin işinde çalışıyordu. Çalıştığı kimse, - Şu koyunu kes ve en güzel iki parçasını pişirip bana getir, dedi. Hazret-i Lokman koyunu kesti, yüreği ile dilini pişirip efendisine sundu. Başka bir zaman da, en kötü iki parçasını istedi. Hazret-i Lokman, bu defa da yine yüreği ile dilini pişirip götürdü. O kimse bunun sebebini sorunca buyurdu ki: “Temiz oldukları takdirde bedende kalb ile dilden daha güzel iki et parçası yoktur. Pis oldukları takdirde ise onlardan daha kötü iki et parçası yoktur.”

HİKMETLER · 26 ŞUBAT 2010 CUMA · KAYIT 1789

Söylenen her söz önemli!

İnsanın haram işlemesi haram olduğu gibi işlediği haramları, günahları anlatması da haramdır. Kadınlardan, içki alemlerinden, yaptığı zulümden, çirkin ve kötü hallerden bahsetmek buna girer. Bunun için kişi her sözüne dikkat etmesi lazımdır; bir cümle, bir kelime bazen insanın kurtuluşuna veya önem vermediği için felaketine sebep olabilir.

Nitekim Peygamberin Efendimiz buyurdu ki: “Kişi, Allah'ın rızasına uygun bir kelime konuşur, (fakat tevazu gösterip) o kelime sebebiyle bundan sevap beklemez. Ancak Allahü teâlâ o kelimeden ötürü rızasını kıyamete kadar o adam için (sevap) yazar. Kişi Allah'ın gazabını hak eden bir kelime konuşur, bu kelimeden dolayı felâkete uğrayacağını ummaz ve böylece Allahü teâlâ onarı üzerine o kelimeden dolayı kıyamete kadar gazabını yazar.”

Hazreti Alkame şöyle derdi: 'Konuşacağım nice şeyler vardır ki Bilâl bin Hars'in hadîsi beni o konuşmalardan menetti'. Çünkü Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Kişi bir kelime söyler, o kelime ile yanında oturanları güldürür ve o kelimeden dolayı Süreyya'dan daha uzak bir mesafeden cehenneme düşüp yuvarlanır.”

Resulullah Efendimiz, bir faydası olmayan, hatta zararlı, geçersiz, batıl söz söylemekle ilgili şöyle buyurmuştur: “Kıyamette insanların en fazla hatalı, zarar görmüş olanları, dünyada en fazla bâtıla dalanlarıdır.”

Allahü teâlâ cehennemliklerin şöyle dediklerini bildirmektedir: “Boş şeylere dalanlarla birlikte dalardık!” (Müddessir/45). Bunun için böyle kimselerden uzak durulması istenmiştir. Nitekim ayet-i kerimede şöyle buyurulmuştur: “Onlar

başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber oturmayın; yoksa siz de onlar gibi olursunuz.” (Nisa/140)

Selmân-ı Fârisî buyurdu ki: 'Kıyamet gününde insanların en günahkâr olanları, dünyadaki konuşmalarında Allaha en fazla isyan edenleridir'.

Bid'atlerden, bozuk mezheblerden ve Eshâb-ı kiramın arasında cereyan eden savaşlardan bahsetmek ve Eshâbı kiramın bir kısmını kötülemek buna girer. Azaba sebep olur.

HİKMETLER · 27 ŞUBAT 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1790

Münakaşa etmek!

Münakaşa, cedelleşme dostlar arasındaki kin ateşini körükler. Münakaşa, karşıdaki insanı cahil yerine koymak, sen bilmezsin, ben bilirim demektir. Cahillikle suçlanan herkes az veya çok kızar. Hadis-i şerifte, “Allahü teâlânın en çok buğzettiği kul, tartışmada ileri gidendir” buyurulmaktadır. Münakaşa, dostların azalmasına, hasımların çoğalmasına sebep olur. Hasan-ı Basri hazretleri buyurdu ki: “Bin kişinin dostluğuna, bir kişinin düşmanlığını satın alma!”

Münakaşa eski ismi ile cidal etmek yasaklanmıştır. Nitekim Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: “Kardeşinle tartışma, onunla alay etme! Ona bir söz verdiğin zaman, sözüne muhalefet etme!”, “Aranızdaki tartışmayı terkediniz; zira tartışmanın hikmeti anlaşılmaz, fitnesinden de emin olunmaz!”

Müslim bin Yesar şöyle demiştir: “Cedelden, münakaşadan kaçınınız! Zira o an, âlimin câhilleştiği andır. O saatte şeytan, âlimin sürçmesini bekler!”

Mâlik bin Enes şöyle buyurmuştur: “Dinde cedel yoktur. Mücadele kalpleri katılaştırır, kin ve nefret doğurur” Hadis-i şerifte, “Kim haklı olduğu halde tartışmayı terkederse, onun için cennetin en yüce yerinde bir köşk bina edilir. Haksız olduğu halde tartışmayı terkeden bir kimse için ise, cennetin orta yerinde bir köşk bina edilir.”

Bilâl bin Sa'd şöyle demiştir: “Kişiyi konuşmada fazla inatçı, cedelci veya görüşünü beğenmiş olarak gördüğün zaman bil ki onun zararı zirveye ulaşmıştır”

Süfyan Sevrî şöyle demiştir: “Dilediğin bir insanla muhabbet et! Sonra onu bir defacık cedelle kızdır. O sana öyle bir iftira atar ki o felâket senin hayatını alt üst eder”.

İbn Ebi Leylâ şöyle demiştir: “Ben kesinlikle arkadaşımla cedel etmem! Çünkü onunla cedelleştiğim takdirde ya onu yalanlayacak veya kızdıracağım. (İkisi de mahzurludur)'.

Ebû Derdâ şöyle demiştir: 'Devamlı cedel yapman günah bakımından sana yeter'.

Bilâl bin Sa’d buyurdu ki: “Bir kimsenin münâzara ve muhalefet yaptığını, sâdece kendi görüşünü beğendiğini, ısrarlı bir tutum içerisinde olduğunu görürsen, hüsranının tamam olduğunu bil.”

HİKMETLER · 28 ŞUBAT 2010 PAZAR · KAYIT 1791

Hakiki iman için lazım olan altı haslet!

Münakaşa, kendisinin akıl, fazilet ve ilimde üstünlüğünü ispata çalışmaktır. Bu ise karşıdakini aşağılamaktır. Bu da, kalb kırıklığına sebep olur. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki: “Münakaşa etmeyen, kimseyi incitmeyen kimse Cennete girer.”

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: “Altı haslet vardır ki kimde bulunursa o, imanın hakikatine varmıştır.

1- Haklı olduğu halde münakaşayı bırakmak

2 - Allah düşmanları ile savaşmak

3- Yağmurlu ve bulutlu günlerde namazı ilk vaktinde kılmak

4- Musibetlere sabretmek

5- Zorluklara rağmen abdesti yerli yerinde, eksiksiz almak

6- Yaz mevsiminde oruç tutmak.

Hz. Ömer şöyle buyurmuştur: “İlmi şu üç şey için öğrenme: 1. İlmi, halkla mücadele etmek için 2. Onunla böbürlenmek için 3. Riyakarlık yapmak için...

Üç şey için de ilmi bırakma: 1. İlmi öğrenmekten utanmak için 2. İlmi kıymetsiz saymak için 3. İlim yerine cahilliğe razı olmak için...

Hazreti İsa şöyle buyurmuştur: 'Kimin yalanı çoğalırsa, güzelliği silinir. Halkla münakaşa edenin ise mürüvveti düşer! Üzüntüsü çoğalanın bedeni hastalanır. Ahlâkı kötü olanın da devamlı canı sıkılır ve sıkıntı içinde kalır'.

İyi, kötü, herkese, güler yüz göstermeli, münakaşa etmemeli, düşman kazanmamalıdır! Hafız-ı Şirazi'nin, "Dostlara doğru söylemeli, düşmanları güler yüzle ve tatlı dil ile idare etmelidir" sözüne uymalıdır. Herkese yumuşak söylemeli, sert söylememeli, cedelleşmemelidir!

Resulullah Efendimiz, "Söz veriyorum ki, münakaşa etmeyen, haklı olsa da, dili ile kimseyi incitmeyen, şaka ile veya yanındakileri güldürmek için, yalan söylemeyen, iyi huylu olan müslüman Cennete girecektir."

2010 YILLIK KÜLLİYATI

03

Mart

39 yazı · Hikmetler: 29 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 MART 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1794

“Rabbim bana münakaşıyı men etti!”

Münakaşanın sebebi kişinin kendisini karşısındakinden üstün görmektir. Kendini karşısındakinden üstün görmek ise kibirdir. Kibir ise kötü huylardandır. Dolayısıyla münakaşa güzel ahlakın zıddıdır. Halbuki müslüman güzel ahlaklı olmalıdır. Hadis-i şerifte, “Mallarınızla herkesi memnun edemezsiniz. Güler yüz ve tatlı dil ile, güzel ahlakla memnun etmeye çalışınız!” buyuruldu.

Resul aleyhisselam, “Münakaşa etmeyen, haklı olsa da, kimseyi incitmeyen, şaka veya güldürmek için, yalan söylemeyen, iyi huylu olan Müslüman Cennete girer.” buyurdu.

Münakaşayı seven kimseler, şöhret sahibi olmayı isteyenlerdir. Falanca falancayala münakaşa etmiş, karşısındakini susturmuş gibi sözlerden zevk alırlar. Halbuki şöhret zararlıdır.

Nitekim, imam-ı Gazali hazretleri, “Ancak şöhret için uğraşan, tartışmayı sever. Şöhret ise afettir” buyurdu.

Salih mümin şöhreti sevmez, kibirli olmaz, vakar sahibidir, dünya işlerinde kolaylık gösterir. Din işlerinde sağlam olur. Hiç münakaşa etmez! Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Putperestlik ve içkiden sonra Rabbimin beni nehyettiği ilk şey münakaşayı men etmek olmuştur.”

“Allah hidayet verdikten sonra cedele dalan bir kavim, dalâlete sapmış demektir.”

“Haklı da olsa kul, cedeli bırakmadıkça iman hakikatini kemâle erdiremez.”

Lokman Hakîm buyurdu ki:

“Ey oğlum! Diline sâhip olmayan, sonunda pişmân olur. Çok münâkaşa ve münâzara yapan, kötülenir. Kötü işlerin yapıldığı yerlere girenler, oralarda işlenen kötü işleri yapmakla suçlanır ve töhmet altında kalırlar. Kötü kimse ile arkadaş olan, kötülükten kurtulmaz, emîn olamaz. İyi kimse ile arkadaş olan kimse de, iyi şeylere kavuşur.”

Enes bin Malik hazretleri bildiriyor: Biz bir gün dini bir konuda tartışırken, Resulullah efendimiz yanımıza geldi. Bize öyle öfkelenmişti ki, hiç böylesini görmemiştik. Buyurdu ki:

“Bırakın tartışmayı! Sizden öncekiler sırf bunun yüzünden helak oldu. Tartışmanın faydası yoktur, tartışma zararlıdır. Mümin münakaşa etmez. Münakaşa edene şefaat etmem.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 MART 2010 SALI · KAYIT 1799

Gelişi ile dünya aydınlığa kavuştu

Geçen hafta (Perşembeyi cumaya bağlayan gece) mevlid kandili idi. Yani, bütün kainatın onun hürmeti yaratıldığı Sevgili peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın 1439 yıl önce dünyayı şereflendirdiği, Dünyayı aydınlattığı gece idi.

Çünkü; Fahr-i kâinât efendimiz doğmadan önce, bütün âlem, mânevî yönden müthiş bir zulmet ve karanlık içinde idi. İnsanlar hadsiz, hudutsuz derecede azgınlaşmışlar, Allahü teâlânın gönderdiği hak dinler unutulmuş; ilâhî hükümler yerine, insan kafasından çıkan fikirler, düşünceler yer almıştı.

Bütün mahluklar, insanların vahşet ve zulmünden iyice bunalmıştı. Küfür fırtınası, kalblerden imânı söküp atmış, gönüllerde, Allahü teâlâya inanma yerine, putlara tapma fikri yerleşmişti. Kâbe-i muazzamaya, üç yüz altmış adet put yerleştirmişlerdi. Her kabilenin bir putu vardı.

Ahlâksızlık, fuhuş da zirve yapmıştı. Hatta iftihâr vesilesi olarak kabul ediliyordu. Arabistan, dînî, rûhî, sosyal ve siyâsî bakımlardan, koyu bir karanlık, tam bir câhiliyet, taşkınlık, azgınlık ve sapıklık içerisinde idi.

Câhiliye devri denilen bu zamanda, insanlar genellikle göçebe hayatı yaşıyorlardı ve kabilelere bölünmüşlerdi. Devamlı çekişme halinde olan Arab kabileleri, baskın ve yağmacılığı, kendileri için bir geçim vasıtası sayıyorlardı. Zulmün ve yağmacılığın yaygınlaştığı kabilelerden meydana gelen Arabistan’da, siyâsî bir nizam, sosyal bir düzen de mevcut değildi.

Zulüm, güçlünün güçsüze karşı kullandığı en amansız ve tüyleri ürpertici bir vasıtası idi; kadın, elde basit bir mal gibi alınıp satılıyordu. Bir kısmı da kız

çocuklarının doğmasını bir felâket ve yüz karası sayıyorlardı.

Bu korkuç telâkki o dereceye çıkmıştı ki, küçük kız çocuklarını, kumlar üzerinde açtıkları çukurlara diri diri yatırıp; "Babacığım! Babacığım" diyerek boyunlarına sarılmalarına ve acı acı feryât etmelerine hiç kulak asmadan, üzerlerini toprakla kapatarak ölüme terkediyorlardı.

Bu vahşetlerden dolayı vicdanları hiç sızlamıyor, hatta bunu bir kahramanlık sayıyorlardı. Netice itibariyle o zamanın insanları arasında şefkat, merhamet, iyilik ve adâlet gibi güzel hasletler yok olmuş; insanlar adeta canavarlaşmıştı.

O zaman Arabistan'da insanlar, inanç bakımından da, bölük bölüktü. Bir kısmı tamamen inançsız ve dünya hayatından başka bir şey kabul etmiyor. Bir kısmı ise Allahü teâlâya ve âhıret gününe inanıyor; fakat insandan bir peygamberin geleceğini kabul etmiyordu.

Bir kısmı da Allahü teâlâya inanıyor, âhırete inanmıyordu. Diğer büyük bir kısmı da, Allahü teâlâya şirk koşup putlara tapıyordu. Müşriklerin herbirinin evinde bir put bulunuyordu.

Bütün bunlardan başka, hazret-i İbrahim'in bildirdiği din üzere olan ve Hanîfler denilen kimseler de vardı. Bunlar Allahü teâlâya inanır ve putlardan uzak dururlardı. Peygamber efendimizin babası Abdullah, dedesi Abdülmuttalib, annesi ve bazı kimseler, bu din üzere idiler. Hanîflerden başka bütün gruplar batıl yolda olup, büyük bir zulmet ve karanlığa gönülmüşlerdi.

Âlem mahzûn, varlıklar mahzûn, gönüller mahzûndu. Yüzler gülmeyi unutmuştu. Allahü teâlânın, diğer mahlûklardan üstün olarak yarattığı insanların, Cehennemden kurtulmalarına sebep olacak bir kahraman lazımdı.

Çünkü her Peygamberin gelişi böyle olmuştu. Her biri güneş gibi doğup karanlıkları aydınlığa, nûra çevirmişlerdi. Şimdi de cahillik, vahşet zirvedeydi. İnsanlar insanlıktan çıkmışlardı. Bu karanlıktan kurtaracak, insanlara insanlıklarını hatırlatacak Resul gelmek üzereydi...

Artık güneşin doğmasına az bir zaman kalmıştı. Âlem, Âdem aleyhisselamdan bugüne kadar, temiz alınlardan temiz alınlara geçerek gelen nûrun sahibini karşılamak için hazırlanıyordu. İnsanlara sonsuz saâdeti gösterecek eşsiz insan geliyordu!.. Şefkat ve merhamet kaynağı, Rabbinin ahlâkı ile ahlâklanmış yüksek insan geliyordu!.. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 2 MART 2010 SALI · KAYIT 1795

Münakaşada üzme, kırma vardır!

Cedelleşme, münakaşa etmek, başkasını susturmak, âciz bırakmak, konuşmasını tenkid suretiyle onun değerini düşürmek, onu kusurlu bulmak ve cahilliğini ortaya dökmekten ibarettir.

Mücadelede, mükanaşada karşısındakinin hoşuna gitmeyecek şeyler ortaya atılır. Kusurları, yanlışları söylenir. Bu yapılırken de kendisinin kusursuz, ondan üstün olduğu ifade edilmiş olunur.

Bu doğru bile olsa karşısındakinin kusurlarını, aybını orta çıkarttığı için caiz olmaz, ayrıca kendi kibrini, gurununu gösterdiği için bu da caiz olmaz. Bunun için insan, bu tür yanlıştan, mücadeleden sustuğu takdirde günahkar olmayacağı her tür tartışmadan kaçınmakla kurtulunabilir.

İnsanı bu tür mücadeleye teşvik eden şey, ilmini ve faziletini göstermek suretiyle üstünlüğünü ispat etmek ile başkasının eksikliğini göstererek ona hücum etmek hevesidir! Bunların ikisi de nefsin gizli ve pek kuvvetli iki arzusudur.

Münakaşa hiçbir zaman başkasını üzmekten uzak değildir. Öfkeyi kabartmaktan, kendisine itiraz edilen kişiyi yanlışa düşürmekten hatta hataya teşvik etmekten uzak değildir! Onun yanlışına sevinir. Halbuki kim söylerse söylesin yanlıştan, kötü sözden üzüntü duymak lazımdır. İş o noktaya varır ki taraflar karşısındakinin her sözüne itiraz eder, onun yanlışlığını ispat etmek için uğraşır. İş gittikçe kızışır; tıpkı birbirine hırlayan iki köpeğin arasındaki sürtüşmenin kızışması gibi.

Onların herbiri diğerini ısırmaya fırsat kollar. Bunun tedavisi; başkasını kusurlu ve eksik görme huyundan kurtulmaktır. Dâvûd Tâî hazretlerine soruldu:

- Sen neden inzivaya çekilmeyi seçtin?

-Cidali terketmek suretiyle nefsimle mücadele etmek için inzivayı seçtim.

-Meclise gel! Söylenilen sözü dinle! Konuşma!

-Ben bunu yaptım! Bana bundan daha güç gelen bir mücâhede görmedim.

Başkasının yaptığının yanlış olduğunu düşünen bir kimsenin, o yanlışı düzeltmeye veya belirtmeye gücü olduğu halde, orada sabretmesi cidden zordur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1800

Doğduğu geceki olaylar

Yedi kat yer, yedi kat gök, kısaca bütün âlem büyük bir hürmet ve sevinç içinde; çünkü Seyyid-il-Mürselîn, Hâtem-ül-enbiyâ, Habîb-i Hudâ olan efendisi dünyaya teşrif ettiler...

Milâdi senin 571. yılı, Nisan ayının yirminci günü, hicretten 53 sene evvel Fil vak'asından iki ay kadar sonra, Rebî'ul-evvel ayının on ikinci Pazartesi gecesi sabaha karşı Mekke'nin Hâşimoğulları mahallesinde, Safa Tepesi yakınındaki saâdethânede Allahü teâlânın nûru "Muhammed Mustafa sallallahü aleyhi ve sellem" doğdu, O'nun teşrifiyle âlem, yeniden hayat buldu. Karanlıklar, birden "Nûr" ile aydınladı.

Hazret-i Amine validemiz, doğum anını da şöyle anlatır: "Doğum anı geldiğinde, heybetli bir ses işittim. Ürpermeye başladım. Sonra beyaz bir kuş gördüm, gelip kanadı ile beni sıvazladı. Korku ve ürpertiden eser kalmadı. O anda susamış, sanki hararetten yanıyordum. Yanımda süt gibi beyaz, bir kase şerbet gördüm. O şerbeti, içmem için bana verdiler. İçtim, baldan tatlı ve soğuk idi. Artık susuzluğum kalmamıştı.

Sonra büyük bir nur gördüm, evim o kadar nurlandı ki, O nurdan başka bir şey görmüyordum. O halde iken gözümden perdeyi kaldırdılar. Bütün yeryüzünü doğudan batıya kadar gördüm. Etrafımı melekler kuşatmıştı. Bir ses işittim; "O'nu mağripten maşrıka kadar her yerde gezdirin. Gezdirin ki, cümle âlem O'nu ismiyle, cismiyle ve sıfatıyla görsünler. O'nun isminin Mahi olduğunu yani Allahü teâlâ, O'nunla şirki yok ettiğini bilsinler" diyordu.

Safiyye Hatun da şöyle anlatmıştır: "Muhammed aleyhisselam doğduğu sırada, her tarafı bir nur kapladı. Doğar doğmaz secde etti, mübarek başını kaldırıp açık bir dil ile; "La ilahe illallah, inni resulullah" dedi. O'nu yıkamak istediğimde; biz O'nu yıkanmış olarak gönderdik, denildi.

Sevgili peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın dünyaya geldiği gece, bir yıldız doğdu. Bunu gören yahudi âlimleri, Muhammed aleyhisselamın doğduğunu anlamışlardı. Eshâb-ı kirâmdan Hassan bin Sâbit anlatır: "Ben sekiz yaşında idim. Bir sabah vakti Yahudinin biri; "Ey Yahudiler!" diye çığlık atarak koşuyordu. Yahudiler; "Ne var, bu bağırman nedendir?" diyerek yanına toplanınca, o; "Haberiniz olsun, Ahmed'in yıldızı bu gece doğdu! Ahmed bu gece dünyaya geldi..." diye cevap verdi.

Resûl-i ekrem efendimizin doğduğu gece Kâbe'deki putların hepsi yüzüstü yere yıkıldı. Urvet-übn-ü Zübeyr bildirdi: "Kureyş'den bir cemaatin bir putu vardı. Yılda bir defa onu tavâf ederler, develer kesip şarap içerlerdi. Yine öyle bir gün, putun yanına vardıklarında, onu yüzüstü yere yıkılmış buldular. Kaldırdılar, yine kapandı. Bu hal üç defa tekrarlandı. Bunun üzerine etrafına iyice destek verip diktikleri sırada, şöyle bir ses işitildi: "Bir kimse doğdu, yeryüzünde her yer harekete geldi. Ne kadar put varsa hepsi yıkıldı. Kralların korkudan kalbleri titredi!"

Medâyin şehrindeki İran Kisrâsının sarayının on dört kulesi, burcu yıkıldı. O gece gürültüyle ve dehşetle uyanan Kisrâ ve halkı; yine kendilerinden bazı ileri gelenlerin gördükleri korkunç rüyâları tâbir ettirdiklerinde, bunun büyük bir şeye alâmet olduğunu anlamışlardı.

Yine o gece, mecûsî yani ateşe tapanların bin seneden beri yanmakta olan kocaman ateş yığınları âniden sönüverdi. Ateşin söndüğü tarihi kaydettiler, Kisrâ'nın sarayında burçların yıkıldığı geceye rastlıyordu.

Şam tarafında bin yıldan beri suyu akmayan ve kurumuş olan Semâve Nehri vâdisi yine o gecede dolup taşarak akmaya başladı. O zaman mukaddes sayılan Sâve Gölü'nün de o gece bir anda suyu çekilip kuruyuvermişti.

Muhammed aleyhisselamın doğduğu geceden itibaren, şeytan ve cinler artık Kureyş kâhinlerine hadiselerden haber veremez oldu. Kehânet sona erdi... Daha nice olağanüstü haller hep Resullullahın teşrifi ile meydana geldi. (Resulullah Efendimizin hayatı, mucizeleri, örnek hayatı ile ilgili geniş bilgi için "Kainatın Efendisi" kitabını - Arı sanat, 0212 5204151- önemle tavsiye ederim)

HİKMETLER · 5 MART 2010 CUMA · KAYIT 1798

Husûmet dini mahveder!

Münakaşa, cedelleşme, eksik arama; husümete, hasım bellemeye, kin tutmaya ve düşmanlığa götürür. Husûmet, cedel ve itirazdan dan daha ileridir. Husûmette, ısrar ve inat öner çıkar. Bu ısrar ve inat bazen başlangıçta olur, bazen de karşısındakinin tavır ve davranışından kaynaklanır. Hazreti. Âişe validemiz, Resulullahın şöyle buyurduğunu naklediyor: “Allah nezdinde erkeklerin en sevimsizi, münakaşada ısrar edenidir.”

Hz. Ebû Hüreyrenin Rivayet ettiği bir hadis-i şerifte de, “Kim ilimsiz olarak bir husûmette mücadele ederse, o mücadeleden vazgeçinceye kadar Allah'ın öfkesine maruz kalır.”

İslam büyükleri, “Husûmetten sakın! Çünkü husûmet, dini mahveder. Müttaki bir kimse, din hususunda hiçbir zaman husûmet etmez” buyurmuşlardır.

Nitekim hadis-i şerifte hasedin ve kinin zararı şöyle bildirildi. “Eski ümmetlerden iki kötülük haset ve kin size bulaştı. Dinlerini haset ve kinle yıktılar.”

Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Hubeyk hazretlerinin Horasan'dan Feth bin Şehraf isminde bir sevdiği geldi ve kendisinden nasîhat ricâ etti. Buyurdu ki:

"Ey Horasanlı! Dilinle yalan söyleme, gözünle harama bakma. Kalbinle müslüman kardeşine hased etme. Kin tutma ve iyi şeyler arzu et. Eğer böyle yapmazsan, sonunda bedbaht olursun." Allahü teâlânın sonsuz ihsânına rağmen günah işlemekte ısrar edenleri; "Sana iyilik edene bile kötülük ediyorsun. Kötülük edene nasıl iyilik edebilirsin." diyerek, gafletten uyandırırdı.

Evliyânın büyüklerinden Fudayl bin İyâd buyurdu ki: "Kim, din kardeşi için diliyle sevgi ve hulûs gösterir de içinden ona düşmanlık ve kin beslerse, Allah ona lânet eder, dilsiz yapar ve kalp gözünü köreltir." Hayvanları bile kötülemez, onlara lânet etmezdi. "Her kim bir binek ve yük hayvanına, lânet olsun, derse, o hayvan (hâl diliyle) der ki: Âmin, lâkin yüce Allah'a hangimiz daha fazla âsi ise, lânet onun üzerine olsun!" der buyurdu.

HİKMETLER · 6 MART 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1803

Kin kapısı kapalı tutulmalıdır!

Kin tutmada, husûmette dili kotrol altında tutmak çok zordur. Kin ve düşmanlık insanı alevlendirir, öfkeyi kabartır. Öfke harekete geçtiği zaman önceki düşmanlık unutulur arada ancak kin ve nefret kalır. Hatta bunların her birisi diğerinin kötülüğüne sevinir. Bu bakımdan kim husûmete başlarsa, bütün kötülüklere kapıyı açmış olur. Önemli olan kapıyı aralamamaktır. Kin ve düşmanlık kalp ile de yapıldığı için kişi namaz da bile hasmını mağlup etmenin yollarını araştırır! O halde husûmet her şerrin, kölüğün başlangıcıdır. Bu bakımdan zaruret olmaksızın husûmet kapısını açmamak lazımdır. Zaruret anında ise, dilini ve kalbini hasmının yanlışlarını, kusurlarını görmekten kurtarması lazımdır. Husûmetinde sadece farz olan miktarla yetinen bir kimse, günahtan uzak kalır. Böyle bir kimsenin husûmeti kötülenmez. Çünkü bu dinin emrettiği buğuzdur. Bu kadarı hadis-i şerif ile emredilmiştir: "Sizden her kim kötülük görürse onu eliyle düzeltsin, gücü yetmezse diliyle düzeltsin, buna gücü yetmezse kalbiyle buğz etsin. Bu imanın en zayıf derecesidir" buyurulmuştur. Gücü yetmeyenin güç kullanmayı, dil ile söylemesi mümkün olmayanın dili tutması günah olmaz. En azından kalp ile buğzu gerekir. Fakat niyeti sadece emri maruf olması lazımdır. Husûmette insanın elinden giden faydanın en azı, güzel konuşmak ve güzel konuşma hakkında bildirilmiş olan sevaptır. Konuşmayı tenkit etmek ve kısacası; muhatabı cahillikle itham etmek veya yalanlamak olan itiraz etmekten daha sert birşey yoktur. Çünkü mücadeleye girişen inatlaşan veyahut da muhaseme eden bir kimse, karşısındaki insanı ya cahillikle itham eder veya yalanlar. Böylece güzel konuşma elden kaçar. Halbuki Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Güzel konuşma ve yemek yedirme, cennette sizi mekan sahibi kılar." Ayeti kerimede de şöyle buyurmuştur: "İnsanlara güzel söz söyleyiniz." (Bakara/83) Hadis-i şerifte de şöyle buyurmuştur:"Güzel bir söz sadakadır.", "Bir hurmanın yarısı ile de olsa ateşten korununuz. Eğer hurmanın yarısını bulamazsanız güzel bir söz ile korununuz."

HİKMETLER · 7 MART 2010 PAZAR · KAYIT 1804

“Münâkaşa ve münâzara yapma!”

Mısır'da yetişen büyük velîlerden Şeyh İbni Nûh hazretleri, talebelerinden birine şöyle nasîhat etti: “İnsanlara karşı kendinde şu vasıfları bulundur: 1- Onlara karşı yumuşak konuş 2- İnsanlarla münâkaşa ve münâzara yapma 3- Herkese güler yüz göster. 4 - İnsanların arasında selâmı yay. 5- Onlardan aç olanları doyur.

İnsanlar arasında şunlara da riâyet et: 1- Onlara düşmanlık yapma. 2- Onlarla inatlaşma 3- Onlar arasında lüzumsuz konuşma. 4- Onların kusûr ve eksiklerini ortaya koyma!

Her zaman şu hususlara riâyet et: 1- Evini temiz tut! 2- Gıybeti terket! 3- Âhiret işlerine sarıl! 4- Dâimâ Allahü teâlâyı an, O'nu hâtırından çıkarma!

Bunlardan sonra şunları yap: Senden ayrılacak şeyden, o seni terk etmeden önce, sen ondan ayrıl. Sana lâzım olacak şeye, o şey sana lâzım olmadan önce, ona sâhib ol! Takvâya sarıl! Her şeyi Allah için yap!

Bütün hayırlar şu beş şeydedir: 1- Allah için sevmek. 2- Allahü teâlâya kulluk vazifelerini samîmî ve doğru olarak yapmak. 3- Allahü teâlânın emirlerine uymak. 4- Allahü teâlânın yasak ettiği şeylerden sakınmak. 5- Allahü teâlâdan uzaklaştıracak işleri bırakıp, O'nun rızâsını kazandıracak işleri yapmak.

Bunlardan sonra şu beş şeyi yapmalıdır: 1- Allahü teâlânın sevdiğini sevmek. 2- Allahü teâlânın buğzettiğine buğzetmek. 3- Allah için sabretmek. 4- Allahü teâlânın hükmüne rızâ göstermek. 5- Her işini Allahü teâlâya havâle etmek. Allahü teâlânın dilediği ve takdîr ettiğini güzel görmek.

Şu hasletleri kendinde bulundur: Ahlâkını iyi yap. Vakitlerinin kıymetini bil. Kaçırdığın şeye üzülme. Gelenden memnûn ol. Allahü teâlânın bütün mahlûkâtına karşı şefkatli ol.

İnsanlarla arkadaşlık ederken şunlara riâyet et: Onlardan gelen eziyet ve sıkıntılara sabret. Fakat sen onlara kat'iyyen eziyet etme. İyi olsun, kötü olsun, bütün herkese iyilik yap. Onlara adâletle muâmele et. Onlara Allah için nasîhatta bulun.

HİKMETLER · 8 MART 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1805

Kin tutanın günahları affolmaz!

Kin ve düşmanlık beslememek ve başkalarının da beslememesi için önce buna sebep olan davranışlardan kaçınmak gerekir. İnsan, kendisine veya bazılarına yaptığı kötülük sebebiyle birine düşmanlık eder, kin besler. Kin ise intikam ile yatışır. Düşmanına bir felaket geldiği zaman, bunu kendi kerametine hamlederek buna sevinir ve bunu kendi mükafatı sanır.

Bunun için başkasının hoşuna gitmeyecek işlerden kacınmak gerekir, bize yapılan olumsuz davranışları da affetmeniz; hatta in tuttuğumuz kimselere dua etmemiz gerekir. Kur'anı kerimde iyilerin ettiği dua şöyle bildiriliyor: “Rabbimiz, bizi ve bizden önce gelip geçmiş mümin kardeşlerimizi affet; kalblerimizde, mümin kardeşlerimize karşı hiçbir kin bırakma!” (Haşr 10)

Hadis-i şerifte, kin ve düşmanlığın günahların affına mani olduğu bildirildi: “Üç şey bulunmayan kişinin günahlarının affı umulur. Bunlardan biri, din kardeşine hıkd etmemektir.” Başka bir hadîs-i şerîftede,”Üç şey bulunmıyan kimsenin bütün günâhlarının af ve mağfiret olunması umulur: Şirke, küfre yakalanmadan ölmek, sihr yapmamak ve din kardeşine düşmanlık etmemek” buyurulmuştur. Diğer bir hadis-i şerifte, “Hiç kimseye zulüm ve kin hissi duymadan yatanın günahları affolur.” buyuruldu.

Düşmanlık, kin tutmak; birçok kötü huya sebep olur. Kin tutan kimse, iftirâ, yalan ve yalancı şâhidlik ve gıybet ve sır ifşâ etmek ve alay etmek ve haksız olarak incitmek ve hakkını yimek ve ziyâreti kesmek günâhlarına yakalanır

Düşmanlığın, kin tutmanın sebeplerinden biri, kızmaktır. Gadab eden, kızan kimse, intikam alamayınca, kızgınlığı, düşmanlık hâlini alır. Allah için gadaba gelmek, kızmak iyidir. Dîne olan gayretindendir. Resûlullah Efendimiz, dünyalık işler yüzünden kimseye kızmazdı. Fakat, Allah için kızardı.

Hacı Bayram-ı Velî buyurdu ki: "Hiddet ve kin, hakîkatleri gören gözleri kör eder. Öfke, iyi düşünmeyi daraltır, yanıltır."

İmam-ı Şafii hazretleri "Dünyada en huzursuz kimse, kalbinde haset ve kin taşıyanlardır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 MART 2010 SALI · KAYIT 1801

TV geleneksel aile yapısını yok etti!

Geçen hafta, tüm gazete personeli Prof. Arman Kırım hocanın, " Başarılı ve Başarısız Girişimlerin Sebebi" konulu konferansındaydık. Hoca her branşta, her sektörde istifade edilebilecek ufuk açıcı prensipler sundu bizlere.

Benim en çok ilgimi çeken böyle ciddi konular arasında söylediği, " Arkadaşlar ben televizyonu tamemen kapattım, hiç izlemiyorum; böylece kafam zinde ve dinç. Sizlere de tavsiye ederim" sözü oldu.

Gerçi sadece Arman hoca değil, son yıllarda pek çok aklı başında entellektüel kesimden de bu sözleri duyuyoruz. Epey zarar ziyandan sonra, deneme yanılma yoluyla da olsa gerçek görülebilmişti. Fakat, Temelin deyişiyle "telefat" fazla oldu. Alile birliğinden, aile huzurundan, manevi değerlerimizden, örf ve adetlerimizden çok şey geri gelmemek üzere gitti.

Bu tür sözler beni otuz, kırk yıl öncelerine götürüyor. Televizyonun yeni yeni yaygınlaşmaya başladığı zamanlara… O zamanlar bazı aklı selim sahibi, ileri görüşlü kimseler evlerine televizyonu sokmayınca çağ dışı kalmakla suçlanıyordu. Komşuları acırdı bunlara. Aralarında para toplayıp buna televizyon alma teşebbüsleri olurdu. Bu medeniyet(!) harikasından istifade edememesine üzülürlerdi.

Hatta bir komşumuz diğer komşumuz için ricaya gelmişti. Sizin henüz çocuklarınız yok fakat Abdullah Bey'in çocukları var. Hiç olmazsa çocuklarına acısın, çocukları için alsın. Maddi imkanı yoksa biz destek olabiliriz, demişti.

Halbuki biliyorum ki, Abdallah bey çocuklarını düşündüğü, onlara acığıdı için televizyonu evine sokmuyordu. Sokmama sebebini soranlara da, bir şey söylemiyordu, geçiştiriyordu. Aramızda konuşurken de, "Ne söylesem anlamaları, idrak etmeleri mümkün değil. Deneme, tecrübe yapmadan anlayamazlar. Temennim zarar ziyan fazla olmadan anlarlar!" diyordu.

Her ikisi de iyi niyetli idi. Fakat birinin gözlüğü yakın diğerininki ise uzaktı; biri ancak önünü görebiliyor diğeri çok ileriyi, yıllar sonrasını görebiliyordu.

Artık bugün gerek ilim adamlarından (sosyalog, pisikiyatr gibi), gerekse devlet adamlarından çok kimse bunu dile gitiriyor, tehlikesini söylüyor; devlet görevlisi ise tedbirini alıyor.

Çünkü görülmeyecek gibi değil, televizyonlar aileyi dinamitledi. Aile darmadağın oldu. Aile bireyleri birbirinden koptu. Aile içi ilitişim diye bir şey kalmadı. Ailenin her biri kendine bir yol buldu; farklı dünyanın insanları haline geldi. Televizyon geleneksel aile yapısını yok etti!

Evler, ortak değerleri, ortak düşüncesi, ortak sevgisi ve üzüntüsü olan bireylerin kaldığı ortam olmaktan çıkıp; maksatları, düşünceleri farklı olan otel ortamına dönüştü. Televizyonlar aile içindeki mahremiyeti, ahlakı da bozdu, dejenere etti.

Nitekim, kadın ve aileden sorumlu Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf, dizi filmlerdeki (erotik) sahnelerin kendisini 'irite' ettiğini söyleyerek düşüncemizin doğruluğu resmi ağızdan teyit edilmiş oldu. Sayın Kavaf bu kadarı ile de yetinmeyerek üzüntüsünü şöyle dile getirdi: Bu erotik görüntüler cinselliği erken yaşlara çeken sebeplerden biridir. Ben bundan çok rahatsızım. Dünya Sağlık Örgütü'nün, dünyada cinsellik yaşının 13'e kadar düştüğü yolunda bir araştırması var.”

Bakan Kavaf, son günlerin tartışma konusu olan dizi filmlerdeki bazı sahnelerin ekranlarda uzun tutulması konusunda şöyle konuştu: "Bu yayınları, çocukların kontrolsüz bir şekilde seyretmesi ve erotik sahneler... Bu konuda yetkili kurum RTÜK'tür. Biz ancak tavsiye ve önerilerimizi iletebiliriz. Ben kendi adıma söyleyeyim; aynı zamanda biz de rahatsızız. Vatandaşın taleplerini RTÜK'e ilettik. Bunlarla ilgili mutlaka bir yayın politikasını yeniden oluşturmak ve gözden geçirmek gerekir. Cinsellik olmadan da reyting alınabilir. İnsanlar cinselliğe odaklanmış bir halde yaşamıyorlar. Hayat ondan ibaret değil. Bu konuda daha duyarlı ve hassas olunmalıdır."

Pek çok konuda olduğu gibi zaman, ya hep ya hiç zamanı değildir. Ne kadar kurtarabilirsek kâr bilinecek zamandır. Belki çok kimse Arman Hoca’nın yaptığı gibi TV’yi tamamen kapatamayacak. Ancak zararını azaltmak, hatta zararlı olduğunu bilmek de bir kâdır.

HİKMETLER · 9 MART 2010 SALI · KAYIT 1806

“Mümin kinci olmaz”

Kin bir felakettir. Kin tutan, kendi fikri kabul edilmediği için karşısındakine düşmanlık besler, bazen ömür boyu onu affetmez. Hadis-i şerifte, “Mümin kinci olmaz” buyurulmuştur.

Dinimiz din kardeşliğini emretmiştir. Nitekim hadis-i şeriflerde şöyle buyurulmuştur:

“Ameller pazartesi ve perşembe günü Hak teâlâya arz olunur. Hak teâlâ da, şirk koşmayan herkesi affeder. Ancak bu mağfiretten birbirine kin tutan istifade edemez. Cenab-ı Hak, “Onlar barışıncaya kadar amellerini bana getirmeyin” buyurur.”

“Birbirinizle münasebeti kesmeyin! Birbirinize arka çevirmeyin! Birbirinize kin ve düşmanlık beslemeyin! Birbirinizi kıskanmayın! Ey Allah’ın kulları kardeş olun! Bir müslümanın diğer kardeşine darılarak üç günden çok uzaklaşması helal değildir.”

Kinden, husumetten kurtulmak için güzel şeyler konuşmak, yumuşak huylu, affedici olmak lazımdır. 'Yumuşak konuşmak, kararlaşmış kinleri yıkar', buyuruldu. Resul aleyhisselam buyurdu ki: “Cennette bir kısım köşkler vardır. Onların dışı içinden, içi de dışından görünür. Allah o köşkleri yemek yedirenler ve yumuşak konuşanlar için hazırlamıştır.”

İsa aleyhisselamın yanından bir domuz geçti. Hz. İsa domuza 'selametle geç!' dedi. Bunun üzerine Hz. İsa'ya 'Sen domuza nasıl böyle diyorsun?' dediler. Onlara cevap olarak 'Dilimi kötü söze alıştırmak istemiyorum' dedi.

Hz. Ömer buyurdu ki: 'Hayır yapmak kolay bir şeydir. Çünkü güler yüzlülük ve yumuşak konuşmak da hayır yapmaktır'.

Hükemadan biri şöyle demiştir: 'Rabbini öfkelendirmeyen ve arkadaşını razı eden konuşmada cimrilik yapma! Çünkü Rabbinin o konuşmadan dolayı sana iyilik yapanların sevabını ihsan etmesi umulur'.

Yumuşaklığın aksi olan husumet ise göğsü alevlendirir, öfkeyi kabartır, huzuru bozan, kalbe eziyet verir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1802

TV'ler her kesime zarar veriyor!

Dün, son yıllarda entellektüel kesimden pek çok kimsenin televizyonlarını kapattıklarından seyretmediklerinden bahsetmiştik. Televizyona tepki sadece ülke içinden değil dünya çapında yürütülen kampanyalar da var. Mesela, 14 yıldır devam eden her sene nisan ayının son haftası gerçekleştirilen bir kampanya var. Orijinal adı ile, "Turn off TV Turn on Life Week" türkçesi, "Televizyonu Kapat / Hayatı Aç, Haftası". Bu kampanya ile ilgili etkinlikleri düzenleyen sivil toplum örgütleri bir hafta süre ile, insanları; televizyonun bağımlılık yapan bir uyuşturucu olduğunun farkına varmaya çağırıyor.Televizyonun kapı dışarı edilmesi teşvik ediliyor.

Aklı başında hemen herkes kendilerini esir alan, istediği yöne sürükleyen bu sihirli kutudan kurtulmak istiyor fakat kurtulan çok az. İsmi üzerinde sihirli kutu, insanı elinde olmadan kendisine bağlıyor.

Televizyon yayınlarına tepkili olanların başında Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun geliyor. Sayın Dursun, kamuoyundan Türk aile yapısına uygun olmadığı yönünde pek çok eleştiri aldıklarını bildiriyor. Yakın akraba arasındaki cinsel yakınlaşmayı normal bir davranış gibi ele alan bir dizi hakkında da, "Dizideki bazı sahnelerin Türk aile yapısına uygun olmadığına karar verilerek cezalandırılmıştır. Takip ediyoruz, belli programların, yayınların Türk aile yapısına uygun olmadığı şeklinde sonuç çıkarsa müeyyide uygulama sistemimiz var. Gerekirse uyarı, özür dileme istenebilecek, program durdurulabilecek, para cezası verilecek." diyor. Ne yazık ki, Türk aile yapısını yıkmak isteyen belli bir kesim RTÜK'ün bu takibine şiddetle karşı çıkıyor, bu uygulamayı "ahlak zabıtalığı" olarak algılıyor, her şeyin serbest olmasını savunuyor. Herşeyin serbest olmasını savunmak insan ile hayvan arasındaki farkı kaldırmayı savunmak demektir. Çünkü "ahlak" "namus" sadece insana mahsus bir özelliktir.

Bu ölçüsüz, kuralsız yayınlardan sadece Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı değil toplumun her kesimi rahatsız. Çünkü her kesim bundan zarar görüyor:

Çocuklar zarar görüyor: Çocuk Psikiyatri Profesörü Marcel Rufo, “Televizyon, mükemmel bir suç okuludur. Televizyon, elektronik bir sakinleştirici olması sebebiyle, sürekli televizyon seyreden çocuklarda, uyuşturucu ve sakinleştirici bağımlılığının kolaylaştığı ortaya konuldu. Çok fazla TV izleyen çocukların yemeden, içmeden kesilme, uyuma güçlüğü, kötü rüyâlar görme, ders çalışmaya karşı ilgisizlik, hayâl dünyasında yaşama, TV’deki tiplemeleri ve kahramanları taklit etme, içine kapanma, sosyal ilişkiler kurmada başarısızlık gibi problemlerle karşılaştıkları görülmüştür.“ diyor.

Yaşlılar zarar görüyor: TV’ler vasıtasıyla geneleksel aile yapısı yıkılıp, ailede ferdiyetçilik öne çıkınca, ailede büyüğe saygı, küçüğe sevgi esası ortadan kalktı. Yaşlılar hürmetten, saygıdan mahrum; ya evde işe yaramaz miadını doldurmuş bir eşya muamelesi görüyor, ya da huzur evinin soğuk duvarları arasında ölümünü gözlüyor.

Kadınlar zarar görüyor: Diziler, kadın ve evlilik programları sinsice kadınları geneleksel aile konumundan koparıp inançsızlık üzerine kurulu “feminizm”in kucağına atmaktadır. Bayan bakanlarımızdan olan Nimet Çubukçu “İzdivaç” programları ile ilgili şunları söylemişti: "Böyle programları yadırgıyorum. Bu tür programlar şova yönelik"

Bu zararlardan bir nebze olsun koruruz amacıyla bazı belediyeler evlenen gelinlere, “Tüm dizileri ve senaryodan ibaret olan kadın programlarını izlemeyeceğime ve televizyon bağımlısı olmayacağıma söz veriyorum” yemini ettiriyor.

İnançlı kesim zarar görüyor: Başbakanın tabiri ile “medya vaizleri”, 1400 yıldır dinin bildirdiği her şeyin tersini söyleyerek dinde büyük bir yıkıma sebep olmaktadırlar. Sanki her biri ayrı bir din kurma, şov peşinde. Her biri yazdığı meali ekranda gösterip,”Gerçek İslam burada!” diyor. Böylece meal sayısı kadar farklı düşünce, inanç ortaya çıkıyor. Gerçek islamın; Kur’anı kerimin tatbik şeklinin fıkıh kitaplarında, ilmihal kitaplarında olduğunu bilmiyen kimselerin aklı karışıyor; kafalarında şüpheler hasıl oluyor. Bir Müslüman için bundan büyük zarar olur mu? Çünkü, şüpheli olan iman, iman değildir!

HİKMETLER · 10 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1807

En kuvvetli insan!

Bir defasında Peygamber efendimiz, yolda yürürken, kimin daha kuvvetli olduğunun anlaşılması için ağır taş kaldırma yarışı yapmakta olan bir grup insana rastgeldi. Yanlarına yaklaşıp, kendilerine ne yaptıklarını sordu: Onlar da,

- Kimin daha kuvvetli olduğunun anlaşılması için taş kaldırma yarışması yapıyoruz yâ Resûlallah! cevabını verdiler.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Ben size, en ağır taşı kaldıran kimseden daha kuvvetli olanı söyliyeyim mi?

- Söyle yâ Resûlallah, dediler.

Resûlullah efendimiz de buyurdu ki:

- Bir mümin kardeşi ile kendi arasında kin ve düşmanlık bulunup, kendi şeytanını mağlûp ederek, mü'min kardeşiyle konuşup barışmak için onun yanına gelen kimse, en ağır taşı kaldıran kimseden daha kuvvetlidir.

Başke bir rivayette de Peygamber efendimizin, bunlara şöyle cevap verdiği bildirilmiştir:

- Herhangi bir sebepten dolayı bütün vücûdunu öfke sardığı zaman sabredip, öfkesine hâkim olan kimse, sizin en ağır taşı kaldıranınızdan daha kuvvetlidir.

Kinin şeytanın bir hilesi olduğu ayeti kerimede bildirildi: “Şeytan, şarap ve kumar ile aranıza düşmanlık ve kin bırakmak ister. Sizi, Allahü teâlâyı zikretmekten ve namazdan alıkoymak ister. Siz bunlardan [ayıplarını, zararlarını bildikten sonra] hâlâ sakınmaz mısınız?” (Maide 91)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Birbirinizle münasebeti kesmeyin! Birbirinize arka çevirmeyin! Birbirinize kin ve düşmanlık beslemeyin! Birbirinizi kıskanmayın! Ey Allah’ın kulları kardeş olun! Bir müslümanın diğer kardeşine darılarak 3 günden çok uzaklaşması helal değildir.”

“Allahü teâlâ Berat gecesinde, kâfirler hariç, müminleri mağfiret eder. Kindarları da, bu huylarını bırakıncaya kadar mağfiret etmez.”

HİKMETLER · 11 MART 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1808

11/3/2010

Konuşmalarda, sohbetlerde; konuyu haddinden fazla uzatarat, edebiyat yaparak, karşıdakilerin anlamayacağı kelimeler kullanarak, yapmacık hareketlerde bulunarak dinleyenlere sıkıntı vermemelidir. Bunlara, riya, gösteriş karışacağı için bunlar kötülenmiş, tekellüf (zorlama) türü şeyler kabul edilmiştir. Nitekim Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur:

“Ben ve ümmetimin muttakîleri tekellüften (gösteriş için zorlanmaktan) uzağız.”

“Benim için en sevimsiz ve meclisimden en uzak olanınız, ağzını eğip-bükerek edebiyat yapmak için kendini zorlayanlardır.”

Hz. Fâtıma Peygamber aleyhisselamın şöyle buyurduğunu rivayet eder:

“Ümmetimin şerlileri o kimselerdir ki bol nimetlerle gıdalanıp, yemeklerin her çeşidini yerler, elbiselerin her rengini giyerler ve ağızlarını eğip-bükerek konuşurlar.”

“Dikkat edin, derin söze dalıp gereksiz yere sözü uzatanlar helâk olmuşlardır.” Bu sözü üç defa tekrar etti. Burada geçen “tanattû” kelimesi 'derinleşme ve ardına kadar dalmak' demektir.

Hz. Ömer şöyle buyurmuştur: 'Çene çatlatarak deve kükremesi gibi konuşmak şeytandandır'.

Amr bin Sa'd, babası hazreti Sa'd'â gelerek bir ihtiyacını istedi. Bu münasebetle ihtiyacını istemezden önce bir konuşma yaptı. Babası kendisine dedi ki: Ben hiçbir zaman senin bu ihtiyacını gidermekten bu kadar uzak uzak olmadım. Ben Hz. Peygamberin şöyle dediğini duydum: “Öyle bir zaman gelecek ki sığırların dilleriyle ot geveledikleri gibi insanlar da konuşmayı o şekilde geveleyeceklerdir.”

Hazreti Sa'd, oğlu Amr tarafından zoraki bir şekilde süslendirilmiş ve takdim edilmiş konuşmayı hoş karşılamadı. Bu da dilin âfetlerindendir. Evet! Zorla söylenen her söz , dilin âfetine dahil olur. Adetin sınırını aşan fesahat de böyledir. Konuşmalarda zoraki bir şekilde yapılan süslemeler de böyledir.

HİKMETLER · 12 MART 2010 CUMA · KAYIT 1809

Yemek yedirmede tekellüf

Konuşmada tekellüfe düşmemek için; konuşma kısa, açık yani anlaşılır olmalıdır. İfadeler kapalı ve farklı anlamlarda kullanılmalıdır. Maksadı aşan ifade olmamalıdır. Çünkü konuşmanın maksadı, gayesi meramını anlatmaktır. Onun ötesinde kalan, kötülenmiş zorlamadır. Lâfızlarını güzelleştirmek, bu kötülenmiş kısma dahil olmaz. İfrata kaçmaksızın ve garip kelimeler kullanmaksızın yapılan nasihatlar da bu kısma dahil değildir. Çünkü hitabet ve hatırlatmadan gaye; kalpleri harekete geçirmek, teşvik etmek, gönülleri yumuşatmaktır. Lâfzın zarif oluşunun burada büyük bir tesiri vardır. Bu bakımdan güzel lafızlar, hitabet ve nasihata uygundur.

Hazreti Ali buyurdu ki: "Arkadaşların en kötüsü, sana tekellüf eden, kendisinin idare edilmesine seni mecbur kılan, seni özür dilemeye zorlayıcı işlere iten kimsedir"

Tekellüften yemekte de kaçınılmalıdır: Hikmet ehlinden birini yemeğe davet ederler. O da, "Şu üç şartla kabul ederim der: 1- Yediğimi zehir etmezseniz, 2- Sizin çok sevdiğiniz ama benim rahatsız olacağım birini yanıma oturtmazsanız, 3- Kendimi zindanda yani mahkum gibi hissettirmezseniz.

Teklife razı olurlar. Ev sahibi misafirin yanına küçük çocuğunu oturtur. Çocuk zararlı şeyler yapar. Ev sahibi de yemesi için ısrar edince misafir, "Verdiğin sözü bozdun. Üç şarta da uymadın, gidiyorum" der. Yine aynı zatı davet ederler. Yine üç şart ileri sürer: (Tekellüf, zulüm ve hıyanet olmazsa kabul…) der. Bu şartın izahını da şöyle yapar: Tekellüf: Evinde bulunmayan şeyi zahmet ve masrafa girerek getirmek. Hıyanet: Evinde olanı misafire ikramdan sakınmak. Zulüm: Evde bulunan her şeyi misafire verip çoluk çocuğu aç bırakmak.

Hz. Ali, yemeğe davet edilince "Üç şartla kabul ederim. Bir şey almak için çarşıya gitmeyeceksiniz. Evinizde olanı da esirgemeyeceksiniz. Benim yüzümden çoluk çocuğunuzu da aç bırakmayacaksınız" buyurdu.

Tekellüf yapılınca, yani hazırda olanı vermeyip çarşıdan masraf ederek pahalı ve kıymetli şeyler alınınca, arkadaş bir daha masraf ettirmemek için gelmekten

kesilebilir. Gelmeyince de soğukluk başlar. Onun için hazırda ne varsa vermeli, külfete girmemelidir.

HİKMETLER · 13 MART 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1810

Çirkin söz konuşmak

Birisine sövmek, küfretmek, argo kötü söz söylemek, cinsi mahrem konuları ifade eden müstehcen sözler sarfetmek hep fahiş, çirkin konuşmaya girer. Böyle konuşmalar yasaklanmıştır. Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

“Her sabah, bütün uzuvlar, dile yalvararak derler ki: Bizim hakkımızı gözetmekte, Allah’tan kork, kötü söz söyleme, bizi ateşte yakma! Bizim dine uyup uymamamız senin sebebinledir. Sen doğru olursan biz de doğru oluruz. sen eğri olursan biz de eğri oluruz.”

“Haccedip, kötü söz söylemeyen ve doğruluktan ayrılmayan, anasından doğduğu günkü gibi günahsız olur.”

İbrahimin. Meysere şöyle buyurmuştur: 'Kıyamet gününde, fâhiş konuşup gevezelik yapan bir kişi, bir köpek suretinde veya bir köpeğin içinde getirilir (haşrolunur!)'

Ahmed bin Kays şöyle buyurmuştur: 'Size hastalığın en şiddetlisinden haber vereyim mi? O hastalık dilin gevezeliği ve ahlâkın düşüklüğüdür!

İşte bunlar, fâhiş, kötü konuşmanın ve hareket etmenin aleyhine söylenen hükümlerdir. Çirkin sayılan şeyleri açık ibarelerle söylemek fuhuş söylemektir. Bu ise, çoğu zaman cinsî yakınlık ve onunla ilgili olan şeyleri ifade eden lâfızlarda cereyan eder. Çünkü kötü söze alışmış kimselerin birtakım açık-saçık ve müstehcen terimleri vardır. Onları kullanmak hoşlarına gider. Slih kimseler ise, onlardan sakınır. O sözlerin ifade ettiğini kinaye yoluyla zikrederler. Onları ifade etme zarureti hasıl olduğunda işaretlerle onlara değinip, onlara yakın sözlerle ifade ederler.

Yûnus bin Ubeyd hazretleri buyurdular ki: “Kötü bir sözü terk etmek, nefse bir gün oruç tutmaktan daha ağır gelir. Ben tecrübe ettim insanlara sıcak havada oruç tutmanın dili tutmaktan daha kolay geldiğini gördüm.”

“İki şey var ki, bunlar bir kimsede tamam olursa, o kimsenin diğer bütün hâlleri bu iki hâli sâyesinde tamam olur. Birincisi, namazı vaktinde kılacak. İkincisi, dilini kötü ve yersiz sözlerden koruyacak. Bir kimse dilini yersiz sözlerden koruyabilirse, Allahü teâlâ ona mutlaka diğer amellerini düzeltmesini ihsân eder.”

HİKMETLER · 14 MART 2010 PAZAR · KAYIT 1811

Müslüman edebli olur!

İbn Abbas hazretleri buyurdu ki: “Muhakkak Allah, hayâ sahibi ve kerîmdir. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, cimâ' için dokunmak (lems) kelimesini söylemiştir.

Fuhuş söylemek günahtır. Fuhuş, çirkin söz demektir. Haddi aşan herşeye fâhiş denir. Burada, çirkin olan işleri başkalarına açık kelimelerle anlatmak demektir. Cimâ' yani cinsel ilişki için ve abdest bozmak için kullanılan kelimeleri söylemek böyledir. Bu kelimeleri söylemek fuhuştur, günahtır. Çünkü bunları söylemek, edebe, mürüvvete ve dine uygun değildir ve hayâyı, utanmayı giderir ve başkalarını gücendirir.

Bunun için Cimâ'ı ve abdest bozmağı anlatmak lâzım olduğu zaman, açık olarak söylememeli, kinâye olarak söylemelidir. (Kinâye), birşeyi, açık mânaları başka olan kelimelerle anlatmaktır. Edebli olan, sâlih olan, fuhuş söylemeye mecbûr olunca, kinâye olarak söyler.

Hadis-i şerifte, “Fuhuş söyliyenlerin Cennete girmeleri haramdır” buyuruldu. Yâni, bunun azâbını çekmedikce Cennete girmezler.

Bu sözlerin fâhişlik, aşırılık dereceleri farklıdır. Bazıları bazısından daha fahiştir, kötüdür. Bunlar çoğu zaman memleketin âdetiyle de değişirler. Bu bakımdan böyle şeyleri açık ibarelerle söylememek daha uygundur. Çünkü açıkça söylemek fâhiş konuşmak demektir. Kadınlardan kinaye yoluyla bahsetmek, âdeten güzel sayılır.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Konuşma esnasında 'Benim hanım şöyle dedi, şöyle yaptı' denilmemelidir. 'Bizim evden şöyle denildi veya çocukların annesi şöyle dedi' denilmelidir. Çünkü bu lâfızlarda incelik göstermek güzeldir. Edebi hayayı gösterir.

Ölçüsüz, açık konuşmalar fâhiş, kötü konuşmaya sevkeder. Kendisinde alaca hastalığı, kellik ve basur gibi birtakım zahirî ayıplar bulunan ve o ayıplardan utanan bir kimseye hitap etmek de böyledir. Bu bakımdan onun o ayıplarının açıkça söylenmesi uygun değildir. 'Şikayet ettiği hastalık' ve benzeri tabirler kulanılmalıdır. Bu bakımdan bu hastalıkları açık ibarelerle belirtmek, fâhi, kötü konuşmaya dahildir.

Ömer bin Abdulaziz hazretleri konuşmasında çirkin kelimelerden çok sakınırdı. Bedeninde bir yara çıkmıştı. 'Yara nerende?' diye soranlara yerini söyleyemedi.

HİKMETLER · 15 MART 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1812

Kötü konuşmanın sebebi

İnsanı fâhiş, kötü konuşmaya teşvik eden iki sebep vardır. Ya muhataba eziyet vermek, üzmek kastıdır veya fuhuş, müstehcen sözlere alışık alçak ve fâsık kimselerle beraber bulunmaktan elde edilen kötü alışkanlıktır, âdetleri küfürbazlık olan kimselerin arkadaşlığından gelen çirkin huydur.

Bir bedevî Hazreti Peygambere 'Bana nasihat et!' deyince Hazreti Peygamber şöyle buyurdu: “Takvadan ayrılma! Eğer bir kişi sende olan bir kusurunla seni kınarsa, sen onu onda bulunan bir kusurla kınama! Bu takdirde onun günahı ona olur, ecri de senin olur. Sakın hiçbir şeye küfretme!”

Bu bedevî der ki: 'Ben, Resulullahın bu nasihatından sonra hiçbir şeye küfretmedim".

Yine bir gün Peygamber Efendimiz, “Kişinin anne ve babasına küfretmesi, büyük günahlarının en büyüğüdür!” buyurunca, Oradakiler 'Ey Allahın Rasûlü! Kişi nasıl anne ve babasına küfreder?' deyince, Hazreti Peygamber, “Karşıdaki kişinin babasına küfreder. O da onun babasına küfreder. Dolayısıyla babasına küfretmiş olur!' buyurdu.

Hazreti Peygambere biri sordu 'Benim kavmimden bir kişi, şeref bakımından benden eksik olduğu halde bana küfrederse, ben de ondan intikam alırsam bir

zararım var mıdır?" Resulullah şöyle cevap verdi: "Sövüşen iki kişi, şeytan gibidir. Onlar köpek gibi hırlaşır, yalan söyler ve ayrılırlar."

Kötü söz söylemeye alışan kimsede hayâ azalır. Hayâ, çirkin şey yapmaktan, ayıplanmaktan çekinmektir. Hadîs-i şerîfte, "Allahü teâlâdan hayâ ediniz" buyuruldu.

Allahü teâlâdan hayâ etmek, nefsin kötü isteklerini terketmek, dinin emirlerini yerine getirmek demektir. Hayâsı çok olan, Allahü teâlâdan korkar, O'nun râzı olmadığı işlerden sözlerden kaçınır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Hayâ îmândandır. Fuhuş söylemek cefâdandır. İmân Cennete, cefâ Cehenneme götürür."

"Mü'min bir kimseye sövmek fâsıklıktır."

"Birbirine küfreden iki kişinin küfürlerinin mesuliyeti onlardan ilk başlayana aittir. Ta ki zâlimin dediklerinden fazlasını mazlum deyinceye kadar..."

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 MART 2010 SALI · KAYIT 1814

"2010 Kur'an yılı" dolayısıyla

Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur'an-ı kerimin vahyedilmeye başlanmasının 1400. yılı münasebetiyle 2010 yılını 'Kur'an Yılı' ilan etti. Başkanlık, bu vesileyle Kur'an-ı kerimin insanlığa sunduğu rahmetin ve getirdiği değerlerin anlaşılması ve yaşanması için birçok etkinlikler düzenlemektedir.

Başkanlığı bu güzel hizmetinden dolayı tebrik ederim. Bir müslümanın mukaddes kitabını yeteri kadar tanımaması, okuyamaması, kitabı ile amel etmemesi düşülenemez, bunun mazereti de olamaz.

Bu vesile ile bu güzel hizmetin yapılmasında düşülen bir hatayı dile getirmek istiyorum. Son yıllarda Diyanet ve diğer dini çevreler dinin öğrenilmesinde ve öğretilmesinde neredeyse meale odaklanmış durumdalar. İslamiyet kişinin yirmi dört saatine hükmeder. Bunun için Müslümanın Kur'an-ı kerimin okunması yanı sıra onun tatbik şeklini de bilmesi lazımdır. Esas maksad da budur. Bunun da meal ile sağlanamayacağını akli selim sahibi herkes bilir.

Bundan dolayı asırlardır usul olarak, meal, tefsir, hadis, işi ehline bırakılmış; Kur'an-ı kerimin hükümleri ile amel edebilmesi için halk, fıkıh, ilmihal kitaplarına yönlendirilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı da kuruluş yıllarında bu usulü tatbik etmiş, 1909 tarihinden sonra ortaya çıkan meal, tercüme furyasına sıcak bakmamıştır. Hatta meal ve tercümeden uzak kalınması hususunda beyanname neşretmiştir. 1961 yılına kadar da meal hazırlatılmamıştır. Bu mealin önsözünde ve açıklamalarında mealden dinin öğrenilemeyeceği, dinin ancak fıkıh kitaplarından öğrenilebileceği konusunda önemli ikazlarda bulunulmuştur.

Örneğin önsözde, "Kur'an-ı kerim gibi ilâhî belâgat ve îcâzı hâiz bir kitap, yalnız türkçeye değil, hiçbir dile hakkıyle çevrilemez. Kur'anın yalnız mânasını ifâde eden sözleri, Kur'an hükmünde tutmak, namazda okumak ve aslına hakkıyle vâkıf olunmadan ahkâm çıkarmak câiz olmaz. " denilmektedir.

Kur'anın başka dillere çevirisi ile ilgili açıklamada da, "Bugün, (yabancı dilde) otuz kadar tercümeleri vardır. Ancak çeşitli eğilimli kimselerin yaptıkları tercümelerde, pek yanlış, hattâ garazkârâne olanlar vardır. Kur'an-ı kerimi başka dillere tercüme etmek câizdir. Fakat, tercümeden islâm dîninin ahkâmının hepsi öğrenilemez. Hadis-i şeriflerle, icmâ ve kıyâs yolu ile sâbit olan hükümler de vardır. Bunlar, tafsîlâtı ile, fıkh kitaplarından öğrenilir" denilmektedir.

Diyanetin yeni mealinde de buna benzer ikazlar vardır. Ama önemli bir farkla:

"Kur'an-ı kerim'i doğrudan meâllerinden anlamak gerektiği yolundaki iddialar gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü meâller Kur'an'dan mütercimin anlayabildiği kadar bazı şeyleri aktarabilirse de Kur'an'ın mesajını hakkıyla ortaya koyamaz."

"Herhangi bir konuda "İslam'da şu şöyledir" diye hüküm verebilmek için yalnızca Kur'an-ı Kerim meâllerine bakarak dini hükümler çıkarmaya kalkılmamalıdır."

"Kur'an hükümlerinin doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için, mutlaka güvenilir tefsirlere ihtiyaç vardır."

Diyanetin eski ve yeni mealinin ön söz ve açıklamalarındaki önemli fark şu: Eski mealde mealin yeterli olmayacağı belirtilerek okuyucu fıkıh kitaplarına yönlendirilirken, yenisinde ısrarla tefsire yönlendiriliyor.

Tefsirlerin de halka, avama değil ehline, yani tefsiri okuyup anlayabilecek bir düzeyde bilgisi olana hitap ettiğini Diyanet uzmanları bizden iyi bilir. Öyleyse son

yıllarda, fıkıh kitaplarından, ilmihalden (Diyanet ilmihali olmasın rağmen) kaçış niye? Eskiden Diyanete bir fetva sorulduğunda temel fıkıh kitapları kayhak gösterilerek cevap verilirdi. Şimdi ise âyet ve hadise dayanılarak cevap verilmektedir. Bu da haklı olarak; on asırdır Müslümanlara yol gösteren, rehberlik eden mezheblerin devre dışı bırakıldığı, yok farzedildiği, Diyanetin kendisini mezhepler üstü gördüğü şüphesini akla getirmektedir.

Dini anlatmadaki bu usul değişimi, Diyanet Işleri Başkanlığı'nın, 2002 yılında Istanbul Büyük Tarabya Otelinde yapılan Güncel Dinî Meselelerin Çözümü konusundaki toplantıdan sonra daha da belirgin hale gelmiştir. Halkımız tutulan bu farklı yolun "IIımlı İslam"a çıkacağından korkuyor!

HİKMETLER · 16 MART 2010 SALI · KAYIT 1813

"Altı şeye söz verirseniz… "

Hayâ ile îmân birlikte bulunur. Biri yok olunca diğeri de yok olur. Kadının hayâsı erkeğin hayâsından dokuz kat daha fazladır. Hadîs-i şerîfte, "Fuhuş insanın lekesi, hayâ zînetidir" buyuruldu. Hayânın en kıymetlisi, Allahü teâlâdan utanmaktır. Ondan sonra Peygamber efendimizden hayâdır. Daha sonra insanlardan hayâ etmek gelir.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

"Şu altı şeyi yapacağınıza söz verin, ben de size Cennete gireceğinize söz vereyim. Bunlar, namaz kılmak, zekat vermek, emanete riayet, zinadan sakınmak, helal yemek ve dili (elfaz-ı küfür, yalan, gıybet, lanet, malayani gibi) kötü sözlerden korumaktır."

"Fahiş konuşmaktan sakının! Çünkü Allahü teâlâ ne fahiş konuşmayı ve ne de başkasına işittirmek için fahiş konuşmaya zorlanmayı sevmez."

Resul aleyhisselam Bedir de öldürülen müşriklere bile küfretmeyi yasaklayarak şöyle buyurmuştur:

"Onlara sövmeyin! Çünkü söylediklerinizden onlara herhangi birşey gitmez. Fakat dirileri (onların akrabalarını) üzmüş olursunuz. İyi bilin ki fahiş ve kötü konuşmak alçaklıktır."

“Cehennemde, birinin ağzından irin ve kan akar. Diğer Cenemmlikler bundan rahatsız olurlar. Bunun için sorarlar. Şu cevap verilir: 'O adam dünyada çirkin ve habis olan her sözü dinler, cinsî münasebetten (veya fâhiş konuşmaktan) zevk aldığı gibi, o sözlerden zevk alırdı'.

Fuhş, kötü söz söylemek hayâsızlık alâmetidir. Hayâsı olan, Allahü teâlâdan korkar. Onun, râzı olmadığı işlerden ve sözlerden kaçınır. Habis söz söylemek, habis adamlara layıktır. Habis adamlara, habis kelam yakışır. Hadis-i şerifte buyuruldu:

“Allahü teâlâ, fâhiş konuşan, fâhiş konuşmak için kendisini zorlayan ve çarşılarda bağıran bir kimseyi sevmez.”

“Fâhiş konuşmanın ve karşılıklı fâhiş hareketlerde bulunmanın İslâm'da yeri yoktur. İnsanların İslâm yönünden en güzelleri, ahlâken en güzel olanlarıdır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1815

Mealden din öğrenilmeye kalkışılırsa…

Dün, dini öğrenmede ve öğretmede meale odaklanmanın sakıncalarından bahsetmiştik. Bu sakıncalar, yetersizlikler meallerin önsözlerinde de belirtiliyor. Mesela, bu husus Diyanet mealinin önsözünde şöyle dile getirilmektedir: “Mütercim bir mana anlar ve onu aktarır; fakat onun anladığı manadan başka manalar da âyetlerde kendini göstermeye devam eder. Demek ki meâller Kur’an âyetlerinden bir veya iki mana aktarsa da, âyetlerden anlaşılabilecek daha pek çok manalar kalabilmektedir. Kur’an bu meâllerden ibaret değildir.“

Ancak buna rağmen meallerin bu yetersizliği öne çıkartılmıyor, aksine dinin her hükmünün mealin içinde bulunabileceği, hadisi şerife, fıkha, ilmihale ihtiyaç olmadığı ifade ediliyor. Bunun propagandası yapılıyor. İnsanların kafaları karıştırılıyor.

Bunun için başta Diyanet İşleri Başkanlığı olmak üzere, bu konuya ağırlık verilerek meal demek dinde her şey demek olmadığı, Kur’an-ı kerimin hayatımıza tatbikinde mutlaka alime, fıkıh kitabına ihtiyaç olduğu vurgulanmalıdır. Böyle

yapılmadığı takdirde dinde tamiri mümkün olmayan derecede yaralar açılmakta; dinde, yanlış anlamaların, kargaşaların yaşanması kaçınılmaz olmaktadır.

Meallerde, manalar çok kısa ve öz olduğu için okuyan harama, hatta küfre düşürecek hükümler çıkartmaktadır. Mesela, Hicr sûresinin 99. âyetinde meâlen, "Sana yakîn gelinceye kadar, Rabbine ibâdet et!" buyurulmaktadır. Burada kapalı olan "Yakîn" kelimesi için Osmanlıca lügata bakıldığında, "Kat'i olma, şüphe etmeme" manasını görecek. Arkasından ister istemez âyetten, " Allaha, Cennete, Cehenneme benim inancım kat'i, şüphem yok; öyleyse benim Allah ibadet etmeye ihtiyacım yok" hükmü çıkartılacak. (Halbuki müfessirler buna "Ölene kardar" manasını vermişlerdir. Çünkü gerçek "yakîn" ölünce hasıl olur.)

Nitekim, birçok şeyhler, babalar, dedeler, şeyh kılığındaki casuslar bağlılarına, "Sizin inancınız kat'i, artık sizin namaz kılmanıza, oruç tutmanıza ihtiyacınız yok " demişlerdir. Mesela, İngiliz casusu Hempher, Abdülvehhab'a, "Allah ile kıyâmet günü hakkında kati inanç hâsıl olup, kalbi iyi, ameli de temiz olduğu zaman, kişinin ibadete ihtiyaç kalmaz" demiştir. Halbuki peygamberler de dahil hiç kimse ibadetten, kulluk etmekten muaf diğildir. Böyle inanan dinden çıkar. Böyle manası açık olmayan pek çok ayeti kerime vardır.

Meal okumada karşılaşılan bir diğer tehlike de, nesh olan yani yürürlükten kaldırılmış ayetlerde yaşanmaktadır. Din yirmi üç senede tamamlandığı için önce gelen bazı âyetler daha sonra nesh edilmiştir. Mesela, Nur Suresinin üçüncü ayeti, "Zina eden erkek ancak, zina eden veya putperest bir kadınla evlenebilir. Zina eden kadınla da, ancak zina eden veya putperest olan bir erkek evlenebilir. Bu, müminlere haram kılınmıştır." Daha sonra bu âyeti kerime nesh edilmiş; müşrikle evlenmek yasaklanmıştır. Bunu bilmeyen ne yapacak? Önceki hallerinde bu tür haramlara düşüp daha sonra, tevbe edip hidayete eren kimseler, evlenmek için zani veya putperest aramaya kalkarsa ne olacak? Halbuki putperest ile yani müşrikle evlenmek caiz değil, evlenen dinden çıkar… Bunun gibi nesh edilmiş birçok âyeti kerime vardır.

Bir tehlike de; zamana göre, zamanın şartlarına uydurularak yapılan, "çağdaş" mealler tefsirlerdir. Abduh, Reşid Rıza, Efgani vb. bu ekoldendir. Halbuki din zamana göre, şartlara göre değişmez, değişirse ona din denilmez. Ülkemizde ilk ciddi meal çalışması yapan, daha sonra tehlikesini görüp mealini imha ettiren; heyacanlı dini, milli şiirleri ile Türk milletinin kalbinde yer eden milli şairimiz Mehmet Akif, "Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı, asrın idrakine

söyletmeliyiz İslamı", "İnkılap istiyorum ben de fakat Abduh gibi" reformist fikirleri ile de sevenlerini üzmüştür. Üstad N.Fazıl Kısakürek, M.Akif'in dinde reformcuların önde gelenlerinden olan Muhammed Abduh'ın fikirlerinin etkisinde kaldığını söyler.

HİKMETLER · 17 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1816

Lânet etmek

Lanet olsun demek, Allah'ın rahmetinden uzak olsun demektir. Lanet etmek, beddua etmek iyi değildir. Çünkü hadis-i şerifte, "Bir kimse lanet edince, lanet edilen buna müstahak değilse, kendine döner" buyurulmuştur. "

İbni Mübarek hazretleri, çocuğunu şikayet edene, "Çocuğa beddua ettin mi?" dedi. O da, evet deyince, "Çocuğun bu hale gelmesine sen sebep oldun!" buyurdu.

Ebû Derdâ hazretleri buyurdu ki: "Herhangi bir kimse, yere lânet okursa, yer ona: 'İkimizden hangisi Allah'a daha âsi ise, Allah ona lânet etsin!' der".

Hazreti Âişe validemiz şöyle anlatır: "Resulullah, Ebubekir Sıddîk'ın bir kölesine lânet okuduğunu duyunca dönüp Hz. Ebubekir'e baktı ve şöyle dedi:

"Ey Ebubekir! Hem sıdk, hem lânet edicilik bir arada olur mu? Hayır! Kabe'nin rabbine yemin ederim ki olmaz!"

Resulullah efendimiz bu sözünü iki veya üç defa tekrar etti. Bunun üzerine Hz. Ebubekir o gün kölesini âzâd ederek Hz. Peygambere gelip 'Bir daha böyle yapmayacağım' dedi".

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Lânet edenler, kıyamet gününde ne bir kimseye şefaat edebilirler ve ne de şahid olurlar."

Lanet etmek, ister hayvana, ister nebata, ister insana olsun kötüdür. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: "Ne Allah'ın lânetiyle, ne gazapla ve ne de cehennemle birbirinize lânet okumayınız."

Huzeyfe bin Yeman şöyle buyurdu: "Birbirlerine lânet okuyan bir kavim, Allah'ın azabına müstehak olur!"

Lanet etmek uygun olmamakla beraber hak edenlere söylemekte caizdir. Nitekim âyeti kerimelerde lanetlenrilenler olmuştur:

“Allah’ın laneti zalimlerin üzerine olsun!” (Araf 44)

“Allah, ikiyüzlü erkek ve kadınlara ve inkârcılara, ebedi kalacakları Cehennem ateşini hazırlamıştır. O, onlara yeter. Allah lanet etsin! Onlara devamlı azap vardır.” (Tevbe 68)

“Bilin ki, Allah’ın laneti zalimlerin üzerinedir!” (Hud 18)

“Yeryüzünde bozgunculuk yapanlara lanet olsun!” (Rad 25)

HİKMETLER · 18 MART 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1817

“Lanet için gönderilmedim!”

Uhud gazasında Resulullah Efendimizin mübarek yüzü yaralanıp, mübarek dişi kırılınca, Eshab-ı kiram çok üzüldüler. Dua et, Allahü teâlâ, cezalarını versin dediler. “Lanet etmek için gönderilmedim. Hayır dua etmek için, her mahluka merhamet etmek için gönderildim” ve “Ya Rabbi, bunlara hidayet et, tanımıyorlar, bilmiyorlar” buyurdu.

Düşmanlarını af etti. Lanet etmedi.

Zulüm edeni af etmek, hilmin, merhametin ve şecaatin en üstün derecesidir. Kendisine iyilik etmeyene hediye vermek de, ihsanın en üstün derecesidir. Kötülük edene ihsanda bulunmak, insanlığın en yüksek derecesidir. Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar.

Peygamber Efendimiz ile yürürüyen bir kimse devesine lânet okudu. Bunun üzerine Hz. Peygamber kendisine şöyle dedi: “ Ey Allah'ın kulu! Lânete uğramış bir devenin sırtında olduğun halde bizimle beraber yürüme!”

Şeyh İbn-ül Arabi diyor ki: “Kötülük edene iyilik yapan kimse, nimetlerin şükrünü yapmış olur. İyilik edene kötülük yapan kimse, küfran-ı nimet etmiş olur.”

Hakkını alandan, yalnız hakkını geri almak, fazlasını almamak, (İntisar) olur. Af etmek, adaletin yüksek derecesi, intisar ise, aşağı derecesidir. Adalet, salihlerin

en yüksek derecesidir.

Af etmek, bazen zalimlere karşı aczi gösterebilir. Zulmün artmasına sebep olabilir. İntisar, her zaman zulmün azalmasına, hatta yok olmasına sebep olur. Böyle zamanlarda, intisar etmek, af etmekten daha efdal, daha sevap olur. Kişi beddua etmekten, lanetlemekten bilhassa yakınları için her zaman kaçınmalıdır.

Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

“Bir babanın duası, ilahi hicaba erişir ve bu hicabı da aşar.”

“Ana-babanın çocuğuna ve mazlumun zalime olan bedduaları, red olmaz.”

“Kendinize, malınıza ve çoluk çocuğunuza beddua etmeyin! Duaların kabul olduğu bir saate rastlar da bedduanız kabul olur.”

HİKMETLER · 19 MART 2010 CUMA · KAYIT 1818

Kimlere lanet edilir

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Laneti hak eden kötü kimselere genel olarak lanet etmek caizdir. Fakat bunun da şartları vardır. Bu şartlardan birisi “Allah'ın laneti, yahudilerin, Hıristiyanların, mecusilelerin, zanilere, zâlimlerin, din düşmanları üzerine olsun demek gibi isim bildirmeden genel olarak söylemek.

Kafir de olsa belli şahısları lenet ederken dikkatli olmak lazımdır. Burada ancak şer'an lânet etmenin caiz olduğu insana lânet okumak caizdir. “Allah, Firavun'a ve Ebû Cehil'e lânet etsin” gibi. Çünkü bu kimseler küfür üzerinde ölmüşler ve bu durum kesin bilinmektedir.

Yaşayan Yahudi ve Hıristiyan kimseye lanet etmek caiz değlidir. Çünkü bu sözde tehlike vardır. Bunun dönüp müslüman olma ve Allah nezdinde müslüman olarak ölme ihtimali vardır. O halde onun mel'un olduğuna hükmedilemez. Önemli olan sondur. Bunun için lanet etmekten kaçınmalıdır. Ayrıca kâfir lanetlenmediği için lanelemeyene bir vebal yoktur.

Küfür üzerinde öldüğü kesin bilinen bir kimseye lânet okumak caizdir. Fakat müslüman bir yakınma eziyet vermemek şartıyla. Eğer bir müslüman akrabası rahatsız oluyorsa caiz olmaz. Peygamber aleyhisselam Tâife giderken bir kabrin

yanından geçti ve kime ait olduğunu Hz. Ebu Bekir Sıddîk'tan sordu. O da, 'Bu kabir, Allah'a ve Hz. Peygambere âsi olan Said bin Âs'ın kabridir' dedi. Bu söz üzerine Amr bin Said üzüldü. Bu kimse ayrıldaktan sonra Resulullah Hz. Ebubekir'e, "Ey Ebubekir! Kâfirlerden bahsettiğiniz zaman umumî bir şekilde bahsediniz. Çünkü isim zikrettiğiniz zaman evlâtlar babaları için kızarlar." buyurdu.

İbn Ömer şöyle demiştir: "Allah nezdinde insanların en sevimsizi, halka ta'neden ve lânet okuyanlardır"

Bir insanın aleyhinde beddua etmek de mesuliyet bakımından lânete yakındır. Hatta zâlimin aleyhinde beddua etmek bile böyledir. İnsanın meselâ, "Allah ona sıhhat vermesin", "Allah ona selâmet vermesin" demesi ve benzeri sözler gibi... Çünkü böyle söylemek kötüdür. Nitekim hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur: "Mazlum bir kimse muhakkak zâlimin zulmüne karşılık verecek kadar beddua eder. Sonra kıyamet gününde zâlimin hakkı onun yanında fazla bile kalır!"

HİKMETLER · 20 MART 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1819

"Ölülere sövmeyin, hayırla anın!"

Ölülere lânet okumak daha da kötüdür. Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Ölülere sövmeyin! Çünkü siz bu sövmekle dirileri üzmüş olursunuz."

"Ey insanlar! Eshabım, arkadaşlarım ve dünürlerim hakkında beni koruyup gözetiniz. Onlara sövmeyiniz. Ey insanlar! Kişi öldüğü zaman onun hayırlı taraflarını anınız."

"Allahü teâlâ bana söz verdi ki, kızlarını aldığım ve kızlarımı verdiğim aileler, Cennette benimle beraber olacaktır."

Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Ebu Süfyan, Resululahın kayınperlere idiler. Hz. Osman ve Hz. Ali damatladıydı. Hz. Abdullah bin Ömer, Hz. Muaviye de kayınbiraderleriydi.

İmam-ı Gazli hazretleri buyurdu ki: Hz. Peygamberin amcası Hz. Hamza'nm katili Vahşî, onu öldürürken kâfirdi. Sonra gelip yaptıklarından ve küfründen tevbe etti. Bunun için lanetlenimez.

Hz. Hüseyin'in katiline 'eğer tevbe etmemişse' şeklinde değil de mutlak bir şekilde lânet okursa, bu lanette tehlike vardır. Fakat Hz. Hüseyin'in katiline lânet okumazsa hiçbir tehlike yoktur. O halde susmak daha evlâdır. Bu yüzden lânet, ancak küfür üzerine ölen kimseler hakkında veya vasıflarıyla bilinenler hakkında kullanılmalı. Belli şahıslar hakkında söylenmemelidir. En iyisi susmaktır; susmakta selâmet ve kurtuluş vardır.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: “Fasık, günahkar da olsa Yezid’e bile lanet edilmez. Ona Lanet edilmemesi Ehl-i sünnetin, kâfir bile olsa, bir kişiye lanete izin vermediği içindir. Ancak kâfir olarak öldüğü bilinen kimseye lanet etmek caizdir. Ebu Leheb ve eşi gibi. Allahü teâlâyı ve Onun Resulünü incitenlere Allah lanet etsin demek caizdir.”

Yezid, Müslüman idi. Namaz kılardı. İslamiyet’e düşman değildi. Yüzüğünün taşı üzerinde Rabbünallah yazılı idi. Kerbela olayına o da üzülmüştür. Bu olayın esas sebebi dini değil siyasi idi. ” Umumi olarak öktülere lanet edilir. Nitekim Resulullah efendimiz buyurdu ki:

“Eshabıma sövenlere Allah lanet etsin!” , “Lutilik yapanlara Allah lanet etsin!, “Fıskı aşikâre olan fasıka lanet olsun.”, “Bid’atler çıkınca âlim ilmini açığa çıkarsın! İlmini açıklamayana lanet olsun!”

HİKMETLER · 21 MART 2010 PAZAR · KAYIT 1820

Müslümana kâfir diyen

Mekkî bin İbrahim şöyle anlatıyor: "Biz, İbn Avn'ın yanında oturuyorduk. Bu arada birinden bahsettiler ve kendisine lânet okudular. Aleyhinde atıp tuttular. İbn Avn da susmuştu. Dediler ki: 'Ey İbn Avn! Biz ancak bunun sana yapmış olduğu zulümden dolayı aleyhinde konuşuyoruz! Sen niçin sükût ediyorsun?' İbn Avn cevap olarak dedi ki: " Benim amel sahifemden 'Lâ ilâhe illâllah'ın çıkması 'Allah filâna lânet etsin” sözünün çıkmasından daha iyidir".

İmam-ı Gazali hazretlerine, Yezid'ie lânet okumak caiz midir?, diye sordular. Şöyle cevap verdi: Yezid'in Hz. Hüseyin'i öldürmesi veya öldürülmesini emrettiği sabit değildir. Bu bakımdan böyle yaptığı sabit olmadıkça 'Yezid, Hz. Hüseyin'i

öldürdü' veya 'Onun öldürülmesini emretti' demek bile caiz değildir. Bu caiz değilse ona lânet okumak nasıl caiz olur?

Evet 'İbn Mülcem Hz. Ali'yi, Ebû Lu'lu Hz. Ömer'i öldürdü' demek caizdir. Çünkü bu olaylar tevatür yoluyla sabit olmuştur. Bu bakımdan hiçbir müslümana fısk veya küfür sıfatını, tahkik ve tedkik etmeksizin yakıştırmak caiz değildir. Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

“ Kimse kimseyi ne küfürle ne de fıskla suçlamasın! Çünkü o kişi, suçlayanın dediği gibi değilse, o suç suçlayana döner.”

“Bir kişi, başka bir kişinin küfrüne şahidlik ederse, muhakkak onlardan biri o küfrü alır. Eğer 'kâfirdir' dediği kişi hakîkaten dediği gibi ise, bu hüküm doğrudur. Eğer kâfir değilse, başkasını tekfir ettiğinden dolayı kendisi kâfir olur!”

Bu hadîs-i şerifin mânâsı şudur: Karşıdaki insanın müslüman olduğunu bildiği halde onu tekfir ederse kâfir olur. Eğer bir bid'atten veya başka bir şeyden dolayı onun kâfir olduğunu zannederse ve ona kâfir derse (haddi zatında o da kâfir değilse) bu sefer böyle diyen kâfir değil, yanılmış olur.

Yezidin kâfir olduğuna dair bir delil bulunmadığı için ona da lanet edilmez. Ama yukarıda bildirdiği gibi, Allah ve Resulünü incitenlere lanet olsun demekte mahzur olmaz.

Zulmün çokluğu kadar affın sevabı çok olur. Hıkddan hasıl olan kötülükler çoktur. Hıkd eden kimse, iftira, yalan ve yalancı şahitlik ve gıybet ve sır ifşa etmek ve alay etmek ve haksız olarak incitmek ve hakkını yemek ve ziyareti kesmek günahlarına yakalanır.

HİKMETLER · 22 MART 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1821

Resulullah ile alay edenin hali!

Resulullah Efendimiz, genel olarak lanet edilmemesini, beddua yapılmamasını emir buyurduğu halde hak edenlere, din düşmanlarına beddua, lanet etmiştir.

Kur’an-ı kerimde Allahü teâlâ Ebu Leheb için, (Onun eli kurusun) buyurduğu gibi, Ebu Leheb’in oğlu Uteybe, (Tebbet yeda) suresi gelince, Resulullah efendimize çeşitli hakaretlerde bulundu. Peygamber efendimiz çok üzülüp, “Ya

Rabbi! Buna bir canavar musallat eyle!" dedi. Ebu Leheb'in oğlu Uteybe Şam'a ticaret için giderken, bir gece arkadaşlarının arasında yatarken, bir aslan gelip arkadaşlarını koklayıp bıraktı. Sıra Uteybe'ye gelince onu parçaladı.

Bir kimse, sol eliyle yemek yiyordu. "Sağ elin ile ye!" buyurdu. Sağ kolum hareket etmiyor, diye yalan söyledi. Bir Peygamber ile alay eden bu kimse için Resulullah efendimiz, "Sağ elin artık hareket etmesin" buyurdu. Ölünceye kadar sağ elini ağzına götüremedi. Yalan söylemek çok büyük günahtır. Hele Peygamber efendimize karşı yalan söylemek çok daha büyük günahtır. Dünyada elin felç olması küçük bir cezadır. Ahirette verilecek cezalar çok büyüktür. Peygamber efendimizin buna benzer bedduaları vardır. Diğer insanların ibret almaları ve hidayete kavuşmaları için böyle mucizeler vaki olmuştur.

Hakkından fazlasını geri almak zulüm olur. Zulmedenlere azap yapılacağı bildirilmiştir. Zalimi af eden, Allahü teâlânın sevgisine kavuşur. Zalimden hakkı kadar geri almak, adalet olur. Kâfirlere karşı adalet yapılır. Fakat gücü yettiği halde af etmek, güzel ahlaktır.

Resulullah efendimiz, bir kimsenin zalime beddua ettiğini görünce, "İntisar eyledin!" buyurdu. Af eyleseydi, daha iyi olurdu. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Üç şey kendisinde bulunan kimse, Cennete dilediği kapıdan girecektir: Kul hakkını ödeyen, her namazdan sonra onbir defa ihlas suresini okuyan, katilini af ederek ölen."

Kur'an-ı kerimde de bazıları lanetlenmiştir:

"Biz kitapta açıkça belirttikten sonra indirdiğimiz açık delilleri ve hidayeti gizleyenler var ya, işte onlara hem Allah lanet eder, hem de bütün lanet ediciler lanet eder." [Bekara159]

"Allah'ın laneti kâfirlerin üzerine olsun." [Bekara 89]

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 MART 2010 SALI · KAYIT 1822

Dinde reformda Abduh Ekolü'nün rolü

Dinde reformda Abduh Ekolü'nün rolü 23/3/2010

Sık sık; dinde reform, dinde yenilik, dinde güncelleme, dinde değişiklik yapılmak istendiğinden bahsediyoruz. Bu düşünceyi İslam dünyasına yayan Muhammed Abduh ve onun ekolüdür. Bunun için bu ekolü ve fikirlerini ve perde arkasında kimlerin bulunduğunu iyi bilmemiz lazımdır…

Avrupalı İslam karşıtları, asırlardır güç kullananak yaptıkları mücadelede istedikleri neticeyi alamayınca mücadele metotlarında değişikliğe gitmeye karar verdiler. Asırlardır Müslümanların birlik ve beraberliğini sağlayan, Ehli sünnet mezheplere ve âlimlere ve bunların kitaplarına itimadın devam etmesi halinde İslama bir zarar veremeyeceklerini anlamışlardı.

Bunun için öncelikleri Ehli sünnet âlimlerinin koyduğu esasları yıkmakla işe başladılar. Bu yıkım işini de ancak Müslümanların içinden birileri yapabileceği için, içerden adam ayartmaya, satın almaya ve Müslüman kılığında kendi casuslarını yetiştirmeye yöneldiler. Bu işin öncülüğünü yapan da İgilizlerdi.

İslam âlemindeki dinde reform hareketleri hep İngiliz sömürge idâreleri altındaki ülkelerde filizlenmiştir. Bu hareketin belli başlı öncüleri Afganistan'da Cemâleddin Afganî (1839-1897); Mısır'da Muhammed Abduh (1849-1905) ile Reşîd Rızâ (1865-1935); Hindistan'da Sir Seyyid Ahmed Han (1817-1898), Şiblî Nûmânî (1857-1914) Pakistan'da Muhammed İkbâl (1877-1938) olmuştur.

Bu zararlı, yıkıcı akımın yayılmasında en etkili olan Muhammed Abduh'tur. Hocası, üstadı olan Cemaleddin Afgani ile Paris'te ve daha sonra Beyrut'ta Urvetu'l-Vuska adlı dergiyi çıkarttılar. Derginin, İslam dünyasında Arap milliyetçiliği fikirlerinin uyandırılmasında, Osmanlıdan ayrılmalarında büyük tesiri oldu.

Daha sonra Abduh, reformcu fikirlerinden dolayı İngilizlerin desteği ile Mısır Baş Müftülüğü'ne atandı. Mısır Baş Müftüsü olarak edindiği etkin konum sayesinde dinde reform fikirlerini sadece Mısır'da değil, tüm İslam dünyasına yaydı.

Bütün bunlar, kendi gayretiyle değil dış desteklerle olmuştur. Beyrut mason locası başkanı Hannâ Ebî Râşid 1961 de yayınladığı (Dâire-tül-me'ârif-ül-masoniyye) kitabında bu desteği şöyle ifade etmektedir: "Cemâleddîn-i Efgânî, Mısrda mason locası reîsi idi. Âlimlerden ve devlet adamlarından üçyüze yakın üyesi vardı. Ondan sonra, üstâd Muhammed Abduh reîs oldu. Abduh, büyük bir mason idi. Bunun, masonluk ruhunu arab memleketlerine yaydığını kimse inkâr edemez".

Abduh Ekolü'nün fikirleri bütün İslam ülkelerini etkisi altına almıştı. Çünkü, hür türlü propaganda ve istismar yolu kullanıldığı için bilerek veya bilmeyerek çok kimse bu fikirlere büyük ilgi gösterdi. Bilerek veya bilmeyerek çok kimse bu fikirlere büyük ilgi gösterdi. H. Mehmet İmamoğlu, "İslam Modernizminin Öncüleri ve Kur'an Yorumları" adlı makalesinde bu ilgilyi şöyle ifade ediyor: "Afgani'nin fikirleri, Muhammed Abduh vasıtasıyla İslam dünyasında yayılmıştır. Batıcı, Türkçü, İslamcı olarak farklı ideolojilere mensup birçok Osmanlı münevveri onun sohbet ve yazılarından, ya doğrudan yahut da dolaylı olarak faydalanmış ve etkilenmişlerdir. Bazı Yeni Osmanlılar, Jön-Türkler, M. Emin Yurdakul, Yusuf Akçura, Ahmet Ağaoğlu gibi Türkçüler, Mehmet Aki, Saidi Nursi gibi İslamcılar. Abdullah Cevdet gibi dinsizler. Seyyid Bey, Şemseddin Günaltay gibi değişimci/yenilikçi şahıslar bunlar arasındadır. Mesela Cemâleddin Afgani hakkında eski başbakanlardan Şemseddin Günaltay, 'Şeyh, Peygamber kadar şâyân–ı hürmet; ona itiraz edenler Ebu Cehil kadar lânete müstehaktır.' demiştir. "

Listeye; Mevdudi, S.Kutup, Hamidullah ve Fazlurranman'ı da ilave etmezsek, bunlara haksızlık etmiş oluruz.

Bugün Abduh Ekolü değişik fikir akımlarına mensup hemen bütün Türkiye aydınlarını tesiri altına almıştır. Dini yayınlarda bu fikirlere geniş yer verilmektedir. Yarın da, Abduh Ekolü'nün belli başlı fikirlerini ele almak istiyorum.

HİKMETLER · 23 MART 2010 SALI · KAYIT 1824

Şaka Yapmak

Şaka, latife yapmak yemekteki tuza benzer. Tuzun olmaması da çok olması da yemeğin lezzetini yok eder. Bunun gibi şaka ve latife yapmak da ölçülü olursa faydalı ölçüsüz olursa zararlıdır.

Yoğun çalışmalar ve üzücü olaylar karşısında sıkılan insanın, neşeli olmaya ihtiyacı vardır. Bunun için ara sıra ölçülü olmak şartıyla fıkra anlatmak, şakalaşmak iyi olur. Peygamber efendimizin de şakalaştığı, "Ben de şaka yaparım, fakat doğru konuşurum" buyurduğu hadis kitaplarında bildirilmektedir. Bir

defasında, yaşlı bir kadına, “Cennete kocakarı girmez” buyurunca, kadıncağız üzülür. Bunun üzerine kadına, “Sen o zaman genç olursun” buyurur.

Mizah genede üzüntüye sebep olduğu için esası kötüdür. İstisna edilen az bir miktarı hariç mizah yapmak pek uygun görülmemiştir. Nitekim Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur: “Kardeşine karşı münakaşaya, cedelleşmeye girişme! Onunla şaka yapma!”

Yasaklanan, ancak şakada ifrata kaçmak veya daimî bir şekilde şakalaşmaktır. Ölçülü şaka ve oyun oynamak mübahtır. Fakat daimî şekilde şakalaşmak ve oynamak kötüdür. Bunlarda ifradakacmaya gelince, böyle yapmak, fazla gülmeyi, fazla gülmek de kalbi öldürür ve bazı hallerde de kin gütmeye sebep olur. Böylece hürmet ve vakar ortadan kalkar.

Ancak şaka yapıp haktan başkasını söylememeye, Hz. Peygamber'in benzerleri güç yetirebilirler. Diğerleri ise mizah kapısını açtığı zaman, nasıl mümkün ise o yoldan halkı güldürmeye çaba sarfeder. Oysa Hazreti. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Kişi, yanında oturan arkadaşlarını güldürmek için bazen bir söz söyler. O söz yüzünden Süreyya yıldızından daha uzak bir mesafeden ateşin içerisine yuvarlanır.”

Hazreti Ömer şöyle demiştir: 'Gülmesi çok olanın heybeti azalır. Mizah yapan kıymetini kaybeder. Kim birşeyi fazla yaparsa onunla tanınır. Konuşması fazla olanın hatası çoğalır. Hatası çok olanın hayası azalır. Hayası azalanın takvası azalır. Takvası azalanın da kalbi ölür'.

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1823

Abduh Ekolü’nün reformist fikirleri

Abduh Ekolü’nün reformist fikirleri 24/3/2010

Dün; İslam âleminde büyük ilgi gören, İslamiyette reform yaparak, kendi aklına göre İslam adı altında bir inanç sistemi kurmaya yönelik Abduh Ekolü’nden bahsetmiştik. Bugün ilahiyat camiasının büyük ekseriyeti maalesef bu ekolün fikirlerini savunur. Peki bu fikirlerin esası nedir?

Bunu şöyle özetliyebiliriz: Vahyi, peygamberi dışlayarak iman ve ibadette aklı, felsefeyi esas almak ve Hıristiyan ve Yahudileri temize çıkartarak onların da Cennete gideceğini savunmak. Abduh'a göre; akıl, nassın, peygamberin yardımı olmaksızın iyiyi kötüden ayırabilir.

Efgani ve Abduh Ekolü, İbn-i Sina ve Farabi gibi felsefenin küfründe boğulmuş filozofların düşüncelerini esas alarak İslamiyeti yeniden yorumlamaya çalışır. İslamı, Batı'nın değerleri ile yorumlayarak, İslamı ilahi din olmaktan çıkartıp Hıristiyanlıkta yaptıkları gibi beşeri bir din haline getirmek ister.

Abduh'un asırlardır Ehli stünnet âlimlerinin bildirdiklerini bir kenara bırakarak dini kendi kısa akılı ile yaptığı yorumlara birkaç örnek verecek olursak:

Fil suresinde bildirilen Ebabil kuşlarına "sivrisinek", attıkları taşlara "mikrop" der. Musa aleyhisselamın asası ile denizi yarma mucizesini med ve cezir hadisesidir diye tevil eder. Ayet-i kerime ile göke çıkarıldığı bildirilen hazret-i İsa'nın öldüğünü ve ruhunun göke çıkarıldığını iddia eder. Menâr mecmuasında, "Kur'ân, Adem'in hali hazırdaki bütün insanların babası olmadığına ve ilk topraktan yaratılanın da o olmadığına işaret eder... Darwin'in görüşleri, Kur'ân tefsirinde kolayca uygulanabilir." der.

Abduh ve Reşid Rıza'nın çıkarttıkları "Menâr" dergisi Sünnet münkirlerinin yazılarıyla doludur. Bu dergide yayınlanan, "İslâm yalnız Kur'ân'dır" (el-İslâmü hüve'l-Kur'ân vahdehu) isimli bir makale yayınlanarak İslâm'ın sadece Kur'an'dan ibaret olduğu, hadîslere hiç gerek kalmadığı savunulmuştur.

Abduh Ekolü'nün, Batı hayranlığı, Hıristiyanlığı ve Yahudiliği sevdirme, onları hoş gösterme fikirleri de dikkati çekecek kadar öndedir: Örneğin, Zilzal suresindeki "Zerre ağırlığında hayır yapan, karşılığına kavuşur." mealindeki ayet-i kerimeyi tefsir ederken; "Müslüman olsun, kafir olsun, salih (iyi) amel işleyen herkes Cennet'e girecektir." diyerek Ehl-i sünnet alimlerinden ayrıldı.

"İslâmiyet ve nasrâniyye" kitabında, "Bütün dinler birdir. Dış görünüşleri değişiktir" diyerek nesh edilmiş Yahudi ve Hıristiyanlığı son din olan İslam dini ile aynı konuma getirmiştir. Londrada, bir papaza yazdığı mektûbda, "İslâmiyet ve hıristiyanlık gibi iki büyük dînin el ele vererek kucaklaşmasını beklerim. O zaman, Tevrât ve İncîl ve Kur'an birbirlerini destekleyen kitaplar olarak her yerde okunur ve her milletce saygı görür" demiştir. Müslümanların Tevrât ve İncîl okuyacakları zamanı beklemekte olduğunu ifâde etmiştir.

Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi de, Abduh ile ilgili şunları söyler: “Abduh'un tuttuğu bozuk yolun hülasası şudur: Ehl-i sünnet itikadı üzere tedrisat yapmasıyla tanınmış olan Ezher Üniversitesini karıştırıp Ezherlilerin çoğunu adım adım dinsizlere yaklaştırmış, ama dinsizleri bir adım bile dine, yaklaştırmamıştır. Hocası Cemaleddin Efgani vasıtasıyla Ezher'e masonluğu sokan odur. Nitekim bir takım yanlış işlerin revaç bulması hususunda Kasım Emin'i teşvik eden de odur...” (Mevkıfu’l-Akl ve’l-ilm ve’l-Alem)

Müslümanları Hıristiyanlara yaklaştırma çalışmaları ile öne çıkan R. Arnaldez, Ehli sünnet bir Müslümana diyaloğu kabul ettirmenin pratikte imkansız olduğunu, bu inancın tahrip edilmesi gerektiğini söyledikten sonra, İslami esasları, nakil ile değil, akıl ile anlamayı bir metod haline dönüştürmüş Vehhabi, Selefi anlayışının temsilcisi olan “Abduh ekolü”nün hakim kılınması halinde, dinlerarası diyaloğun oldukça kolaylaşacağını ifade etmektedir.(R. Arnaldez: Contidions dun avee İslam)

O dönemin İngiliz Mısır sömürge valisi Lord Cromer’in şu sözleri de manidar: İslâmî reformist hareketin geleceği Şeyh Muhammed Abduh’un çizdiği yolda ümit vaat ediyor. Ve o yolun yolcuları Avrupa’nın her türlü yardım ve teşviklerine lâyıktırlar.”

HİKMETLER · 24 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1825

Şaka da olsa doğruyu söylerdi

Şartları gözetilerek mizah, şaka caiz ise de her zaman ölçüyü ayarlayabilmek çok zordur. Mizah yaparken haktan, doğrudan başkasını söylememek, hiçbir kalbi kırıp üzmemek, mizahta ifrat etmemek, arada sırada yapmak şartlardan bazıları.

Enes bin Malik hazretleri der ki: “Hazreti Peygamber hanımlarıyla beraber olduğu zaman, insanların en sevimlisi ve en şakacısıydı” Resullahın tebessümü fazla olurdu.

Resullah şaka yapar fakat hep doğruyu söylerdi. Hasan Basrî hazretleri bildirir: Bir ihtiyar kadın Resullaha geldi. Efendimiz ona 'İhtiyar kadınlar cennete giremezler' dedi. Bu söz üzerine kadıncağız hüngür hüngür ağlamaya başladı. Hazreti Peygamber, kadına "Sen merak etme o gün ihtiyar olmayacaksın. Çünkü

Allahü teâlâ 'Biz (oradaki) kadınları da yeniden bir güzel inşâ etmişiz. Onları bakire, eşlerine düşkün ve hepsini bir yaşta kılmışızdır.' buyurmuştur". (Vâkıa/35-37)

Ümmü Eymen adlı bir hanım Hz. Peygambe'e geldi ve dedi ki: 'Ey Allahın Rasûlü! Kocam sizi dâvet ediyor'. Resulullah şöyle sordu:

-Kocan kimdir? Yoksa o gözünde beyazlık olan mıdır?

-Ey Allahın Rasûlü! Yemin olsun, kocamın gözünde beyazlık yoktur.

-Evet, evet! Onun gözünde beyazlık vardır! Hiç bir insan yoktur ki gözünde beyazlık olmasın!

Başka bir hanım daha geldi ve dedi ki:, " Ey Allahın Rasûlü! Beni bir deveye bindir (bana bir deve ikram et)." "Hayır! Seni deveye değil de yavrusuna bindireceğim.", "Ben devenin yavrusunu ne yapayım? O beni taşıyamaz ki!", "Ey kadın! Hiçbir deve yoktur ki başka bir devenin yavrusu olmasın!"

Hikmet ehli buyurdu ki: Her şeyin tohumu vardır. Düşmanlığın tohumu da şaka ve alaydır. Her şeyin kestirme yolu vardır. Cennetin kestirme yolu da cihaddır. Her şeyin pası vardır. Kalbin pası da tokluktur. Her şeyin bir zekatı vardır, aklın zekatı da hüzün ve tefekkürdür. Her şeyin bir kıymeti vardır, insanın kıymeti ise, ilmi, ihsanı ve edebidir.

HİKMETLER · 25 MART 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1826

Kahkaha ile gülmek hoş görülmezdi

İslam büyüklerden biri kahkaha ile gülen kardeşini görünce sordu:

-Ey kardeşim! Cehenneme varacağın, Kur'an'da sana haber verildi mi? Ayette, "İçinizden hiçbir kimse istisna edilmemek üzere mutlaka cehenneme varacaktır. Bu, Allahü teâlâ'nın katında kesinleşmiş bir hükümdür." (Meryem/71) buyuruldu.

-Evet, haber verildi.

-Senin Cehennemden çıkacağına dair sana herhangi bir haber geldi mi?

-Hayır, gelmedi.

-O halde bu kahkaha niye?

Kahkaha ile gülmek, ahiretten gafil bulunmaya delâlet eder. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:"Eğer benim bildiğimi bilseydiniz, muhakkak çok ağlar, az gülerdiniz."

İmam-ı a'zam hazretleri buylurdu ki: "Ömrümde bir kere güldüm. Ona da pişmanım.

Vuheyb el-Verd Ramazan Bayramı'nda gülüşen bir grup insana bakarak şöyle dedi: "Eğer bunlar Ramazanda affolunmuşlarsa, bu yaptıkları şükredenlerin fiili değildir. Eğer bu mübarek ayda af olunmamışlarsa, bu yaptıkları korkanların yaptığı değildir!"

Abdullah bin Ebî Ya'la şöyle demiştir: "Sen güler misin? Halbuki bugün belki kefenin, bezcinin tezgâhından çıkmıştır".

İbn Abbas hazretleri şöyle demiştir: "Kim güldüğü halde bir günah işlerse, cehenneme ağladığı halde girecektir"

Muhammed bin Vası şöyle demiştir: "Sen cennette ağlar bir insanı görürsen onun bu durumuna şaşmaz mısın?" Cevap olarak 'evet' denildi. Devamla şunları söyledi: "İşte sonunun nereye varacağını bilmediği halde gülen bir kimsenin durumu bundan daha şaşırtıcıdır".

Gülmenin kötü olan kısmı insanın birçok vaktini alan gülmektir. Gülmenin iyi kısmı dişler görünecek derece de tebessüm etmektir. Nitekim Resulullah Efendimizin gülmesi böyle idi.

Çok gülmek de, çok şaka yapmak gibi zararlıdır, makbul değildir. Özellikle idareciler için çok gülmek münasip değildir. Çünkü çok gülmek, kişilerin heybet ve vakarlarını giderir.

HİKMETLER · 26 MART 2010 CUMA · KAYIT 1827

"Mizah" kelimesinin nanası

Ömer bin Abdülaziz hazretleri buyurdu ki: "Allah'tan korkun, ve mizah yapmaktan kaçının. Mizah kin gütmeye ve kötülüğe sürükler! Kur'an-ı kerim ile konuşun ve Kur'an'ın gölgesinde oturun. Eğer Kur'an size ağır gelirse o zaman güzel bir konuşma yapın, güzel şeyler konuşun!"

Hazreti Ömer yanındakilere sordu: “Mizaha neden mizah denildiğini bilir misiniz?' 'Hayır, bilmeyiz!' dediler. Hz. Ömer, “Çünkü o (mizah) sahibini haktan kaydırır. Onun için ona kaydırmak mânâsına gelen 'mizah' kelimesi ad olarak verilmiştir'”

Hazreti Ömer, “Mizah yapan bir kimse, vekarını kaybeder, hafif görülür”.

Denildi ki: “Herşeyin tohumu vardır. Düşmanlığın tohumu da mizah yapmaktır” Deniliyor ki: 'Mizah, yasağı ortadan kaldırır ve dostları ayırır'.

Muhammed bin Münkedir der ki: "Annem bana 'Ey oğul! Çocuklarla şakalaşma ki onların yanında kıymetin düşmesin' derdi".

Hz.Muaviye'nin azadlısı Kasım şöyle anlatır: Bir bedevî Resullaha ürkek bir devenin sırtında olduğu halde gelip selâm verdi. Hazreti Peygambere birşey sormak için yaklaşmak istediğinde deve ürkerek kaçtı. Bu manzara karşısında Eshâb-ı kirâm güldüler. Deve ise bu huysuzluğunu birkaç defa tekrarladı. Sonra adamcağızı düşürüp ölümüne sebebiyet verdi, 'Ey Allahın Rasûlü! O göçebe devesinin sırtından düşüp öldü” dediler. Resulullah Efendimiz şöyle buyurdu: “Evet, o öldü, fakat sizin de ağızlarınız onun kanıyla dopdolu olduğu halde!”

Yahya bin Muaz buyurdu ki: Dört şey, mümini gülmekten alıkoymalıdır: Ahiret işleri, geçim derdi, günahların verdiği sıkıntı, musibetlerden gelen elem.)

Hasan-ı Basri hazretleri de, kahkaha ile gülen bir gence, “Oğlum, Sıratı mı geçtin veya Cennete gideceğine dair bir garantin mi var da böyle gülüyorsun?” buyurmuş, O gencin de bir daha boş yere güldüğü görülmemiştir.

Hz. Ömer, “Çok gülenin heybeti azalır, çok şaka yapan ciddiye alınmaz” buyurdu.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“İnsanları güldürmek için yalan söyleyenlere, yazıklar olsun!”

“Çok gülen hafife alınır. Şakası çok olanın da vakarı gider.”

HİKMETLER · 27 MART 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1828

Şakası olmayan şakalar!

Bazı şeylerin şakası olmaz. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Üç şeyin şakası da, ciddisi gibi sahihtir. Nikah, boşamak, boşamaktan vazgeçmek."

Bir kimse, şaka ile, alay olsun diye veya hanımını korkutmak niyetiyle "seni boşadım" dese, hanımı boş olur. Adak yaparken hiç niyet etmese de, söz arasında dilinden çıksa da, adağını yapması vacip olur. Çünkü, adakta niyetsiz, düşünmeden söylemek, ciddi, isteyerek söylemek gibidir. Hatta, "Allah için, bir gün oruç tutmak üzerime borç olsun" diyeceği yerde, "bir ay oruç tutmak" diye ağzından çıksa, bir ay oruç tutması gerekir.

Bir kimse şakadan veya rol icabı ben Hıristiyanım dese veya günah işleyene helal olsun dese kâfir olur. İmam-ı Birgivi hazretleri buyuruyor ki: Zünnar denilen papaz kuşağını bağlamak ve boynuna haç asmak, tazim etmek emredilen bir şeyi tahkir ve tahkir etmek emredilen bir şeyi tazim etmek küfürdür. Bunları yapanın imanı gider, kâfir olur. Kâfirlerin ibadet olarak yaptıkları ve kâfirlik alameti olan şeyleri şaka olarak veya herkesi güldürmek için yapan da, kâfir olur.

Hikmet ehli buyurdu ki: Her şeyin tohumu vardır. Ey oğul, az şaka yap, fazlası, insanın değerlerini giderir ve kötüleri, aleyhine cesaretlendirir.

Şakayı tamamen terk etmek de dostların buğzetmesine ve samimiyetinin kesilmesine yol açar. Bir iş yaparken içine bıkkınlık gelir, ağırlık çökerse o zaman o yaptığın şeyi, bir müddet terk et, kendini dinlendir, azıcık şakalaş, bu suretle kendine neşe getir. Fakat şakalaşmayı o derece ayarla ki, yemeğe atılan tuz gibi olsun. Yani yemeğe atılan tuz, çok olunca yemeğin lezzetini nasıl giderirse, şaka da öyledir. Azı karar, çoğu zarar. Çok az olursa gönlümüzün neşesi yerine gelmez. Şaka, gönüldeki donukluğu ve o işe karşı doğan bıkkınlığı giderecek kadar olmalı.

Şakada da edebi muhafaza etmeli. Mesela hoca, talebesine, ana baba evladına şaka yaparsa, talebe ve evlat, bu samimiyeti suiistimal etmemelidir.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Din kardeşine itiraz etme, boş konuşma, (üzücü) şaka yapma ve verdiğin sözden cayma!"

HİKMETLER · 28 MART 2010 PAZAR · KAYIT 1829

Üç şey kalbi katılaştırır

Üç şey kalbi katılaştırır:

1- Şaşılacak bir şey olmadan gülmek,

2- Acıkmadan yemek,

3- Lüzumsuz konuşmak.

Şu beş şeyi de düşünen kahkaha ile gülemez:

1- İşlediği günahları düşündükçe, endişe içinde olur, gülemez.

2- Yaptığı iyi amellerin kabul olduğunu bilmeden, gülmesi doğru olmaz.

3- Acaba gelecekte neler yapar, akıbeti nasıl olur diye düşünen kimse, endişe içinde olur.

4- Cennet ve Cehennemden hangisine gideceğini bilmeyenin üzülmesi gerekir.

5- Acaba, Allahü teâlâ kendisinden razı mı, yoksa kendisine dargın mı? Bunları düşünen, kahkaha ile nasıl gülebilir?

Lüzumsuz yere çok gülmek, devamlı mide ile meşgul olmak iyi değildir. Ramazan-ı şerif haricinde de ara sıra oruç tutmalıdır! Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Aç ve susuz kalarak üzüntülü olmaya çalışın"

Şaka ile de olsa arkadaşanı korkutmak, üzmek uygun değildir. Bir kimse, arkadaşının ayakkabılarını gizlice alıp sakladı. Arkadaşı gelince, oradakilere, ayakkabılarını sordu. Onlar görmedikleri için, bilmediklerini söylediler. Ayakkabıyı saklayan kimse, "Ayakkabıların burada ya" dedi. Bunu gören Resulullah efendimiz, "Nasıl olur da mümini korkutursun" buyurdu. O kimse şaka yaptığını söyleyince, iki defa daha," Nasıl olur da mümini korkutursun" buyurdu.

Yine şaka ile arkadaşını korkutan birisine de Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Müslümanı korkutmak büyük zulümdür."

Bıçakla, silahla işaret ederek veya ne şekilde olursa olsun insanları korkutmak doğru değildir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Müslümanı korkutmak caiz değildir."

Birisinin unuttuğu eşyasını saklayıp onu arattırmak da korkutmak hükmüne girdiği bildiriliyor. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Münakaşa etmeyen, haklı olsa da, kimseyi incitmeyen, şaka veya güldürmek için, yalan söylemeyen, iyi huylu olan Müslüman Cennete girer.”

HİKMETLER · 29 MART 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1832

Müslümanla alay etmek

Müslümanla alay etmek, kalbini kırmak haram olup, sakınmak lâzımdır. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey müminler! Bir topluluk diğer bir topluluğu alaya almasın. Belki de onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasınlar. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fâsıklık ne kötü bir isimdir! Kim de tevbe etmezse işte onlar zalimlerdir.” (Hucûrat/11) Ayetteki 'Sühriye'nin mânâsı, hakir görmek, güldürecek bir şekilde ayıp ve eksik yönüne dikkati çekmek demektir. Bu tür alay, bazen karşıdaki adamın fiil ve sözünü bildirir, bazen de işaret ve îma ile bildirir. Bu alay, eğer alay edilenin huzurunda ise, adı 'gıybet' değildir, fakat gıybet mânâsını taşır. Hazreti İbni Abbas 'Eyvah bize! Bu kitaba ne oldu ki küçük ve büyük bırakmadan herşeyi sayıp dökmektedir' (Kehf/49) ayetinin tefsirinde şöyle demiştir: 'Küçükten gaye, mü'mine yapılan alaydan ötürü tebessüm etmektir. Büyükten gaye ise, alaydan ötürü kahkaha ile gülmektir'. İbn Abbas'ın bu tefsiri, insanlara gülmenin büyük günahlardan olduğuna işaret eder. Abdullah bin Zem'a, yellenen bir kimseye gülenler hakkında Hz. Peygamberin şöyle dediğini rivayet ediyor: “Bazılarınız yaptığı bir işi başkasında gördüğünde neden gülüyor?” Başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyuruldu: “İnsanlarla alay edene, Cennetten bir kapı açılır, “haydi gir” denir. O da, telaşla gelir, fakat kapı hemen kapanır. Sonra başka bir kapı açılır. O yine üzgün olarak kapıya gider. Kapı yine kapanır. Bu durum, defalarca tekrar eder, artık, gel denildiği halde, gidemez.” Bir kimsenin üzüleceği bir lakapla yüzüne karşı da, arkasından da konuşmak yanlıştır. Mesela Şişko, sağır, topal gibi lakaplarla çağırmak veya arkasından konuşmak günahtır. Hadis-i şerifte “Bir kimseyi, sevmediği bir lakapla çağırana, melekler lanet eder” buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 MART 2010 SALI · KAYIT 1830

Malını canını Cennet karşılığında satan genç!

Cenâb-ı Hak, insanı, kendisini tanıyıp ibadet etmesi ve tanımayanlara tanıtması için gönderdi. Dini doğru olarak yaymanın önemi ve mükafatı büyüktür. Bunun için ecdadımız, "i'la-yı kelimetullah"ı yani, Lâ ilahe illallah Muhammedün resulullah akidesini, inancını yaymak için Viyana kapılarına kadar gitmiştir. Bu uğurda nice şehidler vermiştir. Bununla ilgili larak meşhûr hadîs, fıkıh âlimi ve evliyânın büyüklerinden Abdülvâhid bin Zeyd hazretlerinin anlattığı şu olay çok ibretlidir:

Birgün arkadaşlarımla, yeni çıkacağımız savaş hazırlıklarını konuşuyorduk. Arkadaşımın birisi Tevbe sûresindeki, "Allah şüphesiz, Allah yolunda savaşıp, öldüren ve öldürülen müminlerin canlarını ve mallarını Tevrat, İncil ve Kuran'da söz verilmiş bir hak olarak cennete karşılık satın almıştır. Verdiği sözü Allah'tan daha çok tutan kim vardır? Öyleyse, yaptığınız alışverişe sevinin; bu büyük başarıdır." (Tevbe, 111) meâlindeki âyet-i kerîmeyi okudu.

HİKMETLER · 30 MART 2010 SALI · KAYIT 1833

Ayıplanan ayıplanır!

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: İnsanları alay ederek küçük görmeyiniz, tahkir etmeyiniz. Belki o sizden daha hayırlıdır. Bu alay, alaydan ötürü üzülüp rahatsız olan bir kimse hakkında haramdır. Kendini maskara haline getiren ve çoğu zaman alaya alınmasından sevinen bir kimseye gelince, alay bu kimse hakkında mizah ve hafif şaka kabilindendir. Bu hafif şakalaşmanın güzel ve çirkin; yani helâl ve haram kısımları vardır. Ancak haram olan kısım alaya alınan insanın rahatsız olduğu kısımdır. Çünkü tahkir etmek sözkonusudur. Tahkir etmek bazen, karşıdaki insan konuşmasında yanıldığı için veya intizamsız konuştuğu için ona

gülmek sûretiyle olur. Bazen de karışık fiillerine gülmek suretiyle olur. Yazısından, sanatından, suretinden, boy ve posunu alaya almak veya herhangi bir ayıptan dolayı eksikliğine gülmek gibi... Bütün bunlara gülmek, yasaklanan alay kısmına girer.

Hadis-i şerifte, "Kim, (müslüman) kardeşini işlediği günahından tevbe ettiği halde o günahtan ötürü ayıplarsa, o kimse ölmeden önce o günahı işlemekle cezalandırılır."

Bütün bunlar başkasını tahkir etmek, başkasına gülmek ve başkasını küçük görüp alaya almaktan doğar. Nitekim şu ayet buna işaret eder: "Belki (alay ettikleri kimseler) kendilerinden iyidir" (Hucûrat/11)

Lakap, ya yermek, alay etmek veya övmek, takdir etmek için kullanılır.

İnsanları beğenmediği, üzüleceği lakaplarla çağırmak günahtır. Böyle bir lakapla arkasından konuşmak da gıybettir, haramdır.

Bir kimse, bir kusuru ile meşhur olup da, o lakap ile onu çağırınca üzülmezse, bu lakap ile onu çağırmak veya ondan bahsetmek de günah olmaz. Mesela, Uzun Cenk, Kara Yeşim demek gibi.

İnsanları beğendiği lakaplarla çağırmak günah değildir. Mesela, Yiğit Hüseyin, Hasan onbaşı gibi lakaplarla insanları çağırmak günah olmaz.

Peygamber efendimize Emin, Hz.Ebu Bekir'e Sıddık, Hz.Ömer'e Faruk, Hz.Osman'a Zinnureyn, Hz.Ali'ye Ebu Turab denmesi böyledir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 31 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1831

Aynâ-i merdıyye'sine kavuştu

Genç, gösterilen yönde ilerlerken gördüklerini şöyle anlatır: Bana va'dedilen "Ayna-i merdıyyeye" kavuşmak için inlerken öyle güzel bir yere vardım ki, daha önce gördüğüm ırmak ve çevresini unuttum bile... Irmaktan berrak bir süt akıyor... Anlatacak kelime olmadığı için süt diyorum... Aslında sadece isim benzerliği var. Öyle güzel bir yer ki..

Yine karşımda birbirinden güzel hûriler... Aman Allahım, ben daha öncekileri güzel zannediyormuşum. Demek ki güzellik bunlardaymış... Şaşkınlığım geçmeden, yine beni göstererek fısıldaştıklarını duydum: "İşte Aynâ-i merdıyye'nin efendisi geldi."

Yoksa bunlardan biri miydi Aynâ-i merdıyye... Çekinerek sordum:

- İçinizden hangisi Aynâ-i merdıyye...

Yine aynı hayâl kırıklığına uğradığım cevap:

- Özür dileriz... Biz onun ancak hizmetçisi olabiliriz... Onu görmek isterseniz, biraz daha ilerlemeniz lâzım...

Biraz daha yürüdüm. Yine bir nehir ki, bu defa, bal renginde, şeffaf mı şeffaf, insanın yüreğine ferahlık verecek derecede hoş bir ırmak ve çevresinde, bütün gördüklerimden daha güzel bir çevre vardı... Ben çevrenin güzelliğine dalmışken, karşımda el pençe divan duran hûrileri görünce, kendi kendime, "Yoksa güzellik denilen şey bu muydu?" dedim.

Bu hûriler de aralarında aynı sözü mırıldanıyor, birbirlerine beni göstererek müjde veriyorlardı: "İşte Aynâ-i merdıyye'nin efendisi geldi."

Sevinçten nutkum durmuş, gördüğüm güzellik karşısında bayılacak derecede heyecanlanmış olarak sordum:

- Hanginiz Aynâ-i merdıyye?

Cevap yine aynı:

- Estagfirullah!.. Biz onun ancak hizmetçisi olabiliriz... Onu görmek isterseniz, biraz daha ilerlemeniz lâzım!..

Artık kendimde değildim. Dayanamaz hâle gelmiştim ki, karşımda bir köşk belirdi... Bir ikram, bir iltifat ki, hiçbir sultan böyle iltifat, böyle bir karşılama görmemiştir...

Beni içeri kabûl ettiler... İnci ve yakuttan yapılmış, ama aslâ anlatamayacağım güzellikte bir taht vardı... Gözlerim kamaşmış, etrafımı göremiyordum... Biraz sonra kendime geldiğimde, baktım ki, tahtta bir sultan hanım oturuyor. Bunu görünce, o zaman hakîkî güzelliğin ne olduğunu anladım... Ama anlatmam mümkün değil. Çünkü hiçbir lisan, o güzelliği anlatamaz. Akıl, mantık, hayâl durur!.. Ben kendimden geçmiş ve konuşamaz hâldeyken, şu inci misâli sözler yayıldı etrafa:

- Merhaba ey Allah dostu! Bize gelme zamanın yaklaştı. Yakında şehîd olup buraya geleceksin. Ben de senin hizmetinle şerefleneceğim.

Kendimi toparlayıp yanına biraz daha yaklaşmak istediğimde:

- Hele biraz daha sabret! Acele etme! Daha dünyadan ilgini kesmedin. Sen hâlen dünya ehlisin. Ben ise âhıret ehliyim. İnşâallah bugün, dünya ile ilgin kalmayacak, iftârı bizimle beraber yaparsın.

Bundan sonrasını Abdulvahid bin Zeyd hazretleri şöyle anlatır:

Bu rü'yâyı anlatan genç daha sonra bana, "İşte sayıkladığım isim budur" dedi.

Gencin sözleri yeni bitmişti ki, bize doğru gelmekte olan Bizans askerlerini gördük. Hemen askerleri toparlayıp hücuma geçtik. Bu genç en önde kılıç sallıyordu. Kısa bir mücâdeleden sonra, Bizans askerlerini temizledik.

Sonra gördük ki, bu genç tam dokuz Bizans askerini öldürmüş, onuncusu ile savaşırken şehîd düşmüş. Yanına vardım. Kanlar içerisinde yatıyordu. Biraz önce anlattıklarını hatırlayıp, kendisine gıpta ile baktım. Gülümsüyordu, ölmüş gibi değildi. Yüzünde emsâlsiz bir güzellik vardı. Çünkü, "Aynâ-i merdıyye"sine kavuşmuştu…

Abdullah bin Zeyd hazretleri buyurdu ki: "Muhakkak ki her şeyin bir kestirme yolu vardır. Cennet'in kestirme yolu da cihâd yapmaktır; İslamiyeti doğru olarak yaymaktır!" (Cihad; silahla, yayınla, nasihatla ve dua ile olmak üzere üç şekilde yapılır. Birincisini devlet yapar. İkincisini âlimler yapar. Üçüncüsünü herkes yapar. Üçüncüsü herkese farzı ayındır, diğer ikisi ise farzı kifayedir.)

HİKMETLER · 31 MART 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1834

"Şakada, mizahta ve gülmede aşırı gitme!"

Said bin As, oğluna nasıhati:

"Ey oğul, az şaka yap! Çünkü mizahın gereğinden fazlası, insanın değerlerini giderir ve kötüleri, aleyhine cesaretlendirir.

Şakayı tamamen terk etmek de dost ve sevdiklerinin buğzetmesine ve samimiyetin kesilmesine yol açar.

Buna göre dostlarına, arkadaşlarına karşı sohbet, ülfet ve medeni münasebetleri devam ettirmeye sebep olacak vasıftaki şakayı terk etme, lakin bu sınırı aşmaktan da daima sakın!

Çok gülmek de, çok şaka yapmak gibi zararlıdır, makbul değildir.

Özellikle idareciler için çok gülmek münasip değildir. Çünkü çok gülmek, kişilerin heybet ve vakarlarını giderir, edebini azaltır. Şunlara önem ver:

1- Sonunda güçlükler bekleyen işlerin başlangıcında görünen kolaylığa aldanma!

2- Yerine getiremeyeceğin şeyi vaat etme!

3- Ansızın karşına çıkıverecek işlere karşı dikkatli ol! Yani nice işler var ki, karşına ansızın çıkıverir. Daima dikkatli ve basiretli ol!

4- Ceza ve mükafatları zamanında ver! Bu hususta ihmalkâr davranma... Çünkü ihmalkâr davranmak, bu hususlarda bazı engellerin meydana çıkmasına sebep olabilir.

5- Söz verince sözünde dur, sözünde durmamaktan sakın, vaat ettiğin şeyi yerine getir! Çünkü sözünde durmamak ve vaat ettiğini yapmamak, idareciyi helake götürür."

Muhammed bin Vasi dedi ki: "Cennette ağlamak ve Cehennemde gülmek çok tuhaftır. Fakat Cennete mi, Cehenneme mi gideceğini bilmeden gülmek daha çok tuhaftır. "

Hadis-i şerifte buyuruldu:

"Şakası doğru olanı Allahü teâlâ sorumlu tutmaz."

"Ölçüsüz şaka yapan hafife alınır."

Rabia hatun, "Günah olmayan işlerde, gönül almak için şakalaşmak mürüvvettendir" buyurdu. Hadis-i şerifte, "Çocuklarınıza çeşitli lakap takılmadan, onlarla künyelenin" buyuruldu. Bunun için insanları beğendikleri lakap ve künye ile çağırmakta mahzur yoktur.

2010 YILLIK KÜLLİYATI

04

Nisan

42 yazı · Hikmetler: 32 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 NİSAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1835

“Aranızdaki konuşma emânettir!

İki kişi arasındaki gizli konuşma sırdır. Taraflara emanettir. Emanete hıyanet edilmez. Nitekim bu hususta Resullulah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

“Kişi konuşurken dönüp etrafına bakarsa, onun bu konuşması, konuşmasının dinleyene emânet olduğuna delâlet eder (ifşa edilmemesi gerekir).”

Hazreti Peygamber, başka bir hadîs-i şerifinde bunu kayıtsız şartsız olarak şöyle ifade etmiştir: “Aranızdaki konuşma emânettir”

Hasan Basrî hazretleri şöyle buyurmuştur: “Arkadaşının sırrını söylemen hainliktir”.

Rivayet ediliyor ki Hz. Muaviye, kardeşi Utbe'nin oğlu Velid'e bir sırrını söyledi Velid, babasına dedi ki:

-Ey babacığım! Emîr'ul-Mü'minîn bana bir sırrını söyledi. Ben, emîr'ul-mü'minîn'in başkasından gizlediklerini senden gizlemediğini görüyorum. Sana o sırrı söyleyeyim mi?

-Ey oğul! O sırrı bana söyleme! Çünkü sırrı sakladığın müddetçe o senin elindedir. O sırrı açıklarsan artık o senin aleyhinde olur!

-Babacığım! Bu durum baba ile evlat arasına da girer mi?

-Hayır! Böyle birşey evlât ile baba arasına girmez. Fakat ben senin dilini sırları söylemek suretiyle başıboşluğa alıştırmanı istemem!

Velid dedi ki: Amcam Muaviye'ye geldim ve ona bu durumu haber verdim. Bunun üzerine bana şöyle dedi: 'Ey Velid! Kardeşim (baban) seni yanlışlığın köleliğinden azat etmiştir. Dolayısıyla sırrı açıklamak hainliktir'.

Eğer bu açıklamada başkasının zarar görmesi sözkonusu ise haram olur. Eğer başkasının zarar görmesi sözkonusu değilse alçaklık olur.

Hikmet ehli diyor ki: “İnsan, söylemediği sözün hakimi, söylediği sözün mahkumudur.”

“Sır, insanın esiridir. Açıklayınca, insan ona esir olur.”, “Sırrını akıllıya söylersen, seni zelil görür. Ahmağa söylersen, başkalarına söyler, sana hıyanet

eder.”

HİKMETLER · 2 NİSAN 2010 CUMA · KAYIT 1836

“Akıllı kimse sır küpüdür!”

Sır, gizli kalması ve hiç kimseye söylenmemesi gereken şeydir. Başkaları duyunca, ya mahcup oluruz veya o işi başaramayız. Bunun için sır saklamak, başarının önemli sebeplerinden biridir. Birçok devlet adamı, başarılarının en mühim sebebinin sır saklamak olduğunu bildirmişlerdir. Fatih Sultan Mehmet Han, "Yapacağım işleri, sakalımın bir kılı bilse, onu kopartırım" demiştir. Sırrını söyleyen ekseriya pişman olur.

Hikmet ehli kimseler şöyle söylemişlerdir:

“Akıllı kimse, sır küpüdür.”

“Sırrını anlatmanı isteyene, sırrını söyleme, sırrını ifşa eder.”

“Ahmağın kalbi ağzında, akıllının dili kalbindedir.” Yani ahmak sır saklıyamaz, akıllı sırrı ifşa etmez.

“Bir kişiye söylenen sır, sırlıktan çıkar.”

Sırrı gizleyebilen insan, çok az olduğu için, sırrımızı başkalarına söylememiz uygun olmaz. Başkalarının bize söylediği gizli şeylerini de, adeta unutmalıyız, hiç kimseye söylememeliyiz!

Cenab-ı Hakkın bir ismi de Settardır. Ayıpları, çirkin işleri gizler. İnsanların ayıplarını gizleyen kulunu da sever. Hadis-i şerifte, “Arkadaşının aybını gizleyen, bir ölüyü diriltmiş gibi sevap kazanır” buyuruldu. Bir sözünün duyulması, o kimseye zarar verecekse, o kimse "Bunu kimseye söyleme" demese bile, o sözü gizlemelidir! Hadis-i şerifte, “Bir kimse, etrafına bakınarak bir söz söylerse, o söz dinleyene emanettir” buyuruldu.

Peygamber Efendimiz, “Dostunu günün birinde, aranızın açılabileceğini hesaba katarak, düşmanına da bir gün dost olabileceğini düşünerek itidalli ol” buyuruyor.

Dostumuza bazı sırlar verirsek, ileride düşman olduğunda, bunları koz olarak kullanır ve bizi mahcup eder. Düşmanımıza da düşmanlıkta ileri giderek, ileride

dost olduğumuzda, söylediğimiz kötü sözler ve işlerden dolayı mahcup oluruz. Onun için, dinimizin emrine uyup, dostumuza sır vermekten sakınmalıyız.

Kişi herkese sırrını söylememelidir. Herkesin sözüne kanmamalıdır. İnsanların sözüne değil, işlerine bakmalıdır. Kendisine faydası olmıyan kimseden çok sakınmalıdır. Kendisine faydası olmıyan, başkasına faydalı olamaz.

HİKMETLER · 3 NİSAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1837

Doğruluk, güzel ahlâkın özü

Hazreti Lokman Hakîm'e sordular:

- Güzel ahlakın özü nedir?

- Doğru sözlü olmak, emaneti sahibine vermek ve kendisini ilgilendirmeyen şeylerle ilgilenmemek...

Doğru söylemek dinimizin emridir. Yalan söylemek, çok kötü bir huydur. Yalan, her dinde haramdı. Bütün peygamberler yalan üzerinde çok durmuşlardır. Peygamber efendimiz ümmetine bir nasihatinde şöyle buyurdu:

- Ey ümmet ve eshabım! Doğruluğa yapışınız! Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki, doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de cennete götürür. Kişi doğru insan olarak kalma yollarını araştırdıkça, Allah nezdinde sıddık, çok doğru insan olarak yazılır. Yalandan sakının! Zira, şüphesiz ki, yalan insanı fısk-ı fücura sevkeder. Fısk-ı fücur da cehenneme götürür. Kişi yalancı oldukça ve yalan söyleme yollarını araştırdıkça, Allah nazarında çok yalancı insan olarak yazılır.

Doruluğun unutulması, yalanın yaygınlaşması İslâmiyetten, İslâm ahlâkından ne kadar uzaklaşıldığının bir göstergesidir.

Hâlbuki yalan, günahların en çirkini, ayıpların en fenası, kalbleri karartan bütün kötülüklerin başıdır. Yalan her dinde şiddetle yasaklanmış kötü bir huydur. Doğruluğun faziletini, yalanın kötülüğünü şu hadis-i şerifler açıkça göstermektedir:

"Doğru olun! Doğruluk iyiliğe, iyilik ise, cennete çeker. Yalandan sakının! Yalan kötülüklere, kötülükler ise cehenneme götürür."

"İman sahibi, her hataya düşebilir. Fakat, hainlik yapamaz ve yalan söyleyemez."

Doğruluk saadete, yalan felâkete götürür. Hz. Lokman aleyhisselâma, "Sen bu makama nasıl yükseldin?" diye sorduklarında, "Doğru konuşup, emanete riayet etmekle ve faydasız sözü terk etmekle" buyurdu.

HİKMETLER · 4 NİSAN 2010 PAZAR · KAYIT 1838

Yalandan az kimse kurtulabilir!

Hazret-i Lokman Hakîm oğluna buyurdu ki: "Oğlum, yalandan sakın! Zira o, serçe eti kadar tatlıdır. Ondan az kimseler kurtulabilir."

Hazret-i Ali buyurdu ki: "Allah indinde en büyük hata, yalan konuşmaktır."

Malik bin Dinar hazretleri buyurdu ki: "Doğru ile yalan, biri diğerini çıkarıncaya kadar kalbde boğuşurlar."

Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki: "İçi dışına, sözü işine uymamak, nifaktandır. Nifakın temeli ise yalandır."

Bütün kötülüklerin esası yalandır. Peygamber efendimizin en sevmediği huydur. Eshab-ı kiram da en çok yalana buğzederdi.

Hazret-i Aişe validemiz, "Eshab-ı kiram indinde yalandan daha kötü birşey yoktur. Çünkü, yalanla kâmil imanın bir arada bulunmadığını bilirlerdi." buyurdu.

Tabiînden biri buyurdu ki: "Doğru sözlülük, Allah dostlarının süsüdür. Yalancılık da bedbahtların alamet-i farikasıdır. Nitekim Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde tevbe suresinde bu hususları açıklamıştır: "Bugün, doğruların doğruluğunun kendilerine fayda vereceği bir gündür."

Adamın biri Peygamber efendimize dedi ki:

- Üç günaha tutuldum. Onları yapmadan duramıyorum. Bunlardan nasıl kurtulabilirim. Bunlar; zina, yalan ve içki.

Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

- Yalanı benim için terket!

Adam gitti. Bir günahı işleyeceği zaman, kendi kendine, “Eğer bu günahı yaparsam, Resûlullah sorduğunda,’Evet’ dersem suçum meydana çıkar. ‘Hayır yapmadım’ dersem, yalan söyleyerek verdiğim sözü tutmamış olurum.” diye düşündü. Diğer günahları işleyeceği zaman da aynı şekilde düşünerek kötü huylarını terk etti.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: “Üç şey vardır ki, bunlardan biri kimde bulunursa, namaz kılsa da, oruç tutsa da münafıktır. Konuşunca yalan söyler, söz verince durmaz, kendisine verilen emanete hıyanet eder.”

HİKMETLER · 5 NİSAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1839

Olgunluğun alâmeti

Yalancılık ne kadar kötüyse, doğruluk da o kadar iyi, güzel ve faziletlidir. Peygamber aleyhisselâma olgunluğun alâmeti sorulduğunda, “Doğru konuşmak ve doğrulukla iş yapmaktır.” buyurdu. İnsan her işinde, her sözünde doğru olmalıdır. İç ile dışın bir olması adalettir. İçinin dışından iyi olması fazilettir. İçi dışına uymayan insana doğru denmez.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Bir müminin kalbi doğru olmayınca, imanı doğru olmaz. Dili doğru olmayınca da kalbi doğru olmaz.”

Resulullah Efendimiz buyurdu ki: “Ey ümmet ve eshabım, siz bana, altı şeyi tekeffül ediniz, altı şeye riayet edeceğinize söz veriniz. Ben de size cenneti tekeffül edeyim, cennetlik olacağınıza dair size söz vereyim: 1- Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz! 2- Vaat ettiğiniz zaman vaadinizi yerine getiriniz! 3- Emanete hıyanet etmeyiniz! 4- Zinadan uzak durunuz! 5- Gözlerinizi haramdan koruyunuz. 6- Ellerinizi haramdan çekiniz, harama yaklaştırmayınız!

Abdullah İbni Mesud hazretleri buyurdu ki: Sözün en doğrusu Kelamullah, Kur’an-ı kerimdir. En şereflisi zikrullahtır. Körlüğün, basiretsizliğin en zararlısı kalb körlüğü, kalb basiretsizliğidir. Az olup fakat kifâyet eden, çok olup fakat gâfil edenlerden daha hayırlıdır. Nedametlerin en büyüğü ve en zararlısı kıyamet günündeki nedamettir. En hayırlı zenginlik, gönül zenginliğidir. Azıkların en hayırlısı takvadır. İçki günahların davetçisidir. Gençlik, deliliğin bir şubesidir. Hataların en büyüğü dilin yalanıdır.

Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

Yalan ancak üç yerde câizdir:

1- Düşmanla yapılan harpte. Zira harp bir hileden ibarettir,

2- Dargın iki müminin arasını bulma hususunda,

3- Kadın ile kocası arasındaki dargınlığı giderme hususunda.

Peygamber efendimiz, "Yâ Rabbî, dilimi yalandan, kalbimi nifaktan, amelimi riyâdan, gözümü hıyanetten temizle ve koru! Gönülden geçenler senden gizli değildir." şeklinde duâ etmemizi tavsiye ederlerdi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1845

İbni Teymiyye Mardin'de tartışıldı

Geçen hafta, İslam dünyasının önde gelen 20 din adamı, Küresel Yenilik ve Rehberlik Merkezi (GCRG) ile Canopus Consulting adlı Londra merkezli düşünce kuruluşlarının organize ettiği, Artuklu Üniversitesi'nin ev sahipliği yaptığı konferans için dün Mardin'de bir araya gelerek; İbni Teymiyye'nin terör örgütlerine referans olan fikirlerini tartıştı. Peki, günümüzün en önemli problemi olan terör belasına fikir babalığı yapan İbni Teymiyye kimdir?

İyi bir tahsil gören, çok kitap okuyan ve ilim sâhibi olan İbni Teymiyye, daha sonra ilminin çokluğuna aldanarak müderris olan babasının ve hocalarının doğru yolunu bıraktı. Kendi görüşlerini üstün görerek Ehl-i sünnet yolundan ayrıldı. Bozuk fikirleri sebebiyle müderrislik vazîfesinden alınarak hapsedildi. İki sene sonra tövbe edince serbest bırakıldı. Sözünde durmadığı için tekrar hapsedildi. Yine tövbe etti ve tekrar serbest bırakıldı. Şam'a gelerek yerleşti. İnsanlardan tecrid edildi; 1328'de burada öldü

İbni Teymiyye, İslam tarihinde bir benzeri olmayan, şahsına münhasır bir kimsedir. Hiçbir âlimi beğenmez, Eshabı kiram ve dört mezheb imamı dahil herkesin yanlış yaptığını söylerdi. Karşısındakini küçümsemek, büyüklerle alay etmek âdeti idi. Ehl-i sünnete karşı, isyan bayrağı çekti. İslâm âlemine fitne, fesat ateşi saldı.

Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden nasıl farklı hüküm çıkartabilirim diye kafa yormuş; bunun için de çoğu hükümleri icmadan, İslam âlimlerinin ittifaklarından farklı olmuştur.

Bu farklı hükümler İslamı bölmek, parçalamak istiyen İslam düşmanlarına malzeme olmuştur. Bunun için hemen hemen bütün sapık, bozuk, Ehli sünnet dışı akımlar hep İbni Teymiyye'nin fikirlerinden faydalanmışlar; bozuk düşüncelerini bu fikirler üzerine bina etmişlerdir. Örneğin, İngiliz ajanı Hempher vasıtasıyla kurdukları Vehhabilik, İbni Teymiyye'nin sapık fikirleri ile ingiliz câsûsu Hempher'in yalan ve hîlelerinin karışımından ibarettir.

Geçmişten günümüze; İbni Kesir, Zehebi, İbnül Kayyum Cevziye, Abdülvehhab, Şevkani, Efgani, Abduh, Reşid Rıza, Mevdudi, Hasan Nedvi, El Benna, S.Kutup, A.Hamdi Akseki ve günümüz bazı ilahiyat mensupları, İhvanı Müslimin, El Kaide hareketi, İbni Teymiyye'nin fikirlerini savunmuşlardır.

Batılılar yıllardır, İslamı bölmek, Müslümanları birbirine düşürmek için İbni Teymiye'nin fikirlerini gündemde tutup dolaylı destek verdiler. Sonra da oturup, Müslümanların birbiri ile kaygalarını, birbirlerini öldürmelerini zevkle seyrettiler. Ne zaman ki iş tersine döndü, bumerang gibi, ok geri dönüp sahibini hedef aldı; intihar bombacıları, toplu öldürme terör eylemleri başladı, birden telaşa, korkuya kapıldılar.

Bu ikiyüzlülüktür. Müslümanlara her türlü ölümü, zulümü reva göreceksin, kendine gelince; bu haksızlıktır, terördür diyeceksin, bu adalete, insanlığa sığmaz. Ehli sünnet âlimleri, fitnenin, terörün her türlüsünü lanetlemişler, Müslüman - Hıristiyan kime yapılırsa yapılsın hepsine kesin bir tavırla karşı çıkmışlar. Bir insanı haksız şekilde öldürmeyi, bütün insanlığı öldürmek şeklinde ifade etmişlerdir.

Ehli sünnet âlimleri, her zaman, İbni Teymiyye'nin diğer pek çok fikirleri gibi, İşgalcileri ve bunlarla mücadele etmeyen Müslümanları düşman ilan eden Mardin fetvasının da yanlış olduğunu; bu fetva ile iki Müslüman askerinin savaştığını, kardeş kanı dökülmesine, binlerce müslümanın ölmesine sebep olduğunu bildirmişlerdir.

Teymiyye'nin fikirleri Müslümanları birbirine düşürmek için kullanıldığı gibi; dinde reform, yenilik yapmak isteyenler de hep İbni Teymiyye'nin sapık fikirlerinden istifade etmişlerdir. Yani, İbni Teymiyye dinde reformcuların da fikir babasıdır. Son devir büyük İslâm âlimi Seyyid Abdülhakîm Arvasi kuddise sirruh,

“Dinde reform sapıklığını ortaya ilk çıkaran, İbni Teymiyye oldu. Bu sapıklık sonradan, câhiller ve islâm düşmanları tarafından küfre kadar götürüldü” buyurmuştur.

Mâlikî âlimlerinden Tâhir Muhammed Süleymân, (Zahîretül-fıkhil-kübrâ) kitabında, “İbni Teymiyye’nin sözlerinin kıymeti yoktur. O, dalâlettedir ve müslümanları dalâlete (bid’ate, küfre) sürüklemektedir. Müslümanların icmâ'ından (söz birliğinden) ayrılmış, bid'at yolunu tutmuştur. İslâm âlimleri, onun dalâlette olduğunu, sözbirliği ile bildirdi” demiştir.

HİKMETLER · 6 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1840

Doğruluk kurtarır!

Hazreti Ali buyurdu ki: “Doğruluk emanet, yalancılık hıyanettir. Doğruluk kurtarır, yalan felâkete sürükler. Emanete hıyanet etmemek, imandandır; güleryüzlülük ihsandandır. Kanaat insanı zengin yapar, yerinde kullanılmayan zenginlik azdırır. Affetmek fazilettir. Dünya aldatır, şehvet kandırır. Lezzet oyalar, nefsin arzuları alçaltır. Haset yıpratır, nefret çökertir.”

Abdullah bin Amr buyurdu ki: “ Nasıl dirhemlerini kaybettğin zaman üzülüyorsun, doğru sölylemeyip yalan söylediğin veya başka kötü bir şey konuştuğun zaman için de üzül. Seni ilgilendirmeyen şeyi konuşma!”

“İnsanların bir kısmı dili sebebiyle ikram görür. Bir kısmı dili yüzünden hor görülür, sevilmez. Akıllı kimse, dili sebebiyle sevilmiyenlerden olmaz. O, kendini diliyle herkese sevdirir.” Hayaya yapışıp, hayâsızlığı terk etmekle ilgili olarak buyurdukları: Resûlullah efendimiz (s.a.v.) buyurdular ki: “İlk Peygamberlik sözünden insanların duydukları: Eğer utanmıyorsan istediğini yap.”

İsmail bin Abdülmelik şöyle anlatır: “Halife Abdülmelik bin Mervân, çocuklarına Kur’ân-ı kerîm öğrettiğim gibi, doğruluğu öğretmemi, öldürücü bir zehir gibi olan yalandan onları sakındırmamı, bu husûsta onları terbiye etmemi bana emretmiştir.”, “Kişiye, her duyduğunu söylemesi, ona yalan olarak yeter.”

Resûlullah Efendimiz buyurdu ki: “Allahü teâlâ dili, bedenin diğer uzuvlarına üstün kıldı. Onun derecesini yükseltti. Çünkü, Allahü teâlâ kendi birliğini, ortağı

olmadığını, vücûdun diğer kısımları arasından ona söyletti. Öyleyse, akıllı bir kimsenin, Allahü teâlânın kendi birliğini ve büyüklüğünü konuşturmak için yarattığı böyle bir âleti, yalana alıştırması asla yakışmaz. Bilakis, insana, dilini devamlı doğruyu söylemeye, dünyâ ve âhırette kendisine fâide verecek şeylere alıştırması lâzımdır. Dil neye alıştırılırsa, onu ister, onu konuşur. Yalana alıştırılırsa, yalan söylemeye başlar."

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1846

İbni Teymiyye'nin aykırı fikirleri

İbni Teymiyye, Hulefâ-i Râşidîn (dört büyük halîfe), diğer Eshâb-ı kirâm ve din büyüklerini küfürle ithâm edecek derecede ileri geri sözler sarfetti. Allahü teâlânın ve peygamberlerin sıfatlarını ve tasavvufu, şefaati inkâr edip, evliyâyı küfürle ithâm etti.

İbni Teymiyye'nin bozuk fikirlerinden bâzılarını büyük âlim İbn-i Hacer-i Mekkî, Fetâvâ-i Hadîsiyye kitâbında şöyle bildirmektedir.

1- Allahü teâlâya oturmak, kalkmak, yürümek, inmek, çıkmak gibi insanlara mahsus sıfatlar izâfe etmektedir. Hâlbuki; Allahü teâlâ, hiçbir bakımdan insanlara (ve diğer mahlûklara) benzemez, zamandan ve mekândan münezzehtir, uzaktır.

2- Peygamberlerin mâsumiyyetini (günahtan korunmuş olduklarını) reddetmiştir. Hâlbuki, mâsumiyyet peygamberlerin sıfatlarındandır.

3- Cehennemin ebedî olmadığını ve kâfirlerin Cehennemde ebedî, sonsuz kalmayacağını söylemiştir. Hâlbuki Cehennemin ebedî olduğunu ve kâfirlerin burada ebedî, sonsuz kalacağını Kur'ân-ı kerîm haber vermektedir.

4- Muhyiddîn-i Arabî, Sadreddîn Konevî gibi bâzı tasavvuf büyüklerini küfürle ithâm etmiş, tasavvufu reddetmiştir. Hâlbuki tasavvuf, Peygamber efendimiz zamânından beri vardı ve tasavvuf büyüklerine hiçbir Ehl-i sünnet âlimi dil uzatmadı.

5- Başta Peygamber efendimizin kabr-i şerîfleri olmak üzere Eshâb-ı kirâmın, velîlerin, âlimlerin ve sâlih Müslümanların kabirlerinin ziyâret edilmesine karşı çıkmış, bunları şefâate vesîle kılmayı da harâm saymıştır.

Ayrıca; üç talak bir talak sayılır, şartlı talakta yemin kefareti vermek kafidir, âdetli kadın tavaf yapabilir, namazın kazası olmaz, gibi kural dışı, Ehli sünnet âlimlerin bildirdiklere aykırı yanlış hükümler verdi. Luther adındaki papaz gibi İslamda reform yapmaya çalıştı.

İbni Teymiyye'nin İslâm âlemindeki şöhreti; dindeki büyüklüğünden değil, kendisinden sonra ortaya çıkıp, mezhepsizlik fikrini yaymaya çalışanlar ile, kendi kısa akıllarına göre dinde değişiklik yapmak isteyenlerin sapıklıklarına kaynak olması sebebiyledir. İslamı içerden yıkmak isteyenlerin gizli desteği iledir. Mısır'da yetişen dinde reformcular ve Vehhâbîler, tuttukları bozuk yoldaki fikirlerine delil olarak yalnız İbni Teymiyye ve talebelerinin ileri sürdüğü yanlış görüşleri göstermekte ve ona dayanmaktadırlar.

Ehl-i sünnet alimlerinden Yusuf Nebhanî, Şevahidü'l-Hakk'da, "İbni Teymiyye, dalgaları kıyıyı döven gürültülü bir deniz gibidir. Bazen sahile inci ve mercan bırakır; çoğu zaman da taşları ve midye kabuklarını, pislikleri ve hayvan leşlerini bırakır." demiştir.

İbni Teymiyye İmam-ı Gazâlîyi kusurlu göstermektedir. Büyük âlim (İbni Hacer-i Mekkî) hazretleri, (El-a'lâm bi-kavâtı'ıl-islâm) kitabında buyuruyor ki, "İmâm-ı Gazâlînin yazılarında kusur bulan kimse, yâ haset edip onu çekemiyendir, yâhut da, zındıktır".

İbni Hacer-i Mekkî Fetâvel-hadîsiyye kitabında da, "İbni Teymiyye'nin gözlerini kör, kulakları sağırdır. Birçok alim, bunun işlerinin bozuk, sözlerinin yalan olduğunu bildirmişler ve vesikalarla ispat etmişlerdir" demiştir.

İbni Âbidîn, (El-Ukûd-üd-dürriyye) kitabında diyor ki: "İmâm-ı Gazâlî âlim değildi diyen kimse, câhillerin echeli ve fâsıkların en kötüsüdür. O, zamanının hüccet-ül-islâmı ve âlimlerin en üstünü idi.).

İmam-ı Şarani hazretleri buyuruyor ki: "İbni Teymiyye, tasavvufu inkâr eder, evliyaya, ariflere dil uzatırdı. Kitaplarını okumaktan, yırtıcı hayvandan kaçar gibi kaçmalıdır."

Bunların dışında güvenilir âlimlerden olan; Takiyyüddîn Sübkî, İmâm-ı Rabbânî, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî, Muhammed bin Ali Zemlikânî, Zeynî Dahlan, Mustafa Sabri Efendi, Zâhid-ül-Kevserî, Abdülhakîm Arvâsî, Ahmed Davudoğlu ve Hüseyin Hilmi Işık kuddise sirruh gibi zatlar kitaplarında İbni Teymiye'nin fikirlerinin bozukluğunu delilleri ile dile getirmişlerdir. Daha geniş bilgi için, "Faideli bilgiler" (Hakikat Kitabevi) kitabına bakılmalıdır.

HİKMETLER · 7 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1841

Doğruluğun gücü!

Abdülkadiri Geylani hazretleri anlatır: İlim tahsili için evden ayrılırken annem, elbisemin iç kısmına görülmiyecek şekilde babamdan kalma kırk altın koydu. İhtiyaç hâlinde, bunları harcamamı söyledi. Sonra ağlıyarak dedi ki:

- Allah sana selâmet versin! Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için, ilim tahsîline gitmene ve benden ayrılmana râzı oldum. Belki bir daha seninle görüşemiyeceğim. İnşâallah âhırette görüşeceğiz. Senden istediğim bir şartım var. Şartım şudur: Her ne olursa olsun, yalan söylemiyeceksin! Her zaman doğruluk üzerinde bulunacaksın!

Yola çıktık. Hemedan'ı geçince altmış kişilik bir eşkıya grubu yolumuzu kestiler. Herkesin parasını, kıymetli eşyalarını aldılar. Ben de bir kenarda, olup bitenleri seyrediyordum. Bir ara eşkıyânın biri yanımdan geçerken, şaka yollu neyin var diye bana sordu. Kırk altınım var, dedim.

Eşkıyâ beni dalga geçiyor zannederek, üzerimi aramadan çekip gitti. Başka bir eşkıyâ gelip, o da aynı şeyi sordu. Ona da "Kırk altınım var" diye cevap verdim. O da sözümü önemsemeyip, gitti. Bunlar reîslerinin yanında benden bahsedince, reîsleri beni yanına çağırıp sordu:

- Yanımda kırk altınım var diyormuşsun! Bizimle dalga geçmeğe utanmıyor musun?

- Hayır ben yalan söylemiyorum. İsterseniz, söküp bakabilirsiniz.

Eşkıyâdan birisi gelip, elbisemin içindeki gizli yeri söktü. Altınları çıkarttı. Reisleri şaşırıp bana sordu: “Evlâdım biz senin üzerini aramadık. Gizli yerde olduğu için arasak da bulamazdık. Biz sorduğumuzda, "Bir şeyim yok" deseydin, geçer giderdik. Altınların sana kalırdı. Bu altınlara yazık değil mi, niçin doğruyu söyledin?”

Ben de, “Ben ilim tahsîli için Bağdat'a gidiyorum. Annem yola çıkarken bana vasiyet etti ve dedi ki: "Ne olursa olsun yalan söylemiyeceksin." Ben de anneme söz verdim. Sözümde durmayıp, anneme ihânet edemem. Bunun için doğruyu söyledim.” dedim.

Bu cevabın karşısında, eşkıyâ reîsi bana dönüp ağlıyarak şunları söyledi:

- Bunca senedir, beni yaratan Rabbime verdiğim sözde durmadım. O'nun yasak ettiği işleri yaptım. Senin bu hâlin beni kendime getirdi. Hepinizin huzûrunda tevbe ediyorum.

Reîslerinin bu hâlini gören eşkıyâ, "Biz de tevbe ettik." diyerek, aldıkları bütün malları sahiplerine verdiler. İlk defa elimde tevbe eden, bu altmış kişidir.

HİKMETLER · 8 NİSAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1842

Yalan, her dinde harâmdı

Yalan söylemek, çok kötü bir huydur. Yalan, her dinde harâmdı. Bütün peygamberler yalan üzerinde çok durmuşlardır. Hazret-i Lokman şöyle buyurdu: “Yalandan çok sakın. Çünkü dîni bozar ve insanlar yanında i'tibârı azaltır. Bununla hayânı, değerini ve makamını kaybedersin. Yalan söyleyen kimsenin nûru gider, kötü huylu olan kimsenin gam ve kederi çoğalır. Anlayışsız kimseye bir mes'ele anlatmak, bir kayayı yerinden ayırmaktan daha zordur.”

İbni Mes'ûd hazretleri buyurdu ki: “Münâfığın üç hâlinden ibret alınız. Onu bu üç tavrı ile değerlendiriniz. Konuştu mu yalan konuşur. Va'dedince sözünde durmaz. Sözleştiği zaman haksızlık ve zulüm eder. Allahü teâlâ münâfıkların bu özelliklerini Tevbe sûresinde şöyle beyân buyurmaktadır: “İçlerinden kimi de, ‘Eğer Allah bize lûtfundan ihsân ederse, yemin olsun ki zekâtını vereceğiz, muhakkak sâlihlerden olacağız’ diye Allaha söz vermişti. Ne zaman ki Allah kendilerine lûtfundan verince de onunla cimrilik edip, va'dlerinden döndüler. Onlar öyle dönektir işte!”

Huzeyfe ibni Yamânî hazretleri buyurdu ki: “Resûlullahın zamanında bir adam bir yalan söyledi mi bununla münâfık olurdu, ya'nî bu bir yalan onun münâfıklığına delîl sayılırdı. Hâlbuki bugün ben, sizden birinin günde on yalanını duyuyorum...”

Müslümanın, kendisini münâfıklık alâmetlerinden koruması gerekir. İnsan kendisini yalancılığa alıştırır, onu kendisine huy edinirse, durumu tehlikeli olur.

Yalancılığın ve söylediği yalanların günâhı kendisine yüklendiği gibi, o husûsta kendisine uyanların günâhı da yine kendisine yüklenir.

Münâfıklık, kişinin dışının içine uymaması demektir. Sözü, özüne uymaz. İ'tikâd edilecek şeylerde münâfıklık yapmak, küfürdür. İşlerinde ve sözlerinde münâfıklık yapmak, harâm olur.

Kişinin tevbesi dört şeyde belli olur: 1) Dilini lüzûmsuz sözlerden, gıybetten, yalandan koruyorsa, 2) Kalbinde hiç bir kimseye ne hased, ne de düşmanlık beslemiyorsa, 3) Kötü kişilerden uzak duruyorsa, 4) Ölüme hazırlanarak geçmiş günâhlarına nedâmet duyuyor, onlara tevbe, istigfâr ediyor ve Rabbinin tâatına yöneliyorsa.

HİKMETLER · 8 NİSAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1885

Yalan, her dinde harâmdı

Yalan söylemek, çok kötü bir huydur. Yalan, her dinde harâmdı. Bütün peygamberler yalan üzerinde çok durmuşlardır. Hazret-i Lokman şöyle buyurdu: "Yalandan çok sakın. Çünkü dîni bozar ve insanlar yanında i'tibârı azaltır. Bununla hayânı, değerini ve makamını kaybedersin. Yalan söyleyen kimsenin nûru gider, kötü huylu olan kimsenin gam ve kederi çoğalır. Anlayışsız kimseye bir mes'ele anlatmak, bir kayayı yerinden ayırmaktan daha zordur."

İbni Mes'ûd hazretleri buyurdu ki: "Münâfığın üç hâlinden ibret alınız. Onu bu üç tavrı ile değerlendiriniz. Konuştu mu yalan konuşur. Va'dedince sözünde durmaz. Sözleştiği zaman haksızlık ve zulüm eder. Allahü teâlâ münâfıkların bu özelliklerini Tevbe sûresinde şöyle beyân buyurmaktadır: "İçlerinden kimi de, 'Eğer Allah bize lûtfundan ihsân ederse, yemin olsun ki zekâtını vereceğiz, muhakkak sâlihlerden olacağız' diye Allaha söz vermişti. Ne zaman ki Allah kendilerine lûtfundan verince de onunla cimrilik edip, va'dlerinden döndüler. Onlar öyle dönektir işte!"

Huzeyfe ibni Yamânî hazretleri buyurdu ki: "Resûlullahın zamanında bir adam bir yalan söyledi mi bununla münâfık olurdu, ya'nî bu bir yalan onun münâfıklığına delîl sayılırdı. Hâlbuki bugün ben, sizden birinin günde on yalanını duyuyorum..."

Müslümanın, kendisini münâfıklık alâmetlerinden koruması gerekir. İnsan kendisini yalancılığa alıştırır, onu kendisine huy edinirse, durumu tehlikeli olur. Yalancılığın ve söylediği yalanların günâhı kendisine yüklendiği gibi, o husûsta kendisine uyanların günâhı da yine kendisine yüklenir.

Münâfıklık, kişinin dışının içine uymaması demektir. Sözü, özüne uymaz. İ'tikâd edilecek şeylerde münâfıklık yapmak, küfürdür. İşlerinde ve sözlerinde münâfıklık yapmak, harâm olur.

Kişinin tevbesi dört şeyde belli olur: 1) Dilini lüzûmsuz sözlerden, gıybetten, yalandan koruyorsa, 2) Kalbinde hiç bir kimseye ne hased, ne de düşmanlık beslemiyorsa, 3) Kötü kişilerden uzak duruyorsa, 4) Ölüme hazırlanarak geçmiş günâhlarına nedâmet duyuyor, onlara tevbe, istigfâr ediyor ve Rabbinin tâatına yöneliyorsa.

HİKMETLER · 9 NİSAN 2010 CUMA · KAYIT 1843

Allahü teâlânın razı olduğu dört şey!

Cebrâil aleyhisselâm, Peygamber efendimizin yanına gelip dedi, “Yâ Resûlallah, Allahü teâlâ Ca'fer-i Tayyâr'ın dört şeyinden râzıdır, memnundur.” dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, “Ey Ca'fer, Allahü teâlânın sende, râzı olduğu dört haslet hangileridir?” diye sordu. O şöyle cevap verdi:

“Ey Allahın Resûlü, hiçbir zaman putlara secde etmedim, çünkü onlardan fayda ve zarar gelmiyeceğini biliyordum. Hiçbir zaman şarap içmedim, çünkü aklı giderdiğini gördüm. Hiçbir zaman yalan söylemedim, çünkü yalan söyliyen benim indimde çok aşağılık bir kişi idi. Yalan söyleyip aşağı insan olmak istemedim. Hiç zinâ etmedim. Bir başkası bu çirkin işi, benim hanımıma yapsa, benim de haberim olsa, ne kadar üzüleceğimi, ne kadar mahcup ve utanılacak hâle düşeceğimi düşündüm, herkes de böyle olur bildim.”

Bunu dinliyen Peygamber efedimiz: “Sen, bu hasletlerin ile meleklerle beraber olmaya lâyıksın” buyurdu.

Ca’fer-i Sâdık hazretleri buyurdu ki: Beş kişinin sohbetinde bulunmaktan sakın:

1- Yalan söyliyenden sakın, çünkü ona dâimâ aldanırsın.

2- Ahmaktan sakın, çünkü sana iyilik yapayım derken kötülük yapar.

3- Bâhilden sakın, çünkü en çok işine yarıyacağı zaman seni bırakır.

4- Kötü kalbli kişiden sakın, çünkü işi düşünce seni harcar.

5- Fâsıktan sakın, çünkü seni bir lokma ekmeğe satar.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: “Rüyamda bir kişi bana geldi ve 'Kalk!' dedi. Onunla birlikte kalktım. Bir de gördüm ki iki kişinin yanındayım. Onlardan biri ayakta, diğeri oturmuş... Ayakta olanın elinde çengeller vardı. O çengelleri oturan kişinin ağız boşluğundan geçiriyor, dudakları omuzlarına yetişinceye kadar çengelleri çekip uzatıyordu. Sonra tekrar çekiyordu. Sonra çengeli çıkarıp ağzının öbür tarafına takıyor, onu çektiği zaman, öbür tarafı eskisi gibi oluyordu. Beni kaldırana 'Bu manzara nedir? dedim. Bana dedi ki: 'Şu oturan kişi yalancıdır. Kıyamete kadar kabrinde bu şekilde azap görecektir.”

HİKMETLER · 9 NİSAN 2010 CUMA · KAYIT 1886

Allahü teâlânın razı olduğu dört şey!

Cebrâil aleyhisselâm, Peygamber Efendimizin yanına gelip dedi, “Yâ Resûlallah, Allahü teâlâ Ca'fer-i Tayyâr'ın dört şeyinden râzıdır, memnundur.” dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, “Ey Ca'fer, Allahü teâlânın sende, râzı olduğu dört haslet hangileridir?” diye sordu. O şöyle cevap verdi:

“Ey Allahın Resûlü, hiçbir zaman putlara secde etmedim, çünkü onlardan fayda ve zarar gelmiyeceğini biliyordum. Hiçbir zaman şarap içmedim, çünkü aklı giderdiğini gördüm. Hiçbir zaman yalan söylemedim, çünkü yalan söyliyen benim indimde çok aşağılık bir kişi idi. Yalan söyleyip aşağı insan olmak istemedim. Hiç zinâ etmedim. Bir başkası bu çirkin işi, benim hanımıma yapsa, benim de haberim olsa, ne kadar üzüleceğimi, ne kadar mahcup ve utanılacak hâle düşeceğimi düşündüm, herkes de böyle olur bildim.”

Bunu dinliyen Peygamber Efedimiz: “Sen, bu hasletlerin ile meleklerle beraber olmaya lâyıksın” buyurdu.

Ca’fer-i Sâdık hazretleri buyurdu ki: Beş kişinin sohbetinde bulunmaktan sakın:

1- Yalan söyliyenden sakın, çünkü ona dâimâ aldanırsın.

2- Ahmaktan sakın, çünkü sana iyilik yapayım derken kötülük yapar.

3- Bâhilden sakın, çünkü en çok işine yarıyacağı zaman seni bırakır.

4- Kötü kalbli kişiden sakın, çünkü işi düşünce seni harcar.

5- Fâsıktan sakın, çünkü seni bir lokma ekmeğe satar.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: “Rüyamda bir kişi bana geldi ve 'Kalk!' dedi. Onunla birlikte kalktım. Bir de gördüm ki iki kişinin yanındayım. Onlardan biri ayakta, diğeri oturmuş... Ayakta olanın elinde çengeller vardı. O çengelleri oturan kişinin ağız boşluğundan geçiriyor, dudakları omuzlarına yetişinceye kadar çengelleri çekip uzatıyordu. Sonra tekrar çekiyordu. Sonra çengeli çıkarıp ağzının öbür tarafına takıyor, onu çektiği zaman, öbür tarafı eskisi gibi oluyordu. Beni kaldırana 'Bu manzara nedir? dedim. Bana dedi ki: 'Şu oturan kişi yalancıdır. Kıyamete kadar kabrinde bu şekilde azap görecektir.”

HİKMETLER · 10 NİSAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1844

“Rabbim için bin sürü feda olsun!”

Peygamber Efendimizin, İslâmiyeti yaymaya başladığı zamanlarda, Mekke'de Rügâne isminde meşhur bir pehlivan vardı. Çok kuvvetli idi. Kimse sırtını yere getiremiyordu.

Rügâne çobanlık yapardı. Birgün, şehir dışında Resûlullah Efendimizle karşılaştı. Peygamber Efendimiz kendisine: “ Yâ Rügâne! Niçin müslüman olmuyorsun?” buyurdu. O da, “ Senin peygamber olduğuna bir şâhidin, bir delilin var mı?” dedi.

Peygamber efendimiz: “ Seninle güreşelim, sırtın yere gelirse, îmân eder misin?” di sordu.

Rügâne: “Evet îmân ederim” dedi. Sonra güreşe başladılar. Daha güreşin başında iken, Rügâne'nin sırtı yere geldi. Rügâne, buna bir ma'nâ veremedi. Sırtının nasıl yere geldiğini anlıyamadı. Ayağa kalkıp: “Bir yanlışlık oldu, tekrar güreşelim” dedi.

Peygamber Efendimiz kabûl buyurdu, tekrar güreşe başladılar. Rügâne'nin sırtı yine yere geldi. Rügâne: “Bir daha güreşelim” diye teklif etti.

Üçüncü defa sırtı yine yere geldi. Artık, i'tirâz edecek hâli kalmadı. Mahcup bir şekilde Peygamber efendimize: “Benim îmân etmeye niyetim yok idi. Sırtımın yere geleceği hâtırımdan bile geçmemişti. Şimdi, kuvvetinin benden daha çok olduğunu kabûl ettim. Ayrıca bu işe çok şaştım. Kimse benim sırtımı yere getiremezken, sen nasıl getirdin? Seni tebrik ediyorum. Sürümün yarısını sana hediye ediyorum” deyip oradan ayrıldı.

Peygamber efendimiz de, sürüyü alıp, Mekke'ye doğru yürümeye başladı. Daha sonra Rügâne, koşarak Resûlullah efendimizin yanına geldi: “Mekkeliler, ‘Bu sürüyü nereden buldun’ derlerse ne cevap vereceksin?” diye sordu. Peygamber Efendimiz şöyle cevap verdi: “Rügâne hediye etti, derim.”, “Ne için hediye etti derlerse” “Onunla güreş ettik. Sırtını yere getirdim. Kuvvetimi beğendi de verdi, derim.”, “Aman öyle söyleme! Şanım, şerefim yok olur. (Sözlerim hoşuna gitti de verdi) dersen iyi olur. “Ben hiç yalan söylememek için Rabbime söz verdim”, “Öyle ise, sürüyü geriye ver!” “Alırsan al! Rabbimin rızâsı için, bin sürü fedâ olsun!”

Rügâne, Resûlullah efendimizin bu îmânına, bu doğruluğuna âşık oldu, hemen (Kelime-i şehâdet) söyliyerek müslüman oldu.

HİKMETLER · 10 NİSAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1887

“Rabbim için bin sürü feda olsun!”

Peygamber Efendimizin, İslâmiyeti yaymaya başladığı zamanlarda, Mekke'de Rügâne isminde meşhur bir pehlivan vardı. Çok kuvvetli idi. Kimse sırtını yere getiremiyordu.

Rügâne çobanlık yapardı. Birgün, şehir dışında Resûlullah Efendimizle karşılaştı. Peygamber Efendimiz kendisini imana çağırdı. O da, “ Senin peygamber olduğuna bir şâhidin, bir delilin var mı?” dedi.

Peygamber Efendimiz, “ Seninle güreşelim, sırtın yere gelirse, îmân eder misin?” dye sordu. Rügâne, “Evet îmân ederim” dedi. Sonra güreşe başladılar.

Daha güreşin başında iken, Rügâne'nin sırtı yere geldi. Rügâne, buna bir ma'nâ veremedi. Sırtının nasıl yere geldiğini anlıyamadı. Ayağa kalkıp, “Bir yanlışlık oldu, tekrar güreşelim” dedi.

Peygamber Efendimiz kabûl buyurdu, tekrar güreşe başladılar. Rügâne'nin sırtı yine yere geldi. Rügân,: “Bir daha güreşelim” diye teklif etti.

Üçüncü defa sırtı yine yere geldi. Artık, i'tirâz edecek hâli kalmadı. Mahcup bir şekilde Peygamber Efendimize, “Benim îmân etmeye niyetim yok idi. Sırtımın yere geleceği hâtırımdan bile geçmemişti. Şimdi, kuvvetinin benden daha çok olduğunu kabûl ettim. Ayrıca bu işe çok şaştım. Kimse benim sırtımı yere getiremezken, sen nasıl getirdin? Seni tebrik ediyorum. Sürümün yarısını sana hediye ediyorum” deyip oradan ayrıldı.

Peygamber Efendimiz de, sürüyü alıp, Mekke'ye doğru yürümeye başladı. Daha sonra Rügâne, koşarak Resûlullah Efendimizin yanına geldi, “Mekkeliler, ‘Bu sürüyü nereden buldun’ derlerse ne cevap vereceksin?” diye sordu. Peygamber Efendimiz şöyle cevap verdi: “Rügâne verdi derim.”, “Ne için verdi derlerse” “Onunla güreş ettik. Sırtını yere getirdim. Kuvvetimi beğendi de verdi, derim.”, “Aman öyle söyleme! Şanım, şerefim yok olur. (Sözlerim hoşuna gitti de verdi) dersen iyi olur. “Ben hiç yalan söylememek için Rabbime söz verdim”, “Öyle ise, sürüyü geriye ver!” “Alırsan al! Rabbimin rızâsı için, bin sürü fedâ olsun!”

Rügâne, Resûlullah efendimizin bu îmânına, bu doğruluğuna âşık oldu, hemen (Kelime-i şehâdet) söyliyerek müslüman oldu.

HİKMETLER · 11 NİSAN 2010 PAZAR · KAYIT 1849

Pek bayağı ve en aşağı iş

Yalan söylemek, pek bayağı ve en aşağı bir iştir. Dünyada zilleti gerektiren şeylerin en büyüğüdür. Âhırette ise zelîl ve rüsvây olmayı îcâb ettiren pek fenâ birşeydir.

Yalan, münâfıklığın en büyük alâmetlerindendir. Ahlâkın düşüklüğünü gösteren kuvvetli bir delîldir. Yalancıya hiçbir zaman güvenilmez. Yalancı, konuştuğu zaman doğru konuşmaz. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: “Sözün âfeti yalan söylemektir.”, “Hatâların en büyüğü, yalan konuşmaktır.”

Ahnef bin Kays buyurdu ki: “Akıllı ve şerefli bir mü’min yalan söylemez. Gıybet ve hıyânet etmez.”

Hazreti Ömer buyurdu ki: “Hiçbir kimse, mizah yaparken yalan söylemeyi terketmedikçe îmânın hakîkatine kavuşamaz.”

Buhterî; “Ne ciddi ne de şaka hâlinde yalan söylemek insana yakışmaz” buyurdu.

Yezid bin Meysere buyurdu ki: “Ağacın dibine dökülen su, ağacı yeşerttiği gibi, yalan da kötülükleri sulayıp, onların yeşermesine ve büyümesine sebep olur.”

Meymûn bin Mihrân buyurdu ki: “Akıllı kimse, yalancı kimsenin sevgisine aldanmasın. Onun vaadine güvenmesin. Yalancılıkla tanınmış birisinden doğru konuşmasını beklemek mümkün değildir.”

Yalan, güzelliğin ayıbı, lekesi, noksanı ve iyi ahlâkın âfetidir. Hıyânetin delîlidir. Yalan, çok kötü bir huydur. Doğru sözü az olanın, arkadaşı da az olur.

Süleyman bin Sa’d buyurdu ki: “Bir kimse benim ile arkadaşlık etse ve arkadaşlığımızın devam edebilmesi için kendisine bir şart söyleyebileceğimi başka birşey istemediğini söylese, ona yalan söylememesini şart ederdim.”

Mûsâ aleyhisselâm, Allahü teâlâya niyazında; “Yâ Rabbî! Hangi kulunun ameli daha hayırlıdır?” diye suâl edince, Allahü teâlâ buyurdu ki: “Dili yalan konuşmayan, kalbi günah ile meşgûl olmayan ve zinâ yapmayan.”

Hikmet sahibi büyük zâtlar, “Dilsiz olmak, yalan söylemekten iyidir” demişlerdir.

Büyüklerden birisi buyurdu ki: “Sultan, yalancı birine bir iş verirse, bu kimsenin zararı sultânın idâresine tesîr eder.”

HİKMETLER · 12 NİSAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1850

En büyük hata!

Hazreti Ali buyurdu ki: “Allahü teâlânın katında en büyük hatâ, dilin yalan söylemesidir, en kötü pişmanlık da, kıyâmet günündeki pişmanlıktır.”

Yine hazret Ali buyurdu ki: "Yalan serap gibidir, sahibini de aldatır. Yalan ile mürüvvet bir kişide bir araya gelemez.

İnsanın yalan konuşmak hafifliğinde bulunmasının sebeplerinden bazıları şunlardır: Bir menfaatin bulunması ve bir zararın giderilmesinin sözkonusu olması, insanı aldatıp yalan konuşmasına sebep olabilir. Düşmanından intikam almak düşüncesi de yalan söylemeye sebep olabilir. Bu kısım, yalan çeşitlerinin en şiddetlilerindendir. Çünkü bunda taşkınlık vardır.

Güzel konuşmuş olmak düşüncesi de yalan konuşmayı meydana getiren sebeplerdendir. Böyle yapmak mahlûku râzı etmiş olsa bile, mahlûkâtı yaratan Allahü teâlâyı gadablandırır. Böyle bir şeyi akıl kabûl etmez, din buna müsâade etmez ve mürüvvet de bunu hoş karşılamaz.

Fudayl bin lyâd buyurdu ki: "İnsanları, doğruluktan daha güzel birşey süsleyemez."

Doğruluk kurtuluşun, sabır bütün hayırların, ni'metlere şükretmek bereketlerin anahtarlarıdır. Kimde bu hasletler bulunursa o en yüksek ma'nevî mertebelere kavuşur.

İbn-ül-Mugter buyurdu ki: "Araştırma yaptığında, doğruluğun şecaatle, yalanın da korkaklık ile beraber olduğunu görürsün."

Hadis-i şerifte buyurduldu ki:

Sekiz sınıf, Allahın, kıyamette en çok buğz ettiği kimselerdir:

1- Yalancılar. 2- Kibirliler 3- Din kardeşlerine içlerinden buğzedip, yüzlerine karşı güler yüz gösterenler. 4- Allah ve Resulün emrini yapmakta yavaş, şeytanın emrine uymakta çok hızlı davrananlar. 5- Dünyaya düşkünlük, hakları olmasa da, yeminle, ne pahasına olsa hak etmeye çalışanlar. Hiçbir şekilde hakları olmadığı halde, en ufak bir dünyalık dahi gözlerine çarpar çarpmaz yeminle ona sahiplenenler. 6- Söz taşıyanlar. 7- Dostların arasını açmaya çalışanlar. 8- Suçsuz kimsenin ayağını kaydırmak isteyenler. İşte Allahü teâlâ bunları çok çirkin bulur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1847

Her zaman 2+2= 4 olmuyor

Evet, matematikde, 2+2=4 ediyor, fakat sosyal hayatta her zaman 2+2=4 etmiyor. Günümüzden 30- 40 yıl önce, bugüne mukayese ile çoğumuzun maddi imkanları çok kısıtlıydı. Çok küçük ve konforsuz evlerde oturuyorduk. Geçim şartlarımız çetin geçiyordu. Fakat bütün olumsuzluklara rağmen, dostluk, samimiyet zirvedeydi; bunun için de çok huzurluyduk. O günün çaresizliği ile şöyle düşünürdük: Evimiz geniş ve konforlu olsa, daha çok misafir ağırlayabilsek, daha çok gelip gidenimiz olsa, samimiyet ve huzurumuz da bu oranda artar.

Maalesef böyle olmadı. Burada ters orantı işledi. Dünyalığın, rahatın artmasıyla doğru orantılı olarak huzurumuz da artmadı. Sahip olunan büyük evler ve her türlü teknolojik imkanlar samimiyetin yerini bencilliğe; huzurun yerini de, huzursuzluğa, stres ve depresyona bıraktı.

O zamanlar, "Keşke geniş bir evim olsa da, daha çok misafiri ağırlayabilseydim." diyenler, şimdi eski dostlarına otel adresi veriyor; kocaman evlerinde misafir yerine ağır, hantal eşyaları ağırlıyorlar. O zamanlar uzak yoldan gelen bir dost, gece yarısı da olsa dostunun kapısını çalıp, "Ben geldim." diyebilirdi. Arkadaşı, yüzü ekşitmeden onu bekliyormuş gibi karşılar; sevinci, neşesi güzünden okununurdu. Şimdi böyle bir davranış cesaret ister artık.

Kıt imkânlara rağmen o günlerde kim ne yaptıysa, o yanına kâr kaldı. Makamın, malın, mülkün, paranın beraberinde getirdiği bencillik ortamı, dostu dostan ayırdı. Kitaplarda geçen, "Varlıktaki imtihan yokluktakinden çok daha zordur." kaidesine yakîn hâsıl oldu. Varlık imtihanında sınıfta kaldık.

Evlerimiz, cemaati olmayan büyük camiler gibi oldu. Cemaati olmayan caminin büyüklüğünün, süsünün ne önemi var. Bunun gibi, misafiri olmayan, dostu dosta kavuşturmayan ev; bilme ne marka mobilya ile döşenmiş olsa, bilmem ne yabancı firma tarafından dizayn edilmiş olsa ne fayda!

Bugün dostlarla dolduramadığımız evlemizi cansız dostlarımızla doldurmaya çalışıyoruz. Bütün odaları tıka basa eşya ile dolu… Artık salonlarımızın en aydınlık, en güzel köşelerinde cansız dostlarımızı ağırlıyoruz. Evlerimizde, rahatça

oturup huzur içinde sohbet edebileceğimiz, çoluk çocuk beraber namaz kılabileceğimiz alan kalmadı. Çünkü, koltuk, vitrin, her odada mutfakta televizyon, sehpalar; her sehpanın üzerinde kristal tabaklar, vazolar; vazolarda yapma çiçekler...

Hele şu aynalı koca vitrinler var ya! Bunların ve içindeki gösterişli porselenlerin neye yaradığını bilen biri anlatsa bize. Boşuna anlatacak birini beklemeyin; çünkü bir şeye yaramıyorlar. En mantıki izahı; başkalarının evinde var bizde de olacak…

Yalnız taban değil, tavan da dolu. Tavandan tepemize sarkan avizeler, aydınlanma ihtiyacının icabı olarak değil, gösteriş tutkumuzun ağır bedeli olarak bulunuyorlar. Her birinde irili ufaklı birkaç yüz adet kristal ya da kristal niyetine konulmuş cam parça... Her parçanın haftada bir defa özel kimyasal bir maddeyle, ya da sirkeli suyla tek tek silinip kurulanması gerekiyor. Yoksa matlaşır, salonun görüntüsünü bozar. Görüntü bozulunca ne olur, misafirler ayıplar. Sanki misafirler bizi teftişe geliyor. (Keşke teftiş için de olsa gelse!)

Hepimiz eskiden kalma bir kanepeye sere serpe uzanma hasreti içindeyiz. Odanın ortasında çocuğumuzla, torunumuzla alt alta, üst üste yuvarlanmak istiyoruz. Ama ne çare, yürüyecek kadar yol zor buluyoruz. Ayağınızı uzatmaya kalksanız hemen bir yerlere çarpıveriyor. Cemaatli namaz mı kılmak istiyorsunuz, o zaman birçok eşyanın yerini her vakitte geçici de olsa değiştirme zahmetini göze almanız şart!

Sanki evlerimiz cansız zorbaların işkali altında. Evlerimizin gerçek sahipleri bunlar. Biz birer misafir. Cansız varlıkların hakim olduğu, teknolojinin esir ettiği insanda huzur kalır mı?

Huzuru insanda, dosta değil de; zenginlikte, lüks evlerde, lüks otomobillerde, lüks mobilyada arayan huzur bulabilir mi? Tabii ki bulamaz; bulduğunu zanneden de bunun serap olduğunu hayal gördüğünü bir gün anlar. Fakat iş işten geçtiyse bu anlamanın da bir faydası olmaz!

HİKMETLER · 13 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1851

Yalan ateşin kapısıdır!

İsmail bin Vâsıt şöyle anlatıyor: Ebubekir Sıddîk Resulullahın ölümünden sonra ağlayarak şöyle dedi: Bir sene önce Allahın Resulü şimdi bulunduğum yerde durdu ve şöyle buyurdu:" Yalandan sakınınız. Çünkü yalan, fısk ve fücurla beraberdir. Bunların ikisi de cehennemdedir.", "Muhakkak ki yalan, (Cehennem) ateşin kapılarından bir kapıdır."

Hasan Basrî hazretleri buyurdu: "Daha önce şöyle deniliyordu: 'Gizli ile açığın, söz ile fiilin, çıkış ile girişin değişik olması münâfıklıktandır. Üzerinde münâfıklık binâsının yükselmiş olduğu temel yalancılıktır"

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

"En büyük hiyanet, din kardeşine haber verdiğin bir sözde o sana inandığı halde senin ona yalan söylemendir."

"Kul yalan söylemek ve yalancılıkla meşgul olmak sebebiyle Allah katında yalancılardan sayılır.", "Yalan, rızkı eksiltir."

Efendimiz, bir koyunun pazarlığını yapıp 'Allah'a yemin ederim, sana şu şu fiattan eksik vermem', 'Allah'a yemin ederim, ben de sana şu şu fiattan fazla vermem' diye yemin eden iki kişinin yanından geçti. Sonra oradan geçerken onlardan birinin koyunu satın aldığını gördü ve şöyle dedi: "O iki kişiden biri hem günahı, hem de yeminin kefaretini yüklenmiş oldu"

Resulullaha sordular: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Allah, alışverişi helâl kılmamış mıdır?' Hazreti Peygamber 'Evet! Alış-verişi helâl kılmıştır. Fakat tüccarlar alışverişte yemin ederler, günahkâr olurlar, konuşurlar, yalan söylerler' buyurdu.

Yine buyurdu ki: "Üç sınıf vardır. Kıyamet gününde Allah onlarla konuşmaz ve onlara rahmetle nazarı ile bakmaz:

1.Verdiği sadakayı başa kakan

2.Yalan yemin ile malını satan

3.Kibir ve gururdan ötürü eteğini yerlerde sürükleyen."

"Allah'a yemin eden bir kimse, yeminine bir sivrisinek kanadı kadar yalan katarsa, o yemin kıyamete kadar onun kalbinde bir (siyah) nokta teşkil eder."

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1848

Esir olan kim; biz mi para mı

Bu soruyu kime sorsanız, "Tabii ki para benim esirim, ben hiç onun esiri olur muyum?" diye cevap verir. Ancak kazın ayağı hiç de öyle değil. Bugün para, herkesi esir almış durumda, istediği yere götürüyor, istediğini aldırtıyor.

Eskiden bir zengin, istese de parasını şerre harcayamazdı. Çünkü, ortam buna müsait değildi. Harcayacak kötü yer de bulamazdı. Harcama kalemleri çok sınırlıydı. Bunun için mecburen birikimini, cami, mescid, yol köprü gibi faydalı yerlere sarfederlerdi.

Şimdi ise, istese de hayra harcayamıyor; şerre, kötü yere harcama kalemleri o kadar çoğaldı ki, hayra harcamaya sıra gelmiyor. Orta halliyken hayra ayda 100 lira ayıran, zenginliği üç kat artınca hayrını da üçyüz liraya çıkartamıyor, hatta eski ayırdığı 100 lirayı bile çoğu zaman ayıramıyor. Çünkü geliri artınca harcama kalemleri bu orandan daha çok artıyor.

Bir de, varlıklı kimse benliğini aşıp kendisi hayra vermek istese, bu defa da, aile fertlerini yakınları buna mani oluyor. Bunların dilinden kurtulmak için, isteklerine boyun eğmekten başka çare kalmıyor.

Hayat paraya, bir şeyler almaya bağımlı olunca da, para sevgisi iliklerimize kadar işliyor, onun yatıp onunla kalkıyoruz. Eskilerin, "Paranın yeri ceptir, kalb değil... Parayı, cep yerine kalbimize koyarsak, yanlış yere koymuş oluruz. Bu ise fayda yerine zarar getirir. Saraydaki o güzelim halıların ortasına çöp bidonunu dökmeye benzer." gibi sözlerini bilen, hatırlayan kalmadı.

Bugün çektiğimiz sıkıntıların, huzursuzlukların altında, hep parayı yanlış yere koymak yatıyor. Peki parayı cebe değil de kalbe koyarsak ne olur? Maksat para olmuş olur... Maksat para olunca ne olur? Bunun cevabını dört asır önce İmam-ı Rabbanî hazretleri kısa ve öz olarak şöyle ifade etmiş: "Kişinin maksadı neyse mabudu o olur."

İnsanın maksadı neyse taptığı odur. Eğer Allahı unutmuş, hep para için koşuyorsa, o, artık paraya tapıyor, demektir. Bütün ömrü ve hayali bir araba almaktan ibaret ise onun tanrısı da araba olur. Futbol, kumar, içki tutkuları da böyle…

Eğer gayesi, maksadı cenab-ı Hak ise, para bir vasıta ise onun mabudu Allahtır. Artık onun her şeyi, her işi ahiret olur; evi, arabası, parası ise ahiret için birer vasıta...

Bütün mesele niçin yaşadığımızı, yaptığımız bir işi niçin yaptığımızı iyi tahlil edebilmektir. Kısacası mabudu iyi seçmektir.

Yönü ahirete dönük olan, her işinde "Niçin" sorusunu sorar kendine. Yönü dünyaya dönük olan da, "Nasıl" sorusunu sorar. "Nasıl daha çok kazanabilirim, nasıl daha çok zengin olabilirim?" sorularının cevabını arar durur. Bunda sınır yoktur. Dünyanın tamamını elde etse, bu defa da yıldızlara göz diker. Bu doyumsuzluğa en güzel fren "Niçin" sorusudur. Bu soru insana, maksadı, niyeti hatırlatır.

Niyet çok önemlidir. Yapılan iş, Allah için çalışmak, Allah için kazanmak, Allah için sarfetmek şeklinde olursa, kıymetlidir, faydalıdır. Yoksa tapuları biriktirmek, insanlara kibirlenmek için yapılırsa hamallık olur. Bu da akıl kârı değildir. "Bir insanın dünyada yaşamaktan maksadı, gayesi, sadece para kazanmaksa, onun kıymeti helâya bıraktığı kadardır." buyurulmuştur. Nitekim Peygamberimiz buyuruyor ki: "Paraya, altına ve gümüşe tapana Allah lânet etsin!"

Para sevgisi, dünya sevgisi, bütün kötülüklerin, bütün fenalıkların başıdır. Felâketlerin giriş kapısı dünya sevgisidir...

Eğer para cebe değil kalbe konulursa, paranın tuzağına düşer insan... Bu tuzağa düşen de iflah olmaz. Çünkü, parada sevgi yoktur, parada şefkat yoktur, parada merhamet yoktur. Kısacası kontrolsuz para bir canavardır. İşte zengin Batı ülkeleri... Buralarda merhametin, sevginin zerresi yok, hayat dolara endeksli... Sadece parası olan, insan muamelesi görür.

Para kalbe değil de cebe konursa, arkasından sevgi gelir, şefkat gelir, merhamet gelir, gözyaşı gelir. Böyle olunca Allahü teâlâ o parayı, ona hizmetçi yapar; sonsuz ahiret hayatını elde etmede vasıta kılar.

HİKMETLER · 14 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1852

Cenab-ı Hakkın sevdiği kimseler

Resulullah efendimiz buyurdu: “Üç sınıf insan vardır ki Allahü teâlâ onları sever: 1- Arkadaşını korumak için düşmana karşı göğsünü, ölünceye kadar siper eden kimseyi, 2- Kendisine eziyet veren kötü bir komşusu olduğu halde ölünceye veya göç edinceye kadar sabredip onun eziyetine göğüs geren kimseyi, 3- Arkadaşları ile yolculuğa veya düşman üzerine giden, yolculuğun kendilerini yorduğu, herkesin yatıp dinlenmeyi arzuladığı bir zamanda, arkadaşları yatarken bir kenara çekilip namaz kılan, arkadaşları uyanmcaya kadar ibadetle meşgul olan kimseyi.

Üç grup insan vardır ki Allahü teâlâ onları sevmez: 1- Fazla yemin eden tüccar, 2 - Gururlu olan fakir, 3- Verdiğini başa kakan cimri.

Abdullah bin Amr şöyle anlatıyor: Resulullah evimize geldi. Küçük bir çocuktum. Oynamak için dışarıya çıkmıştım. Annem 'Ey Abdullah! Gel sana bir şey vereceğim' dedi. Hazreti Peygamber anneme dedi ki:

-Sen ona ne verecektin?

-Hurma verecektim.

-Dikkat et! Eğer ona hurma vermeyecek olsaydın,bu söylediğin defterine yalan olarak geçecekti.

Sonra şöyle devam etti: “Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? O, Allah'a şirk koşmak ve anne ve babaya isyan etmektir'. Sonra kalkıp oturdu ve şöyle buyurdu: “Dikkat ediniz! Büyük günahların en büyüğü yalancılıktır”.

İbn Ömer Hz. Peygamber'den şöyle rivayet eder: 'Kul, yalan söylediğinde melek kendisinden bir mil uzaklaşır. Uzaklaşması kişinin söylediğinin pis kokusu nedeniyledir'.

Yine şöyle buyurmuştur: 'Muhakkak şeytanın sürmesi, enfiyesi ve çerezi vardır. Çerezi yalan, enfiyesi öfke, sürmesi ise uykudur'.

“Doğruluktan ayrılmayınız. Çünkü doğruluk, sevapla beraberdir. Onların ikisi cennettedir.”

Hazreti Muaz Resul aleyhisselamın kendisine şöyle dediğini naklediyor: “Sana Allah'tan sakınmayı, doğru konuşmayı, emaneti yerine getirmeyi, sözüne sahip çıkmayı, selâm vermeyi ve mütevazi olmayı tavsiye ediyorum.”

HİKMETLER · 15 NİSAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1853

İki manalı sözler

Kişinin doğruyu söylemesinde zarar görmesi söz konusu olduğunda tavsiye edilen, karşı tarafın farklı manada algıladığı bazı örnek davranış şekilleri vardır:

Resûlullah efendimiz ile Hazreti Ebû Bekr hicret ederlerken, Hz. Ebû Bekir, Resûlullah efendimizin arkalarından yürüyordu. Bir grup kimse ile karşılaştılar. O kimseler, Peygamber efendimizi tanımıyorlar, Hz. Ebû Bekr’i tanıyorlardı. Hz. Ebû Bekr’e; “O kim?” diye sordular. O da onun Resûlullah olduğunu söylemedi. Anlarlarsa zarar vermelerinden, O’nun mübârek kalbini incitmelerinden endişe ederek; “Bu, bana yol gösteriyor” buyurdu.

O kimseler bu sözü, normal yol göstericisi olarak anlamışlardı ve Hz. Ebû Bekr’in sözü bu manâda yalan idi. Fakat o, bu sözü söylerken; “Bize, hidâyet, kurtuluş yolunu gösteren zât” manâsını kasdetmiş olduğundan, hakîkatte yalan söylememiş idi.

Abbasî halîfelerinden Me’mûn, bir ara Kur’ân-ı kerîmin mahlûk olduğunu söyleyip, herkesi de böyle söylemeye teşvik etmiş, hattâ zorlamıştı. Böyle söylemeyenlere zarar veriyordu.

Âlimlerden birini de bu şekilde zorlamıştı. O zât; “Tevrat bir, Zebur iki, İncîl üç ve Kur’ân-ı kerîm dört” dedi. Bunları söylerken de parmakları ile bir, iki, üç diye işâret ediyordu. Böylece, elinin dört parmağını göstererek; “Bunların hepsi mahlûktur” dedi. Böylece zararından kurtulmuş oldu.

Aslında o zât, Kur’ân-ı kerîm için değil, göstermiş olduğu parmakları için mahlûktur demişti. Bunun için hakîkatte yalan söylemedi. Fakat onlar yanlış anladılar. Me’mûn, daha sonra bu yanlış düşüncesinden tövbe edip, Kur’ân-ı kerîmin mahlûk değil, kadîm olduğunu söylemiştir. Mecbur kalındığında böyle sözlere müsaade verilmiştir.

Zâhidlerden biri buyurdu ki: “Her kimde şu dört haslet bulunursa, Allahü teâlâ onun hatâlarını iyiliğe çevirir. Bu hasletler; doğruluk, ni’mete şükür, haya ve güzel ahlâktır.”

Yalancılık ne kadar çirkin ve sahibini zelîl eden bir huy ise, doğruluk da o nisbette güzel, sahibini itibâr sahibi ve azîz eden çok iyi bir huydur. Hazreti Ali buyurdu ki: “Doğruluk, sözün süsüdür”

HİKMETLER · 16 NİSAN 2010 CUMA · KAYIT 1854

Yalan vaadde bulunmak

İnsan çoğu zaman iyi niyetle vaadde bulunur. Daha sonra sonra nefis, şeytan devreye girip, çoğu zaman o vaadi yerine getirmesine mani olur. Böylece kişi vaad, ettiği halde yerine getirmez. Bu ise münafıklığın alâmetlerindendir! Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler! (verdiğiniz) sözleri yerine getiriniz.” (Mâide/l)

Allahü teâlâ İsmail aleyhisselamı överek şöyle buyurmuştur: “Muhakkak İsmail vaadinde sadıktı.” (Meryem/54)

Peygamber Efendimiz de, “Vaad verilmiş mal gibidir, geri alınamaz”, “Vaad, borç gibidir.” buyurmuştur.

Abdullah bin Ömer hazretleri ölüm döşeğine düştüğü zaman şöyle dedi: 'Kureyşlilerden bir kişi benden kızımı istedi. Benden de vaade benzer bir söz aldı. Allah'a yemin ederim ki ben münâfıklığın üçte biriyle Allah'ın huzuruna gitmek istemiyorum. O halde sizi şahid tutuyorum: 'Ben ona kızımı verdim!'

Abdullah bin Ebî Hansa şöyle anlatıyor: Hazreti Peygambere, daha peygamberliği bildirilmeden önce ben onunla alışveriş yaptım. Onun bir kısım alacağı bende kaldı ve ona 'Buraya senin alacağını getirip teslim edeceğim' diye söz verdim. O gün unuttum. Ertesi gün de unuttum. Üçüncü gün geldim, hâlâ yerindeydi. Beni görünce şöyle dedi: “Ey genç! Sen bana zahmet verdin! Zira ben üç günden beri burada seni beklemekteyim. “

Kendisine mal, söz veya sır emanet olunan kimsenin bunlara hıyanet etmesi, münafıklık olur. Sözünde durmaya çalışmalıdır. Kur’an-ı kerimde, sözünde

duranlar övülmekte, sözünün eri denilmektedir. Âyet-i kerimede mealen buyuruldu ki: “Allah, sözleşmeleri bozmaktan sakınanları sever.” (Tevbe 7). Hadis-i şerifte de, “Vaad borçtur. Sözünde durmayana yazıklar olsun.” buyuruldu.

Sözünde durmak önemli bir haslettir. Bu hususta birçok atasözü vardır: Hayvan yularından, insan sözünden tutulur. Er olan sözünde durur. Allah bir, söz bir. Söz namustur. Söz verme, verdinse dönme! Söz ağızdan çıkar.

HİKMETLER · 17 NİSAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1857

Vaadini yerine getirmemede özür

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Vaadini yerine getirmemek niyetiyle başkasına söz veren veya özürsüz olarak vaadini yerine getirmeyen mesul olur. Sözünü yerine getirmeye azimli bir kimse, kendisini sözünü yerine getirmekten alıkoyan bir özürden dolayı sözünü yerine getirmemişse, bu kimse münâfık olamaz. Fakat münâfıklıktan kaçınıldığı gibi sûretinden de kaçınılmalıdır. Hadis-i şerifte, “Bir kimse, yapmak niyeti ile verdiği sözü tutamazsa günah olmaz.” buyuruldu.

Hazreti Peygamber Ebu Heyseme bin Tehya'ya 'bir hizmetçi vereceğim' diye söz vermişti. Bu sözden sonra Resulullaha üç esir getirildi. Onların ikisini başkalarına verdi. Bir tane kaldı. Bu esnada kızı Hazreti Fâtıma gelip babasından bir hizmetçi istedi ve dedi ki: 'Babacığım! Sen el değirmeninin elimde bırakmış olduğu ize bakmaz mısın?' Bu esnada Hazreti Peygamber, Ebu Heyseme'ye verdiği sözü hatırladı ve: “ Ebu Heyseme'ye verdiğim söz ne olacak?” buyururak kızlarının isteğini yerine getirmedi.

Yapmayacağı halde, yalan olarak söz vermek haramdır. Bu şekilde sözünde durmamak da günah olur. Resulullah bir söz verdiği zaman 'İnşaallah' kaydını eklerdi.

İbrahim en-Nehâî hazretlerine şöyle soruldu: 'Bir kişi, başkasına buluşma sözü veriyor ve gelmiyor. Acaba öbür kişi ne yapmalıdır?' İbrahim en-Nehâî şöyle cevap verdi: 'Gelecek namazın vaktine kadar bekler',

İbn Mes'ud, herhangi bir söz verdiği zaman muhakkak 'Eğer Allah dilerse' kaydını eklerdi ve böyle yapmak daha iyidir. Bu istisnayı yapmakla beraber sözden kesinlik anlaşılırsa muhakkak o sözü yerine getirmek gerekir. Ancak mazeret varsa o zaman durum değişir.

İbni Hacer buyurdu ki, nifâk yâni münâfıklık, zâhirin bâtına uymaması demektir. Sözü, özüne uymaz. Îtikat edilecek şeylerde münâfıklık yapmak, küfürdür. İşlerinde ve sözlerinde münâfıklık yapmak, haram olur. Îtikatta, îmanda münâfıklık, diğer küfürlerden daha fenadır.

HİKMETLER · 18 NİSAN 2010 PAZAR · KAYIT 1858

Çocuğu kötü örnek olmamalı

Müslümanın kendi çocuğu da olsa yalan vaadde, sözde bulunmaması lazımdır. Bu hal çocuğu yalana alıştırmak olur. Babanın biri, çocuğunun istedikleri şeyleri bugün alırım, yarın alırım, bugün unuttum gibi sözlerle isteklerini unutturmak ister. Aslında çocuk bunu unutmaz.

Bu şekilde aldatılan çocuğun babası yaşlanır ve işi oğluna kalır. Artık oğlu çalışacak hem eve, hem de anne ve babasına bakacaktır. Artık baba bakıma muhtaçtır. Oğlundan bir istekte bulunur: “Hay hay, derhal baba yarın getireyim, cevabını verir.”

Fakat içinden: "Yaşlıların her isteğine kulak asmamak lâzımdır. Yaşlandıkları için ne dediklerini bilmezler" der. Ertesi gün, baba sevinç içinde oğlunun getireceği şeyi bekler. Oğlu odaya girdiğinde babası sorar: “Oğlum! Benim siparişi aldın mı?”, “Eyvah! Unutmuşum baba!” Bu unuttumlar daha sonraki günlerde de devam eder…

Düşünemez ki, yılan yumurtasından yılan, yalancılıktan da yalan doğmaktadır. Herkes ektiğini biçmekte ve diktiği ağacın meyvesini toplamaktadır.Yıllarca o da yalanlarla oğlunu aldatmamış mıydı? Şimdi de oğlu kendisini aldatmaktadır!

Bir baba, çocuğunun yalan söylememesini arzû ediyor ise, kendi şahsında aslâ bir yalancılık örneği vermemelidir! Kendi eli ve dili ile çocuğa yalancılık

tohumlarını ekmemelidir. Bu tohumlar, her mevsimde dal ve kök salarak büyür, en kısa zamanda filizlenmeye başlar ve kısa bir zaman sonra meyvesini verir.

Doğruluk insanı korkulardan, belâlardan korur. Yalan, insana bir anlık emniyet sağlıyor gibi görülse bile, sahibini tehlikelere götürür ve alçaltır. Yalan hastalık, doğruluk ise şifâdır. Doğru konuşmak, kardeşlerine, dostlarına yardım etmek ve her ân Allahü teâlâyı hatırlamak olup mürüvvettendir.

Doğru konuşmak için, çok konuşmaktan sakınmalıdır. Âlimler buyurmuşlardır ki: “Kendisini ilgilendirmeyen mevzûlarda çok konuşan kimse, doğru konuşmaktan, başkalarının; “Bu kimse her zaman doğru konuşur” şeklindeki intibalarından mahrûm kalır. Çünkü yerli yersiz, doğru yanlış çok konuşan kimse, mutlaka yalan söz söyler. Hele, birşeyler konuşmuş olmak ve boş durmamak için konuşanlar, yalandan kurtulamazlar.”

HİKMETLER · 19 NİSAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1859

Doğru olan sıddıklardan olur!

Meymun bin Ebî Şebib anlatır: Bir mektup yazmak için oturdum. Bir kelimeye geldim. Eğer o kelimeyi yazarsam mektubu güzelleştirmiş ve fakat bunun yanında yalan söylemiş olacaktım. Bu bakımdan terketmeye karar verdim. Sonra şöyle bir ses duydum: “Allah, iman edenleri dünya hayatında da, ahiret hayatında da sağlam sözle tesbit eder.” (İbrahim/27)

İbni Semmak şöyle demiştir: Şerefli olan şerefini düşünen kimse yalan söylemez.

Büyükleriden birine “Acaba bir tek yalan söylediği için kişiye yalancı denilir mi?” diye soruldu. 'Evet denilir' diye cevap verdi.

Mâlik bin Dinar şöyle buyurdu: "Birtakım kitaplarda okudum. 'Hiçbir hatip yoktur ki hutbesi ameliyle karşılaştırılmasın. Eğer ameli sözüne uygunsa tasdik edilir. Eğer yalancı ise, dudakları ateşten yapılmış makaslarla kesilecektir' diye yazılıdır".

Yine Mâlik bin Dinar şöyle demiştir: 'Doğruluk ile yalancılık, kalpte şiddetli bir kavgaya tutuşurlar. Ta ki biri diğerini kalpten çıkarıp kovuncaya kadar kavgaları

devam eder!'

Ömer bin Abdülaziz, Abdülmelik'in oğlu Velid ile birşey hakkında konuşuyordu. Velid, Ömer'e 'Sen yalan söylüyor musun!' dedi. Ömer, Velid'e cevap olarak şunları söyledi: 'Yemin ederim ki yalanın, söyleyeni rezil ettiğini bildiğim günden beri yalan söylemedim'.

Hazreti Ömer buyurdu ki: “Sizin bizce en sevimliniz, sizi görmediğimiz zamanda ismen güzel olanınızdır. Sizi gördüğümüz zaman bizce en sevimliniz, ahlâkça en güzel olanmızdır. Sizi denediğimiz zaman bizce en sevimliniz, sözü en doğrunuz ve eminlikte en büyüğünüzdür'.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Doğru olunuz, doğruluk gerçeği; gerçek de cennet yolunu gösterir. Bir kimse doğruluktan ayrılmaz, doğruluğu düstur edinirse, Allah indinde o kimse sıddıklardan olur.”

“Şüphelilerden uzaklaş! Şüphe vermeyene sarıl! Doğruluk, sükun ve huzurdur.”

“Tehlikenin doğruluk içinde olduğunu görseniz de, doğruyu arayınız! Çünkü doğrulukta kurtuluş ve selamet vardır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1855

Resulullahın güzel ahlakı ve adetleri

Bugün 20 Nisan… Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam mîlâdi 571 senesinde, Nisan ayının yirmisinde, arabi Rebî'ul-evvel ayının onikinci Pazartesi gecesi, sabaha karşı, Mekke-i mükerreme şehrinde dünyaya gelmişti. Rebî'ul-evvel, ilkbahar demektir. Dünyanın her tarafındaki Müslümanlar, 14 asırdır her sene, bu geceyi yani hicri Rebi’ul -evvel ayının onikinci gecesini mevlid kandili olarak kutlamaktadırlar. Dinimizde mübarek günler, geceler, kandiller, bayramlar hep hicri yıla göredir. Bunların dışında miladi yıla göre kutlu gün ihdas etmek, kutlamak bid’attir. Bid’at, dinde olmayıp sonradan ortaya çıkartılan ve ibadet olarak yapılan, kutlanan şeyler demektir.

Ancak, özel gün ihdas etmeden Resulullah Efendimizden her zaman bahsetmek, onu methetmek cevaptır, ibadettir. Çünkü; her Müslümanın yaşayışında,

hayatında örnek alacağı yegane zat Efendiniz aleyhisselamdır. O en güzel ahlak, en güzel huy üzerine yaratılmıştır. “Sen güzel huylu olarak yaratıldın” meâlindeki âyet-i kerime ile bu bildirilmektedir. Âyet-i kerimede, “Sen huluk-ı azîm üzeresin” buyuruldu. Huluk-ı azîm demek, Allahü teâlâ ile sır, gizli şeyleri bulunmak, insanlar ile de güzel huylu olmak demektir. Resûlullahın ahlâkından ve âdetlerinden bazıları şunlardır:

- Kendisini kimseden üstün tutmazdı. Bir yolculukta, yemek yapılacağı zaman, herkes bir işe yönelince Resûlullah Efendimiz de, ben odun toplarım dedi. Yâ Resûlallah! Sen istirâhat buyur! Biz toplarız dediler. “Evet! Sizin herşeyi yapacağınızı biliyorum. Fakat, iş görenlerden ayrılarak oturmak istemem. Allahü teâlâ, arkadaşlarından ayrılıp oturanı sevmez” buyurdu. Kalkıp odun toplamaya gitti.

- Eshâbının oturdukları yere gelince, baş tarafa geçmezdi. Gördüğü boş bir yere otururdu. “Benim için ayağa kalkmayınız! Ben de, sizin gibi bir insanım. Herkes gibi yirim. Yorulunca, otururum” buyurdu.

- Yemekte, giymekte ve herşeyde hizmetçilerini kendinden ayırmazdı. Onların işlerine yardım ederdi. Çarşıdan satın aldığını eve kendisi götürürdü. Kimseyi dövdüğü, sövdüğü hiç görülmedi. Her zaman hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik diyor ki, Resûlullaha on sene hizmet ettim. Onun bana yaptığı hizmet, benim Ona yaptığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim.

- Hastaları ziyâret eder, cenâzelerde bulunurdu. Gönül almak için, kâfirlerin ve münâfıkların hastalarını da ziyâret ederdi. Sabah namazlarını kıldırdıktan sonra, cemaate karşı oturup, “Hasta olan kardeşimiz var mı?Ziyâretine gidelim!” buyururdu. Hasta yoksa, “Cenâzesi olan var mı? Yardıma gidelim!” derdi. Cenâze olursa, yıkanmasında, kefenlenmesinde yardım eder, namazını kıldırır, kabrine kadar giderdi.

- Eshâbından birini üç gün görmese, onu sorardı. Yolculuğa gitmiş ise, hayr duâ eder, şehirde ise, ziyâretine giderdi. Yolda karşılaştığı müslümana önce kendi selâm verirdi. Misâfirlerine, Eshâbına hizmet eder, “Bir kavmin efendisi, en üstünü, onlara hizmet edendir” buyururdu. Bekçileri, kapıcıları yoktu. Herkes kolayca yanına gelip, derdini anlatırdı.

- Kahkaha ile güldüğü hiç görülmedi. Sessizce tebessüm ederdi. Bâzan gülerken mübârek ön dişleri görünürdü. Hep düşünceli, üzüntülü görünür, az söylerdi. Konuşmaya tebessüm ederek başlardı. Lüzûmsuz ve faydasız birşey söylemezdi.

Lâzım olunca, kısa, faydalı ve mânası açık olarak söylerdi. İyi anlaşılması için bâzan üç kere tekrar ederdi.

- Her çağırana, lebbeyk (efendim) diyerek cevap verirdi. Kimsenin yanında, ayaklarını uzatmazdı. Diz çöküp otururdu. Hayvan üzerinde giderken, bir yaya görünce, arkasına bindirirdi. (Devamı yarın)

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1864

Osmanlı hükümranlığının sona erdiği gün

Bugün, İkinci Abdülhamid Han'ın tahttan indirildiği gündür (27 Nisan 1909). Bu tarih İslam alemi için çok önemlidir. Çünkü bir dönüm noktasıdır. Sadece Osmanlı sınırları içindekiler değil dünyanını neresinde olursa olsun bütün Müslümanlar bu tarihten sonra sahipsiz, himayesiz kaldı. Sultan, vazifesi gereği sadece İmparatorluk içindekilerin değil bütün Müslümanların halifesiydi dolayısıyla hamisiydi. Bunun için başlarına gelen her sıkıntıda yardıma çağırıyorlardı; o da hepsinin imdadına koşuyordu.

Abdülhamid Han'dan sonra Resmi olarak Hilafet devam ediyor görünse de, fiili olarak artık bir hükmü, hükümranlığı kalmamıştı. Devlet tamamen İttihat ve Terakki örgütünün eline geçmişti. Başta İngilizler olmak üzere Hıristiyan Batı alemi, 200 yıllık hayallerini, İttihat ve Terakki örgütü üzerinden gerçekleştirmiş oldu. Şeyhül islamlık da dahil devletin her kademesine bunların adamları veya bu düşüncedeki kimseler sızdırıldı. Bunun için bu tarihten sonra yazılan dini kitaplara şüphe ile yaklaşılır.

Bu olayın, ne kadar önemli olduğunu şu hadise de göstermektedir. İmam-ı Rabbani hazretlerinin torunlarından, son devir İslam büyüklerinden Ebül Hasen Zeydi, 1974'de Hindistan'da basılan "Faruki Makamatı Ahyar" kitabında şunu anlatmaktadır: Babam, Peygamber Efendimizi rü'yada görmüş. Çok üzültülü imiş. Üzüntülerinin sebebini sorduğunda da Efendimiz, "Türkler, benim halifemi bugün makamından ayırdılar. Bunun cezasını çok acı çekeceklerdir" buyurmuş…

Batılı devletler, sömürgeleri altındaki devletleri idareleri esnasında, Osmanlının nüfuzunu, özellikle de Abdülhamid Han'ın üzerlerindeki etkisini görünce, Sultanı uzaklaştırmadıkça rahat sömüremeyeceklerini anladılar. Çünkü Sultan Abdülhamid Hanın İslam dünyasındaki itibarı çok fazlaydı. Doğu Türkistan ve Orta Afrika'daki Sultanlıklar bile onun adına hutbe okutuyorlardı.

Ayrıca Sultan Abdülhamid Han Filistin'de Yahudi develeti kurulması projesine de karşıydı. Siyonistler, Filistin'de bir Yahudi devleti kurulması karşılığında Osmanlı maliyesinin en büyük problemi olan dış borçların bir kalemde silineceğini bildirdiler. Padişah bu teklifi şiddetle reddettiği gibi, Yahudilerin çeşitli yollarla Filistin'e gelip yerleşmelerine engel olacak tedbirleri de aldı.

İngilizler Cemaleddin Efgani gibi mason din adamları vasıtasıyla hilafet meselesini kurcalamaya başladılar. Hindistan da da bu tür sinsi çalışmalar başlatılınca Sultan Abdülhamid bu bölgelere büyük bir derviş kafilesi gönderdi. Bu çalışmaları da etkisiz hale getirildi.

Padişah'ın bu faaliyetleri üzerine İngilizler onu saltanattan uzaklaştırmadıkça emellerine kavuşamıyacaklarını kesin bir şekilde anladılar. Bunun için İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin faaliyetlerine hız verdirdiler. Bir taraftan, Osmanlıyı içerden çökertmeye çalışan İttihad ve Terakki Cemiyetini desteklerken, diğer taraftan Arabistan Yarımadasında bedevi kabilelerini ve Doğu Anadolu'da Ermenileri Osmanlı Devletine karşı kışkırttılar.

Destekledikleri gazeteler vasıtasıyla her tarafta Sultan aleyhine propaganda yaptırdılar. Bu arada 31 Mart olayını çıkartarak, suçu Abdülhamid Han'ın üzerine attılar. Arkasından da Tahttan uzaklaştırılmasını gündeme getirdiler.

Bu gündemle 27 Nisan 1909 günü Ayan ve Mebuslar meclisi toplandı. Önceden kararlaştırıldığı gibi Padişah'ın hal' edilmesini teklifi verildi. Hal' fetvasının ilk müsveddesini mebuslardan Elmalılı Hamdi Yazır hoca yazdı. Fetvada Sultan Abdülhamid Hana 31 Mart İsyanına sebeb olmak, din kitaplarını tahrif etmek ve yakmak, devletin hazinesini israf etmek, insanları suçsuz oldukları halde idam ettirmek... gibi asılsız, akıl almaz suçlar yükleniyordu.

Sadece, rum asıllı bir mebus itiraz etti: "'Yapmayın efendiler! günahtır, günah. Sultan Abdülhamid Han, bu memleketin nûrudur. Dünyâda denge unsurudur. O'nu tahtından indirirseniz mülkü millet harâb olur. Dünyâ perişân olur." dediyse de bizimkilere söz dinletemedi, yaka paça dışarı atıldı. Oy birliği ile Hal' fetvası kabul edildi.

Sultan Abdülhamid'i tahttan indiren paşalar ise ülkeyi param parça yaptıktan sonra memleketi düşman çizmeleri altında bırakarak kaçtılar. Kaçtıkları yerlerde öldürüldüler.

HİKMETLER · 20 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1860

Yalana izin verilen yerler

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Yalan, muhatabın veya başkasının zararına yol açtığı için haramdır. Bazen bir şeyi bilmemekte ya bilmeyenin veya başkasının maslahat ve yararı vardır. Bu bakımdan yalan, onu bilmemek faydalı olduğu için bazen ruhsatlı, bazen de farz olur.

Nitekim Meymun bin Mihran 'Yalan, bazı yerlerde doğrudan daha hayırlıdır. Acaba bir kişi kılıçla başka bir insanı öldürmek için kovalıyorsa, o kovalanan insan bir eve girse, kovalayan adam sana gelip 'Sen filan adamı gördün mü?' dese ne dersin? 'Hayır, görmedim' demez misin? İşte bu, farz olan bir yalandır' dedi.

O halde deriz ki: 'Konuşma, maksat ve hedeflere götüren vesiledir. Bu bakımdan hem doğruluk, hem de yalanla güzel maksada varılabiliyorsa, orada yalan söylemek haramdır. Eğer o güzel maksad mübahsa ve doğrulukla değil, ancak yalanla varılabiliyorsa, burada yalan söylemek mübahtır. Eğer elde edilmesi istenen maksat farz ise, ona varılmak için yalan söylemek de farz olur.

Nitekim müslümanın kanını korumak farz olduğu gibi, onu korumak için yalan söylemek de farzdır. Bu bakımdan ne zaman doğruyu konuşmakta, bir zâlimin zulmünden gizlenen bir müslümanın kanının akıtılması sözkonusu ise, burada yalan söylemek farz olur.

Ne zaman savaşın maksadı veya barışın tamamlanması veya mazlumun razı edilip anlaşmaya yanaştırılması, yalan söylemeden olmuyorsa, bu takdirde yalan söylemek mübahtır.

Ancak şu vardır ki mümkün olduğu kadar yalana ruhsat verildiği yerlerde bile yalandan kaçınmak uygundur. Çünkü kişi yalan kapısını bir defa açarsa o açılan kapının onu yok yere ve zaruret hududunu aşan kısma sürüklemesinden korkulur. Bu bakımdan yalan esasında haramdır. Ancak zaruret için mübah olur.

Ebu Kâhil bildirir: Ashâb-ı kiramdan iki kişinin arasında kılıç kılıca gelecek derecede münakaşa oldu. Ben onların birisiyle karşılaştım ve kendisine 'Seninle filan adamın arası niçin bozuldu? Oysa o, seni övüyor, medh-u senâ ediyor' dedim. Sonra öbürüne rastladım, aynı şeyleri ona da söyledim. Böylece onların ikisini barıştırdım. Sonra dedim ki bu iki kişinin arasını buldum ama nefsimi de helâk ettim. Bunun üzerine Hz. Peygamber'e gittim hâdiseyi anlattım. Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

Ey Ebu Kâhil! Yalanla da olsa halkın arasını bul!”

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1856

Resulullahın güzel ahlakı ve adetleri

- Resul aleyhisselam, kimsenin aybını yüzüne vurmazdı. Kimseden şikâyet etmez, arkasından söylemezdi. Bir kimsenin sözünü veya işini beğenmediği zaman, “Bazı kimseler, acaba neden şöyle yapıyorlar?” derdi.

- Çok cömert idi. Yüzlerle deve ve koyunlar bağışlar, kendisine birşey bırakmazdı. Nice katı kalbli kâfirler, bu ihsânlarını görerek îmana gelmişlerdir. Kendisinden birşey istendikte yok dediği hiç işitilmedi. Var ise verir, yok ise sükût ederdi. Hediyeyi kabûl ederdi. Ekseriyâ karşılığını ziyâdesi ile verirdi.

- Allahü teâlâ, (iste vereyim) buyurmuşken, dünya servetini istemedi. Elenmiş buğday unu ekmeğini hiç yimedi. Hep elenmemiş arpa unu ekmeğini yirdi. Doyuncaya kadar yidiği görülmedi. Ekmeği katıksız olarak veya hurma ile, sirke ile, meyva ile, çorba ile veya zeytin yağına batırıp yirdi. Ekseriyâ süt veya hurma yirdi. Evde iki üç ay yemek pişmeyip, ekmek yapılmayıp, yalnız hurma yediği aylar da olmuştur. İki üç gün birşey yimediği de olurdu.

- Bir yemeyi beğenmediği işitilmedi. Beğendiğini yir, beğenmediğini yimez ve birşey söylemezdi. Günde bir kere yirdi. Bâzan sabah, bâzan akşam yirdi. Eve gelince (yiyecek var mı?) der, yok denirse, oruç tutardı. Yemeyi yerde, diz çökerek, bir şeye dayanmadan yirdi. Yemeye besmele okuyarak başlardı. Sağ eli ile yirdi.

-Yemekler arasında koyun etini, et suyunu, kabağı, tatlıları, balı, hurmayı, sütü, kaymağı, karpuzu, kavunu, üzümü, hıyarı ve serin suyu severdi. Suyu yavaş yavaş,

besmele ile başlıyarak üç yudumda içer, sonunda (Elhamdülillah) der ve duâ ederdi.

- Giymesi câiz olanlardan her bulduğunu giyerdi. Kalın kumaştan ihram şeklinde dikilmemiş şeylerle örtünür, peştemal sarınır, gömlek ve cübbe de giyerdi. Bunlar pamuktan, yünden veya kıldan dokunmuştu. Ekseriyâ beyaz, bâzan yeşil giyerdi. Dikilmiş elbise giydiği de olurdu. Cuma ve bayramlarda ve yabancı elçiler geldikte ve cenk zamanlarında kıymetli gömlekler, cübbeler giyerdi. Elbiselerinin renkleri ekseriyâ beyaz olurdu. Yeşil, kırmızı ve siyah olduğu da olurdu. Ellerine, başına, yüzüne misk veya başka kokular sü

- Yatağı, içi hurma iplikleri ile dolu, dabağlanmış deriden idi. İçi yünle dolmuş bir yatak getirdiklerinde, kabûl etmedi ve “Yâ Âişe! Allaha yemin ederim ki, eğer istesem, Allahü teâlâ her yerde altın ve gümüş yığınlarını yanımda bulundurur” dedi. Bâzan hasır, tahta, döşek, yünden dokunmuş keçe veya kuru toprak üzerinde de yatardı.

- Resûlullah, sakalını bir tutamdan fazla uzatmazdı. Fazlasını makasla kısaltırdı. Bir tutam sakal uzatmak sünnettir.Sakal bırakması âdet olan yerde bulunanın bırakması vâcib olur.Bir tutamdan fazlasını kesmek de sünnettir. Bir tutamdan kısa yapmak bid'attir. Böyle kısa sakalı bir tutam uzatmak vâcibdir.Sakalı kazımak mekruhtur. Özrle kazımak câiz olur.

- Her gece mübârek gözlerine üç kere sürme çekerdi. Evinde ayna, tarak, sürme kabı, misvak, makas, iğne, iplik eksik olmazdı. Yolculukta bunları berâber götürürdü.

- Her işinde sağdan başlamayı, sağ eliyle yapmayı severdi. Yalnız, sol eliyle tahâretlenirdi. Mümkün olduğu kadar, her işini tek sayıda yapardı.

- Yatsıdan sonra, gece yarısına kadar uyuyup, sonra sabah namazına kadar ibâdet yapardı. Sağ yanına yatar, sağ elini yanağı altına kor, bazı sûreler okuyup uyurdu.

- Tefe'ül ederdi. Yâni, ilk gördüğü, birden bire gördüğü şeyleri hayra yorardı. Hiçbir şeyi uğursuz saymazdı. Üzüntülü zamanlarında sakalını tutar, düşünürdü. Üzüldüğü zaman, hemen namaza başlardı. Namazın lezzeti, safâsı ile gammı giderdi.

- Gıybet edenin, yâni başkasını çekiştirenin sözünü aslâ dinlemezdi.

- Şefkati çoktu. Hayvanlara su verir. Su kabını eliyle tutarak doymalarını beklerdi. Bindiği atın yüzünü ve gözünü silerdi.

Sözün kısası: İnsanlarda bulunabilecek bütün iyi huyların hepsi Ona ihsân olundu. Büyük şair Ömer bin Fârıda, (Resûlullahı niçin medh etmedin) dediklerinde, Onu medh etmeye gücüm yetmiyeceğini anladım. Onu medh edecek kelime bulamadım demiştir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1865

Merhametli, dindar ve cesur bir padişahtı

Sultan Abdülhamid Han, söylenilenlerin aksine, cesur, yiğit bir hükümdardı. Yıldız camii cuma çıkışında uğradığı suikastta gösterdiği cesaret bunun ispatıdır. İçerde ve dışarıda bu kadar düşmanı olan kimsenin ülkesini ve kendini korumak için tedbir almaması ahmaklık olurdu.

Sultan Abdülhamid Han bunun yanında çok merhametli, dindar ve evliya meşrebli bir hükümdardı. Pek çok kerameti görülmüştür. Acil iş zuhur edince, gecenin herhangi bir vaktinde uyandırılmasını ister, ertesi güne bırakılmasına rıza göstermezdi.

Bu hususda Mabeyn Başkatibi Esad Bey hatıratında şöyle demektedir: Bir geceyarısı, çok mühim bir haberin imzası için Sultan'ın kapısını çaldım. Fakat açılmadı. Bir müddet bekledikten sonra tekrar çaldım, açıldı. Sultan elinde havlu ile yüzünü kuruluyordu. Tebessüm ederek; Evlad, bu vakitte çok mühim bir iş için geldiğinizi anladım. Daha ilk kapıyı vuruşunuzda uyandım. Abdest aldım. Onun için geciktim. Kusura bakma. Ben bu kadar zamandır bu milletin hiçbir evrakına abdestsiz imza atmadım. Getir imzalayayım, dedi. Besmele çekerek imzaladı.

Bunun gibi Abdülhamid Han hiç abdestziz yere basmazdı. Hattâ zevcesi, Abdülhamîd Han'in bu husûsiyetiyle alâkali olarak, O'nun yataginin basinda dâimâ temiz bir tuğla bulundurdugunu ve bununla yataktan kalktığında çesme mahalline kadar abdestsiz yere basmamak için teyemmüm aldığını, sebebini sorduğunda da kendisine: "Bunca müslümanların halîfesi olarak, biz sünnet ölçülerine dikkat etmezsek, ümmet-i Muhammed bundan zarar görür!.." dediğini nakleder.

* * *

Sultan II. Abdülhamid Han döneminde Yavuz Sultan Selim' in türbedarlığını yapmakta olan bir zat, şiddetli geçim darlığının kendisine verdiği sıkıntılı bir ruh haleti içinde: “Bir de evliyadan olduğunu söylerler. Yıllarca türbedarlığını yaptım yoksulluk içindeyim" diyerek türbeye hiddetle vurur. Ertesi sabah aniden Abdülhamid Han, türbedarı huzuruna çağırarak bir yıllık ihtiyacının hepsini karşılar. Kendisine, “Bir sıkıntın olduğunda bana gelen, dedemi rahatsız etme!” der.

* * *

Sultan Abdülhamid Han, Beylerbeyi Sarayı’nda tutulurken, bir gece bir polis memuru burada nöbet tutmaktadır. Bu polis geçim sıkıntısı içindeymiş. Bütün gece düşünmüş, sonunda sabah nöbet bitince denize atlayıp intihar etmeye karar vermiş. Ertesi sabah, nöbetini devretmeye birkaç dakika kalınca sarayın üst pencerelerden biri açılır. Pencereden Sultan, “Evladım şu kese al!” diye seslenir bir kese altın atar. Arkasından da ilave eder: “Sakın intihar etmeye kalkışma, intihan çok büyük günahtır!”

* * *

Mabeyin katibi anlatır: Bir akşam, gelen mektup ve telgrafları huzûra arz etmek üzere iken bir telgraf geldi. Telgrafta, bîçâre memur, karısının o gece doğum yapacağını ve doğumun da tehlikeli olacağına dâir doktorların îkâz ettiğini, fakat elinde hiçbir imkân bulunmadığını, bu sebeple sultanın merhametine sığındığını, bildiriyordu. Ben de bunu pek kayda deger görmeyerek zât-i şâhâneye vereceğim listenin içerisine almadım.

Ancak huzûrda, Pâdişâh âdeti üzere herşeyi ayrı ayrı gözden geçirdikten sonra, “Başka bir şey var mı?” diye sordu. “Kayda değer bir şey yok efendim!” dediysem de Sultân, “Sen kayda değer saymadığını da söyle!” dedi. Bunun üzerine mâlum telgraftan bahsettim. “Hemen getiriniz!” dedi.

Sultân Abdülhamid Han, orada yazılanları dikkatle okudu. Ardından saray doktorunu çağırtarak gerekli müdâhelenin derhal yapılmasını ferman buyurdu. Vazîfemizi yerine getirip hastaneden döndüğümüzde vakit sabaha yaklaşmıştı, Sultân, perdeyi araladı ve eliyle "gelin" diye işâret etti.. Demek ki, sabaha kadar ibâdet ve duâ ile meşgul olmuştu. Hemen neticeyi sordu: “Sultânım, doğum bir hayli zor oldu. Ancak mütehassis doktorların gayretleri ile hasta kurtuldu

elhamdülillâh” dedim. Hünkâr, bu durum üzerine rahatlayarak derinden bir "Elhamdülillâh" dedi.

HİKMETLER · 21 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1861

Doğru söz fitneye sebep

Eski zamanlarda bir kimse büyük bir suç işler. İdama mahkûm olur. Bu kimse idam edileceği zaman, nasıl olsa öldürüleceğim diye, “Hükümdar şöyledir; hükümdar böyledir” diye ağzına gelen bildiği kötü sözleri haykırmaya başlar. Biraz sonra hükümdar gelir. Oradaki iki vezirden birine sorar:

- Bu adam deminden beri ne söylüyordu?

Birinci vezir der ki:

- Hükümdarım, bu adam, “Affedenlerin yeri Cennettir.” diyerek sizden af talebinde bulunuyordu.

Bunun üzerine hükümdar suçluyu affeder. Fakat ikinci vezir, ortaya atılıp der ki:

- Hükümdarım, bu vezir yalan söylüyor. Bu adam size kötü sözler söylüyordu.

Hükümdar, doğru söyleyen vezire der ki:

- Ey vezir! Öteki vezir yalan söylemekle bu mahkûmu kurtarmıştı. Sen ise yersiz doğru söylemekle hem mahkûmun, hem de vezirin ölümüne sebep olmak istiyorsun.

Hükümdar, yersiz doğru söyleyen veziri azleder, yalan söyleyerek bir suçluyu kurtaran veziri de kendisine sadrazam yapar. Bunun gibi, fitneye, ölüme sebep olacak işlerede bunları önlemek için zaruret miktarı yalar söylemek caiz olur.

Yalancılık ne kadar kötüyse, doğruluk da o kadar iyi, güzel ve faziletlidir. Peygamber efendimize olgunluğun alameti sorulduğunda “Doğru konuşmak ve doğrulukla iş yapmaktır” buyurdu. Sadakat (doğruluk) hakkında İslâm âlimleri buyuruyorlar ki:

“En güzel amel doğruluk, en çirkini de yalancılıktır.”

“İslâm dini, üç temel üzerindedir. Bunlar, hak, sadakat ve adalettir.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Tehlikenin doğruluk içinde olduğunu görseniz dahi, doğruyu arayınız! Çünkü doğrulukta kurtuluş ve selâmet vardır.”

“Doğru olan, iyi davranır, iyi davranan emin olur. Emin olan da cennete girer.”

HİKMETLER · 22 NİSAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1862

Gıybet kapısını kapalı tutarlardı

Allah adamları bulundukları sohbet ortamlarında gıybet kapısını kapalı tuturlardı. Konuşmalarnıda kimseyi çekiştirmezler ve başkalarının çekiştirmelerine de mani olurlardı. Toplantılarının, fısk, günah toplantısı olmasından korkuyorlardı. Kazandıkları sevabların kıyamet günü, bir tek gıybetin kirini gideremeyeceğini düşünürlerdi.

Şeyh Efdalüddin derdi ki: “Ben, bazı vakitler sâlih amellerden çokca yapıyorum ki, kıyamet gününde hasımlarımın bende bulunan haklarına karşılık verecek bir şeyim bulunsun.”

Allah adamları halifelerine şöyle nasihat ederlerdi: Üzerine vâcib olan odur ki arkadaşlarını gıybet ve koğuculuktan menedesin; sakın onları, sükût ederek müsamaha ile karşılamayasın. Aksi halde bu günahta onlarla sen de ortak olursun ve hepiniz “fâsıklık” ile sıfatlanırsınız. Peygamber Efendimiz buyurdu : “Mi'raçla şereflendiğim gece cehenneme baktığım zaman öyle bir kavim gördüm ki, cife yiyorlar. Dedim ki: Yâ Cebrâil, bunlar kim? Cebrâil : “Bunlar, insan eti yiyenlerdir.” cevabını verdi.”

Hazreti Câbir şöyle anlatmıştır : Fena kokulu bir rüzgâr esmişti de biz; “Yâ Resûlallâh, bu rüzgârın kokusu ne kadar fena?” diye sormuştuk. Bunun üzerine buyurdular ki: “Bir kısım münafıklar bazı müslümanları gıybet ettiler de ondan bu fena koku yayıldı.”

Oruç tutan iki kadın iftar vaktini beklerlerken bayıldılar. Bunun üzerine Hazreti Peygamber onların ikisini huzura getirilmesi emrini verdi. Huzura gelince kendilerine gelenlerden birine bir kap verip 'Bunun içine istifra et' dedi. O da irin, kan ve sarı sudan oluşan bir kusmuğu kaba dolduruncaya kadar boşalttı. Hz. Peygamber diğerine de 'istifra et' dedi. O da aynen o şekilde istifra etti bunun

üzerine Efendimiz şöyle buyurdu: “Muhakkak bu iki kadıncağız, Allahü teâlânın kendilerine helâl kıldığı nimetlerden oruç tutup yemediler, fakat kendilerine haram kıldığı şeyle iftar ettiler. Biri diğerinin yanına oturdu. Başladılar başkalarının gıybetini yapmaya”

Ebû Kılâbe derdi ki: “Gıybet, kulun kalbinden hidayet ve hayır sıfatlarını giderir.”

HİKMETLER · 23 NİSAN 2010 CUMA · KAYIT 1863

Gıybet yapılan yemeği terk etti

İbrahim Edhem hazretleri, gıybet edenleri azarlamakta insanların en şiddetlilerindendi. Bir gün kendisini adamın biri yemeğe çağırmıştı. Adamın evine gittiği zaman onun, birisinin gıybetiyle meşgul olduğunu gördü ve ona : “Biz buraya insan eti değil, yemek yemeği gelmiştik. Halbuki siz, yemek yerine gıybet yapıp ölü eti yediriyorsunuz yiyorsunuz.” diyerek onun yemeğinden yemeden çıkıp gitti.

Ebû Avf şöyle anlatıyor : Bir gün ben Muhammed bin Sirîn’in yanına girmiştim. Bir ara Haccâc bin Yusuf'un haysiyetine dokunacak söz söyledim.Sirin de bana dedi ki : Yâ Ebâ Avf! Allah hem Hakîm, hem de Âdil'dir. Haccâc'dan nasıl intikam alırsa, Haccâc için de öylece intikam alır. Olur ki sen Allah'a kavuştuğunda, sana âit küçük bir günahı, Haccâc'a ait büyük bir günahtan daha büyük bulursun.”

Hasan el-Basrî hazretlerine birisinin kendisini gıybet ettiğini haber verdikleri zaman, o adama bir hediye gönderir ve aracı ile şu sözleri yollardı : “Kardeşim, sen bana hasenâtını hediyye etmişsin. Şüphe yok ki o, benim şu hediyyemden daha büyüktür!”

Abdülazîz ed-Dirînî de birisinin kendisini gıybet ettiğinden haberdar olunca, o adamın evine kadar gider ve : “Ey kardeşim, senin Abdülaziz'in günahları ile ne alıp veremediğin var?” derdi.

İki kişi, Mescid-i Haram'ın kapılarından birinin önünde oturuyordu. Daha önce kadınlığa özenen, fakat o anda o kötü âdeti terkeden biri onların yanından geçti. Onlar arkasından 'Onda kadınımsı hareketlerden bir şeyler kalmış!' dediler ve o

sırada namaz için kamet getirildi. O iki kişi içeri girdi. Halkla beraber namaz kıldılar. Söyledikleri söz onların kalbinde 'Acaba gıybet oldu mu, olmadı mı?' diye bir merak vesilesi oldu. Bunun üzerine ikisi Atâ'ya gelip hâdiseyi anlattılar. Atâ ikisine de yeniden abdest almayı, namaz kılmayı, eğer oruçlu iseler oruçlarını kaza etmelerini emretti.

Hazreti Âişe validemiz, Resulullahın yanında bir kadından bahsetti ve dedi ki: 'O kısa boyludur'. Bunun üzerine Hazreti Peygamber, “Sen onun gıybetini yapmış oldun!” dedi.

HİKMETLER · 24 NİSAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1866

Gıybet kanser gibidir!

Gıybet, din kardeşinin işitince üzüleceği bir kusûrunu arkasından söylemektir. Yâni belli bir mü'minin aybını, onu kötülemek için arkasından söylemek, gıybet olur. Meselâ, bedeninde, nesebinde, ahlâkında, işinde, sözünde, dîninde, dünyasında, hattâ elbisesinde, evinde bulunan bir kûsur arkasından söylendiği zaman, bunu işitince üzülürse, gıybet olur. Kapalı söylemek, işâret ile, hareket ile bildirmek, yazı ile bildirmek de, hep söylemek gibi gıybettir. Bir müslümanın günâhı ve kusûru söylendikte, elhamdülillâh, Allah bizi hayâsız yapmadı gibi, onu kötülemek, çok çirkin gıybet olur. Falanca kimse, çok iyidir, ibâdette şu kusûru olmasa, daha iyi olurdu demek gıybet olur. Hüseyin bin Said kuddise sirruh buyundu ki: Gıybet kanser gibidir. Girdiği vücud iflâh etmez. Arkadaşlarımızın çoğunun gıybet kanserine yakalandıklarını müşahade ettim. Bu gıybet âfetinin hanımlar arasında da salgın hâline geldiği herkesce ma'lûmdur. Bizi seven bütün arkadaşların gıybetten uzak durmalarını önemle ricâ ediyorum. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmin Hucürat sûresi, 12. âyet-i kerîmesinde, sû-i zandan kaçınmayı emr etmekte, birbirini çekiştirmeyi men etmekte, gıybeti ölü kardeşinin etini yemeğe benzetmektedir. Bâzı hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: "Gıybetten uak olunuz, çünkü gıybet zinadan fenadır. Zinanın tevbesi kabûl edilir ama, gıybet edilen helâl etmeyince tevbesi kabûl edilmez." "Kıyâmet günü bir kimsenin hasenât defteri açılır. Yapmamış olduğu ibâdetleri orada görür. Bunlar seni gıybet edenlerin sevâblarıdır, denir." "Bir kimseyi tiksindirecek bir sözü dinlemek, doğru

olsa da o kimseyi gıybet olur." "Gıybet, insanın sevâbını, iyi amellerini, ateşin kuru odunu yaktığı gibi yakar." Bid'atleri, mezhepsizliği yayarak ve âşikare günâh işlemeğe devam ederek, müslümanların doğru yoldan ayrılmalarına sebep olanı, bunun zararından korunmaları için müslümanlara tanıtmak gıybet olmaz ise de bunu fitneye sebep olmayacak şekilde bildirmelidir.

HİKMETLER · 25 NİSAN 2010 PAZAR · KAYIT 1867

Gıybet sevapları yok eder

Gıybet, hem Allah huzûrunda ve hem de insanların hakkı olması bakımından çok büyük mes'ûliyeti mûcib bir hatâ ve büyük bir günâhtır. Gıybet edenlerin dili, kıyâmet günü fecî bir manzara arzederek bütün mahlûkat arasında mahcûb ve rezîl olacaktır.

Gıybet, ibâdetlerin sevâbını yok eder. Zahmet çekerek, sıkıntılara katlanarak ibâdet yapıp da, bunun sevâbını yok etmek, akılsızlık, cahillik ve ahmaklık değil midir? İbâdetler Allahü teâlâya arzolunurken bunları gıybet ve faydasız sözlerle sahibimizin karşısına çıkarmak kadar edepsizlik olur mu?

Halid bin Rebi' hazretleri anlatır: "Dostlarım bir müslümanı gıybet ettiler, ben mâni olmadım. O gece rü'yada siyah bir kimsenin, pis kokulu domuz etini bir tabağa koyup getirdiğini ve önüme koyup yüksek sesle, "Hadi ye!" dediğini gördüm. "Ben müslümanım, müslüman domuz eti yemez," dedim. "Ama müslümanın etini yersin, o bundan bin kat harâmdır" diyerek o etten bir parça kesip ağzıma koydu. Uyandım, o et ağzımda idi ve pis kokuyordu. Kırk gün onun pis kokusunu ağzımda duydum."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Mi'râc gecesi Cehennemi bana gösterdiler, etleri parça parça edilip, ağızlarına konduğu bir takım insanlar gördüm. Kendilerine bu kokmuş etleri yiyin diyorlardı. Bunların kimler olduğunu suâl ettim. Cehennem meleklerinin reisi Mâlik, bunlar gıybet edenlerdir, gıybet edenler şeytanın dostlarıdır, dedi."

"Cehennemden en son çıkarılan kimse, gıybetten tevbe edendir. Yâni tevbe ederken helâllaşmayandır. Cehenneme girenlerin ilki ise, gıybetten tevbe etmeden

ölen kimsedir."

"Bir gıybet edeni, Allahü teâlâ on şeyle cezalandırır: 1- Rahmetinden uzak eder. 2- Meleklerden uzak eder. 3- Taatini, iyiliklerini yok eder. 4- Resûlullahın ruhunu ondan çevirir. 5- Allahü teâlâ ona gadap eder. 6- Ruhunu teslim ederken, onu baş aşağı eder. 7- Kabir azâbını şiddetli eder. 8- Ölüm zamanında amellerini sevâpsız bırakır. 9- Cehenneme yakın eder. 10- Cennetten uzak eder."

HİKMETLER · 26 NİSAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1868

Gıybete sürükleyen şeyler

İnsanı gıybet etmeğe sürükliyen sebebler çoktur. B'zıları şunlardır:

Ona karşı düşmanlık, yanında olanların fikirlerine uymak düşüncesi, sevilmiyen bir kimseyi kötülemek, kendisinin o günâhda bulunmadığını bildirmek, kendinin ondan üstün olduğunu bildirmek, hased etmek, yanında bulunanları güldürmek, şakalaşmak, onunla alay etmek, ummadığı kimsenin harâm işlemesine hayretini bildirmek, buna üzüldüğünü, ona acıdığını bildirmek, harâm işlediği için onu sevmediğini bildirmek.

Gıybet yapılırken, orada bulunan kimse, korkmazsa, söz ile, korkunca, kalbi ile red etmezse, gıybet, günâhına ortak olur. Sözünü kesmesi veyâhut kalkıp gitmesi mümkün ise, bunları yapmalıdır. Eliyle, başıyla, gözüyle men etmesi kâfî gelmez. Açıkça, sus, demesi lâzımdır.

İslam büyükleri "Gıybet edene sus diyene yüz şehid sevâbı verilir." buyururlardı.

Gıybet, insânın sevâblarının azalmasına, başkasının günâhlarının kendine verilmesine sebeb olur. Bunları, her zaman düşünmek, insânın gıybet etmesine mânî olur.

Gıybet ederken başkasından söz taşınırsa ayrı bir günâha daha girer.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Kıyâmet günü, bir kimsenin sevâb defteri açılır. Yâ Rabbî! Dünyada iken, şu ibâdetleri yapmıştım. Sahîfede bunlar yazılı değil, der. Onlar, defterinden silindi, gıybet ettiklerinin defterlerine yazıldı, denir."

Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma vahy eyledi ki, "Gıybet edip tevbe eden kimse, Cennete en son gidecektir. Gıybet edip, tevbe etmiyen kimse, Cehenneme en önce girecektir."

İbni Sirîn hazretleri, "Seni gıybet ettim, hakkını helâl et" diyen birisine şöyle cevap verdi:

"Allahü teâlânın harâm ettiğini ben nasıl helâl ederim." Bu sözle, önce Allahü teâlâya tevbe et ki, benim helâl etmemin faydası olsun demek istedi. Söz taşımak da haramdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: "Söz taşıyan (nemmam) Cennete giremez.", "Sizin en fenanız söz taşıyanlar, aranızı bozanlar ve insanları birbirine düşürenlerdir." Buna fitne çıkarmak denir. Büyük günâhdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1873

Osmanlı hükümranlığının sona erdiği gün

Bugün, İkinci Abdülhamid Han'ın tahttan indirildiği gündür (27 Nisan 1909). Bu tarih İslam alemi için çok önemlidir. Çünkü bir dönüm noktasıdır. Sadece Osmanlı sınırları içindekiler değil dünyanını neresinde olursa olsun bütün Müslümanlar bu tarihten sonra sahipsiz, himayesiz kaldı. Sultan, vazifesi gereği sadece İmparatorluk içindekilerin değil bütün Müslümanların halifesiydi dolayısıyla hamisiydi. Bunun için başlarına gelen her sıkıntıda yardıma çağırıyorlardı; o da hepsinin imdadına koşuyordu.

Abdülhamid Han'dan sonra Resmi olarak Hilafet devam ediyor görünse de, fiili olarak artık bir hükmü, hükümranlığı kalmamıştı. Devlet tamamen İttihat ve Terakki örgütünün eline geçmişti. Başta İngilizler olmak üzere Hıristiyan Batı alemi, 200 yıllık hayallerini, İttihat ve Terakki örgütü üzerinden gerçekleştirmiş oldu. Şeyhül islamlık da dahil devletin her kademesine bunların adamları veya bu düşüncedeki kimseler sızdırıldı. Bunun için bu tarihten sonra yazılan dini kitaplara şüphe ile yaklaşılır.

Bu olayın, ne kadar önemli olduğunu şu hadise de göstermektedir. İmam-ı Rabbani hazretlerinin torunlarından, son devir İslam büyüklerinden Ebül Hasen

Zeydi, 1974'de Hindistan'da basılan "Faruki Makamatı Ahyar" kitabında şunu anlatmaktadır: Babam, Peygamber Efendimizi rü'yada görmüş. Çok üzültülü imiş. Üzüntülerinin sebebini sorduğunda da Efendimiz, "Türkler, benim halifemi bugün makamından ayırdılar. Bunun cezasını çok acı çekeceklerdir" buyurmuş…

Batılı devletler, sömürgeleri altındaki devletleri idareleri esnasında, Osmanlının nüfuzunu, özellikle de Abdülhamid Han'ın üzerlerindeki etkisini görünce, Sultanı uzaklaştırmadıkça rahat sömüremeyeceklerini anladılar. Çünkü Sultan Abdülhamid Hanın İslam dünyasındaki itibarı çok fazlaydı. Doğu Türkistan ve Orta Afrika'daki Sultanlıklar bile onun adına hutbe okutuyorlardı.

Ayrıca Sultan Abdülhamid Han Filistin'de Yahudi develeti kurulması projesine de karşıydı. Siyonistler, Filistin'de bir Yahudi devleti kurulması karşılığında Osmanlı maliyesinin en büyük problemi olan dış borçların bir kalemde silineceğini bildirdiler. Padişah bu teklifi şiddetle reddettiği gibi, Yahudilerin çeşitli yollarla Filistin'e gelip yerleşmelerine engel olacak tedbirleri de aldı.

İngilizler Cemaleddin Efgani gibi mason din adamları vasıtasıyla hilafet meselesini kurcalamaya başladılar. Hindistan da da bu tür sinsi çalışmalar başlatılınca Sultan Abdülhamid bu bölgelere büyük bir derviş kafilesi gönderdi. Bu çalışmaları da etkisiz hale getirildi.

Padişah'ın bu faaliyetleri üzerine İngilizler onu saltanattan uzaklaştırmadıkça emellerine kavuşamıyacaklarını kesin bir şekilde anladılar. Bunun için İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin faaliyetlerine hız verdirdiler. Bir taraftan, Osmanlıyı içerden çökertmeye çalışan İttihad ve Terakki Cemiyetini desteklerken, diğer taraftan Arabistan Yarımadasında bedevi kabilelerini ve Doğu Anadolu'da Ermenileri Osmanlı Devletine karşı kışkırttılar.

Destekledikleri gazeteler vasıtasıyla her tarafta Sultan aleyhine propaganda yaptırdılar. Bu arada 31 Mart olayını çıkartarak, suçu Abdülhamid Han'ın üzerine attılar. Arkasından da Tahttan uzaklaştırılmasını gündeme getirdiler.

Bu gündemle 27 Nisan 1909 günü Ayan ve Mebuslar meclisi toplandı. Önceden kararlaştırıldığı gibi Padişah'ın hal' edilmesini teklifi verildi. Hal' fetvasının ilk müsveddesini mebuslardan Elmalılı Hamdi Yazır hoca yazdı. Fetvada Sultan Abdülhamid Hana 31 Mart İsyanına sebeb olmak, din kitaplarını tahrif etmek ve yakmak, devletin hazinesini israf etmek, insanları suçsuz oldukları halde idam ettirmek... gibi asılsız, akıl almaz suçlar yükleniyordu.

Sadece, rum asıllı bir mebus itiraz etti: “"Yapmayın efendiler! günahtır, günah. Sultan Abdülhamid Han, bu memleketin nûrudur. Dünyâda denge unsurudur. O'nu tahtından indirirseniz mülkü millet harâb olur. Dünyâ perişân olur." dediyse de bizimkilere söz dinletemedi, yaka paça dışarı atıldı. Oy birliği ile Hal’ fetvası kabul edildi.

Sultan Abdülhamid’i tahttan indiren paşalar ise ülkeyi param parça yaptıktan sonra memleketi düşman çizmeleri altında bırakarak kaçtılar. Kaçtıkları yerlerde öldürüldüler.

HİKMETLER · 27 NİSAN 2010 SALI · KAYIT 1869

Gıybetin kefareti

Gıybet etmenin keffâreti, üzülmek, tevbe etmek ve onunla helâllaşmaktır. Affetmezse, onu övmeli, sevdiğini bildirmeli, yalvarmalı, gönlünü almalıdır. Helâl etmezse hak yine onundur. Pişmân olmadan helâllaşmak, riyâ olur, ayrı bir günâh olur. Ölüyü gıybet de harâmdır.

İmâm-ı a'zâm Ebû Hanîfe hazretlerine, birisinin kendini gıybet ettiğini söylediler. Ona bir kese altın gönderip, “bize verdiği sevâbları arttırırsa, biz de karşılığını arttırınız” dedi.

İbrâhim Edhem hazretleri, bir yemeğe da'vet edilmişti. Sofrada, çağrılanlardan birinin bulunmadığı söylenince, o ağır kimsedir, denildi. İbrâhim bin Edhem, gıybet edildi, buyurdu ve çıkıp gitti.

Vüheyb bin el-Verd buyurdu ki : “Yemin ederim ki, bana göre gıybeti terketmek, altından bir dağı sadaka vermekten daha makbuldür.”

Yapılan kötüleme iftirâ ise, iftirâ etmek, gıybet etmekten daha fenâdır. Yanında gıybet yapıldığını işiten kimse, buna hemen mânî olmalıdır.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Din kardeşine, onun haberi olmadan yardım eden kimseye, Allahü teâlâ dünyada ve âhirette yardım eder."

"Yanında, din kardeşi gıybet edilince, gücü yettiği hâlde ona yardım etmiyen kimsenin günâhı, dünyada ve âhirette kendisine yetişir."

"Bir kimse, dünyada din kardeşinin hakkını korursa, Allahü teâlâ, bir melek göndererek, onu Cehennem azâbından korur."

Gıybet insanların aralarının açılmasına, dargınlıklara sebeb olur. Hadîs-i şerîfte, “İki kimse birbirlerine dargın olarak ölürlerse, Cehennem yüzü görmeden Cennete giremezler. Cennete girerlerse bile birbirleriyle karşılaşamazlar.” buyuruldu ki:

Hasan Basrî şöyle buyurdu: “Allah'a yemin ederim ki gıybet, mü'min kişinin nâmını ifsad hususunda cüzzam'ın ceseddeki tahribatından daha süratlidir'.

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1874

Merhametli, dindar ve cesur bir padişahtı

Sultan Abdülhamid Han, söylenilenlerin aksine, cesur, yiğit bir hükümdardı. Yıldız camii cuma çıkışında uğradığı suikastta gösterdiği cesaret bunun ispatıdır. İçerde ve dışarıda bu kadar düşmanı olan kimsenin ülkesini ve kendini korumak için tedbir almaması ahmaklık olurdu.

Sultan Abdülhamid Han bunun yanında çok merhametli, dindar ve evliya meşrebli bir hükümdardı. Pek çok kerameti görülmüştür. Acil iş zuhur edince, gecenin herhangi bir vaktinde uyandırılmasını ister, ertesi güne bırakılmasına rıza göstermezdi.

Bu hususda Mabeyn Başkatibi Esad Bey hatıratında şöyle demektedir: Bir geceyarısı, çok mühim bir haberin imzası için Sultan’ın kapısını çaldım. Fakat açılmadı. Bir müddet bekledikten sonra tekrar çaldım, açıldı. Sultan elinde havlu ile yüzünü kuruluyordu. Tebessüm ederek; Evlad, bu vakitte çok mühim bir iş için geldiğinizi anladım. Daha ilk kapıyı vuruşunuzda uyandım. Abdest aldım. Onun için geciktim. Kusura bakma. Ben bu kadar zamandır bu milletin hiçbir evrakına abdestsiz imza atmadım. Getir imzalayayım, dedi. Besmele çekerek imzaladı.

Bunun gibi Abdülhamid Han hiç abdestziz yere basmazdı. Hattâ zevcesi, Abdülhamîd Han'in bu husûsiyetiyle alâkali olarak, O'nun yataginin basinda dâimâ temiz bir tuğla bulundurdugunu ve bununla yataktan kalktığında çesme mahalline kadar abdestsiz yere basmamak için teyemmüm aldığını, sebebini sorduğunda da kendisine: "Bunca müslümanların halîfesi olarak, biz sünnet ölçülerine dikkat etmezsek, ümmet-i Muhammed bundan zarar görür!.." dediğini nakleder.

* * *

Sultan Il. Abdülhamid Han döneminde Yavuz Sultan Selim' in türbedarlığını yapmakta olan bir zat, şiddetli geçim darlığının kendisine verdiği sıkıntılı bir ruh haleti içinde: “Bir de evliyadan olduğunu söylerler. Yıllarca türbedarlığını yaptım yoksulluk içindeyim" diyerek türbeye hiddetle vurur. Ertesi sabah aniden Abdülhamid Han, türbedarı huzuruna çağırarak bir yıllık ihtiyacının hepsini karşılar. Kendisine, “Bir sıkıntın olduğunda bana gelen, dedemi rahatsız etme!” der.

* * *

Sultan Abdülhamid Han, Beylerbeyi Sarayı’nda tutulurken, bir gece bir polis memuru burada nöbet tutmaktadır. Bu polis geçim sıkıntısı içindeymiş. Bütün gece düşünmüş, sonunda sabah nöbet bitince denize atlayıp intihar etmeye karar vermiş. Ertesi sabah, nöbetini devretmeye birkaç dakika kalınca sarayın üst pencerelerden biri açılır. Pencereden Sultan, “Evladım şu kese al!” diye seslenir bir kese altın atar. Arkasından da ilave eder: “Sakın intihar etmeye kalkışma, intihan çok büyük günahtır!”

* * *

Mabeyin katibi anlatır: Bir akşam, gelen mektup ve telgrafları huzûra arz etmek üzere iken bir telgraf geldi. Telgrafta, bîçâre memur, karısının o gece doğum yapacağını ve doğumun da tehlikeli olacağına dâir doktorların îkâz ettiğini, fakat elinde hiçbir imkân bulunmadiğını, bu sebeple sultanın merhametine sığındığını, bildiriyordu. Ben de bunu pek kayda deger görmeyerek zât-i şâhâneye vereceğim listenin içerisine almadım.

Ancak huzûrda, Pâdişâh âdeti üzere herşeyi ayrı ayrı gözden geçirdikten sonra, “Başka bir şey var mı?” diye sordu. “Kayda değer bir şey yok efendim!” dediysem de Sultân, “Sen kayda değer saymadığını da söyle!” dedi. Bunun üzerine mâlum telgraftan bahsettim. “Hemen getiriniz!” dedi.

Sultân Abdülhamid Han, orada yazılanları dikkatle okudu. Ardından saray doktorunu çağırtarak gerekli müdâhelenin derhal yapılmasını ferman buyurdu. Vazîfemizi yerine getirip hastaneden döndüğümüzde vakit sabaha yaklaşmıştı, Sultân, perdeyi araladı ve eliyle "gelin" diye işâret etti.. Demek ki, sabaha kadar ibâdet ve duâ ile meşgul olmuştu. Hemen neticeyi sordu: “Sultânım, doğum bir hayli zor oldu. Ancak mütehassis doktorların gayretleri ile hasta kurtuldu elhamdülillâh” dedim. Hünkâr, bu durum üzerine rahatlayarak derinden bir "Elhamdülillâh" dedi.

HİKMETLER · 28 NİSAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1870

“Benim sevapların nerede?”

Abdullah bin Mubârek hazretleri buyurdu ki: “Eğer ben gıybet etmiş olsaydım, anam ve babamı gıybet ederdim. Zira hasenatımı bağışlamam için, onlar başkalarından daha lâyıktır.”

Saîd bin Cübeyr de şöyle buyurdu : “Kul gerçekten çok ameller yapar, fakat onları amel sahifelerinde bulamaz da, “Yâ Rabbi! Benim hasenelerim nerede?” diye sorar. Ona denilir ki : “İnsanları, kendilerinin haberi olmaksızın gıybet etmen sebebiyle yok oldu!”

Ömer bin Abdülazîz buyurdu ki : “Sana haksızlık eden adama sakın sövüp hakaret etmek kabilinden birşeyle karşılık vereyim deme. Çünkü o sana bir defa haksızlık etmiş olduğu halde, sen ona, haksızlığını her hatırlayışta sövüp lânet ederek kendisine haksızlık edinceye kadar ileri gitmiş olabilirsin.” Alacaklı iken borçlu hale gelebilirsin.

Fudayl bin İyâd buyurdu ki : “Şu zamanın kurrâlarının, hafızlarının meyvesi, akranından bazıları yükselip ilimle şöhret bulacak korkusu ile, birbirini çekiştirip küçültmektir. Öyleleri vardır ki, gıybeti sofrada katık gibi kullanmaktadır. Üstelik onların günahta en hafif olanı da odur.”

Veki' bin el-Cerrâh de şöyle buyurdu : “Gıybetten uzak kalmanın şerefine bak ki, ondan ancak az sayıda insan sâlim kalabilir!”

Ebû Ümâme buyurdu ki: “Kıyamet günü amel kitabı kendisine verilen kul, bakar ki, onda kendisinin yapmadığı haseneler var. Der ki: “Yâ Rabbi! Nereden bu haseneler benim oluyor?” Ona şöyle buyurulur : “Bunlar, sen farkında değilken seni gıybet etmiş olanların gıybeti sebebiyle sana verilmiştir.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ey sadece dilleriyle iman edip kalbiyle iman etmeyen kimseler! Sakın müslümanların gıybetini yapmayın. Kusurlarını araştırmayın! Çünkü müslüman kardeşinin kusurunu araştıran bir kimsenin kusurunu Allah araştırır ve Allah kimin kusurunu araştırırsa, önu evinin içinde olsa bile rezil eder.”

“Birbirinize hased etmeyin! Birbirinize buğzetmeyin! Kavga etmeyin! Birbirinize sırt çevirmeyin. Bazınız bazınızın gıybetini yapmasın. Ey Allah'ın kulları kardeş olun!”

HİKMETLER · 29 NİSAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1871

Amellerin en faziletlisi

Eshâb-ı kirâm birbirlerine rastladıkları zaman birbirlerini güler yüzle karşılar, gıyablarında konuşmazlardı ve bunun, amellerin en faziletlisi olduğunu ve bunun aksini yapmanın da münafıkların âdeti olduğunu bilirlerdi. Gıybet hususunda Efendimiz, “ Kim dünyada müslüman kardeşinin gıybetini ederse, ahirette ona o müslümanın eti yaklaştırılır ve kendisine 'Diri iken onun etini yediğin gibi ölü iken de ye!' denir. O da mecbur kalarak yer. Böylece geveler, tiksinir, bağırır ve yüzünü buruşturur.”

Mansur bin el-Mutemil buyurdu ki : “Zulmettiği zaman başkasına hakarette bulunmayın, bilâkis onun için çok istiğfar ediniz. Çünkü başkası size ancak günahlarınız sebebiyle zulmeder.”

Muhammed bin Sirîn buyurdu ki : “İnsanların “Fülân zat fülândan daha âlimdir.” demeleri de haram olan gıybettendir. Çünkü ikincisi bunu işitince mükedder olur. Bilinen bir hususdur ki, gıybetin haddi, bir şahsın din kardeşini hoşuna gitmeyecek şekilde anmasıdır.

Mâlik bin Dinar buyurdu ki : “Kişi, kendisi sâlih olmadığı halde sâlihlerin şeref ve haysiyetine dil uzatacak olursa, başka günahı olmasa bile bu ona yeter!”

Ez-Zührî hazretlerine, gıybetin tarifini yapmasını istemişler. O demiş ki : “Din kardeşinin yüzüne söylemeyi hoş görmediğin her şey, onun hakkında gıybet olur.”

Şekîk el-Belhî, bir gün zikir ve virdini okumadan yatmış. Hanımı kendisini bu yüzden azarlamış. O da demiş ki: “Bu gece virdimi okumadan yattım diye, beni azarlama. Çünkü Belh'deki âlim ve zahitlerin çoğu benim için namaz kılarlar; benim için oruç tutar ve birtakım amelde bulunurlar.” Hanımı kendisine sorar: “Nasıl olur bu?” diye. O der ki : “Onlardan biri, gece uzunluğunca namaz kılar ve gündüz müddetince oruç tutar, sonra benim şerefimle oynar, beni gıybet eder. Böylece hasenatının tamamı benim olur.”

Ebû Süfyan es-Sevrî buyurdu ki: “Kardeşinin seni, senin gıyabında nasıl anmasını istiyorsan; sen de onu, onun gıyabında öyle an!”

Katade buyurdu ki: “Bize belirtildiğine göre kabrin azabı üç çeyrektir. Bir çeyreği gıybetten, bir çeyreği koğuculuktan ve bir çeyreği de üzerine idrar sıçratmaktan gelir!'

2010 YILLIK KÜLLİYATI

05

Mayıs

42 yazı · Hikmetler: 32 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 MAYIS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1872

“Gıybet zinadan dana kötüdür!”

Hazreti Câbir ve Ebu Said Resulullah Efendimizden şöyle rivayet ederler:

“Gıybetten kaçınınız! Muhakkak ki gıybet, zinadan daha kötüdür. Çünkü kişi, bazen zina eder, tevbe eder ve Allah tevbesini kabul eder. Gıybet yapan bir kimse ise, gıybeti yapılan kişi kendisini affetmedikçe Allah tarafından affedilmez.”

Hâtem'ül-Esam hazretleri buyurdu ki: “Bir toplantıda şu üç haslet bulunduğu zaman, rahmet-i ilâhiye oradakilerden uzaktır : Birincisi, dünyayı anmak, ikincisi çok gülmek, üçüncüsü de insanları köktülemek, gıybetini yapmak!”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Bize gelen habere göre; yalancı cehennemde bir köpek şeklinde azâb görecek, hased eden bir domuz suretinde azab görecek, gıybet eden de maymun hâlinde azab görecektir. Koğuculuk yapan da böyle.”

Ebû Abdullah el-Entâkî de buyurdu ki: “Senin, bir din kardeşinin aybını kalbinde yerleştirip, onun düşmanlığından korkarak kendisiyle konuşmayı terketmen de haram olan gıybete dahildir. Bir kimse ki, birisini açıkca gıybet etmeye cür'et eder; derken bu hal onu, insanlar hakkında yalan ve iftira söylemeye sürükler.”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Yaptığın işleri bir düşün: Bunlardan sâlim kalmışsan Allah'a şükret. Yok eğer irtikab etmişsen, günah işlemişsen bunları, istiğfar et Rabbine. Hak sahiplerine verilecek birşeylerin olması için sâlih amelleri çok işle. Nefsinin günahkâr olduğuna inan, Allahü teâlâdan gafil bulunan kimselerin, hakkındaki “O iyi adamdır!” diye konuştuklarını çok duymuşsan bile, iyiliğine hükmetme.

Şüphesiz onların, senin hakkındaki sözleri bir zandan ibarettir. Nefsini yakînen bilen ise, onlar değil, sensin. Hele bir şeyhin meselâ gıybet ve koğuculuk edilen toplantılarda hazır bulunması veya birisinin bu hâlini sükûtla karşılaması, cidden hazindir. Çünkü o bu yüzden fâsık olur. Bu hal, esrar satmaktan daha çirkin olduğu halde, maalesef şimdiki insanlar bununu hafife almaktalar. Üstelik hiç kimse bunun çirkinliğini nerde ise hakkiyle idrak etmemektedir.

Şu sözü de unutma : Demişler ki : “Kendisinin yakînen bildiğini, başkalarının zannı için terkeden kimse, cahillerin en cahilidir!”

HİKMETLER · 2 MAYIS 2010 PAZAR · KAYIT 1877

Gıybet halinde oruçlarını kaza ederlerdi

İslam büyükleri gıybet hakkında buyurdular ki: “Selef-i sâlihînden bazısı, abdesti bozulunca hemen abdest aldığı gibi, ağızından gıybet olan bir söz kaçırmış olsa, hemen abdestini tazelerdi. Yine onlardan bazıları oruçlu iken gıybet etmiş olsalar, o günkü oruçlarını kaza ederlerdi. Fıkhî bakımdan, gıybet yapılınca tekrar abdest almak veya orucu kaza etmek lâzım olmadığı hâlde, o büyükler, emirlere bağlılıktaki yükseklikleri, günahlardan son derece kaçınmaları ve gıybetin çirkinliği sebebiyle böyle yaparlardı.

Gıybet, en kötü iş, en çirkin söz, en kötü bir huy, çetin azâba sebeb olan bir hâldir. Hasede, azgınlık ve taşkınlığa delâlet eder. Kin ve musibetin habercisidir. Allahü teâlâ gıybeti ölü eti yemekle beraber kıldı. Hucurât sûresi 12. âyet-i kerîmesinde meâlen; “Müslümanların ayıp ve kusurlarını araştırmayın. Birbirinizi gıybet etmeyin. Sizden biriniz, hiç ölü kardeşinin etini yemeyi ister mi? Bundan tiksinirsiniz değil mi? O hâlde gıybet etmekte Allahtan korkun...” buyuruldu.

Resûlullah Efendimize, gıybetin ne olduğu suâl edildiğinde buyurdu ki: “Kardeşin hakkında onun hoşlanmadığı şeyi söylemendir. Onun hakkında söylediğin bu söz doğru ise, gıybet etmiş olursun. Söylediğin söz yalan ise iftira etmiş olursun.”

Zalim iderecinin, açıktan günah işleyen fasıkın, kötü kimselerin gıybetini yapmak günah olmaz. Allahü teâlâdan haya etmeyen açıktan günah işleyen, yaptığı kötülükleri insanlardan gizlemiyen bir kimse, haya perdelerini yırtmıştır. Artık kendisine hüsn-i zan edilmek durumundan çıkmış, kötülük işlediği kesin bir hâl almıştır. İnsanları bunların zararlarından korumak lazım.

Hikmet ehli birisi oğluna dedi ki: “Ey oğlum. Yalan olmasa bile gıybet etme! Doğru söylemiş olsan bile, konuşmanı kötü yapmış olursun. Eğer yalan konuşursan, birçok kötülüğü bir araya getirmiş olursun.”

HİKMETLER · 3 MAYIS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1878

İnsan gözündeki merteği görmez!

İslam büyükleri; başkasını, hoşuna gitmeyecek bir vasıfla anmanın gıybet olduğunda ittifak etmiştir. Nitekim Peygamber aleyhisselam şöyle buyurmuştur:

-Gıybetin ne olduğunu biliyor musunuz?

-Allah ve Resûlü daha iyi bilir.

-Gıybet kardeşinin hoşuna gitmediği bir vasıfla onu zikretmendir.

-Acaba bizim dediğimiz Müslüman kardeşimde varsa?

-Eğer senin dediğin kardeşinde varsa, onun gıybetini yapmış olursun. Eğer dediğin kendisinde yoksa ona iftira etmiş olursun.

İbn Abbas buyurdu ki: 'Sen, arkadaşının ayıplarını belirtmek istediğin zaman onun yerine kendi ayıbını belirt!'

Ebu Hüreyre buyurdu ki: 'Sizden bir kimse müslüman kardeşinin gözündeki çöpü görür de kendi gözündeki merteği görmez!'

Hasan Basrî şöyle buyurdu: 'Ey Âdemoğlu! Sen imanın hakikatini ancak sende mevcut olan bir ayıptan dolayı halkı ayıplamayı terkettikten sonra elde edebilirsin. Ancak o ayıbın ıslahına başlayıp nefsinde bulunan o ayıbı ıslah ettikten sonra elde edebilirsin. Bunu yaptığın zaman senin meşguliyetin, nefsin hakkında olur. Allah nezdinde kulların en sevimlisi böyle olanıdır'.

Mâlik bin Dinar hazretleri anlatır: "İsa aleyhisselam beraberinde havariler olduğu halde bir köpek leşinin yanından geçti. Havariler 'Bu köpeğin kokusu amma da fena' dediler. Hz. İsa 'Onun dişinin parlaklığı ne de güzeldir' diye karşılık verdi. Hadiselere iyilik tarafından bakılmasını Allah'ın mahluku hakkında güzelden başka birşey söylememelerine dikkatlerini çekiyordu".

Ali bin Hüseyin başkasının gıybetini yapan şöyle buyurdu: 'Gıybetten kaçın! Çünkü gıybet, insan köpeklerinin katığıdır'.

Hazreti Ömer şöyle buyurdu: “Allah'ın zikrinden ayrılmayın! Çünkü onda şifa vardır. Halktan bahsetmekten sakının! Çünkü o hastalıktır'.

Gıybet duyduğu zaman insanın hoşuna gitmeyen, gıyabında yapılan konuşmadır. Söylemiş olduğun şey, ister bedeninde, ister nesebinde, ister ahlâkında, ister fiilinde, ister zihninde, ister bünyesinde olsun hiçbir fark yoktur. Hatta elbisesinde, evinde ve bineğinde bile hoşuna gitmeyen bir eksikliği belirtsen yine gıybet olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1875

O'nun derecesine kimse ulaşamadı!

Bugün, Ehli sünnetin reisi, büyük müctehid, büyük imam, Hanefi mezhebinin kurucusu İmam-ı a'zam Ebu Hanife hazretlerinin ölüm yıldönümüdür. (D. 699 Kufe; vefat 767 Bağdad). Diğer meşhur zatlar ile ilgili, anma günleri, anma haftaları, konferanslar düzenlenmesine rağmen, her nedense, bu büyük imamdan pek bahsedilmez; şatafatlı anmalar yapılmaz, gazeteci tabiri ile görülmez. Acaba bunun sebebi veya sebepleri nelerdir?

Günümüzde bu organizasyonları yapanlar genelde, mezhepleri inkar eden, nakli esas alan Ehli sünnet inancını ve yaşayışını kabul etmeyen dinde reform yanlısı kimselerdir.

Diğer bir grup da, dinle ilgisi olmayan; bu organizasyonları, gizli maksatlarına alet eden hümanistler, felsefeciler, siyonistler veya dünyalık elde etmek, şan şöhret sahibi olmak için tanzim eden kimselerdir.

Bunlardan böyle bir organizasyon yapması beklenemez. Maksatları dolaylı yoldan İslamı yok etmek olan bu; felsefe ve akılcılık üzerine dayalı çalışma yürüten kimselerin; dinde nakli esas alan, dinde kaynak olarak edillei şerriyyeyi (Kitap, sünnet, icma ve kıyas) esas alan İmam-ı a'zam Ebu Hanife gibi bir zat için anma toplantıları düzenlemeleri beklenemez. Mezhepleri, fıkıh alimlerini itibarsız, etkisiz hale getirmeyi kendilerine gaye edinen kimseler, İmam-ı a'zamdan hiç bahsederler mi? Onlar bahsetmese de, bizim bahsetmemiz şarttır, her Ehli sünnet Müslümanın boynunun borcudur!

İmam-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri, Eshâb-ı kirâmdan sonra gelen müctehidlerin en büyüğüdür. Dört büyük imamdan tabiinden olan sadece budur. Eshâb-ı kirâmdan Enes bin Mâliki ve daha üç veya yedi kimseyi gördü. Bunlardan

hadis-i şerifler öğrendi. İmâm-ı a'zamın babası Sâbit de Kûfede, imam-ı Ali ile buluşup, İmâm hazretleri, buna ve evladına duâ buyurmuştu.

Bu büyük imam, her hareketinde, verâ ve takvâ üzere idi. Her işinde Peygamberimize tam mânası ile tâbi idi. İctihâd ve istinbâtta, yani hüküm çıkarmada öyle yüksek bir dereceye ulaşmıştı ki, buraya kimse varamadı.

Bütün dünyada tatbîk olunan ahkâm-ı islâmiyyenin dörtte üçü, imam-ı a'zam Ebû Hanîfe'nin bildirdiğidir. Kalan dörtte birinde de, ortaktır. İslâmiyette ev sahibi, âile reîsi odur. Bütün diğer müctehidler, onun çocuklarıdır.

Bunun için imam-ı Şâfi'î hazretleri, "Fıkh bilgisini derinleştirmek istiyen, Ebû Hanîfe'nin talebesi ile beraber bulunsun. Bütün müslümanlar, İmâm-ı a'zamın ev halkı, çoluk çocuğu gibidir" buyurdu. Yâni, bir adam, çoluk çocuğunun nafakasını kazandığı gibi, İmâm-ı a'zam da, insanların, işlerinde muhtaç oldukları din bilgilerini meydana çıkarmağı kendi üzerine almış, herkesi güç bir şeyden kurtarmıştır.

Ticâret ederek helâl kazanırdı. Başka yerlere mal gönderir, kazancı ile talebesinin ihtiyaçlarını alırdı. Kendi evine bol harc eder, evine harc ettiği kadar da, fakirlere sadaka verirdi.

Vera' ve takvada çok ileri idi. Ortaklarından birinin, çok miktârda bir malı, dine uygun olmıyarak sattığını anlayınca, bu maldan kazanılan doksanbin akçanın hepsini fakirlere dağıtıp, hiç kabûl etmedi.

Kûfe şehrinin köylerini haydûdlar basıp, koyunları kaçırmışlardı. Bu çalınan koyunlar şehirde kesilip, halka satılabilir düşüncesi ile, o günden beri, yedi sene, Kûfede koyun eti alıp yimedi. Çünkü, bir koyunun, en çok yedi yıl yaşayacağını öğrenmişti. Haramdan bu derece korkar, her hareketinde dinin emirlerini gözetirdi.

Son haccında, Kâbe-i muazzama içine girip, burada iki rekât namaz kıldı. Sonra, ağlayarak "Yâ Rabbî! Sana lâyık ibâdet yapamadım. Fakat, senin akıl ile anlaşılamıyacağını iyi anladım. Hizmetimdeki kusurumu, bu anlayışıma bağışla!" diyerek duâ etti. O anda bir ses işitildi ki, "Ey Ebû Hanîfe! Sen beni iyi tanıdın ve bana güzel hizmet ettin. Seni ve kıyâmete kadar, senin mezhebinde olup, yolunda gidenleri af ve magfiret ettim" buyuruldu.

Peygamber Efendimiz, "Âdem ve bütün Peygamberler, benimle öğündüğü gibi, ben de, ümmetim içinde, soy adı Ebû Hanîfe, ismi Nu'mân olan bir kimse ile

öğünürüm ki, ümmetimin ışığı olacaktır. Onları, yoldan çıkmaktan, cehâlet karanlığına düşmekten koruyacaktır" buyurarak bu mübarek zatın geleceğini, üstünlüğünü haber vermiştir.

HİKMETLER · 4 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1879

Gıybet sadece söz ile olmaz

Gıybetin meydana gelmesinde fiil de söz gibidir. İşaret, îma, dudak bükme, göz kırpma, yazı, hareket ve maksadı belirten her türlü söz, açıkça söylemek gibidir. O halde bunların tümü gıybet ve haramdır.

Âişe vâlidemizin rivayet eder: Bizim evimize bir kadın geldi. Kadın gittikten sonra elimle kadının kısa boylu oluşuna işaret ettim. Bunun üzerine Resul aleyhisselam bana," Kadının gıybetini yaptın!" buyurdu.

Başkasının durumunu hikâye etmek sûretiyle taklidini yapmak da gıybettir. Aksayarak yürümek veya kişinin yürüdüğü gibi yürümek gıybettir, hatta azap bakımından gıybetten daha şiddetlidir. Çünkü böyle yapmak, kişiyi anlatmakta daha tesirli olur.

Yazı ile gıybet de böyledir. Çünkü kalem de bir dildir. Bir kitabın yazarı, belli bir şahıstan bahsederken kitabında onun konuşmasını çirkin gösterirse gıybet olur.

Gıybeti dinleyen de gıybetin günahından kurtulamaz. Ancak diliyle veya korktuğu takdirde kalbiyle gıybeti reddederse veya gıybet meclisinden kalkarsa veya gıybet edenin konuşmasını başka bir konuşma ile keserse gıybet etmiş sayılmaz. Aksi takdirde günahkâr olur! Eğer gıybet eden diliyle sus deyip de kalben onun gıybetini dinlemek istiyorsa, bu münafıklık olur. Kalben gıybeti çirkin görmedikçe münafıklıktan kurtulamaz. Eliyle susması için işaret etmek veya kaşıyla veya kirpikleriyle işaret etmek yeterli değildir. Çünkü bu işaretler bahsi yapılan kişiyi hakir görmek demektir. Aksine o kişiyi tahkir değil de tazim etmeli ve açıkça onu müdafaa etmelidir.

Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: "Kimin yanında bir mü'min zelil ediliyorsa, o da kudreti olduğu halde o mü'mine yardım etmiyorsa, Allah onu

kıyamet gününde insanların gözü önünde zelil eder”

“Kim müslüman kardeşinin bulunmadığı bir mecliste onun haysiyetini korursa, kıyamet gününde onun haysiyetini korumak Allah'a hak olur. Kim kardeşinin gıyabında onun haysiyetini korur ve müdafaa ederse, o kimseyi ateşten azad etmek Allah'a hak olur.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1876

Evliyalıkta da makamı yüksekti!

İmam-ı a’zam Ebû Hanîfe hazretleri, müctehidliği, fakihliği yanında zamanının büyük evliyalarındandı. Zaten müctehid olabilmek için tasavvufta yüksek derecelere erişmiş olmak şarttır.

Dört mezhebin fıkıh bilgilerinde mahir, büyük âlim Seyyid Abdülhakîm Arvâsî buyurdu ki: “İmam-ı a’zam, İmâm-ı Yûsuf ve İmâm-ı Muhammed de, Abdülkâdir-i Geylânî gibi büyük evliyâ idiler. Fakat âlimler kendi aralarında taksim-i a’mâl (işbölümü) eylemişlerdir. Yanî her biri zamanında neyi bildirmek icâb ettiyse onu bildirmişlerdir.

İmam-ı a’zam zamanında fıkıh bilgisi unutuluyordu. Bunun için hep fıkıh üzerinde durdu. Tasavvuf husûsunda pek konuşmadı. Yoksa Ebû Hanîfe nübüvvet ve vilâyet yollarının kendisinde toplandığı, Ca’fer-i Sâdık hazretlerinin huzûrunda iki sene bulunup öyle feyiz, nûr ve varidât-ı ilâhiyyeye kavuşmuştur ki, bu büyük istifâdesini, “O iki sene olmasaydı Nu’mân helak olurdu” sözü ile anlatabildiler.

Silsile-i zehebin en büyük halkasından olan Ca’fer-i Sâdık’dan tasavvufu alıp, vilâyetin (evliyâlığın) en son makamına kavuşmuştur. Çünkü Ebû Hanîfe, Peygamber Efendimizin vârisidir. Hadîs-i şerîfte, “Âlimler peygamberlerin vârisleridir” buyuruldu. Vâris, her husûsta veraset sahibi olduğundan zâhirî ve batınî ilimlerde Peygamber efendimizin vârisi olmuş olur. O halde her iki ilimde de kemâlde idi.”

İslâm âlimleri, İmam-ı a’zamı bir ağacın gövdesine, diğer âlim ve evliyâyı da bu ağacın dallarına benzetmişler, O’nun her bakımdan büyük ve üstün olduğunu,

diğerlerinin ise bir veya birkaç bakımdan büyük kemâlâta (olgunluklara, üstünlüklere) erdiklerini belirtmişlerdir.

İmam-ı a'zam, bir gece rü'yâsında Peygamberimizin kabrini açmış, mübârek bedenine sıkıca sarılmıştı. Uyanınca bu fevkalâde rü'yâsını Tâbiînin büyüklerinden İbni Sîrîn'e gidip anlattı. İbn-i Sîrîn, "Bu rü'yânın sahibi sen değilsin, bunun sahibi Ebû Hanîfe olsa gerek" dedi. (Ebû Hanîfe benim!) deyince, İbni Sîrîn, sırtını aç göreyim dedi. Sırtını açınca iki omuzu arasında bir ben gördü ve "Sen o kimsesin ki, Peygamberimiz senin hakkında "Benim ümmetim içinde, iki omuzu arasında bir ben bulunan biri gelir. Allahü teâlâ dînini onunla kuvvetlendirir, ihyâ eder." buyurdu" dedi.

İmam-ı a'zam ayrıca Ehl-i beytden, Zeyd bin Ali'den, Muhammed Bâkır'dan ilim öğrendi. Muhammed Bakır ona bakıp, "Ceddimin şeriatini bozanlar çoğaldığı zaman sen onu canlandıracaksın, sen korkanların kurtarıcısı, şaşıranların sığınağı olacaksın. Şaşıranları doğru yola çevireceksin. Allahü teâlâ yardımcın olacak!" buyurmuştur.

İmam-ı Ebû Yûsuf şöyle anlatır: "Babam öldüğü zaman ben küçük idim. Annem san'at öğrenmem için beni bir terzinin yanına verdi. Ben terziyi bırakıp İmam-ı A'zamın ilim meclisine devam ettim. Uzun bir zaman geçmişti. Annem hocama gelip, "Hoca efendi sizin geçiminiz yerinde, fakat biz muhtacız, çocuğun geçimimizi temin etmesi için ücretle çalışması gerekiyor" dedi. Hocam Ebu Hanife buyurdu ki; "Sen onu kendi hâline bırak! O, burada tereyağlı fıstık ve badem ezmesi yemesini öğreniyor."

Yıllar sonra, Kadılık vazifesinde iken bir gün Abbasî halifesi Hârun Reşîd ile sofrada oturuyordum. Sofraya falûzeç getirdiler. Hârun Reşîd bana, "Bundan ye, her zaman bize böyle yemek vermezler." dedi. Ben tebessüm ettim. Halîfe sebebini sordu. Ben de İmam-ı a'zamla ilgili olan o hâdiseyi anlattım. Hârun Reşîd bunun üzerine, "Gerçekten ilim insanı yükseltir" deyip, hocama Ebu Hanife'ye rahmet ile duâ etti ve "Hakîkaten kalb gözü açık olup dâima huzûr içinde idi. İnsanların baş gözü ile göremediklerini o kalb gözü ile görürdü." dedi.

İmam-ı a'zamın tefsîr ve hadîs ilmlerinde de ki ihtisas sahibiydi. Büyük hadîs âlimi A'meş, İmam-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretlerine, "Sizler mütehassıs tabîb, biz hadîs âlimleri ise, eczacı gibiyiz! Hadîsleri ve bunları rivâyet edenleri biz söyleriz. Bizim söylediklerimizin ma'nâlarını siz anlarsınız!" derdi.

HİKMETLER · 5 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1880

Gıybeti caiz kılan özürler!

İmam-ı Gazali hazretleri altı madde halinde bildirir:

Birincisi: Zalimin zulmünden şikayetçi olmak. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Muhakkak ki hak sahibi olan alacaklı için söz söyleme yetkisi vardır."

"Zengin bir kimsenin borcunu geciktirmesi zulümdür."

"Ödeme imkanı olanın borcunu geciktirmesi, hem cezalandırılmasını, hem de gıybetinin yapılmasını helâl kılar."

İkincisi: Dinen münker ve yasak olanı engellemek, âsî bir kimseyi doğru yola çevirmektir. Burada nasihatin faydalı olacağı, fitne çıkmayacağı zannedilmelidir. Bunun mübah olması, sıhhatli ve doğru bir maksadla olmasındandır. Eğer bu sıhhatli maksad ortada mevcud değilse, böyle söylemek haram olur.

Üçüncüsü: mahkemede kadıya durumu anlatmaktır.

Dördüncüsü: Müslümanı şerden korumaktır. Bu bakımdan bid'at ehlini veya fâsığı, kötü kimseyi bildirmek gıybet olmaz. Mesela, evlenmek hususunda kendisiyle istişare edilen veya emaneti bırakmak hususunda kendisine danışılan bir kimse, gıybet maksadıyla değil, nasihat maksadıyla bildiklerini söyler.

Beşincisi: İnsanın, ayıbını belirten bir lâkab ile meşhur olmasıdır. Çolak Hafız, Topal Molla gibi. Eğer bundan sakınmak ve başka bir ibâre ile tarif etmek imkânı varsa, onu kullanmak daha evlâdır.

Altıncısı: Gıybeti yapılanın, fâsıklığını açıkça yapmasıdır. Kadın gibi giyinen, kadın gibi hareket eden, meyhane açan, açıkça içki içen… gibi. Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: "Kim hayâ perdesini yüzünden atmışsa, onun gıybeti yoktur."

Hasan Basrî şöyle demiştir. Üç sınıf vardır. Onların gıybeti haram değildir: 1.Hevâ ve hevesine tâbi olan. 2.Günahı açıktan yapan fâsık. 3.Zâlim bir idareci.

Bu üç sınıfın arasındaki ortak nokta, üçünün de günahı açıktan işlemesidir. Çoğu zaman işledikleriyle iftihar ederler. Eğer kişi, o üç sınıftan birinin açıkça yapmadığı başka bir günahı söylerse günahkâr olur.

HİKMETLER · 6 MAYIS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1881

Kalben yapılan Gıybet

Kalben yapılan gıybete su-i zan denir, haramdır! Bu bakımdan başkasının kötülüklerini dil ile zikretmek haram olduğu gibi, müslüman hakkında içinden su-i zanda bulunmak, onun hakkında kötü düşünce beslemek de haramdır. Bu, kalbin kinini ve başkasının aleyhine kötülükle hükmetmesidir. Kalbinden bir anda gelip geçen şeyler affedilmiştir. Hatta şek ve şüphe etmek de affedilmiştir. Yasaklanan, başkasının hakkında kötü zanda bulunmaktır. Zan ise nefsin meylettiği ve kalbin yöneldiği şeyden ibarettir. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler! Zandan çok sakının. Zira zarının bir kısmı günahtır.” (Hucurât/12)

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Sui zannın, kötü düşüncenin haram olmasının sebebi şudur: Kalbin esrarını ancak allâm'ul-guyûb olan Allah bilir. Bu bakımdan başkası hakkında kötü zanda bulunamazsın. Ancak te'vil kabul etmeyecek şekilde sana âyan beyan olursa, o zaman bildiğine ve gördüğüne inanmaktan başka seçeneğin yoktur. Gözünle görmediğin, kulağınla işitmediğin birşeyin kalbine düşmesine gelince, o şeyi senin kalbine şeytan atmıştır. Bu bakımdan şeytanı yalanlaman gerekir. Çünkü şeytan, fâsıkların en katmerlisidir, Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler! Eğer bir fâsık size bir haber getirirse, onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeyerek bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz. “ (Hucurât/6)

Kalben onları tasdik etmek ve o delillerden ötürü müslüman hakkında kötü zanda bulunmak caiz değildir. Nitekim Hazreti Peygamber şöyle buyurmuşur: “Allah, müslümanın, kanını, malını ve hakkında kötü zanda bulunmayı haram kılmıştır.”

Bu bakımdan su-i zan ancak açık delille yapılırsa caiz olur. O da görme veya âdil bir şahiddir. Durum böyle değilse, kalbine su-i zannın vesvesesi gelirse, onu nefisten uzaklaştırmak gerekir ve nefsine 'Adamın hali senin yanında kapalıdır. Senin ondan gördüğün şeyi hayra da, şerre de yorumlama ihtimâli vardır' demek gerekir. Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: “Kötü zandan kurtulmanın yolu şüphelendiği şeyin üzerine düşmemesidir.”

HİKMETLER · 7 MAYIS 2010 CUMA · KAYIT 1882

Gıybet çeşitleri

Gıybet, üç türlüdür: Birincisinde, ben gıybet etmedim, onda bulunan şeyi söyledim, der. Böyle söylemek, küfür olur. Çünkü, harama, helâl demiş olur. İkincisinde, gıybet olunana duyurmaktır. Büyük haram olur. Tevbe etmekle affedilmez. Onunla helâllaşmak da lâzım olur. Üçüncüsünde, gıybet olunanın bundan haberi olmaz. Tevbe ve istigfâr etmekle ve ona hayr duâ etmekle affolur.

Yanında gîbet yapıldığını işiten kimse, buna hemen mani olmalıdır. Hadis-i şerifte, “Din kardeşine, onun haberi olmadan yardım eden kimseye, Allahü teâlâ dünyada ve âhırette yardım eder” , “Yanında, din kardeşine gîbet edilince, gücü yettiği hâlde ona yardım etmiyen kimsenin günahı, dünyada ve âhırette kendisine yetişir” , “Bir kimse, dünyada din kardeşinin ırzını korursa, Allahü teâlâ, bir melek göndererek, onu Cehennem azâbından korur” , “Bir kimse, din kardeşinin ırzından bir şeyi korursa, Allahü teâlâ, onu Cehennem azâbından korur” buyuruldu.

Gıybet yapılırken, orada bulunan kimse, korkmazsa, söz ile, korkunca, kalbi ile red etmezse, gıybet günahına ortak olur. Sözünü kesmesi veyahut kalkıp gitmesi mümkün ise, bunları yapmalı. Eliyle, başıyle, gözüyle men etmesi kâfî gelmez. Açıkça, sus, demesi lâzımdır.Ölüyü gıybet etmek de haramdır.

Dindeki kusurları söylemek, meselâ namaz kılmaz veya şarap içer veya sirkat eder veya söz taşıyıcıdır demek ve dünyadaki kusurlarını söylemek, meselâ sağırdır, şaşıdır demek, gıybet olur. Dindeki kusurları, onu kötülemek için söylenirse, gıybet olur. Onun islâhını düşünerek söylerse, gîbet olmaz. Acıyarak söylemek de, gîbet olmaz denildi. Bu köyde, namaz kılmıyan var veya komünist var, hırsız var demek, gîbet olmaz. Çünkü, belli bir şahs söylenmemiştir.

Bir kimse, namaz kılar, oruç tutar, hem de insanlara eli ile zarar verir. Meselâ döver, mallarını gasb eder, hırsızlık eder. Yâhut dili ile zarar verir. Meselâ söver, iftirâ eder, gıybet eder, söz taşır. Âşikâre yapılan fısk ve haramları ve bid'atları söylemek, gıybet olmaz. Bir kimse, babasından gizli haram işleyince, babasının mani olacağını bilenin, babasına söylemesi veya yazarak bildirmesi lâzımdır. Mani olacağı bilinmiyorsa haber vermek câiz olmaz. Çünkü, düşmanlığa sebep olur.

Birinin zararlarını, ona acıdığı için veya başkalarının ondan sakınması için söylerse, gıybet olmaz. Onu kötülemek için söylerse, gîbet olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 MAYIS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1929

Kimlere namaz kılmak farz değil?

Geçen hafta, geçerli bir imana yani, insanı ahırette Cehennen azabından kurtarıp, Cennete götürecek imandan bahsetmiştik.

Ahırette imandan sonra ilk suâl, namazdan olacaktır. Kişi eğer, namazın hesabını verebilirse, diğer ibâdetler ondan sonra sorulacaktır. Yâni bir bakıma namaz barajdır. Barajı aşabilenler diğer ibâdetlerden hesaba çekilecektir. Namaz dinin direğidir.

O zaman şöyle diyebiliriz: Her kim, namazını, devam üzere ve ilmihâl kitaplarında bildirildiği gibi, şartlarına uygun olarak edâ ederse, yâni kılarsa İslâm binasını dikmiş, yıkılmaktan kurtarmış olur. Yine her kim ki namazını kılmaz veya aksatırsa, dinini yıkmış olur. Peygamber efendimiz "Dînimizin başı namazdır." buyurdu. Başsız insan olmadığı gibi din de namazsız olmaz.

Namaz, îmândan sonra en üstün ibâdettir. Namaz kılmak, îmânın şartı değil ise de, namazın farz olduğuna inanmak, îmânın şartıdır. Namaz kılmayana îmânsız denilemez. Ancak, namaz kılmıyanın da îmânını muhafaza etmesi çok zordur...

Mükellef olan yâni âkıl ve bâlig olan, yâni aklı yerinde ve büluğ, evlenme çağına gelmiş her müslümana, hergün beş vakit namaz kılmak farzdır. Farz olduğu, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiştir.

Çocuk yedi yaşına geldiğinde namaza başlatmak, on yaşına geldiğinde hâlâ kılmaz ise, bu defa zorla kıldırmak lâzımdır. Namaz kılma konusunda istisna olanlar var mı, başka bir ifade ile kimlere namaz kılmak farz değildir? Bunu bir kıssa ile cevaplandıralım:

Geçmişte zengin, fakat dini bilgisi zayıf biri, bir İslam büyüğünün huzura varıp şunu sorar:

- Hocaefendi, namaz kılmak bana çok zor geliyor, bundan kurtuluş çaresi var mı, para ile pul ile olacaksa bu konuda endişeniz olmasın!

- Namaz kılması farz olmayanlar var!

Hemen heyacanla sorar:

- Bunlar hangileridir?

- Küçük çocuklar, deliler, kafirler, ölüler ve hayvanlar.

- Hocam, bu yaştan sonra çocuk olmak istemen. Deliliğe hiç razı olamam. Kafirlik olmak mı Allah korusun. Ölmeyi ise hiç istemem. İnsan olma şerefini hayvanlığa değişmek ise akıl kârı değil.

- Tercih senin!

- Efendim bu anlattıklarınızdan çok daha iyi anladım ki, namazdan kurtuluş yok, aklı bşında her müslüman namaz kılmak zorunda.

- Evet, şunu da unutma! Namaz, kaçılacak bir şey değil, aksine ona kavuşmak için koşulacak bir şey. Cenab-ı Hak faydasız, hikmetsiz bir şeyi emretmez. Namazın hem dünyada hem ahırette sayısız faydası vardır. Her şeyden önce Cenab-ı Hakkın emridir. Kul, emirleri yapmakla mükülleftir.

Namaz diğer ibadetlerin hülasasıdır, ibâdetlerin en kıymetlisidir. Hadîs-i şerîfte, “Namaz kılmıyanın, islâmdan nasîbi yoktur!” buyuruldu.

Bir insan namaz kılarsa, bu insan ile küfür arasında yol kalmaz. İkisi birbiri ile birleşmez. "Müslüman ile kafiri birbirinden ayıran fark namazdır!" hadîs-i şerîfi, insan ile ölüm arasındaki fark, nefes almamaktır, sözüne benzemektedir.

Ölmüş olan insan nefes almaz. Ölmemiş insan nefes alır. Nefes aymayan insanın ölü olduğu anlaşılır. Bu hadîs-i şerîf, namaz kılmakta tenbellik edenlerin vahametini bildirmektedir.

Namaz kılmak, Allahü teâlânın büyüklüğünü düşünerek, O'nun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlıyan kimse, hep iyilik yapar. Hergün beş kerre, Rabbinin huzurunda olduğuna niyyet eden kimsenin kalbi ihlâs ile dolar. Namazda yapılması emrolunan her hareket, kalbe ve bedene faydalar sağlamaktadır.

Câmilerde cemâ'at ile namaz kılmak, müslümanların kalblerini birbirlerine bağlar. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar. Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklere saygılı olur. Zenginler, fakîrlere ve kuvvetliler za'îflere yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları, câmide göremeyince,

evlerinde ararlar. “Din kardeşinin yardımına koşanın, yardımcısı Allahtır.” hadîs-i şerîfindeki müjdeye kavuşmak için yarış ederler.

Şair ne güzel söylemiş:

Âkıl isen kıl namazı, çün se'âdet tâcıdır.

Sen namazı öyle bil ki, mü'minin mi'râcıdır!

HİKMETLER · 8 MAYIS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1888

Gizli tarafları araştırmayın!

İmam-ı Gazali hazretleri su-i zanna düşmemek için nasıl davranılması gerektiği hususunda buyurdu ki:

Ne zaman bir müslüman hakkında kalbine bir kötü düşünce gelirse, o müslümanı daha fazla gözetmen ve durumunu sorman uygun olur. Ona hayırla dua etmen daha münâsib olur. Çünkü böyle yapman şeytanı kızdırır ve senden uzaklaştırır. Bir daha da şeytan senin kalbine kötü zannı ilka edemez. Çünkü senin dua etmekle ve hakkında kötü zan yapılmak istenen adamın hakkına daha fazla riayet etmekle meşgul olmandan korkar.

Müslüman kardeşinin hatasını açık bir delille bildiğinde, gizlice kendisine nasihatta bulun. Sakın şeytan seni aldatıp o adamın gıybetini yapmaya sürüklemesin. O adama nasihat yaptığında, onun o eksikliğini bildiğine sevinerek nasihat yapma! Çünkü böyle bir sevinç, onun sana tâzim gözüyle, senin de ona hakaret gözüyle bakmandan ve kendini ondan üstün tutmandan kaynaklanır. Senin bu nasihattan maksadın onu günahtan kurtarmak olmalıdır. Bunu yaparken, dinin hakkında bir eksikliğin olduğunda nefsin için üzüldüğün gibi onun için de üzülerek yapmalısın ve yine adamcağızın o günahı nasihatinin tesiri olmaksızın bırakması, nasihatinin tesiriyle bırakmasından sence daha sevimli olmalıdır.

Sen bunları yaptığın takdirde nasihat, musibetten dolayı üzülmek ve müslüman kardeşine din hususunda yardım etmek ecirlerini bir arada toplamış olursun. Su-i zannın semerelerinden biri de merakla araştırmaktır; zira kalb, su-i zanla kanaat getirmeyerek tedkik ve tahkik ister. Bu bakımdan hakkında su-i zan yapılan

adamın durumunu araştırmakla meşgul olur. Bu da yasaklanmıştır. Nitekim Allahü teâlâ “Birbirinizin gizli taraflarını araştırmayın” (Hucurât/12) buyurmuştur.

Bu bakımdan gıybet, su-i zan ve araştırmak aynı ayette yasaklanmışlardır. Tecessüss'ün mânâsı, Allah'ın kullarını Allah'ın örtüsü altında bırakmamak, onların gizli taraflarını öğrenmeye çalışmak ve üzerlerine gerilen örtüyü yırtmaktır. Böylece gizli olan birşeyi bilmek ister.

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 MAYIS 2010 PAZAR · KAYIT 1930

Namaz, ibadetlerin en kıymetlisi!

Namazın önemi, kıymeti ile ilgili olarak Resulullah Efendimiz şöyle buyurdu:

"Ey ümmet ve Eshâbım! Tamamiyle edâsına riâyet olunan namaz, Allahü teâlânın hoşnut olduğu bütün amellerin en efdalidir. Peygamberin sünnetidir. Meleklerin sevdiğidir. Rızkın bereketidir. Duânın kabûlüdür. Melek-ül mevt arasında şefâ'atçıdır. Kabirde ışıktır. Münker ve Nekir'e cevaptır. Kıyâmet gününde üzerine gölgedir. Cehennem ateşi ile kendi arasında siperdir. Sırat köprüsünü yıldırım gibi geçiricidir. Cennetin anahtarıdır. Cennette başına taçtır.

Allahü teâlâ mü'minlere namazdan ehemmiyetli birşey vermemiştir. Eğer namazdan efdâl bir ibâdet olsaydı, en önce mü'minlere onu emrederdi. Zira meleklerin kimi ayakta, kimi rükü'da, kimi secdede, kimi de teşehhüddedir. Bunların hepsini bir rek'at namazda toplayıp mü'minlere hediyye verdi. Zîra, namaz îmânın başı, gözün nûru ve Cehennemden kurtarıcıdır."

Namaza devam, kalbin nûrlanmasına ve saadet-i ebediyyeye kavuşmağa vesîledir. Peygamber efendimiz “Namaz nûrdur” buyurdu. Yâni, dünyada kalbi parlatır, âhırette sırâtı aydanlatır.

CENAB-I HAK SÖZ VERDİ

Nisâ sûresinin yüzüçüncü âyetinde, namaz mü'minler üzerine, vakitleri belirli bir farz oldu, buyurulmaktadır. Hadîs-i şerîfte, “Allahü teâlâ, hergün beş vakit namaz kılmağı farz etti. Kıymet vererek ve şartlarına uyarak, hergün beş vakit namaz kılanı Cennet sokacağını, Allahü teâlâ söz verdi.” buyuruldu.

Namaz kılmanın mükafatı çok büyük olduğu gibi kılmamanın cezası da çok ağırdır. Hadîs-i şerîfte, “Bir namazı, özürsüz olarak vaktinden sonra kılan, seksen hukbe Cehennemde yanacaktır. Bir hukbe seksen senedir. Her senesi üçyüzaltmış gündür. Her günü, seksen dünya senesidir.” buyuruldu.

Namaz diğer ibadetelerden farklıdır; farz namazı kılmamak, îmansız gitmeğe sebep olmaktadır. Namazı bile bile kılmayıp, kazâ etmeği düşünmiyen ve bunun için azap çekeceğinden korkmıyan kimsenin, îmânının gideceği kıymetli kitaplarda, yazılıdır.

Kazâya kalan namazı kılacak kadar vakitlerin herbiri geçtiktçe, bu bir namazın günâhı kat kat artar. Yâ bir kaç namaz olursa, cezası çok çetin olur. Her ne pahasına olursa olsun, kılmadığımız veya kılamadığımız namazlarımızı bir ân önce, kazâ etmek ve affı için tevbe etmek, çok yalvarmak lâzımdır. Namaz kılmıyanın, Allahü teâlânın büyüklüğü karşısında titremesi, eremise lâzımdır.

Namaz kılmaları için çocukların üzerinde çok hassas bir şekilde durmak lâzımdır. Çünkü namaz, diğer ibâdetlere nazaran çok önemlidir.

Hadîs imâmları, söz birliği ile bildiriyor ki: "Bir namazı vaktinde amden yâni kasten kılmıyan, yâni namaz vakti geçerken namaz kılmadığı için üzülmeyen, kâfir olur veya ölürken îmansız gider." Ya namazı, hatırına bile getirmiyenlerin, namazı vazîfe tanımıyanların hali ne olur?

Amel îmândan parça değildir. Yalnız, namazda sözbirliği olmadı.

Tabiî ki, kılınan namazdan dünya ve ahıret faydalarının tam olarak sağlanabilmesi için şartlarına uygun olarak ihlasla kılınması şarttır. Bunun için de; güsülün ve namaz abdestinin sünnete uygun olarak alınması lazımdır. Namazdan önce sünnete uygun ezan okunmalıdır. Camilerde sünnete uygun ezan okunmadığında (sünnete uygun okunan yok gibi) evde kendi işitecek kadar hafif sesle ezan okumalıdır.

Şartlarına tam uyulmadan kılınan namaz, insanı namaz kılma borcundan kurtarır ise de, vadedilen büyük sevaplara kavuşturmaz.

Peygamber aleyhisselam birgün:

- En büyük hırsız, namazından çalan kimsedir, buyurdu.

- Yâ Resûlallah! Bir kimse kendi namazından nasıl çalar? diye sordular Eshaptan. O zaman buyurdu ki:

- Namazın rükû'unu ve secdelerini tamam yapmamakla. Rükû'da ve secdelerde, belini yerine yerleştirip biraz durmayan kimsenin namazını Allahü teâlâ kabûl etmez.

Namaza durmak istenince, önce dünya düşüncelerini, Allahü teâlâdan gayri her şeyi hâtırında çıkarıp, Rabbimizin azametini, her ân bizi gördüğünü, düşüncelerimizi dahi bildiğini göz önüne getirmeğe çalışmak lâzımdır. O halde namazı, Allahü teâlânın gördüğünü bilerek, dikkatle, edep ve şartlarına uyarak kılmağa çalışmalıdır.

HİKMETLER · 9 MAYIS 2010 PAZAR · KAYIT 1889

İnsanların en kötüsü söz taşıyandır

Söz taşımak, gıybet gibi haramdır, hatta ondan daha fenadır. Bundan ve diğer günahlardan kaçınmak, nefs ile cihad olup, cihad-ı ekber olarak bildirilmiştir.

Kâ'b-ül-Ahbâr hazretleri buyurdu ki: "Nemîmeden (söz taşımaktan) sakınınız. Çünkü söz taşıyan kimse, kabir azâbından kurtulamaz."

Abdullah bin Sâlih Sa'î hazretleri buyurdu ki: "Yakınında bulunan kimseler, nemime yapan kimseyi sevmezler. Uzağında bulunan kimseler de ondan sakınır."

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Kıyâmet gününde Allahü teâlâ katında insanların en kötüsü, şuna bir söz, buna başka bir söz getiren iki yüzlü kimselerdir."

Nemmâm ile münâsebeti olan kimsenin gamı, üzüntüsü çok olur. Nemîmede insanları birbirlerine karşı tahrik etmek ve gıybet birlikte bulunur."

Söz taşımak, rûhu hasta, tabiatı düşük kimselerin yaptığı kötü huylardandır. Haya perdelerini yırtmak, sırları yaymak isteyen bayağı tabiatli kimselerin nefsleri bundan zevk alır. O, korkunç bir hastalıktır. Kanların dökülmesine, hürmet edilen kaidelerin çiğnenmesine, malların elden gitmesine sebep olabilir.

Hadîs-i şerîfte; "Nemmâm (söz taşıyan) Cennete giremez" buyuruldu. Yani, tevbe eder, bundan vazgeçerse anrcak o zaman Cennete girebilir. Resûlullah Efendimiz, Eshâb-ı kirâma, "Size en kötülerinizi haber vereyim mi?" buyurdu. Onlar da; "Evet haber ver yâ Resûlallah" dediler. Bunun üzerine; "Onlar söz taşıyanlar; dostlar arasını bozanlardır" buyurdu.

Mûsâ aleyhisselâm zamanında kıtlık olmuştu. Kaç defa yağmur duâsına çıkılmışsa da, duâları kabûl edilmedi. Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma vahyedip buyurdu ki: "İçinizde bir koğucu vardır. O aranızda bulunduğu müddetçe duânızı kabûl etmem.", "Yâ Rabbi! Onu bildir, aramızdan çıkaralım" diye arzedilince, Allahü teâlâ; "Ben sizi koğuculuktan men ederken, kendim koğuculuk yapar mıyım?" buyurdu. Bunun üzerine herkes tövbe etti ve yağmur yağdı.

HİKMETLER · 10 MAYIS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1890

Söz taşımak fitneye sebep olur

İslam büyükleri, söz taşımak (nemmamlık) gıybet etmekten daha fenadırlar. Çünkü, fitneye sebep olur, insanları birbirlerine düşürür, kavgalara, ölümlere sebep olur, demişlerdir.

Adamın birisi hizmetçi alırken kötü huyu olup olmadığını sorar. Biraz koğucudur, derler. "Mühim değil" diyerek hizmetçiyi alır.

Hizmetçi, evin hanımına, "Ben çok tecrübeliyim. İnsanların gözünden anlarım. Efendin seni sevmiyor. Başkasında gözü var. Eğer uyurken çenesinin altından birkaç kıl kesip getirirsen, büyücülüğü bildiğim için, sana bir şeyler öğretirim. O zaman efendin seni çok sever, gözü dışarıda olmaz" der.

Hizmetçi, kadının efendisine de, "Hanımının gözü dışarıdadır. Seni sevmiyor, hatta öldürmek istiyor" dediyse de adam, "Hanımımı tanırım. Öyle bir şey düşünmez" der. Fakat hizmetçi, "Tecrübesi bedavadır. Çok yorgunum de, uyur gibi yap. Seni kesmeye gelirse, sözümün doğru olduğunu anlarsın" der.

Adam uyur numarası yaar. Kadın elinde ustura ile yavaşça gelir. Çenesinin altına elini uzatınca, hanımının kendisini öldüreceğine inanıp kadını öldürür.

Hizmetçi, kadının akrabalarına haberi ulaştırınca, akrabaları, bu adamı öldürür. Adamın akrabalarına haber gidince, onlar da bunları öldürmeye başlar. Kan gövdeyi götürür…

Akıllı ve dirayetli kimseye en çok lâzım olan şeylerden bazıları şunlardır: Nemmâmdan korunmak, onunla konuşmaktan sakınmak, onunla beraber

olmamak, onun sohbetinden, ona yaklaşmaktan yüz çevirmek, hiçbir zaman ve hiçbir husûsta ona i'timâd etmemek.

Nemîmeye, söz taşıyana izin vermek, söz taşımaktan kötüdür. Söz taşıyanı, dinlememeli, söylediklerini ciddiye almamalı, araştırmamalıdır; çünkü söz taşıyan müslümanlar indinde kötü kişidir. Müslümanın kötü kişi ile işi olmaz. Bunun sözü ile, başkasına sui zanedilmemilidir. Bunun verdiği haberi başkalarına sözlememelidir.

Söz taşımaya koğuculuk da denir. Koğuculuk, umumiyetle birinin aleyhinde konuşulanları ona aynen ulaştırmak demektir. Bundan tevbe etmeli, bir daha yapmamalıdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1883

Vakıf eseri amel defterini açık tutar!

Bu hafta vakıflar haftası. Hafta boyunca, vakfın önemi geçmişteki hizmetleri ile ilgili konuşmalar yapılacak, seminerler verilecek.

Vakıf anlayışı insanlık tarihi boyunca var olmuştur. Ancak vakıf müesseseleri, İslamiyetten sonra yeni kuralları ile çok daha önemli bir konuma gelmiştir. Bu düzenlemede, Müslümanları hayra, yardıma ve iyilik yapmaya teşvik eden âyet-i kerîmeler, vakıfla alâkalı hadîs-i şerîfler, icmâ-i ümmet ve Sahâbe-i kirâmın tatbikâtı esas alınmıştır.

İslâmiyette ilk vakıf, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm tarafından Hicretin üçüncü senesinde Medîne-i münevverede kuruldu. Peygamber efendimiz kendi mülkü olan yedi hurmalığı Müslümanlığı koruma maksadıyla vakfetti.

İslam tarihi boyunca, Orta Asya'dan Atlas Okyanusuna kadar her tarafta câmiler, kervansaraylar, medreseler, tekkeler, mektepler, köprüler, yollar, hastahâneler, imâretler gibi pekçok hayırlar yapılarak vakf edildi.

Müslümanlar, "Bir kimse ölünce, ameli kesilir, amel defteri kapanır. Yalnız şu üç kimsenin amel defteri kapanmaz: Sadaka-i câriyesi, ilmî bir eseri, kendisine duâ eden hayırlı bir evlâdı olan" meâlindeki hadîs-i şerîfte haber verilen bir sadaka-i

câriye, yani kendilerinden sonra sevap getiren eserler bırakabilmek için âdetâ birbirleriyle yarış ettiler.

Vakıflar, en büyük gelişmeyi Osmanlılar zamânında gösterdi. "İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olanıdır" hadîs-i şerîfini rehber edinen Osmanlılar, her sâhada olduğu gibi, bu sâhada da muazzam ve kalıcı eserler meydana getirdiler.

Vakıf yoluyla tesis edilen bu sayısız eserler, muazzam Osmanlı ülkesini bir baştan diğer başa ağ gibi ördü. Akla haya gelmeyecek konularda hizmet vakıfları kurdu Osmanlılar:

Yukarıda saydıklarımıza ilave olarak; namazgâh, kütüphâne, ok ve güreş meydanları, esir ve köle âzâd etmek, fakirlere yakacak temin etmek, hizmetçilerin efendileri tarafından azarlanmaması için kırdıkları kâse ve kapların yerine yenilerini almak, gâzilere at yetiştirmek, ağaç dikmek, borçtan hapse girenlerin borcunu ödemek, dağlara geçitler kurmak, öksüz kızlara çeyiz hazırlamak, borçluların borçlarını ödemek, dul kadınlara, yetimlere ve muhtaçlara yardım etmek, çocukları yuvaları, mektep çocuklarına gıdâ ve yiyecek yardımı, fakirlerin ve kimsesizlerin cenâzesini kaldırmak, bayramlarda çocukları ve kimsesizleri sevindirmek, kalelere, istihkâmlara veya donanmaya yardımda bulunmak, kış aylarında kuşların beslenmesi, hasta ve garîb leyleklerin bakımı ve tedâvisi gibi pekçok maksatla çeşitli vakıflar kurulmuştur.

HİKMETLER · 11 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1891

İnsanların en şerlileri!

Peygamber Efendimiz sordu:

-Sizin en şerlilerinizi size haber vereyim mi?

-Evet, Ya Resulallah

-Onlar ki koğuculuk yaparlar, dostların arasını bozarlar, tertemiz insanlarda ayıplar arar, yakıştırmalar yaparlar.

Yine Efendimiz şöyle buyurur: "Allah nezdinde en sevimliniz, ahlâken en güzel olanlarınızdır. O kimseler ki kanatlarını gererler, severler ve sevilirler. Sizin Allah

nezdinde en sevimsiz olanlarınız, söz gezdirenleriniz, kardeşlerin arasını ayıranlarınız, mâsum kimselerin hatalarını araştıranlarınızdır.”

Hazreti Ebu Zer de Efendinizden şöyle rivayet eder: “Kim haksız yere bir sözü, bir müslümanı onunla lekelemek için yayarsa, Allah onu kıyamet gününde ateşle lekelendirir”

Hazreti İbn Ömer de, Resul aleyhisselamdan şunu rivayet eder: “Allahü teâlâ Cenneti yarattığı zaman ona 'konuş' diye emir verdi. Cennet de 'Bana giren bir insan saadete ermiştir' dedi. Bunun üzerine Allahü teâlâ, şöyle buyurdu: 'İzzet ve celâlime yemin ediyorum, sende insanların sekiz grubu durmayacaktır: 1- İçkiye devam edenler. 2- Zinada ısrar edenler. 3- Koğucu (kattat) olanlar. 4- Deyyus olanlar. 5- İnsanlara zulmeden görevli memurlar. 6- Kadın gibi giyinen, kadın gibi hareket eden muhannes kimseler. 7- Sıla-yı rahmi, yakın akraba ziyaretini kesenler. 8- 'Benim boynumda Allah'ın ahdi olsun, eğer ben şöyle yapmazsam' dediği halde dediğini yerine getirmeyenler.”

Bir kişi çok uzak bir yoldan yedi kelime öğrenmek için bir hikmet ehline geldi. Hakime vardığı zaman şöyle dedi: 'Bana gök ve göklerden daha ağır olanı, yer ve yerden daha geniş olanı, taş ve taştan daha katı olanı, ateş ve ateşten daha hararetli olanı, zemherir ve zemherirden daha soğuk olanı, deniz ve denizden daha zengin olanı, yetim ve yetimden daha zelil olanı haber ver!'

Hakîm ona şöyle dedi: 1- Suçsuz bir kimseye iftira atmak göklerden daha ağırdır. 2- Hak ve hakîkat yerden daha geniştir. 3- Kanâatkâr bir kimsenin kalbi denizden daha zengindir. 4- Harislik ve hased ateşten daha hararetlidir. 5- Yakın akrabaya olan ihtiyaç zemherirden daha soğuktur. 6- Kâfirin kalbi taştan daha katıdır. 7- Koğucu bir kimse koğuculuğu ortaya çıktığı zaman, yetimden daha zelîl ve sefil olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1884

Onlar yaptı biz yaktık, yıktık!

Dün, İslam tarihi boyunca, İslam ülkelerinin bir uçtan diğer uca vakıf eserleri ile donatıldığından bahsetmiştik. Türkiye'de, Cumhuriyet öncesinde 41 bin 720, medeni kanun hükümlerine göre ise 4 bin 509 vakıf kurulmuştur.

Osmanlıda, bugün devletin gördüğü kamu hizmetlerinin büyük çoğunluğunu vakfıflar görmekteydi. Dolayısıyla devletin kasasından buralara para çıkmıyordu.

Bunun için Osmanlıda devlet bütçesindan geçinen, maaş alan insan sayısı çok azdı. Camilerde görevli, imamlar, vaazlar, müezzin ve kayyumlar; medreselerde müderrisler, tekke ve zaviyelerde çalıyşan şeyler ve diğer görevliler, mahkemelerde görev yapan kadılar ve diğer görevliler, hastahane doktorları ve diğer görevlileleri… devletten maaş almazlardı. Bunun için Osmanlı "Vakıf devleti" olarak anıla gelmiştir.

1530-1540 seneleri arasında yapılan vakıflarla ilgili tahrirlere göre; yalnız Anadolu eyâletinde vakıf yoluyla 45 imâret, 342 câmi, 1055 mescit, 110 medrese, 154 muallimhâne, 1 kalenderhâne, 1 mevlevîhâne, 2 dârülhuffâz, 75 büyük han ve kervansaray kuruldu. Bu müesseselerde vazîfe yapan 121 müderris, 3756 hatîb, imâm ve müezzinle 3229 şeyh, şeyhzâde, kayyım, talebe veya mütevellînin iâşe giderleri ve maaşları vakıf gelirlerinden karşılandı.

Peki, ecdadımızdan kalan bu kadar vakıf eserinin ne kadarını koruyabildik? Ne koruması, onlar yapmaya doyamadıklar biz yıkmaya… Yıllarca yıkılsınlar diye kendi hallerine bırakıldı, yıkılmayanlar ve yıkılanların arsalar da satıldı. Satın alanlar da vakıf inancından, hassasiyetinden uzak, fırsatçı insanlardı.

Vakıf malının satılamayacağını, satın alınamayacağını bilen dinî hassasiyeti olan Müslümanlar bu satışlara katılmadı. Bunun için fırsatçılar, yüzlerce ibadethaneyi yok pahasına satın alarak mülkiyetlerine geçirdiler. Vakıflar kanunu çıkarıldıktan sonra, ülke genelinde mevcut camilerin yüzde ellisi "ihtiyaç fazlası" na çıkartıldı. Hayrat Kütük Defteri incelendiğinde 494 cami arsası, 722 mescit arsası, 598 cami ve 995 mescidin satıldığı görülür. Bu satışların en az olduğu şehir bir mescit ile Yozgat, en fazla olduğu şehir ise 386 eserle İstanbul.

İhtiyaç fazlası statüsüne sokulan 914 camiden 81'inin satıldığı İstanbul'u, 209 satışla Bursa ve 208 satışla Aydın izliyor. İlk satılan mescitler Sivas ve İzmir'de ve ilk satılan camilerden biri yine Sivas'ta.

Satın alanlar genellikle inançsız veya zayıf inançıl kimseler olduğundan bu vakıf cami, medrese binalarında ve arsaları üzerinde, bar, povyon, meyhane işletti. Mesela, Taksimde …. Camii, 11 Ağustos 1941 tarihinde 4 bin 10 lira bedel karşılığı şahsa satmış. Cami binası sahipleri yıktırılmış, yerine üç katlı betonarme bina yapılmış. Bu üç katlı bina son yıllarda Meyhaneye daha sonra da payyona dönüştürülmüştür.

Sadece bu değil, nice camiler ve arsaları bu şekilde kullanılmaktadır. Az da olsa kurtarılabilinler olmuş. Örneğin, İstanbul Sirkeci Garının sağ tarafında bulunan Merzifonlu Mustafa Paşa camii. Uzun yıllar sazevi olarak kullanıldıktan sonra,1985 yılında, o günün Vakıflar Baş Müdürü Mustafa Altan Arabacıoğlu tarafından boşatılarak ibadete uygun bir hale getirilmek üzere ihya çalışmalarına başlanmıştır ve cami olarak tekrar falaaliyete geçirilmiştir. Sayın Arabacığoğu İstanbul'da daha pek çok ibadethaneyi kurtarmıştı.

Dinimiz ve vakfın kurucuları vakıfların maksat haricinde kullanılmasını lanetlemiştir. Vakıf malını değiştirene, nakledene, eksiltene ve başka bir hale getirene yönelik beddualaların en ağırı Kanuni Sultan Süleyman'ın vakfiyesinde geçmektedir: "…Böylece günahkârlar, alınlarından tutularak cezalandırıldıkları gün Allah onların hesabını görsün. Mâlik onların isteklisi, zebaniler denetçisi ve cehennem nasibi olsun. Zira Allah'ın hesabı hızlıdır. Kim bunu işittikten sonra, onu değiştirirse onun günahı, değiştirenler üzerinedir…"

Fatih Sultan Mehmed Han'nın ki de bundan aşağı değildir: "Bu sebeple, bu vakfiyeyi kim değiştirirse; Allah'ın, Peygamber'in, meleklerin, bütün yöneticilerin ve dahi bütün Müslümanların ebediyen laneti onun ve onların üzerine olsun, azapları hafiflemesin onların, haşr gününde yüzlerine bakılmasın. Kim bunları işittikten sonra hala bu değiştirme işine devam ederse, günahı onu değiştirene ait olacaktır. Allah'ın azabı onlaradır. Allah işitendir, bilendir."

HİKMETLER · 12 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1892

Koğuculuğa ortak olmamak için

Bize, biri tarafından bir söz getirilirse filan adam senin hakkında şöyle dedi veya şöyle yaptı veya düşmanına şu yardımda bulundu veya halini şu şekilde çirkin gösterdi veya benzeri bir tabir söylendiği zaman kendisine bize altı vazife düşer:

Birincisi, koğuculuğu doğrulamamasıdır. Çünkü koğucu fâsıktır. Fâsığın ise şahidliği kabul edilmez. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: "Ey iman edenler! Eğer bir fâsık size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeyerek bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz." (Hucurât/6)

İkincisi, söz getireni koğuculuktan menetmesi, nasihat yapması ve fiilinin çirkin olduğunu kendisine söylemesidir. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “İyiliği emret! Kötülükten vazgeçir!” (Lokman/17)

Üçüncüsü, Allah için koğucudan nefret etmesidir. Çünkü koğucu, Allah nezdinde nefret edilen bir kimsedir. Bu bakımdan Allah'ın buğzettiği bir kimseye buğzetmesi lâzımdır.

Dördüncüsü, ortada olmayan kardeşi hakkında su-i zarı etmemesidir. Çünkü Allahü teâlâ şöyle buyurmaktadır; “Ey inananlar, zandan çok sakının! Zira zarının bir kısmı günahtır!” (Hucurât/12)

Beşincisi, koğucunun sana söylediği sözler seni bir müslüman hakkında casusluk yapmaya, onun gizli taraflarını araştırmaya sevketmemelidir. Çünkü Allahü teâlâ, “Birbirinizin gizli şeylerini araştırmayın!” (Hucurât/12) buyurmaktadır.

Altıncısı, koğucuya yasakladığın şeye kendi nefsin için de razı olmamalıdır. Onun koğuculuğunu hikaye etmemeli, 'filân adam bana şöyle dedi' deyip koğucu ve gıybetçi olmamalıdır!

Yahyâ bin Eksem hazretleri buyurdu ki: “Nemmâm, sihir yapandan daha kötüdür. Çünkü sihir yapanın uzun zaman uğraşıp da yapamadığını, nemmâm bir anda yapar.”

HİKMETLER · 13 MAYIS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1893

Söz getiren söz götürür!

Hasan Basrî hazretleri şöyle buyurdu: “Sana başkasının sözünü getirmek sûretiyle koğuculuk yapan, mutlaka senin sözünü de başkasına götürür!” Koğucudan nefret etmek, onun sözüne güvenmemek, doğruluğuna bel bağlamamak lazımdır. Koğucu, yalan ve gıybetten, hile ve hıyânetten, dalâvere, hased, münâfıklık, halkın arasını açmak ve kaypaklık göstermekten hiçbir zaman geri kalmamaktadır. Koğucu, Allah'ın devam etmesini istediği huzuru kesmek ve yeryüzünde fesad çıkarmak istemektedir.

Bir adam Halife Ömer bin Abdülaziz'in huzuruna girdi ve başka bir kişiden kendisine birşeyler nakletti. Bunun üzerine Ömer bin Abdülaziz kendisine "Eğer dilersen senin durumunu tedkik ederiz. Tedkik neticesinde yalancı çıkarsan şu âyetin mefhumuna dahil olmuş olursun:"Eğer bir fâsık size bir haber getirirse tedkik ediniz" (Hucurât/6) Eğer doğru isen, o zaman şu ayetin kapsamına girmiş olursun: "Kınayan, söz götürüp getiren". Eğer dilersen tedkik etmezden önce seni affedelim!' dedi. Kişi 'Ey mü'minlerin emiri! Beni affet! 'Bir daha böyle bir hata işlemeyeceğime söz veriyorum' dedi.

Bir zatı, arkadaşlarından biri ziyaret etti ve ona, bazı dostlarından iyi olmayan haberler verdi. Bunun üzerine bu zat ziyaretcisine, sen üç suçu birden getirdin:

1-Kardeşimi bana hor ve kötü gösterdin.

2-Böyle şeylerden boş olan kalbimi meşgul ettin.

3-Emin olan nefsini, benim yanımda şüpheli kıldın!

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Kesici cennete giremez!"

'Kesici kimdir ya Resûlallah?' denildiğinde 'Halkın arasını kesendir' diye buyurdu."

Bir kişi, diğer bir kişiyi Hz. Ali'ye ihbar etti. İmam Ali, bu kimseye dedi ki: "Biz senin dediklerini araştıracağız. Eğer haklı çıkarsan, senden nefret edeceğiz. Eğer yalancı çıkarsan, seni cezalandıracağız. Eğer dilersen, tedkik yapmaksızın seni affedeceğiz.

-Ya emîr'el-mü'minîn! Beni affedin!

Muhammed bin Ka'b el-Kurazî'ye denildi ki:" 'Mü'minin hangi hasleti mü'mini daha fazla düşürür?" Cevap olarak şöyle dedi: "Fazla konuşmak, sırrı ifşa etmek ve herkesin sözünü kabul etmek".

HİKMETLER · 14 MAYIS 2010 CUMA · KAYIT 1894

Söz taşıyıcıların şerrinden koru!

Hazreti Lokman Hakîm oğluna dedi ki: 'Sana birkaç haslet tavsiye edeceğim! Eğer onları tutarsan daima itibar görüp, önde olursun: Yakın ve uzak herkese yumuşak

davran! İyi ve kötü insanlara cahilliğini belli etme. Arkadaşlarını koru! Akrabalarına sılayı rahim yap!

Çevredekileri ve akrabalarını, söz taşıyanların zararından, şerrinden koru. Senin arkadaşların, görüştüğün kimseler şu kimseler olsun; sen onlardan, onlar da senden ayrıldıkları zaman ne sen onların aleyhinde, ne de onlar senin aleyhinde konuşsunlar'.

Söz taşımak; yalan, hased ve nifak üzerine kurulmuş bir binadır. Bunlar ise insanı zulme götürür. Şu bilmek gerekir: Eğer koğucunun sana getirmiş olduğu haber doğruysa, muhakkak sana kötülük yapmaya cüret etmiştir. Kendisinden haber naklettiği kimsenin senin hilmine, yumuşaklığına mazhar olması, koğucunun affedilmesinden daha evlâdır. Çünkü o senin yüzüne karşı seni kötülemiş değildir. Kısacası koğuculuğun şerri çok büyüktür. Ondan korunmak gerekir.

Resulullah Efendimiz buyurdu ki: "Allah nezdinde en sevimliniz, ahlâken en güzel olanlarınızdır. O kimseler ki kanatlarını gererler, severler ve sevilirler. Sizin Allah nezdinde en sevimsiz olanlarınız, söz gezdirenleriniz, kardeşlerin arasını ayıranlarınız, mâsum kimselerin hatalarını araştıranlarınızdır."

Mus'ab bin Zübeyr şöyle buyurdu: “Biz koğuculuğu kabul etmenin koğuculuktan daha zararlı olduğunu görmekteyiz. Çünkü koğuculuk bir kötülükten haberdar etmektir. Onu kabul etmek ise onu geçerli saymaktır. Bu bakımdan bir şeye muttali olup da o şeyden haber veren bir kimse, hiçbir zaman o şeyi kabul edip caiz gören bir kimse gibi olmaz.

O halde koğucudan korununuz. Eğer o sözünde doğru ise başkasının hürmetini korumadığı ve ayıbını örtmediği için doğruluğundan dolayı alçak ve kötülenmiş bir kimsedir. Söz getirmek, koğuculuğun ta kendisidir. Ancak jurnalcilik, kendisinden korkulan bir kimseye yapıldığı zaman jurnalcilik denir.

HİKMETLER · 15 MAYIS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1895

Övmenin zararları

İnsana söz ile gelen zararlardan biri de, aşırı övülmektir. Bundan, yalan, ikiyüzlülük gibi caiz olmayan huhuslar meydana gelebilir. Bunun için aşırı övme uygun görülmemiştir. İmamı Gazali hazretleri buyurdu ki: Bir kişiyi övmede altı âfet, zarar vardır:

Birincisi: Övme, bazen ifrata kaçar ve ifrat onu yalana sürükler! Nitekim Hâlid bin Mikdad şöyle demiştir: ” Kim bir sultanı veya herhangi bir kimseyi, kendisinde bulunmayan sıfatlarla şahidler huzurunda medhederse, Allahü teâlâ kıyamet gününde bu kimseyi dehşetten sarkmış diline basıp düştüğü halde haşreder!”

İkincisi: Bazen medhediciye riya galip gelir. Çünkü meddah, medihle sevgi gösterisinde bulunur. Halbuki kalbinde sevgi yoktur ve söylediklerine inanmamaktadır. Bu bakımdan söyledikleriyle hem riyakâr, hem münafık olur.

Üçüncüsü: Meddah, bazen olmayan şeyleri söyler. Hem de o şeylerden haberdar olma imkânı olmadığı halde söyler. Bir kişi Resulullahın yanında başka bir kişiyi medh u senâ etti. Hz. Peygamber kendisine şöyle dedi: “Sana yazıklar olsun! Sen arkadaşının boynunu kopardın. Eğer arkadaşın bu dediklerini işitseydi hiçbir zaman felaha kavuşamazdı! Eğer biriniz, arkadaşını medhetmek mecburiyetinde ise, bari 'ben filan adamı şöyle sanıyorum ve Allah nezdinde hiç kimseyi temize çıkarmıyorum, çünkü o kimsenin kontrol edeni Allah'tır. Eğer onun öyle olduğunu görüyorsa öyledir' desin.”

Dördüncüsü: Övülen kimse zâlim veya fâsık olduğu halde bazen övülmekten ötürü sevilir. Oysa böyle bir sevgiye meydan vermek caiz değildir. Nitekim Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Fâsık bir kimse övüldüğü zaman Allahü teâlâ öfkelenir.”

Hasan Basrî şöyle buyurdu: “Kim uzun yaşaması için zâlime dua ederse, o kimse Allah'a isyan etmiş olur!” Fâsık bir zâlimin üzülmesi için aleyhinde bulunmak, sevinmesin diye kendisini övmemek en uygun harekettir.

Yahya bin Muaz-ı Razi hazretlerine Allah sevgisinin, (muhabbetin) ne olduğu soruldu. Cevabında, “İyilikle artmayan, kötülükle eksilmeyen bir şeydir” buyurdu.

HİKMETLER · 16 MAYIS 2010 PAZAR · KAYIT 1896

Övülmek insanı kör eder!

Bir kimseyi yüzüne karşı övmek çok zarırlıdır. Övülen kimsenin helakına sebep olur. Övme onda kibir ve gurur meydana getirir, kibir ve gurur ise helâk edicidirler. Ayrıca, övme insanda gevşeklik meydana getirir. Nefsinin hoşuna gider. Nefsinden razı olan bir kimsenin çalışması azalır; zira nefsini kusurlu gören bir kimse ciddiyetle çalışmaya koyulur. Ama diller, adamın lehinde övgüler düzdükleri zaman, adam da hedefe vardığını zanneder.

Bundan dolayı Peygamber aleyhisselam şöyle buyurmuştur: “Eğer arkadaşın senin yapmış olduğun övgüyü işitmiş olsaydı, sen onun boynunu kesmiş olurdun. Arkadaşını yüzüne karşı övdüğün zaman sanki sen onun gırtlağının üzerinde pırıl pırıl parlayan keskin bir usturayı gezdirmiş olursun.”

Başka hadis-i şeriflerde de Efendimiz şöyle buyurmuşur:

“Övülmeyi sevmek, insanı kör ve sağır eder. Kusurlarını görmez olur. Doğru sözleri, verilen nasihati işitmez olur.”

“Meddahların [herkesi övenlerin, yağcıların] yüzüne toprak saçın!”

“Meddahların ağzına toprak atın.”

“Din kardeşinden bir ihtiyacını isterken onu övmekle söze başlamayın. Böyle yapan onun belini kırmış olur.”

Ziyad bin Ebî Müslim şöyle buyurmuştur: “Herhangi bir kimse lehinde bir övgü işitirse, muhakkak şeytan ona görünür. Fakat müslüman bir kimse derhal hatırlar, kendine gelir'”

Hz. Ömer şöyle demiştir: 'Medhetmek, kesmek demektir'. Bunun hikmeti şudur. Çünkü kesilen bir kimse çalışmaktan gevşer ve çalışamaz hale gelir. Bir insan övüldüğü zaman da gevşer veya ucûb ve gurura meyleder. Ucûb ve gurur da, kesmek gibi helâk edici sıfatlardır. İşte bunun için de Hz. Ömer, medhetmeyi kesmeye benzetmiştir.

Eğer medh, medheden ile medhi yapılanın hakkında bu âfetlerden uzak olursa, o vakit medihte bir sakınca olmaz. Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: “Eğer

Ebubekir Sıddîk'ın imanı -peygamberler hariç- bütün insanların imanıyla tartılsa muhakkak Ebubekir'in imanı ağır basar."

HİKMETLER · 17 MAYIS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1901

Kul hakkı çok önemlidir!

İslam büyüklerinin çok korktukları bunun için de en çok üzerinde durdukları konulardan biri de kul hakkı konusudur. Başkalarının hakkı geçmemesi için azami dikkat gösterirlerdi.

Dinimizde Hak; hakkullah (Allahü teâlânın hakkı) ve kul hakkı olmak üzere iki kısımdır. Hakların gözetilmesi ve yerine getirilmesi açık ve kesin bir şekilde bildirilmiştir. Başkasının malına, canına, nâmusuna zarar veren kul hakkı altına girmiş olur. Kul hakkı Allahü teâlânın hakkından önde gelmektedir. Çünkü Allahü teâlâ çok merhâmetli olup hiç bir şeye muhtâç değildir. İnsanlar ise, çok şeye muhtâc olup, cimridirler. Kul hakkı ile ilgili Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Birisinin hakkını alan kimse, ölmeden önce, onunla helâllaşsın! Paranın, malın geçmeyeceği kıyâmet gününe, üzerinde kul hakkı bulunarak gitmesin! Dünyâda yapmış olduğu ibâdetleri, orada hak sâhibine verilecektir. İbâdeti yoksa veya biterse, hak sâhibinin günâhları, buna yüklenecektir."

"Bir kimsenin, başkasına zarar vermesi, malını çalması ve yemesi, iftirâ etmesi, dövmesi, sövmesi, yaralaması, ücretsiz birinin çocuğuna iş gördürmesi, alay etmesi, gıybetini yapması, kalbini kırması, eli ve dili ile eziyet etmesi kul haklarındandır."

Kul hakkının en mühimi hoca ve ana-baba hakkıdır. Gayr-i müslimlerin haklarına tecâvüz etmek Müslümanın hakkına tecâvüz etmekten daha büyük günâhtır.

İbn-i Âbidîn hazretleri şöyle buyurmaktadır: "Zımmîye, yâni gayri müslim vatandaşa zulmetmek, Müslümana zulmetmekten daha fenâdır. Hayvana işkence ise daha fenâdır."

Kıyâmet günü hak sâhipleri, haklarını mutlaka alacaktır. Hattâ boynuzsuz koç, boynuzlu koçtan vurma hakkını alır. Dünyâda hak sâhibine hakkı ödenmezse veya hakkını helâl etmezse, âhirette iyilikleri alınıp hakkı olana verilir.

Kul hakkından kurtulmak için, hak sâhiplerinin hakkı ödenir, helâllaşılır, ona iyilik ve duâ edilir. Hak sâhibi ölmüş ise, çocuklarına, vârislerine haklar verilip ödenir. Vârisleri bilinmiyorsa, o mikdâr para fakirlere sadaka verilip sevâbı hak sâhibine niyet edilir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1902

Bu düşmanlığın kimseye faydası yok!

Geçtiğimiz Pazar (16 Mayıs) son Osmanlı padişahı ve son halifesi olan Sultan Vahideddin Han'ın ölüm yıl dönümüydü. Osmanlılara çok şey borçluyuz. Anadolu, Kafkasya ve Balkanların Müslümanlaşmasında Selçukluların ve Osmanlıların hizmetini kimse inkar edemez. Bunun için her müslüman Osmanlıyı ve Osmanlının eşsiz sultanlarını hayırla yad etmek ve onlara dua etmek zorundadır.

Her ne kadar, Osmanlıyı ve padişahlarını özellikle de Vahideddin Han'ı kötülemek bazılarınca entellektüellik alameti sayılsa da, artık bundan vazgeçmenin zamını çoktan gelmiştir. Nitekim, on yıl önce zamanın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel açık bir şekilde dile getirmişti: "Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Osmanlı kötülendi. Bunun bir sebebi vardı. Din kuralları ile idare edilen bir devletin yerine, Batı hukukunun esas alındığı Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştu. Yeni devleti oturtmak, sağlamlaştırmak için böyle yapılmak mecburiyeti vardı. Artık Cumhuriyet oturdu. Tehlike kalmadı. Hala Osmanlıyı kötülemeye devam etmenin bir manası kalmadı. Bunun kimseye faydası yok... "

Hatırlanacağı üzere Eski Başbakanlardan Bülend Ecevit de bu manada sözler etmişti…

Evet, bu düşmanlığın Osmanlıyı sevsin sevmesin kimseye faydası yok. Bunun için, her vesile ile geçmişimizi hatırlayıp, hayırla yad etmek mecburiyetindeyiz. Çünkü geçmişi olmayanın geleceği de olmaz. Bu vesile ile bu hafta, Sultan Vahideddin Han'dan bahsetmek istiyorum.

Sultan Vahideddin Han, devletin ölüm kalım mücadelesi verdiği 1918 yılında başa geçti. Çok zeki, ince düşünceli ve âlim derecesinde fıkıh bilgisine rağmen, çok karışık bir devirde padişah olduğu için başarılı olamadı. Çünkü, ordunun silahlarının alındığı, düşman filolarının Çanakkale boğazını aştığı, imparatorluğun parçalanmaya başladığı bir zamanda halife olmuştu.

Eğer arada, Sultan Reşad olmayıp Sultan Abdülhamid Han'dan sonra tahta çıksaydı, İttihat ve Terakki çetesinin kanlı diktatörlüğünü önleyecek kudret ve idareye sahipti.

Sultan Vahideddin mala, dünyaya düşkün olmayan, güzel ahlaklı ve eşi az görülebilecek kadar namuslu biriydi. Metin ve cesurdu. Vatan severliği tartışılmayacak kadar açıktı. Vatan ve millet sevgisi herşeyin üzerindeydi. Anadolu hareketini başlatan, el altından destekleyen odur.

Başkâtip Fuat Türkgeldi, "Görüp işittiklerim" isimli eserinde anlatır: Bir Ramazan günü sabaha karşı Yıldız sarayında harem dairesinde yangın çıkıyor. Padişah, gecelik entarisinin üstüne bir pardesü geçirmiş, ıstırapların en keskinini ilân eden gözlerle yangını seyrediyor. Çevresindekiler kendisini teselli edecek sözler söylemeye çalışınca, "Benim milletimin ocağı alev almış yanıyor! Ben onu düşünüyorum! Sarayım, kendi evim yanmış, ne ehemmiyeti var!" der. Gözleri önünde nişanlarına ve iç çamaşırına kadar her şeyi yanıp kül olurken yağan kıvılcımlar altında vatan yangınını nasıl söndürebileceğini düşünmektedir.

İnsaf sahibi tarihçiler, "vatan haini" yakıştırmasını tartışma konusu bile yapılamayacak kadar gayri ciddi bulurlar. Çünkü hainlik, başkasının malına, mülküne, namusuna karşı yapılır. Devlet de topraklar da onun mülküydü, insan kendi mülküne karşı nasıl hainlik yapsın!

Yeni devletin kurucusu da bunu teyit etmektedir: Türkiye'nin Roma Büyükelçisi Suat Bey'in "Vahideddin'in füc'eten vefat ettiği şimdi haber alınmıştır" yazan telgrafı Ankara'ya geldiği sırada Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal, Adana'daydı… Telgraf hemen Adana'ya ulaştırıldı… Reisicumhur dostlarıyla yemeğe oturmuştu…Haberi işittince "Çok namuslu bir adam öldü" dedi… "İsteseydi Topkapı'nın bütün cevahirini götürür ve öyle bir ordu kurup geri dönerdi ki…." (Şahbaba, Murad Bardakçı)

Ülkeden ayrılması da, "kaçma" değil zaruri şartlar gereği yapılan bir "hicret" olarak değerlendirilmiştir. Çünkü, zaferden sonra; "Git oraya geliyoruz, gelince seni öldüreceğiz, paramparça edeceğiz, karına, kızlarına şöyle şöyle şeyler

yapacağız…” şeklinde sürekli tehdit mektupları gelmeye başlamıştı. Bu tehditler artıp saraya saldırı ihtimali yükselince, 16 Kasım 1922 tarihinde İstanbul İşgal Kuvvetleri Başkomutanı General Harrington’a, hayatının tehlikede olduğunu bildirerek, İstanbul’dan başka bir yere acilen götürülmesini istedi.

İstanbul’dan alınıp Malta Adasına götürüldü. Vahideddîn Han, acı ve sıkıntı içinde geçen bir sürgün hayâtından sonra, 16 Mayıs 1926’da İtalya’da vefât etti.

HİKMETLER · 18 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1897

“Müflis kimdir, biliyor musunuz?”

Bir gün, Resûlullah Efendimiz Eshâbına buyurdu ki: “Müflis kimdir, biliyor musunuz?” Eshâb-ı kirâm da: “Bizim bildiğimiz müflis, parası, malı olmayan kimsedir” dediler. Bunun üzerine Peygamber efendimiz; “Ümmetimden müflis şu kimsedir ki, kıyâmet günü namazları ile, oruçları ile ve zekâtları ile gelir. Fakat, kimisine sövmüştür, kiminin malını almıştır. Kiminin kanını akıtmıştır. Kimini dövmüştür. Hepsine bunun sevaplarından verilir. Haklarını ödemeden önce sevapları biterse, hak sâhiblerinin günâhları alınarak buna yüklenir. Sonra Cehennem’e atılır” buyurdu.

Kul hakkı ile ilgili olarak Peygamber Efendimiz vefâtından birkaç gün önce sevgili Eshâbına buyurdu ki: “Benim üzerimde kimin hakkı var ise gelsin, hakkını benden alsın. Ve helâllaşalım!” O anda Hazret-i Ukâşe hemen ayağa kalkarak dedi ki: “Yâ Resûlallah! Siz bana bir gün şöyle elinizle vurmuştunuz, ben o hakkımı sizden almak istiyorum! Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Gel yâ Ukâşe! Hakkını benden al!”

O anda bütün Eshâb-ı kirâm hayretle hazret-i Ukâşe’ye bakıyorlardı. Hazret-i Ukâşe, Resûlullah Efendimizin yanına giderek dedi ki:”Yâ Resûlallah! Siz bana gömleksiz olarak sırtıma vurmuştunuz.” Hemen Peygamber efendimiz gömleğini sıyırıp buyurdu ki: “Vur yâ Ukâşe!” Resûlullah efendimizin aşkıyla yanan hazret-i Ukâşe hemen Peygamber efendimizin mübârek sırtındaki Nübüvvet Mührü’nü gâyet nâzikçe öpüp dedi ki: “Yâ Resûlallah! İşte benim maksadım bu idi.”

Bu hâli gören Eshâb-ı kirâm, hazret-i Ukâşe’ye gıbta ettiler, imrendiler. Çünkü Nübüvvet Mührü’nü öpen kimsenin kavuştuğu seâdeti biliyorlardı.

Buyuruldu ki: Kul hakkı, İslam ahlâkının temelidir. Bir dirhem kul hakkı bulunanın, haccı, (hacc-ı mebrur olsa da) kabûl olmaz. Bir elbisenin düğmesi, hatta düğmenin ipliği haram para ile alınmışsa o elbise ile kılınan namaz kabul olmaz.

Kul hakkı ne kadar az olsa da helâlleşmedikçe Cennete girmeye mânidir. Bunun için kul hakkından çok korkmak lâzım . Üzerinde kul hakkı bulunan mevtanın rûhu, âsumâna, göklere yükselemez.

HİKMETLER · 18 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1898

“Müflis kimdir, biliyor musunuz?”

Bir gün, Resûlullah Efendimiz Eshâbına buyurdu ki: “Müflis kimdir, biliyor musunuz?” Eshâb-ı kirâm da: “Bizim bildiğimiz müflis, parası, malı olmayan kimsedir” dediler. Bunun üzerine Peygamber efendimiz; “Ümmetimden müflis şu kimsedir ki, kıyâmet günü namazları ile, oruçları ile ve zekâtları ile gelir. Fakat, kimisine sövmüştür, kiminin malını almıştır. Kiminin kanını akıtmıştır. Kimini dövmüştür. Hepsine bunun sevaplarından verilir. Haklarını ödemeden önce sevapları biterse, hak sâhiblerinin günâhları alınarak buna yüklenir. Sonra Cehennem’e atılır” buyurdu.

Kul hakkı ile ilgili olarak Peygamber Efendimiz vefâtından birkaç gün önce sevgili Eshâbına buyurdu ki: “Benim üzerimde kimin hakkı var ise gelsin, hakkını benden alsın. Ve helâllaşalım!” O anda Hazret-i Ukâşe hemen ayağa kalkarak dedi ki: “Yâ Resûlallah! Siz bana bir gün şöyle elinizle vurmuştunuz, ben o hakkımı sizden almak istiyorum! Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Gel yâ Ukâşe! Hakkını benden al!”

O anda bütün Eshâb-ı kirâm hayretle hazret-i Ukâşe’ye bakıyorlardı. Hazret-i Ukâşe, Resûlullah Efendimizin yanına giderek dedi ki:”Yâ Resûlallah! Siz bana gömleksiz olarak sırtıma vurmuştunuz.” Hemen Peygamber efendimiz gömleğini sıyırıp buyurdu ki: “Vur yâ Ukâşe!” Resûlullah efendimizin aşkıyla yanan hazret-i Ukâşe hemen Peygamber efendimizin mübârek sırtındaki Nübüvvet Mührü’nü gâyet nâzikçe öpüp dedi ki: “Yâ Resûlallah! İşte benim maksadım bu idi.”

Bu hâli gören Eshâb-ı kirâm, hazret-i Ukâşe'ye gıbta ettiler, imrendiler. Çünkü Nübüvvet Mührü'nü öpen kimsenin kavuştuğu seâdeti biliyorlardı.

Buyuruldu ki: Kul hakkı, İslam ahlâkının temelidir. Bir dirhem kul hakkı bulunanın, haccı, (hacc-ı mebrur olsa da) kabûl olmaz. Bir elbisenin düğmesi, hatta düğmenin ipliği haram para ile alınmışsa o elbise ile kılınan namaz kabul olmaz.

Kul hakkı ne kadar az olsa da helâlleşmedikçe Cennete girmeye mânidir. Bunun için kul hakkından çok korkmak lâzım . Üzerinde kul hakkı bulunan mevtanın rûhu, âsumâna, göklere yükselemez.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1903

Bir garip ölmüş diyeler…

Dün, Sultan Vahideddîn Han, acı ve sıkıntı içinde geçen bir sürgün hayâtından sonra, 16 Mayıs 1926'da İtalya'da vefât etti, demiştik. Bugün de kısaca, bu acı ve sıkıntılı ölümden bahsetmek istiyorum.

Sultan Vahideddin Han'ın niyeti, Malta'da kısa bir müddet kalıp, sonra münasip gördüğü bir İslam ülkesine yerleşmekti. Bu maksatla bir müddet sonra buradan Hicaza gitti. Sahip olduğu hilafet üzerinde planlar yapıldığını görünce buradan ayrıldı. Mısır'a gitmek istedi. Mısır kralı kabul etmedi, Kıbrıs'a gitmek istedi, İngilizle razı olmadı.

Çaresizlik içersindeyken, velihad iken tanıştıkları İtalyan kralı Vittorio Emanuelle III 'den haber geldi. "Saraylarımdan istediğinde otursun, bütün masrafları bana ait" diye. O ise, bir İslam halifesinin bir Hıristiyan kıralının himayesine girmesinin uygun düşmeyeceğini düşünerek," Bana sadece oturma izni versin, ben kendi masraflarımı karşılarım" diye haber gönderdi.

Kral kabul etti, San Remo şehrinde Magnolia villasına maiyetiyle yerleşti. Ülkesinden ve halifeleri olduğu müsmanlardan uzak garip bir halde üç seneden fazla burada kaldı.

Bir gece akşam yemekten sonra yakınlarını toplamış onlarla sohbet ediyordu. Sohbete yatsı namazı için ara verilince, zevcesi Nevzad Hanım'a seslenerek: "Biraz

safram kabarıyor, bana bir tas getir" dedi. Derhal getirilen tasa pek az miktarda ve sarı bir safradan ibaret istifra ettikten sonra: "Aman şu leğeni dök de odayı kokutmasın" demesi üzerine Nevzad Hanım leğeni döküp odaya döndüğü zaman Sultan Vahideddin Han'ı uzandığı şezlongunun üzerinde cansız buldu.

Vefat haberinin yayılması üzerine Magnolia Villası'nın önü ana baba günü oldu. Gelenlerin çoğu San Remo esnafıydı; geliş sebepleri alacaklarını alabilmekti.

Sultan Vahideddin Han, çok sevdiği vatanından ayrılırken yanında şahsî ve pek cüz'î mal varlığından başka bir şey götürmemişti. Elinde olmasına rağmen milletin malı kabul ettiği için hazineden yanına bir şey almamıştı. Bundan dolayı aylardan beri elde avuçta takı, zînet adına ne varsa satılmış, bunlar da yetmemiş kasabadaki bakkala, fırına, kasaba… hayli borçlanmışlardı. Alacaklılar, borçlar ödenmedikçe cenazenin kaldırılmasına müsaade etmeyeceklerini bildirdiler. Bu maksatla yanlarında haciz memurlarını da getirmişlerdi.

Sultanın cenazesi Şehzade Faruk ile Seccadecibaşı tarafından yıkandı ve tabuta yerleştirildi. Fakat, miktarı bile belli olmayan borçların alıcıları olan esnafın patırtısı gürültüsü villanın çevresinde ayyuka çıkıyordu.

R. Cevad Ulunay bu olayın ayrıntısını şöyle aktarır: "O aralık içeriye göz yaşları içinde telaşla Hayreddin Ağa girdi: "Efendim, esnaf yanlarında bir memur getirmişler, Efendimizin cenazelerini haczettireceklermiş!" dedi.

Bu söz ortalığı altüst etti: "Nasıl oluyor yahu, neredeyiz, bunlar nasıl medeni millet, ölü haczedilir mi?" Sözleri söyleniyordu. Tahir Bey: "Edilir efendim, dedi. Bunlar öyle menfaatperest adamlardır ki, haklarını elde etmek için her vasıtaya başvururlar." dedi.

Ağa sordu: "Peki o zaman, ne yapacağız?" Tahir Bey, "Efendim, dedi. Biz cenazeyi bahçenin sarmaşıkla örtülü kısmındaki hiç açılmayan kapısından kaçıracağız. Başka çaremiz yok, zira alacaklılar bir santimlerinden vazgeçmiyorlar; bu kadar borcu karşılamaya imkânımız yok…"

Hane halkına yüksek sesle ağlamamaları emredildi ve o curcuna içinde Sultan Vahideddin'in uzun süre evde mahsur kalan na'şı sandığa konularak hiç açılmayan bahçe kapısından kaçırılıp, arabaya konuldu. Bozuk kaldırımlar üzerinden istasyona ulaştırıldı. (Daha sonra borçları, kızı Sabiha Sultan ve yakınları tarafından ödendi)

Sultanın, tek arzusu, ezan sesini duyabileceği bir İslam ülkesine defnedilmesi olduğundan, 15 gün tabutunda bekletilen naaş Şehzade Ömer Faruk Efendi'nin refakatinde önce Beyrut'a ve oradan da Şam'a getirilip Sultan Selim Camii'nin bahçesine defnedildi.

Bir garip ölmüş diyeler

Üç günden sonra duyalar

Soğuk su ile yuyalar!

Şöyle garip bencileyin

HİKMETLER · 19 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1899

"Ondaki haklarınızı benden isteyin"

Hazreti Enes bin Malik anlatıyor: Resûlullah Efendimiz ile beraber bulunuyorduk. Bir ara Efendimiz mübarek dişleri görülecek şekilde gülümsedi. Sebebini sorduğumuzda şöyle buyurdular: Ümmetimden iki kişi Allahü tealanın huzuruna gelirler. Birisi,

-Yâ Rabbi, benim bunda hakkım var; hakkımı bundan al, bana ver, der.

Allahü teâlâ da ötekine,

-Hakkını ver, buyurur. Adam,

-Yâ Rabbi, bende sevap nâmına bir şey kalmadı, der. Cenâb-ı Hakk,

-Baksana, bu adamın sevabı kalmadı, ne dersin? buyurur. Adamcağız,

- O halde benim günahlarımdan alsın, der.

Rasûlullah Efendimiz bunu anlatırken gözleri yaşardı ve, "O gün büyük bir gündür. İnsan; günâhının alınmasını ister" dedi. Bunun üzerine Allahü teâlâ hak sahibine,

-Başını kaldır ve cennete bak, buyurur. Adamcağız,

- Yâ Rab, inci ile işlenmiş, gümüşten apartmanlar ve altından köşkler görüyorum. Bunlar hangi peygamber, hangi sıddîk veya hangi şehitler içindir? der. Allahü teâlâ,

-Bunlar, bana ücretini verenler içindir, buyurur. Adamcağız,

-Bunların hakkını kim ödeyebilir? der. Cenab-ı Hak,

-Sen istersen bunlara sahip olabilirsin, buyurur. Adam,

-Nasıl olur, yâ Rabbi? deyince, Cenâb-ı Hakk,

-Hakkını bu kardeşine bağışlamakla, buyurur. Adam,

-O halde ben bunu affettim, der. Allahü zû'l-celâl hazretleri de,

-Arkadaşını al, beraberce Cennete girin, buyurur.

Sonra Resûlullah Efendimiz, 'Allah'tan korkun, Allah'tan korkun ve siz de kendi aranızı düzeltin. Bakınız, bizzat Hazret-i Allah mü'minlerin arasını buluyor' buyurmuşlardır.

Şehidin, kul haklarından başka bütün günahları affolur. Kul haklarını da, Allahü teâlâ bu şekilde kıyamette helalleştirecektir. Suda boğularak ölen şehidlerin kul borçları da affedilir. Hak sahipleri, bu şehidden haklarını istedikleri zaman, Allahü teâlâ, "Ondaki haklarınızı benden isteyin" buyuracak, hak sahiplerine alacaklarını fazla fazla verecektir. Şehid de, sorgusuz sualsiz Cennete gidecektir.

HİKMETLER · 20 MAYIS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1900

İbadetin kabul olması için

Süleymân bin Cezâ' hazretleri bir nasihatında buyurdu ki: "Ey Oğul! Bütün ibadetlerin kabul olmaları için, önce insanın Ehl-i sünnet itikadında olması ve ibadetlerin sahih olmaları, sonra, ihlas ile yapılmaları ve insanın üzerinde kul hakkı bulunmaması şarttır.

İbni Hacer-i Mekkinin bildirdiği hadis-i şeriflerde şöyle buyuruldu:

"Ya Sa'd! Duanın kabul olması için helalden ye! Bir lokma haram yiyenin, kırk gün ibadetleri kabul olmaz" (Yani sevap verilmez)

"Haram cilbab ile, yani gömlek ile kılınan namaz kabul olmaz"

"Üzerinde haramdan cilbab bulunan kimsenin ibadetlerini Allahü teâlâ kabul etmez"

"Yalnız bir lirası haramdan olan on lira ile alınmış elbise ile kılınan namaz kabul olmaz"

"Gayri müslime zulüm edenden, kıyamet günü, onun hakkını ben isteyeceğim"

"Kâfir dahi olsa, mazlumun duası red olmaz"

O halde, ey Müslüman! İbadetlerinin kabul olmasını istiyorsan, hırsızlık etme! Hile ve hıyanet yapma! İşçinin ücretini, teri kurumadan önce ver! Borcunu çabuk ve tamam öde! Fitneyi uyandırma! Fitne çıkarmak, ortalığı karıştırmak, felakete sebep olmaktır, haramdır. Müslümanlığın güzel ahlakını herkes senden öğrensin. Hakiki Müslüman hem İslamiyete uyar, günah işlemez, hem de, kanunlara uyar, suç işlemez. Fitne çıkarmaz. Hiçbir mahluka zarar vermez. "İnsanların en iyisi, insanlara faydalı olanıdır", "İmanı üstün olanınız, ahlakı güzel olanınızdır!" hadis-i şeriflerini hiç unutmaz.

Kul hakkını, Allahü teâlânın hakkından önce ödemek gerekir. Kul hakkı olan günahların affı güç ve azapları daha şiddetlidir. Başkasının hakkını yiyen, hak sahipleri ile helalleşmedikçe affa uğramaz. Yani üzerinde kul veya hayvan hakkı bulunanı Allahü teâlâ affetmez ve bunlar Cehenneme girip, cezalarını çekeceklerdir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Kibri, hıyaneti ve kul borcu olmayan mümin, Cennete girer."

"Kul hakkı, müminin aybı, kusurudur."

HİKMETLER · 21 MAYIS 2010 CUMA · KAYIT 1904

Kul hakkı ile gitmektense!

Süfyân-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki: "Kul hakkı ile alâkalı tek günâhla Allahın huzûruna gitmektense Allah hakkı ile alâkalı yetmiş günâhla gitmek daha iyidir."

Hadîs-i şerîfte, "Allahü teâlânın yanında dostlarının en hayırlısı, dostlarına hayırlı olan, komşuların en hayırlısı da komşularına hayrı dokunandır." buyuruldu.

En güzel hayır, kişiye dinini öğretmektir. Onu sonsuz âhıret azabından kurtarmaktır. Komşusuna, dinini öğrenmesinde yardımcı olmayana kul hakkı geçer.

Kul hakkının en mühimi ve azâbı en şiddetli olanı, akrabâsına, âile efrâdına, mâiyetinde olanlara emr-i ma'rûf yapmamaktır. Komşuya da emr-i ma'rûf yapmamak en mühim bir kul hakkıdır. Meselâ, alkollü içkilerin, tesettürsüz gezmenin haram olduğunu, güler yüz ve tatlı dil ile komşularına anlatmalıdır!

Komşularının günâh işlediklerini görüp de, "Bana ne?" diyerek evine çekilen, uygun bir şekilde onlara nasîhat etmiyen ve kendileri ile görüşmiyen, onların Cehennemden kurtulması için yardım etmiyen mes'ûl olacaktır.

Komşuları böyle bir kimseyi, Kıyâmet günü Allahü teâlâya şikâyet edeceklerdir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: “Nice kimse, Kıyâmette komşusunun yakasına yapışıp, "Yâ Rabbî, buna sor ki niçin kapısını bana kapadı. Niçin elindeki ni'metlerden bana da vermedi?"

Eğer, bunu söyleyecek durumda bir komşu değilse, söylendiği zaman huzursuzluk, fitne çıkacakca böyle komşulara bu konuları anlatan kıymetli kitap hediye etmelidir. Bir vesile ile güzel bir dini kitap verilirse, emr-i maruf vasifesi yapılmış olur. Âhırette bana dinimi öğrenmem için yardımcı olmadı, diyemez. Böyle yapmakla en azından, biz vebalden kurtulmuş oluruz

Tabiî ki bununla da kalmayıp hal ile örnek olmalıdır. Komşu kötü biri bile olsa, her karşılaşmada, onunla merhabalaşmalı, hal hatır sormalıdır. Daima ona güler yüz göstermelidir. Neticede o da insandır. Birgün gelip kendi kendine düşünecektir: Bu güzellğin kaynağı nedir diye.

HİKMETLER · 22 MAYIS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1905

Kul hakkında bu kadar hassastılar!

Şemseddin-i Sivasi hazretleri nakledir: İmam-ı a’zamın babası Sabit küçük yaştan beri ahlakı temiz, takva ve vera sahibi idi. Bir gün bir dere kenarında abdest alıyordu. Suda bir elma gördü. Abdestten sonra suda çürüyüp gidecek olan bu elmayı alıp yedi. Fakat tükrüğünde kan gördü. Şimdiye kadar böyle bir hâl

görmediği için tükrükteki kanın bu elmadan ileri geldiğini tahmin etti. Yediğine pişman oldu. Elmanın sahibini bulup helalleşmek için dere boyunca gitti. Nihayet yediği elmaya benzeyen bir meyve bahçesi gördü. Sahibini sordu. Bu zatın gayet cömert ve ihsan sahibi olduğunu, hatta ağaçta bulunan bütün elmaları toplayıp götürülse yine bir şey demeyeceğini, bir elmanın ne ehemmiyeti olacağını söylediler. Buna rağmen elmanın sahibini buldu, meseleyi anlattı, ya parasını almasını veya helal etmesini istedi.

Bahçe sahibi gencin bu halini görünce takva ve verasının doğru olup olmadığını öğrenmek için şöyle dedi:

- Yediğin elmam için ne vereceksin?

- Altın gümüş neyim olsa veririm.

- Ben altın gümüş istemem ama, eğer kıyamette senden davacı olmamı istemezsen bir teklifim var, onu kabul etmen gerekir.

- Teklifin nedir?

- Kör, sağır, dilsiz ve kötürüm bir kızım var, bununla evlenmeye razı olursan o zaman elmayı sana helal edebilirim.

Sabit hazretleri ahirete kul hakkıyla gitmemek için bu teklifi kabul etti. Düğün hazırlığı yapıldı. Sabit hazretlerinin ilk gece odaya girmesiyle çıkması bir oldu. Hemen kayınpederine koşup, "Efendim, bir yanlışlık var galiba, içeride sizin bahsettiğiniz vasıflarda bir kız yok, tam tersi!" Kayınpederi tebessüm ederek, "Evladım o benim kızımdır, senin de helalindir. Ben sana kör dediysem, o hiç haram görmemiştir. Sağır dediysem, o hiç haram duymamıştır. Dilsiz dediysem, o hiç haram konuşmamıştır. Kötürüm dediysem, o hiç harama gitmemiştir. Var git helalinin yanına, Allahü teâlâ mübarek ve mesut etsin."

İşte kul hakkına bu kadar dikkat eden Sabitin bu evliliğinden imam-ı a'zam Ebu Hanife hazretleri gibi eşsiz bir âlim dünyaya geldi.

HİKMETLER · 23 MAYIS 2010 PAZAR · KAYIT 1906

Bağdan üzüm yemeğen bağcı!

Çok eskiden Merv şehri kâdısının Mübârek adlı, bağına-bahçesine bakan bir kölesi vardı. Kadı Efendi, bağa gelip yemek için üzüm istedi. Getirdiği üzümün rengi çok güzel olmasına rağmen henüz olmamıştı, başka üzüm istedi. O da ekşi çıktı. Efendisi; "Bahçede o kadar üzüm var, niçin böyle üzüm getiriyorsun, niçin onlardan yiyip tadına bakmadın?" deyince; "Siz benden bağınızdaki meyvelerin muhâfazasını istediniz. Yeyiniz demeden yemem kul hakkına gider, diye korktum" cevâbını verdi.

Kadı Efendisi böyle biri ile ilk defâ karşılaşmıştı. Hemen kölesine dönerek, "Benim bir kızım var, malı makamı yüksek pekçok kimse onu ister. Hangisine vereceğimi ne yapacağımı bilemiyorum. Bu hususda bir fikrin olur mu? Sen ne dersin?" diye sordu.

O ise kendisinin köle olduğunu, malı mülkü olmadığını hem kızın buna râzı olmayacağını bir bir anlattı. Ancak kâdı kararlı idi. "Kalk eve gidelim." dedi. Eve varınca hanımına; "Bu sâlih, dindâr, takvâ sâhibi bir köledir. Kızımızı onunla evlendirmek istiyorum, senin fikrin ne?" deyince, hanımı; "Sen bilirsin, fakat bir de kıza soralım." cevabını verdi. Anne durumu kıza açıp babasının niyetini söyleyince, kızı da bu hususta her şeyi anne ve babasına bıraktığını bildirdi.

Kadın kızın râzı olduğunu babasına anlatınca nikahları kıyıldı, düğün yapıldı. Fakat Mübârek, kızın yanına gitmiyordu. Bu hâl kırk gün sürdü. Bir vesîle ile anne durumdan haberdâr olunca dayanamadı; "Kızımızı kölene verdin, aradan bunca zaman geçtiği halde dönüp yüzüne bile bakmadı, bu yaptığı nedir? Bu nasıl iş?" diye şikâyet ve sitemde bulundu. Bunun üzerine kâdı; "Ey Mübârek! Kızıma nâz mı ediyorsun? Niçin yanına gitmiyorsun?" diye sordu.

Buna karşılık dâmâd: "Ey efendim! Bu nasıl söz? Sizin kerîmenize nâz etmek ne haddime. Lâkin kâdısınız. Ola ki kızınız şüpheli bir şey yemiştir, kul hakkı geçmiştir. Şüpheden uzak olmak için bu zamâna kadar bekledim ve ona helâl yemek yedirdim. Belki Allahü teâlâ bize sâlih bir evlâd verir. Bundan başka bir düşüncem yoktur." dedi.

HİKMETLER · 24 MAYIS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1907

Kul hakkı beş türlüdür

1- Mali olan kul hakları: Hırsızlık, gasp, aldatarak, yalan söyleyerek mal satmak, başkasının malına zarar vermek gibi. Bu haklar için sahibi ile helalleşmek gerekir. Dünyada helalleşmezse, ahirette sevapları ona verilerek helalleştirilecektir. Mal sahibi ölmüş ise, vârisine ödenir. Vârisi yoksa veya mal sahibi bilinmiyorsa, salih bir fakire hediye olarak verilip, sevabı sahibine gönderilir. Kendi salih akrabasına, fakir olan ana babalarına, çocuklarına hediye olarak vermesi de, caiz olur. Bunları yapmak imkanını bulamazsa, mal sahibinin ve kendisinin af olunmaları için dua eder. Kâfirin hakkı için de, onunla helalleşmek gerekir. Gönlü alınmazsa, ahirette af olunması, çok güç olur.

2- Nefsi, yani hayatî günah olan kul hakları: Adam öldürmek, bir uzvunu kesmek, sakat bırakmak gibi şeylerdir. Bu haklar için önce tevbe eder. Adam ölmüş ise, velisi ile helalleşmek gerekir.

3- Irza dokunan kul hakları: Dedikodu, iftira, alay, sövmek gibi haysiyetle, şerefle ilgili şeylerdir. Tevbe etmek ve helalleşmek lazımdır. Bunlarda vârisleri ile helalleşmek olmaz.

4- Mahremi olan kul hakları: Başkasının çoluk çocuğuna hıyanet etmek gibi şeylerdir. Tevbe ve istiğfar eder. Fitne çıkmak ihtimali yoksa, sahibi ile helalleşir. Fitne ihtimali varsa helalleşmek yerine, ona dua eder ve onun için sadaka verir. Yaptığı ibadetlerin sevaplarını ona bağışlar. Fitne ihtimali olunca, helalleşirken işlediği günahları bildirmeyip, bendeki bütün haklarını af et demekle yetinir.

5- Dini olan kul hakları: Akrabasına ve emri altında olanlara doğru din bilgisi vermeyi terk etmek, insanların din bilgisi öğrenmelerine ve ibadetlerine mani olmak, onlara kâfir, fasık demek. Bid'at çıkarıp veya mevcut bid'atleri savunup Müslümanların yanlış inanmalarına ve yanlış ibadet etmelerine sebep olmak. Açıktan oruç yiyerek veya açıktan başka haram işleyerek kötü örnek olmak. Bu günahlar için de tevbe etmek, hak sahipleri ile helalleşmek gerekir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1915

Ehli sünnetin temel esasları

İslamın özü, esası Ehli sünnet itikatıdır. Son yıllarda sistemli bir şekilde İslamın özünde tahribat yapılmaktadır. Bunu yapanlar Ehli sünnet adı altında yapmaktadırlar. Bunun için gerçeği ile taklidini ayırt edebilmek için Ehli sünnetin ne olduğu bilinmesi lazımdır.

Hanefi mezhebi âlimlerinin meşhurlarından Hakîm-i Semerkandî (ö.953) "Es-Sevâd-ül-a'zam" aynı eserinde; bir insanın "Ehl-i sünnet vel cemâat" den olabilmesi için, atmışbir temel esâsı bildirmektedir. Bu temel esaslardan ba'zıları şunlardır:

- Îmânda şübhe olmaz. Mü'min, imânında şüpheye yer vermez. Çünkü Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor: "Mü'minler ancak o kimselerdir ki; Allaha ve Peygamberine îmân etmişlerdir, sonra îmânlarında şüpheye düşmemişlerdir." (Hucûrât-15)

- Günahkâr olan mü'mine, günaha helâl demedikçe kâfir denilemez. Meselâ, bir müslüman yüzbin cana kıysa, yüzbin küp şarap içse ve bu günahlara helâl demedikçe yine mü'mindir. Bir müslümana kâfir diyenin, kendisi kâfir olur.

- Hayır ve şer Allahü teâlânın takdîriyle meydana gelir. Hazreti Cebrâil Peygamber Efedimize îmânın ne olduğunu sorduğunda, imânın altı temel esâsını açıklamış ve sonunda şöyle buyurmuştur: "Îmânın altıncı şartı da, kadere, hayır ve şerrin Allahü teâlâdan ol duğuna inanmaktır."

Mü'min bilmelidir ki, hiçbir şey ilâhi kaza dışında meydana gelemez ve kul Allahü teâlânın kazasının önüne geçemez. Allahü teâlânın kazasını inkâr ve reddetmek de küfürdür.

- Allahü teâlânın kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm mahlûk değildir. Kurân-ı kerîm mahlûktur diyen küfre gider.

- Kabir azâb haktır. Kabir hayatının varlığını Peygamber Efendimiz şöyle açıklıyor: "Kabir ya Cennet bahçelerinden bir bahçe veya ateş çukurlarından bir çukurdur."

- Peygamber Efendimizin şefaati haktır. Peygamber Efendimiz, "Şefaatim, ümmetimden günahı büyük olanlaradır." buyurdu. Şefaati inkâr eden sapık yoldadır.

- Mi'raç haktır. Peygamber Efendimizin mi'râcı, göklere yükselip Arş'a varması haktır. Kur'ân-ı kerîmin Necm: 2-18 ayetlerinde mi'râcın hak olduğunu bildirilmektidir.

- Kıyamette hesabı çekilmek haktır. Bir mü'min kıyâmet günü hesaba çekileceğine inanması şarttır. Bunu inkâra kalkışan, İslâmiyyetten ayrılmış olur.

- Bir mü'min, Peygamber Efendimizden sonra gerek Sahâbîler, gerek ümmet içinde sıra sıyla Hz. Ebû Bekr, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali'den daha üstün kimsenin olmadığına ve bunların Allah'ın Resûlünün halîfeleri olduğuna inanmak.

- Peygamberlerin dereceleri, velilerin mertebelerinden üstündür. Aksini söyleyen doğru yoldan ayrılmıştır. Çünkü veliler yüksek derecelere, ancak Allahü teâlâya ve Resûlüne üstün bir itaat göstermekle yükselebilirler.

- Evliyânın kerâmetine inanmak lâzımdır. Evliyânın kerâmetine inanmıyan, bid'at sahibi sapık olur.

- İmân, Allahü teâlânın vahdaniyyetine ve Hazreti Muhammed'in O'nun kulu ve resûlü olduğuna kalb ile inanmak, dil ile söylemektir. Dili ile söyleyip, kalbi ile bu birliği ikrâra yanaşmayan münâfıktır. İki yüzlüdür. Îmân, dil ile ikrâr, kalb ile tasdiktir.

- Allahü teâlâ hiçbir varlığa benzemez. Çünkü Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor: "O göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Size kendi cinsinizden çiftler yaratmıştır. O'nun misli gibi O'na benzer hiçbir şey yoktur. O, Semidir. Bütün söylenenleri işitir. Basîrdir; bütün yapılanları görür." (Şûrâ-11). İhlâs sûresinde ise Allahü teâlâ meâlen şöyle buyuruyor: "De ki; O, Allahdır, tekdir, eşi ortağı yoktur. Allah Samed'dir; her yaratığın muhtaç bulun duğu eksiksiz bir varlıktır. Doğurmadı ve doğurulmadı da. Hiçbir şey de O'na denk olmamıştır."

- Ölümden sonra dirilmek haktır. Diriliş gününü inkâr eden İslâmiyetin îmân esâsını kabûl etmemiş olur. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor: "Sizi (babanız Â dem'i), o arzdan (topraktan) yarattık. Yine ölümünüzden sonra, sizi ona döndüreceğiz. Hem de ondan sizi, başka bir defa

daha, çürümüş ve dağılmış bedenlerinizi toplayıp rûhlarınızı iade ederek çıkaracağız.” (Tâhâ-55).

HİKMETLER · 25 MAYIS 2010 SALI · KAYIT 1908

Hakkını helal etsin!

Şu yaşanmış olay günümüz insanına garip gelebilir, idrak etmekte zorlanabilir. Fakat ecdadımızın hepsi bu anlayıştaydı…

Çanakkale savaşında, kimi Urfalı , kimi Maraşlı , Kimi Adıyamanlı, Kimi Gürünlü, Kimi Halepli çok sayıda yaralı getiriliyor hastahaneye.

Bunlardan biri Lapsekilidir ve yarası oldukça ağırdır Zor nefes alıp vermektedir Alçalıp yükselen göğsünü biraz daha tutabilmek için komutanının elbisesine yapışır Nefes alıp vermesi oldukça zorlaşır ama tane tane kelimeler dökülür dudaklarından:

“Ölme ihtimalim çok fazla… Ben bir pusula yazdım… Arkadaşıma ulaştırın…”

Tekrar derin nefes alıp, defalarca yutkunur. Komutanı pusulayı elinden alıp okur:

“Ben…Ben köylüm Lapseki’li İbrahim Onbaşından 1 Mecit borç aldıydım… Kendisini göremedim Belki ölürüm Ölürsem söyleyin hakkını helal etsin”

“Sen merak etme evladım” der Komutanı, kanıyla kırmızıya boyanmış alnını eliyle okşar Ve az sonra komutanının kollarında şehit olur ve son sözü de: “söyleyin hakkını helal etsin” olur.

Aradan fazla zaman geçmez Oraya sürekli yaralılar getiriliyor Bunlardan çoğu daha sargı yerine ulaştırılmadan şehit düşüyor Şehitlerin üzerinden çıkan eşyalar, künyeler komutana ulaştırılıyor İşte yine bir künye ve yine bir pusula Komutan göz yaşlarını silmeye daha fırsat bulamamıştır Pusulayı açar, hıçkırarak okur ve olduğu yere yığılır kalır Ellerini yüzüne kapatır, ne titremesine nede göz yaşlarına engel olamaz…Pusuladaki notta şunlar yazılıydı: “Ben Beybaş Köyünden arkadaşım Halil’e 1 mecit borç verdiydim Kendisi beni göremedi Biraz sonra taarruza kalkacağız Belki ben dönemem Arkadaşıma söyleyin ben hakkımı helal ettim ”

Bir hadis-i şerifte şöyle buyuruldu:

"Üzerinde kul hakkı olan, ölmeden önce ödeyip helalleşsin! Çünkü ahirette paranın pulun değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevaplarından alınır, sevapları olmazsa, hak sahibinin günahları buna yüklenir."

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1916

Ehli sünnetin temel esasları (2)

- İmânla amel ayrı ayrı şeylerdir. Her Peygamberin kendine has bir şeriati, bir yolu vardır. Fakat hiçbirinin îmânı ötekinden farklı değildir. Bir inançsız bütün hayır ve tâatleri yapsa müslüman olamaz, çünkü îmân amelden önce gelir.

- Kabir suali haktır. Bunu inkâr eden Ehl-i sünnet i'tikâdından ayrılmış olur. Peygamber Efendimiz Hz. Ali'nin de bulunduğu bir toplulukta Hz. Ömer'e buyurdu ki: "Yâ Ömer! Ölünce seni dar bir mezara koyarlar. Münker ve Nekir gelir. Gözleri şimşek çakar, sesleri gök gürültüsü gibidir. O zaman ne yapaçaksın?" Hz. Ömer suâl etti ki: "Yâ Resûlallah, o zaman, şimdiki gibi aklım başımda olur mu?" "Evet yâ Ömer" diye buyurduklarında Hz. Ömer, "Öyleyse korkmam. Allah'ın izniyle onlara gereken cevâbı veririm" dedi.

- Dünyadaki insanlar beş kısımdır. Bunlar; müşrik, münâfık, günah işlemeyen mü'min, günah işleyip hemen arkasından tövbe eden müslüman ve tövbede ısrar etmeyen günahkâr müslümandır. Müşrik (Hıristiyanlar, Yahudiler ve diğer Müslüman olmayan herkes) veya münâfık (Müslüman görünen) olarak ölen, Cehenneme girer ve orada ebediyyen kalır. Günahsız veya tövbe etmiş olarak vefât eden mü'min, Cennete girer ve orada ebedî kalır. Günah kâr mü'minlere ise, Allahü teâlâ dilerse adâletiyle azâb eder, dilerse lütfuyla Cennete sokar.

- Bir müslüman kul hakkı ile ilgili şunu iyi bilmelidir: Üzerinde kul hakkı olan bir kimse, hakkı bulunan kimseleri hoşnut kılmadan ve helâlleşmeden vefât ederse, âhıret gününde, Allahü teâlâ onun iyiliklerinden hak sahiblerine alacakları kadar verir.

- Sırat köprüsü haktır. Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfte buyuruyorlar ki: "Cenâb-ı Hak, Cehennem üzerinde kıldan ince, kılıçtan keskin, geceden karanlık,

yedi geçitli bir köprü yaratmıştır. Her geçit; bini çıkış, bini iniş, bini de düz olmak üzere, yaya yürüyüşüyle üçbin yıllık yoldur. Her geçitte kul hesaba çekilir. Birinci geçitte îmândan, ikinci geçitte namazdan, üçüncü geçitte zekâttan, dördüncüde oruçtan, beşincide hacdan, altıncıda abdest ve gusülden, yedincide ana-baba hakkından ve kul hakkından sorulur. Bunlara cevap verirse, şimşekden hızlı geçer ve Cennete girer. Cevap veremezse Cehenneme düşer."

- Mü'min kişinin, Allahü teâlânın dilediğini yaptığını ve yapacağını bilmesi gerekir. Hüküm O'nundur. Kimse O'na hükmedemez. İstediğine karar veren O'dur.

- Îmân eden kimse, Allahü teâlânın bizatihi alîm ve kadir olduğunu, ilim ve kudret sahibi bulun duğunu bilmelidir.

- Müslüman, son nefesini nasıl vereceği endişesiyle Allahü teâlâdan korkmalıdır. Çünkü hiçbir kimse, imânla mı, yoksa imansız olarak mı gideceğini bilemez. Son nefes korkusunu hissetmek, bütün mü'minlere farzdır. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor: "Ey îmân edenler! Allahtan korkun ve herkes, yarın için önden ne göndermiş olduğuna baksın. Allahtan korkun, çünkü Allah bütün yaptıklarınızdan haberdârdır." (Haşr-18).

- Müslüman pekçok günah işlese de, Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesmemelidir. Çünkü, Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesen imansız olur. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor: "Allah'ın lütfundan ümidinizi kesmeyiniz! Çünkü Allahın lütfundan ancak kâfirler topluluğu ümidini keser." (Yûsuf-87)

Müslüman bir kimse, zinâ yapsa, namaz kılmasa, oruç tutmasa ve birçok günah işlese, İslâmiyeti inkâr etmediği sürece kesinlikle mü'min sayılır. Bu işlediği günahlardan tövbe ederse, Allahü teâlâ tövbesine karşılık verir. Tövbe etmeden ölürse, Allahü teâlâ dilerse adâletiyle azâb eder, dilerse rahmetiyle Cennete sokar.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor: "Ey günah işlemekle nefslerine karşı haddîni aşmış kullarım! Allahın rahmetinden ümidi kesmeyiniz. Çünkü Allah, şirk ve küfürden başka, dilediği kimselerden bütün günahları mağfiret buyurur. Şüphesiz ki, O, Gafûrdur; çok bağışlayıcıdır. Rahimdir, çok merhametlidir." (Zümer53)

Es-Sevâd-ül-a'zam kitabının son kısmında, Hakim Semerkandî şöyle yazıyor: "İmâm-ı Ebû Hanîfe'ye göre, îmân iki temel üzeredir. Kalb ile tasdîk, dil ile

ikrârdır. Tasdik en büyük temeldir. İkrâr bu tasdîkin varlığını isbâtlayan bir delîldir. Îmân kesinlikle, ziyâde ve noksanlığı kabûl etmez.”

HİKMETLER · 26 MAYIS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1909

Peygamber ameli yapsa…

İslam büyükleri, kul hakkı olan kimsenin ibadetinin kabul olmayacağağını bildirdiler. Bir amelin, ibâdetin sahih olması başkadır, kabûl olması başkadır. İbâdetlerin sahih olmaları için, kendilerine mahsûs şartları, farzları vardır. Bunlardan biri noksan olursa, o ibâdet sahih olmaz. O ibâdet yapılmamış olur. Cezâsından, azâbından kurtulamaz. Sahih olup da, kabûl olmıyan ibâdet için azâb yapılmaz ise de, o ibâdetin sevabına kavuşamaz.

İbâdetin kabûl olması için, önce sahih olması, sonra yukarıdaki şartların bulunması da lâzımdır. Kul hakkı da bu şartlara dahildir.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyurdu ki: “Bir kimse, Peygamberin ameli gibi amel yapsa, fakat üzerinde yarım dank (yâni çok az) kul borcu olsa, bunu ödemedikce Cennete giremez”.(Duâları da kabûl olmaz.)

İbni Hacer-i Mekkî hazretleri buyurdu ki: Bekâra sûresi yüzseksensekizinci âyetinde meâlen, “Ey müminler! Birbirinizin mallarını bâtıl yoldan yimeyiniz!” buyuruldu. Bâtıl yol, fâiz, kumar, gasb, sirkat, hîle, hiyânet, yalancı şâhitlik, yalan yemin ederek aldatmaktır. Hadis-i şeriflerde, “Helâl yiyen, farzları yapıp, haramlardan sakınan ve insanlara zarar vermiyen bir müslüman Cennete gidecektir” ve “Haram ile beslenen beden, ateşte yanar” buyuruldu.

Bir Dank, yâni bir dirhem gümüş kıymetinin altıda biri kadar yani yarım gram gümüş borç için, şartlarını gözeterek kılmış olduğu namazlardan, yediyüz namazının sevabı, kıyâmet günü, alacaklısına verilecektir. Borclunun sevapları biterse alacaklısının o kadar günahı, ona yükletilecektir.

Kul haklarından en önemlisi ve azâbı en çok olanı, akrabasına ve emri altında olanlara Emr-i mâruf yapmamaktır. Bunlara, sapık, bozuk inançları öğretmektir. Bid'at sahiplerinin, mezhepsizlerin, sözleri ile, yazıları ile, Ehl-i sünnet îtikatını

değiştirmeleri, dîni, îmanı bozmaları, Müslümanları yanlış yola sevketmeleri de böyledir.

HİKMETLER · 27 MAYIS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1910

Arkadaşlarını uyandır, gidiyoruz!

Doğu Anadolu'da yetişen büyük velîlerden Seyyid Fehim-i Arvâsî hazretleri her sene Van'a gelişinde burada bir müddet kalırdı. Âşıkları toplanır, feyz alırlar, istifade ederlerdi. Genellikle kendisini çok seven mahkeme başkâtibi Ahmed Beyin evinde misâfir olurdu.

Bir sene Ahmed Bey hacca gitmişti. Van'a bir gelişinde yine onun evinde kaldı. Bir gece yarısı yakınlarından birini çağırdı ve; "Arkadaşlarını uyandır! Şimdi buradan çıkıp, falan eve gideceğiz." buyurdu. O kimse; "Efendim gece yarısı gitmek ayıp olur. Yarın gitsek olmaz mı?" dedi. "Hayır şimdi gideceğiz. Hem Ahmed Beyin oğullarına da haber ver." buyurdu.

Durumu öğrenen Ahmed Beyin oğulları gelip yalvardılar. "Efendim bir kusur yaptıksa af buyurun. Bizden ayrılmayın. Babamız işitirse üzülür. Biz ona ne cevap vereceğiz, lutfediniz, ihsân ediniz! Kabahatimizi bağışlayınız." dediler. Çok göz yaşı döktüler. Seyyid Fehim hazretleri; "Hayır sizden çok râzıyım, bize her hizmeti fazlası ile yapıyorsunuz. Sizlere duâ etmekteyim. Fakat şimdi git- memiz lâzım." buyurdu. Ahmed Beyin oğulları; "Emir buyurduğunuz gibi olsun." dediler. Gece yarısı sevdiklerinden bir başkasının evine gittiler.

Ertesi gün oğlu Muhammed Emin Efendi, Ahmed Beyin oğullarının pekçok üzüldüklerini söyledi ve; "Babacığım o evde sabaha kadar kalsaydık ne olurdu?" diye sorunca, Seyyid Fehim hazretleri; "Oğlum! Şimdi kimseye söyleme. Bu gece Ahmed Bey Mekke-i mükerremede vefât etti. Ev yetim evi oldu. Mal mîrâsçılara kaldı. Evvelce her şeyi kullanıyor, yiyip içiyorduk. Çünkü Ahmed Beyin seve seve helâl edeceğini biliyordum. Şimdi ise tanışmadığımız mîrâsçılarının hakkı olduğundan bir şeyi kullanmak câiz olmaz. Kul hakkından kaçınmak için acele ayrıldım." buyurdu.

Bir ay sonra hacılar döndü. Herkes geldi. Ahmed Bey gelmedi. "Bir gece yarısı Mekke'de vefât etti." dediler. Hesâb ettiler, Seyyid Fehim hazretlerinin evden

ayrıldığı geceye rastlıyordu. Onun kerâmeti olduğunu anladılar. İslam büyükleri kul hakkında bu kadar hassastılar.

HİKMETLER · 28 MAYIS 2010 CUMA · KAYIT 1911

Bir tanaden ne olur demeyin!

Kıbrıs'ta yetişen velîlerden Kıbrıslı Hafız Ali Efendi hazretlerini bir gün bir grup cemâat ziyârete gidiyordu. Hepsi atlıydı. Kıbrıs'ta çok olan zeytin ve keçiboynuzu ağaçlarının altında gidi yorlardı. Keçiboynuzları salkım salkım sarkıyor, olmuş meyveler insanların başına değiyordu.

İçlerinden biri; "Ne güzel ballanmış, bir tâne yesek." deyince, diğeri; "Kul hakkı geçer, yeme." dedi. Üçüncüsü; "Hem hoca ziyâretine git, hem hak ye bu olmaz." dediyse de, o kimse bir tâne keçiboynuzu koparıp yedi.

Hâfız Ali Efendinin huzûruna vardıklarında sohbet ediyordu. Sohbetin bir yerinde Ali Efendi onlara bakıp; "Kul hakkından çok sakının. Haram yemeyin. Başınıza Keçiboynuzları değse de, bir tâneden ne olur demeyin. Hiç bir zaman kul hakkını yemeyin buyurdu. İçlerinden biri; "Size yemeyin demedim mi? Müminin firâseti var. En sonunda söylettiniz." dedi.

Evliyânın büyüklerinden Fudayl bin İyâd insanları haram ve şüphelilerden sakındırırdı. Bu hususta; "Sakın şüpheli bir şeyle Mekke yoluna koyulayım demeyiniz. Biliniz ki haram ve şüpheli şeylerden bir dirhemin altıda biri kadar bir hakkı sâhibine iâde etmek, içinde şüpheli kazanç bulunan malla yapılacak beş yüz nâfile hacdan Allah yanında daha kıymetlidir." buyurdu.

Büyük velîlerden Ebû Bekr-i Şiblî vefât etmeden biraz önce buyurdular ki: "Üzerimde bir dirhem kul hakkı vardır. Onun sâhibi için, bin dirhem sadaka vermiştim. Bununla berâber, hâlâ gönlüme ondan ağır bir şey gelmez."

Mü'minin hayırlısında, altı haslet, özellik bulunur:

1- Kimsenin malına göz dikmez. Kul hakkından çok sakınır.

2- İlim öğrenir. Zarûrî ilimlerden mahrûm kalmaz.

3- Kimseye fenâlık, kötülük yapmaz. Herkese iyilik yapmak için gayret eder.

4- Harâmlardan sakınır. Cenâb-ı Hakkın yasak ettiği şeylerden uzak durur.

5- İbâdet eder. İbâdetini hiç aksatmaz.

6- Ölümü hiç unutmaz. Her zaman ölüme hazır olur.

HİKMETLER · 29 MAYIS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1912

Kul hakkı müminin ayıbı

Kul hakkı da bulunan günahların affı güçtür ve azâbları daha şiddetli olacaktır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki, “Bir zaman gelir ki, insan kazancının helâldan mı, haramdan mı olduğunu düşünmez” ve “Bir zaman gelir ki, islâmiyete yapışmak, elinde ateş tutmak gibi güç olur.”

Allahü teâlâ ile kul arasında olan, yâni kul hakkı bulunmıyan günahların affolması için, gizlice tevbe etmek kâfîdir. Başkalarına haber vermek, bildirmek lâzım değildir. Para vererek, papaza günah affettirmek, hıristiyanlıkta yapılıyor. İslâmiyette böyle şey yoktur.

Cünüb iken Kur'an-ı kerim okumak ve câmide oturmak ve câmide dünya işlerini konuşmak, yimek, içmek ve uyumak ve Kur'an-ı kerimi abdestsiz tutmak, çalgı çalmak, şarap içmek, zinâ etmek, kadınların başları, kolları, baldırları, saçları açık sokağa çıkmaları, kul hakkı bulunmıyan günahlardır.

Hayvân hakkı bulunan günahları affettirmek, çok güçtür. Hayvânı haksız olarak öldürmek, dövmek, yüzüne vurmak, tâkatından fazla yürütmek, ağır yük vurmak, otunu, suyunu zamanında vermemek, günahtır. Bu günaha hem tevbe etmek, hem de, istigfâr ederek yalvarmak lâzımdır.

Hadîs-i şerîflerde; “Kibri, hıyâneti ve kul borcu olmayan mü’min, hesabsız Cennete girecektir” ve “Kul hakkı, mû’minin ayıbı, kusurudur” buyuruldu.

Nafaka için ödünç almak ve malı olunca, hemen ödemek lâzımdır. Resûlullah Efendimiz vefât edeceği zaman; “Yâ Ali! Filan yahudiye borcum vardır. Onu öde!” buyurdu. Yahudiden ödünç arpa almıştı, ödenmesi için vasıyyet buyurdu.

Kul hakkı ile ilgili buyuruldu ki:

Deynden, borçtan bir dankı sahibine vermedikçe, sâlih mümin Cennete giremez.

Deynden, borcundan bir dankı sahibine vermek, pekçok dirhem sadaka vermekten daha iyidir.

Deynden, borcundan bir dank gümüşü sahibine vermek, altıyüz kabûl olunmuş ve makbûl [nâfile] hacdan eftaldir.

Üzerinde kul hakkı bulunanların ruhları Cennete girmez. Salihlerin ruhları kabirlerine gelerek, cesetlerini ziyaret ederler. Vefat eden müminlerin ruhları gelip, dünyada tanıdıklarını sorarlar.

HİKMETLER · 30 MAYIS 2010 PAZAR · KAYIT 1913

Kul hakkında önem sırası

Kul hakkında önem sırası vardır. Kul hakkının en önemlisi ana-baba hakkıdır. Tatlı dil ile, güler yüzle, yardımlarına koşmakla, onların gönüllerini kazanmaya çalışmalıdır. Sonra komşu hakkı, hoca hakkı, karı-koca hakkı, arkadaş hakkı, sonra devlet hakkı gelir.

Bunun için kimseye yalan söylememeli, hîle yapmamalı, ölçü âletlerini doğru kullanmalı, işçinin ücretini, alın teri kurumadan ödemelidir. Ödeme imkanı olduğu halde borç ödememek, kullandığı şeylerin ücretlerini vermemek hiyânet olur. Borcunu ödememek öyle bir felaket ki, günahı uykuda bile yazılmaya, aralıksız devam eder.

Üzerinde kul hakkı bulunanın ibâdetlerinin kabûl olmıyacağı, Cennete giremeyeceği bildirildi. Kâfirin hakkından kurtulmak, müslümanın hakkından kurtulmaktan daha zordur denildi. Herkese iyilik yapmalı, kötülük edenlere, kötülükle karşılık vermemelidir. Hakîkî müslüman, Allahü teâlânın emirlerine, hükûmetin kanûnlarına itaat eder. Günaha girmez suç da işlemez.

İslam büyükleri kul hakkından çok korkmuşlardır. Çükü borcu olanın cenâze namazını Habîbullah kılmamıştır. O borcu ödemedikce, insan Cennete giremez. Hadis-i şerifte, “Bir kişi borçlu olsa ve vermek azminde olsa, Allahü teâlânın yardımı onunla berâberdir” buyuruldu.

Hayvanın ve kâfirin hakkı için de, kıyâmette azâb yapılacaktır. Dünyada helâllaşılmadı ise, âhırette kâfirin hakkından kurtulmak daha zor olur. Hayvan hakkından kurtulmak ise, bundan da zor olur.

Kul hakkı, ne kadar az olsa da, Cennete girmeye mânidir.

Kul hakkı bulunan mevtânın ruhu, göklerin üstüne yükselemez.

Hadis-i şerifte, “Üç şey kendisinde bulunan kimse, Cennete dilediği kapıdan girecektir: Kul hakkını ödeyen, her namazdan sonra onbir defa ihlâs sûresini okuyan, kâtilini affederek ölen” buyurulmuştur.

Resûl-i Ekrem: “Günahı azalt ki ölümün kolay olsun. Borcu azalt ki, hür yaşayasın.” buyurmuştur.

HİKMETLER · 31 MAYIS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1914

Herkesle devam helallaşmalıdır

Kul hakkı o kadar önemlidir ki; açlıktan ölmek üzere olan bir kimse, ölmüş köpek ile başkasına âit koyun eti bulsa, ikisini de yemek harâm ise de, başkasının malını yemeyip, köpeği yemesi lâzımdır. Köpek yok ise, başkasının malını, ancak ölmiyecek kadar yiyebilir.

Bu hüküm kul hakkının dumunu açık bir şekilde bildirmektedir.

Mü'mine sert bakmak da kul hakkına girer. Ayrıca gıybet, kalb kırmak ve su-i zan da, kul hakkıdır. Bundan kurtulmanın tek yolu, hak sahibinden helâllık dilemektir. Haklı olsak bile yine de gidip "Sen haklısın, arkadaş beni affet" demektir.

En çok da, karı- kocanın birbirlerine hakkı geçer. Bunun için erkek sabah evden çıkarken hanımıyla helâlleşmelidir. En güzeli herkese hakkını helal etmektir. Herkese hakkını helal eden dünyada da ahırette de karlı çıkar.

Ölümün ne zaman geleceği belli olmadığı için devamlı tevbe edilmeli, kul hakkı altında kalmamaya dikkat etmelidir. Yâni, hakları sahiplerine verip helâllaşmalıdır. Allahü teâlânın haklarını da ödemek lâzımdır. Bu hakların en önemlisi, islâmın beş şartını yerine getirmektir. Namaz kılmıyan bir kimse,

müslümanların hakkını da vermemiş oluyor. Çünkü, her namazda oturunca, (Ve alâ ibâdillahissâlihîn) diyerek müminlere duâ etmek vazîfemizdir. Namaz kılmıyanlar, müminleri bu duâdan mahrum bırakıyor. Hakları olan bu duâyı yapmıyor.

Kısaca Allahü teâlânın emirlerini yerine getirmiyen ve kendi nefsi için başkasının hakkını yiyen veya başkasını aldatanlar, hak sahipleri ile helâllaşmadıkça affedilmeyeceklerdir. Yâni, üzerinde kul veya hayvan hakkı bulunan kimseleri Allahü teâlâ affetmez ve bunlar ibâdet etseler bile, Cehenneme girecekler, cezâlarını göreceklerdir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Bir dirhem gümüş kıymetinde harâm alan kimseyi, yirmibeşbin sene Cehennemde bırakacaklardır."

"Helâle, harâma dikkat ederek çalışıp kazanan kimseyi, Allahü teâlâ çok sever."

"Bir zaman gelecek ki, insanlar, yalnız malın, paranın gelmesini düşünüp, helâlini, harâmını düşünmiyecekler."

2010 YILLIK KÜLLİYATI

06

Haziran

43 yazı · Gönül Bahçesi: 10 · Hikmetler: 33

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1917

“Hak din sadece İslamiyettir!”

Diyanet İşleri Başkanı Prof.Dr. Ali Bardakoğlu’nun başlıktaki bu sözü “hoşgörü’nün yanlış zemine oturtulması gayretlerinin önlenmesi ve zihin karışıklığının önüne geçilmesi bakımından önemli bir tespittir. Bu konu ile ilgili geçen hafta Rize’de yaptığı konuşmasından dolayı sayın başkanı tebrik ediyor, teşekkürlerimi sunuyorum. Sayın Bardakoğlu, Rize Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin konferans salonunda yaptığı konuşmada, son yıllarda sıkça tartışılan dinler arası diyalog ve hoşgörü çalışmalarını değerlendirerek çarpıcı açıklamalarda bulundu. Bardakoğlu, diyalog ve hoş görü söylemlerinin anlam kayması yaşadığını belirterek ‘hiçbir müslümanın diğer din ve yolları hak yol görme yanlışına düşmemesi’ gerektiğine dikkat çekti. Konuşmasında, günümüzde dinlerarası diyalog ve dinlerarası müsamaha tabirlerinin hayli yıprandığını ve hayli anlam kaymasına uğradığını anlatan Bardakoğlu özetli şunları söyledi: "Biz diyalog deyince dünyada yaşayan her dinin hak din olduğu ve hepsinin eşit olduğu gibi bir yanlış anlayışı savunamayız. Biz, İslam dininin mensupları olarak, İslam'ın son ilahı hakikat olduğunu Yaradan katında son hak dinin İslam dini olduğunu söylemek, ifade etmek ve bunun üzerinde durmak zorundayız. Bu bir başkası ile konuşmamıza ilişki kurmamıza engel değil. Ama bu inanış diğer dinlerinde hak olduğunu söylememize engeldir. Dünyada böyle bir diyalog anlayışı olmaz. Bütün inanışların Yaradana giden bir hak yol olduğunu hiçbir din mensubu iddia edemez ve söyleyemez. Bir Hıristiyan elbette kurtuluşun Hıristiyanlıkta olduğunu söyleyebilir. Bir Budist de kurtuluşun Budizm de olduğunu söyleyebilir. Biz onlara karşı çıkmayız. Böyle demeleri de anlayışla karşılarız. Ama hiçbir müslüman diyalog deyince, hoşgörü deyince bütün yolları hak yol olarak görme yanlışına düşmemeli. Böyle bir yanlışa kendi hakikatlerimizi feda edemeyiz." Bu tartışmaların ciddi sarsıntılara yol açtığını anlatan Bardakoğlu, konuşmasını şöyle tamamladı: "Yaradan, Hazreti Adem'den sonra tek bir hak ve hakikat din göndermiştir oda İslamiyet'tir. Diğer dinler hak olarak kalacak olsaydı İslamiyet gönderilmezdi. Hazreti İsa'nın hak resul olması, Hazreti Musa'nın hak resul olması günümüzdeki yaşayan şekli ile yaşayan Hıristiyanlığı ve Museviliği hak kabul etmemiz anlamına gelmez. Katıldığımız uluslar arası toplantılarda yavaş

yavaş bu diyalog ve hoşgörünün anlam kaymasına uğradığı için bunları söylemek zorunda kaldım." Diyanet İşleri Başkanlığı daha önceki bir açıklamasında da kaynaklara dayalı olarak hak dinin İslamiyet olduğu bildirmişti: “İslamiyet, kendinden önceki dinlerin hükmünü kaldırmıştır. Bu itibarla, hangi dine mensup bulunursa bulunsun, tüm insanlar İslam'a girmekle yükümlüdürler. Kur'an-ı kerîm’de, Hıristiyanların Muhammed aleyhissilama ve O'na indirilen Kur'an-ı kerim'e inanmadıkları ve Hazreti İsa'ya, Allah'ın oğlu ve üçün üçüncüsü dediklerinden dolayı kâfir oldukları bildirilmektedir. Kuran-ı Kerim'de, Yahudi ve Hıristiyanların bozuk inançları yüzünden imansız durumuna düşmeleri hakkında şöyle buyurulur: "Şüphesiz ki: "Allah ancak Meryemoğlu İsa Mesih'tir", diyenler kâfir olmuşlardır. Ey Muhammed! Deki: "Allah, Meryemoğlu İsa Mesih'i, anasını ve bütün yeryüzündekileri helâk etmek istese, O'na kim engel olabilir? Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin mülkiyeti yalnız Allah'a aittir. O, dilediğini yaratır. Allah her şeye kadirdir" (el-Mâide, 5/17). Bir peygambere ilâhlık isnat etmek de küfürdür. Nitekim Hristiyanlar Hazreti İsa'nın Allah olduğunu söyledikleri için kâfir sayılmışlardır (el-Mâide 5/17, 72). (el-Mâide, 5/17). Bir kısmına İşaret ettiğimiz bu âyetlerden açıkça anlaşılmaktadır ki, Allahü teâlâ'nın varlığına ve birliğine, Hazreti Muhammed’in O'nun kulu ve elçisi olduğuna ve Kur'an-ı kerim'deki bütün esaslara, olduğu gibi iman etmeyen hiçbir kimse İslam inancına göre müslüman değildir. Efendimizin peygamber olarak gönderilmesinden sonra bütün insanların ve bilhassa Yahudi ve Hıristiyanların kendi dinî kitapları gereğince Muhammed aleyhisselamın peygamberliğini tasdik edip İslam'ı kabul etmeleri gerekir. Aksi takdirde kendi kitaplarını ve dinlerini inkar etmiş olurlar. Bu itibarla, Allah'ın varlığına ve birliğine, Hazreti Muhammed’in O'nun kulu ve elçisi olduğuna ve Kur'an-ı Kerim'deki bütün esaslara, olduğu gibi iman etmeyen bir kimse İslam inancına göre cennete giremez.”

HİKMETLER · 1 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1921

Böyle Salih Amca’lar çok azaldı!

Kul hakkına gösterilen hassasiyetler ilgili olarak hep geçmişten örnekler veriyoruz. Peki, günümüzde kul hakkına önem veren yok mu? Az da olsa va tabii ki. Başımdan geçen bir olayı anlatayım: Öğrencilik yıllarımda, yaz tatillerinde

Akçakoca, Dadalı köyü yol sapağında bulunan benzinlikte çalışıyorum. Burası Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nın güzergâhında olduğu için, müşterilerimizin çoğu demir taşıyan kamyon şoförleri olurdu.

Bunlardan biri de Salih Amca idi. Hoş sohbet biriydi. Birgün, yüklü kamyonu ile pompanın yanına komyonu çekip, "Evlât, ful yap! Ben bir çay içip geleyim!" dedi.

Kamyonunun deposunu doldurup, başka vasıtalarla ilgilenmeye başladım. Ben istemeyi unuttum, o da vermeyi unutup çekip gitti. Aradan bir saat kadar geçmişti ki, bir de ne göreyim? Salih amca 20 tonluk kamyonu ile benzinliğe girmiyor mu? Kan ter içinde arabadan indi. Hemen sordum:

- Salih amca, hayırdır inşallah, arıza falan mı oldu?

- Ne arızası evlâdım, mazot parasını vermeyi unutmuşum; onu vermeye geldim.

- Şu sıcakta, bunun için, bu kadar yoldan dönülür mü Salih amca? Nasıl olsa iki gün sonra yine geleceksin, o zaman verirdin.

- Evlad, buradan ayrıldıktan yarım saat sonra, parayı vermediğim hatırıma geldi. Önce senin gibi düşündüm, dönüşte veririm, dedim. Fakat içim rahat değildi. Yarım saat bunun muhasebesini yaptım; sonunda geri dönmeye karar verdim. İki sesepten geri döndüm:

Birincisi, yolculuk hâli bu... Gidip de dönmemek var bu işin içinde. Yarına çıkmaya garantimiz var mı? Ahirette, "Geri dönüp vermen mümkün iken niçin dönmedin?" diye hesap sorulduğunda, ne cevap verecektim?

İkincisi, biliyorum, akşam sen hesap vereceksin. Açığın çıktığında, patronun sana bağırıp çağıracak, belki de "Çaldın!" diye seni işten atacak. O zaman, ben senin hakkını nasıl ödeyeceğim? İşten ayrılacağın için, belki de seninle görüşüp helâlleşmemiz de mümkün olmayacak... Bütün bu sebepler, geri dönmem için yetmez mi?

Bu hadise bana çok tesir etmişti; 15-16 yaşında, doğruyu eğriden ayırma dönemindeki bir genç için, çok önemli sözlerdi bunlar.

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1918

Diğer dinler insan düşüncesinin mahsülü

Diğer dinler insan düşüncesinin mahsülü 2/6/2010

Dün, Diyanet İşleri Başkanı sayın Ali Bardakoğlu'nun," Bir Müslümanın, diğer dinleri hak din olarak göremeyeceğini, İslam inancına göre hak dinin sadece İslamiyet olduğunu" ifade eden konuşmasına yer vermiştik.

Bir insanın Sonsuz Cehenmem azabından kurtulup, ebedi Cennet nimetlerine kavuşabilmesi için, "Hak din"e inanıp, dinin bildirdiği şekilde iman edere, bu dinin kurallarına uygun yaşaması lazımdır.

Son devir İslam Büyüklerinden Abdülhakimi Arvasi hazretleri, geçerli imanının nasıl olması gerektiğini ve dinin genel kurullarını özetli şöyle bildirmektidir:

Îmanın, aslı, kendisi: Server-i âlem olan Muhammed aleyhisselâmın, Peygamber olarak bildirdiği şeyleri, akla, tecrübeye ve felsefeye danışmaksızın, tasdik ve îtikat etmektir, inanmaktır.

Bu tasdik; akla uygun olduğu için tasdik ederse, aklı tasdik etmiş olur. Resûlü tasdik etmiş olmaz. Veyahut, Resûlü ve aklı birlikte tasdik etmiş olur ki, o zaman Peygambere itimat tam olmaz. İtimat tam olmayınca, îman olmaz. Çünkü, îman parçalanamaz. Akıl, Resûlün bildirdiklerini uygun bulursa, bu aklın kâmil, selîm olduğu anlaşılır.

İnanılması lâzım şey için, tecribî ilimlere danışıp, tecrübeye uygun ise, inanır, tecrübe ile isbât edemeyince, inanmaz veya şüpheye düşerse, o zaman, tecrübesine inanmış olup, Resûle inanmamış olur ki, böyle îman, kâmil değil, zaten îman olmaz. Çünkü, îman parçalanamaz. Az ve çok olmaz.

Din bilgileri, felsefe ile ölçülmeye kalkışılırsa, bu sefer filozofa inanılmış olup, Peygambere inanılmış olmaz. O hâlde: Îman, Resûl-i Ekrem efendimizin, Allahü teâlâ tarafından, Peygamber olarak, bütün insanlara getirdiği ve bildirdiği emirlerin hepsine itimat ve îtikat etmektir. Bu emirlerin, bilgilerin herhangi birine inanmamak veya şüphe etmek küfürdür. Çünkü, Resûle inanmamak veya itimat

etmemek, Resûle yalancı demek olur. Yalancılık kusurdur. Kusuru olan kimse, Peygamber olamaz.

Tabii ki, Allahü teâlânın var olduğunu ve Muhammed aleyhisselâmın, Allahın Peygamberi olduğunu anlamakta, aklın, felsefî ve tecribî ilimlerin yardımı büyüktür. Fakat, bunların yardımı ile Peygambere inanıldıktan sonra, Onun bildirdiği şeylerin herbiri için akla, felsefeye ve tecribî ilimlere danışmak doğru olmaz. Çünkü, akıl ile, tecrübe ve felsefe yolu ile elde edilen birçok bilgilerin, zamanla değişmekte, yenileri bulununca, eskilerinin atılmakta olduğunu gösteren misâller, literatürlerde az değildir.

İslâm dîni, Allahü teâlânın, Cebrâîl ismindeki melek vâsıtası ile, sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma gönderdiği, insanların, dünyada ve âhırette rahat ve mes'ûd olmalarını sağlıyan, üsûl ve kâidelerdir. Bütün üstünlükler, faydalı şeyler, islâmiyetin içindedir. Eski dinlerin, görünür, görünmez bütün iyiliklerini, islâmiyet, kendinde toplamıştır. Bütün saadetler, muvaffakıyyetler ondadır. Yanılmıyan, şaşırmıyan akılların kabûl edeceği esaslardan ve ahlâktan ibârettir.

Yaratılışında kusursuz olanlar, onu red etmez ve nefret etmez. İslâmiyetin içinde hiçbir zarâr yoktur. İslâmiyetin dışında hiçbir menfaat yoktur ve olamaz. İslâmiyetin hâricinde bir menfaat düşünmek, serâbdan şarap beklemek gibidir. İslâmiyet, insanların birbirlerini sevmelerini, yardımlaşmalarını, kardeşce yaşamalarını, memleketleri imâr, insanları terfîh etmeyi, Allahü teâlânın emirlerine saygı göstermeyi ve mahlûklara merhameti emredir.

İslamiyet, her mahlûka karşı mes'ûliyyeti emreder. Nefsin temizlenmesini iyi huylu olmayı emredip, kötü huyları, şiddet ile red ve yasak eder. Tenbelliği, boş vakit geçirmeyi red ve men eder İlme, fenne, tekniğe, endüstriye, lâyık olduğu üzere, önem verilmesini, insanların yardımlaşmasını, birbirlerine hizmet etmesini önem ile istemektedir. Fertlerin, evladın, âilenin ve milletlerin haklarını ve vazîfelerini öğretmekte, dirilere, geçmişlere, geleceklere, herkese karşı bir hak ve mes'ûliyyet gözetmektedir. Kısacası İslamiyet; dünya ve âhıret saadetini câmidir. Yani dünya ve ahıret iyiliklerini kendinde toplamıştır.

Başka dinler, böyle değildir. Başka dinlerin hepsi bozulmuş, ilâhî hükmler yerine, insan kafasından çıkan fikirler, düşünceler yer almıştır. Bunun için, lâyetegayyer olamamış, ilerliyen, değişen hayat karşısında, şekiller ve ölü kelimeler hâlinde kalmışlardır. Allahü teâlâ, islâm dînini, hayatın yürümesini, ihtiyaçların

değişmesini karşılıyacak, ilerlemeyi sağlıyacak esaslar üzerine kurmuştur. İslâmiyete, orta çağın ihtiyaçları üzerine kurulmuş, değişmez hükümlerdir demek, islâm dînine iftirâ etmektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1919

Diğer dinler insan düşüncesinin mahsülü

Dün, Diyanet İşleri Başkanı sayın Ali Bardakoğlu'nun," Bir Müslümanın, diğer dinleri hak din olarak göremeyeceğini, İslam inancına göre hak dinin sadece İslamiyet olduğunu" ifade eden konuşmasına yer vermiştik.

Bir insanın Sonsuz Cehenmem azabından kurtulup, ebedi Cennet nimetlerine kavuşabilmesi için, "Hak din"e inanıp, dinin bildirdiği şekilde iman edere, bu dinin kurallarına uygun yaşaması lazımdır.

Son devir İslam Büyüklerinden Abdülhakimi Arvasi hazretleri, geçerli imanının nasıl olması gerektiğini ve dinin genel kurullarını özetli şöyle bildirmektidir:

Îmanın, aslı, kendisi: Server-i âlem olan Muhammed aleyhisselâmın, Peygamber olarak bildirdiği şeyleri, akla, tecrübeye ve felsefeye danışmaksızın, tasdik ve îtikat etmektir, inanmaktır.

Bu tasdik; akla uygun olduğu için tasdik ederse, aklı tasdik etmiş olur. Resûlü tasdik etmiş olmaz. Veyahut, Resûlü ve aklı birlikte tasdik etmiş olur ki, o zaman Peygambere itimat tam olmaz. İtimat tam olmayınca, îman olmaz. Çünkü, îman parçalanamaz. Akıl, Resûlün bildirdiklerini uygun bulursa, bu aklın kâmil, selîm olduğu anlaşılır.

İnanılması lâzım şey için, tecribî ilimlere danışıp, tecrübeye uygun ise, inanır, tecrübe ile isbât edemeyince, inanmaz veya şüpheye düşerse, o zaman, tecrübesine inanmış olup, Resûle inanmamış olur ki, böyle îman, kâmil değil, zaten îman olmaz. Çünkü, îman parçalanamaz. Az ve çok olmaz.

Din bilgileri, felsefe ile ölçülmeye kalkışılırsa, bu sefer filozofa inanılmış olup, Peygambere inanılmış olmaz. O hâlde: Îman, Resûl-i Ekrem efendimizin, Allahü

teâlâ tarafından, Peygamber olarak, bütün insanlara getirdiği ve bildirdiği emirlerin hepsine itimat ve îtikat etmektir. Bu emirlerin, bilgilerin herhangi birine inanmamak veya şüphe etmek küfürdür. Çünkü, Resûle inanmamak veya itimat etmemek, Resûle yalancı demek olur. Yalancılık kusurdur. Kusuru olan kimse, Peygamber olamaz.

Tabii ki, Allahü teâlânın var olduğunu ve Muhammed aleyhisselâmın, Allahın Peygamberi olduğunu anlamakta, aklın, felsefî ve tecribî ilimlerin yardımı büyüktür. Fakat, bunların yardımı ile Peygambere inanıldıktan sonra, Onun bildirdiği şeylerin herbiri için akla, felsefeye ve tecribî ilimlere danışmak doğru olmaz. Çünkü, akıl ile, tecrübe ve felsefe yolu ile elde edilen birçok bilgilerin, zamanla değişmekte, yenileri bulununca, eskilerinin atılmakta olduğunu gösteren misâller, literatürlerde az değildir.

İslâm dîni, Allahü teâlânın, Cebrâîl ismindeki melek vâsıtası ile, sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma gönderdiği, insanların, dünyada ve âhırette rahat ve mes'ûd olmalarını sağlıyan, üsûl ve kâidelerdir. Bütün üstünlükler, faydalı şeyler, islâmiyetin içindedir. Eski dinlerin, görünür, görünmez bütün iyiliklerini, islâmiyet, kendinde toplamıştır. Bütün saadetler, muvaffakıyyetler ondadır. Yanılmıyan, şaşırmıyan akılların kabûl edeceği esaslardan ve ahlâktan ibârettir.

Yaratılışında kusursuz olanlar, onu red etmez ve nefret etmez. İslâmiyetin içinde hiçbir zarâr yoktur. İslâmiyetin dışında hiçbir menfaat yoktur ve olamaz. İslâmiyetin hâricinde bir menfaat düşünmek, serâbdan şarap beklemek gibidir. İslâmiyet, insanların birbirlerini sevmelerini, yardımlaşmalarını, kardeşce yaşamalarını, memleketleri imâr, insanları terfîh etmeyi, Allahü teâlânın emirlerine saygı göstermeyi ve mahlûklara merhameti emredir.

İslamiyet, her mahlûka karşı mes'ûliyyeti emreder. Nefsin temizlenmesini iyi huylu olmayı emredip, kötü huyları, şiddet ile red ve yasak eder. Tenbelliği, boş vakit geçirmeyi red ve men eder İlme, fenne, tekniğe, endüstriye, lâyık olduğu üzere, önem verilmesini, insanların yardımlaşmasını, birbirlerine hizmet etmesini önem ile istemektedir. Fertlerin, evladın, âilenin ve milletlerin haklarını ve vazîfelerini öğretmekte, dirilere, geçmişlere, geleceklere, herkese karşı bir hak ve mes'ûliyyet gözetmektedir. Kısacası İslamiyet; dünya ve âhıret saadetini câmidir. Yani dünya ve ahıret iyiliklerini kendinde toplamıştır.

Başka dinler, böyle değildir. Başka dinlerin hepsi bozulmuş, ilâhî hükmler yerine, insan kafasından çıkan fikirler, düşünceler yer almıştır. Bunun için, lâyetegayyer olamamış, ilerliyen, değişen hayat karşısında, şekiller ve ölü kelimeler hâlinde kalmışlardır. Allahü teâlâ, islâm dînini, hayatın yürümesini, ihtiyaçların değişmesini karşılıyacak, ilerlemeyi sağlıyacak esaslar üzerine kurmuştur. İslâmiyete, orta çağın ihtiyaçları üzerine kurulmuş, değişmez hükümlerdir demek, islâm dînine iftirâ etmektir.

HİKMETLER · 2 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1920

Sırat köprüsündeki en zor soru!

Sırat köprüsünde herkese yedi şeyden sual sorulacaktır, cevap veremeyen Cehenneme düşecektir. Bunlar; iman, namaz, oruç, zekat, hac, gusül ve kul hakkındandır. Yedinci soruya kadar gelebilmek çok zordur. Yedinci soru en zor olanıdır. Peygamberler masum oldukları halde, günahsız oldukları halde burada korkarlar.

Câbir radıyallahu anh anlatır: "Adamın biri öldü. Kendisini yıkadık, kefenledik, koku sürdük ve namazını kıldırması için Resûl-i Ekreme götürdük;

-Ya Resûlallah, namazını kıldırır mısınız? dedik. Resûl-i Ekrem bir adım attı, sonra:

-Borcu var mıdır? diye sordu. Biz: "İki dinar borcu vardır," dedik. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem cenaze namazını kıldırmaktan vaz geçti.

Sonra Ebû Katade bu iki dinar borcu üzerine aldı, cenazeyi namazını kıldırması için tekrar Resûl-i Ekreme götürdük. Ebû Katede:

-Onun iki dinar borcu benim olsun, dedi. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem:

-Borçlunun borcu ödedi ve ölü iki dirhem borcundan kurtuldu mu? dedi. Ebû Katade: "Evet," deyince, Resûl-i Ekrem namazını kıldırdı, iki gün geçtikten sonra Resûl-i Ekrem Ebû Katade'ye: "İki dinar ne oldu?" diye sordu. Resûl-i Ekrem ertesi gün tekrar sordu. Katade:

- Ödedim, ya Resûlallah," deyince, Resûl-i Ekrem:

- İşte ancak şimdi ölü azabtan kurtuldu, buyurdu.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Kul hakkından çok korkun, her müslümana karşı derin muhabbet ve hürmet içinde olun. Hiçbir müslümanı incitmeyin. Büyüklerinize karşı mutlaka hürmetkâr olur. Emriniz altında olan aileniz veya çocuklarınıza karşı şefkatli olun, onları dindar yetiştirmeye dikkat edin, çünkü ölüm ani gelir. Herkes pişman olacak. O pişmanlık günü gelmeden tevbe etmek akla gelmeyebilir. Bugün fırsat varken istiğfar edelim.”, “Cehenneme girmesi haram olan ve Cehennemin de onu yakması haram olan kimseyi bildiriyorum. Dikkat ediniz. Bu kimse, insanlara kolaylık, yumuşaklık gösteren mümindir”

HİKMETLER · 3 HAZİRAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1922

Akıllı kimse helal eder!

Kul hakkından kurtulmanın tek yolu, helallaşmaktır. Ahirete bırakmadan, kim haklı kim haksız demeden helallaşmaktır. Haklı haksız konusu esas alınırsa ahırette belli olmaz ben haklıyım deyen haksız çıkabilir. Ayrıca, yüzde yüz haklı olduğu halde hakkını helal edene, münakaşayı terk edene Cenab-ı Hak Cennette köşk vaat ediliyor. Bunu Peygamber efendimiz haber veriyor. Bu yüzden, akıllı kime münakaşa etmeden, haklı haksız demeden hakkını helal eder.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: “Nefsimi kudret elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki, bir kimse Allah yolunda öldürülse sonra dirilse ise, sonra öldürülse tekrar dirilse ve sonra tekrar öldürülse, üzerinde kul hakkı varsa, bunu ödeyinceye kadar cennete giremez.”

Başka bir hadis-i şerifte şöyle buyuruldu: “Muhakkak kıyamet günü borçludan borcu kısas edilir (alınır). Ancak üç şeyde borçlanan bundan müstesnadır. Birincisi, bir kimse ki, kuvveti zayıflayıp da, Allah'ın ve kendisinin düşmanına karşı kuvvetli olabilmesi için borç yapan kimse, İkincisi, bir adamdır ki, yanında bir müslüman ölür de onu kefenleyecek ve örtecek bir şey bulamaz ve bu yüzden borç yapar. Üçüncüsü, bir adamdır ki, bekâr kalmakla dinine bir zarar geleceğinden korkar da borç yaparak evlenir. İşte Allahu teâlâ kıyamet günü bunların borcunu öder.”

En çok geçen kul hakkı da, insanları üzmek, kalbini kırmak, onlara iyi davranmamaktır. Hadis-i şerifte, “Bir kimse, dilini tutarsa, Allahü teâlâ onun utanacak şeylerini örter. Gadabını tutarsa, kıyâmet günü, Allahü teâlâ azâbını ondan çeker. Bir kimse Allahü teâlâya yalvarırsa, onun duâsını kabûl eder” buyuruldu.

Bir gün Efendimiz, “Cennette öyle köşkler vardır ki, içinde bulunan kimse, her dilediği yeri görür ve dilediği her yere kendini gösterir.” buyurdu. Yâ Resûlallah! Böyle köşkler kimlere verilecektir, diye sorulunva, “Tatlı sözlü, eli açık ve herkesin uyuduğu zaman Allahü teâlânın varlığını, büyüklüğünü düşünen ve Ona yalvaranlara verilecektir” buyurdu.

HİKMETLER · 4 HAZİRAN 2010 CUMA · KAYIT 1923

Alacaklı her zaman haklıdır!

Benisaide kabilesinden bir kimsenin Resul aleyhisselamda bir ölçek hurma alacağı vardı. Bu kimse alacağını almak üzere geldi. Efendimiz, Ensar'dan bir zata hurmayı ödemesini emretti, o da alacaklının hurmasından daha düşük kaliteli bir hurma ile ödemek istedi fakat adam kabul etmek istemeyince, Ensarî: “Sen bunu Resûl-i Ekrem'e geri vermek mi istiyorsun?” dedi.

Adam: “Evet, ona iade ediyorum, çünkü ondan daha adil kimdir?” dedi. Bunu duyan Resûl-i Ekrem'in gözü yaşla doldu: “Evet, doğru söyledi, benden daha adil kim olabilir? Zayıfı kuvvetlisinden kolaylıkla hakkını alamayan bir milleti Allahü teâlâ sevmez,” buyurdu.

Sonra Eshabtan başka birine dönüp; “Bunun alacağını sen ver, zira herhangi bir alacaklı borçlusundan razı olarak ayrılırsa, kara ve deniz hayvanları ona dua eder. Buna karşılık ödeme gücü olduğu halde alacaklısını oyalayan kimseye her gün ve gece için Allahü teâlâ günah yazar.” buyurdu.

Bir bedevinin Resûl-i Ekrem'de alacağı vardı. Geldi alacağını istedi ve:

“Hakkımı ver, “ diye çıkıştı. Eshab-ı kiram adama:

“Yazıklar olsun sana, kiminle konuştuğunu biliyor musun?” dediler. Adam:

“Ben hakkımı istiyorum,” dedi. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem:

"İlişmeyin, hak sahibi ile karşı karşıyasınız," buyurdu.

Sonra Havle binti Kays'e:

"Eğer yanında hurma varsa bana ödünç ver, bana hurma geldiğinde öderim" diye haber gönderdi. Havle: "Hay hay, anam babam size feda olsun" ey Allah'ın Resulü, dedi.

Resûl-i Ekrem ondan ödünç aldı ve bedeviye olan borcunu ödedi, karnını da doyurdu. Karnı doyan bedevi:

"Bana bolca borcunu ödedin, Allah da seni mükâfatlandırsın," dedi.

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem: "Bunlar, insanların hayırlılarıdır. Kolaylıkla zayıfın hakkını alamayan bir millet, Allah'ın rızasına mazhar olamaz." buyurdu.

HİKMETLER · 5 HAZİRAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1924

O gün herkes birbirinden kaçacak!

İbn Mesûd radıyallahu anh rivayet eder:

"Kıyamet günü kadın veya erkeğin elinden tutulur ve işte bu, falancının oğlu falancadır, bundan kimin alacağı varsa gelsin hakkını alsın" denir. Bu arada bir kadının kocasında, oğlunda veya kardeşinde bir hakkı olmasına sevinir. Çünkü âyet-i celîle'de, "O gün aralarında soy yakınlığı fayda vermez ve birbirlerine de bir şey soramazlar." buyurulmuştur.

Gerçi Allahü teâlâ kendi hakkından dilediği kadarını bağışlar, fakat kul haklarından hiç bir şey bağışlamaz, insanı hesab için hazırlar ve hak sahihlerine: "Gelin hakkınızı alın" buyurur.

Kul: "Onları dünyada mahvettim, alacaklarını vermedim, ben şimdi onlara bu hakkı nereden ödeyeyim?" der. Allahü teâlâ meleklere: "Bunun salih amellerinden alın, herkese hakkını verin," buyurur.

Şayet o kimse Allah'ın sevdiği bir kimse olup bir zerre olsun fazla ameli bulunursa Allahü teâlâ onu çoğaltarak cennete kor. Şayet kötü bir insan olup kendisinde amel kalmazsa, melekler: "Ya Rab, ameli bitti fakat daha alacaklılar var," derler. Allahü teteâlâ:

“Onların günahlarını alın, bunun günahlarına ekleyin, sonra da bunu cehenneme atın,” buyurur.

Kul hakkında kurtulmanın en kısa yolu, kimsenin hakkını yememek, herkese yumuşak davranmak, iyilik etmektir.

Nitekim hadisi şeriflerde buyuruldu ki:

“Allahü teâlâ refîktir. Yumuşaklığı sever. Sertlik edenlere vermediği şeyleri yumuşak davrananlara ihsân eder. Başkalarına vermez”

“Yumuşak olanlar ve kolaylık gösterenler, hayvanın üzerinde, yularını tutan kimse gibidir. Durdurmak isterse, hayvan ona uyar. Taşın üzerine götürmek isterse, hayvan oraya koşar”

“Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, sokaktan, taş, diken, kemik ve benzerleri gibi çirkin, pis ve zararlı şeyleri temizlemek, başkalarına su vermek hep sadakadır. “

HİKMETLER · 6 HAZİRAN 2010 PAZAR · KAYIT 1925

Kul hakkından kurtulmak için

Bir insana kul hakkı, en çok insanlarla temasında, görüşmesinde geçer. Görüşmesinde, işlerinde insanları üzerse, kırarsa, incitirse kul hakkı geçer. Bunlarla helalaşmadıkça bu haklardan kurtulumaz. Herkesle her zaman helalaşmak çok zor hatta mümkün olmadığına göre herkesle iyi geçinip, herkesin gönlünü alırsa kul hakkından, vebalden kurtulmuş olur. Bunun için dinimiz her müslümanın güzel huylu olmasını, kimseyi üzmemesini, herkese yumuşak davranmasını emretmektedir. Bu konu ile ilgili hadis-i şeriflerinde Resulullah Efendiniz buyurdu ki:

“Müslüman, müslümanın kardeşidir. Birbirlerini incitmezler, üzmezler. Bir kimse, din kardeşinin bir işine yardım etse, Allahü teâlâ da onun işini kolaylaştırır. Bir kimse, bir müslümanın sıkıntısını giderir, onu sevindirirse, kıyâmet gününün en sıkıntılı zamanlarında, Allahü teâlâ onu sıkıntıdan kurtarır. Bir kimse bir

müslümanın aybını, kusurunu örterse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onun ayblarını, kabahatlerini örter.”

“Allahü teâlâ, bazı kullarını başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak, onlara yardımcı olmak için yaratmıştır. İhtiyâcı olanlar bunlara baş vurur. Bunlar için âhirette azâb korkusu olmayacaktır.”

“Allahü teâlâ, bazı kullarına dünyada çok nîmet vermiştir. Bunları, kullarına faydalı olmak için yaratmıştır. Bu nîmetleri Allahü teâlânın kullarına dağıtırlarsa, nîmetleri azalmaz. Bu nîmetleri Allahın kullarına ulaştırmazlarsa, Allah nîmetlerini bunlardan alır. Başkalarına verir. “

“Bir kimse, din kardeşinin bir işini yaparsa, binlerle melek o kimse için duâ eder. O işi yapmaya giderken, her adımı için bir günahı afvolur ve kendisine kıyâmette nîmetler verilir. “

“Bir kimse, din kardeşinin bir işini yapmak için giderse her adımında yetmiş günahı affedilir ve yetmiş sevap verilir. Bu iş bitinceye kadar böyle devam eder. İş yapılınca, bütün günahları affedilir. Bu işi yaparken ölürse, sorgusuz, hesapsız Cennete girer. “

“Bir kimse, din kardeşinin rahata kavuşması veya sıkıntıdan kurtulması için hükûmet adamlarına gidip uğraşırsa, kıyâmet günü sırat köprüsünden, herkesin ayakları kaydığı zaman, Allahü teâlâ onun sür'atle geçmesi için yardım eder.”

“Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veya doyurarak veya başka bir ihtiyacını karşılayarak, bir mümini sevindirmektir.”

HİKMETLER · 7 HAZİRAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1926

Kimseyi incitmeyen Cennette

Kul hakkından kurtulmak için herkesle iyi geçinmek, herkese iyilik yapmak gerekir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“ Kimse ile münâkaşa etmeyen, haklı olsa bile, dili ile kimseyi incitmiyen müslümanın Cennete gireceğini size söz veriyorum. Şaka ile veya yanındakileri güldürmek için olsa bile, yalan söylemiyenin Cennete gireceğini size söz

veriyorum. İyi huylu olanın Cennetin yüksek derecelerine kavuşacağını size söz veriyorum!"

"Bir kimse, Resûlullaha (işlerin en iyisi hangisidir) dedi. (Güzel huylu olmaktır) buyurdu. Kalkıp, biraz sonra, sağ tarafına gelip, yine sordu. Yine, (İyi huylu olmaktır) buyurdu. Gidip, sonra sol tarafına gelip, Allahın en sevdiği iş nedir, dedi. Yine, (İyi huylu olmaktır) buyurdu. Sonra, arkadan gelip, en iyi, en kıymetli iş nedir, dedi. Hz. Peygamber, ona karşı dönüp, (İyi huylu olmak ne demektir anlıyamadın mı? Elinden geldiği kadar kimseye kızmamaya çalış!) buyurdu

"Resûlullahdan soruldu ki, Cennete girmeye sebep olan şeylerin başlıcası nelerdir?(Allahü teâlâdan korkmak ve iyi huylu olmaktır) buyurdu. Cehenneme girmeye sebep olan şeylerin başlıcası nelerdir denildikte, (Dünya nîmetlerinden ayrılınca üzülmek, bu nîmetlere kavuşunca sevinmek, azgınlık yapmaktır) buyurdu. (Allahü teâlâdan korkmanın alâmeti, haramlardan sakınmaktır.)

"İnsan, güzel huyu sebebiyle, Cennetin en üstün derecelerine kavuşur. [Nâfile] ibâdetler, insanı bu derecelere kavuşturamaz. Kötü huy, insanı Cehennemin en aşağı çukurlarına sürükler."

"İbâdetlerin en kolayı ve en hafîfi, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır. Bu sözüme iyi dikkat ediniz!"

"Bir kimse bir mümine bir iyilik yapınca, Allahü teâlâ bu iyilikten bir melek yaratır. Bu melek, hep ibâdet eder. İbâdetlerinin sevapları bu kimseye verilir. Bu kimse ölüp, kabre konunca, bu melek nûrlu ve sevimli olarak bunun kabrine gelir. Meleği görünce ferahlanır, neşelenir. Sen kimsin der. Ben, falanca kimseye yaptığın iyilik ve onun kalbine koyduğun neşeyim. Allahü teâlâ beni bugün seni sevindirmek ve kıyâmet günü sana şefaat etmek ve Cennetteki yerini sana göstermek için gönderdi der."

"Allahü teâlâ yumuşak huylu olanları sever ve onlara yardımcı olur. Sert, öfkeli olanlara yardım etmez. "

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1931

Kimlere namaz kılmak farz değil?

Kimlere namaz kılmak farz değil? 8/6/2010

Geçen hafta, geçerli bir imana yani, insanı ahırette Cehennen azabından kurtarıp, Cennete götürecek imandan bahsetmiştik.

Ahırette imandan sonra ilk suâl, namazdan olacaktır. Kişi eğer, namazın hesabını verebilirse, diğer ibâdetler ondan sonra sorulacaktır. Yâni bir bakıma namaz barajdır. Barajı aşabilenler diğer ibâdetlerden hesaba çekilecektir. Namaz dinin direğidir.

O zaman şöyle diyebiliriz: Her kim, namazını, devam üzere ve ilmihâl kitaplarında bildirildiği gibi, şartlarına uygun olarak edâ ederse, yâni kılarsa İslâm binasını dikmiş, yıkılmaktan kurtarmış olur. Yine her kim ki namazını kılmaz veya aksatırsa, dinini yıkmış olur. Peygamber efendimiz "Dînimizin başı namazdır." buyurdu. Başsız insan olmadığı gibi din de namazsız olmaz.

Namaz, îmândan sonra en üstün ibâdettir. Namaz kılmak, îmânın şartı değil ise de, namazın farz olduğuna inanmak, îmânın şartıdır. Namaz kılmayana îmânsız denilemez. Ancak, namaz kılmıyanın da îmânını muhafaza etmesi çok zordur...

Mükellef olan yâni âkıl ve bâlig olan, yâni aklı yerinde ve büluğ, evlenme çağına gelmiş her müslümana, hergün beş vakit namaz kılmak farzdır. Farz olduğu, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiştir.

Çocuk yedi yaşına geldiğinde namaza başlatmak, on yaşına geldiğinde hâlâ kılmaz ise, bu defa zorla kıldırmak lâzımdır. Namaz kılma konusunda istisna olanlar var mı, başka bir ifade ile kimlere namaz kılmak farz değildir? Bunu bir kıssa ile cevaplandıralım:

Geçmişte zengin, fakat dini bilgisi zayıf biri, bir İslam büyüğünün huzura varıp şunu sorar:

- Hocaefendi, namaz kılmak bana çok zor geliyor, bundan kurtuluş çaresi var mı, para ile pul ile olacaksa bu konuda endişeniz olmasın!

- Namaz kılması farz olmayanlar var!

Hemen heyacanla sorar:

- Bunlar hangileridir?

- Küçük çocuklar, deliler, kafirler, ölüler ve hayvanlar.

- Hocam, bu yaştan sonra çocuk olmak istemen. Deliliğe hiç razı olamam. Kafirlik olmak mı Allah korusun. Ölmeyi ise hiç istemem. İnsan olma şerefini hayvanlığa değişmek ise akıl kârı değil.

- Tercih senin!

- Efendim bu anlattıklarınızdan çok daha iyi anladım ki, namazdan kurtuluş yok, aklı bşında her müslüman namaz kılmak zorunda.

- Evet, şunu da unutma! Namaz, kaçılacak bir şey değil, aksine ona kavuşmak için koşulacak bir şey. Cenab-ı Hak faydasız, hikmetsiz bir şeyi emretmez. Namazın hem dünyada hem ahırette sayısız faydası vardır. Her şeyden önce Cenab-ı Hakkın emridir. Kul, emirleri yapmakla mükülleftir.

Namaz diğer ibadetlerin hülasasıdır, ibâdetlerin en kıymetlisidir. Hadîs-i şerîfte, “Namaz kılmıyanın, islâmdan nasîbi yoktur!” buyuruldu.

Bir insan namaz kılarsa, bu insan ile küfür arasında yol kalmaz. İkisi birbiri ile birleşmez. "Müslüman ile kafiri birbirinden ayıran fark namazdır!" hadîs-i şerîfi, insan ile ölüm arasındaki fark, nefes almamaktır, sözüne benzemektedir.

Ölmüş olan insan nefes almaz. Ölmemiş insan nefes alır. Nefes aymayan insanın ölü olduğu anlaşılır. Bu hadîs-i şerîf, namaz kılmakta tenbellik edenlerin vahametini bildirmektedir.

Namaz kılmak, Allahü teâlânın büyüklüğünü düşünerek, O'nun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlıyan kimse, hep iyilik yapar. Hergün beş kerre, Rabbinin huzurunda olduğuna niyyet eden kimsenin kalbi ihlâs ile dolar. Namazda yapılması emrolunan her hareket, kalbe ve bedene faydalar sağlamaktadır.

Câmilerde cemâ'at ile namaz kılmak, müslümanların kalblerini birbirlerine bağlar. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar. Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklere saygılı olur. Zenginler, fakîrlere ve kuvvetliler za'îflere yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları, câmide göremeyince, evlerinde ararlar. “Din kardeşinin yardımına koşanın, yardımcısı Allahtır.” hadîs-i şerîfindeki müjdeye kavuşmak için yarış ederler.

Şair ne güzel söylemiş:

Âkıl isen kıl namazı, çün se'âdet tâcıdır.

Sen namazı öyle bil ki, mü'minin mi'râcıdır!

HİKMETLER · 8 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1927

Cehenneme gidecek olanlar!

Cehenneme veya Cennete gidecek insanları Peygamber Efendimiz şöyle bildiriyor:

“Cehenneme gidecek olanları bildiriyorum, dinleyiniz! Sertlik gösterirler. Acele ederler. Kendilerini üstün görürler. Cennete gidecek olanları haber veriyorum dinleyiniz! Zayıftırlar, güçleri yetmez. Birşey yapmak için yemin ederlerse, Allahü teâlâ, bunların yeminlerini, muhakkak yerine getirir.”

“Cehenneme girmesi haram olan yâhut Cehennem ateşinin yakması yasak olan kimdir?Size bildiriyorum. Dikkat ile dinleyiniz! Yumuşak olanların, kızmıyanların hepsi!”

“Dikkat ediniz. Size haber veriyorum! Cennetin yüksek derecelerine kavuşmak isteyen, saygısızlık yapana yumuşak davransın! Zulmedeni affetsin! Malını esirgeyene ihsânda bulunsun! Kendisini aramıyan, sormıyan ahbâbını, akrabâsını gözetsin!”

“Kızdığı zaman istediğini yapabilecek bir kimse kızmazsa, Allahü teâlâ kıyâmet günü onu herkesin ortasında çağırır, “Cennette istediğin hûrinin yanına git” der”

“Yavaş, yumuşak davranmak, Allahın kuluna verdiği büyük bir ihsândır. Aceleci, atak olmak, şeytanın yoludur. Allahü teâlânın sevdiği şey, yumuşak ve ağır başlı olmaktır. “

“İnsan, yumuşaklığı, tatlı dili sebebiyle, gündüzleri oruç tutanların ve geceleri namaz kılanların derecelerine kavuşur. “

“Kızdığı zaman, öfkesini yenerek yumuşak davranan kimseyi Allahü teâlâ sever. “

“Kuvvetli olmak, başkasını yenmek demek değildir. Kuvvetli olmak, kahraman olmak, kendi öfkesini yenmek demektir. “

“Selâm verirken güler yüzlü olana, sadaka verenlerin kavuştukları sevaplar verilir.”

“Sarı sabır maddesi balı bozduğu gibi, kızgınlık da, îmanı bozar”

“Allah için aşağı gönüllü olanı, Allahü teâlâ yükseltir. Bu, kendini küçük görür. Fakat, insanların gözünde büyüktür. Bir kimse, kendini başkalarından üstün tutarsa, Allahü teâlâ onu alçaltır. Herkesin gözünde küçük olur. Kendini yalnız kendisi büyük görür. Hattâ köpekten, domuzdan daha aşağı görünür”

“Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi huylu olmak, insanın günahlarını eritir, yok eder. Sirke balı bozduğu, yinilmez hâle soktuğu gibi, kötü huylu olmak, insanın ibâdetlerini bozar, yok eder.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1932

Namaz, ibadetlerin en kıymetlisi!

Namaz, ibadetlerin en kıymetlisi! 9/6/2010

Namazın önemi, kıymeti ile ilgili olarak Resulullah Efendimiz şöyle buyurdu:

"Ey ümmet ve Eshâbım! Tamamiyle edâsına riâyet olunan namaz, Allahü teâlânın hoşnut olduğu bütün amellerin en efdalidir. Peygamberin sünnetidir. Meleklerin sevdiğidir. Rızkın bereketidir. Duânın kabûlüdür. Melek-ül mevt arasında şefâ'atçıdır. Kabirde ışıktır. Münker ve Nekir'e cevaptır. Kıyâmet gününde üzerine gölgedir. Cehennem ateşi ile kendi arasında siperdir. Sırat köprüsünü yıldırım gibi geçiricidir. Cennetin anahtarıdır. Cennette başına taçtır.

Allahü teâlâ mü'minlere namazdan ehemmiyetli birşey vermemiştir. Eğer namazdan efdâl bir ibâdet olsaydı, en önce mü'minlere onu emrederdi. Zira meleklerin kimi ayakta, kimi rükü'da, kimi secdede, kimi de teşehhüddedir. Bunların hepsini bir rek'at namazda toplayıp mü'minlere hediyye verdi. Zîra, namaz îmânın başı, gözün nûru ve Cehennemden kurtarıcıdır."

Namaza devam, kalbin nûrlanmasına ve saadet-i ebediyyeye kavuşmağa vesîledir. Peygamber efendimiz “Namaz nûrdur” buyurdu. Yâni, dünyada kalbi parlatır, âhırette sırâtı aydanlatır.

CENAB-I HAK SÖZ VERDİ

Nisâ sûresinin yüzüçüncü âyetinde, namaz mü'minler üzerine, vakitleri belirli bir farz oldu, buyurulmaktadır. Hadîs-i şerîfte, “Allahü teâlâ, hergün beş vakit namaz kılmağı farz etti. Kıymet vererek ve şartlarına uyarak, hergün beş vakit namaz kılanı Cennet sokacağını, Allahü teâlâ söz verdi.” buyuruldu.

Namaz kılmanın mükafatı çok büyük olduğu gibi kılmamanın cezası da çok ağırdır. Hadîs-i şerîfte, “Bir namazı, özürsüz olarak vaktinden sonra kılan, seksen hukbe Cehennemde yanacaktır. Bir hukbe seksen senedir. Her senesi üçyüzaltmış gündür. Her günü, seksen dünya senesidir.” buyuruldu.

Namaz diğer ibadetelerden farklıdır; farz namazı kılmamak, îmansız gitmeğe sebep olmaktadır. Namazı bile bile kılmayıp, kazâ etmeği düşünmiyen ve bunun için azap çekeceğinden korkmıyan kimsenin, îmânının gideceği kıymetli kitaplarda, yazılıdır.

Kazâya kalan namazı kılacak kadar vakitlerin herbiri geçtiktçe, bu bir namazın günâhı kat kat artar. Yâ bir kaç namaz olursa, cezası çok çetin olur. Her ne pahasına olursa olsun, kılmadığımız veya kılamadığımız namazlarımızı bir ân önce, kazâ etmek ve affı için tevbe etmek, çok yalvarmak lâzımdır. Namaz kılmıyanın, Allahü teâlânın büyüklüğü karşısında titremesi, eremise lâzımdır.

Namaz kılmaları için çocukların üzerinde çok hassas bir şekilde durmak lâzımdır. Çünkü namaz, diğer ibâdetlere nazaran çok önemlidir.

Hadîs imâmları, söz birliği ile bildiriyor ki: "Bir namazı vaktinde amden yâni kasten kılmıyan, yâni namaz vakti geçerken namaz kılmadığı için üzülmeyen, kâfir olur veya ölürken îmansız gider." Ya namazı, hatırına bile getirmiyenlerin, namazı vazîfe tanımıyanların hali ne olur?

Amel îmândan parça değildir. Yalnız, namazda sözbirliği olmadı.

Tabiî ki, kılınan namazdan dünya ve ahıret faydalarının tam olarak sağlanabilmesi için şartlarına uygun olarak ihlasla kılınması şarttır. Bunun için de; güsülün ve namaz abdestinin sünnete uygun olarak alınması lazımdır. Namazdan önce sünnete uygun ezan okunmalıdır. Camilerde sünnete uygun ezan okunmadığında (sünnete uygun okunan yok gibi) evde kendi işitecek kadar hafif sesle ezan okumalıdır.

Şartlarına tam uyulmadan kılınan namaz, insanı namaz kılma borcundan kurtarır ise de, vadedilen büyük sevaplara kavuşturmaz.

Peygamber aleyhisselam birgün:

- En büyük hırsız, namazından çalan kimsedir, buyurdu.

- Yâ Resûlallah! Bir kimse kendi namazından nasıl çalar? diye sordular Eshaptan. O zaman buyurdu ki:

- Namazın rükû'unu ve secdelerini tamam yapmamakla. Rükû'da ve secdelerde, belini yerine yerleştirip biraz durmayan kimsenin namazını Allahü teâlâ kabûl etmez.

Namaza durmak istenince, önce dünya düşüncelerini, Allahü teâlâdan gayri her şeyi hâtırında çıkarıp, Rabbimizin azametini, her ân bizi gördüğünü, düşüncelerimizi dahi bildiğini göz önüne getirmeğe çalışmak lâzımdır. O halde namazı, Allahü teâlânın gördüğünü bilerek, dikkatle, edep ve şartlarına uyarak kılmağa çalışmalıdır.

HİKMETLER · 9 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1928

Cehennemden kurtulmanın iki yolu

Kıyâmette azâblardan, Cehennemden kurtulmak için, iki büyük temel, yâni iki yol vardır: Birincisi, Allahü teâlânın emirlerine kıymet vermek, saygı göstermektir. İkincisi, Allahü teâlânın kullarına, yarattıklarına şefkat, iyilik etmektir. Hadis-i şerifte, "İnsanlar Allahü teâlânın ıyâlidir, kullarıdır. Kullarına iyilik edenleri çok sever" buyuruldu.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Dünya hayatı çok kısadır. Âhiretin azâbları pek acı ve sonsuzdur. İleriyi gören akıl sahiplerinin hazırlıklı olması lâzımdır. Dünyanın, güzelliğine ve tadına aldanmamalıdır. İnsanın şerefi ve kıymeti dünyalıkla ölçülse idi, dünyalığı çok olanların herkesten daha kıymetli ve daha üstün olması lâzım gelirdi. Dünyanın görünüşüne aldanmak akılsızlıktır, ahmaklıktır. Birkaç günlük zamanı büyük nîmet bilerek, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmaya çalışmalıdır. Allahü teâlânın kullarına ihsân, iyilik etmelidir.

İnsanın ömrü çok kısadır. Sonsuz olan âhiret hayatında, insanın karşılaşacağı şeyler, dünyada yaşadığı hâle bağlıdır. Aklı başında olan, ileriyi görebilen bir

kimse, kısa olan dünya hayatında, hep, âhirette iyi ve rahat yaşamaya sebep olan şeyleri yapar. Âhiret yolcusuna lâzım olan şeyleri hazırlar.

Allahü teâlânın kullarına hizmet etmek için çalışmalıyız! Rabbimizin kullarına hizmet etmekle dünyada ve âhirette nîmetlere kavuşacağımızı düşünmeliyiz! İnsanlara karşı yumuşak olmanın, onlara iyilik etmenin, onların işlerini güler yüzle ve tatlı dille ve kolaylıkla yapmanın Allahü teâlânın sevgisine kavuşturan yol olduğunu bilmeliyiz!

Peygamberimiz, bunu şu hadis-i şerifi ile çok güzel bildirmiştir: “Allahü teâlâ, kullarının ihtiyaçlarını yaratır, gönderir. Allahü teâlânın en çok sevdiği kulu, Onun nîmetlerinin kullarına ulaşmasına vâsıta olan kimsedir.”

Şeyh Abdüllah Bayal buyurdu ki: “Tasavvuf, namaz ve oruç ve geceleri ibâdet etmek demek değildir. Bunları yapmak her insanın kulluk vazîfesidir. Tasavvuf, insanları incitmemektir. Bunu hâsıl eden, vâsıl olmuştur”.

Evliyânın başka insanlardan nasıl ayırd edilebileceğini, Muhammed bin Sâlim hazretlerinden sordular. “Sözlerinin yumuşak olması ve huylarının güzel olması ve yüzünün güler olması ve ihsânının bol olması ve konuşurken itiraz etmemesi ve özr dileyenleri affetmesi ve herkese merhametli olması ile anlaşılır” buyurdu.

Ebû Abdüllah Ahmed Makkarî buyurdu ki: “Fütüvvet demek, gücendiğin kimseye iyilik etmek, sevmediğine ihsânda bulunmak ve sıkıldığın kimseye güler yüzlü olmaktır”.

HİKMETLER · 10 HAZİRAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1933

Cenab-ı Hakka kulluk etmek

İslam büyükleri, kul olduklarını unutmaz, başkalarının da unutmaması için gayret gösterirlerdi. Kuluğunu da; her an Allahü teâlâya muhtaç olduğunu bilmek ve Onun Resulüne tam tâbi olmak, şeklinde ifade ederlerdi.

Ubeydullahi Ahrar hazretleri buyurdu ki: "İnsanın yaratılmasından maksat, kulluk yapmasıdır. Kulluktan maksat ise, her hâlükârda Allahü teâlâyı unutmamaktır."

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: İbadet, kulluk etmek, tapınmak, yani kendini aşağılamak, alçaltmak demektir. Bütün yükseklikler, iyilikler kendisinde bulunan, hiç bir noksanlığı olmayan ve her şey, var olmak için ve varlıkta kalabilmek için, Ona muhtaç olan ve kendisi hiçbir şey için, hiçbir şeye muhtaç olmayan ve herkese fayda ve zarar yalnız Ondan gelen ve Onun izni ve emri olmadıkça, hiçbir şeyin, hiçbir şeye zarar ve iyilik yapamayacağı, Ondan başka her şeyin önü ve sonu yokluk olup, hep var olana ancak ibadet olunur. İbadet, yalnız böyle birinin hakkıdır. Allahü teâlâdan başka, böyle birisi yoktur ve olamaz.

İnsanlar Allahü teâlâya kulluk, ibadet etmek için yaratılmıştır. İnsanlar saadete kavuşmak için yaratılış gayelerine dikkat etmeli ve dünyaya düşkün olmaktan kaçınmalıdır. Dünya nimetleri geçicidir. Dünya ebedi kalınacak bir yer değildir. Ahirette saadete kavuşmak için bir binek gibidir. Sevinç yeri değil, ayrılık yeridir. Akıllı kimseler bu fani dünyaya düşkün olmayıp kulluk vazifesini hakkıyla yapanlardır.

Allahü teâlâya kulluk etmektir. Allahü teâlânın merhameti, nîmetleri, ihsânları, her mahlûka yayılmıştır. Nîmetlerinin en büyüğü, kularına saadet yolunu göstermesidir. Hakları yok iken, hepsini en güzel şekilde yaratmıştır. Ebedî, sayısız nîmetler, iyilikler vermiştir. Böyle bir sahibe, yaratana ibâdet etmek, Onun ihsân ettiği nîmetlere Şükretmek elbette lâzımdır. Adalet için sahibinin hakkını gözetmek Îcap eder. Her insanın yaratanına karşı borçlu olduğu bu kulluk hakkını edâ etmesi vâcibdir. Ayet-i kerimenin meali şöyle buyuruldu: “Ey insanlar, sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk edin ki, Allah’ın azabından korunmuş olabilesiniz.” (Bekara 21)

HİKMETLER · 11 HAZİRAN 2010 CUMA · KAYIT 1934

“Kulluk etmeleri için yarattım!”

Her insan, kulluk vazîfelerini yapmak için yaratıldı. Onun için herkes, Allahü teâlânın yaratıcı, kendisini yaratılmış olduğunu unutmamalıdır. Bir kimsenin, Allahü teâlâya kul olması için, O'ndan başka şeylere kul olmaktan ve bağlanmaktan tam kurtulması lâzımdır.

Bunun için büyük âlim ve velî İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî Serhendî vilâyet yâni evliyâlık mertebelerinin sonunun, en yükseğinin abdiyyet (kulluk) makâmı olduğunu ifâde etmiştir.

Evliyânın büyüklerinden Abdülmecîd Şirvânî hazretleri; Mevlânâ hazretlerinin şu sözünü sık sık söylerdi: “Allahım ben kul oldum, kul oldum, kul oldum. Kulluktaki vazîfemi yapamadığımdan utanarak başımı eğdim. Her kul kapısından âzâd olduğunda sevinir mesrûr olur. Bense ne zaman sana tam kul olursam o vakit şad olur, neşelenirim.”

Ebû Bekr Verrâk hazretleri de buyurdu ki: "Allahü teâlâ bir kulundan şunları ister: Kalbin; Allahü teâlânın evine hürmet, yarattıklarına şefkat etmesi. Lisanın; Kelime-i tevhidi söyleyip, yaratıklara yumuşaklıkla muâmele etmesi. Bedenin; ibâdet ve tâatte bulunup, müminlere yardım etmesi. Huyun; Allahü teâlânın hükmüne sabır gösterip, yarattıklarına karşı halîm-selîm olması."

Kur’anı kerimede mealen buyuruluyor ki: “Ben cin ve insanları, ancak bana kulluk etmeleri (beni tanımaları) için yarattım.” (Zariyat 56)

Bu âyet-i kerimedeki (Kulluk etmeleri, ibadet etmeleri için) ifadesi, âlimler tarafından (beni tanımaları için) diye açıklanmıştır. Yani, Allahü teâlâyı tanımak, için yaratıldık. Allah’ı tanımak ise, emir ve yasaklarına uymak demektir.

Behaeddin Buhari hazretleri buyuruyor ki: "Bizim yolumuzdaki kimselerin şu edebi gözetmesi gerekir: Birincisi; Allahü teâlâya karşı edeptir. Yani zahiri ve bâtını ile tamamen kulluk içinde olmalı. Allahü teâlânın bütün emirlerini yerine getirip, yasaklarından sakınması ve Allahü teâlâdan başka her şeyi, masivayı terk etmesidir. İkincisi; Resulullah efendimize karşı edep: Bu da iş ve hallerde Ona uymaktır. Üçüncüsü; hocasına karşı edep: Çünkü kendisinin Peygamber efendimize uymasına, hocası vasıta olmuştur. Bu bakımdan, hocasını hiçbir zaman unutmamalı.

HİKMETLER · 12 HAZİRAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1935

Kulluk insanın her şeyidir!

Hazreti Mevlana buyurdu ki: Kulluk, insan ve insanlık açısından en büyük gerçektir. Varoluşun gayesini, hayatın mânâ ve önemini ifade eder. Kulluktan daha anlamlı bir iş insan için mevcut değildir. Kulluk nüktesinin kaybolduğu her hareket anlamsız, her ümit sonuçsuz ve her teşebbüs nihâî olarak başarısız kalmaya mahkumdur.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: "Benî İsrâîlden birisi çok seneler ibâdet etmişti. Allahü teâlâ, bunun ibâdetlerini meleklere göstermek istedi. Yanına bir melek gönderip şöyle sordurdu: Daha ne kadar ibâdet edeceksin? Cennetlik olmadın mı? Cevabında dedi ki: Benim vazîfem, kulluk yapmaktır. Emir sahibi Odur. Melek bu cevabı işitince: "Yâ Rabbî! Sen her şeyi bilirsin. O kulunun cevabını da duydun" dedi.

Bir hadis-i kudsîde meâlen,"O kulum, alçaklığı ile, aşağılığı ile berâber bizden yüzünü çevirmiyor, biz de ihsân ve merhamet sahibi olduğumuzdan, elbette onu bırakmayız. Ey meleklerim! Şâhit olunuz, onu affettim" buyuruldu."

İmam-ı Gazali hazretleri (Ey Oğul) kitabında buyuruyor ki: Nasihatların hülâsası, özü, Allahü teâlâya kulluk ve itaat etmenin ne demek olduğunu bildirmektir. Tâat demek ve ibâdet demek, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma tâbi olmak demektir. Yâni, bütün sözlerini ve hareketlerini Onun emirlerine ve nehylerine uydurmak demektir. Yâni her söylediğin ve her yaptığın ve söylememen ve yapmaman, hep Onun emri ile olmaktır.

Şunu iyi bil ki, ibâdet şeklinde yaptığın işler, eğer Onun emri ile olmadı ise, ibâdet olmaz, belki günah olur. Eğer namaz ve oruç iseler de böyledir. Nitekim biliyorsun ki, Ramazan Bayramının birinci günü ve Kurban Bayramının her dört günü oruç tutmak günahtır, isyân etmektir. Hâlbuki, oruç bir ibâdettir. Fakat, emir ile olmadığından günah oldu. Bunun gibi, başkasından zor ile alınan elbise içinde veya böyle bir yerde namaz kılmak da günahtır. Hâlbuki namaz bir ibâdettir. Fakat, emir ile olmayınca isyân oluyor.

Bunlar gibi, bir kimsenin, nikâhlı âilesi olan bir kız ile her türlü oyun ve latîfeler yapması ibâdettir, yâni sevaptır. Bunun sevabı hadis-i şerif ile bildirilmektedir. Hâlbuki yapılan şey oyun ve eğlencedir. Fakat emir ile olduğundan sevaptır. Görülüyor ki, ibâdet demek, yalnız namaz kılmak, oruç tutmak değildir. İbâdet demek, islâmiyetin emirlerine uymak demektir. Çünkü, namaz ve oruç, islâmiyete uygun olunca, ibâdet olurlar.

HİKMETLER · 13 HAZİRAN 2010 PAZAR · KAYIT 1936

Kulluk itaat gerektirir!

Kul, gizli ve açık her zaman Allahü teâlâya itâat eder, hiç bir an O'nun emrinden çıkmaz. Kendisine kötülük edene iyilik eder, nefsin arzusuna uymaz, nîmet zamânında şükreder, şiddet zamânında sabreder. Kendinden aşağı olana ikrâm eder. Kendisiyle istişâre edenin sözünü dinler.

Büyük velîlerden Ebû Hafs Haddâd en-Nişâbûrî hazretlerine; Kulu Allahü teâlâya yaklaştıran en iyi iş nedir? dediler. Haddâd hazretleri; "Kulu, Allahü teâlâya yaklaştıran en iyi vesîle, kulun her hâlükârda dâimî sûrette O'na ihtiyaç duyması, bütün işlerde sünnet-i seniyyeye dört elle sarılması ve gıdâyı helâl yoldan temin etmesidir." buyurdular.

"Kulluk nedir?" diye sordular. O; "Malı bırakıp emrolunan husûsa sımsıkı sarılmakdır. Hak aramak yerine vazîfeye koşmaktır."

"Öyleyse kerem nedir?" "Dünyâyı ona muhtac olanlara bırakıp, Allahü teâlâya kuluğa yönelmektir." buyurdular.

Türkistan'da yetişen büyük velîlerden Ebû Saîd Ebü'l-Hayr buyurdu ki: "Allahü teâlâ ile kul arasında perde, yer ve gök değildir. Arş ve Kürsî de değildir. Perde, insanın benliğidir. Bu aradan kaldırılırsa Allah'a kavuşulur."

"Kul, Allahü teâlâ için neyi terk ederse, Allahü teâlâ ona karşılık daha hayırlısını verir."

Kulluk; dinini korumak, sözünde durmak, sabretmek ve kadere razı olmaktır.

Ayet-i kerimde, “Ey insanlar, sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk edin ki, Allah’ın azabından korunmuş olabilesiniz.” (Bekara 21)

Peygamber efendimiz, ilmin inceliklerini soran bedeviye buyurdu ki:- Sen ilmin başını öğrendin mi?- İlmin başı nedir ya Resulallah?- İlmin başı, Allah'ı tanımaktır. Bu da Onun; misli, benzeri, zıddı, dengi, eşi olmadığını, vâhid, evvel, ahir, zâhir ve bâtın olduğunu bilmektir.

HİKMETLER · 14 HAZİRAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1937

O'nu tanıyıp kulluk etmedikçe…

Son devir İslam büyüklerinden Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: Hak teâlânın hâkimliğini tanıdığınız, emâneti ve emniyyeti bozmayarak çalıştığınız zaman, birbirinizi ne kadar sevecek, ne kadar bağlı kardeşler olacaksınız. Sizin o kardeşliğinizden, Allahın merhameti, neler yaratacaktır.

Kavuştuğunuz her nîmet, hep Hakka îmanın hâsıl ettiği kardeşliğin netîcesi ve Allahü teâlânın merhameti ve ihsânıdır. Gördüğünüz her musîbet ve felaket de, hep kızgınlığın, nefretin ve düşmanlığın netîcesidir. Bunlar ise, hakkı tanımamanın, zulüm ve haksızlık etmenin cezâsıdır.

Bu da, hukûku kendiniz kurmaya kalkışmanın, Hak teâlâ ile yarış edebilecek şerîklere tâbi olmanın, hâsılı, hâlis tevhîd ile, yalnız Hak teâlâya îman etmemenin netîcesidir.

Hulâsa, insanlığı kaplayan sıkıntıların birinci sebebi, Hakka karşı şirk ve müşrikliktir. İlim ve fen, ilerlediği hâlde, insanlığın ufuklarını sarmış olan fesat karanlığı, hep şirkin, îmansızlığın, vahdetsizliğin ve sevgisizliğin netîcesidir.

Beşeriyyet ne kadar uğraşırsa uğraşsın, sevip sevilmedikçe, ızdırâb ve felaketten kurtulamaz. Hakkı tanımadıkça, Hakkı sevmedikçe, Hak teâlâyı hâkim bilip, Ona kulluk etmedikçe, insanlar, birbirilerini sevemez. Haktan ve Hak yolundan başka her ne düşünülse, hepsi ayrılık ve perîşanlık yoludur.

Hak teâlâdan başka herneye gönül verseniz, herneye tapınsanız, hepsinin zıddı, mukâbili vardır. Bunların hepsi de, Hakkın kudreti ve irâdesi altındadır. Şerîki, nazîri, misli, zıddı, mukâbili olmayan, yegâne hâkim, ancak Hak teâlâdır ve ancak Onun mukâbili bâtıldır, yanlıştır ve varlığı mümkün olmıyan bir yokluktur.

Hak teâlâdan başka, herneye tâbi olur, herneye tapınır, Onun yerine, herneyi sever ve hakîkî hâkim tanırsanız, biliniz ki, onlar da sizinle berâber yanacaktır.

Hadis-i kudsîde buyuruyor ki: “Önce gelenleriniz, sonra gelenleriniz; küçüğünüz, büyüğünüz; dirileriniz, ölüleriniz; insanlarınız, cinleriniz; en müttekî, itaatli kulum gibi olsanız, büyüklüğüm artmaz. Aksine olarak, hepiniz, bana karşı duran, Peygamberlerimi aşağı gören, düşmanım gibi olsanız, ülûhiyyetimden bir şey eksilmez. Allahü teâlâ, sizden ganîdir, Ona hiçbiriniz lâzım değildir. Siz ise, var olmanız için ve varlıkta kalabilmeniz için ve her şeyinizle, hep Ona muhtaçsınız”.

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1945

Mübarek aylar, günler ve geceler

Geçen pazar, mübarek üç ayların birincisi olan Receb ayını girdik. Perşembeyi cumaya bağalayan gece de Regaib Kandili’ni idrak edeceğiz.

Asırlardır Müslümanlar, üç aylara, mübarek gün ve gecelere ayrı bir önem atfetmişlerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, bazı gecelere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, dua ve tevbeleri kabul edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibadet yapması, dua ve tevbe etmeleri için bu geceleri sebep kılmıştır.

Kıymetli geceye, kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır. Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takib eden gecelerdir.

Bu geceleri ihya etmeli, yani kaza namazları kılmalı, Kur'an-ı kerim okumalı, dua, tevbe etmeli, sadaka vermeli, Müslümanları sevindirmeli, bunların sevaplarını ölülere de göndermelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günah işlememekle olur.

ON MÜBAREK GECE

Müslümanların on mübarek gecesi vardır: Kadir Gecesi, Arefe Gecesi, Fıtır Bayramı gecesi, Kurban Bayramı Geceleri, Mevlid Gecesi, Berat Gecesi, Mirac Gecesi, Recep Ayı ve Regaib Gecesi, Muharrem Gecesi, Aşure Gecesi. Bu on

geceden, Mevlid Gecesi, Berat Gecesi, Mirac Gecesi ve Regaib gecesine "Kandil" geceleri denir.

Bildirilen bu on geceden başka, fıtr bayramının diğer geceleri, Zil-hicce ayının ilk on geceleri, Muharremin ilk on geceleri ve her cuma ve pazartesi gecesi de mübarektir.

Bu gecelerin ve günlerin faziletleri hadis-i şeriflerde şöyle bildirilmiştir:

"Kadir Gecesi'ni ihyâ edene, bir saatlik sevap olarak, yüz senelik ibâdet sevabı verilir."

"Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan dua, tevbe, red olmaz. Fıtr bayramının ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şabanın onbeşinci (Berat) gecesi ve Arefe gecesi"

"Allahü teâlâ, ibadetler içinde, Zil-hiccenin ilk on gününde yapılanları daha çok sever. Bu günlerde tutulan bir gün oruca, bir senelik oruç (nafile oruç) sevabı verilir. Gecelerinde kılınan namaz, Kadir gecesinde kılınan namaz gibidir. Bu günlerde çok tesbih, tehlil ve tekbir ediniz!"

"Bir Müslüman, Terviye günü oruç tutarsa ve günah söylemezse, Allahü teala, onu elbette Cennete sokar."

"Arefe gününe hürmet ediniz! Çünkü Arefe, Allahü tealanın kıymet verdiği bir gündür."

"Arefe günü bin İhlas okuyanın bütün günahları af olur ve her duası kabul olur. Hepsini Besmele ile okumalıdır."

"Cebrail "aleyhisselam" bana geldi. Kalk, namaz kıl ve dua et! Bu gece, Şabanın onbeşinci gecesidir dedi. Bu geceyi ihya edenleri, Allahü teala af eder. Yalnız, müşrikleri, büyücüleri, falcıları, hasisleri, alkollü içki içenleri, faiz yiyenleri ve zina yapanları af etmez."

"Berat gecesini ganimet, fırsat biliniz! Çünkü, belli bir gecedir. Şabanın onbeşinci gecesidir. Kadir gecesi, çok büyük ise de, hangi gece olduğu belli değildir. Bu gece, çok ibadet yapınız. Yoksa, kıyamet günü pişman olursunuz!"

SEVAPLARA KAVUŞABİLMEK İÇİN

Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyurdu ki: "Receb tohum ekme, Şa'ban sulama, Ramazan ise, hasat ayıdır. Yâni ekip suladığını biçip toplayacak bir aydır. Herkes

ektiğini biçer. Amelinin, ibâdetinin karşılığını alır. Tohum ekmeyen, hasat mevsimi gelince pişman olur.”

Bir zamanda veya bir yerde veya bir şeyi okumakta, yapmakta, çok sevap verileceğini işitince, o sevaba kavuşmağı niyet ederek, düşünerek yapana, bu haber doğru olmasa bile, Allahü teala, o sevapları ihsan eder. Fakat, bunun İslamiyet tarafından yasak edilmemiş bir şey olması lazımdır. Nafile ibadetlerin sevabına kavuşabilmek için, imanda, Ehli sünnet itikadına sahip olmak ve farzlarda kusur olmamak ve günahlara tevbe etmek ve ibadet olarak yapmağa niyet etmek şarttır.

HİKMETLER · 15 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1938

Gerçek hürriyete kavuşmak için

Sofiyye-i aliyye denilen büyük velîlerden Hallâc-ı Mansûr buyurdular ki: "Kul, kuluğun bütün şartlarını kendinde toplarsa, Allah'tan başkasına kul olmanın yorgunluğundan kurtularak hürriyete kavuşur, külfetsiz ve sıkıntısız bir şekilde Allah'a kul olmanın zîneti ile süslenir. Peygamberlerin ve sıddîkların makâmı budur. Bu durumdaki kula ibâdet ve tâat zor gelse bile, Allahü teâlânın yardımı ile onu zevk ve gönül rahatlığı ile îfâ eder. İslâmiyet yönünden bu nevî ibâdetlerle süslü bulunduğu halde ibâdetlerinde kalbine en küçük bir meşakkat, sıkıntı ârız olmaz."

Büyük velîlerden İbn-i Nüceyd buyurdular ki: "Allahü teâlâ bir kuluna hayır murâd ederse, ona sâlih ve ihtiyar zâtlara hizmet etmeyi, onların istedikleri işleri yapmayı, hayır yollarına girmeyi ve bu hayırları görmeyi nasîb eder."

"Kula lâzım olan şey, sünnete uygun olarak kuluğa yapışmak ve bu yolda yürümektir."

Yine buyurdular ki: "Emirleri hafif tutmak, o emri veren âmiri az tanımaktan ileri gelir. Eğer kul, emir veren, âmir olan Allahü teâlâyı tam hakkı ile tanırsa, emirlerini hafif görmez."

İstanbul'da medfûn bulunan en büyük üç evliyâdan biri olan Seyyid Murâd-ı Münzâvî buyurdular ki: "Kul ile Rabbi arasında olan muâmele, henüz sütten yeni kesilmiş mâsum bir çocuk ile annesi arasında olan muâmele gibi olmalıdır.

Mâsum çocuk annesini kaybetmiş, oturmuş ağlar. Annemi isterim, der. Annenin ismi nedir oğul dediklerinde, bilmem der. Yine annemi isterim diye ağlar. Annenin evi nerededir dediklerinde, bilmem der. Yine annemi isterim diye ağlar. İşte bu şekildeki çocuğu herkes korur, yardımcı olur."

Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: Kul, karşılaştığı herşeyi, aradığı şeyler olarak görmelidir. Kulluk böyle olur. Kul isek, böyle olmalıyız! Böyle olmamak, kuluğu kabûl etmemek ve sahibine karşı gelmek olur. Allahü teâlâ, (Hadis-i kudsî)de buyuruyor ki, “Kaza ve kaderime râzı olmıyan, beğenmiyen ve gönderdiğim belâlara sabr etmiyen, benden başka Rab arasın. Yeryüzünde kulum olarak bulunmasın!”

HİKMETLER · 16 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1939

Kulluk vazifelerini yapmak!

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Bütün varlıkların hülâsası, özü olan insan, eğlence için, oyun için, yiyip içmek, gezmek, yatmak, keyf sürmek için yaratılmadı. Kulluk vazîfelerini yapmak için, Rabbine itaat, tevâzu, kuvvetsizliğini, ihtiyacını göstermek, Ona sığınmak ve yalvarmak için yaratıldı.

Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği ibâdetlerin hepsi, insanlara faydalı şeylerdir. İnsanlara yaradığı için emredilmiştir. Yoksa, hiçbir ibâdetin Allahü teâlâya faydası yoktur. Candan teşekkür ederek, minnet ile ibâdet yapmalı. Tam teslim olarak, emirleri yapmaya ve yasaklardan kaçınmaya çalışmalıdır. Allahü teâlâ hiçbirşeye muhtaç olmadığı hâlde, kularını emir ve yasaklar vermekle şereflendirdi. Herşeye muhtaç olan, biz kuların, bu büyük ihsâna, bol bol teşekkür etmemiz, bunun için de, emirleri yapmaya, candan sarılmamız lâzımdır.

Dünyada biri, mevkı', rütbe sahibi olsa, emrinde bulunanlardan birine, mühim bir vazîfe verse, bu vazîfenin yapılmasında, emir verene de fayda olduğu hâlde, bu işçi, bu vazîfeye ne kadar çok önem ve kıymet verir. Bu vazîfeyi, bana büyük bir zat verdi diye öğünür ve seve seve, zevk ile yapmaya çalışır değil mi?

Yazıklar olsun! Allahü teâlânın büyüklüğü, yüksekliği, bu kimsenin büyüklüğü kadar değil midir de, islâm dîninin istediklerini yapmaya, böyle çalışılmıyor.

Utanmak lâzımdır. Gaflet uykusundan uyanmamız lâzımdır. Allahü teâlânın emirlerini yapmamak, iki sebebden ileri gelir:

1- Allahü teâlânın emirlerine, yasaklarına inanılmamıştır. (Bu ibâdetler arablar içindir. Çöldeki insanların sağlam olması içindir. Bugün spor, fiziko-terapi, masaj, namazın işini görmekte, duşlar, banyolar, plâjlar, abdestten daha modern temizlemektedir denilmesidir).

2- Allahü teâlânın emirlerine önem vermemektir. Bu emirlerin büyüklüğünü, mevkı', kumanda sahibi kimselerin büyüklüğünden aşağı görmektir.

Her iki sebep ile de, ibâdet etmemenin kötülüğünü, çirkinliğini düşünmemiz lâzımdır.

HİKMETLER · 17 HAZİRAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1940

Kul sahibinin arzusuna bakar!

Evliyânın büyüklerinden Ebû Abdullah Sübeyhî hazretlerine "Allahü teâlâya karşı gerçek kulluktan soruldu. O; "Allahü teâlâya karşı gerçek kulluk, Resûlüne, sallallahü aleyhi ve sellem tam uymakla isbât edilir. Bu da, ahde vefâ, O'nun emirlerine uygun hareket, mevcûd olana rızâ, kayıp olana sabretmektir." buyurdu.

Evliyânın büyüklerinden Ebû Abdullah Mağribî de kulun, Allahü teâlânın emirlerine göre hareket etmesi gerektiğini söylerdi. Kul olduğunu iddiâ edip, şahsî arzuları da bulunan kimse bu iddiâsında yalancıdır. Çünkü, kulun arzuları bulunmamalı, sâhibinin irâdesi istikâmetinde hareket etmelidir, buyurdu.

Ebû Ali Cürcânî hazretleri buyurdu ki: "Bir kulun, Allahü teâlânın beğendiği işleri kolayca yapabilmesi, sünnete göre hareket etmesi, sâlih kimseleri sevmesi, eş-dost ile güzel geçinmesi, Allah rızâsı için insanlara iyilik yapması, müslümanların işini görmesi ve vakitlerini Allahü teâlânın dînine hizmetle geçirmesi, saâdet alâmetlerindendir."

"Bir kulun ereceği saâdet, emredilen ibâdetleri ve tâatleri kolayca yapmasıdır. Bütün işlerinde sünnet üzere yürümeyi başarmasıdır. Sâlih kulara karşı içten sevgi beslemesi, hangi işte olursa olsun, ahlâkını değiştirmemesidir."

Sırrî-yi Sekatî buyurdu ki: "Kul; nâfileleri yaparken farzları yapmayı unutursa ve bedeni ile ibâdet ederken, kalbi Allahü teâlâdan gâfil olursa, Hak teâlâdan uzaklaşır."

Yine buyurdular ki: "Kulun amellerini boşa çıkaran, kalbleri bozan, kulu en süratli helâke götüren, devamlı hüzne boğan, cezâyı çabuklaştıran, riyâyı sevdiren, ucba (amellerini beğenip güzel görmek) götüren, baş olmak hevesine kaptıran şey, insanın nefsini tanımaması, kendi ayıblarını bırakıp, başkalarının ayıblarını görmesidir."

"Kul dört şeyle yükselir. Bunlar: İlim, edep, emânet ve iffettir."

Evliyânın büyüklerinden Hâris el-Muhâsibî buyurdu ki: "Kulluk, insanın, âcizliğini idrâk edip, anlamasıdır."

HİKMETLER · 18 HAZİRAN 2010 CUMA · KAYIT 1941

Herkes kimin kulu olduğuna bakmalı!

Ebû Ali Dekkâk hazretleri nasîhat isteyen birisine; "Sen kimin esiri ve mülküysen onun kulusun. Ya Cenab-ı Hakkın kulusun ya da nefsinin kulusun. Eğer, nefsin, dünyânın esiriysen, onun için her şeyini feda edersen dünyânın kulusun (ve kölesisin)." buyurdu.

Osman bin Merzûk el-Kureşî hazretlerine, "Hakîki kul kime denir?" dediler. O; "Hakîkî kul, Mevlâsı hâriç, her şeyden ümidini kesendir." buyurdu.

Tâbiînden ve hanım velîlerin büyüklerinden Râbia-i Adviyye buyurdu ki: "Kul Allahü teâlânın sevgisini tattığı zaman, Allah o kulunun kusurlarını kendisine gösterir. Böylece o, başkalarının kusurlarını göremez olur."

Ebül Kasım Nasrabâdî buyurdu ki: "Kul olanın kıymeti, mâbudu olan Allahü teâlâya göredir. Ârifin şerefi de mârufa (bilinene tanınana) göredir. Maddeye tapanın değeri maddeye göre, Allahü teâlâya tapanın değeri de O'na göredir. Kulluktan daha şerefli bir şey yoktur. Mümin için ubûdiyetle, kullukla ilgili isim almaktan daha mükemmel bir isim yoktur.

Bundan dolayı Allahü teâlâ, mîrac gecesi Peygamber Efendimizi vasfederken meâlen; "Bir gece kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulumu

(Muhammed aleyhisselâmı) Mescid-i Haramdan, çevresini mübârek kıldığımız Mescid-i Aksâya götüren Allahü teâlâ, noksan sıfatlardan münezzehtir. O, gerçekten işitendir, görendir." (İsrâ sûresi: 1) buyurdu.

Tebe-i tâbiînden meşhur fıkıh âlimi ve velîlerden Evzâî buyurdu ki: "Kul, dünyadaki her ânından kıyâmette hesâb ve sorguya çekilecek. Hem de gün gün, saat saat. Bu durumda, Allahü teâlâyı anmadığı bir an karşısına çıkınca, pişman olur ve kendini parçalamak ister."

Muhammed bin Anân buyurdular ki: “Allahü teâlânın sevgili bir kulu, vâcibi bırakmadığı gibi, sünnetleri de bırakmamaya dikkat etmedikçe; büyük günahlardan nedâmet, pişmanlık duyduğu kadar, küçük günahlardan da pişmanlık duymadıkça, edeb makâmına yükselemez.”

Tabiînden hadîs ve fıkıh âlimi, velî Mutarrif bin Abdullah içi dışına, dışı içine uygun bir zât olup; "Bir kulun içi dışı bir olunca; cenâb-ı Hak; “İşte benim gerçek kulum budur.” buyurur." derdi.

HİKMETLER · 18 HAZİRAN 2010 CUMA · KAYIT 1942

Herkes kimin kulu olduğuna bakmalı!

Ebû Ali Dekkâk hazretleri nasîhat isteyen birisine; "Sen kimin esiri ve mülküysen onun kulusun. Ya Cenab-ı Hakkın kulusun ya da nefsinin kulusun. Eğer, nefsin, dünyânın esiriysen, onun için her şeyini feda edersen dünyânın kulusun (ve kölesisin)." buyurdu.

Osman bin Merzûk el-Kureşî hazretlerine, "Hakîki kul kime denir?" dediler. O; "Hakîkî kul, Mevlâsı hâriç, her şeyden ümidini kesendir." buyurdu.

Tâbiînden ve hanım velîlerin büyüklerinden Râbia-i Adviyye buyurdu ki: "Kul Allahü teâlânın sevgisini tattığı zaman, Allah o kulunun kusurlarını kendisine gösterir. Böylece o, başkalarının kusurlarını göremez olur."

Ebül Kasım Nasrabâdî buyurdu ki: "Kul olanın kıymeti, mâbudu olan Allahü teâlâya göredir. Ârifin şerefi de mârufa (bilinene tanınana) göredir. Maddeye tapanın değeri maddeye göre, Allahü teâlâya tapanın değeri de O'na göredir.

Kulluktan daha şerefli bir şey yoktur. Mümin için ubûdiyetle, kullukla ilgili isim almaktan daha mükemmel bir isim yoktur.

Bundan dolayı Allahü teâlâ, mîrac gecesi Peygamber Efendimizi vasfederken meâlen; "Bir gece kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulumu (Muhammed aleyhisselâmı) Mescid-i Haramdan, çevresini mübârek kıldığımız Mescid-i Aksâya götüren Allahü teâlâ, noksan sıfatlardan münezzehtir. O, gerçekten işitendir, görendir." (İsrâ sûresi: 1) buyurdu.

Tebe-i tâbiînden meşhur fıkıh âlimi ve velîlerden Evzâî buyurdu ki: "Kul, dünyadaki her ânından kıyâmette hesâb ve sorguya çekilecek. Hem de gün gün, saat saat. Bu durumda, Allahü teâlâyı anmadığı bir an karşısına çıkınca, pişman olur ve kendini parçalamak ister."

Muhammed bin Anân buyurdular ki: “Allahü teâlânın sevgili bir kulu, vâcibi bırakmadığı gibi, sünnetleri de bırakmamaya dikkat etmedikçe; büyük günahlardan nedâmet, pişmanlık duyduğu kadar, küçük günahlardan da pişmanlık duymadıkça, edeb makâmına yükselemez.”

Tabiînden hadîs ve fıkıh âlimi, velî Mutarrif bin Abdullah içi dışına, dışı içine uygun bir zât olup; "Bir kulun içi dışı bir olunca; cenâb-ı Hak; “İşte benim gerçek kulum budur.” buyurur." derdi.

HİKMETLER · 19 HAZİRAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1943

Allahın ihsânı ve rahmeti olmasaydı

Abdullah Harrâz buyurdu ki: "Kulların en aşağısı, namazını ve tesbîhini kendi gözünde büyüten, yaptığı ibâdetler sebebiyle, Allahü teâlâ katında kıymeti olduğunu zanneden kimsedir. Eğer Allahü teâlânın ihsânı ve rahmeti olmasaydı, peygamberlerin (aleyhimüsselâm) işlerinin bile ne kadar zor olduğu görülürdü. Nasıl böyle olmasın. Peygamberlerin en üstünü ve Allahü teâlâya en yakın olan Resûlullah efendimiz bile, Allahü teâlânın rahmeti nin kendisini örttüğünü buyurmuşlardır."

Eski ümmetlerde bir âbid yani çok ibadet eden kul vardı. Küçük bir adada yaşardı. Bu kimse beşyüz sene bu adada Allaha ibâdet etti. Allahü teâlâ, kendisine

parmak kalınlığında kaynıyan tatlı bir su ile hergün bir meyve veren bir nar ağacı verdi.

Hergün bu su ile abdestini alır, susadığında içer, karnı acıktığında o bir narı yer karnını doyururdu. Bütün zamanını ibâdet ile geçiriyordu.

Bu kimse Allahü teâlâdan, rûhunu secde eder vaziyette iken almasını istedi. Ve âhırete kadar bu şekilde kalmasını diledi. Dileği yerine getirildi. Sonra Allahü teâlâ, âhırette:

- Kulumu rahmetimle Cennete koyunuz, buyurdu.

O kimse buna itirâz edip:

- Ben yaptığım amellerin karşılığı olarak cennete girmek istiyorum, dedi.

Bunun üzerine, Allahü teâlâ, meleklere emir vererek yapmış olduğu amellerin hesabının yapılmasını istedi.

Yapılan hesapta yapmış olduğu beşyüz yıllık ibâdetin sevabının, sadece göz ni'metinin şükrü bile olmadığı görüldü. Yâni göz ni'meti, kulun yaptığı beşyüz yıllık ibâdetten daha ağır geldi.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, bu kimsenin cehenneme atılmasını emretti. O kimse hatâsını anladı. Allahü teâlâya yalvarıp, rahmeti ile muâmele yapmasını istedi. Allahü teâlâ da kendisine acıyıp, rahmeti ile muâmele ederek, onu Cennetine koydu.

Büyük âlim ve velîlerden Abdullah-ı Dehlevî buyurdular ki: "Nefsinin arzularına tâbi olan, Allahü teâlâya nasıl kul olur? Ey insan! Kime tâbi isen onun kulu olursun."

HİKMETLER · 20 HAZİRAN 2010 PAZAR · KAYIT 1944

Kul, Rabbi ile alışverişte olamaz!

Evliyânın büyüklerinden Nesevî hazretleri buyurdu ki: “Allahü teâlâya sevap umarak veya azâbından korkarak hizmet eden, tamahını ve hasisliğini ortaya koyar. Kulun efendisine bir bedel (menfaat) karşılığı hizmet etmesi ne kötü şeydir.”

Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: Kul, Rabbi ile alışverişte olamaz. Ben şu kadar namaz kıldım sen de bunun karşılığı olarak şu kadar sevap vereceksin diyemez. Kul sadece emredileni yapar. Kulluk budur.

Evliyânın büyüklerinden Semnûn Muhib buyurdu ki: "Kuluğun en güzeli, kulun Allahü teâlânın verdiği nîmetler karşısında, şükürden âciz olduğunu bilmesidir."

Evliyânın meşhurlarından Abdullah bin Menâzil buyurdular ki: "Nefsi için bir hizmetçi istemediği müddetçe kul, kuldur. Kendisi için bir hizmetçi istedi mi, yüksek derecesinden düşmüş ve kuluğun edeblerini terkedip sınırlarını aşmış olur. Çünkü başkasının kendisine hizmet etmesini isteyecek kadar nefsini büyük görmüştür."

"Eğer bir kul ömrü boyunca bir an riyâ ve nifaksız kalırsa, o bir ânın bereketini ömrünün sonuna kadar duyar."

Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Muhammed Mürteiş buyurdu ki: Kul, Allahü teâlânın sevgisini, Allahü teâlânın sevmediklerine düşman olmakla kazanır. Allahü teâlânın sevmedikleri ise, insanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylerin hepsidir."

"Kul ne ile muhabbete nâil olur?" diye sorulunca; "Habbu fillah, bugdu fillah ile yani Allahü teâlânın evliyâsına dost olmak, düşmanlarına da düşman olmakla" buyurdular.

Alâeddîn Âbizî hazretleri, kulluk hakkında buyurdular ki: "İnsanoğluna verilen mükellefiyet ve mes'ûliyet, mahlûklardan hiçbirine verilmemiştir. İnsanın, bâzı ibâdet ve tâatları yapmasıyla iş bitmez. Bunlarla berâber, kuluğa sımsıkı sarılmak, söz söylemekte, yemek yemekte, hattâ etrâfına bakınmakta fevkalâde dikkati gerektirir. Çünkü, her söz ve hareketinden mes'ûldür, hepsinden Allahü teâlâya hesap verecektir."

HİKMETLER · 21 HAZİRAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1949

Kulluk, âcizliğini, muhtaçlığını bilmektir

İstanbul'un mânevî fâtihi, büyük âlim, hekim ve velî Akşemseddîn buyurdular ki: "Kulluk beş kısımdır:

Birincisi ten kulluğudur. Bu, Allahü teâlânın emirlerine uyup, yasak ettiği şeylerden sakınmaktır.

İkincisi; nefs kulluğudur. Bu kulluk, nefsi terbiye etmek, ıslâh etmek, mücâhede ve nefsin istemediği şeyleri yapmak, riyâzet çekip nefsin istediği şeyleri yapmamaktır.

Üçüncüsü; Gönül kuluğudur. Bu ise, dünyâdan ve dünyâda bulunan şeylerden yüz çevirip, âhirete yönelmektir. Âhirete yarar iş yapmaktır.

Dördüncüsü; sır kulluğudur. Bu, her şeyi bırakıp, tamâmen Allahü teâlâya dönüp, O'nun rızâsını kazanmaktır.

Beşincisi; can kulluğu. Bu kulluk, müşâhedeye ermek için kendini Allah yoluna vermekle olur..."

Tâbiînin büyüklerinden, velî, hadîs ve fıkıh âlimi Atâ bin Ebû Rebâh hazretlerine soruldu: "Kullara verilen en kıymetli şey nedir?" O da; "Dîni bilmektir." cevâbını verdi.

Evliyânın büyüklerinden Cüneyd-i Bağdâdî buyurdular ki: "Kulluk, her an Allahü teâlâya muhtâc olduğunu bilmek ve O'nun Resûlüne tam tâbi olmaktır."

Evliyânın büyüklerinden Dâvûd-i Tâî buyurdu ki: "Uzun emele dalan bir kul, üzerindeki kul borçlarını unutur ve tövbe etmeyi sonraya bırakır. Siz böyle yapmayınız."

Endülüs, Mısır ve Filistin taraflarında yaşamış büyük velîlerden Ebû Abdullah el-Kureşî (rahmetullahi teâlâ aleyh) buyurdular ki: Kul, ibâdetlerinde doğru olursa, ummadığı yerden yardımlara kavuşur.

Evliyânın meşhurlarından Ebû Abdullah Seczî buyurdu ki: "Âzâlarıyla ve kalbiyle günâh işleyip de, sâdece dili ile tövbe eden, âzâsını ve kalbini günahlardan

uzak tutmayan kimse ne kötü kuldur."

Ebû Yâkûb Nehrecûrî hazretleri buyurdu ki: "Kişi, kendi benliğinden sıyrılıp, Hak ile berâber olursa, o zaman kulluk makâmına kavuşur. Kul olabilmek pek yüksek bir makamdır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1947

Ekin ekmeyenin hasat beklemeye hakkı yok!

Okullar geçen hafta yaz tatiline girdi; çocuklarımız baraşarılı veya başarısız bir yıllarını daha geride bıraktılar. Başarı veya başarısızlık deyince günümüzde hemen okulda gördüğü dersler ve bunlardan aldığı geçerli notlar akla geliyor. Peki başarı sadece bu mudur?

Aslında başarı çocuğumuzun aldığı bu notlar değildir. Çünkü bu dünyanın sonu manasına gelmez; okulda başarılı olamayan hayat mektebinde başarılı olabilir, hayatiyetini daha güzel bir şekilde devam ettirebilir.

Ancak başka bir başarı var ki bundan geçerli notu alamayan için dünyanın sonudur. Bu da çocucuğumuz zaruri dini bilgilerde aldığı nottur; bu bilgileri ne kadar hayata geçirebiliyor budur esas geçerli not.

Ne yazık ki, bu konuda çok lakayıd davranıyoruz. Okulda başarılı olsun da dini, manevi konulardaki eksikliği bir şekilde tamamlanır, mahallenin camisine göndeririz olur biter, anlayışındayız. Yani yasak savma, vicdanımızı rahatlatma kabilinden şeyler… Çünkü, okula sık sık gidip çocuğu hakkında bilgi alma ve eve gelince derslerini kontrol etme gayretimiz, hassasiyetemiz dini konulara gelince dumura uğruyor her nedense!

Sonra da çocuğumuz, inancımıza, örfümüze aykırı bir iş yaptığında ortalığı velveleye veriyoruz; sen bizim çocuğumuz olarak bunu nasıl yaparsın, bizi elaleme nasıl rezil edersin, diye çocuğumuza olmadık aşağılayıcı laflar ediyoruz. Anne babaya, akrabaya karşı, saygısız, beklenmedik davranışlarla karşılaşınca, anne babaya böyle mi davranılır, deyip hemen ana baba hakkından bahsederiz! Ne verdin ki ne bekliyorsun; ne ektin ki ne biçmek istiyorsun!

Adamın biri yanında oğlu olduğu hâlde, Hazret-i Ömer'e elerek,

- Yâ Ömer! Bu oğlum bana karşı geliyor, diyerek oğlunu şikâyet etti.

Bunun üzerine Hazret-i Ömer, o kimsenin oğluna,

- Babana nasıl karşı geliyorsun? Allahtan korkmuyor musun? Babanın, evlâdı üzerindeki haklarını bilmiyor musun? dedi.

Bu sırada genç sordu:

- Ey mü'minlerin emiri, evlâdın baba üzerinde hiç hakkı yok mudur?

Hazret-i Ömer cevap verdi:

- Olmaz olur mu hiç! Elbette vardır. Bu haklardan biri, babanın temiz ve asîl bir hanımla evlenmiş olmasıdır. Evlâdın, babası üzerindeki haklarından biri de kendisine iyi bir isim koymasıdır. Ve nihâyet, evlâdına dinini öğretmesidir, İslam terbiyesi ile yetiştirmesidir.

Hazret-i Ömer'den bu sözleri dinleyen genç dedi ki:

- Vallahi babam bu söylediklerinin hiçbirini yapmadı. Benim annem asîl bir kadın değildir. Dörtyüz dirhem karşılığında babamın satın aldığı Sind'li birisidir. Sonra, bana güzel bir isim değil bilâkis çirkin bir isim koymuş. Ayrıca bugüne kadar bana dinimi, İslam ahlakını öğretmedi, Kur'ân-ı kerîmden bir âyet bile öğretmedi.

Gencin bu sözleri üzerine Hazret-i Ömer celâllendi. Gencin babasına dönerek,

- Oğlum bana karşı geliyor, diye bana şikâyete geliyorsun. Hâlbuki o sana karşı gelmezden önce sen ona karşı gelmişsin. Önce onun şikâyet için bana gelmesi lâzımdı. Haydi git, diyerek azarladı.

Adamın biri de Ebû Hafs hazretlerine bir adam gelerek, "Oğlum beni dövdü, incitti." dedi. Bunun üzerine Ebû Hafs, "Ona terbiye verip, ilim, irfan öğrettin mi?" diye sordu. Adam, "Hayır" dedi. "Peki, Kur'ân-ı kerîmi ve Kur'ân ahlâkını öğrettin mi?" diye sordu. Adam yine "Hayır" diye cevap verince, oğlunun ne iş yaptığını sordu. Adam, çiftçilikle uğraştığını söyledi. Bunun üzerine Ebû Hafs adama şunları söyledi:

- Belki de o, sabahleyin kalkmış, eşeğine binerek öküzleri önüne katmış, köpeğini de peşine takmış tarlaya gitmek üzere yola koyulmuştur. Kur'ân-ı kerim okumasını bilmediği için başlamıştır şarkı söylemeğe. Sen de bu sırada ona çarpmışsındır, seni öküz zannedip vurmuştur. Allaha şükret ki kafanı kırmamış. Dinden, imândan, haberi olmayandan daha başka ne beklenir?

Namazsız niyazsız, uyuşturucu kullanan, kadın kız peşinde koşan gençler de bunların günümüz versiyonu. Benim çoçuğun böyle olmaz, yapmaz diye sakın aklınızdan geçmesin. Evinizdeki çiçek bile ilgilenmediğiniz zaman nasıl dallarını büküp kuruduğunu unutmayın!

HİKMETLER · 22 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1950

Saf kulluğun dört alâmeti

Evliyanın büyüklerinden Zünnûn-i Mısrî hazretlerine, “İnsan, Allahü teâlânın saf kullarından olduğunu, ne zaman ve nasıl anlar?” diye sordukları zaman; “İnsan bu durumu şu dört şeyle bilir. Rahatı terk ederse, az olsa bile, olandan verirse, fakirleşmesi kendisine sevimli gelirse, övülmek ve kötülenmek kendisine aynı gelirse” cevâbını verdi.

Ebû Yâkûb Nehrecûrî hazretleri çok ibâdet ederdi. Gönlü bir gün bile rahat olmamıştı. Nitekim; "Ey Yâkûb! Sen kulsun. Kul rahat olmaz." diye bir ses işitti.

Bu zat buyurdu ki: "Kul mânevî yönden yüksek mertebelere erişip kemâle gelince, artık ona, belâ ve sıkıntılar nîmet şeklinde görünür. Çünkü, onun Allahü teâlâya olan muhabbet ve sevgisi o kadar fazladır ki, artık O'ndan gelen her şey, ona güzel ve tatlı gelir."

Ebü'l-Abbâs Dîneverî buyurdu ki: "Şunu iyi bilmelidir ki, kul, Allahü teâlâdan bir şey isteyeceği zaman; O'nun kendisine ihsân ettiği nîmetlerini, emir ve nehiyleri (yasakları) husûsundaki kusurlarını düşünerek bir şey istemelidir."

"Allahü teâlânın öyle kuları vardır ki, Allahü teâlâyı doğru olarak tanıyıp her şeyi Allah rızâsı için yaparlar. Bu tanımaları sebebiyle, O'nun (Allahü teâlânın) hizmetinde bulundurulurlar. Yine öyle kular vardır ki, Allahü teâlâyı doğru olarak bilemez ve her şeyde Allahü teâlânın rızâsını gözetmezler. Bu sebeple, onlar da bu hâlleri sebebiyle pekçok nîmetlerden mahrûm kalırlar."

İmâm-ı Kuşeyrî buyurdu ki: Herkes kendisi için bir şey seçti. Ben ise, Hak teâlânın benim için seçtiği şeyi seçiyorum. Şâyet Allahü teâlâ beni zengin kılarsa, dîninin emirlerini yapmayı terk etmem. Şâyet fakir kılarsa, harîs ve O'nun emirlerinden yüz çeviren bir kul olmam.

Ukayl el-Münbecî bir gün Münbec'de bir dağ kenarındaydı. Yanında da sâlih, temiz kimselerden müteşekkil bir topluluk vardı. Bunlardan biri, "Sâdık bir kul olmanın alâmeti nedir?" diye sordu. Ukayl el-Münbecî de; "Sâdık bir kul, bu dağa hareket et dese, dağ hareket eder!”

Evliyânın büyüklerinden İbrâhim bin Edhem hazretlerine "Sen kimin kulusun?" dediler. Titredi, yere düştü ve kendinden geçip yerde çırpınmaya başladı. Bir müddet sonra kendine geldi, kalktı ve bir âyet-i kerîme okudu. "Niçin cevap vermedin?" dediler. İbrâhim bin Edhem; "Korktum, eğer O'nun kuluyum desem, benden kulluk haklarını ister, değilim desem, bunu da diyemem." buyurdular.

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1948

Çocuklarını yetiştirmeyenlerin vay haline!

Bugün maalesef çocuklarımız yarışı atı gibi yetiştiriyoruz. Anne babanın, çocuğun bütün hedefi finiş ipinin göğüslenmesi. Bunun için de çocuklar tek yönlü olarak yetişiyorlar. Sonra çocuk büyüyüp ana babaya karşı beklenmedik bir davranış sergileyince, eyvah biz ne yaptık deniliyor fakat iş işten çoktan geçmiş oluyor.

Cenab-ı Hak insanı hayvanlar gibi boşıboş bırakmamış; neyi yapacağını neyi yapmayacağını da bildirmiştir. Emirlerine uygun yaşayanlara sonsuz Cennet nimetlerini müjdelemiştir. Bu nimete kavuşabilmek için önem sırasına göre yapılacak ve yapılmayacak şeyleri öğrenmek ve amel etmek gerekir.

Hayat sadece dünya hayatından ibaret değildir. Hatta bizim inancımıza göre gerçek hayat ahıret hayatıdır. Bunun için bir müslümanın dünyadaki her işi, her davranışı ahırete yönelik olması lazımdır. Dinini bilmeyen dine uygun hareket edemez. Dolayısıyla çocuklarımızı dünya hayatına hazırladığımız gibi ahıret hayatına da hazırlamamız bir mecburiyettir, zaruri bir görevdir.

Eğer bu ihmal edilirse, çocuklarımız sadece dünyaya yönelik yetişir. Belki iyi okulları, iyi üniversiteleri bitirebilirler fakat, bu onları hiçbir zaman mutlu kılamaz. Eksik kalan bu manevi boşluğu hayat boyu her zaman hissederler. Kendilerini ruhen ve bedenen rahat ve huzurlu hissedemezler. Her zaman

huzursuz olurlar. Çoğu bu huzursuzluğun kaynağını bilemediği için de ömürleri huzur arayışı içinde geçer. Tam bir inancı yaşayışı olmadığı için de ahıret hayatı da azaba dönüşür. Buna sebep olan anne baba da, bu azaptan nasibini alırlar. Çünkü hadis-i şerifte; "Hepiniz, bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evinizde ve emriniz altında olanları Cehennemden korumalısınız! Onlara Müslümanlığı öğretmezseniz, mesul olursunuz." buyurulmuştur.

Her Müslüman, kendinden öncekiler tarafından kendisine emanet olarak bırakılar İslam inancını ve ahlakını kendisinden sonra gelen nesillere aktarmak zorundadır. Bu zaruri bir görevdir. Bu yapılmazsa ecdadımızın emanetine hıyanet edilmiş olur. Gelecek nesiller mahrum bırakmış oluruz. Vebal olarak bu bizlere yeter.

Günümüzde çalışan kazanıyor. Çalışmayan kaybediyor. Hatta Müslüman diğerlerinden daha çok çalışmak zorundadır. Çünkü bugün her şey nefse, şehvete yönelik olduğu için inançsızlık ve ahlaksızlık çok hızlı yayılıyor. Bunlar bir birim çalıştığında beş birim neticesini alıyor. Müslüman ise beş birim çalışması karşılığında ancak bir birim netice alabiliyor. Bunun için en azından beraberlik sağlayabilmek için beş kat fazla çalışmamız lazım.

Önce çocuklarımızı kötülüklerden, kötü yerlerden uzak tutmak, korumak zorundayız. Böyle yerlerin kapısı kötü arkadaştır. Kötü arkadaş ile böyle yerlere gidilir. Bunun için çocuğumuz kimlerle görüşüyor, nerelere gidip gelmiyor takip etmek zorudayız. En önemli vazefilerimizin başında bu gelmelidir. Bu iş hata, ihmal kabul etmez. Çoğu zaman bu yolun geri dönüşü yoktur. Ağlamak sızlanmak dövünmek fayda vermez.

Her müslümanın, çocuğuna imanı, islamı, imanın islamın şartlarını zaruri iman bilgilerini ve Kur'an-ı kerimi okumasını öğretmesi şarttır. Bir Müslümanın, bir Müslüman çocuğunun, yüzüden tecvide uygun olarak kitabımız Kur'an-ı kerimi okuyamaması, namaz surelerini ve dualarını ezberlememesi, imanın, islamın şartları, namaz, abdest gibi zaruri ilmihal bilgilerini bilmemesi kadar yanlış, affedilemez ihmal olamaz. Bu, yapılamayacak, altından kakılamayacak bir yük de değil. Fakat bir iş, ne kadar kolay olursa olsun, onu yapmakta kararlılık gösterilmezse, ciddi bir şekilde üzerine eğilinmezse netice almak mümkün olmaz. Dînini öğrenmeyenin dîni, îmânı gider de haberi olmaz. Din düşmanlarının yalanlarına aldanıp kâfir olur.

AĞAÇ YAŞ İKEN EĞİLİR!

Çocuk, ana baba elinde bir emanettir.Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun mahsulü alınır. Onun için Ağaç yaşken eğilir demişlerdir. Bunun gibi çocuk da neye meylettirilirse, oraya yönelir. Eğer hayrı âdet eder, öğrenirse hayır üzerine büyür. Çocuklara iman, Kur'an ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler. Bu saadete ana-baba ve hocaları da ortak olur. Aksi yapılırsa yani dinimiz öğretilmezse o zaman vay halimize. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Çok müslüman evladı, babaları yüzünden Veyl ismindeki Cehenneme gidecektir. Çünkü bunların babaları, yalnız para kazanmak ve keyf sürmek hırsına düşüp ve yalnız dünya işleri arkasında koşup, evlatlarına Müslümanlığı ve Kur'an-ı kerimi öğretmediler. Ben böyle babalardan uzağım. Onlar da benden uzaktır. Çocuklarına dinlerini öğretmeyenler Cehenneme gidecektir."

HİKMETLER · 23 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1951

Cömertlik evliyalık alâmetidir!

Allah adamlarının, Allah dostlarının ortak özelliklerinden biri de cömert olmalarıdır. "Allah'ın evliyası, cömertlik ve güzel ahlak üzere yaratılmıştır" hadis-i şerifi bunu bildirmektedir.

Onlar almayı değil, vermeği kendilerine şiar edinmişlerdir. Verirken de kendilerini aşçının elindeki kepçe gibi kabul etmişlerdir. Çünkü kepçenin övünmez, verdiklerini minnet altında tutmaz.

Cömertlik, hiçbir karşılık beklemeden Allah rızası için ihsanda, bağışta bulunmak demektir.

Hazreti Hüseyin'in oğlu Ali buyurdu ki: Hakiki cömert, Allah'a itaat eden kullarına Allah hakkını ödeyen, bunun karşılığında teşekkür beklemeyen ve bunu yalnız Allah için yapan kimsedir, demiştir.

Hasan-ı Basri hazretlerine sorarlar:

- Cömertlik nedir?

- Allah rızası uğrunda servetini sarfetmektir.

- Mala nasıl bağlanmalı? Malı korumak için ne yapmalı?

- Onu Allah yolunda dağıtarak...

- İsraf nedir?

- Mal ve makam sevgisi yolunda infaktır.

Peygamber Efendimiz, “Zenginleriniz cömert, ümerânız hayırlı olur ve işiniz de aranızda meşveret esasına dayanırsa, yerin üstü sizin için altından daha hayırlıdır. Eğer ümerânız, devlet adamlarınız şerli, zenginleriniz bahil, cimri olur, işiniz de kadınlara kalırsa, yerin altı sizin için üstünden daha hayırlıdır!” buyurmuştur.

Adamın gibi, Peygamber aleyhisselama gelip bir şey istedi. Peygamber Efendimiz kendisine kırk koyun verilmesini emretti. Adam kavmine döndüğü zaman : “Ey kavmim Muhammed aleyhisselâmın tebliğ ettiği İslâmı kabul ediniz! Biliniz ki o, hiçbir fakirlik endişesi duymaksızın muhtaclara yardım ediyor!” diyerek onları müslümanlığa davet etmiştir.

Bir bedeviye “Efendiniz kim?” derler. O da, “Kötü sözlerimize dayanan, isteyene veren, cahilliklerimize göz yuman” der.

Bir hikmet ehli zat da buyurdu ki: "Servetiyle ülkeler satın aldığı halde yapacağı ikram ile gönülleri satın almayan adama şaşarım."

HİKMETLER · 24 HAZİRAN 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1952

Cömertlikte üstün derece

Cömertlik, kendine ihtiyacı olmayan şeyleri başkalarına vermektir. İsar ise, kendine gereken şeyleri vermektir. Yani başkalarını kendine tercih etmektir.

Bunun için cömertliğin üstün derecesi olan isar büyük bir haslettir. Ancak bunu büyük insanlar yapar. Allahü teâlâ, Eshab-ı kiramı överken, “Onlar, fakr-u zaruret içinde olsalar bile, diğerlerini kendilerine tercih edip öz canlarından daha üstün tutarlar.” (Haşr 9) buyurmaktadır.

Hadis-i şerifte de “Kendisine gerektiği şeyi, kendi arzu ve ihtiyacını tehir edip başkasına verirse, Allahü teâlâ onun günahlarını affeder.”

Medine'nin yerlisi olan Ensar-ı kiram, Medine'ye hicret eden müslümanlara (Muhacirlere) büyük fedakârlıklarda bulunmuşlardır. Bütün mallarına onları ortak etmişlerdir.

Resul-i ekrem Efendimiz, ganimetlerin taksiminde iki teklifte bulundu. Ya Ensarın evlerinden çıkıp başka bir yerde kalmaları şartı ile ganimetlerin hepsi Muhacirlere verilecek veya Muhacirler, Ensarın evinde bir müddet daha kalmak şartı ile, ganimetler Ensar ile Muhacirler arasında taksim edilecekti. Bu teklifler için Ensar-ı kiram, "Biz ganimet istemeyiz. Hepsi Muhacirlere verilsin! Onların evlerimizden çıkmalarına da asla razı olamayız" dediler. Buna Peygamber efendimiz çok memnun oldu.

Evliyanın büyüklerinden Şems-i Tebrîzî hazretlerine; Cömertliği sordular, cevaben buyurdular ki: "Dört türlü sehâvet, cömertlik vardır:

1- Mal cömertliği; zâhidlere, dünyâya kıymet vermeyenlere mahsustur. Onlar malı verirler, mârifeti, Allahü teâlâyı tanımayı alırlar.

2- Beden cömertliği; müctehid olan âlimlere mahsustur. Onlar da Allahü teâlânın yolunda vücutlarını harcarlar ve hidâyeti alırlar.

3- Can cömertliği; şehidlere mahsustur. Onlar da canlarını vererek Cennet'i alırlar.

4- Kalb cömertliği; âriflere mahsustur. Onlar da gönül vererek muhabbeti alırlar."

HİKMETLER · 25 HAZİRAN 2010 CUMA · KAYIT 1953

Başkasını kendine tercih ederlerdi

Peygamber efendimize misafir geldi. Evde yenecek hiçbir şey yoktu. Ensardan biri bu misafiri alıp evine götürdü. Onun da evinde yalnız bir kişilik yiyeceği vardı. Kandili söndürüp yemeği misafirin önüne koydu. Kendi de sofraya oturup yer gibi yapıyor, ellerini yemek kabına götürüp getiriyordu. Sabahleyin Resulullah efendimiz, ev sahibine buyurdu ki:

"Bu gece misafirinize gösterdiğiniz güzel davranışınızdan Allahü teâlâ memnun olmuştur! Bunun üzerine "Onlar verilen şeylerden dolayı nefislerinde bir kaygı

duymazlar. Kendilerinin ihtiyaçları bile olsa (muhacirleri) nefisleri üzerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar başarıya erenlerdir" ayeti nâzil oldu. (Haşr/9)

Bu bakımdan cömertlik, Allahü teâlâ'nın ahlâkından biridir. Îsar ise cömertlik derecelerinin en yücesidir. Îsar ahlâkı Hazreti Peygamberin edebindendi. Hatta Allahü teâlâ buna azim, büyük diye isim vererek şöyle buyurmuştur: "Gerçekten sen pek büyük, azim bir ahlâk üzerindesin" (Kalem/4)

Hazreti Âişe buyurdu ki: "Cennet cömertlerin, cehennem de bahillerin yeridir!"

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Cömertlik iman sağlamlığından ileri gelir. İmanı sağlam olan Cehenneme girmez. Cimrilik, (imandaki) şüpheden ileri gelir, böyle kimse de Cennete giremez."

Melekler şöyle dua eder: "İnfak edenin, dağıtanın malının bedelini ver, cimrilik edip vermeyenin de malını telef et"

Peygamber efendimiz yemin ederek buyuruyor ki: "Sadaka malı eksiltmez, sadaka vermekle mal eksilmez."

Cömert, gayri müslim bile olsa, Cehennemdeki azabı, diğer kâfirlerinki kadar şiddetli olmaz. Hadis-i şerifte, "Cömert kâfir, Cehenneme girerken, Allahü teâlâ, Malike, "Bunu, dünyadaki cömertliği nispetinde Cehennemin azabı hafif olan tarafına koy" buyurur." buyurur.

Cömerdin kazancı, malı bereketi olur. Cömertliği nispetinde malı artar. Misafirin rızkı ile geldiği, kırk gün bereket bıraktığı, sadaka vermekle malın eksilmeyeceği hadis-i şeriflerde bildirilmiştir. Efendimiz, "Aman cimrilikten son derece sakının! Sizden öncekileri cimrilik helak etmiştir." buyurdu.

HİKMETLER · 26 HAZİRAN 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1954

Cenab-ı Hak cömerdi sever!

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Cömertlik ve cimrilik, birkaç dereceye ayrılır. Cömertliğin en yüksek derecesi îsardır. İsar demek, ihtiyacı olduğu halde cömertlik yapmak demektir. Mala ihtiyacı olduğu halde cömertlik yapmak nefse daha ağır gelir.

Nasıl ki cömertlik bazen, ihtiyacı olduğu halde insanı başkasına verecek dereceye yükseltiyorsa, cimrilik de bazen ihtiyacı olduğu halde insanı kendi nefsinden bile esirgemeye sürükler. Nice cimri vardır ki malı kıskıvrak tutar. Hasta olur, tedaviye gitmez! Canı istediği halde paraya kıyamadığı için alıp yemez. Eğer bedava olursa yer.

İşte böyle bir kimse ihtiyacına rağmen nefsine karşı cimrilik yapan bir kimsedir. Öbür kimse, muhtaç olmasına rağmen başkasını nefsine tercih eden kimsedir.

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Bir kişinin istenilen birşeye iştahı çekerse, buna rağmen nefsini geriye itip başka bir kardeşini nefsine tercih ederse, onun günahları bağışlanır."

Aişe validemiz buyurdu ki: Hazreti Peygamber, dünyadan ayrıldığı güne kadar hiçbir zaman üç gün arka arkaya doymadı. Oysa biz isteseydik doyabilirdik. Fakat bizler başkasını kendimize tercih ederdik.

İnsan verdiğinde ileride zor duruma düşeceğini, aç kalacağın düşündüğü için vermek istemez. Halbuki malımız noksanlaşmayacağı, hatta artacağı garanti edilmiştin.

Cömerdin az ibadeti, cimrinin çok ibadetinden üstün olduğu gibi, cömert cahil de, cimri âlimden üstündür. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allahü teâlâ cömerdi, gece gündüz ibadet eden cimriden daha çok sever."

"Allah katında cömert bir cahil, cimri âlimden daha üstündür. Çünkü cimrilik en ağır hastalıktır."

Cömerdin imanı kuvvetli, cimrinin imanı ise zayıftır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cömertlik iman sağlamlığından ileri gelir. İmanı sağlam olan Cehenneme girmez. Cimrilik, şekten, şüpheden meydana gelir. [İmanda] şüphesi olan da Cennete giremez."

HİKMETLER · 27 HAZİRAN 2010 PAZAR · KAYIT 1955

Cömertlik Cennete götürür

Sehl et-Tusterî hazretleri rivayet eder: Musa aleyhisselam şöyle niyazda bulunmuştur. 'Ya Rabbî! Muhammed aleyhisselamın ve ümmetinin bazı derecelerini bana göster!'

Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey Musa! Senin buna gücün yetmez. Fakat ben onun menzillerinden birini, büyük ve faziletli bir menzili sana göstereyim ki o menzilinden dolayı onu senden de, bütün mahlûkattan da üstün kıldım.”

Hz. Musa'ya göklerin melekûtu göründü. Muhammed aleyhisselamın derecesi göründü. Hz. Musa şöyle dilekte bulundu: 'Ya Rabbi! Sen Muhammed kulunu ne ile bu şerefe nail ettin?'

Allahü teâlâ dedi ki: “Mahluklar arasında hassaten ona vermiş olduğum bir ahlâktan dolayı onu bu şerefe nâil ettim. O da îsârdır. Ey Musa! Ümmet-i Muhammed'den herhangi bir kimse hayatında bir defa îsarı kullanmışsa, benim huzuruma geldiğinde onu hesaba çekmekten hayâ ederim. Ona cennetimin dilediği köşesinde yerleşme imkânını bahşederim!”

Abdullah bin Câfer bahçesine gitmişti. Yolda başka birinin hurmalığına vardı. Orada çalışan siyah bir hizmetçi gördü. Hizmetçi yemeğini yemeye oturduğu zaman yanına bir köpek sokuldu. Hizmetçi ekmeği köpeğe verdi. Köpek onu yedi. Sonra ikinci ve üçüncüyü de verdi. Köpek onları da yedi. Abdullah da bakıyordu. Hizmetçiye şöyle sordu:

-Günde kaç ekmek nafakan var?

-İşte senin gördüğün kadar.

-O halde bu köpeği neden kendi nefsine tercih ettin?

-Burası köpeğin bulunacağı bir yer değildir. Muhakkak bu köpek uzun bir yoldan aç olarak gelmiştir. Ben de o aç iken doymayı iyi görmedim.

-O halde akşama kadar ne yapacaksın?

-Bugün bütün gün aç kalacağım!

Hadis-i şerifte, “Cömertlik, dalları dünyaya sarkmış bir Cennet ağacıdır. Kim bu ağacın bir dalına tutunursa, bu dal onu Cennete götürür. Cimrilik de, dalları dünyaya sarkan Cehennem ağacıdır. Bu dalın birine yapışan, Cehenneme gider.” buyuruldu.

HİKMETLER · 28 HAZİRAN 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1956

Cömertlik sayılmayan şeyler

Dünyalık ele geçirmek veya nefsin kötü arzularına kavuşmak, menfaat elde etmek için vermek cömertlik sayılmaz. Vermek karşılıksız olursa cömertlik olur. Hiçbir karşılık beklemeden dünyalık vermek malda cömertliktir. Dinde cömertlik ise, yine hiçbir karşılık beklemeden Allah yolunda, yalnız Allah sevgisi için canını vermektir.

Mal, insanoğluna bir fayda için verilmiştir. O malı saklayıp faydalı bir işte kullanmamak cimrilik olur. Faydalı işler, dinin ve mürüvvetin verilmesini iyi gördüğü şeylerdir. Mürüvvet, faydalı olmak, iyilik yapmak, arzusudur. İnsanlık yiğitlik demektir.

Cömertlik, hiçbir karşılık beklemeden vermektir. Muhtaçları gözetmeden vermektir. Muhtaçları gözetmek, istemeden vermek ve verdiğini azımsamak cömertliktir.

Zaman icabı, ileride bir sıkıntıya düşmemek için malı, parayı saklamak, avam için cimrilik sayılmazsa da, ilim ehli salih kimseler için cimriliktir. Dinin ve mürüvvetin icaplarını yerine getiren cimrilikten kurtulursa da cömert sayılmaz.

Övülmek veya teşekkür beklemek için veren de cömert sayılmaz. Biz şunu verelim, o da bana bir şey verebilir, vermezsem ayıp olur, yoksa cimri derler gibi düşüncelerle veren de cömert değildir.

Cömertliğin üstün mertebesi olduğu gibi, cimriliğin de aşırı derecesi vardır. Bu da kendine gerekmeyen şeyi vermemektir. Canının istediği şeyleri almaya gücü yeterken param gidecek diye almaz. Hatta hastalansa, bedava ilaç alma yollarını arar. Bunu da bulamazsa tedavi olmaktan vazgeçer.

Cimrilik ve cömertliğin ölçüsü insandan insana değişir. Mesela bazı şeyler, fakir için normal karşılanırken zengin için ayıplanır.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cömert olun ki, Allahü teâlâ da size cömertlik etsin! İyi bilin ki cimrilik küfürdendir, küfrün yeri de Cehennemdir."

"Cömert, Allah'a, insanlara, Cennete yakın, Cehennemden uzaktır. Cimri ise bunun aksinedir."

Hikmet ehli zatlar, "Cömert verene değil, verdiğine sevinene denir." demişlerdir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1959

Aileyi mahveden diziler

Aileyi mahveden diziler, çok şükür bitti; kimisi sona erdi kimisi yaz sezonuna girdi, insanımız 3-4 ay da olsa biraz nefes alacak, kendine gelecek, dizi bağımlılığından kısmen kurtulmuş olacak.

Sadece Türkiye değil ülkemize yakınlık duyan müslüman ülkeler de bu dizilerle mahvedilmekte. Dizi oyuncuları, ortadoğu ve Balkan ülkelerine gittiklerinde kahramanlar gibi karşılanmaktadır.

Ülkemizde izlenme oranı en yüksek olan bu diziler maalesef; fuhuşu, zinayı, yakın akraba arasıdaki cinsi yakınlaşmayı, eşcinselliği meşru göstermekteler. Geçenlerde böyle dizilerin aileye zararından bahseden aileden sorumlu bakanımız günlerce topa tuttuldu.

Dizi bağımlığına sadece, liberal, entel bayanlar yakalanmış değil, inançlı kadınlar da artık bu tuzağın içindeler. Nasıl vakit geçiriyorsun sorusuna, "İki dizim, üç cüzüm var" cevapları verilmeye başladı bu çevrelerde.

Bugün, her tarafta aileye ve aile hayatına karşı, açık veya gizli bir savaş sürdürüldüğü bilinen bir gerçek. Filmlerin, romanların, hikâyelerin, müstehcen yayınların, TV'lerin esas konusu hep aile... Ailenin lüzumsuzluğu, kadın ve

erkeklerin aile kurmadan da birlikte yaşayabilecekleri ve çocuk sahibi olabilecekleri hususu, devamlı gündemde tutulmakta.

Ayrıca cinsel özgürlük adı altında, fuhuş teşvik edilmekte ve bunlar, her türlü vasıtadan faydalanılarak genç dimağlara işlenmekte... Bütün bu faaliyetlerin asıl gayesinin, aileyi çözmek ve çökertmek olduğunda kimsenin şüphesi olmasın.

Ailedeki sıkıntıları hafifletmek için oluşturulan kurumlarlar bile aileye zarar vermektedir. İnsaf sahibi fikir adamları da bu tehlikenin farkında artık. Fransız fikir adamı Paul Janet, endişelerini şöyle dile getirmekte: "Günümüzde, genel ve özel teşebbüslerle meydana gelen yoksul evleri, iş evleri, ana okulları ve kreşler, kadının, ailenin rahatı için faaliyet göstermektedirler. Fakat, ailenin yerine, cemiyetin geçtiğini ifade eden bu kurumlar, bir felâketi karşılamak için alınmış tedbirlerden ibarettir. Ancak, bu tedbirler, eninde sonunda, ailenin ihmal edilmesini, ananın, ev ile ilgilenmemesini teşvik edecek; tahminlerin üstünde fenalıklara sebep olacaktır..."

Batı, eskiden kendi rahatlıkları için kadını, köle olarak, eşya olarak görürlerdi, şimdi de süs eşyası, reklam aracı ve ticari bir emtia olarak görmektedirler.

Esas maksat, zenginliklerini kullanıp, lüks ve israf içinde günlerini gün etmektir. Bunlar için kadın; birer taş bebekler gibi süslenen, içki âlemlerinde, kumarhanelerde, çılgın bir müzik eşliğinde yarı çıplak halde hoş vakit geçirme aracıdır.

İşin üzücü tarafı, sözde kadın haklarını savunan, feministlerin, yayınevi, dergi ve gazetelerin, TV'lerin bu rezil hayata, kadını, oltanın ucundaki yem olarak gören kimselere alet olmalarıdır...

Kadının istismar edilerek sokağa dökülmesinin ilk defa nasıl başladığı malumdur: 19. asrın ortalarına doğru, kapitalist dünyada, köle gibi kullanılan erkek işçiler, sömürüye isyan edince, kitleler halinde işten kovuldular. Bunların yerine, işe alacakları kadınların, daha uysal olacakları ve daha ucuza çalışacakları kanaatiyle kapitalistler, birdenbire "feminist" kesildiler.

Sinsi bir propaganda ile de, "Kadınları, erkeklerin tahakkümünden kurtarmak gerektiğini, onların, çocuk doğurmak ve yetiştirmek gibi bir göreve mahkûm esirler olmadıklarını, onların da erkekler gibi yaşamaya hakları bulunduğunu..." savunur gözüktüler.

Tarih boyunca, yapısı değişmekle birlikte aile, fonksiyonlarını, zaman ve mekânın şartlarına uydurarak devam edegelmiştir. Ailenin zayıfladığı, zedelendiği ve fonksiyonlarını yapamadığı zamanlarda, cemiyetin ahlakı bozulmuş, gayrimeşrû ilişkiler artmış, beden ve ruh sağlığı bozuk nesiller cemiyeti işgâl etmiştir...

Gerçek mutluluktan uzak kalan aile fertleri, mutluluğu serserilikte, anarşide, terörde, maceralarda, antisosyal davranışlarda, alkolizmde, uyuşturucu maddelerde, suç ve cinayetlerde aramış, bunun neticesi olarak da ruhi dengesi bozuk nesiller, cemiyeti bir kanser gibi sarmıştır. Bazı yer altı ve yerüstü teşkilâtlar da bu durumu, şu veya bu biçimde kullanmıştır.

Dinimizin, örfümüzün sonraki nesillere intikalinin aile üzerinden olacağını hiçbir zaman unutmayalım!

HİKMETLER · 29 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1957

Hep başkasını tercih ederlerdi

İlk Müslümanlar, her zaman başkalarını kendilerine tercih ederlerdi.

Hazreti Ömer şöyle anlatır: Eshabı kiramdan birine bir koyun kellesi hediye edildi. O 'Benim kardeşim benden daha muhtaçtır' deyip başkasına gönderdi. Böylece onların herbirisi o kelleyi diğerine gönderiyordu. Sonunda, kelle yedi evi dolaşıp yine birinci eve döndü.

Hazreti Ali, hicret gecesinde Resulullahın yatağında uyudu. Bunun üzerine Allahü teâlâ, Cebrâil ile Mikâil'e vahy göndererek 'Ben ikinizi kardeş yaptım ve birinizin ömrünü diğerinizin ömründen daha uzun kıldım! Hanginiz arkadaşına uzun ömrünü bahşedecek?' dedi.

Bunun üzerine herbiri kendisinin daha uzun yaşamasını istedi. Allahü teâlâ onlara vahy göndererek 'Siz Ali bin Ebî Tâlib gibi olamazsınız? Onunla peygamberim Muhammed'i kardeş yaptım, O, Hz. Peygamber'in yatağında yattı. Nefsini ona feda etti. Onun yaşamasını seçti. Bu bakımdan ikiniz de yeryüzüne inin. Onu düşmanından koruyun' dedi.

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam Hz. Ali'nin baş ucunda, Mikâil aleyhisselam da ayak ucunda nöbet beklediler. Cebrâil dedi ki: 'Ey Ebu Tâlib'in oğlu! Allahü teâlâ seninle meleklere karşı iftihar ediyor'. Bunun üzerine Allahü teâlâ şu ayeti gönderdi. “İnsanlardan öylesi de var ki canını, Allah'ın rızasını kazanmaya satar. Allah da kullarına çok merhamet edicidir.” (Bakara/207)

Hadis-i şeriflerde, “Allahü teâlâ, cömerde cömert davranır”, “Cömerdin imanı kuvvetlidir” ve “En kıymetli amel, bir mümini; yemek yedirmek veya başka bir ihtiyacını görmek suretiyle sevindirmektir” buyuruldu.

Her gün yemek vermekte kusur etmemek gerekir. Dünyada isim yapmış herkes, bu şöhreti ekmek vermekten elde etmişlerdir. Allah dostları misafir olmayan sofraya oturmazlardı.

Abdullah bin Mesud hazretlerine, “Akıllı kimdir?” diye sormuşlar. O da demiş ki : “Malını güve düşmeyecek, hırsız almayacak yerde saklayandır, yani Allah yolunda harcayan.”

HİKMETLER · 29 HAZİRAN 2010 SALI · KAYIT 1961

Hep başkasını tercih ederlerdi

İlk Müslümanlar, her zaman başkalarını kendilerine tercih ederlerdi.

Hazreti Ömer şöyle anlatır: Eshabı kiramdan birine bir koyun kellesi hediye edildi. O 'Benim kardeşim benden daha muhtaçtır' deyip başkasına gönderdi. Böylece onların herbirisi o kelleyi diğerine gönderiyordu. Sonunda, kelle yedi evi dolaşıp yine birinci eve döndü.

Hazreti Ali, hicret gecesinde Resulullahın yatağında uyudu. Bunun üzerine Allahü teâlâ, Cebrâil ile Mikâil'e vahy göndererek 'Ben ikinizi kardeş yaptım ve birinizin ömrünü diğerinizin ömründen daha uzun kıldım! Hanginiz arkadaşına uzun ömrünü bahşedecek?' dedi.

Bunun üzerine herbiri kendisinin daha uzun yaşamasını istedi. Allahü teâlâ onlara vahy göndererek 'Siz Ali bin Ebî Tâlib gibi olamazsınız? Onunla peygamberim Muhammed'i kardeş yaptım, O, Hz. Peygamber'in yatağında yattı.

Nefsini ona feda etti. Onun yaşamasını seçti. Bu bakımdan ikiniz de yeryüzüne inin. Onu düşmanından koruyun' dedi.

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam Hz. Ali'nin baş ucunda, Mikâil aleyhisselam da ayak ucunda nöbet beklediler. Cebrâil dedi ki: 'Ey Ebu Tâlib'in oğlu! Allahü teâlâ seninle meleklere karşı iftihar ediyor'. Bunun üzerine Allahü teâlâ şu ayeti gönderdi. "İnsanlardan öylesi de var ki canını, Allah'ın rızasını kazanmaya satar. Allah da kullarına çok merhamet edicidir." (Bakara/207)

Hadis-i şeriflerde, "Allahü teâlâ, cömerde cömert davranır", "Cömerdin imanı kuvvetlidir" ve "En kıymetli amel, bir mümini; yemek yedirmek veya başka bir ihtiyacını görmek suretiyle sevindirmektir" buyuruldu.

Her gün yemek vermekte kusur etmemek gerekir. Dünyada isim yapmış herkes, bu şöhreti ekmek vermekten elde etmişlerdir. Allah dostları misafir olmayan sofraya oturmazlardı.

Abdullah bin Mesud hazretlerine, "Akıllı kimdir?" diye sormuşlar. O da demiş ki : "Malını güve düşmeyecek, hırsız almayacak yerde saklayandır, yani Allah yolunda harcayan." 29/6/2010

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1960

Her taş yerinde ağırdır

Kadını sömürmek, ondan istifade edebilmek için "eşitlik", "özgürlük" tuzağı ile sokağa çekmek isteyenler maksatlarına kavuştular. Evlerde kimse kalmadı herkes sokakta artık. Okulda, işte, camide, cenazede, yürüyüşte, mitingte… Sokağa döktükleri kadınlar o kadar ileri gittiler ki, şimdi eşitliği de razı değiller.

Halbuki, cinsleri, vasıfları farklı olanlar arasında eşitlik olmaz. Meselâ elma armuttan veya armut elmadan iyidir denemez. Çünkü cinsleri farklıdır. Onun için elma ile armut toplanmaz denir.

Cenâb-ı Hak, kadını, erkeği farklı yaratmıştır. Fizikî yapısı birbirine benzemez. Birbirine benzemeyen iki şey, birbiri ile mukayese edilmez.

Yüce Allah, kadını da, erkeği de her işe elverişli olarak yaratmamıştır. Kadın ile erkek iki ayrı cinstir, birbirine üstünlüğü söz konusu olamaz. Ancak vasıfları eşit

olan iki şey arasında kıyaslama yapılır.

Kadın meselesi bütün dünyada olduğu gibi, bizde de yanlış yönden ele alınıyor... İlmî olmaktan çok, hissî sebeplerle ortaya atılan bir kadın-erkek eşitliği meselesinde kadınların hiçbir davâsı halledilemez. Çünkü başlangıç noktası yanlıştır. Kadın-erkek eşitliği altında kadına zulmediliyor aslında... Bunun için hissî olmayıp gerçekci olmak lazım.

Çalışan bir karı-kocanın, akşam eve beraber yorgun argın gelip, kadının evde yemeğini yapması, ev işleri ile ilgilenmesi, erkeğin de yan gelip yatması nasıl kadın yönünden eşitsizlik ise; çalışmayan kadının evde, akşam eve gelen erkeğin eşitlik olsun diye mutfağa girmesi, ev işlerinde ona yardıma zorlanması da erkek açısından eşitsizlik olur.

Böyle bir erkek günlük istirahatini yapamadığı için ertesi günü işinde başarılı olamaz. İşinde başarılı olmayan kimsenin sıkıntısı evine, yine hanımına yansır; zararı yine o çeker.

Bunun için, işinin ehli patronlar, yöneticilerini işe alırken, "Ben sana bu parayı sadece, sekiz saatlik mesai için vermiyorum. Yirmi dört saatin için veriyorum. Bütün gününü satın alıyorum. Ev işleri dahil, başka bir iş ile uğraşmamanı istiyorum... Evinde istirahatini iyice yapıp sabah bedenen ve zihnen dinlenmiş olarak gelmeni istiyorum" diye şart koşarlar...

Bu kuralı hiç taviz vermeden uygulayan iş adamı Vehbi Koç'tu.

Damadının ağabeyi Can Kıraç, bu konuya Vehbi Beyin ne kadar önem verdiğini bakınız nasıl anlatıyor hatıralarında:

"Bu davet, Vehbi Koç için de önemli bir fırsat olacaktı... Bizim yaşam şeklimizi görecek, gösterişe veya şatafata verdiğimiz önceliği anlayacak ve eşimin becerikliliğini tartacaktı. İşini teslim ettiği insanları her yönüyle tanımak, Vehbi Koç'un çok önem verdiği bir özelliği idi...

Böylesine önemli bir görücüye çıkma hususunda eşim İnci'yi ikna etmem kolay olmamıştı... "Meraklanma, yemeklerin hazırlanmasında sana yardım ederim" taahhüdünde bile bulunmuştum... Vehbi Bey'le baş başa kaldığımız bu ilk gece, tahminimizden de başarılı geçmişti...

Ben İzmir'in iş dünyası ile ilgili haberler vermiştim. O da bize basamak basamak yükselerek "refaha" kavuşmanın erdemini ve sırlarını anlatmıştı!.. Sıra kahve içmeye gelmişti...

Vehbi Bey keyifli zamanlarında yaptığı gibi ellerini dizlerine vurduktan sonra; "Çocuklar size teşekkür ederim. Beni tahminimden daha iyi ağırladınız. İnci Hanım, senin yemeklerin de hoşuma gitti, yorulmuşsun, ellerine sağlık!" diyerek bizlere iltifat etti...

İnci de, bu samimi duygulara tevazu içinde mukabele etmek düşüncesi ile, "Beyefendi, sizi evimizde misafir etmekten onur duyduk. Sağolun! Beğendiğiniz yemeklerin bir kısmını da Can hazırladı, benim için hiç yorgunluk olmadı!" itirafında bulunmuştu...

Gecenin keyfi de bu itiraftan sonra kaçmıştı!.. Vehbi Bey'in sevinç ifade eden yüz çizgileri değişmiş, kızgınlığını belirleyen şekilde alt dudağı hafifçe aşağıya sarkmıştı... Biz, İnci ile göz göze bakarak bu ani değişikliğin sebebini anlamaya çalışmıştık.

Merakımızı ve endişemizi, Vehbi Bey şu açıklaması ile gidermişti:

"İnci Hanım! Sen sen ol, bir daha kocanı mutfağa sokma! Erkeğin işi evinin dışında çalışmaktır. Yemek yapmasını bilmiyorsan, kocana söyle, sana aşçı tutsun! ..."

Şimdi, denebilir mi, Vehbi bey, erkeği mutfağa sokmamakla kadınlara haksızlık yapış, kadın - erkek eşitliğini bozmuş, kadına haksızlık yapmış!

Her taş yerinde ağırdır. Taşları yerinden oynatmanın kimseye faydası olmaz!... Faydası olmadığı gibi zararı olur; yerinden oynayan taş birilerinin başına düşür!

HİKMETLER · 30 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1958

"Cennet, cömertler yurdudur."

Ebu Hasan el-Antakî'den şöyle rivayet ediliyor: Bu zâtın yanında otuz küsur şahıs toplandı. Horasan şehirlerinden Rey şehrine yakın bir köyde kalırlardı. Onların sayılı ekmekleri vardı. Hepsini doyurmazdı. Bunun üzerine ekmekleri parçaladılar. Çırayı söndürdüler ve yemeğe oturdular. Yemek yenildikten sonra sofranın olduğu gibi kaldığını gördüler. Çünkü onların hiçbiri ondan birşey almamıştı. Kardeşini kendi nefsine tercih etmek için böyle yapmışlardı.

Huzeyfe el-Advî şöyle anlatıyor: Yermuk savaşında elimde biraz su olduğu halde, yaralılar arasında amcamın oğlunu arıyordum ve diyordum ki: 'Eğer amcamın oğlunda bir hayat emaresi varsa, ona su içireceğim ve yüzünü bu su ile sileceğim'.

Gezerken amcamın oğlunu gördüm. 'Sana su içireyim mi?' diye sorunca bana işaret ederek içir dedi. O sırada başka bir kişinin Ah! Su! dediğini işittik. Amcamın oğlu bana 'suyu ona götürüp vermemi' işaret etti. O kişiye vardım, Hişam b. As olduğunu gördüm. Ona 'Sana su içireyim mi?' dedim. O sırada başka birinden ah diye bir ses geldi. Hişam, suyu ona götürmemi işaret etti.Ona varınca baktım ki ölmüş. Hişam'a döndüm. Baktım ki o da ölmüş! Amcamın oğluna geldim, baktım ki o da ölmüş! Allah'ın rahmeti hepsinin üzerine olsun!

Ebû Hafs Haddâd en-Nişâbûrî hazretlerine, "Cimri kime derler?" diye soruldu. Cevaben, "İhtiyaç ânında başkasını düşünmeyene." buyurdu.

Dünyâ ve âhiret işlerinde kardeşlerini kendisinden önde tutana ne denir?" denildi. O; "Îsâr sâhibi denir." buyurdular.

Hâtim-i Esam hazretleri buyurdular ki: "Cimri birinin hastalandığı zaman sadaka dağıttığını görünce; "Allah'ım bu kulunun hastalığını devâm ettir. Çünkü bunun böyle sadaka dağıtması, kendi günahları için keffâret, fakirler için de daha faydalı olmaktadır." diye duâ etti.

Buyuruldu ki: Cömertlik, Allahü teâlânın büyük bir nimetidir. Siz cömert için üzülmeyin, çünkü o düşerken Allahü teâlâ elinden tutar, kaldırır onu.

Hadis-i şerifte, “Cennet, cömertler yurdudur.” Buyuruldu.

HİKMETLER · 30 HAZİRAN 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1962

30/6/2010

Ebu Hasan el-Antakî'den şöyle rivayet ediliyor: Bu zâtın yanında otuz küsur şahıs toplandı. Horasan şehirlerinden Rey şehrine yakın bir köyde kalırlardı. Onların sayılı ekmekleri vardı. Hepsini doyurmazdı. Bunun üzerine ekmekleri parçaladılar. Çırayı söndürdüler ve yemeğe oturdular. Yemek yenildikten sonra

sofranın olduğu gibi kaldığını gördüler. Çünkü onların hiçbiri ondan birşey almamıştı. Kardeşini kendi nefsine tercih etmek için böyle yapmışlardı.

Huzeyfe el-Advî şöyle anlatıyor: Yermuk savaşında elimde biraz su olduğu halde, yaralılar arasında amcamın oğlunu arıyordum ve diyordum ki: 'Eğer amcamın oğlunda bir hayat emaresi varsa, ona su içireceğim ve yüzünü bu su ile sileceğim'.

Gezerken amcamın oğlunu gördüm. 'Sana su içireyim mi?' diye sorunca bana işaret ederek içir dedi. O sırada başka bir kişinin Ah! Su! dediğini işittik. Amcamın oğlu bana 'suyu ona götürüp vermemi' işaret etti. O kişiye vardım, Hişam b. As olduğunu gördüm. Ona 'Sana su içireyim mi?' dedim. O sırada başka birinden ah diye bir ses geldi. Hişam, suyu ona götürmemi işaret etti.Ona varınca baktım ki ölmüş. Hişam'a döndüm. Baktım ki o da ölmüş! Amcamın oğluna geldim, baktım ki o da ölmüş! Allah'ın rahmeti hepsinin üzerine olsun!

Ebû Hafs Haddâd en-Nişâbûrî hazretlerine, "Cimri kime derler?" diye soruldu. Cevaben, "İhtiyaç ânında başkasını düşünmeyene." buyurdu.

Dünyâ ve âhiret işlerinde kardeşlerini kendisinden önde tutana ne denir?" denildi. O; "Îsâr sâhibi denir." buyurdular.

Hâtim-i Esam hazretleri buyurdular ki: "Cimri birinin hastalandığı zaman sadaka dağıttığını görünce; "Allah'ım bu kulunun hastalığını devâm ettir. Çünkü bunun böyle sadaka dağıtması, kendi günahları için keffâret, fakirler için de daha faydalı olmaktadır." diye duâ etti.

Buyuruldu ki: Cömertlik, Allahü teâlânın büyük bir nimetidir. Siz cömert için üzülmeyin, çünkü o düşerken Allahü teâlâ elinden tutar, kaldırır onu.

Hadis-i şerifte, “Cennet, cömertler yurdudur.” Buyuruldu.

2010 YILLIK KÜLLİYATI

07

Temmuz

39 yazı · Hikmetler: 29 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 TEMMUZ 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1963

Cömertliğini mezarda da sürdürdü

Arabistan'da cömertliği ile meşhûr bir adam vefât etmişti. Bu kimse sağlığında, muhtâç kimselere, yolculara çok yardım ederdi. Vefâtından haberleri olmıyan yoldan gelen birkaç kişi karnımızı doyurur ümidiyle, bu zâtın kapısını çaldılar. Vefât ettiğini öğrenince çok üzüldüler. Kabrinin başına gittiler. Aç olarak orada uyudular. Yolculardan birinin bir devesi vardı. O kimse rü'yâsında, vefât eden meşhûr cömerdi gördü. Kendisine dedi ki:

- Senin bu devenle benim en iyi devemi değişmek ister misin?

- Evet değişirim, cevabını verdi.

Sonra yine rü'yâsında develeri değiştiler. Cömert kimse, aldığı deveyi kesti.

Bir müddet sonra, yolcular uyandıklarında, o kimsenin devesini kesilmiş hâlde buldular. Hemen ateş yakıp orada yediler, daha sonra da rahat bir şekilde yollarına devam ettiler.

Yolda giderken bir kervana rastladılar. Kervandan birisi o devenin sâhibine ismiyle hitâp ederek dedi ki:

- Filân kimseden iyi bir deve satın aldın mı?

Adam şaşırmış bir hâlde:

- Evet aldım, fakat o rü'yâda olmuştu, dedi.

O kimse sonra şöyle devam etti:

- O kimse benim babamdır. Ben de rü'yâ gördüm. Bana, "Eğer benim oğlum isen, benim bu devemi yolda karşılaşacağın filân isimli şahısa ver" dedi. Buyurun devenizi alın!

Cömert kimselere, Allahü teâlânın izniyle, böyle şeyler hasıl olmaktadır.

Meymun bin Mihrân buyurdu ki: “İyilik yapmadan din kardeşlerinin rızasını taleb eden, yolu şaşırmıştır.”

Emîr'ül-Mü'minin Ali de şöyle buyurdu : “Müslümanların hayırlısı, müslümanlara yardım eden ve faydalı olandır!”

İsâ aleyhisselâm dermiş ki : "Ateşin ve toprağın yemediği şeyi çoğaltınız." Bunun ne olduğunu kendisine sormuşlar, o da : "İyilik yapmaktır." buyurmuş.

Allahü teâlâ üç şeyi çok sever: 1- Cömertlik. 2- Korkmadığı kimsenin yanında doğruyu söylemek. 3- Gizli yerlerde de Allahü teâlâdan korkmak.

HİKMETLER · 2 TEMMUZ 2010 CUMA · KAYIT 1964

Cömertlik yarışı

Bir zamanların Yemen hükümdarı, oldukça cömert biri. Hatim-i Tai'nin cömertliğinden bahsedilmesine tahammül edemez. Onu öldürtmeye karar verir. Bu iş için yüklü bir para ile bir genç kiralar.

Genç, Tay kabilesine gelir. Güler yüzlü, kendisi gibi yiğit bir gençle karşılaşır. Çok yorgun olduğunu anlaşılıyor. Bu gece misafirim ol! diyerek evine götürür. Gece, misafirine çok ikram ve ihsanda bulunur. İyilik ve hizmet etmekten zevk duyduğu anlaşılan ev sahibi der ki:

- Buradaki işin nedir, sana acaba bir yardımım dokunabilir mi?

- Ey asil kişi, sen çok cömertsin, iyilik seversin, senden sır çıkmayacağı belli. Hatim isimli birini arıyorum. Onu öldürmek için geldim. Acaba tanıyor musun? Bu işte bana yardımcı olman mümkün mü?

- Elbette mümkündür. Yalnız bu iş pek kolay olmaz. Dediklerime uyarsan tereyağından kıl çekmiş gibi zahmetsiz olur. Çünkü, Hatim de senin gibi yiğit biridir. Belki öldüremezsin. Ben sana onun yerini tarif edeyim. Ancak öldüremez de iş meydana çıkarsa, yerini söylediğim için beni öldürebilir. Bu bakımdan benim ellerimi, ayaklarımı bağla. Zorla söylettiğin anlaşılsın.

Misafir, ev sahibinin elini, kolunu, ayaklarını iyice bağladıktan sonra sorar:

- Hatim nerede?

- Hatim denilen kimse benim. Madem benim başım senin işine yarayacak, ne diye onu vermiyeyim? Misafirin arzusunu yerine getirmek, gönlünü etmek benim en büyük arzumdur. Hemen öldür, kimse duymadan buradan git!

Genç, neye uğradığını şaşırır. Hemen Hatimin ayaklarına kapanıp der ki:

- Sana gül yaprağı ile vuran kalleştir. N'olur beni bağışla!..

Genç, helalleşip oradan ayrılıp hükümdarın huzuruna çıkar. Olanları anlatır. Hükümdar da, iyiliksever, cömert olduğu için hatasını anlayıp tevbe ederek, Sen verilen görevi fazlasıyla yerine getirdin diyerek vaat ettiği altınları verdi. Hadis-i şerifte buyuruldu:

"Cömert olursanız, Allahü teâlâ da size, cömertçe ihsanda bulunur."

HİKMETLER · 3 TEMMUZ 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1965

Aramızda fark olsun!

Sultan Mahmûd zamanında, ihtiyar biri hastalanmıştı. Doktora gitti. Doktor kendisine 500 dirhem (yaklaşık 1750 gr.) bal yemesini tavsiye etti.

İhtiyarın bal alacak parası yoktu. Ne yapayım diye düşünürken, oradan sultanın geçmekte olduğunu gördü. Yanına varıp hâlini arz etti. Sultan Mahmud vezîrine:

- Derhâl bu ihtiyara yirmibeş kilo bal veriniz, diye emir verdi.

Veziri hemen atılıp:

- Efendim, yanlış anlaşılmasın, ihtiyar binyediyüz elli gr. istemişti, deyince vezîrine:

- Ben ne istediğini iyi duydum. O kendine göre en azını istedi. Ben de bana göre en azını veriyorum. Aramızda bu kadar fark olsun, dedi.

Abdullah bin Ömer buyurdu ki : "Ben Peygamber Efendimiziden sonra Hz.Muâviye'den daha cömert kimseyi görmedim. Hz. Hasan ile karşılaştığı zaman: "Merhaba ey Resûlüllâh'ın kızının oğlu!" diye hitab etmiş ve O'na üçyüz bin dirhem verilmesini emretmiştir. Sonra Abdullah bin ez-Zübeyr ile karşılaştı. Ona da yüzbin dirhem verilmesini emretti."

Hammâd bin Seleme, Ramazan günlerinde her akşam kebab yaptırır, iftara elli adam çağırırdı. Bayram günü gelince onların hepsini giydirir, her birine yüzer dirhem de nakit verirdi. Çocuğuna Kur'ân-ı kerim öğretene, her ay otuz altın verirdi. Bir gün elbisesinin bir düğmesi düşmüştü. Dikmesi için terziye götürdü ve otuz gümüş para ücret verdi. Üstelik terziye özür dileyerek ayrıldı. Şöyle derdi :

“Eğer muhtaçların hacet dileği olmasa, hiçbir şeyde sevab ümidim olmazdı.” Bir kadının dilendiğini gördüğü zaman, ona kıymetli elbiseler ve çok sayıda para yardımı yapar ve : “Artık bunlarla bu kadın evlenebilir; insanlardan onunla evlenmeye bir heves eden bulunur da kadıncağızı kurtarmış oluruz.” derdi.

Abbas bin Dehka şöyle anlatıyor: "Bişr el-Hafî hariç, hiç kimse dünyaya geldiği gibi, dünyadan çıkmamıştır. Şöyle ki: Hasta yatıyordu. Bir kişi gelip ihtiyacını söyledi. O gömleğini çıkarıp adama verdi. Emanet olarak gömlek aldı ve o emanet aldığı gömlekle can verdi".

HİKMETLER · 4 TEMMUZ 2010 PAZAR · KAYIT 1966

“Cömert olmayan Şeyhlik taslamasın!”

Adamın biri Said bin el-Âs’a gelip yardım istedi. O, “Beşyüz veriniz!” diye emretti. Hizmetçisi, “Efendim, gümüş para mı, altın para mı vereceğiz?” diye sordu. O dedi ki: “Ben gümüş para verilmesini niyet ederek söylemiştim. Madem ki tereddüd edip sordun, altın para veriniz.” Dilenen adam ağlamaya başladı. Sâid de neden ağladığını sordu. Dilenen adam : “Senin gibi bir zatın toprak altına konulacağını ve bedeninin toprak olacağını hatırladım da ona ağlıyorum.” diye karşılık verdi.

Sa'd bin Ubâde buyurdu ki : “Allahım! Bana kendisiyle cömertlik yapabileceğim mal ver!” Kulun kendisiyle cömertlik yapabileceği mal istemesi, çok yerindedir. Çünkü onun tek başına yapabileceği iyilik malla olur.

Şarani hazretleri, şeyhlik davasına kalkışanlara şöyle seslendi: Sakın onların ahlâkı ile ahlâklanmamışken şeyhlik davasına kalkışmayın. Unutmayın ki onlar kerem, cömertlik, mürüvvet ve iyilik sahibiydiler. Nice büyük servetleri Allah rızası için verdiler de kendilerini yine başkalarından üstün görmediler. Onlardan birinin, sırtındaki gömleği iki parça ederek bir parçasını din kardeşine verdiği bile oluyordu.

Deniliyor ki, Hz. Ali birgün ağladı. Kendisine 'Seni ağlatan nedir?' diye soruldu. Cevap olarak şöyle dedi: 'Yedi günden beri bana misafir gelmedi. Korkuyorum ki, Allahü teâlâ beni rezil etmiş olsun!'

Ebu Said el-Hudrî Resulullahın şöyle buyurduğunu rivayet eder:

"Allahü teâlâ şöyle buyurmaktadır. Fazileti, kullarımın şefkatlilerinde arayın ki onların sayesinde yaşayın! Çünkü ben rahmetimi onların kalbine koydum! Şefkati, kalpleri katı olanlardan istemeyin. Çünkü ben onların kalplerine öfkemi koydum.

"Allahü teâlâ, cömert kulu kaydıkça onun elinden tutar."

"Rızık yemek yedirene devenin gırtlağına saplanan bıçaktan daha süratle varır. Allahü teâlâ, yemek yedirenle meleklerine karşı öğünür."

HİKMETLER · 5 TEMMUZ 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1967

Müslümanın müslümanda hakkı

Hazreti Abdullah bin Ömer'e, "Müslümanın müslümanda hakkı nedir?" diye sorduklarında, "Kendi karnını doyurup da din kardeşini aç bırakmamaktır!" buyurdu ve şöyle devam etti : "Ve kendisi giyinip din kardeşini çıplak bırakmamak; onun için gümüş ve altında cimri olmamaktır."

Hazreti Hasan bir şey isteyeni geri çevirmezdi. Bir defasında adamın biri ondan istekte bulunmuştu. Ona onbin dînar verilmesini emretmiştir. Bu şahıs : "Yâ Hasan, ben bunu koyacak birşeye sahib değilim." demek zorunda kalmıştır. Bunun üzerine başına sardığı şalı ona vermiştir.

Bekir bin Abdullah el-Müzenî derdi ki : "Malımın en sevimlisi, din kardeşlerime kendisiyle iyilikte bulunduğum malıdır. En çirkini de geride bıraktığım maldır." Onlar, din kardeşlerinden biri borcunun ödenivermesini taleb ettiği zaman severek onun borcunu ödedikleri gibi, "Yazık bize! Din kardeşimizin halini sormayı ihmal etmişiz de, kendisini, borcunun ödenivermesini talebde bulunmaya mecbur kılmışız.." diyerek üzülürlerdi.

İbnü'l-Mukanna' ın bir komşusu vardı. Borçlarım ödeyemediği için evini satılığa çıkarmış. Buna muttali' olan İbn'ül-Mukanna', komşusuna evinin değeri kadar para göndermiş ve : "Sakın evini satma, çünkü senin bu evden faydalandığından daha çok biz de faydalanıyor," demiştir.

Eshâb-ı kirâm arasında biri, bir din kardeşine birşey hediye eder, o da diğerine hediye ederdi. Ayni hediyenin elden ele dolaşarak ilk hediye edene döndüğü de olurdu. Üstelik onlar bunu, ona muhtaç olduğu halde yapıyorlardı, fakat din

kardeşlerini kendilerine tercih ediyorlardı. İçlerinden biri fakir olduğu halde evlendiği zaman, kadın tarafına verilecek mihri onun namına ödüyorlar ve kendisine de bir senelik nafaka yardımı yapıyorlardı. Bununla onlar, hem onu sevindirmek hem de geçim sıkıntısı yüzünden düçar olacağı üzüntülerini gidermek istiyorlardı. Nitekim evlenenlerin çoğu bu sıkıntıya maruz kalmaktadır..

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1968

Tesettür başı örtmekten ibaret değildir

Kuralsızlık, ölçüsüzlük, kural tanımamazlılık ne kadar kötü bir şey… Kurallar insanlar içindir; insanların rahat ve huzuru içindir. Özgürlük için insanlar bu huzuru tepiyorlar. Halbuki tam bir özgürlük yoktur insan için. Tam özgürlük insanlarda değil hayvanlarda vardır. Günümüz insanı hem inanacından hem de serbest yaşayışından vazgeçmek istemiyor. Halbuki din, inanç bir kurallar manzumesinden ibarettir. Kişinin her istediğini yapması hem de inançlı kalması mümkün değildir. Çünkü inandığı gibi yaşamayan kimse, bir müddet sonra yaşadığı gibi inanmaya başlar. Yaptıklarını din olarak görmeye başlar. En azından yaptıklarını meşru görür, din dışı görmez. Bu da inançlı bir kimseye kötülük olarak yeter. Son yıllarda, kadınların giyim kuşamında, kılık kıyafetinde bir curcuna yaşanıyor… Kapalısı da açığı da ne yapacağını şaşırmış bir halde. Ölçüsüzlük hat safhada. Açığına bakıyorsun, neresini açacağını şaşırmış; kimisinin bir omuzu açık diğeri kapalı, kimisi göbeğini açmış kimisi sırtını… Açığı tercihini yapmış. Kapalı kadın da tercihini yapmış; ancak inançlı kadın yaptığı tercihin şuurunda değil. Çünkü: Kadın kapalı, eşarplı, pardesüsünün etekleri yerleri süpürüyor fakat, öyle daracık ki bütün vücüd hatları ortada. Sokakta öyle tak tak..yürüyüşü var ki, arkadan uygun adımlı bir asker geliyor zannediyorsun. Kadın kapalı fakat, sokağa çıkarkan öyle sürünüyor ki, daha beş metreden parfüm kokusunu alıyorsunuz. Kendisi asarsörden çıkıyor fakat kokusu ancak yarım saat sonra asansörü terk ediyor. Hele sokakta; sigara içmeleri, cak cak sakız çiğnemeleri, yalayarak dondurma yemeleri çirkin bir manzara. Kadın kapalı fakat yolda, parkta, markette hemcinsleri ile karşılaştıklarında ses desibeli ölçüsüz, sanki evde kedi aralarında konuşuyorlarmış gibi rahat, kahkahalar, gülmeler, şakalaşmalar. Son model arabalarla fink atmalar. Okumuşluğun, kariyer sahibi

olmanın verdiği cesaretle evde dikleşmeler. Kadın kapalı hatta çarşaflı, yüzü bile zor görünüyor fakat neredeyse on parmağından on yüzük, kolundaki bileziklerin şangırtısı on metreden işitiliyor. Alış verişte para ödemelerinde bileziklerin, yüzüklerin parıltısı kasiyerin yüzünü aydınlatıyor. Kadın başını kapatmış fakat, gerdanı açık, altın kolyesi parlıyor; kolları açık, daracık kot pantolonu ile her şeyi ortada. İşyerlerindeki helalarda kadın bölümünü göstermek için kullanılan etekli kadın resmini kaldırmak lazım; çünkü artık etekli kadın kalmadı herkes pantalonlu. Kadın kapalı fakat, eşarbı, güneş gözlüğü bilmem ne marka, makyajı, zerafeti, şıklığı bir numara. Elbisesi renk cümbüşü, yüz metre ileriden ben buradayın diye parlıyor. Belki de açık olsa bu kadar dikkati çekmeyecek, cazip olmayacak. Kadın kapalı, yaşlı başlı; o TV senin bu TV benim dolaşıyor; yaşlarına bakmadan gittikleri TV'lerde çifte telli oynamaktan da geri kalmıyorlar. Kadın kapalı, fakat sokaktaki yürüyüşü, edası, salına salına yürüyüşü ve süsüyle, giyinişiyle ben buradayım diye bar bar bağırıyor. Genç kız kapanmış fakat, parkta erkek arkadaşı ile sarmaş dolaş. Kadın kapalı fakat, evinde, kocasına, ana babasına göstermediği kibarlığı, inceleği, nazikliği sokaktaki erkeğe fazlasıyla gösteriyor. Halbuki tam tersi olması lazım, evde nazik kibar, dışarda ciddi ve sert. Örtünmenin esası üçtür: Örtülecek yerleri örtmek, çücud hatlarını belli etmemek, sade olmak, dikkati çekecek renk ve tarzda olmamak. ÖRTÜLÜ OLAN ÇIPLAKLAR Bu ölçülere uymayanlar için Peygamber Efendimiz "Örtülü olan çıplaklar" ifadesini kullanmaktadır. Tesettürün, giyinmenin bir hikmeti, gayesi vardır. Bunun başında da; kadının teşhir edilmemesi, gözden ırak olması, zaruret olmadıkça sesini duyurmaması, erkeklerin arasına karışmaması, sokağa çıktığında giyinişinin sade olması, dikkati celbedici giyim ve hareketler içinde bulunmaması, tahrik edici olmaması... gerekir. Nitekim Tergib'te bildirildiğine göre: "Hz.Fâtıma'ya sorarlar: "Kadınlar için en iyi olan nedir?" cevâbında, "Yabancı erkeklerden uzak durmalarıdır" buyurur. Âişe validemize, kadın sokağa çıkmak zorunda kaldığında nasıl olmalı diye sorulduğunda; başörtüsünün üstüne eski bir örtü almalı, belini büküp yeni elbise giymemelidir. Konuşmasının düzgün olmaması için ağzına bakla gibi bir şey koymalıdır" buyurur.

HİKMETLER · 6 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1972

Cahil cömert cimri âlim

Yusuf aleyhisselâm, kendisine bir ihtiyaç sahibi geldiğinde verecek bir şey bulamadığı zaman kapı kapı dolaşır, onun ihtiyacının giderilmesine yardımcı olurdu.

İlk devir Müslümanları da, içlerinden birinin hizmetçisi vefat ettiği zaman ona bir hizmetçi gönderirler, o da onu sükûtla kabul ederdi.. Din kardeşlerinden birinin borçlu olduğunu öğrendikleri zaman, kendisine danışmaksızın onun borcunu hemen öderlerdi.

Borcu ödenmiş olan da bunu haber alınca, sükûtla karşılardı. Sanki borcunu kendi malından ödemiş gibi. Zira o, borcunu kapatıveren din kardeşinin bu işi nasıl severek ve samimiyetle yaptığını biliyordu..

İbrahim et-Teymî hazretleri kimsesiz fakirleri toplar, mescide götürür ve : "İbâdetinizi yapınız, ben sizin hizmet ve yükünüzü çekerim." derdi.

Basra valisi İbn Abbas'a, Allah dostu bir kimsenin kızını evlendireceğini fakat düğün için parası olmadığını söylediler.

Bu söz üzerine İbn Abbas kalktı. Ellerinden tutarak onları evine götürdü. Bir sandık açtı. Sandıktan altı kese para çıkardı. Onlara 'Bunları götürün!' dedi. Onlar da parayı alıp götürdüler. Daha sonra İbn Abbas 'Biz o kişiye iyilik yapmadık. Onu oruç ve ibâdetinden alıkoyacak şeyler verdik. O malı geri getirin. Biz kızın çeyizini temin etmekle ona yardımcı olalım. Dünyanın, Allah'ın kullarından birini, Allah'a ibâdetinden meşgul edecek kadar değeri yoktur! Allah'ın velî kullarına hizmet etmekten bizi alıkoyan kibir ve gurur da bizde yoktur' dedi.

Ebu Hüreyre rivayet eder. Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

"Cömert bir kimse Allah'a yakındır. İnsana yakındır. Cennete yakın ve cehennemden uzaktır. Cimri bir kimse de hem Allah'tan, hem insandan, hem de cennetten uzak ve cehenneme de yakındır. Câhil bir cömert, Allah katında cimri bir âlimden daha sevimlidir. Hastalığın hastalığı cimriliktir."

"İyilik ehli bir kimseye de, iyilik ehli olmayana da iyilik yap! Eğer ehline tesadüf ederse ne âlâ! Eğer ehline tesadüf etmezse muhakkak sen iyilik ehlindesin."

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1969

Kadının örtünmesinde şekil ve sınırlar

Kadının tesettürü, örtünmesi hicretin üçüncü senesinde gelen, (Ahzâb) ve beşinci senesinde gelen (Nûr) sûrelerinde emrolundu.

Kadınların ellerinden ve yüzlerinden başka her yerlerini örtmeleri emredildi. İnce olup içindeki uzvun şekli veya rengi görünen kumaş, yok demektir.

Avret yerini örtmek, namazda da, namaz dışında da farzdır. Yalnız iken kılarken de, örtmek farzdır. Temiz elbisesi bulunan kimsenin karanlıkta, yalnız iken de çıplak kılması câiz değildir. Kadınların, namaz dışında, yalnız iken, diz ve göbek arasını örtmesi farz olup, sırtını ve karnını örtmesi vâcib, başka yerlerini örtmesi edebdir.

Kadınların, yabancı erkeklerle, ihtiyaç olduğu zaman, fitneye sebep olmıyacak şekilde, sert ve ciddi konuşması câizdir. Kadınların, başı, saçı, kolları, bacakları açık sokağa çıkmaları ve yabancı erkeklere; lüzûmsuz yere, seslerini duyurmaları, erkekler arasında Kur'an-ı kerim, mevlid okumaları büyük günahtır.

Kadınların, kızların ince, dar veya kürklü örtü ile ve küpe, gerdanlık gibi zînet eşyası açık olarak ve erkekler gibi giyinerek ve saçlarını erkekler gibi traş ederek sokağa çıkmaları haramdır. Bunun için, geniş bile olsa, pantalon ile örtünmeleri de câiz değildir. Çünkü pantalon, erkek elbisesidir. (Tergîb-üs-salât)daki hadis-i şeriflerde, “Örtülü olan çıplaklara ve erkek gibi giyinen kadınlara ve kadın gibi giyinen, süslenen erkeklere lânet edildi”

Geniş manto ile örtünmek âdet olan yerlerde, kadının bununla örtünmesi lazımdır. Başka örtülerin adet olduğu yerlerde bunlarla örtünmesi caiz olur. Geniş, uzun manto, kalın baş örtüsü ve uzun çorap, tesettür şartlarına daha uygundur. İslamiyet, kadınların örtünmesi için belli bir örtü emretmedi. Çarşafla örtünmek yaygın olan yerde çarşaf da giyilebilir.

Osmanlılar ve önceki İslam devletlerinde, iki türlü kadın kıyâfeti vardı: Birincisi, hür islâm hanımlarının örtüleri. Bunlar, yüzlerinden ve ellerinden başka, her yerini tamam örterlerdi. İkincisi, câriye yâni, hizmetci kadın kıyâfeti olup,

erkeklerin yanında, başlarını, saç, boyun, kol ve bacaklarını örtmeleri lâzım değildi.

Bazı art niyetliler, müslüman hanımlarını aldatmak için, (İslâmiyetin başlangıcında kadınlar örtünmezdi. Peygamber zamanında, müslüman kadınları, başları, kolları açık gezerlerdi. Sonradan, kıskanç din adamları, kadınların örtünmelerini emrettiler. Kadınlar, sonradan kapandı. Umacı gibi oldu) diyorlar.

Evet, kadınlar açık gezerdi. Allahü teala yukarada bildirdiğimiz hicab âyetlerini göndererek örtünmelerini emreyledi. Bu emirden sonra Resûlullah zamanında, hür kadınlar, bütün bedenlerini örttüler. Bir kadının, cariye olmayıp, hür hanım olduğu, her yerini örtmesinden belli olurdu.

Kadınların açık ve süslü olarak sokağa çıkmaları haram olduğu gibi, yabancı erkeğin bulunduğu yerlere böyle girmeleri de haramdır. Kadının, evde kocasına karşı süslenmesi vaciptir. Dışarıda başka kimselere süslenmeleri haramdır. Hanımı ve kızları tesettürsüz erkekler, onlarla birlikte Cehenneme gidecek, çok acı azâb çekeceklerdir.

Yalnız keyflerini, zevklerini düşünenler, zevklerine kavuşmak için, başkalarının zarara, felakete düşmelerinden çekinmiyenler diyorlar ki: (Umacı gibi örtünmüş kadını görmek, insana sıkıntı veriyor. Süslü, açık, güzel kadına, kıza bakmak ise, insana ferahlık, neşe veriyor. Güzel bir çiçeğe bakmak, koklamak gibi tatlı oluyor).

Hâlbuki, çiçeğe bakmak, onu koklamak ruha tatlı gelmektedir. Ruhun Allahü teâlânın varlığını, büyüklüğünü anlamasına, Onun emirlerine uymasına sebep olmaktadır. Kokulu, tuvâletli, açık kıza bakmak ise, nefse hoş gelmektedir. Kulak, renkten zevk almaz. Göz de sesten zevk almaz. Çünkü, anlamazlar. Nefis Allahü teâlânın düşmanıdır. Zevklerine kavuşmak için her kötülüğü yapmaktan çekinmez. İnsan haklarını, kanûnları çiğner.

Onun zevklerinin sonu yoktur. Kıza bakmakla doymaz. Onunla buluşmak, her zevkini yapmak ister. Bunun içindir ki, bütün kanûnlar, nefslerin taşkınlıklarını önlemektedir. Nefsin taşkın zevkleri, insanı sefâlete, hastalıklara, âile fâcialarına, felaketlere sürüklemektedir.

Allahü teâlâ, bu fâcialara mani olmak için, kızların açılmalarını, yabancı erkeklere yaklaşmalarını, içkiyi, kumarı yasak etmiştir. Nefslerinin esîri olanlar, bu yasakları beğenmiyorlar. Nefislerinin peşinden gidiyorlar. Bunun için de dünya da başları beladan kurtulmuyor. Bir türlü rahat huzur yüzü görmüyorlar. Siz sahte, yapmacık gülmelere, tebessümlere bakmayın!

HİKMETLER · 7 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1973

Cennete girmelerinin sebebi

Hatem-i Tai, sadaka-i cariye olarak, yolcular için bir misafir odası yaptırdı. Misafirlerin kolay görülmesi için de kırk tane pencere yaptırdı. Hatem öldüğü zaman kardeşi "Ben kardeşimin yaptığının aynısını yaparım, onun gibi cömert olurum" dedi. Bir gün bir yolcuya, pencerenin birinden bir lira verdi. Yolcu diğer bir pencereden de bir şeyler istedi. O da yine verdi. Yolcu, üçüncü pencereden sonra, dördüncü pencereye gelince, Hatem'in kardeşi, kızıp köpürdü. Yolcu, "Senin kardeşin her gün bu pencerelerin hepsinden bana ihsanda bulunurdu. Halbuki sen bir günde dördüncü defada kızmaya başladın. Sen kardeşin gibi olamazsın" dedi.

Alvarlı Muhammed Lütfi de çok cömert idi. Herkes ve bilhassa varlıklı kimseler kendisine hediyeler gönderirdi. Fakat o bunlara hiç elini sürmezdi. Bunları minderin altına kor, evlenmek isteyenler, borcunu ödeyemeyenler ve cenâze masrafları vs. gibi sebeplerle kendisine gelenlere dağıtırdı. En büyük zevki hediyeleri lâyık olduğu yere ulaştırmaktı. Bâzan sohbetleri esnâsında üzerindeki en büyük parayı ortaya çıkardıktan sonra, çevresinde bulunanlara da; "Şuraya biraz para koyun!" derdi. Etrafındakiler de paralarını koyduktan sonra bunları toplatır, mahallin ileri gelenlerine veya muhtarına ihtiyaç sâhiplerine ulaştırmaları için gönderirdi.

Resul-i Ekrem, götürülen düşman esirlerinin, birini işaret edip bırakılmasını emredince, Hz. Ali, sual etti ki: Bunların hepsi düşman, hepsinin suçu da bir, bunu niçin istisna ediyoruz?. Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Cebrail aleyhisselam geldi, bunu bırakmamı; çünkü bunun cömert olduğunu, cömertliği Allahü teâlânın hoşuna gittiğini söyledi."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Muhakkak ki ümmetimin halis kullarından bir grup, cennete namazla, oruçla girmiş değildirler. Fakat cennete nefislerinin cömertliği, gönüllerinin selâmeti ve müslümanlar için yapmış oldukları nasihattan dolayı girmişlerdir."

"Cennette cömertler köşkü vardır."

HİKMETLER · 8 TEMMUZ 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1974

Hangisi daha cömert

Cömertliği dillere destan olan Hatim-i Tai'ye derler ki:

- Kendinden daha cömert birini gördün mü?

- Evet gördüm.

- Kimmiş o?

- Yetim bir gence misafir olmuştum. Bana bir koyun kesip ikram etti. Koyunun bir yeri çok hoşuma gitti. Yemin ederek "Burası çok lezzetliymiş" dedim. Genç, dışarı çıktı. On koyunu varmış. Birisini daha önce kesmişti. Dokuzunu da şimdi kesmiş. Benim sevdiğim kısımları pişirip önüme getirdi. Ben olanların farkında değildim. Giderken kapının önündeki kanları görünce sitemle sordum:

- On koyunun onu da kesilir mi?

- Sübhanallah bunda şaşılacak ne var? Bir şey sizin hoşunuza gitmiş. Bunu yapmak da benim gücüm dahilindedir. Bunu sizden esirgemem hiç uygun olur mu?

Bunu dinleyen arkadaşları tekrar sorarlar:

- Yetim gencin ikramına karşılık siz de ona bir şey verdiniz mi?

Hatim-i Tai der ki:

- Verdim ama pek mühim sayılmaz.

- Ne verdiniz?

- Üç yüz deve ile beş yüz koyun.

- O halde sen ondan daha cömertsin.

- Hayır o genç benden daha cömerttir. Zira o malının tamamını verdi. Ben ise malımın çok azını verdim. Bir fakirin, yarım ekmeğinin tamamını misafire vermesi mi mühimdir, yoksa bir zenginin sürüsünden bir deveyi misafirine ikram etmesi mi?

Rebî, Humeydî'den şöyle rivayet ediyor: 'Şâfiî, Yemen'in San'a şehrinden Mekke'ye 10.000 dinarla geldi. Mekke'nin dışında bir yerde çadırını kurdu. O 10.000 dinarı bir elbise üzerine serdi. Sonra kendisinin yanına gelene o

dinarlardan bir avuç alıp veriyordu. Öğle namazını kılıncaya kadar böyle devam etti. Öğleyin elbiseyi üzerinde birşey olmadığı halde silkti'.

HİKMETLER · 9 TEMMUZ 2010 CUMA · KAYIT 1975

En sevdiği atını feda etti

Peygamber efendimizden önce yaşamış olan Hatim-i Tai, cömertliği ile meşhur bir şair idi. Onun ülkesinde at eti yenirdi. Hatim-i Tai'nin pek çok atı vardı. Atının biri, dillere destan olacak kadar her bakımdan mükemmel bir Arap atıymış. Çok hızlı koştuğu için adını Rüzgarayak koymuşlar.

Zamanın hükümdarı, Hatimin söylendiği gibi gerçekten cömert olup olmadığını öğrenmek ister. Gözde veziri ile istişare edip, bütün servetine bedel olan Rüzgarayak isimli atını istemek için on kişi gönderir. Eğer bu seçkin atı vermezse, cömertliği anlatılanlar gibi olmadığı anlaşılacaktır.

On kişi, kendilerini tanıtmadan bir gece Hatimin evine misafir olurlar. Hatim, hemen bir at kestirip ziyafet hazırlatırken, yorgunluklarını gidermek için misafirlere yıkanacak yeri gösterir, yeni çamaşır ve elbise verir. Muazzam ziyafetten sonra, on kişi kendilerini tanıtıp, hükümdarın arzusunu bildirirler:

- Hükümdarımız, ünü cihana yayılan Arap atınızı istiyor.

Hatim bir ah çekerek der ki:

- Aaah ki ah... Beni en ince noktadan vurdunuz. Elimi ayağımı bağladınız. Tek bütün servetimi isteyin de Rüzgarayakı istemeyin benden.

Hatimin böyle söyleyip ağlaması üzerine gelen heyet, Arap atının çok kıymetli olduğunu anlayıp derler ki:

- Ey cömert insan, nasıl iştir bu, canını veriyorsun da, bir atı vermiyorsun? Anlaşılan atın bütün servetinden, hatta canından daha kıymetliymiş.

- Hayır öyle değil. Gece aniden misafir geldiğiniz için, adamlarım otlağına gidip at getirinceye kadar, belki sabah olurdu. Misafirlerim aç uyuyacaklarına evim başıma yıkılsa daha iyi olurdu. Onun için çok sevdiğim Rüzgarayakı kesmek zorunda

kaldım. Misafirin gönlünü hoş etmek, en ünlü atımdan, servetimden, hatta canımdan daha kıymetlidir.

Hatim, defalarca özür diledi. Misafirleri uğurlarken, her birine birer Arap atı ile birer kese altın verdi.

HİKMETLER · 10 TEMMUZ 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1976

Firavn'un ölümünün gecikmesi

Firavun, kötülüklerinin yanında cömert de davranıyordu. Her gün 4.000 koyun, 400 sığır, 200 deve kestirir, bu oranda helva, tatlı, salata hazırlatır, bütün Mısır halkı ve ordu bu sofrada her gün yemek yerdi. Firavun, böyle sofra sayesinde 400 yıl yaşadı. Hz. Musa "Ya Rabbi, Firavunu helak et" diye dua etti. Hak teâlâ, Hz. Musa'ya buyurdu ki: "Suda helak edip onun bütün malını senin kavminin ve askerinin rızkı yapacağım"

Hz. Musa, Allahü teâlânın vaadinin gerçekleşmesini beklemeye başladı. Fakat aradan birkaç yıl geçmesine rağmen, Firavun hep ayakta duruyor, o sapıklıkla zaman geçiriyordu. Hz. Musa, 40 gün oruç tuttuktan sonra Tur-i Sina'ya gitti; Hak teâlâya şöyle yalvardı:

- Ya Rabbi, Firavun ilahlık davasını bırakmıyor; onu ne zaman helak edeceksin?

Allahü teâlâ buyurdu ki:

-Ya Musa, senin için onu hemen helak etmem gerekiyor. Bir milyon insan için, helak etmemem gerekiyor. Herkes her gün onun nimetini yiyor; üstelik asayiş yerindedir. İzzet ve celâlim üzerine yemin ederim ki, benim kullarıma ekmeği ve nimeti bol olduğu müddetçe, ben onu helak etmem.

- Ya Rabbi, vaadin ne zaman tahakkuk edecektir?

- Ya Musa, Firavun yemek ve nimeti halktan çektikçe, yemek vermeyi azalttıkça, ben de ömrünü azaltırım. Böylece çöküşü yakınlaşır.

Bir müddet sonra Firavun, veziri Hamana dedi ki:

- Musa, İsrailoğullarını kendi etrafında topladı, bizi rahatsız ediyor. Onunla işimizin, nereye varacağını bilmem. Şimdi, hazineyi ve zahire depolarını dolu

tutmamız gerekiyor; çünkü, hiçbir vakit hazırlıksız olmayalım. Bu sebeple, mutfak tahsisatını ve sofrayı her gün azaltmak gerekir ki, rahat olalım. O malın yarısını zahire temini maksadıyla bir tarafa koymak, yarısını azaltmak gerekiyor.

Her gün fakirlere yaptığı yardımı azalttı. Firavun suda boğulduğu gün, mutfağında sadece iki cılız koyun kesilmişti.

HİKMETLER · 11 TEMMUZ 2010 PAZAR · KAYIT 1977

En faziletli amel!

Tebe-i tâbiînin büyüklerinden, fıkıh, hadîs âlimi Süfyân bin Uyeyne hazretlerine "Sehâvet, cömertlik nedir?" diye sordular. "Dostlara ve sevdiklerine iyilik ve ikrâmda bulunmaktır." buyurdular.

Muhammed bin Sirîn buyurdu ki : “Biz öyle cömert kimselere yetiştik ki onlar tabaklar içinde, meyve hediyeleşir gibi, gümüş para ile hediyeleşirlerdi.”

Adamın biri Basra'ya gittiği zaman, “Bu şehrin ulusu kimdir?” diye sormuş. “Hasan el-Basrî'dir.” demişler. Tekrar sormuş : “O ne ile onların efendisi olmuş?” Cevab vermişler : “İnsanların ellerindeki dünyalığa tenezzül etmedi, ihtiyaç duymadı; onlar ise ondaki ilim ve dinden faydalanmaya ihtiyaç duydular.” Adam bu cevabı alınca : “Ne hoş, ne hoş! Şüphesiz bu onların seyyididir.” demiş.

Ahmed bin Kays bir kişiyi elinde bir dirhem olduğu halde gördü ve şöyle sordu: “Bu dirhem kimindir?” Kişi 'Benimdir!' dedi. Bunun üzerine Ahmed bin Kays dedi ki: 'Senin elinden çıkmadıkça senin değildir!' Bu mânâda şöyle denilmiştir: “Malı elinde tuttuğun zaman sen onun hizmetçisisin. Onu infak ettiğin zaman, mal senin hizmetçindir'.

Rivayet ediliyor ki İmam Şâfiî, Mısır'da ölüm hastalığına tutulduğu zaman şöyle demiştir: 'Filan adama söyleyin beni yıkasın!' Vefat edince adamın kulağına İmam Şâfiî'nin ölüm haberi geldi. Bunun üzerine adam gelip orada hazır bulundu ve şöyle dedi: 'Hazretin geride bıraktığı tezkereyi (hesap defterini) bana getiriniz!' Tezkereyi getirdiler. Baktı ki, Şâfiî'nin boynunda yetmiş bin dirhem borç var. O borcu kendi üzerine aldı ve ödedi. Sonra da dedi ki: “İşte benim onu yıkamamın mânâsı budur!”

Hz. Cabir rivayet eder: Resulullaha "Ey Allah'ın Rasûlü! Amellerin hangisi daha faziletlidir?" diye soruldu. Cevap olarak şöyle buyurdu: "Sabır ve cömertlik"

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cömerdin yemeği ilaç, cimrinin ki hastalıktır."

"Kendi ihtiyacı varken, başkasını tercih edenin günahları affolur."

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1970

Herkes bir âlem oldu artık!

Millet olarak geçmişte birçok badireler atlattık. Atlatılan bütün bu badireler toplumumuzun sosyal yapısında önemli bir sarsıntı, çöküş meydana getirmedi. Başka bir ifade ile bütün bu badireleri sosyal yapımızdaki sağlamlık sayesinde atlatabildik.

Tarihte, çok defa yok olma noktasındayken, milletimizdeki birlik beraberlik, tasada kederde tek vücud haline gelme refleksi, yok olmaktan kurtardı bizi. Çünkü, böyle bir durumda zengini, fakiri maddi manevi neleri varsa canı gönülden ortaya koyardı. Düşüncede yaşayışta uçurumlar yoktu. Zengin zenginliğini, fakir fakirliğini bilirdi.

Zengin, fakiri devamlı kollar, sıkıntıya düşünce imdadına yetişirdi. Fakir de haline şükreder; bundan dolayı ne Cenab-ı Hakka isyan eder, ne de onlar gibi yaşayamadığı için zenginlere düşman olurdu. Komşusunu bir gün göremeyen ertesi gün kapısını çalar, " Komşu görünmüyorsun, nerelerdesin, başına bir iş mi geldi?" diye sorardı. Şimdi, alt kattaki komşusu vefat ediyor, bir hafta sonra kokusu etrafa yayılınca, belediyeye telefon edip, "Alt kattan gelen kokudan rahatsız oluyorum, bir bakın!" diyor.

Eskiden, eldeki nimetler ne kadar çok paylaşılırsa nimetlerin o kadar artacağına inanılırdı. Bunun için de nimetler paylaşılırdı. Zenginler halkın arasına çıktığı zaman mütevazi giyinirlerdi. Çocuklarını da böyle giyindirirlerdi. Çocuklar sokağa çıkarken, fakirlerin, orta hallilerin alıp yiyemeyeceği yiyecekler ellerine verilmezdi. Şimdi ilkokul çocuğunun bile elinde son model cep telefonu, en meşhur markadan elbise... Çocuğun buna ihtiyacı var mı yok mu? Orta halli ailelerin çocukları

üzülür mü üzülmez mi, düşünen yok! Çocukların konuşmaları bile farklı artık: "Bizim pederin gelişmelere ayak uydurduğu yok, iki senedir aynı model araba ile dolaşıyoruz, sıkıcı olmaya başladı?" diyorlar.

Hele hele eskiden mal varlığa ile övünmek büyük ayıptı, terbiyesizlik kabul edilirdi. Şimdi ise tam tersi. Erkekler araba markalarını, tatillerini hangi sahillerde geçirdiklerini konuşuyorlar. Kadınlar bir araya geldiklerine sanki defileye gelmişcesine birbirleri ile yarış halindeler. Eğer elbisesi bilmem ne marka değilse, bütün gözler alaycı, aşağılayıcı bir ifade ile üzerinde oluyor. O da artık bir daha o semte uğramıyor. Neticede zenginler zenginlerle, fakirler fakirlerle görüşmek zorunda kalıyor. Sosyal dayanışma kaynaşma böylece yok oluyor.

Sosyal dengeler tamamen değişti. Acayip bir toplum olduk. Bir şey alırken ihtiyaç mı değil mi ona bakılmıyor. Zengin zenginliğini gösterme, orta hallisi ayıp olmasın, bizi fakir zannetmesinler, düşüncesinde. Bunun birçok örneklerini yaşıyoruz günümüzde:

Bir arkadaşın çocuğu liseyi bitirince işe girmişti. Lisede okuyan mahalle arkadaşları da staj için oraya geliyorlardı. Aileleri zengin olmamalarına rağmen gelenlerin hepsinin son model pahalı cep telefonu vardı. İhtiyaç olmadığı halde, aşağılık kompleksine düşmemesi için o da oğluna aynı cep telefonu almak zorunda kaldı.

Yine bir arkadaş kiralık ev arıyordu. Bana da,"Aklında olsun kiralık ev olursa bana bildir", dedi. Birkaç gün sonra, 110 m2'lik kiralık bir ev olduğunu öğrendim. Yeni evli olduklarından onlara uygun olacağını düşünerek kendisine haber verdim. "Ben, 130m2'lik yerde oturuyorum, eşyalarım oraya sığmaz" dedi. Biliyorum, maddi durumu da pek iyi değil aslında. Bir sürü de borcu var. Anladım ki, kendi durumana göre değil, eşyalarına göre ev arıyor.

Kılık kıyafetimiz de bir curcuna... Kadınlar artık açılmada sınır tanımaz hale geldiler. Kadının zaten mizacında var; orasını burası göstermek, teşhir etmek. Bu, ancak tedbirlerle, haya, utanma duyguları öne çıkartılarak önlenebilir. Şimdi aksine tedbir almak isteyen ayıplanıyor, çağdışılık ile suçlanıyor.

Herkes bir âlem... Kimsenin açılmasına kapanmasına karışma hakkımız yok fakat, açık olmanın da, kapalı olmanın da bir ölçüsü olması gerekmez mi?

Baş döndürücü gelişmeler oluyor ülkemizde... Bu hızlı değişimden dini yaşayış şekli de nasibini alıyor. İmam hatipli kız öğrenciler bile dans gösterileri sunabiliyor artık... Askerden dönen bir genç anlattı: Bulunduğumuz kışlada,cami

vardı. Camide, koğuşlarda çok rahat namazımızı kıldık. Kimse mani olmadı. Din görevlisi (imam) olan bir arkadaşın hali dikkatimi çekti. Bir hafta geçmesine rağmen namaz kıldığına şahit olmadım. Belki bilmiyordur diye kendisine, caminin olduğunu ayrıca, koğuşta da namaz kılabileceğini söyledim. Cevabı enteresandı: "Kardeşim ben izinliyim, görevimin başına dönünce kılarım..."

Herkes bir alem, demekle haksız mıyım, ne dersiniz?

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1982

Herkes bir âlem oldu artık

Millet olarak geçmişte birçok badireler atlattık. Atlatılan bütün bu badireler toplumumuzun sosyal yapısında önemli bir sarsıntı, çöküş meydana getirmedi. Başka bir ifade ile bütün bu badireleri sosyal yapımızdaki sağlamlık sayesinde atlatabildik.

Tarihte, çok defa yok olma noktasındayken, milletimizdeki birlik beraberlik, tasada kederde tek vücud haline gelme refleksi, yok olmaktan kurtardı bizi. Çünkü, böyle bir durumda zengini, fakiri maddi manevi neleri varsa canı gönülden ortaya koyardı. Düşüncede yaşayışta uçurumlar yoktu. Zengin zenginliğini, fakir fakirliğini bilirdi.

Zengin, fakiri devamlı kollar, sıkıntıya düşünce imdadına yetişirdi. Fakir de haline şükreder; bundan dolayı ne Cenab-ı Hakka isyan eder, ne de onlar gibi yaşayamadığı için zenginlere düşman olurdu. Komşusunu bir gün göremeyen ertesi gün kapısını çalar, " Komşu görünmüyorsun, nerelerdesin, başına bir iş mi geldi?" diye sorardı. Şimdi, alt kattaki komşusu vefat ediyor, bir hafta sonra kokusu etrafa yayılınca, belediyeye telefon edip, "Alt kattan gelen kokudan rahatsız oluyorum, bir bakın!" diyor.

Eskiden, eldeki nimetler ne kadar çok paylaşılırsa nimetlerin o kadar artacağına inanılırdı. Bunun için de nimetler paylaşılırdı. Zenginler halkın arasına çıktığı zaman mütevazi giyinirlerdi. Çocuklarını da böyle giyindirirlerdi. Çocuklar sokağa çıkarken, fakirlerin, orta hallilerin alıp yiyemeyeceği yiyecekler ellerine verilmezdi. Şimdi ilkokul çocuğunun bile elinde son model cep telefonu, en meşhur markadan elbise... Çocuğun buna ihtiyacı var mı yok mu? Orta halli ailelerin çocukları

üzülür mü üzülmez mi, düşünen yok! Çocukların konuşmaları bile farklı artık: "Bizim pederin gelişmelere ayak uydurduğu yok, iki senedir aynı model araba ile dolaşıyoruz, sıkıcı olmaya başladı?" diyorlar.

Hele hele eskiden mal varlığa ile övünmek büyük ayıptı, terbiyesizlik kabul edilirdi. Şimdi ise tam tersi. Erkekler araba markalarını, tatillerini hangi sahillerde geçirdiklerini konuşuyorlar. Kadınlar bir araya geldiklerine sanki defileye gelmişcesine birbirleri ile yarış halindeler. Eğer elbisesi bilmem ne marka değilse, bütün gözler alaycı, aşağılayıcı bir ifade ile üzerinde oluyor. O da artık bir daha o semte uğramıyor. Neticede zenginler zenginlerle, fakirler fakirlerle görüşmek zorunda kalıyor. Sosyal dayanışma kaynaşma böylece yok oluyor.

Sosyal dengeler tamamen değişti. Acayip bir toplum olduk. Bir şey alırken ihtiyaç mı değil mi ona bakılmıyor. Zengin zenginliğini gösterme, orta hallisi ayıp olmasın, bizi fakir zannetmesinler, düşüncesinde. Bunun birçok örneklerini yaşıyoruz günümüzde:

Bir arkadaşın çocuğu liseyi bitirince işe girmişti. Lisede okuyan mahalle arkadaşları da staj için oraya geliyorlardı. Aileleri zengin olmamalarına rağmen gelenlerin hepsinin son model pahalı cep telefonu vardı. İhtiyaç olmadığı halde, aşağılık kompleksine düşmemesi için o da oğluna aynı cep telefonu almak zorunda kaldı.

Yine bir arkadaş kiralık ev arıyordu. Bana da,"Aklında olsun kiralık ev olursa bana bildir", dedi. Birkaç gün sonra, 110 m2'lik kiralık bir ev olduğunu öğrendim. Yeni evli olduklarından onlara uygun olacağını düşünerek kendisine haber verdim. "Ben, 130m2'lik yerde oturuyorum, eşyalarım oraya sığmaz" dedi. Biliyorum, maddi durumu da pek iyi değil aslında. Bir sürü de borcu var. Anladım ki, kendi durumana göre değil, eşyalarına göre ev arıyor.

Kılık kıyafetimiz de bir curcuna... Kadınlar artık açılmada sınır tanımaz hale geldiler. Kadının zaten mizacında var; orasını burası göstermek, teşhir etmek. Bu, ancak tedbirlerle, haya, utanma duyguları öne çıkartılarak önlenebilir. Şimdi aksine tedbir almak isteyen ayıplanıyor, çağdışılık ile suçlanıyor.

Herkes bir âlem... Kimsenin açılmasına kapanmasına karışma hakkımız yok fakat, açık olmanın da, kapalı olmanın da bir ölçüsü olması gerekmez mi?

Baş döndürücü gelişmeler oluyor ülkemizde... Bu hızlı değişimden dini yaşayış şekli de nasibini alıyor. İmam hatipli kız öğrenciler bile dans gösterileri sunabiliyor artık... Askerden dönen bir genç anlattı: Bulunduğumuz kışlada,cami

vardı. Camide, koğuşlarda çok rahat namazımızı kıldık. Kimse mani olmadı. Din görevlisi (imam) olan bir arkadaşın hali dikkatimi çekti. Bir hafta geçmesine rağmen namaz kıldığına şahit olmadım. Belki bilmiyordur diye kendisine, caminin olduğunu ayrıca, koğuşta da namaz kılabileceğini söyledim. Cevabı enteresandı: "Kardeşim ben izinliyim, görevimin başına dönünce kılarım..."

Herkes bir alem, demekle haksız mıyım, ne dersiniz?

HİKMETLER · 13 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1979

Mezardan yapılan cömertlik

Şeyh Ebu Sa'd Harkuşî Nisaburî, Muhammed bin Muhammed'den şöyle rivayet ediyor:

"Mısır'da fakirler için birşeyler toparlamakla bilinen bir kişi vardı. Fakirlerden birinin çocuğu doğdu. Çocuğun babası fakirlerin haline bakan adama geldi ve kendisine bir çocuğunun doğup dünyaya geldiğini haber verdi. Çocuğa bakmak için yanında birşey olmadığını söyledi.

Adam onunla beraber gitti. Bir cemaatin huzuruna girdi. Fakat hiçbir şey alamadı. Bir kabrin yanına gelerek orada oturdu ve şöyle seslendi: "Allah senden razı olsun. Sen iyilik yapar ve verirdin. Ben bugün bir cemaatin yanma girip çıktım. Yeni doğan bir çocuğa birşeyler vermeyi teklif ettim. Hiçbir şey alamadım!"

Çocuğun babası bundan sonrasını şöyle anlatır: Bu kimse sonra kabrin yanından kalktı. Yanındaki bir dinarıikiye böldü. Yarısını bana verdi ve dedi ki: "Eline birşey geçinceye kadar bu senin boynuna borç olacaktır!"

Bunun üzerine parayı aldım gittim. Mümkün olan şeyleri satın aldım. O gece o zat, kabir sahibini rüyasında görmüş. Kabir sahibi ona "Senin bütün dediğini dinledim. Fakat cevap vermek için bize izin yok. Lâkin evime git. Çocuğuma söyle! Ocak yerini kazsınlar. Orada bir dağarcık vardır. İçinde beşyüz dinar vardır. Onu al! Çocuğun babasına götür, teslim et!"

Sabah olduğu zaman kişi ölünün evine gitti, onlara hikâyeyi anlattı. Kendisine otur dedikten sonra denilen yeri kazdılar, paraları çıkardılar ve paraları getirip

adamın önüne koydular.

Adam dedi ki: “Benim rüyamın şer’an hükmü yoktur. Bu mal sizindir!” Bunun üzerine onlar dediler ki: “O ölü iken cömertlik yapar da biz diri iken nasıl cömertlik yapmayız'” ve paraları alması için ısrar ettiler. Bunun üzerine adam paraları alıp çocuğun babasına getirdi.

Macerayı kendisine anlattı. Çocuğun babası onların içinden bir dinar aldı. Onu ikiye böldü. Kendisine borç vermiş olduğu yarım dinarı iade etti ve diğer yarıyı yanında bıraktı. Parayı getirene “Bu bana kâfidir, geri kalan parayı götür fakirlere sadaka ver!” dedi.

Ebu Said der ki: “Ben bu kişilerin hangisinin daha cömert olduğunu bilmiyorum”

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1971

İhtiyaçsızlık insanoğlunun en büyük düşmanı

Bugün yapılan yanlışlardan biri de, yetişkin çocuklarımıza karşı takip ettiğimiz davranış şekli. Her şeyden önce çocuklarımıza kendi ayakları üzerinde kalmalarını öğretmiyoruz. Burada fakirin, orta hallinin de yanlış uygulamaları varsa da, esas hata zenginlerde.

Çoğu aile biz çok sıkıntı çektik, çocuğumuz çekmesin diye, çocukları ne isterse alıyor. Bazıları da ben çocuklarım için kazandım, onlara yedirmeyip de mezara mı götüreceğim diyor.

Aklen de, eğitim psikolojisi açısından da çocuğa her istediğini almak, ona iyilik etmek değil kötülük etmektir. Unutmamalıdır ki, bugünün yarını da var. Baba, her zaman zengin kalacak, makam mevki sahibi olarak kalacak değildir. Zenginlik devam etse bile, hazıra dağlar dayanmaz. Dünyanın bin bir türlü hali var. Ölümü var, iflası var, emekli olup sadece SSK veya Emekli Sandığı maaşına kalmak da var... Hatta bunlara da kalamamak var...

Şimdi düşünelim; yediği önünde yemediği arkasında şeklinde, lüks arabalarla, en pahalı elbiselerle yaşamaya alışmış bir genç, babası ancak kendini idarece edecek hale gelince ne yapacak? İş bulabilecek mi? Bulsa bile eski hayatını devam ettirebilecek geliri olacak mı? Hepimiz biliyoruz ki, bugünkü şartlarda çok zor hatta mümkün değil.

O zaman genç ne yapacak? Ya gayri meşru yollara sapacak; çalacak çırpacak veyahut ruhi bulanıma girerek psikiyatri tedavisi ile ömrünü tamamlayacak veyahut da Allah saklasın bugün çok yaygın haline gelen canına kıyma modasına uyacak.

Bitmeyecek kadar servet var kabul edelim; bu defa da ihtiyaçsızlık tehlikesi başlar. Çünkü, ihtiyaçsızlıkla birlikte tatminsizlik başlar. İçki, uyuşturucu; her türlü akıl almaz aşırılıklar baş gösterir. Yüce kitabımız Kur'ân-ı kerimde, "İnsan, ihtiyaçsız olunca, elbette azar!" (Alak/6-7) buyurulmuştur. İhtiyaçsızlık insanoğlunun en büyük düşmanı!

Günümüzde her şey tersinden yorumlanıyor. Doğrular eğri olarak, eğriler doğru olarak ele alınıyor. Basit bir örnek vereyim: Arkadaşın oğlu bir işte çalışıyor. Aldığı maaşı getirip babasına veriyor. Ay boyunca harçlığını da babasından alıyor. Bu durumu öğrenen akrabaları çocuğa, "sen deli misin? Maaş hiç babaya verilir mi? O senin hakkın, istediğin gibi harcamalısın. Filancanın oğlu maaşını babasına vermediği gibi, ay sonuna doğru babasından harçlık bile alıyor vs."

Genç bu konuşmalardan etkilenip, babasının karşısına geçiyor. "Bundan sonra maaşımı sana vermeyeceğim. Herkes beni ayıplıyor", diyor. Gün görmüş baba hiç tepki göstermiyor:

"Bak oğlum diyor. Doğru, maaşını istediğin gibi harcayabilirsin. Bu senin hakkın. Sana şu kadarını söyleyeyim: Yaşın yirmiyi geçti. Bugüne kadar kısıtlı imkanlarımla seni okuttum. İş bulmana yardımcı oldum. Benim yapabileceğim bu kadar. Diğer kardeşlerinin yetişmesi, ailenin geçimi benim üzerimde. Bundan sonra istersen, maaşın sende kalsın, hesabını ona göre yap, askerde, evlenmede benden bir şey isteme!. Avrupai tarzda serbest yaşamak istiyorsan, orada baba bunları yapmaz! Düşün, taşın, tercih senin! Bana sorarsan, vermekle sen kârdasın!"

Eğer gençlere belli yaştan sonra, hayatın gerçeklerini anlatmazsak, onlara büyük kötülük yapmış oluruz. Hayatın hep böyle güllük gülistanlık devam etmeyeceğini,

hatta hayatın büyük bölümünün dikenli tellerle çevrili olduğunu anlatmak, göstermek zorundayız.

Eskiden zenginler, çocuklarını başka iş yerlerinde, bir müddet çalıştırır; çalışma hayatını, para kazanmayı, paranın kıymetini öğrendikten belli bir olgunluğa geldikten sonra kendi işine alırlardı. Çünkü, babanın kendi oğluna faydalı olması zordur.

Hayatın gerçeklerini verebilmenin yolları tartışılabilir. Fakat, burada önemli olan hangi usulle anlatılacaksa anlatılsın, gençlere hayatın zorluklarını da sunabilmek. Bunlara hazırlıklı olmalarını sağlamak. Teorikten ziyade, yaşayarak bunları öğretmek. Daha hayatın başlarında mücadeleyi, engelleri aşmayı öğrenen genç, bütün hayatı boyunca, hem kendine hem ailesine hem topluma faydalı olur.

Bu yapılmazsa, onlar serseri mayın gibi nerede ne yapacağı belli olmayan potansiyel bir tehlike halinde toplumda yerini alırlar. Herkes, canı gibi sevdiği evladının böyle olmasını arzu etmez herhalde?!

HİKMETLER · 14 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1984

Ağlamasının sebebi!

Adamın biri bir dostunun yanına gelip kapısını çaldı. Dostu 'Seni gelmeye zorlayan nedir?' diye sorunca kişi şöyle dedi: “Benim boynumda dörtyüz dirhem borç vardır!” Bunun üzerine ev sahibi dörtyüz dirhemi tartıp adama teslim etti.

Dostu gittikten sonra adam ağlamaya başladı. Hanımı '”Madem ki para vermek sana zor geliyor, neden verdin?” diye sorunca şu cevabı verdi: “Ben bu dostumun halini sormadığımdan, onu gelip benden para istemeye mecbur ettiğimden ötürü ağlıyorum!”

Muhammed bin Ubbad el-Muhallebî şöyle anlatıyor: Babam, Halife Me'mun'un huzuruna gittiğinde Me'mun babama yüz bin dirhem hediye verdi. Babam onun yanından kalkıp o parayı sadaka olarak dağıttı. Bu haber Me'mun'un kulağına gittiği zaman babamı huzuruna çağırdı ve bu hususta babamı kınadı. Babam ona şöyle dedi: “Mevcut olanı vermemek, Allah hakkında su-i zan etmek demektir” Bunun üzerine Me'mun kendisine yüz bin dirhem daha verdi.

Bir bedevi Hz. Talha'ya geldi ve merhametini çekecek şekilde kendisine yalvardı. Bunun üzerine Hz. Talha şöyle dedi: “Senden önce hiç kimse bana bu şekilde yalvarmış değildir. Benim bir arazim vardır. Hz. Osman bana 300.000 dirhem verdiği halde yine vermemiştim. İstersen o arazi senin olsun. Dilersen onu Osman'a satıp parasını sana vereyim!” Adam “Parasını istiyorum!” dedi. Bunun üzerine Talha, arazisini Hz. Osman'a sattı ve parayı adama verdi.

Zekeriyya aleyhisselam İblis'i gerçek şeklinde gördü. Ona dedi ki: “Ey İblis! Sence insanların en sevimlisi ve en sevimsizi kimdir?”

İblis şöyle dedi: “İnsanların bence en sevimlisi cimri müslümanlardır ve insanların bence en sevimsizi cömert fâsıktır. Çünkü cimrinin cimriliği benim vazifemi görmüştür. Cömert fâsık ise, korkarım ki Allah onu cömertliği ânında kabul eder!”

HİKMETLER · 15 TEMMUZ 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1983

Cömertlik peygamber ahlâkı

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Kişinin malı yok ise bu durumda kul için en uygun hareket, kanaat etmek ve az hırslı olmaktır. Eğer mal varsa bu takdirde kulun en uygun hali, başkasını nefsine tercih etmek, cömertlik ve iyilik yapmak ve cimrilikten uzaklaşmaktır. Çünkü cömertlik, peygamberlerin ahlâkındandır. Cömertlik kurtuluş esaslarından biridir. Hz. Ali şöyle buyurdu: “Dünya sana yöneldiği zaman ondan infak et, dağıt! Çünkü o, infak etmekle yok olmaz. Dünya senden uzaklaştığı zaman ondan infak et! Çünkü o senin elinde kalmaz” Bir kişi, Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hasan'a ihtiyacını bildiren bir kâğıt uzattı. Hz. Hasan kâğıdı okumadan önce ona “Senin ihtiyacın görülmüştür!” dedi. Bunun üzerine Hz. Hasan'a denildi ki: “Ey Resûlullah'ın torunu! Keşke onun kâğıdına baksaydın! Sonra kâğıttaki miktara göre cevap verseydin!” Hz. Hasan şöyle dedi: “Onun huzurumdaki duruşunun zilletinden dolayı kâğıdı okuyuncaya kadar bekletirsem Allahü teâlâ benden sual sorar" Bedevilere 'Sizin efendiniz kim?' diye soruldu. Cevap olarak 'Kim bizim küfretmemize katlanır, istediğimizde verir, câhilimize göz yumarsa odur' dediler Hz. Câbir Resulullah Efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Cebrâil, Allahü teâlânın şöyle dediğini söyledi: Muhakkak bu din

öyle bir dindir ki ondan razı oldum. O dini ancak cömertlik ve güzel ahlâk ıslah eder. Bu bakımdan siz bu iki hasletle gücünüz yettiği kadar o dine ikramda bulunun, dini güzelleştirin." "Allah cömerttir, cömerdi sever. Güzel ahlâkı sever. Düşük ahlâktan nefret eder." "Allahü teâlâ birçok kullarına, kulların faydası için servet ihsan eder. Bu bakımdan kim cimrilik yapar, o faydaları kullara göstermezse Allahü teâlâ serveti ondan alır, başkasına devreder!"

HİKMETLER · 16 TEMMUZ 2010 CUMA · KAYIT 1985

Cennete götürecek amel!

Süfyan bin Uyeyne'ye "Cömertlik nedir?" diye soruldu. Cevap olarak şöyle buyurdui: "Arkadaşlara iyilik yapmak ve mal ile cömertlik etmek demektir'". Dedi ki: "Benim babama elli bin dirhem miras kaldı. Onu keseler halinde arkadaşlarına gönderdi ve dedi ki: Ben Allahü teâlâdan arkadaşlarım için namazımda cennet istiyordum. O halde nasıl olur da kendilerine cennet istediğim kimselere karşı cimrilik yapabilirim"

Mikdam bin Şureyh babasından, o da babasından rivayet ederek şöyle diyor: "Hz. Peygambere "Beni cennete götürecek bir amele muttali kıl!" deyince, cevap olarak "Muhakkak ki yemek yedirmek, selâmı yaymak ve güzel konuşmak mağfireti gerektiren hasletlerdendir'"buyurdu.

Ebu Sâid el-Hudrî Resulullahın şöyle buyurduğunu rivayet eder:

"Allah iyilik için mahlukatından bir grubu hazırlayıp yaratmıştır. Onlara iyiliği ve iyilik yapmayı sevdirmiştir. İyiliği arayanları onlara yöneltmiş, vermeyi onlara kolaylaştırmıştır. Tıpkı kurak bir memlekete yağmur gönder mek sûretiyle o memleketi ve o memleketin halkını dirilttiği gibi.."

"Her iyilik sadakadır. Kişinin, kendi nefsine, aile fertlerine infak ettiği herşey kişi için sadaka sayılır. Kişinin, kendisiyle şerefini koruduğu şey, kişi için sadakadır. Kişinin infak ettiği nafakanın yerini doldurmak Allah'a düşer."

"Her iyilik sadakadır. Hayra delâlet eden, sebep olan hayır yapan gibidir. Allahü teâlâ, mahzun ve sıkıntıda olan kimsenin yardımına koşmayı sever."

"Zengine veya fakire yaptığın her iyilik sadakadır."

Hazreti Cabir der ki, Resulullah, Kays bin Sa'd bin Ubade kumandasında bir birlik gönderdi. Bunlar cihad ettiler. Kays onlara dokuz tane binilen deve kesti. Onlar Medine'ye gelince bu hâdiseyi Hz. Peygambere naklettiler. Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu: “Muhakkak ki cömertlik o ailenin ahlâkındandır”

Rivayet ediliyor ki, Allahü teâlâ Hz. Musa'ya vahiy göndererek, “Sâmirî'yi öldürme! Çünkü o cömerttir!” buyurdu.

HİKMETLER · 17 TEMMUZ 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1986

İmam-ı a’azamın cömertliği

Tâbiînden, İslâm âleminde Eshâb-ı kirâmdan sonra yetişen evliyânın ve âlimlerin en büyüklerinden İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe hazretleri ticâret yapardı. Onun kanâatkârlığı, cömertliği, emânete riâyeti ve takvâsı ticâret muâmelelerinde de dâimâ kendini göstermiştir. Tâcirler ona hayret ederler ve ticârette onu Ebû Bekir'e benzetirlerdi.

Ticâreti, ortakları ile beraber yapar, her yıl kazancının dört bin dirhemden fazlasını fakirlere dağıtır, âlimlerin, muhaddislerin, talebelerinin bütün ihtiyaçlarını karşılar, ayrıca onlara para dağıtarak, tevâzu ile; "Bunları ihtiyâcınız olan yere sarf edin ve Allah'a hamdedin. Çünkü verdiğim bu mal hakîkatte benim değildir, sizin nasîbiniz olarak Allahü teâlânın ihsân ve kereminden benim elimden size gönderdiğidir." buyururdu.

Böylece ilim ehlini, maddî bakımdan başkalarına minnettâr bırakmaz, rahat çalışmalarını temin ederdi. Kendi evine de bol harcar, evine harcettiği kadar da fakirlere sadaka verirdi. Zenginlere de hediyeler verirdi. Her Cumâ günü anasının, babasının rûhu için fakirlere ayrıca yirmi altın dağıtırdı. Meclisine devam edenlerden birinin elbisesini çok eski gördü. İnsanlar dağılıncaya kadar oturmasını söyledi. Kalabalık dağılınca; "Şu seccâdenin altındakileri al, kendine güzel bir elbise yaptır." buyurdu. Orada bin akçe vardı.

Ebû İshâk Kâzerûnî hazretleri cömert, kerem sâhibi ve çok misâfirperverdi. Maddî yönden zayıf olduğunu bilen babası ona; "Sen fakirsin, gelen misâfirleri ağırlama gücüne sâhip değilsin, sonra bu işte acz içine düşmeyesin." deyince, Kâzerûnî hazretleri cevap vermedi. Derken Ramazân-ı şerîf ayında bir misâfir

topluluk geldi. Kâzerûnî'nin evinde bir şey yoktu. Akşam yaklaşmıştı. O anda biri içeri girdi. Ekmek, muz ve incir bulunan büyük bir çantayı bırakıp: "Bunu dervişlere ve misâfirlere ikrâm et." dedi. Bu hâli gören babası oğluna dönerek; "Gücün yettiği kadar insanlara hizmet et. Zîrâ Hak teâlâ seni yalnız bırakmayacaktır." dedi.

HİKMETLER · 18 TEMMUZ 2010 PAZAR · KAYIT 1987

“Cömertlik Cennete biten ağaçtır”

Evliyânın büyüklerinden Leys bin Sa'd çok cömert olup, malı çok fazla idi. Senelik geliri 80.000 dinardı. Bunların hepsini Allah rızâsı için fakirlere dağıtır, elinde bir şey kalmazdı. Bunun için kendisine hiç zekât farz olmadı. Her gün fakirlere 360 altın sadaka vermeden kimse ile konuşmazdı ve buyururdu ki: "Benden bir sadaka veya hediye kabûl eden kimsenin bende olan hakkı, benim onda olan hakkımdan daha büyüktür. Çünkü o, benden, benim için Allahü teâlâya yakınlık vesîlesi olan bir şeyi kabûl etmiştir."

Bir gün hasta olan bir kimseyi ziyârete gitti. Onu ağlıyor görünce, "Ey Abdullah, neden ağlıyorsun?" diye sordu. O, "Bin dînar borcum var!" dedi. İmâm-ı Leys hizmetçisine o kadar parayı getirtti ve borcunu ödedi.

Yine bir gün kadının biri İmâm-ı Leys'e gelerek kocasının hasta olduğunu ve evlerinde hiç bal bulunmadığını söyledi ve elindeki küçük kaba bal doldurmasını istedi. İmâm-ı Leys, kendine 6,5 kg. Büyüklüğünde bir kap dolusu bal verilmesini emretti. Yanındakiler; "Kadının istediği bir şişe baldır" deyince, İmâm-ı Leys: "Kadıncağız kendi hâlince istedi, biz de ona kendi hâlimizce yardım ettik" diye cevap verdi.

İmâm-ı Leys'in oğlu Şuayb şöyle anlatıyor: "Bir keresinde babamla birlikte hacca gitmiştik. Medîne'ye gidince, Mâlik bin Enes, kendisine bir tabak yaş hurma gönderdi. Babam da, tabağa bin dinar altın koyup geri gönderdi."

Büyük velîlerden Yahyâ bin Muâz-ı Râzî buyurdu ki: “Herkesin kalbinde, cömertlere karşı muhabbet, cimrilere karşı nefret vardır.”

Hazret-i Hüseyin'in oğlu olan İmâm-ı Zeynelâbidîn buyurdu ki: "Hakîkî cömert; Allahü teâlâya itâat eden, kulların haklarını gözeten, yaptığı iyiliği Allah için yapıp, karşılığında insanlardan teşekkür beklemeyendir."

Hadis-i şerifte buyuruldu: "Cömertlik bir ağaçtır, cennette biter. Bu bakımdan cennete ancak cömert olan bir kimse girer. Cimrilik bir ağaçtır, ateşte biter. Bu bakımdan ateşe ancak cimri bir kimse girer."

HİKMETLER · 19 TEMMUZ 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1988

Dinde cömertlik nidir?

Hibban bin Hilâl arkadaşlarıyla beraber otururken bir kimse onun yanında durakladı, "Acaba içinizde kendisinden bir sual soracağım kimse var mı?" diye sordu. Oradakiler, Hibbanin. Hilâl'e işaret ettiler. Bunun üzerine kadın şöyle sordu:

-Sizce cömertlik nedir?

-Vermek ve arkadaşını nefsine tercih etmektir.

-Bu, dünyadaki cömertliktir. Acaba dindeki cömertlik nedir?

-Bizim zoraki bir şekilde değil, nefislerimizin isteğiyle Allah'a ibâdet etmemizdir.

-Siz bu ibâdetten dolayı Allah'tan bir ücret talep ediyor musunuz?

-Evet!

-Neden?

-Çünkü Allah bize bir haseneye karşı on hasene vereceğini va'detmiştir de ondan...

-Hayret! Siz bir verip de on aldığınız zaman acaba Allah'a karşı ne ile cömertlik yapmış oluyorsunuz?

-Allah sana rahmet eylesin! Senin nezdinde cömertlik nedir?

-Bence cömertlik, Allah'a ibâdetle lezzetlenerek, nimetlenerek, isteyerek ibâdet etmeniz ve bunun karşılığında bir ücret talep etmemenizdir ki mevlânız size dilediğini tatbik etsin. Allah'tan utanmaz mısınız ki Allahü teâlâ kalbinize muttali

olup kalbinizden ibâdete karşı ne talep ettiğinizi bilir! Böyle bir istek dünyada bile çirkindir.

Hikmet ehli zatlardan biri de şöyle demiştir: 'Siz cömertliğin sadece dinar ve dirhemle olduğunu mu sanıyorsunuz?' Dinleyenler 'Ya cömertlik neyle olur?' dediler. O kimse 'Bence cömertlik, kalbi Allah'a vermektir' dedi.

Buyuruldu ki: Din hususundaki cömertlik, nefsinle cömertlik yapmandır. Onu Allah için helâk etmendir. Kalbini ve gönlünü Allah'a vermeye, kanını Allah için dökmeye, çekinmeksizin seve seve razı olmandır. Aynı zamanda bundan bir sevab, beklememendir.

Cömertliği ile dillere destan olan, Hâtim-i Tâî'ye dediler ki:

- Cömertlikte çok ileri gidiyorsun, bu yaptığın isrâf olmuyor mu?

Onlara şöyle cevap verdi:

- Ne kadar çok olursa olsun, Allah için verilen isrâf olmaz.

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1990

Yönetici hesap yerine eli bağlı getirilecek!

Günümüzde insanların en acımasız olduğu konu makam mevki konusu. Burada vefa, merhmet yoktur, hatır - gönül yoktur. Bir makama gelebilmek için kişi, kırk yıllık dostunu, arkadaşını bir anda, silip feda edebiliyor. Çok kimse bu arzusunu “Hizmet etme” kılıfı içinde sunuyor.

Halbuki esas maksat –istisnalar hariç- hizmet değil, üç beş gün de olsa hükmederek, nefsleri tatmin etmektir. Bazılarının da gayesinin köşeyi dönmek.

En mesuliyetli iş, emirliktir, yöneticiliktir. Çünkü yönetici her an bilerek veya bilmeyerek kul hakkıyla karşı karşıyadır. Bir Müslüman için dünyada kul hakkı kadar ağır yük yoktur.

Bunu bilen eski âlimler, arifler çocuklarına vasiyetlerinde, “Oğlum, sakın yönetici olma! Hakkıyla idarecilik yapmak çok zordur. Dünyada da, ahirette de işin güç olur!” derlermiş.

Gönül ehli Allah dostları, kul hakkından, makamın hakkını verememekten korktukları için idarecilikten hep uzak kalmışlar. Meselâ, İmam-ı a'zam hazretleri hak geçer korkusuyla yüksek mahkeme başkanlığını kabul etmediği için dövülürken şehit edildi.

Çünkü onlar; "On kişiye idarecilik eden kimse, kıyamette, elleri bağlı olarak getirilir. Adil ise kurtulur, değilse zulmü yüzünden helâk olur!" hadis-i şerifini bilen, kul hakkından korkan kimselerdi.

Bu hadis-i şerifler, idareciliğin çok mesuliyetli bir iş olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan yönetici olmak hevesiyle yanıp tutuşmak, akıllı bir insanın yapacağı iş değildir. Fakat, istemediği hâlde, bir kimseye bir vazife verilirse, hakkıyla bunu yapabileceğine inanıyorsa, hizmet için o vazifeyi alması gerekir ki, o ayrı...

Yöneticiliğin bu mesuliyetlerini iyi bilen bir İslam büyüğü bakınız oğluna nasıl tavsiyelerde bulunuyor:

"Yavrum; sakın idareciliğe talip olma! Fakat sana bir makam teklif edilirse, onu kabul etmemezlik de etme, tevâzu ile kabul et, ihlasla hizmet et! Ama, koltuğa yapışıp kalma! O makamı terketmen gerektiğinde vakarınla, vicdanî huzur ile terk et!"

"Yavrum; bir mekânın şerefi içindekinden ötürüdür. Sen, sen ol, sakın bulunduğun makamdan kendine bir şeref payı çıkarma; bilâkis sen o makama şeref kazandır!"

"Yavrum; dünyanın, en tatlı ve de nefsin en çok hoşuna giden işi, yönetici olmaktır. Kalbden çıkacak en son kötü huy da baş olma hırsıdır. Sen sakın bu aldatıcı görünüşe kapılma! Hasbelkader idareci olduğunda zor yolu seç ve maiyetindekilerin hizmetkârı ol! Çünkü, peygamberimiz, "İnsanların en hayırlısı kavmine hizmet edendir." buyurmuştur."

"Evlâdım; mahkeme kadıya mülk olmaz. Bir makama getirildiğinde hemen ertesi günü alınacakmışsın gibi her zaman hazır ol; ama hep o makamda kalacakmışsın gibi de itaat ve heyecanla işini yapmaya gayret et!"

"Yavrum; affedici ol! Haklarını helâl etmesini bil! Sen başkalarının ayıplarını örtersen ümit edilir ki, ahirette de senin ayıpların örtüle! Haksız olarak kimseyi üzme, kimsenin kalbini kırma!"

"Cömertlikte güneş gibi, tevâzuda su gibi, tahammülde de toprak gibi ol! Maiyetindekilerin cefasına, sıkıntısına katlan!"

“Evlâdım; çok kimse idareciliği sadece yetki kullanma, emir verme zanneder. İdarecilik yetki ve sorumluluğu orantılı kullanma sanatıdır.”

“Yavrum; her türlü gayretine rağmen, biri hizmetine mâni oluyorsa, onu uzaklaştır! Unutma ki, kangren olmuş bir uzuv merhamet, korku vb. sebeplerden ötürü zamanında kesilip atılmazsa, bütün vücut ölüme terkedilmiş olur.”

“Evlâdım; elemanın akıllı ve çalışkan ise, onu takdir et! Akıllı, fakat tembel ise, ikaz et! Çalışkan, fakat akılsız ise, ona dikkat et! Hem akılsız, hem de tembel ise, onu kendinden uzak et!”

“Evlâdım; münakaşa ve kavga edici olma! Münakaşanın galibi olmaz! Daima hakkı gözet ve doğruyu açıkça ifade etmekte cesur ol! Risk almasını bil; korkak olma! Gelişmeleri takip et; kendini yenilemeyi ihmal etme!”

“Oğlum; insanları yola getirmede sebeplere yapış, fakat aşırı ısrarcı olma! Hidayetin Allahtan olduğunu unutma! Bilgi ve görgü eksikliğini sakın müdürlük yetkilerini kullanarak gidermeye çalışma! Nifaktan, fitneden çok sakın! En büyük hizmet fitneye sebep olmamaktır.”

“Yavrum; niyetini sağlam tut! Her işinde kendine ben bunu niçin yapıyorum sorusunu sor; ahiretine bir faydası yoksa o işten vazgeç!”

HİKMETLER · 20 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1989

Cimriliği ve cimriyi sevmezlerdi

İslam büyükleri cimriliği ve cimriyi hiç sevmezlerdi. Çünkü cimrilik onların tabiatına, ahlakına aykırı bir şeydi; en meşhur özelliklerinden biri vermekti. Zaten dinimiz de cimriliği en kötü huylardan biri olarak bildirmiştir.

Ayeti kerimelerde cimriliğin kötülüğü şöyle bildirildi:

“Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (Tegâbün/16)

“Allah'ın fazlından kendilerine verdiği şeye cimrilik edenler, onu kendileri için hayırlı sanmasınlar. Aksine o kendileri için bir şerdir. Cimrilik ettikleri şeyler, kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır.” (Âli İmran/180)

“Bunlar öyle insanlardır ki cimrilik ederler ve insanlara da cimriliği tavsiye ederler ve Allah'ın kendilerine fazlından verdiği şeyleri saklarlar. (Biz de) o nankörlere hor ve rüsvay edici bir azap hazırladık.” (Nisâ/37)

İbni Abbas hazretleri der ki: Allahü teâlâ, Adn cennetini yarattığı zaman ona, süslen emrini verdi. O da süslendi. Sonra ona nehirlerini çıkar dedi. O da Selsebil, Kâfur ve Tesnîm çeşmelerini çıkardı. Bu çeşmelerden cennetlerde şurup, bal ve süt nehirleri aktı. Sonra cennete 'Tahtırevanların, zifaf odalarını, kürsülerini, süs eşyalarını, ziynetlerini ve elâ gözlü kadınlarını göster' dedi. Onları da gösterdi. Sonra cennete baktı ve dedi ki konuş! Bunun üzerine cennet şöyle konuştu: 'Ne mutlu bana girene!' Allahü teâlâ da ‘İzzetimle yemin ederim, sende cimri bir kimseyi durdurmayacağım!' dedi.

Hazreti Talha buyurdu ki: ”Muhakkak biz mallarımızla, cimrilerin elde ettiklerini elde ederiz. Fakat biz sabrı yükleniriz”

Muhammed bin Münkedir şöyle demiştir: Eskiden 'Allah bir kavme kötülük irade ettiği zaman, onların şerlilerini onların başına geçirir. Rızıklarını cimrilerinin eline verir' denirdi.

Ömer bin Abdülâziz'in kız kardeşi Ümmü'l-Benin şöyle demiştir: “Cimriye yazıklar olsun! Eğer cimrilik bir iç gömlek olsaydı ben onu giymezdim. Eğer bir yol olsaydı ben o yolda yürümezdim”

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1991

“Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?”

Hazreti Ömer, bir gece, kenar bir mahallede, sıkıntıda olan kimse var mı, diye kendini tanıtmadan dolaşırken, açlıktan perişan hâle düşmüş üç çocuklu dul bir kadın görür. Hemen geri döner, bir çuval unu sırtlayıp getirir kadına verir. Kadının, “Yazıklar olsun Ömer’e ki, bizim bu hâlimizi görmüyor!” demesi üzerine, “Sen durumu gidip kendisine bildirmezsen nasıl bilsin?” der. Bunun üzerine kadın, “Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?” diye cevap verir. Hz. Ömer, vah Ömer’in haline, deyip ağlayarak kadının yanından ayrılır.

İdarecilerin, yöneticilerin vebalden kurtulmak ve en azından zararını azaltmak için, idarecinin şu hususlara azamî olarak dikkat etmesi gerekir:

1- İdareci, adaletle hareket etmeli, fakat merhametli olmayı, affetmeyi de elden bırakmamalıdır. Hissî davranmamalı ve sabit fikirli olmamalıdır. Her iki tarafı da dinlemeden kesinlikle karar vermemelidir.

2- Kızmamalı; sabırlı, soğukkanlı olmalıdır. Sözünü dinletebilmesi için, karşısındakini de dinlemesini bilmelidir. Personelle lâubalî olmamalı, ciddî ve mert olmalıdır. Yapamayacağını vadetmemeli, vadettiğini de mutlaka yerine getirmelidir. Özür dileyenin özrünü makul ve münasipse kabul etmelidir. Kendisini diliyle ve hâliyle sevdirmesini bilmelidir. Kendini sevdirenin yaptıramayacağı iş yoktur.

3- Kendisini üstün görmemeli, kibir ve gururdan uzak olmalıdır. Yanına gelen kim ve yaptığı iş ne olursa olsun ona saygılı davranmalıdır. Başarılarını Allahü teâlâdan; hezimetleri, başarısızlıkları da hatalarından, günahlarından bilmelidir.

4- Kısa ve net konuşmalı, sözleri başka manaya çekilmeyecek açıklıkta olmalı ve işi hiçbir zaman sürüncemede bırakmamalıdır. Verdiği işin neticesini istemeli, müessesesine sahip çıkmalıdır. Ekmek yediği kapıya nankörlük etmemeli, yoğun iş altında boğulmamalı, kendisine düşünecek zaman ayırmalıdır. İşine hâkim olmalı; iş onu değil, o işi yönlendirmelidir.

5- Hüsnüzan etmeli, elemanı hakkında hep iyi şeyler düşünmeli; ama şeytan ve nefsi de unutmamalıdır. İnsan her zaman bunların tuzağına düşebilir. Suizan etmemeli, kimseyi kötü bilmemeli, ama insanın her an hata yapabileceğini de unutmamalıdır. Hıyanete meydan vermemeli, haini affetmemelidir. Yerli yersiz merhamet maraz doğurur. Kangren olmuş uzuv koparılıp atılmazsa, bütün bedeni götürür. Sorulan her soruya, kendinin ve karşısındakinin sonunu, ahiretini düşünerek cevap vermelidir.

6- Müesessede bir eleman herhangi bir kusur işlerse, bu kusurdan doğan vebale, başındaki idareci de ortaktır. Bunun için her faaliyetten mutlaka haberdar olmalıdır. “Ben bilmiyordum, görmedim” demek, insanı vebalden kurtarmaz. Bilmiyorsan, göremiyorsan niçin idareci oldun, derler adama...

7- İdareci, maiyetindekilerden doğrudan sorumludur. İdareci olan kimsenin odasına, işi olan çekinmeden girebilmelidir. Eleman, ceketini korkudan değil, muhabbetinden iliklemelidir. Böyle durumlarda insanın idareci olması da şart değildir. Zira bir kimse, herhangi bir arkadaşının yanına, herhangi bir iş için rahat

gidemiyorsa, o kimsenin sonundan korkulur. İdareci şunu unutmamalı: Bütün idareciler bir eli boynunda bağlı olarak hesap gününe gelecekler. Hesap temiz çıkarsa, eli çözülüp cennete; kötü çıkarsa, öteki eli de bağlanıp, doğru cehenneme götürülecektir.

8- Güler yüzlü ve tatlı dilli olmalıdır. Kindar olmamalıdır. Bunları kendine prensip edinen kimsenin hâli değişir, kimsenin ayıplarını artık görmez olur; kötü niyeti acıma duygusuna, şefkate dönüşür. Hep iyilik yapmak duyguları hâsıl olur. Böylece çalışanlar arasında düşmanlıklar tamamen ortadan kalkıp, herkes birbirini sevmeye başlar.

Hadis-i şerifte şöyle buyuruldu: "En kıymetli iki şey vardır, ondan daha kıymetlisi yoktur. Bunlardan birincisi Allahü teâlâya iman, diğeri de Onun kullarına faydalı olmak, insanları sevindirmektir. En kötü olan iki şeyden de birincisi, imansızlık; diğeri ise Onun kullarına zulmetmektir; onları üzmek, kalblerini kırmaktır."

İdareci maiyetindekilere zulmediyorsa, çalıştığı müesseseye zarar veriyorsa, bu kimse iflah olmaz; hem bu dünyada hem de âhirette bunun cezasını çok feci şekilde mutlaka görür...

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1992

"Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?"

Hazreti Ömer, bir gece, kenar bir mahallede, sıkıntıda olan kimse var mı, diye kendini tanıtmadan dolaşırken, açlıktan perişan hâle düşmüş üç çocuklu dul bir kadın görür. Hemen geri döner, bir çuval unu sırtlayıp getirir kadına verir. Kadının, "Yazıklar olsun Ömer'e ki, bizim bu hâlimizi görmüyor!" demesi üzerine, "Sen durumu gidip kendisine bildirmezsen nasıl bilsin?" der. Bunun üzerine kadın, "Madem bilmiyecekti, niçin halife oldu?" diye cevap verir. Hz. Ömer, vah Ömer'in haline, deyip ağlayarak kadının yanından ayrılır.

İdarecilerin, yöneticilerin vebalden kurtulmak ve en azından zararını azaltmak için, idarecinin şu hususlara azamî olarak dikkat etmesi gerekir:

1- İdareci, adaletle hareket etmeli, fakat merhametli olmayı, affetmeyi de elden bırakmamalıdır. Hissî davranmamalı ve sabit fikirli olmamalıdır. Her iki tarafı da dinlemeden kesinlikle karar vermemelidir.

2- Kızmamalı; sabırlı, soğukkanlı olmalıdır. Sözünü dinletebilmesi için, karşısındakini de dinlemesini bilmelidir. Personelle lâubalî olmamalı, ciddî ve mert olmalıdır. Yapamayacağını vadetmemeli, vadettiğini de mutlaka yerine getirmelidir. Özür dileyenin özrünü makul ve münasipse kabul etmelidir. Kendisini diliyle ve hâliyle sevdirmesini bilmelidir. Kendini sevdirenin yaptıramayacağı iş yoktur.

3- Kendisini üstün görmemeli, kibir ve gururdan uzak olmalıdır. Yanına gelen kim ve yaptığı iş ne olursa olsun ona saygılı davranmalıdır. Başarılarını Allahü teâlâdan; hezimetleri, başarısızlıkları da hatalarından, günahlarından bilmelidir.

4- Kısa ve net konuşmalı, sözleri başka manaya çekilmeyecek açıklıkta olmalı ve işi hiçbir zaman sürüncemede bırakmamalıdır. Verdiği işin neticesini istemeli, müessesesine sahip çıkmalıdır. Ekmek yediği kapıya nankörlük etmemeli, yoğun iş altında boğulmamalı, kendisine düşünecek zaman ayırmalıdır. İşine hâkim olmalı; iş onu değil, o işi yönlendirmelidir.

5- Hüsnüzan etmeli, elemanı hakkında hep iyi şeyler düşünmeli; ama şeytan ve nefsi de unutmamalıdır. İnsan her zaman bunların tuzağına düşebilir. Suizan etmemeli, kimseyi kötü bilmemeli, ama insanın her an hata yapabileceğini de unutmamalıdır. Hıyanete meydan vermemeli, haini affetmemelidir. Yerli yersiz merhamet maraz doğurur. Kangren olmuş uzuv koparılıp atılmazsa, bütün bedeni götürür. Sorulan her soruya, kendinin ve karşısındakinin sonunu, ahiretini düşünerek cevap vermelidir.

6- Müesessede bir eleman herhangi bir kusur işlerse, bu kusurdan doğan vebale, başındaki idareci de ortaktır. Bunun için her faaliyetten mutlaka haberdar olmalıdır. “Ben bilmiyordum, görmedim” demek, insanı vebalden kurtarmaz. Bilmiyorsan, göremiyorsan niçin idareci oldun, derler adama...

7- İdareci, maiyetindekilerden doğrudan sorumludur. İdareci olan kimsenin odasına, işi olan çekinmeden girebilmelidir. Eleman, ceketini korkudan değil, muhabbetinden iliklemelidir. Böyle durumlarda insanın idareci olması da şart değildir. Zira bir kimse, herhangi bir arkadaşının yanına, herhangi bir iş için rahat gidemiyorsa, o kimsenin sonundan korkulur. İdareci şunu unutmamalı: Bütün idareciler bir eli boynunda bağlı olarak hesap gününe gelecekler. Hesap temiz

çıkarsa, eli çözülüp cennete; kötü çıkarsa, öteki eli de bağlanıp, doğru cehenneme götürülecektir.

8- Güler yüzlü ve tatlı dilli olmalıdır. Kindar olmamalıdır. Bunları kendine prensip edinen kimsenin hâli değişir, kimsenin ayıplarını artık görmez olur; kötü niyeti acıma duygusuna, şefkate dönüşür. Hep iyilik yapmak duyguları hâsıl olur. Böylece çalışanlar arasında düşmanlıklar tamamen ortadan kalkıp, herkes birbirini sevmeye başlar.

Hadis-i şerifte şöyle buyuruldu: “En kıymetli iki şey vardır, ondan daha kıymetlisi yoktur. Bunlardan birincisi Allahü teâlâya iman, diğeri de Onun kullarına faydalı olmak, insanları sevindirmektir. En kötü olan iki şeyden de birincisi, imansızlık; diğeri ise Onun kullarına zulmetmektir; onları üzmek, kalblerini kırmaktır.”

İdareci maiyetindekilere zulmediyorsa, çalıştığı müesseseye zarar veriyorsa, bu kimse iflah olmaz; hem bu dünyada hem de âhirette bunun cezasını çok feci şekilde mutlaka görür...

HİKMETLER · 22 TEMMUZ 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1993

“Cimrilikten sana sığınıyorum!”

Evliyânın büyüklerinden Ebû Ali Cürcânî hazretleri cimrilik anlamına gelen "buhl" kelimesinin harflerini ayrı ayrı tahlil ederek şöyle buyurdular: "Buhl'un be'si belâya, hâ'sı hüsrana, lâm'ı da levm yâni kınama ve kötülüğe delâlet eder. Nitekim cimri insan, nefsiyle belâda, çalışma ve gayretiyle hüsranda, cimriliği, kimseye faydasızlığı îtibârıyla kötülenme ve kınanmadadır."

Hasan-ı Basrî hazretleri eline para geçer geçmez fakirlere dağıtırdı. Cimriliğin kötülüğünden bahsederdi. Cimri kimselerden birisinin vefâtı sırasında yanında bulundu ve ona; "O para ve malları sana teşekkür etmeyeceklere bıraktın, şimdi özrünü kabul etmeyecek olan Allahü teâlâya gidiyorsun." buyurdu.

Resulullah Efendimiz buyurdu ki: “Zulümden kaçının! Çünkü zulüm, kıyamet gününde birçok karanlıklara sebep olur. Fâhiş konuşmaktan sakının! Çünkü Allahü teâlâ fâhiş konuşanı da, fâhişlik yapmayı kabul edeni de sevmez!

Cimrilikten sakının! Çünkü sizden öncekileri cimrilik helâk etmiştir. Cimrilik onlara yalan söylemeyi emretmiş, yalan söylemişler! Onlara zulmetmeyi emretmiş, zulmetmişler. Onlara sılayı rahmi kesmeyi emretmiş, sılayı rahmi kesmişlerdir."

Efendimiz, "Ey Allahım! Ben cimrilikten sana sığınıyorum. Korkaklıktan sana sığınıyorum. Bunama derecesine gelen yaşlılıktan sana sığınıyorum."diye dua etmiştir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cimrilikten kaçının! Çünkü sizden önce gelen ümmetleri helâk eden cimriliktir. Cimrilik onları, birbirlerinin kanını akıtmaya, birbirlerinin namus ve malını helâl saymaya zorladı."

"Cimrilikten kaçının! Çünkü cimrilik sizden öncekileri çağırıp, birbirine kırdırıp kanlarını akıttı! Onları çağırdı. Bu bakımdan birbirlerinin haram olan haklarını helâl saydılar. Yine onları çağırdı. Aralarındaki rahmi (akrabalığı) kestiler."

"Cennete cimri, hilebaz, hain ve kötü ahlâklı kimse, kötülüğünün karşılığını görmedikçe girmez."

HİKMETLER · 23 TEMMUZ 2010 CUMA · KAYIT 1994

"O'nun hayırlı olması nerede!"

İmam-ı a'zam Ebu Hanife buyurdu ki: "Ben cimri bir kimseyi bir türlü âdil telâkki edemiyorum. Çünkü cimrilik onu fazlasıyla almaya zorlar ve o da alır. Bu bakımdan böyle olan bir kimse, emanet hususunda, emin sayılmaz"

Hazreti Ka'b şöyle der: "Her sabah iki melek şöyle bağırırlar: Ey Allahım! Senin yolunda harcamayalım malını telef et! Yolunda harcayanın harcadıklarının yerini hemen doldur!"

Abdülmelik bin Karîb el-Esmaî buyurdu ki: Bir kişiyi anlatırken bir bedevi şöyle diyordu: "Filan adam gözümde küçüldü. Çünkü dünya onun gözünde büyümüştür. O adam ihtiyaç sahibini gördüğü zaman sanki kendisine geleni ölüm meleği gibi görür"

Hazreti Ali şöyle demiştir: “Allah'a yemin ederim! Kerim bir kimse hiçbir zaman hakkını son noktasına kadar almış değildir”

Bir kadın Resulullahın yanında “Oruç tutar, namaz kılar, ancak onda cimrilik vardır' diye övüldü. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: “O vakit onun hayırlı olması nerede!”

Bişri Hafi şöyle buyurmuştur: “Cimriye bakmak kalbi katılaştırır. Cimrilerle karşılaşmak, mü'minlerin kalbine üzüntü verir. Fâsık dahi olsalar, cömertler için sevgiden başka birşey yoktur. Cimriler, sâlih dahi olsalar onlar için de buğzdan başka birşey yoktur”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki.

“Muhakkak Allahü teâlâ üç sınıftan nefret eder: Zina eden ihtiyar, iyiliğini başa kakan cimri, mütekebbir olan çoluk çocuk sahibi.”

“Kişide bulunan en şerli, kötü hasletler, obur bir cimrilik, şiddetli bir korkaklıktır.”

Resulullah Efendimiz zamanında biri öldürüldü. Bir kadın onun için ağlarken, “ Ey şehid!” diye bağırdı. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle dedi: “Onun şehid olduğunu nereden biliyorsun? O, kendisini ilgilendirmeyen konularda konuşur veya önemsiz birşeyi vermekte cimrilik yapardı!”

HİKMETLER · 24 TEMMUZ 2010 CUMARTESİ · KAYIT 1995

“Verdiğim o şey ateştir!”

Hadis âlimi imam-ı A'meş'in bir komşusu vardı. Bu komşusu daima imamı evine davet ediyor kendisine bir parça ekmek ile tuz yemeyi teklif ediyordu. O da gitmiyordu. Birgün yine aynı teklifi yaptı. O gün de A'meş'in açlığına denk geldi ve haydi gidelim dedi. A'meş adamın evine gitti. Adam hazreti A'meş'e ekmek ile tuz ikram etti. O esnada bir dilenci geldi. Ev sahibi dilenciye “Allah versin” dedi. Buna rağmen dilenci tekrar istedi. Ev sahibi tekrar “Allah versin” dedi. Dilenci üçüncü defa isteyince “Git! Aksi takdirde Allah'a yemin ederim sopa ile gelirim” dedi.

Bunun üzerine, hazreti A'meş dilenciyi çağırdı adamın cimriliğini anlatmak için, 'Git! Allah'a yemin ederim, ben bu adamdan daha fazla sözünü tutan bir

kimseyi görmedim. O, uzun bir zamandan beri beni bir parça tuz ekmek yemeye davet ediyordu. Allah'a yemin ederim ondan başkasını bana ikram etmedi!'" diye ikazda bulundu.

Cübeyr bin Mûtim şöyle anlatıyor: Biz Resulullah ile beraber Hayber'den dönüyorduk. O esnada bedeviler gelip Hz. Peygamber'den ısrarla birşeyler istediler. Öyle ki Hz. Peygamberi bir ağaca sığınmaya mecbur ettiler. Hz. Peygamber'in abası ağaca takılıp omuzundan yere düştü. Bunun üzerine Hz. Peygamber durakladı ve şöyle dedi: "Benim abamı veriniz! Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim, eğer şu tümsekler kadar malım olsaydı, muhakkak sizin aranızda taksim ederdim. Beni ne cimri, ne yalancı, ne de korkak olarak göremezsiniz"

Ebu Said el-Hudrî rivayet eder: İki kişi Resulullahın huzuruna girdiler. Hz. Peygambe'den bir deve parası istediler. Hz. Peygamber onlara iki dinar verdi. Onlar Hz. Peygamber'in huzurundan çıkarken Hz. Ömer onlarla karşılaştı. Onlar Hz. Peygamber'i övdüler ve teşekkürlerini bildirdiler. Hz. Ömer içeri girdi, onların dediklerini Hz. Peygambere nakletti. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Filan adama on ile yüz arasında verdiğim halde böyle söylemedi. Biriniz benden istiyor, istediğini alıp kucağında saklayarak gidiyor. Oysa o ateştir."

Hz. Ömer, "O halde ateş olan bir şeyi neden onlara veriyorsun?" diye sordu.

"Onlar benden ısrarla istiyor. Allahü teâlâ da cimriliği bana yasaklamıştır. Bu yüzden veriyorum!" buyurdu.

HİKMETLER · 25 TEMMUZ 2010 PAZAR · KAYIT 1996

Cimriden reis olmaz!

Hz. Peygamber bir gün Benî Lihyan heyetine sordu:

- Ey Benî Lihyan! Sizin başınız kimdir?

- Bizim başımız Cedd bin Kays'tır.

-Onu neden reis kabul ettiniz?

-O malca hepimizden zengindir. Fakat biz buna rağmen onda cimrilik görüyoruz.

-Acaba cimrilikten daha korkunç bir hastalık var mıdır? O sizin başınız olamaz!

-O halde ey Allah'ın Resûlü, bizim başımız kimdir?

-Sizin başınız Bişr bin Bera'dır.

Hazreti İbni Abbas, Resulullahın cömertlikle ilgili şöyle buyurduğunu rivayet eder:

"Cömertlik Allah'ın cömertliğinden gelir. Bu bakımdan siz cömertlik yapın ki Allah da sizin için cömertlik yapsın! Allahü teâlâ cömertliği bir adam suretinde yaratmıştır. Onun başını Tubâ ağacının köküne yerleştirmiştir. Onun ağacını Sidret'ül-Münteha ağacıyla bağlamıştır. Onun bazı dallarını dünyaya sarkıtmıştır. Bu bakımdan onun dallarından bir dala yapışan kimseyi o dal cennete götürür. Cömertlik imandandır. İman da cennettedir. Allahü teâlâ cimriliği de gadabından yaratmıştır. Onun başını zakkum ağacının köküne yerleştirmiştir. Bir kısım dallarını dünyaya sarkıtmıştır. Onun dallarından birine yapışan kimseyi ateşe sokar.. "

İnsan, genelde cimridir. Bundan kurtulması için çalışması lazımdır. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

"De ki, "Eğer Rabbimin rahmet hazineleri sizin olsaydı, tükenir korkusuyla yine de vermeyip cimrilik ederdiniz." Gerçekten insan çok cimridir." (İsra 100)

"Allah'ın ihsan ettiği mal ile cimrilik yapanlar (zekat vermeyenler) iyi yaptıklarını (zengin kalacaklarını) mı zannediyorlar? Halbuki kendilerine kötülük ediyorlar. Cimrilik edip vermedikleri o mallar, (Cehennemde azap aleti olacak, yılan şeklinde) boyunlarına dolandırılacaktır." (A. İmran 180)

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: Günahların büyüğü üç tanedir. Bunlar: 1- Cimrilik. 2- Haset. 3- Riya

HİKMETLER · 26 TEMMUZ 2010 PAZARTESİ · KAYIT 1997

"Ateşinle beni yakma!"

Resulullah Efendimiz Kâbe-i şerifi ziyaret ediyordu. Baktı ki bir bir kişi Kâbe'nin örtüsüne yapışmış perişan helde şöyle yalvarıyordu:

-Bu beytin hürmetine benim günahımı bağışla Ya Rabbi!

Resulullah Efendimiz sordu:

-Senin günahın nedir?

-Benim günahımı kelimeler anlatamaz.

-Senin günahın mı daha büyüktür, yoksa arz mı?

-Belki benim günahım daha büyüktür!

-Senin günahın mı, yoksa denizler mi daha büyüktür?

-Günahım daha büyüktür.

-Günahın mı büyük, yoksa gökler mi?

-Günahım daha büyüktür!

-Günahın mı daha büyüktür, yoksa Allah mı?

-Allah daha büyük ve yücedir.

-O halde rahmet olasıca, günahını bana anlat!

-Ey Allah'ın Resûlü! Ben servet sahibi bir kimseyim. Bir ihtiyaç sahibi bana gelip, benden birşeyi istediğinde sanki beni bir parça ateşle karşılıyor.

-Benden uzaklaş! Ateşinle beni yakma! Beni hak peygamber olarak gönderen Allaha yemin ederim, eğer sen Rükün (Kâbe'nin rükn-ü yemânisini kasdediyor) ile Makam (Makam-ı İbrahim) arasında durup ikibin sene namaz kılsan, sonra göz yaşlarından nehirler çıkıp akarcasına, ağaçlar sularcasına ağlasan, sonra cimri olduğun halde ölsen muhakkak Allahü teâlâ seni yüzü koyun ateşe atar… Bilmez misin Allahü teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Kim cimrilik ederse kendi zararına cimrilik etmiş olur” (Muhammed/39);

“Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar kurtulanlardır” (Teğâbün/16)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Cimri, öyle bir kedere boğulur ki, artık sevinç ve ferahlık yüzü görmez.”

"Hakkımın zerresinden vazgeçmem" demek cimrilik için kâfidir.”

“Kaybettiği dünyalığa üzülen, Cehenneme yaklaşmış olur.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 2003

Osmanlıya Mısır'dan buluşan hastalık

İsraf!... Nice imparatorlukları, nice milletleri, nice aileleri perişan edip, sonunda da yok eden tedavisi çok zor olan bir hastalık...

Buna en güzel örnek Osmanlı Devleti... Yıkılmasının birçok sebebi var; fakat israf önemli bir yer tutar. Çünkü, bütün çöküşlerin temelinde ekonomik bozukluk yatar. İşte size Osmanlının son zamanları ile ilgili içler acısı tablo:

1839 Tanzimatın ilan edildiği yıllarda, imparatorluğun vaziyeti hiç de iç açıcı değil.. Devlet bir âlem, saray daha da başka bir âlem. Paşalar birbirini yeme peşinde, kadınlar ise akıl almaz bir israf yarışındalar.

Önceleri, İstanbul'da insanlar hesabını kitabını bilir, ayağını yorganına göre uzatırdı. Kadınların dışarıyla pek teması olmaz, eve ne getirilirse ona razı olurlardı. Evine çocuklarına adamışlardı kendilerini... Lüks nedir, moda nedir, israf nedir bilmezlerdi.

Ne zaman ki Mısır'ın zenginleri İstanbul'a gidip gelmeye başladılar, şehir o zaman zıvanadan çıktı. Konağından dışarısını pek bilmeyen, hayır hasenatla uğraşan tevekkül sahibi İstanbul zenginleri sefahatte Mısırlı zenginlerle gösteriş yarışına başladılar. Beyler, paşalar ve diğer devlet adamları ve bunların kadınları, hesapsız para harcamaya alıştılar... Yalılar, konaklar satın alıyor; pahalı eşyalarla donatılıyordu.

İsrafın, lüzumsuz harcamaların haddi hesabı yoktu artık. Kadınlar Avrupa özentisi içindeydiler. Avrupa'dan getirtilen, en pahalı dekolte kıyafetler yalılarda kadınların günlük kıyafeti halini almıştı.

Avrupaî tarz evlere de girmişti. Eski İslami örf âdetler teker teker terkediliyor; bunların yerini Avrupa âdetleri alıyordu. Fransız mürebbiyelerinin ve piyanonun girmediği yalı hemen hemen kalmamıştı. Ev eşyaları da değişmiş, minderin yerini sandalye, koltuk almıştı. Yemekler artık masada yeniyor, en pahalı Avrupa çatal kaşığa alışılıyordu. Yazlığa gidildiğinde kışlıktaki eşyaları taşıma âdeti terkedilip birkaç ay kalınacak yazlıkta yeni eşyalar, yepyeni takımlar yaptırılıyordu.

1850'li yıllara gelindiğinde ekabir kadınlarının israfı yüzünden hazine-i hassanın ödenemeyen borçları 1,5 milyon keseyi bulmuştu. Bu öylesine bir masraftı ki, bunların aldığı elbise ve eşyanın tutarı Rumeli ordusunun olağanüstü masrafıyla aynı miktardaydı. Devlet ricalinin israfı, hazineyi çok zor duruma sokmuştu.

Bütün bunlara rağmen kimse bu değirmenin suyu nereden geliyor diye düşünmüyordu. Vur patlasın çal oynasın havası hakimdi. İstanbul'un her yerinde yeni saraylar, yalılar yükseliyordu. Filan paşanın yalısı benimkinden bir kat fazla oldu diye, yalı yıkılıp yeniden yapılıyordu. Köşklerin, evlerin dekorasyonu için Avrupa'dan mimarlar getirtiliyor, neredeyse yalı parası kadar, bunun için para harcanıyordu.

Zaman geldi, israf yüzünden değil hazinede, vezirlere, devlet adamlarına, paşalar bile verilecek beş para kalmadı. Aylarca maaşlar verilemedi. Sarraflarda da itibar kalmamıştı; faizle bile borç bulunamıyordu. Devletten verdiklerine karşılık teminat istiyorlardı.

Ekonomi felç olmuştu... Masraflar için tüccar ve sarraflardan ancak yüzde 45 faizle borç bulunabildi. Bu da yetmedi, devletin başına büyük bir bela olan ilk dış borçlanma işte bu sırada, 28 Haziran 1855 günü yapıldı. Fuad Paşa İngiltere ve Fransa'dan Padişahtan habersiz yüzde dört faiz ve yüzde bir amortismanla beş milyon İngiliz altını aldı.

Sultan Abdülmecid Han yapılan bu israflara çok üzülüyordu. Saray ahalisini toplayıp, "Aklınızı başınıza alın, nedir bu yaptıklarınız!" diyerek hepsini azarlardı. Sonra da israfa son verilmesi için "Hattı hümayun" çıkarttı. Fakat yine de netice alınamadı. Çünkü, iş çığırından çıkmıştı artık.

Sonunda ne oldu? Olan oldu. Gemi sahile vurdu. Ortada ne devlet kaldı, ne saray; ne de Boğazdaki paşa yalıları; ne yazlıklar ne kışlıklar... Geriye kalan sadece perişanlıklar... İsrafa rahatlığa alışmış yalı, köşk sahipleri ve çoluk çocukları bu sefalate dayanamayıp birçoğu intihar etti. İsraf yüzünden hem dünyalarını hem de ahıretlerini kararttılar!.. Değer miydi üç günlük lüks hayat için?!..

HİKMETLER · 27 TEMMUZ 2010 SALI · KAYIT 1998

Cimri ve cimrilik halleri

Bazı kimseler, çok zengindir, hiç kimsesi yoktur, yaşlanmıştır, öldükten sonra, malının başkasına kalacağını da bilir. Buna rağmen, sırf mala olan sevgisinden dolayı, zekat vermez, hastalansa doktora gitmez. Hatta kendi malını yemeye bile korkar. Para, insanı ihtiyacına ulaştıran bir vasıta olduğu için sevilir. Tatlıya ulaştıran her şey tatlıdır. Cimri, tatlıyı unutmuş görünüp, tatlı alacak parayı sever.

Faydalı işte kullanmadığımız malı, denize atıp aşırı sevgisinden kurtulmak, cimrilikle saklamaktan daha az zararlıdır. Bir malı cimrilikle saklamak, riya ile başkasına vermekten daha kötüdür.

Cimrilik, verilmesi gerekeni vermemektir. Mesela yemeği olanın, aç komşusuna vermemesi, cimrilik olur. Cömertlik, cimrilikle israfın arasında orta yoldur. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki: “Onlar harcadıklarında, ne israf, ne de cimrilik ederler; bu ikisi arasında orta bir yol tutarlar.” (Furkan 67)

Basra'da zengin ve cimri bir kişi vardı. Komşularından biri kendisini davet etti. Kendisine yumurtalı kıyma takdim etti. O yumurtalı kıymadan fazlasıyla yedi. Bir taraftan yiyor, bir taraftan su içiyordu. Sonunda karnı şişti. Bundan dolayı üzerine bir ağırlık çöktü ve kıvranmaya başladı. Son raddeye vardığı zaman durumunu doktora söyledi. Doktor “Önemli değil, yediğini kusmak suretiyle çıkar, kurtulursun!” dedi. Adam “Yumurtalı kıymayı kusmak suretiyle nasıl çıkarayım? Ölürüm daha iyi” dedi. Kıvranmayı kusmaya tercih etti.

Adamın biri komşusu olan hocanın evine kuru incir geldiğini görür. Bana da birkaç tane verir diye kapısı çalar. Biraz cimri olan hoca gelene vermemek için incirleri pöstekinin altına koyar. Adam gelip oturur. Pöstekinin altındaki icirleri fark eder. Bekler incir ikram etsin diye. Bakar bir hareket yok. Hocam der, Tin suresinde biraz takılıyorm okuyayım da, yanlışım varsa düzeltiverseniz. 'Ve'z-zeytûni ve tûr-i sînîn...' diye Tin sûresini okumaya başlar. Hoca hemen müdahale eder:

-Hani surenin başındaki Vettîni kelimesi?

-(Latifeyle) Tin (incir) senin pösteninin altında hocam!

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2004

Zulüm sahibini eninde sonunda yok eder!

Cihan hükümdarı İskender'e sorarlar:

- Doğu ve batı memleketlerini ne ile aldın? Önceki hükümdarların hazineleri, varlıkları ve askerleri çok daha fazla olduğu halde, onlara böyle bir fetih nasip olmamıştı. Bu başarının sırrı nedir?

Cevap verir:

- Hangi memleketi aldımsa, halkına zulmetmedim, kimseyi incitmedim ve büyüklerinin adını ancak iyilikle andım. Her millet, kendilerine benden kötülük gelmeyeceğine inanmıştı. Benden sadece iyilik beklerlerdi.

İşte, bir devleti, milleti ayakta tutan en önemli düstur bu... Bu düstura uyan ayakta kalmış, uymayanın yerinde yeller esmiş...Tarih böyle söylüyor. İşte size bir iki örnek:

Bundan binüçyüz sene önce yeryüzünde iki süper devlet vardı: İran Şahlığı ve Roma İmparatorluğu... Her ikisi de zulümde zirve yapmışlardı:

İran Şahı bir gün bir meydanda konuşurken, cılız bir ses duyar:

"Hükümdarımız, kurumuş kuyulardan, meyve vermeyen ağaçlardan, ekin bitmeyen tarlalardan daha ne zamana kadar vergi alacaksın; bu insanlığa sığar mı?"

Halkın gözü önünde yapılan bu konuşmayı hakaret kabul eden İran hükümdarı, zavallı fakiri kalabalığın gözleri önünde ateşe attırarak yaktırır. Ne kadar haklı ve suçsuz olursa olsun, dilek ve rica sahibinin canına kıymakta tereddüt göstermez...

O günkü Doğu Roma İmparatorluğu'nun merkezi olan İstanbul'da ise, durum bundan farklı değildir...

Üstünlük taslamak için İmparator Ayasofya'nın inşâsını başlatır. Bütün halkını kamçı zoru ile çalıştırır; bu cebrî çalışmaya katılmayanlar, şimdiki Sultan Ahmed

Meydanı'ndaki Hipodromda yağız atların kuyruklarına bağlanarak paramparça edilir... Bu vahşetleri derin bir çâresizlik içinde seyreder diğer işçiler...

İsterseniz bir de yakın tarihimizden bir örnek vereyim. Vakko'nun sahibi, Vitali Hakko anlatır: "Beterin beteri var, demişler. Ülkenin üzerine öylesine kara bir bulut çökmüştü ki, bundan kurtulmanın imkanı yoktu. Bu kara bulutun adı 'Varlık Vergisi'ydi.

"Vergi Takdir komisyonları" işadamlarının ödeyecekleri vergileri önceden tespit ediyordu. 1942'nin sonbaharında işlemeye başlayan Varlık Vergisiyle mükellefler dörde ayrılmışlardı: Müslüman Türklerle yabancılar bir tutulmuş, servetlerin 1/ 8'ini ödemeye "mahkûm" edilmişlerdi. Dönmeler ise 1/4'ünü, biz gayrimüslimler, Yahudiler ise, servetimizin 1/2'sini, evet, yarısını ödeyecektik.

Bana takdir edilen, Varlık Vergisi'nin hiç değilse bir bölümünü nasıl bulabileceğimi düşünmeye başlamıştım. Çok zordu. Çünkü başvurabileceğim hiçbir dostum yoktu. Hepsinin durumu bizimkinden kötüydü ve herkes kendi başının çaresine bakmaya çalışıyordu. Başlarını duvarlara, mağazalarındaki kasaların kapısına vuran, ağlayan insanları görüyordum çevremde.

Hükümet, vergisini ödeyemeyenleri yaşına başına bakmadan taş kırmaya Aşkale'ye sürüyordu. Aşkale'ye 1400'e yakın kişi sürülmüştü.

Para bulmak için Ankara'ya gittim.Varır varmaz müşterim, Hacıbaba'ya uğradım. Sabah sabah, beni dükkânında gören Hacıbaba, sorgu sual etmeden bir bardak çay ikram etti.

Çayı içtiğim sürece hiç konuşmadık. Bardağımı tezgâhın üstüne koyduğumda ellerini dizlerine vurup, "Duydum, dedi. Allah büyüktür, üzülme!"

Benim bir şey söyleyecek gücüm yoktu. Oraya niçin geldiğimi bile unutmuştum. Bu ihtiyardan nasıl, ne kadar bir avans isteyebilirdim ki?

Biraz konuştuk. O sipariş listesini verdi. Bense, yalnızca veda edebildim kendisine.

Çıkarken, cebime bir zarf koydu. Şaşkın bakışlarım karşısında omzumu okşayıp, "Hadi şimdi git. Göreceksin Allah büyüktür" dedi yeniden.

Cebimde zarfla dükkândan çıktım. Ama uzun bir süre açıp içine bakamadım. Açtığımda ise, içinde, bize biçilen verginin tam beşte biri tutarında banknot saydım ve gözyaşlarımı tutamadım...Hacıbaba gibi insanlar var olduğuna göre bu badireyi atlatacaktık. Nitekim de atlattık…"

İşte, bugün; ne bu iki devlet kalmış ne de 40'lı yılların iktidarı... Ne demişler:

"Zulüm payidar olmaz!"

HİKMETLER · 28 TEMMUZ 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 1999

Meşhur cimrilerin halleri

Mervan bin Ebu Hafsa, cimriliğinden et yemiyordu. Ta ki, fazlasıyla iştahı çekinceye kadar... Fazlasıyla iştahı çektiği zaman hizmetçisini gönderir, bir baş aldırır, baş yerdi. Kendisine denildi ki:

-Ne oluyor? Yaz kış daima baş yediğini görüyoruz? Neden böyle yapıyorsun?

-Ben başın fiyatını biliyorum. Hizmetçinin bana ihanet Etmeyeceğinden emin değilim. Başta beni kandırmaya gücü yetmiyor ve bir de baş, hizmetçinin pişirip de ondan yiyeceği birşey değildir. Çünkü eğer hizmetçi bir gözüne, veya kulağına veya yanağına dokunsa derhal anlarım. Bir de baştan birkaç çeşit et yiyorum. Gözü bir çeşit, kulağı diğer bir çeşit, dili bir çeşit. Hulkumu bir çeşit, beyni başka bir çeşit! Bütün bunlarla beraber pişirmek masrafından da kurtulmuş oluyorum. İşte benim için başta bu kadar faydalar vardır. Bundan dolayı baş yiyorum.

Birgün bu zat Halife Mehdî'nin huzuruna gitmek üzere çıktı. Aile efradından bir kadın kendisine dedi ki: "Eğer sen halifeden caize ve hediye alıp da dönersen bana ne vereceksin?" Cevap olarak dedi ki: "Eğer bana yüz bin dirhem verilirse sana bir dirhem vereceğim!" Kendisine altmış bin dirhem verilince gelip o kadına dört danik verdi (tam bir dirhem vermedi).

Bir ara bir dirhemle et aldı. O gün bir dostu kendisini evine davet edince, eti götürüp kasaba bir danik eksiğine geri verdi ve dedi ki: "Ben israftan hoşlanmam!"

Cimrilik mal sevgisinden meydana gelir. Cimriliğin sebebi, uzun yaşama ümidi ile parasız kavuşamayacağı arzularıdır. Eceline üç gün kaldığını bilse, cimriye mal vermek zor gelmez. Fakat çocukları olur, onların yaşamasını kendi yaşaması gibi kabul ederse, cimriliği yine artar. Bu bakımdan çocuklar, cimrilik sebebi olabilir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Çocuk, cimrilik sebebidir."

Kur'an-ı kerimde de mealen buyuruluyor ki:

"Mallarınız, çocuklarınız, sizin için fitnedir, imtihandır." (Tegabün 15)

"Mallarınız ve çocuklarınız, sizi Allahı anmaktan alıkoymasın!" (Münafikun 9)

HİKMETLER · 29 TEMMUZ 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2000

Verilmesi gerekeri vermemek

İmamı Gazali hazretleri buyurdu ki: "Cömertlik, malın Allah için olduğunu, kulun Allah için olduğunu, Allah'ın kulu Allah'ın malını veriyor düşüncesiyle ve fakirliği düşünmeksizin vermek demektir"

Malın bir kısmını veren, bir kısmını da kendisine bırakan cömerttir. Çoğunu veren, azını bırakan, daha cömerttir. Sıkıntılara sabredip başkasına veren, başkasını nefsine tercih eden îsâr sahibidir. Hiçbir şey vermeyen ise cimridir!

Mal, bir hikmet ve maksat için yaratılmıştır. O da halkın ihtiyaçlarına elverişli olmasıdır. Mal, ya sarfedilmesi için yaratılmış olduğu yere verimez ya da, maksada uygun iyi bir yere verilir. Vermede âdalet, korunması gereken yerde malı korumak, verilmesi gereken yerde malı vermek demektir. Bu bakımdan vermenin farzolduğu bir yerde malı vermemek cimriliktir.

Vermemenin lazım olduğu bir yerde vermek, tebzir ve israftır. Bunların arasında, ortasında olmak lazım. O da dinen övülen durumdur. Cimrilik ve cömertliğin bu orta yoldan ibaret olması uygundur; Hazreti Peygamber cömert davranmakla emrolunmuştur. Fakat aşıya gidilmemesi için de ikaz edilmiştir. Ayeti kerimelerde şöyle buyuruldu:

"Elini boynuna bağlı kılma (cimri olma) ve büsbütün de saçma (israf etme ki) sonra kınanır, hasret içinde kalırsın." (İsrâ/29)

"Ve harcadıkları zaman israf etmezler, Sıkılık da yapmazlar! Harcamaları bu ikisi arasında dengeli olur!" (Furkan/67)

Cömertlik, israf ile cimrilik arasında normal bir durumdur. Eli tamamen açmak ile tamamen kapatmak arasında vasat bir keyfiyettir. Şöyle ki: Verdiğini de, aldığını da vacib olan nisbet ve oranda ayarlamaktır.

Cimrilik, verilmesi gerekeni vermemektir. Mesela yemeği olanın, aç komşusuna vermemesi, cimrilik olur. Cömertlik, cimrilikle israfın arasında orta yoldur.

HİKMETLER · 30 TEMMUZ 2010 CUMA · KAYIT 2001

Cömertliğin ölçüsü

Kişi, vermesi gerekeni verirken zorlanmazsa, kalbi verdiğinde kalmazsa bu kimse cömert sayılır. Zor gelirse cömert sayılmaz. Mürüvvetin icapları ile iktifa eden, cimrilikten kurtulur. Mürüvvet, insanlık demektir.

Hazreti Hasan buyurdu ki: "Mürüvvet, kulun, dinini muhafaza edip nefsini korkutması, misafirini iyi karşılaması, münazaalarda, güzel davranması demektir. Ululuk ise, komşuya eziyet etmemek ve zorluklara göğüs germektir. Kerem de istemeden vermek, yerinde yemek yedirmek, saile yumuşak davranmak ve bol vermektir."

Zekatı severek veren, kurbanı severek kesen cömerttir. Hadis-i şerifte, “Zekatını severek veren, misafirini ağırlayan, darda kalana yardım eden cimrilikten kurtulur” buyuruldu. (Taberani)

Her bakımdan cömert olmaya heves etmelidir! Çünkü, cimrinin malı felakete uğrar, cömert de verdikçe, fazlası ile alır. Misafir rızkı ile gelir, kırk gün bereket bırakıp gider. Gerekli yerlere vermekle, cömerdin eli daralmaz. Peygamber efendimiz, yemin ederek “Sadaka vermekle mal azalmaz” buyurdu.

Malı saçıp savurmak ne kadar kötü ise, malı korumak da o kadar mühimdir. Misafire ikram etmek ise, malı korumaktan mühimdir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Misafir ağırlamayanda hayır yoktur.”

“En iyiniz, yemek yedireninizdir.”

“Allahü teâlâ, yemek yediren cömertle meleklerine övünür.”

“Yemek sofrası misafirin önünde bulunduğu müddetçe, melekler, ev sahibine istiğfar ederler.”

“Arkadaşına, arzu ettiği yemeği ikram edenin günahları affolur.”

Taparcasına parayı sevmek çok kötüdür. Hadis-i şerifte "Altın ve gümüşün kuluna lanet olsun!" buyuruldu. Yine, "Aza kanaat etmeyen, çok ile doymaz." buyuruldu.

HİKMETLER · 31 TEMMUZ 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2002

Cömertlikte ölçülü olmak

Cömertlik cimrilikle israfın arasındadır. Vermemede ölçüyü kaçırdığında cimriliğe düşer. Vermede ölçüyü kaçırdığı zaman israfa kaçar. Şan şöhret için, cömert desinler diye verirse riyaya girer, bu da büyük günahtır. Bunun için cömertliğin ölçülerini koruyabilmek zordur.

Sâbit bin Kays hazretleri, bir günde 500 ağacın hurmalarını toplayıp hepsini sadaka vererek evi için hurma bırakmadı.

Muaz bin Cebel hazretlerinin de bir hurma ağacı vardı. Hurmalarını toplayıp hepsini sadaka verdi. Kendine bir şey kalmadı. Ondan sonra "İsraf etmeyin!" âyeti geldi. "Elini boynuna bağlayıp asma (cimrilik etme), büsbütün de açıp saçma. (itidalli ol, iktisada riayet et. Malını, kendine kalmayacak şekilde dağıtma!) Sonra kınanmış olur ve eli boş açıkta kalırsın." (İsra 29) buyuruldu.

İbni Mesud hazretleri anlatır: Bir çocuk, Resulullah efendimize gelip, bazı lüzumlu şeyleri sayıp "Annem beni sana gönderip bunları istedi" dedi. "Bugün bende bunların hiç biri yok" buyurdu. "Gömleğini bana ver" dedi. Hemen, mübarek gömleğini çıkarıp çocuğa verdi ve kendisi gömleksiz kaldı. Camiye gidemedi. O zaman, bu âyet geldi.

Hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

"Paranız ile, önce kendi ihtiyaçlarınızı alın. Artarsa, çoluk çocuğunuzun ihtiyaçlarına sarf edin. Bundan da artarsa, akrabanıza yardım edin!"

Hazreti Ebu Hüreyre anlatır: Resulullah efendimize biri gelip, bir altınım var, ne yapayım dedi. "Bununla kendi ihtiyaçlarını al" buyurdu. Bir altınım daha var dedi. "Onunla da çocuğuna lazım olanları al" buyurdu. Bir daha var dedi. "Onu da, âilenin ihtiyaçlarına sarf et" buyurdu. Bir altın daha var dedi. "Hizmetçinin

ihtiyaçlarına kullan” buyurdu. Bir daha var deyince, (bu bildirdiklerimi ölçü alarak) “Onu kullanacağın yeri sen daha iyi bilirsin” buyurdu.

2010 YILLIK KÜLLİYATI

08

Ağustos

45 yazı · Hikmetler: 36 · Gönül Bahçesi: 9

HİKMETLER · 1 AĞUSTOS 2010 PAZAR · KAYIT 2007

Şeytan cimliliğe sevkeder!

Şeytan insana vesvese vererek cimriliğe teşvik eder. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki: “Şeytan fakirlikle korkutup, size cimriliği emreder.” (Bekara 268) Şeytan rızık için endişe verir. Rızk için endişelenmemelidir! Her mahlukun rızkını Allahü teâlâ verir. “Her canlının rızkı Allah’a aittir.” (Hud 6) Çocuklarının rızkından endişe korkusunun ilacı, cimrilikle zengin olunamayacağını, bıraktığı malları boşa harcayabileceklerini, hatta bazen servetin kötü yollara sevk ettiğini, zengin olacaklarsa bir başka yerden buna kavuşacaklarını düşünmelidir. Her zenginin, miras sebebiyle zengin olmadığını, mirasa konanların ise, boşa harcadıklarını da bilmek gerekir. Çocukları iyi olursa, Allahü teâlânın onlara kâfi geleceğini, kötü olurlarsa, bıraktığı malları, kötü yollarda harcayacaklarını düşünmelidir! Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Rızk için üzülme, takdir edilen rızk seni bulur.” “Allahü teâlâ, müminin rızkını ummadığı yerden verir.” “Allah korkusunu sermaye edinen, rızkına ticaretsiz ve sermayesiz kavuşur. Kur'an-ı kerimde buyuruldu ki: "Kim Allah’tan korkarsa, Allah ona bir çıkış yolu ihsan eder ve rızkını ummadığı yerden gönderir." (Talak 2,3) Peygamber efendimize inanan, vermekle malın azalmayacağını bilen bir müslüman, nasıl olur da, şeytana uyup cimrilik edebilir? Bişr-i hafi hazretleri de “Cimriyle karşılaşanın kalbi katılaşır” buyuruyor. Hadis-i şerifte ise “Aman cimrilikten çok sakının! Sizden öncekileri cimrilik helak etmiştir” buyuruldu. Ebu Hüreyre Hz. Peygamberin şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Câhil bir cömert, Allah katında, cimri bir âbidden daha sevimlidir” “ Allah katında cimrilikten daha büyük bir zulüm yoktur. Allahü teâlâ izzet, azamet ve celâliyle yemin etmiştir ki, cennete cimri ve eli sıkı olan kimse girmeyecektir.”

HİKMETLER · 2 AĞUSTOS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2008

Cimriliğin sebebi

Cimriliğin sebebi mal sevgisidir. Kişi, malın maksadlarını, niçin yaratıldığını, malın sadece ihtiyaç miktarının korunması gerektiğini, fazlasını infak etmekle âhiret için azık hazırladığını düşünmelidir.

Kişi, basiret nûruyla malı vermenin, gerek dünyada ve gerek ahirette, vermemekten daha hayırlı olduğunu bildiği zaman, eğer aklı varsa vermeye rağbet eder. Eğer arzusu hayır hususunda harekete geçerse, derhal ilk hatıra gelene icabet etmelidir. Çünkü şeytan, kendisini durmadan fakirlikle korkutur ve cömertlikten menetmeye çalışır.

Hikâye olunuyor ki, Ebu Hasan el-Buşencî birgün helâda bulunuyordu. Bu esnada talebesini çağırdı ve gömleğini uzatarak,

-Bunu, filân adama ver!

Heladan çıkınca sordular:

-Helâdan çıkınca verebilirdin niçin bu kadar acale ettin?

-Nefsimin caymasından emin değilim. Helâda iken kalbime geldi. Helâdan çıkıncaya kadar nefsimin fikir değiştireceğinden emin olmadığımdan dolayı böyle yaptım.

Cimrilik sıfatı zorla vermeye kendisini alıştırmakla ortadan kalkar. Cimrilik hastalığını tedavi etmek isteyen bir kimsenin vermek suretiyle maldan zorla ayrılması lazımdır.

Cimrilik, malı sarfetmemeyi ister. Onun isteğine karşı çıkıp zaman zaman mal verildiği takdirde cimrilik sıfatı ölür. Cömertlik, insana tabiat olur, vermek için çekilen zorluklar ortadan kalkar. Cimriliğin sebebi mala muhabbettir.

Bunun için Allah adamları, talebelerinin yeni bir elbiseye iltifat ettiğini gördüğü zaman veya bir seccade ile sevindiğini hissettiği zaman derhal onu başkasına vermesini emrederdi. Ona eski bir elbise giydirirdi. Böylece dünyaya muhabbeti kırarlardı.

Eğer kişinin bin türlü malı varsa bin tane sevgilisi var demektir. Onları kaybetmek ve onların elinden çıkması korkusu dünyaya bağlar. Bu bağ da vermeyi zorlaştırır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2005

“Kendinizi yenileyin fakat dinden uzak olmayın!”

1840’lı yıllarda Osmanlı yeni bir sistem arayışına girmişti... Bir kısım devlet adamları, Fransa’nın, bir kısmı da Avusturya’nın örnek alınmasını istiyorlardı. İkinci grup; Fransa Cumhuriyet olduğu için bize uymaz, Avusturya imparatorluk olduğu için bize daha yakın diyorlardı. Fakat her iki grup da sistemin mutlaka değiştirilmesinde hemfikirdi.

Bu tartışmalar yapılırken, Avusturya Başbakanı, Prens Metternich’in İstanbul’daki sefiri Appony Kontuna aracılığı ile gönderdiği tavsiye mektubu ortalığı allak bullak etti. Batılılaşma düşüncesiyle yanıp tutuşan devlet ricalini sarstı bu mektup... Topyekün batılılaşmayı savunun mason Reşit Paşa hükümetinin düşmesine sebep oldu.

Aslında, bu nasihat diğerlerinden farklıydı; her şeyden önce dostçaydı. Sinsice değildi. Reçetenin bir Osmanlı devlet adamından değil de Hıristiyan bir devlet adamından gelmesi de manidardı. Şimdi bakalım Prens Metternich’in reçetesinde neler var?..

“İmparatorluk günden güne zayıflamakta ve çökmektedir. Bu bir gerçektir. Gizlenmesi mümkün olmayacak kadar açıktır. Bir an önce bunu masaya yatırıp çöküş sebepleri ve çöküşün nasıl durdurulabiliceği hususunun tartışılması gerekir.

Bana göre, Osmanlıyı bu hale düşüren sebeplerin başında Avrupalılaşma zihniyeti gelir. Bunun temelinde, tam bir cehalet ve akıl almaz hayalperestlikten başka bir dayanağı olmayan ve ısrarla savunulan Avrupa kopyası reformlar yapma hevesi yatar.

Osmanlı Devletine tavsiyemiz şudur: Hükümetinizi varlık sebebiniz olan dininize saygı esası üzerine kurunuz! Devlet olarak varlığınızın temeli, Padişahla

Müslüman halk arasındaki en kuvvetli bağ, dindir. Zamana uyun, çağın ihtiyaçlarını dikkate alın. Fakat dinden uzak olmayın!

İdarenizi yeni bir düzene, sisteme sokun, ıslah edin. Ama yerine size hiç de uymayacak olan müesseseleri koymak için eskilerini yıkmayın! Avrupa medeniyetinden sizin kanun ve nizamlarınıza uymayan kanunları almayın. Zira bu, sultanı, yıktığı ve yerine koyduğu şeylerin değerini bilmeme durumuna sokar.

Avrupa uygarlığından, sizin kurumlarınızla uyuşmayan sistemler almayın. Zira Batılı kurumlar, imparatorluğunuzun temelini meydana getiren ilkelerden farklı ilkelere dayanmaktadır.

Batı kanunlarının temeli Hıristiyanlıktır. Siz Müslümansınız,Türk'sünüz; böyle kalınız. Tatbik edemeyeceğiniz kanunu çıkarmayın! Hak bellediğiniz yolda ilerleyin. Batı'nın sözlerine kulak asmayın. Siz ilerlemeye bakın...

Dininizin sizi toleranslı yapacak, diğer medeniyetlerden üstün kılacak ilkelerinden yararlanmaya bakın. Diğer dinlerden olan halkınıza tam bir himaye sağlayın. Onların dini işlerine karışmayın.

Kanunlarınızı kesinlikle uygulayın. Batının gösterdiği yollara aldırmadan doğruca yürüyün. Bu yollara sapmayın. Çünkü tavsiye edilen bu yollar sizin bilmediğiniz yollar...

Adalet ve bilgiyi elden bırakmayın. Avrupa kamuoyunun az çok değeri olan kısmını yanınızda bulacaksınız...

Kısaca, biz Osmanlı'yı kendi idare tarzının tanzim ve ıslahı için giriştiği teşebbüslerden vazgeçirmek istemiyoruz. Fakat ona, bu ıslahatın, Osmanlı imparatorluğunun şartlarına ortak hiçbir yöne sahip bulunmayan modellerde aranmamasını, kanunlarında Doğulu âdetlere zıt düşen devletlerin kanunlarını taklide yönelmemesini tavsiye ederiz. Ama, Avrupa'yı örnek olarak almamalıdır kendine. Zira Avrupa'nın şartları başkadır, Türkiye'nin başka... Avrupa'nın temel kanunları Doğu'nun örf ve âdetlerine taban tabana zıttır. İthal malı ıslahattan kaçının. Bu gibi ıslahat Müslüman memleketlerini ancak felakete sürükler. Onlardan hayır gelmez sizlere." (Tanzimat - Ed. Engelhardt)

Bu tavsiyeye uyuldu mu? Tabii ki uyulmadı. Aksine Avrupalılaşma hızı arttı. Gençler cahil olarak yetiştirildi. Zamanla aydın kesim; kültürümüzden, örfümüzden, dinimizden tamamen uzaklaştı. Halk da câhilleşti. Halkın cahilliği,

aydınların inançsızlığı altı asırlık Osmanlı'nın çökmesine, yok olmasına sebep oldu.

Bizden tam 29 sene sonra, 1869'da benliklerinden taviz vermeden Batı'ya dönen Japonlar, bizden kat kat ilerlediler. Hem de dinlerinden hiç ayrılmadan! Milletleri millet yapan, kendi öz değerleridir...

HİKMETLER · 3 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2009

Malı yerli yerinde ku

Padişahlardan birine kıymetli bir maddeden yapılmış, cevherlerle süslenmiş bir tabak hediye edildi ki onun benzeri görülmemişti. Padişah buna pek sevindi. Yanındaki hükemadan birine şöyle sordu:

-Bunu nasıl görüyorsunuz?

-Onu bir musibet ve fakirlik olarak görüyorum!

-Nasıl olur?

-Eğer kırılırsa bir musibet olur. Eğer çalınırsa ona muhtaç olur ve benzerini de bulamazsın. Oysa bu sana gelmeden önce sen hem musibetten, hem de buna muhtaç olmaktan emindin.

Sonra günün birinde tabak kırıldı. Padişaha bu musibet pek ağır geldi ve dedi ki: 'Hakîm doğru söyledi! Keşke o tabak başta bize hediye edilmeseydi!

Mal, dünyanın bir parçası, rütbe başka bir parçası, mide ve tenasül uzvunun şehvetinin arkasına takılmak başka bir parçasıdır.. Hased ve öfke ile göğüste kabaran kini dindirmek başka bir parçasıdır, kibir, büyüklük taslamak diğer bir parçasıdır. Dünyanın daha nice parçaları vardır.

Hadis-i şerifte, "Geçen ümmetlerin herbirine fitneler verildi. Benim ümmetimin fitnesi, mal, para toplamak olacaktır" buyuruldu. Dünyalık peşine düşerek, ahireti unutacaklardır.

Servet sahibinin iki durumu vardır:

1-Cimrilik sâikiyle malı tutmak.

2-İnfak etmek (vermek ve sarfetmek).

Bunlardan biri kötü, diğeri güzeldir. İnfak edenin de iki durumu vardır:

1- İsraf.

2- İktisad. Övülen iktisaddır. Malı yerli yerinde kullanmaktır. Malı öncelik sırsına göre kullanmaktır. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Kendisi veya çoluk çocuğu muhtaç iken veya borcu var iken verilen sadaka kabul olmaz. Borç ödemek, sadaka vermekten, köle azat etmekten ve hediye vermekten daha önemlidir. Başkasının malını, sadaka vererek, yok olmasına sebep olmayın!"

Buyuruldu ki: Mal cimrilerde, silah korkanlarda, idare de zayıflarda olursa, toplumda işler bozulur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2006

Maddeci Batı'nın aklının almadığı husus

Bildiğiniz hikâye... İki kişi beraber yolculuk yaparken yolda yağmura tutulurlar. Biri yağmura hazırlıksız yakalanır. Diğerinin hem şemsiyesi hem de yağmurluğu var yanında. Yağmurluğunu giyip şemsiyeyi arkadaşına verir. O da teşekkür edip alır. Yola devam ederler...

Şemsiyeyi verenle aralarında şöyle bir konuşma geçer yolculuk esnasında:

- İyi ki yanımda şemsiye de vardı. Yoksa sırılsıklam olacaktın!

- Doğru, çok teşekkür ederim gerçekten her tarafım ıslanacaktı.

- Bu iyiliğimi unutma!

- Allah razı olsun, nasıl unuturum?

- Her zaman tedbirli olmak lazım. Ne demiş atalarımız," Kırk gün taban eti, bir gün av eti!"

- Doğru atalarımız boş konuşmaz!

- Ben böyle herkese iyilik yaparım. Gerçi herkes bilmiyor yapılan iyiliğin kıymetini... Olsun yine de iyilikten geri kalmamak lazım.

- Ne demiş atalarımız, "Sen iyilik yap denize at; balık bilmezse Hâlık bilir!"

- Mübarek ne de yağıyor. Şu şemsiye olmasaydı ne olacaktı halin?

Bu sırada bir havuzun yanından geçerler. İyilik yaptığı kimse, arkadaşına,

- Bir dakika şu şemsiyeni az tutar mısın? diyerek ona geri verir.

Sonra da, kendine atar havuza. Arkadaşının şaşkın bakışları altında,

- Nasıl, bundan daha kötü duruma düşmezdim değil mi, senin şemsiye olmasaydı? der.

İşte bu hikâye zamanımızda yapılan menfaate dayalı, başa kakılan iyiliklere bir örnek. Şimdi de geçmişte yapılana bir örnek verelim:

1880'li yıllarda Mustafa Naili Paşa, Anadolu'dan özel metodlarla seçtiği 100-150 talebenin bütün eğitim masraflarını yıllardır karşılamayı âdet edinmiş kendisine. Üstelik de bunları kendi konağında misafir ederek...

Bu güzel hizmeti esnasında da bir prensip koyar. Bundan da hiç mi hiç taviz vermez yılllardır.

Bu prensibi şu: Bu ilim yolcuları Musafa Naili Paşa'yı, ortalama üç yıl süren okuma sürelerinde iki defa ancak görebilirler. Birincisi, yeni geldiklerinde başarı temennisi esnasında. İkincisi öğrenimleri bittiğinde bundan sonraki hayatlarının iyi geçmesi dileklerini bildirmesi esnasında. Yani vedalaşırken...

Bu kadar iyilik yaptığı talebelerden uzak kalışın sebebi nedir? Bunu merak eder, yakınen tanıdığı Fransız Büyükelçi Kont Bertrande...

Bir gün merakını yenemez, protokal kaidelerinin dışına çıkıp bunun sebebini sorar kendisine. Paşa sükunet içinde şöyle cevap verir:

Bizim inançlarımız içinde beşerî hizmetler, her sahaya şâmildir ve bunların kıymetlilerinden birisi, ilim-irfan ile uğraşanlara imkân temin etmektir. Çünkü ilim üzerine kurulmuş dinimiz... Her hizmet gibi bu da, sadece Allan rızası için yapılır. Hizmetin Cenab-ı Hak indinde makbul olması, huzur ve mükafatın zirvesidir hayır sahibi için. Başka bir arzusu olmaz, olması da mümkün değil... Çünkü, cenab-ı Hakkın bilmesi kâfidir O'nun için. Kişinin yaptığını teşhir etmektense, hele yaptığından menfaat beklemektense o işi yapmaması daha iyidir, bizim dinimize göre. Bu bir...

İkincisi de, düşününüz ki, burada okuyanlar içinde yarın, benim gibi, bu devletin en yüksek makamına çıkanlar olabilir. Benim ailem içinde onların makamlarından bazı menfaatler temin etmek isteyenler çıkabilir. O zaman benim rızay-ı İlahi niyazım nerede kalır? O manevi his gider, yerine geleceğe yönelik hasis zihniyet hakim olur.

Üçüncüsü, her vesile ile karşılarına çıkar, onlarda minnettarlık hislerinin tazelenmesine sebep olursam, sevabın da, günahın da mahremiyetini ihlal, sevap için rızay-ı Bari, günah için de rahmet-i Hüda menbalarını karartmış ve bu suretle onlara mütevazı hizmetim yanında, telafisi güç bir menfi alışkanlık telkin etmiş olurum...

Her şeyi maddi menfaatler içersinde değerlendiren, elçinin kafası karışır.

- Bu kadar iyiliğin, yardımların size hiç mi faydası olmayacak? Olacak şey değil! der.

- Ekselans işte sizinle bizim aramızdaki en önemli fark bu... Bizi biz yapan, bu değerlerdir.

- Peki bu anlayış böyle ilelebed devam edecek mi?

- Orasını bilemem! Devam ederse, bu devlet de devam eder. Aslını, özünü inkâr eden, terk eden hayatiyetini idame ettiremez! Bu, değişmez kaidedir...

HİKMETLER · 4 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2010

Ayıpları kusurları örterlerdi

İslam büyükleri, başkalarının ayıplarını, kusurlarını hep örterlerdi. Allahü teâlânın sıfatlarından biri "Settâr" dır. Yâni günahları örtücüdür. Müslümanın da din kardeşinin aybını, kusurunu örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ, kullarının günahlarını affedicidir. Müslümanlar da, birbirlerinin kusurlarını, kabahatlerini affetmelidir. Allahü teâlâ kerimdir, rahîmdir. Yâni lutfü, ihsânı boldur ve merhameti çoktur.

Şeddad bin Hakîm buyurdu ki :"Din kardeşinizin hasenatının seyyiatından çok olduğunu gördüğünüz zaman, onu iyilikle anın! Kötülüklerini de görmemezlikten geliniz. Sırf başkalarının sözüne itimaden birisini dost veya düşman kabul etmiş olan kimse, sabaha varmaz pişman olur. Zira başkasını tenkid veya tasvip tutumlarının hakikata isabet ettiği, pek az olur. Çoğu zaman bu, taassup ve hissiyatına kapılarak vaki' olmaktadır.

Arkadaşımızın bize karşı olan bir kusuru için, bir çok mazeret aramalıdır. Şayet kalbimiz yine mutmain olamazsa, kabahati kendimizde bulmalıyız. Kendi kendimize "Sen ne katı yüreklisin! Arkadaşın sana yetmiş mazeret buldu. Sen hâlâ

kusur arıyorsun” demelidir. Eğer arkadaş, hatasını anlayarak özür dilemişse, hemen affetmeli! Çünkü İmam-ı Şafii hazretleri, gönlü alınmaya çalışıldığı halde rıza göstermeyen kimsenin makbul biri olmadığını bildiriyor.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Arkadaşının mazeretini kabul etmemek günahtır.”

“Özrü kabul etmeyen, özür dileyenin günahını yüklenmiş olur.”

“Kaba kimseye nazik davranan, zulmedeni affeden, mahrum edene ihsan eden, uzaklaşana yaklaşan yüksek derecelere kavuşur.”

Başkalarının kusurlarını gizlemeye çalışmamız çok iyi olur. Müslüman, kusurları gizleyici olmalıdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Kötülük etmeyin, ayıp araştırmayın! Kim bir müslümanın aybını araştırırsa, Allahü teâlâ da onun aybını ortaya çıkarır ve böyle bir kimse, en gizli bir yerde sığınsa bile, onu rezil eder.”

HİKMETLER · 5 AĞUSTOS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2011

Ayıpları örtenin ayıpları örtülür

Allah dostlarının örnek hallerinden biri de, sırları örtmeleri, bir kimse hakkında duydukları olumsuz şeyleri yaymamaları idi. Onlar, “Kişilerin kalbleri, sırların kabridir. Eğer, Allah adamları sırları örtmezse, başka kim kalıyor, sır örtecek?” derlerdi.

Öyle sırlar vardır ki, kişinin hayatına mal olur, yine öyle sırlar vardır ki, aileyi, cemiyeti hatta devleti sarsar. Şu zamanda bu ahlâk cidden yabancı olmuştur insanlara. Özellikle, kendisine itimat edilen din adamlarının, kendilerine sır emanet edilen kimselerinin buna çok dikkat etmeleri gerekir.

Bazıları, söz taşımakla, sırları açıklamakla ve insanlar arasını bozmakla “Fâsık” sıfatına lâyık olmuştur. İsterse haddizatında buna niyet etmemiş bulunsun, niyetleri kötülük olmasın.

Müslüman Müslüman kardeşinini, sırlarını, hatalarını, günahlarını örmek zorundadır. Bunları başkalarına yayayarsa “koğucu” olmuş olur. Hadîsde

buyurulmuştur ki : “Koğucu kimse, cennete giremeyecektir.”

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: İyi bir kimse, talihli bir insan, kusurları, günahları, lütuf ve ihsan ile af olunan ve yüzüne vurulmayan kimsedir.

“(Müminler) büyük günahlardan ve hayasızlıktan sakınır, öfkelenince kusurları bağışlar ve işlerini aralarında istişare ederler.” (Şura 37,38)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kim, müslümanın aybını örterse, Allahü teâlâ da onun dünya ve ahirette aybını örter.Kim, bir müslümanın dünya sıkıntılarından birini giderirse, Allahü teâlâ da onu kıyamet günü sıkıntılardan korur. Kişi, arkadaşına yardımcı olduğu müddetçe, Allahü teâlâ da onun yardımcısı olur.”

İmam-ı Mücahid, Ebû Leheb sûresinin: “Karısı da cehenneme girecek. Hem odun hammalı olarak.” meâlindeki âyet-i celîlesini açıklarken : “Ebû Leheb'in karısı, insanlar arasında koğuculuk yapardı.” diyor.

HİKMETLER · 6 AĞUSTOS 2010 CUMA · KAYIT 2012

Hep kendilerini kusurlu görürlerdi

Tasavvufta, evliyalıkta yüksek derecelere ulaşmış İslam büyükleri hep kendi kusurlarını görürler, kendi kusurları üzerinde o kadar dururlardı ki başkalarının hatalarını kusurlarını görmeye sıra gelmezdi.

İmam-ı Rabbani hazretleri bu konuda en önde olanlardan. Buyuruyor ki: “Kusurlarım pek çok. İyi anlıyorum ki, sağ omzumdaki melek, yirmi seneden beri, yazacak bir iyilik bulamamıştır. Allahü teâlâ biliyor ki, bu sözü gösteriş olarak söylemiyorum. İçimden geleni söylüyorum. Yine iyi anlıyorum ki, hatalarla, kusurlarla çevrilmişim ve günahlarımın altında ezilmişim. Yaptığım ibadetleri, iyilikleri, sol omzumdaki melek yazsa, yeridir. Sol omzumdaki melek, hep yazmaktadır. Sağ omzumdaki ise işsiz, boş durmaktadır. Sağdaki amel defterim bomboştur. Soldaki ise, dolu ve simsiyah olmuş. Ümidim yalnız Allah’ın rahmetindedir. Ancak Onun mağfiretine sığınıyorum. “Allahümme mağfiretüke evsau min zünubi ve rahmetüke erca indi min ameli = Ya Rabbi, senin mağfiretin,

benim günahlarımdan daha geniştir. Rahmetin ise amelimden daha ümit vericidir" duasını kendime tam uygun görüyorum.

Şaşılacak şeydir ki, yüksek derecelerde, durmadan gelen feyzler, nimetler, bu kusurları görmeye yardım ediyorlar. Ayıpları görmek kuvvetini arttırıyorlar. Ucb, kendini beğenmek yerine, aşağılık gösteriyorlar. Yüksek yerde, tevazu yolunu açıyorlar.

Kişi ne kadar çok yükselirse, kendini o kadar çok aşağı görüyor. Çok yükselmek, kendini çok aşağı görmeye sebep oluyor. Yabancılar, buna ister inansın, ister inanmasınlar."

Cenab-ı Hak, kullarının günahlarını örtüğü gibi, kulların da birbirilerinin kusurlarını örmelerini istemektedir:

"İnanıp hayırlı iş işleyen (mümin)lerin kötülüklerini, and olsun, örteriz, onları yaptıklarının en güzeli ile mükafatlandırırız." (Ankebut 7)

"Allah onların (müminlerin) kötülüklerini örter, onlara işledikleri şeylerin en güzellerinin karşılığını verir." (Zümer 35)

HİKMETLER · 7 AĞUSTOS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2013

"Siz daha da açarsınız!"

Allah nezdinde en makbûl kul Allah'ın ahlâkıyla ahlâklanan kuldur. Çünkü Allahü teâlâ ayıpları örten, günahları affeden, kulun kusurlarından vazgeçendir. Hal böyle olunca kul kim oluyor ki, kendi gibi veya kendinden daha üstün bir insanın kusurlarından vazgeçmiyor, affetmiyor. Halbuki kedisi de onun gibi bir kuldur. Nasıl olur da yaradan affederken o affetmez!

Hazreti İsa havârilerine sorar:

- Siz uykuda olan kardeşinizin mahrem yerini rüzgârın açtığını görürseniz ne yaparsınız?

- Biz onu setredir, örteriz.

- Hayır! Siz onun avretini daha da açarsınız.

- Hayret! Neden böyle yapalım?

- Sizden biri kardeşinin hakkında konuşulan bunun kusurunu gösteren bir lafı dinler, ona bazı ekler yaparak daha büyük bir yaygara ile etrafa yayar.

Eksem bin Sayfî şöyle buyurdu : “Koğucunun alâmetlerinden biri de, insanlar arasında rezil biri olması. Kimse onu şerefli bir kimse olarak görmez.”

Yahya bin Ebî Kesir buyurdu : “Koğucu, kimse, sihirbazdan daha şerlidir. Fakat kimse bunun farkına varmaz. Zira koğucu adam, bir sihirbazın bir ayda yapamadığı kötülüğü bâzan bir saatta yapar. Zira koğuculuk kanlar dökmüş, malları mahvetmiş, nice büyük fitneler çıkarmış, insanları yurt ve vatanlarından etmiştir. Ve daha nice fitne ve fesada sebeb olmuştur.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Bir mümin, arkadaşının aybını görmez, onu gizlerse, şüphesiz Allahü teâlâ bu hareketi sebebiyle onu Cennete koyar.”

“Kim bir ayıp örterse, diri diri kuma gömen suçsuz kız çocuğunu kurtarmış gibi sevap olur.”

“Kim arkadaşının aybını örterse, Allahü teâlâ da kıyamet günü onun aybını örter. Kim de müslüman arkadaşının aybını açığa vurursa, Allahü teâlâ da onun aybını açığa vurur. Hatta evinde bile onu rezil eder.”

HİKMETLER · 8 AĞUSTOS 2010 PAZAR · KAYIT 2014

Hatasız kul olmaz

Her insanın hatası, kusuru, günahı olabilir. Hatasız kul olmaz. Bunun için arkadaşımızın bazı kusurları görülünce, onu tamamen terk etmek, onun hakkında ileri geri konuşmak doğru değildir. Çünkü kusursuz dost arayan dostsuz kalır.

Arkadaşımızın kusurlarını örtmeyip arkasından konuşmak uygun olmadığı gibi yüzüne vurmak da uygun değildir. Çünkü böyle şeyler aranın açılmasına sebep olur. Şeytanın da istediği budur. Onun için, şeytanın istediğini yapmamalı, arkadaşın kusurlarını gizlemeli. Bize karşı işlediği hatalarına gelince, bunu affetmemiz gerekir. Hatta hatasını tevil etmemiz, mazur görmeye çalışmamız vaciptir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Müslüman müslümanın kardeşidir, ona zulmetmez, zulmedilmesine de yardımcı olmaz. Kim arkadaşının ihtiyacını giderirse, Allahü teâlâ da onun ihtiyacını giderir. Kim, müslümanın sıkıntısını kaldırırsa, Allahü teâlâ da kıyamet günü onun sıkıntılarını kaldırır. Kim, müslümanın aybını örterse, Allahü teâlâ da kıyamette onun aybını örter.”

“Kötülük etmeyin, ayıp araştırmayın! Kim bir müslümanın aybını araştırırsa, Allahü teâlâ da onun aybını ortaya çıkarır ve böyle bir kimse, en gizli bir yerde sığınsa bile, onu rezil eder.”

Hasanı Basrî buyurdu ki : “Bil ki, sana söz taşıyan, senden de taşır. Seni sende olmayanla öven kimsenin, seni sende olmayan şeyle kötülemesinden emin olamazsın.”

Kişinin arkadaşından gelen olumsuz sözleri araştırması da caiz değildir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Müslümanların aybını araştıran, onlara kötülük etmiş ve onları kötülüğe itmiş olur.”

“Tevbe ettiği bir günahtan dolayı birini ayıplayan, aynı günaha müptela olmadan ölmez.”

“Kendine reva gördüğünü, sana reva görmeyenin arkadaşlığında hayır yoktur.”

Getirilen sözün doğru olup olmadığını araştırmamalı! Çünkü tecessüsü, günahları araştırmayı, Allahü teâlâ yasak etmiş, “Birbirinizin kusurunu araştırmayın” buyurmuştur. (Hucurat 12)

HİKMETLER · 9 AĞUSTOS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2015

Rehber kimsenin özellikleri

Abdülkadir Geylani hazretleri buyurdu ki: "İnsanlara rehberlik, liderlik eden kimsede şu hasletler bulunmazsa, o rehberlik yapamaz. Kusurları örtücü ve bağışlayıcı olması, şefkatli ve yumuşak olması, doğru sözlü ve iyilik yapıcı olması,

iyiliği emredip, kötülüklerden men edici olması, misafirperver ve geceleri insanlar uyurken ibadet edici olması, âlim ve cesur olması."

Hâlid bin Safvân şöyle buyurdu : “Koğucu adama çok kızınız! İsterse o doğru olsun. Çünkü koğuculuk bir rivayet, onu kabul etmek de bir icazettir. O halde onu kabul etmek, nakletmekten daha şerlidir.”

Müslüman kadeşimizden duyduğumuz, gördüğümüz her şeyi söylememeliyiz! Arkadaşın hoşlanmadığı şeyleri söylememelidir. Fakat emr-i maruf cinsinden ise, münasip şekilde ikaz edilir.

Arkadaşının bir kusurunu görünce kendi kusurlarını hatırlamalıdır. “Ben kusurlarımı düzeltemediğime göre, arkadaşımı mazur görmem lazımdır” diye düşünmelidir. Bir kusuru ile onu kötü görmeye kalkmak doğru değildir.

Çünkü hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Arkadaşının kötülüğünü gizleyenin kusurları, kıyamette gizlenir.”

“Arkadaşının aybını görmeyip gizleyen, Cennete gider.”

“Arkadaşının aybını açığa vuranın aybı açığa çıkar. Hatta evinde bile rezil olur.”

“Müslümanın aybını araştıran, ona kötülük etmiş olur.”

“Birini tevbe ettiği günahtan dolayı ayıplayan, aynı günaha maruz kalmadan ölmez.”

Kişinin Müslüman kardeşinden gelen kötü hal doğru bile olsa bunu başkasına söylerse, onun perdesi yırlmış, günahı meydana çıkarmış olur. Bu da dostun yapacağı iş değildir. Çünkü, gerçek dost kusurları gizler, açığa vurmaz!.

HİKMETLER · 9 AĞUSTOS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2016

Rehber kimsenin özellikleri

Abdülkadir Geylani hazretleri buyurdu ki: "İnsanlara rehberlik, liderlik eden kimsede şu hasletler bulunmazsa, o rehberlik yapamaz. Kusurları örtücü ve bağışlayıcı olması, şefkatli ve yumuşak olması, doğru sözlü ve iyilik yapıcı olması, iyiliği emredip, kötülüklerden men edici olması, misafirperver ve geceleri insanlar uyurken ibadet edici olması, âlim ve cesur olması."

Hâlid bin Safvân şöyle buyurdu : “Koğucu adama çok kızınız! İsterse o doğru olsun. Çünkü koğuculuk bir rivayet, onu kabul etmek de bir icazettir. O halde onu kabul etmek, nakletmekten daha şerlidir.”

Müslüman kadeşimizden duyduğumuz, gördüğümüz her şeyi söylememeliyiz! Arkadaşın hoşlanmadığı şeyleri söylememelidir. Fakat emr-i maruf cinsinden ise, münasip şekilde ikaz edilir.

Arkadaşının bir kusurunu görünce kendi kusurlarını hatırlamalıdır. “Ben kusurlarımı düzeltemediğime göre, arkadaşımı mazur görmem lazımdır” diye düşünmelidir. Bir kusuru ile onu kötü görmeye kalkmak doğru değildir.

Çünkü hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Arkadaşının kötülüğünü gizleyenin kusurları, kıyamette gizlenir.”

“Arkadaşının aybını görmeyip gizleyen, Cennete gider.”

“Arkadaşının aybını açığa vuranın aybı açığa çıkar. Hatta evinde bile rezil olur.”

“Müslümanın aybını araştıran, ona kötülük etmiş olur.”

“Birini tevbe ettiği günahtan dolayı ayıplayan, aynı günaha maruz kalmadan ölmez.”

Kişinin Müslüman kardeşinden gelen kötü hal doğru bile olsa bunu başkasına söylerse, onun perdesi yırlmış, günahı meydana çıkarmış olur. Bu da dostun yapacağı iş değildir. Çünkü, gerçek dost kusurları gizler, açığa vurmaz!.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2020

Onbir ayın sultanı; Ramazan ayı

Yarın, onbir ayın sultanı Ramazan-ı şerif ayına tekrar kavuşuyoruz. Bu gece ilk teravihimizi kılıp gece de bu seninin ilk oruç için sahura kalkacağız. Adem aleyhisselamdan beri hak dinlerin hepsinde oruç vardı. Oruç tutmak bize, yâni ümmet-i Muhammede hicretten, Peygamber efendimizin Mekke'den Medine'ye hicretinden onsekiz ay sonra, Şa'bân ayının onuncu günü, Bedir gazâsından bir ay önce farz oldu. Ramazan, yanmak demektir. Çünkü bu ayda oruç tutan ve tevbe edenlerin günâhları yanar, yok olur. İslâmın beş şartından dördüncüsü, mübârek

Ramazan ayında, hergün oruç tutmaktır. Resûl aleyhisselâm: “Ramazan ayı gelince, Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar bağlanır” buyurdu. Peygamber efendimiz, Şabân ayının son günü bir hutbesinde şöyle buyurdu: “Ey müslümanlar! Üzerinize öyle büyük bir ay gölge vermek üzeredir ki, bu aydaki bir gece ki bu Kadir gecesidir, bin aydan daha faydalıdır. Allahü teâlâ, bu ayda, hergün oruç tutulmasını emretti. Bu ayda, geceleri terâvîh namazı kılmak da sünnettir. Bu ayda, Allah için ufak bir iyilik yapmak, başka aylarda, farz yapmış gibidir. Bu ayda, bir farz yapmak, başka ayda yetmiş farz yapmak gibidir. Bu ay, sabır ayıdır. Sabredenin gideceği yer Cennettir. Bu ay, iyi geçinmek ayıdır. Bu ayda mü'minlerin rızkı artar. Bir kimse, bu ayda, bir oruçluya iftâr verirse, günâhları affolur. Hak teâlâ, onu Cehennem ateşinden âzâd eder. O oruçlunun sevabı kadar, ona sevap verilir.” Resûlullahın bu hutbesini dinliyen Eshâb-ı kirâm şunu sordular: “Yâ Resûlallah! Her birimiz, bir oruçluya iftâr edecek, onu doyuracak kadar zengin değiliz. Bu büyük sevaptan mahrum mu kalacağız?” Resûl aleyhisselâm Eshâbına şöyle cevap verdi:” Bir hurma ile iftâr verene de, yalnız su ile oruç açtırana da, biraz süt ikrâm edene de, bu sevap verilecektir. Bu ay, öyle bir aydır ki, ilk günleri rahmet, ortası af ve mağfiret ve sonu Cehennemden âzâd olmaktır. Bu ayda, emri altında olanların yâni işçinin, memûrun, askerin ve talebenin vazîfesini hafîfletenleri Allahü teâlâ affedip, Cehennem ateşinden kurtarır.” Peygamber Efendimiz devamla şöyle buyurdu:” Bu ayda dört şeyi çok yapınız! Bunun ikisini Allahü teâlâ çok sever. Bunlar, Kelîme-i şehâdet söylemek ve istiğfâr etmektir. İkisini de, zaten her zaman yapmanız lâzımdır. Bunlar da Allahü teâlâdan Cenneti istemek ve Cehennem ateşinden O'na sığınmaktır. Bu ayda, bir oruçluya su veren bir kimse, Kıyâmet günü susuz kalmıyacaktır.” Her ibadette olduğu gibi, oruç tutmada da niyet çok önemlidir. Oruç Allah rızası için tutulmalıdır. Rejim için, âdet olarak tutulan orucun faydası olmaz. Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: “ Bir kimse, Ramazan ayında oruç tutmayı farz bilir, vazîfe bilir ve orucun sevabını, Allahü teâlâdan beklerse, geçmiş günâhları affolur.” Bu hadîs-i şerîften anlaşılıyor ki, orucun Allahın emri olduğuna inanmak ve sevap beklemek lâzımdır. Günün uzun olmasından ve oruç tutmanın güç olmasından şikâyet etmemek şarttır. Günün uzun olmasını, oruç tutmayanlar arasında güçlükle oruç tutmayı, fırsat ve ganîmet bilmelidir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Allahü teâlâ benim ümmetime, Ramazan-ı şerîfte beş şey ihsân eder ki, bunları hiçbir peygambere vermemiştir: 1- Ramazanın birinci gecesi, Allahü teâlâ mü'minlere rahmet eder. Rahmet ile baktığı kuluna hiç azap etmez. 2- İftâr

zamanında, oruçlunun ağız kokusu, Allahü teâlâya, her kokudan daha güzel gelir. 3- Melekler, Ramazanın her gece ve gündüzünde, oruç tutanların affolması için duâ eder. 4- Allahü teâlâ, oruç tutanlara, âhırette vermek için, Ramazan-ı şerîfte Cennette yer ta'yîn eder. 5- Ramazan-ı şerîfin son günü, oruç tutan mü'minlerin hepsini affeder. Yâni Ramazan ayının tamamını oruçlu geçirenleri affeder.

HİKMETLER · 10 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2017

Kiminle arkadaş olmak istersin

Ebu Yezid-i Bistamî hazretlerine, “Sen halktan kiminle arkadaşlık yapmak istersin?” diye sorulduğunda şöyle cevap verir: “O kimse ile ki, benim hakkında her şeyi bilir. Fakat, Allahü tealanın örtmesini istediklerini örter!”

Zünnun-i Mısrî hazretleri de şöyle demiştir: “Seni masum, hatasız olarak görmek isteyen bir kimsenin arkadaşlığında hayır yoktur. Öfkelendiği zaman arkadaşının sırrını ifşa eden bir kimse alçaktır. Çünkü normal zamanda sır saklamak tabiatın gereğidir, herkes bunu yapabilir. Önemli olan kızgınlık halinde bunu yapabilmesidir!”

Başka biri, “Sırrı gizlerim ve gizlediğimi de gizlerim” demiştir.

İbn Mutez buna şöyle belirtmiştir: 'Bana emanet edilen sırrı göğsüme yerleştiririm de göğsüm o sırra mezar olur'.

Başka biri de, İbn Mutez'in bu sözlerine şunları ilave eder: “Göğsümdeki sır, kabrinin içinde yatan bir kimse gibi değildir. Çünkü kabirde yatanı görürüm ki, bir daha dirilip haşrolmayı bekliyor. Fakat ben göğsümdeki sırrı öyle unuturum ki, sanki hiçbir za man o sırra muttali olmamışımdır. Eğer benimle onun arasında sırrı sırdan gizlemek mümkün olsaydı, sır da bilmezdi”

İbrahim bin Edhem hazretlerinin arkadaşlarından bazıları, bir müddet onun ziyaretine gelmemişler.Sonra tekrar geldiklerinde onlardan birisi İbrahim Ethem’in bir dostu aleyhinde konuşmuş bunun üzerine İbrahim Ethem ona demiş ki : “Vallahi bizi ziyareti terk etmen bizim için bir ganimetmiş! Baksana kardeşimiz hakkında düşmanlık telkin ettin, kalbimi de meşgul kıldın. Keşke bugün beni ziyaret etmemiş olsaydın.”

Ebu Said el-Hudrî Peygamber Efendimizden şunu nakleder:

“Bir kardeşinin kusurunu görüp de örten bir mü'min Allah'ın cennetine girer.”

Bir gün de, Hazreti Peygamber kendisine, işlediği günahı haber veren Maiz bin Mâlik'e şöyle demiştir: “ Bunu örtmüş olsaydın senin için daha hayırlı olurdu.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2021

Ramazan-ı şerif ayının üstünlüğü

Ramazanda, iftârı acele etmek ve sahûru, geciktirmek sünnettir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", bu iki sünneti yapmağa çok dikkat ederdi. Sahûru geciktirmek ve iftârı çabuk yapmak, belki insanın aczini gösterdiği için sünnet olmuştur. Zaten ibâdet, aczi ve ihtiyâcı göstermek demektir.

Hasta ve seferi olmayanın oruç tutmaları lâzımdır. Tutmazlarsa, günahı büyüktür. Niyetli iken bozarlarsa, kefaret de lâzım olur. Günler uzun ve sıcak da olsa meşru bir mazeret yoksa oruç terk edilmemesi gerekir. Oruç tutturmamak için uğraşan art niyetli kimselerin sözlerine aldanmamak gerekir.

(Behcet-ül-fetâvâ) kitabında buyuruluyor ki: ‘Ramazan-ı şerif, yaz aylarından birine geldiği zaman, din adamı şekline giren birisi, müslümanlara “Oruca niyet etmeyip, oruç tutmaz iseniz ve kışın kısa günlerde kaza ederseniz, câiz olur. Ramazanda oruca niyet etmeden, yer içerseniz, kefaret lâzım olmaz’ diyerek gençlere, talebeye, işçiye oruç tutturmazsa, bu kimse şiddetle tâzîr edilir, cezâlandırılır. Böyle söylemesi men edilir”

Ramazan-ı şerîf orucu, her müslümana farz olduğu gibi, tutamıyanların kazâ etmeleri de farzdır. Herhangi bir özür ile Ramazanda oruç tutamıyanlar, Ramazandan hemen sonra, kazâsını tutmalıdır. Kazâ namazı borcu olanların, kazâ orucu olanların nâfile ibâdetlerle meşgûl olması, boşuna zahmet çekmektir. Önce farz borçları yerine getirmeli, ödemelidir. Ancak farz borçlardan kurtulduktan sonra, nâfile olarak yapılan ibâdetlerin bir fâidesi olur. Bu, oruçta olduğu gibi namazda ve diğer ibadetlerde de böyledir. Önce farz borçları ödemeli sonra nafile ile meşgul olmalıdır.

Özrü olan kimseler, oruç tutamadıkları günler, gizli yimelidirler. Ramazan-ı şerifte umûmî yerlerde, müslümanların karşısında, oruç yiyenlerin ve oruç tutanları aldatarak, oruç tutturmıyanların îmanı gider. Ramazan günlerinde lokanta, aşhâne, gazino, büfe gibi yiyip içme yerlerini işletmek günahtır. Bunların, oruç yiyenlerden kazandıkları, helâl ise de, habîstir, zararlıdır. Buralarını iftârdan sonra açmalıdır.

HİKMETLER · 11 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2018

Şerrinden Allaha sığınılacak kimse

Bir insanın iyilikleri ve kusurları da olur. Kusur araştırmak münafıklık alametidir. Mümin mazeret arar. Münafık suç araştırır. Kerem sahipleri arkadaşların kusurlarını bağışlar. Hadis-i şerifte, "Gördüğü iyilikleri gizleyip, gördüğü kötülükleri teşhir eden kötü komşudan Allahü teâlâya sığının!" buyuruldu.

İyiliği kötülüğüne galip gelen kimse, iyi insan demektir. Arkadaşımız hakkında kötü konuşmamak ve ona suizan etmemek üzerimize borçtur. Kusurları örtmek ve onları görmezlikten gelmek er kişinin, salihlerin işidir. En üstün derece kötülükleri gizleyip iyilikleri açıklamaktır.

Bir insan kendisi için sevdiğini, başkası için de sevmedikçe kâmil mümin olamaz.

Arkadaşlığın en düşük derecesi, onun bize yapmasını istemediğimiz şeyleri yapmamaktır. Onun bize yapmasını istediğimiz şeyleri ona yapmaktır.

Her insan, kendi kusurlarının örtülmesini ister. Beklediğinin aksi yapılırsa ona karşı nefret ve kin hissi uyanır. Arkadaşına karşı kin ve hasedi olan kimsenin imanı zayıf ve sonu tehlikelidir.

Mansur bin Zâzân diyordu ki : "Vallahi ben, yanımda oturan herkesle mücadele halindeyim! Yanımdan ayrılıncaya kadar savaşıyorum onunla. Çünkü boş bulunduğum an o, gerçek dostumla benim arama düşmanlık sokacak, yahut da beni gıybet etmiş birisinin gıybetini bana ulaştırmaktan kendisini alamıyacak da bu yüzden beni sıkıntıya uğratacak."

Hazreti Abbas oğlu Abdullah'a şöyle demiştir: Şu beş nasıhatimi unutma:

1- Sakın onun hiçbir sırrını ifşa etme.

2- Sakın onun yanında hiç kimsenin aleyhinde bulunma.

3- Sakın ona yalan söyleme.

4- Sakın onun hiçbir emrine isyan etme.

5- Sakın o, senin herhangi bir hiyanetine muttali olmasın.

Şa'bî hazretleri şöyle demiştir: 'Hz. Abbas'ın bu beş nasihatinin herbiri bin altından daha hayırlı ve faydalıdır'.

HİKMETLER · 12 AĞUSTOS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2019

Müslümanın vasıfları

Müslüman, ağırbaşlı, vakarlı, ağzından çıkan her kelimeye dikkat eden, nerede ne konuşacağını bilen kimsedir. Kimseyi üzmez, kimseye sıkıntı vermez. Yumuşak huylu ve sabırlıdır. Yumuşak huylu ve sabırlı olmak, takva sahiplerinin özelliklerindendir. Nitekim Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, yumuşak huylu ve sabırlı kullarını övmektedir. Şûra suresinde mealen buyuruldu ki:

"Kim ki, sabreder, kusurları örter ve bağışlayıcı olursa, işte muhakkak ki, bu, yapılmaya değer işlerdendir. Mert ve azimli kimselerin yaptığı iştir."

Hazreti Peygamber de şöyle buyurmuştur:

"Tehassüs ve tecessüs etmeyin. Aranızdaki bağları koparmaym. Birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları! Kardeş olunuz"

Tecessüs, başkasının hakkındaki haberleri merak etmek ve araştırmak demektir. Tehassüs ise, onu göz hapsinde tutmak, takip etmek demektir. Madem Peygamber Efendimiz bu hareketleri yasaklamıştır, o halde mü'minlerin ayıplarını örtmek, onların ayıplarını görmemezlikten ve bilmemezlikten gelmek, dindar kimselerin ahlâkındandır.

Arkadaşının aynen kendisi olduğunu kabul ederek, kendi ayıplarının açıklanmasını istemediği gibi onun da ayıplarını gizlemelidir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Arkadaşının ayıplarını örten kimsenin, Allahü teâlâ, dünya ve ahirette kusurlarını örter. Bir ölüyü diriltmiş gibi olur."

Mü'minin güzel taraflarını söylemek, kötü taraflarını örtbas etmek hususunda Resulullahın duasında Allah'ı bu vasıf ile vasıflandırması senin için en büyük delildir.

Nitekim o duada şöyle denildi: "Ey iyiliği izhar eden ve kötülüğü örten Allah!"

Ebu Said es-Sevrî şöyle demiştir: "Herhangi bir kimseyle arkadaşlık yapmak istediğin zaman, onu öfkelendir. Sonra senin du rumunu ondan sormak için birini gönder. Eğer buna rağmen o, hakkında iyi şeyler söyler, sırrını saklarsa onunla arkadaşlık yap"

HİKMETLER · 13 AĞUSTOS 2010 CUMA · KAYIT 2022

Hataları ortaya dökmek hastalıktır!

Başkasının kabahatlarını örtmeyip daha fazla ortaya çıkarmak insanoğlunun müzmin bir hastalığıdır. Bunun sebebi de kıskançlık ve haseddir. Zira kıskanç ve hasedçi bir kimsenin içi kötülüklerle doludur. Fakat o kötülükleri içinde hapseder, gizler, fırsat bulmadıkça onları açığa vurmaz. Ne zaman bir fırsat bulursa, hayâ ortadan kalkar, içindeki pislikler dışarıya çıkmaya başlar. Bunun için bir kimsenin içi hased ve kıskançlıkla doluysa, böyle bir kimseden uzaklaşmak en uygun bir davranış olur.

Hikmet ehli zatlar şöyle demişlerdir: "Açık azarlama, kötüleme içte gizlenen hasedden daha iyidir. Hasetçi bir kimseye karşı gösterilen nazikane hareketler, gittikçe onun vahşetini kabartmaktadır"

Kalbinde herhangi bir müslümana karşı kin bulunan bir kimsenin imanı zayıf olduğu gibi, sonu da tehlikelidir. Böyle bir kalp habis olduğu için Allahü teâlâ'nın huzur-u ilahîsine layık değildir.

Kişi kendi için neyi seviyorsa, müslüman kardeşi için de onu sevmedikçe imanı tamam olmaz. Arkadaşlık derecelerinin en azı, kişinin kendisi için istediğini kardeşi için de istemesidir. Şüphe yoktur ki, kardeş kardeşinden ayıbını örtmesini, kötü taraflarından söz etmemesini, ayıplarını açığa vurmamasını bekler. Eğer

kardeşi bunun tersini yaparsa, onun hakkında öfkesi kabarır. Kardeşinden beklediğinin aksini ona yapmak elbette insafsızlıktır. Böyle bir kimseye, Kur'an-ı kerimde azap va'dedilmiştir. Ayeti-i kerimede, "Büyük günahlardan ve hayasızlıktan sakınır, öfkelendikleri zaman da kusurları bağışlar ve işlerini aralarında istişare ederler." (Şura 37,38) buyuruldu.

Hadis-i şerifte, "Bir mümin kendisi için istediği ve sevdiği bir şeyi, (din) kardeşi için de istemedikçe imanı kâmil olmaz." buyuruldu.

Başka bir hadis-i şerifte de, "Müslüman müslümanın kardeşidir, ona zulmetmez, zulmedilmesine de yardımcı olmaz. Kim arkadaşının ihtiyacını giderirse, Allahü teâlâ da onun ihtiyacını giderir. Kim, müslümanın sıkıntısını kaldırırsa, Allah da kıyamet günü onun sıkıntılarını kaldırır. Kim, müslümanın aybını örterse, Allahü teâlâ da kıyamette onun aybını örter." buyuruldu.

HİKMETLER · 14 AĞUSTOS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2023

Ahmağın kalbi ağzındadır

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Bir müslüman kardeşinin kendisine emanet ettiği sırrını ifşa etmemesi gerekir. İfşa etmemek için o sırrı inkâr edebilir. Kişinin, sır ve ayıplarını örtmek için yalan söylemesi nasıl caiz ise, müslüman kardeşinin hakkında da aynı şeyi yapabilir. Çünkü kardeşi ile kendisi arasında fark yoktur. İkisi ancak bedenle ayrılırlar, hakikatte ise bir şahıstırlar, İşte kardeşliğin hakikati budur.

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Müslüman kardeşinin ayıbını örten bir kimse sanki diri diri gömülen bir kız çocuğunu kurtarmıştır."

"Kişi etrafına bakınarak konuşursa, o konuşma oradakiler için bir emanettir."

"Aynı mecliste oturan iki kişi emanetle otururlar; (manevi te minat almış olurlar). Bu bakımdan hiç kimse için helâl değildir ki arkadaşının ifşa edilmesi hoşuna gitmeyen her hangi bir sırrını ifşa etsin."

Ediblerden birisine denildi ki: 'Senin sır saklaman nasıldır? O edib de şöyle cevap verdi: 'Ben sırrın mezarıyım'. Denilmiştir ki: 'İnsanların göğüsleri sırların

mezarlarıdır'.

Yine şöyle denildi: 'Ahmak bir insanın kalbi ağzındadır, akıllı bir kimsenin dili ise kalbindedir'. Yani ahmak kimse nefsindekini gizlemeye gücü yetmez ve bilmediği halde açığa vurur. İşte bundan dolayıdır ki ahmak bir kimsenin dostluğunu kesmek ve onun sohbetinden uzak durmak gerekir. Hatta ahmakları görmekten bile kaçınmalıdır.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey müslüman bunu bil, din kardeşlerinin ve başkalarının sırlarını ifşâ etmekten sakın. “Ben bunu kasdetmemiştim!” diye kendini mazur göstermeye kalkma. Unutma ki sen fitne ve garabetlerle dolu olan onuncu hicret asrının ikinci yarısında bulunuyorsun.

Hadis-i şerifte, “Müslümanların aybını araştıran, onlara kötülük etmiş ve onları kötülüğe itmiş olur.” buyuruldu.

HİKMETLER · 14 AĞUSTOS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2024

Ahmağın kalbi ağzındadır

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Bir müslüman kardeşinin kendisine emanet ettiği sırrını ifşa etmemesi gerekir. İfşa etmemek için o sırrı inkâr edebilir. Kişinin, sır ve ayıplarını örtmek için yalan söylemesi nasıl caiz ise, müslüman kardeşinin hakkında da aynı şeyi yapabilir. Çünkü kardeşi ile kendisi arasında fark yoktur. İkisi ancak bedenle ayrılırlar, hakikatte ise bir şahıstırlar, İşte kardeşliğin hakikati budur.

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

“Müslüman kardeşinin ayıbını örten bir kimse sanki diri diri gömülen bir kız çocuğunu kurtarmıştır.”

“Kişi etrafına bakınarak konuşursa, o konuşma oradakiler için bir emanettir.”

“Aynı mecliste oturan iki kişi emanetle otururlar; (manevi te minat almış olurlar). Bu bakımdan hiç kimse için helâl değildir ki arkadaşının ifşa edilmesi hoşuna gitmeyen her hangi bir sırrını ifşa etsin.”

Ediblerden birisine denildi ki: 'Senin sır saklaman nasıldır? O edib de şöyle cevap verdi: 'Ben sırrın mezarıyım'. Denilmiştir ki: 'İnsanların göğüsleri sırların mezarlarıdır'.

Yine şöyle denildi: 'Ahmak bir insanın kalbi ağzındadır, akıllı bir kimsenin dili ise kalbindedir'. Yani ahmak kimse nefsindekini gizlemeye gücü yetmez ve bilmediği halde açığa vurur. İşte bundan dolayıdır ki ahmak bir kimsenin dostluğunu kesmek ve onun sohbetinden uzak durmak gerekir. Hatta ahmakları görmekten bile kaçınmalıdır.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey müslüman bunu bil, din kardeşlerinin ve başkalarının sırlarını ifşâ etmekten sakın. “Ben bunu kasdetmemiştim!” diye kendini mazur göstermeye kalkma. Unutma ki sen fitne ve garabetlerle dolu olan onuncu hicret asrının ikinci yarısında bulunuyorsun.

Hadis-i şerifte, “Müslümanların aybını araştıran, onlara kötülük etmiş ve onları kötülüğe itmiş olur.” buyuruldu.

HİKMETLER · 15 AĞUSTOS 2010 PAZAR · KAYIT 2025

İyiler kötülükleri gizler

En kötü şey kişinin müslüman kardeşi ile mücadele etmesi, onun yanlışlarını ortaya çıkarmasıdır. Çünkü başkasının konuşmasını tenkid eden bir kimse, konuşmacıyı cehalet ile itham etmek veya bu konuştuğu konunun hakikatini anlamaktan gafil olmakla suçlamak demektir. Bütün bunlar müslüman kardeşine hakarettir. Karşısındaki insanı vahşet ve nefrete sürükler.

İyi bir kimse, arkadaşlığını kestiği kimsenin kötülüklerini gizler, iyiliklerini söyler. Kötü alçak bir kimse ise, onunla arkadaşlık kesildiğinde dostunun iyi taraflarını örtbas edip, iftiralar atar.

Hasan Basrî şöyle demiştir: “Bin kişinin sevgisiyle bir kişinin düşmanlığını satın alma!”

İbn Abbas, Hazreti Peygamberden şöyle rivayet eder: “Sakın kardeşinle mücadele etme! Onunla alay etme! Ona yerine getiremeyeceğin bir sözü verme.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Haksız olduğu halde, haksızlığını anlayıp mücadeleyi bırakan bir kimse için cennetin etrafında bir köşk inşa edilir. Haklı olduğu halde tatsızlık olmasın diye, herhangi bir meselede mücadeleyi terkeden bir kimse için ise cennetin en yüce ve yüksek yerinde bir köşk yapılır.”

“Birbirinize sırt çevirmeyin. Birbirinize buğzetmeyin. Birbirinizi kıskanmayın. Aranızdaki sevgi ve muhabbeti kesmeyin. Ey Allah'ın kulları! Kardeş olunuz. Çünkü müslüman müslü manın kardeşidir. Ona zulmetmez. Onu yardımlarından mah rum etmez. Onu mahcub etmez. Müslüman kardeşini tahkir etmek, şer olarak kişiye yeter de artar. Müslümanın kanı, malı, namusu diğer müslümana haramdır.”

“Bir mümin, arkadaşının aybını görmez, onu gizlerse, şüphesiz Allahü teâlâ bu hareketi sebebiyle onu Cennete koyar.”

“Kim bir ayıp örterse, diri diri kuma gömen suçsuz kız çocuğunu kurtarmış gibi sevap olur.”

HİKMETLER · 16 AĞUSTOS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2026

‘Nereye!’ diye sormazlardı

Bir müslümanın arkadaşını yalanlaması, onun sırrını açıklaması güzel ahlâka ters düşer. İlk devir müslümanları arkadaşlarını üzmekten o kadar kaçınmış ve sakındırmışlar ki, ondan daha iyisini yapmak mümkün değildir. Arkadaşlara yardım etmede, iyilikte kadar teşvikte bulunmuşlardır ki, artık kimsenin aklına arkadaşımdan bana zarar gelir düşüncesi gelmemiş. Kişinin arkadaşı, sen arkadaşına 'kalk!' dediğin zaman, o da 'nereye' derse, böyle bir kimseyle arkadaşlık yapma! Aksine arkadaşlık 'Nereye?' diye sormak değil, derhal kalkıp sormaksızın arkadaşına tâbi olmaktır.

Ebu Süleyman ed-Daranî şöyle demiştir: Irak'ta bir arkadaşım vardı. Sıkıntıya düştüğüm zaman ona gidiyordum. O da kesesini bana atar istediğimi kesesinden alırdım. Birgün kendisine gittim, sıkıntıda olduğumu söyledim. O bana dedi ki: 'Ne kadar istiyorsun?' Bunun üzerine onun arkadaşlığı benim gözümden düştü, arkadaşlı bıraktım.

Ebu Umame Bahilî'nin rivayet ettiği hadîs-i şerifte şöyle buyurulmaktadır: Resulullah Efendimiz, biz münükaşa ederken çıkageldi. Bu durumumuzu görerek üzüldü. Bize buyurdu ki: “Ey eshabım! Tartışmayı bırakın. Çünkü o, arkadaşlar arasında düşmanlığı körükler.”

Eskiler, "Arkadaşından bir mal istediğin zaman, o da sana 'Ne yapacaksın?' diye sorarsa o, arkadaşlık hakkını terketmiş olur". demişlerdir. Arkadaşlığının devamı ve payidar olması, ancak sözde, fiilde ve şefkatte uygun hareket etmeye bağlıdır.

Nitekim Ebu Osman Hıyfî şöyle demiştir: “Arkadaşlara uymak onlara şefkat göstermekten daha hayırlıdır” Hadis-i şerifte buyurduldu ki:

“Muhakkak ki, malınızı vermek suretiyle herkesi memnun edemezsiniz. Fakat güler yüzle ve güzel ahlâk ile memnun edin.”

“Bir kimsenin ayıbını örten hiçbir kul yoktur ki, Allahü teâlâ da kıyamet gününde onun ayıplarını örtmesin.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2031

Taburelerin, sandalyelerin, sıraların işgalindeki camilerimiz!

Camilerimizden kilise görünümlü manzaralar...Ramazan ayı dolayısıyla camilerimiz dolup taşıyor. Bu aşırı sıcaklara rağmen dinin temeli olan namaz için camilere koşuluyor. Maalesef birileri de sinsice bu namaz ibadetini boşa çıkartmak için uğraşıyor. Nasıl mı? Dinde yeri olmayan; taburede, sandalyede, sırada namaz kıldırarak... Çok şükür birçok meslektaşımız bu oyunun farkında. Tepkilerini de çok güzel bir şekilde yerine getiriyorlar: “Camilerimizde öyle görüntüler yayılıyor ki, dışarıdan bakanlar, cemaatin bir bölümünün harp gazisi, ya da ortopedik sorunlar başta olmak üzere çeşitli dertlerden muzdarip hastalıklı kişiden oluştuğunu sanabilir. Tatil vesilesi ile muhtelif yerlerde seyahat halinde iken, birçok camide daha önce bu kadarına rastlamadığım bir görüntü ile karşılaştım. Bartın’ın 3 bin nüfuslu bir beldesinde, en fazla 200 kişinin namaz kılabildiği bir camide tabureye oturarak namaz kılan en az 30 kişilik bir grubu fotoğraflama imkânı buldum. Bu kadar az sayıda cemaatin arasında bu kadar çok tabureli

insanın bulunması ne derece normal bilemiyorum. Harpten çıkmış bir ülkenin gazileri ile dolu bir cami gibi his oluşuyor insanın içinde. Yine Zonguldak Ulucami'de, sağlı sollu 20'şerli oturma grubu halinde 40 kişilik oturma düzeni gördüm. Biz namaza yetişemeyip kendimiz kıldığımız için, sordum, bu oturaklar namaz sırasında yetmiyor bile dediler. Aynı gün ikindi namazının son rekatına yetişebildiğimiz Zonguldak İHL önündeki camide 7 kişi hocanın arkasında saf tutmuş namaz kılarken, 5 kişinin en arkada kendileri için ayrılmış uzun bankta oturarak namaz kıldıklarına şahit oldum. (Prof. Dr. Osman Özsoy) OYUNA MI GELİYORUZ "Son birkaç senedir; yürüye yürüye câmiye gelebilen, câmi ve apartmanlarda merdivenleri çıkabilen, pikniğe gidip bağdaş kurup oturabilen, evinde bir bacağını altına alıp koltukta ve sandalyede oturabilen nice kimseler câmide namazlarını sandalyede kılıyorlar. Onları gören bazıları da "Demek ki böyle de olabiliyormuş. Benim ağrım-sızım var" diyerek bir sandalye edinivеriyor. Bazı câmilerde namaz kılmak için sâbit oturma yerleri bile yapılıyor. Hatta bazı yerlerde sıralar konulmaya başlanmış. Câmilerde sandalye ve sandalyeyle namaz kılanlar niye habire çoğalıyor? Sebebi sandalye hastalığı(!)nın çoğalması mıdır, yoksa câmi cemaati olarak bir oyuna mı geliyoruz? İnsanın hareketine engel olan romatizma, bel ağrısı, baş dönmesi gibi hastalıklar yeni değil eskiden beri var. Sandalye de eskiden beri var. Ama sandalyede namaz eskiden beri yok; yeni bir şey... Bir arkadaşım geçen ay Lübnan'a gidip geldi. Diyor ki: "Bir câmiye girdim, cemaatin üçte biri namazını sandalyede kılıyor." Türkiye buna doğru mu gidiyor veya götürülüyor? Oyuna mı geliyoruz? Ve bu neyin nesi?.. Hangi hasta olursa olsun, hepsinin cevabı fıkıhta yerini aldığı halde, 1400 seneden sonra, (eski köye yeni âdet, kadîm fıkha nevzuhur bir madde eklercesine) namazı sandalyeye bağlamanın ve câmileri sandalyeyle doldurarak mâbedlerimizin kiliseye benzemesine bîgâne kalmanın mazereti olabilir mi? (Ali Eren)KİLİSE ÖZENTİSİ "1400 yıllık İslam tarihinde görülmemiş bir hadise ile karşı karşıyayız. Konu şudur: Camilerin arka tarafına haddinden fazla sandalyeler konulmuştur ve yaşlı kimselerin bir kısmının sandalyede oturarak namaz kılması istenmektedir. Bu sandalye işi kendi kendine oluşmamıştır. Bazı imamlara baskı yapılmış, sandalye sayısını çoğaltmaları istenmiştir. Ne lüzumu var efendim diyenler, üstü kapalı bir şekilde tehdit edilmiştir. Birileri, bir zihniyet camilerimizi kiliselere benzetmek istiyor! Ehl-i Kitab da cennetliktir diyenler camilerimize karışmasınlar. Fıkıh kitaplarımızda, camilere sandalye konulmaz diye bir hüküm yoktur diyen çok bilmişlere kanmayınız. Dinî kültürü, ilmihal ve fıkıh bilgisi yetersiz olan

kimselerin sandalyede namaz kılmalarını teşvik etmek bir zulümdür, bir aldatmacadır. Sinsi metotlarla camileri kiliselere benzetmek isteyenlere teessüf ediyorum. (Mehmet Şevket Eygi) Acaba Diyanet bu garabete ne diyor? Dahlim yok diyerek bu işten sıyrılamaz; camilerimizi bu çirkin görünümden kurtarmak için dahli kaçınılmazdır!

HİKMETLER · 17 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2027

“Gizli halleri araştırmayın!”

İlk devir Müslümanları gizli kusurların ifşa edilmemesi hususunda birbirlerini uyarırlardı Abdurrahman bin Avf hazretleri şöyle anlatıyor: Bir gece Halife Hz. Ömer'le birlikte Medine sokaklarında dolaşıyorduk. Bir ara gözümüze bir ışık ilişti. Oraya doğru yürüdüğümüzde bunun bir evin penceresinden geldiğini gördük. İçeriden bağrışmalar ve birtakım gürültüler geliyordu. Bunun üzerine Hz. Ömer elimden tutarak şöyle dedi:

- Bu ev kimindir biliyor musun?

- Hayır bilmiyorum.

- Bu ev Rabia bin Ümeyye bin Halefin evidir. Onlar şu anda içki içiyorlar. Ne yapalım?

- Ya emîr'el-mü'minîn! İzinsiz içeri girersek, Allahü teâlâ'nın yasaklamış olduğu bir fiili yapmış oluruz. Çünkü Allahü teâlâ 'Sakın tecessüs etmeyiniz (gizli hâlleri araştırmayınız!)' (Hucurat/12) buyurmaktadır.

Bunun üzerine Hz. Ömer gerisin geriye döndü ve onları olduğu gibi bıraktı. Onun bu hareketi, kulların ayıbının örtülmesinin lazım olduğuna ve başkasının kusurunu aramanın yasak olup terkedil mesi gerektiğine delâlet eder. Nitekim Hz. Peygamber, Hazreti Muaviye’ye şöyle buyurmuştur: “Eğer halkın kusurlarını araştırırsan onları ifsad edersin veya ifsadlarma sebep olursun”

Hadis-i şeriflerde şöyle buyuruldu:

“Ey lisanlarıyla iman edip de kalplerine iman girmeyenler! Sakın müslümanların gıybetini yapıp kusurlarını araştırmayın; çünkü kim müslüman

kardeşinin kusurunu araştırırsa Allahü teâlâ da onun kusurunu araştırır. Allaht teâlâ da kimin kusurunu araştırırsa, onu evinin içinde dahi olsa rezil eder."

"Allahü teâlâ bu dünyada herhangi bir kulunun ayıbını örtmüşse o ayıbı ahirette teşhir etmemesi keremine daha lâyıktır. Eğer dünyada bu ayıbı göstermişse, ahirette ikinci bir defa teşhir etmesi şânına daha çok yakışır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2032

Hastalar nasıl namaz kılacak?

Oturup kalkabilen hastanın namaz kılış şekli... Dün bahsettik... Dinde güçlük yok, kolaylık var bahanesiyle, camiler taburelerle, sandalyelerle, sıralarla doldurulmaya başlandı. Evet, dinde güçlük yok, kolaylık var fakat bu, herkes kendine güç gelen ibadetleri yapmasın veya ibadetlerin şartlarını istediği gibi değiştirsin, demek değildir. Dinimizin izin verdiği, sınırlarını çizdiği ruhsatlardan istifade edebilir, demektir. Hasta olan kimse için bu ruhsat fıkıh kitaplarında şöyle bildirilmiştir: Ayakta duramayan veya zarar gören, başı dönen kimse, farzları da, secde ettiği yerde oturarak kılar. Rüku için eğilir. Secde için, başını yere koyar. Duvara, değneğe, insana dayanarak, biraz ayakta durabilenin, ayakta tekbir alması ve o kadarcık ayakta okuması farzdır. Alnında ve burnunda birlikte özür olup başını yere koyamayan, ayakta durabilse bile, yere oturarak ima ile kılar. Yani rüku için biraz eğilir. Secde için, rükudan daha çok eğilir. RESULULLAHIN TARİFİ Resulullah Efendimiz bir hastayı ziyaret etti. Bunun, eli ile yastık kaldırıp, üzerine secde ettiğini görünce, yastığı aldı. Hasta, odun kaldırarak bunun üstüne secde etti. Odunu da aldı ve "Gücün yeterse, yere secde et! Yere eğilemezsen, yüzüne bir şey kaldırıp, bunun üzerine secde etme! İma ederek kıl ve secdede, rükudan daha çok eğil!" buyurdu. Bir uzvundaki hastalıktan dolayı uygun oturamayan kimse, istediği gibi oturur. Oturabilmek için, ayaklarını kıbleye karşı uzatabilir. Bir yerini yastığa veya başka şeye dayar. Yüksek bir şeyin üstüne oturup ima ile kılması caiz değildir. Sandalyede oturarak namaz kılınamaz. Böyle kılanın namazı kabul olmaz. Çünkü, sandalyede oturmak için zaruret yoktur. Sandalyede oturabilen kimse, yerde de oturabilir ve yerde oturabilenin yere oturup kılması lazımdır. Namazdan sonra, yerden ayağa kalkamayan, sandalyeden ise kolay kalkan hastayı

yerden bir kimse kaldırır. Yahut, kıbleye karşı olan bir karyolada, ayaklarını sarkıtmadan oturarak kılar. Namazdan sonra, ayaklarını yatağın bir yanına sarkıtıp, sandalyeden kalkar gibi kalkar. Bir şeye dayanarak veya bir kimsenin tutması ile de, yerde oturamayan hasta, sırtüstü yatarak kılar. Ayaklarını kıbleye uzatır. Başı altına yastık koyar. Yüzü kıbleye karşı olur. Veya kıbleye karşı sağ veya sol yanı üzerine yatar. Rüku ve secdeleri, başı ile ima eder. Böyle de ima edemeyen aklı başında bir hasta, bir günden çok namazını kılamazsa, hiçbirini kaza etmez. Hastanın yatakta veya sandalyede, ayaklarını sarkıtarak oturup, ima ile kılması caiz değildir. Hasta, yerde veya uzunluğu kıble istikametinde olan bir çekyat üstünde, kıbleye karşı oturarak kılar. Yere oturunca kalkamazsa, sandalye, koltuk veya yatak üzerine oturur, ayaklarını bir sehpanın üstüne koyarak ima ile kılar. Felçli olup sandalyesinden inip binemeyen de, mümkünse ayaklarını sehpaya koyar veya koydurur. Buna da imkân yoksa, tekerlekli sandalye mahkumu olan zaruretten dolayı kendi sandalyesinde, engellilere mahsus tekerlekli sandalyede kılması caiz olur. NAMAZIN BOŞA GİTMEMESİ İÇİN Hadis-i şerifte, “Namaz dinin direğidir” buyurulmuştur. Namaz şartlarına uygun olarak kılınmazsa din yıkılmış olur. Kur’an-ı kerimde de, birçok yerde, namazın dosdoğru kılınması emredilmektedir. Mesela, Ra’d sûresinin 22. âyetinde meâlen: “Onlar, şu kimselerdir ki, Rablerinin rızasını kazanmak için sabrederler. Namazlarını dosdoğru kılarlar. Kendilerine verdiğimiz rızktan gizli ve âşikâr infâk eder, verirler. Kendilerine kötülük yapanlara, iyilik ederler. O müminler için (amellerine karşılık) âhiret saadeti ve rahat vardır” buyurulmuştur. Lokman suresi 17. ayetinde de “Namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret. Kötülükten alıkoy. Başına gelen musibetlere karşı sabırlı ol. Çünkü bunlar kesin olarak emredilmiş işlerdendir” buyurulmuştur. Peygamberimiz, bir kimsenin namaz kılarken şartlarını yerine getirmediğini; rükü’unu ve secdelerini tamam yapmadığını görüp, “Sen namazlarını böyle kıldığın için, Muhammed’in dîninden başka bir dinde olarak ölmekten korkmuyor musun?” buyurdu. Namazımızın geçerli olması için boşa gitmemesi için reformcuların sözleri ile değil, fıkıh âlimlerinin, ilmihal kitaplarının bildirdikleri ile amel etmek zorundayız!Oturup kalkamayan hastanın namaz kılış şekli...

HİKMETLER · 18 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2028

“Sen üç kere isyan ettin!”

Hazreti Ömer, bir gece Medine-i Münevvere sokaklarında gezi yordu. Bir evden şarkı türkü sesleri geldiğini işitti. Duvarı aşıp içeri girdiğinde, yanında bir kadın ile şarap bulunan bir erkek gördü. Bunun üzerine şöyle haykırdı:

- Ey isyankâr! Bu yaptığın yanına mı kalacak sandın?

Ev sahibi Hz. Ömer’in bu hiddetli haline rağmen şu cevabı verdi:

- Ya emîr'el-mü'minîn! Acele etme! Beni dinle: Ben Allah'a karşı ben bir kere isyan ettimse, sen üç kere isyan ettin. Şöyle ki: Allahü teâlâ 'Sakın tecessüs etmeyiniz' (Hucurat/12) dediği halde sen tecessüs ettin. O, '(Câhiliyye devrinde yapıldığı gibi) evlere arkalarından girmeniz iyilik değildir. Lâkin iyilik ve hayır, haramlardan sakınanın iyiliğidir' (Bakara/189) demiştir. Oysa seni çeriye duvardan tırmanarak girdin. Yine Allah 'Ey iman edenler! Kendi ev ve odalarınızdan başka evlere, izin alıp sahiplerine selâm vermeden girmeyin. Bu sizin için daha hayırlıdır. Umulur ki,düşünür, hikmetini anlarsınız' (Nûr/27) buyurduğu halde sen izin almaksızın ve selâm vermeksizin içeri daldın.

Doğruyu kimden işitirse işitsin hemen kabul eden Halife, birden sakinleşti, sessizce evden çıkıp gitti.

Adamın birisi Abdullah bin Ömer'e 'Ya Ebu Abdurrahmân! Hz. Peygamber kıyamet günündeki necvâ (gizli soruşturma) hakkında ne söyledi?' diye sordu. İbn Ömer de Hz. Peygamberin bu konuda şöyle buyurduğunu söyledi:

“Allahü teâlâ mü'min kuluna yaklaşır. Onu himayesine alıp halkın gözünden gizleyerek kendisine 'Şu günahı biliyor musun?' diye sorar. O da 'Evet, biliyorum ve onu işledim' der. Böylece Allahü teâlâ ona bütün günahlarını ikrar ve itiraf ettirir. Bu şekilde kişi kesinlikle helâk olduğunu görür. Allahü teâlâ ona 'Ey kulum! Ben dünyada senin bu günahlarını ancak bugün affetmeyi irade ettiğim için örttüm' der Bunun üzerine kişiye hasenat defteri verilir. Kâfirler ile münâfıklara gelince, bunlar hakkında hafaza melekleri şöyle haykırırlar: 'Bunlar rablerini yalanlayan kimselerdir. Allah'ın lâneti zâlimler üzerinedir”

HİKMETLER · 19 AĞUSTOS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2029

Onlar hep güzellekleri görürlerdi

Mâlik bin Dinar şöyle anlatır: "Hazreti İsa beraberinde havariler olduğu halde bir köpek leşinin yanından geçer. Havariler 'Bu köpeğin kokusu amma da fena' derler. İsa aleyhisselam 'Onun dişinin parlaklığı, beyazlığı ne de güzeldir" diye karşılık verir.

İsa aleyhisselam bu sözüyle havarilerinin, ölmüş köpeğin bile aleyhine konuşulmamasını istemediğini ifade eder. Allah'ın mahluku hakkında güzelden başka birşey söylememesini ister. '

İbn Abbas şöyle demiştir: 'Sen, arkadaşının ayıplarını, kusurlarını belirtmek istediğin zaman, kendi kusurlarını hatırla, onun yerine kendi ayıbını belirt!'

Ebu Hüreyre şöyle demiştir: "Sizden bir kimse müslüman kardeşinin gözündeki çöpü görür de kendi gözündeki merteği görmez!"

Hasan Basrî şöyle demiştir: "Ey Âdemoğlu! Sen imanın hakikatini ancak sende mevcut olan bir ayıptan dolayı halkı ayıplamayı terkettikten sonra elde edebilirsin. Ancak o ayıbın ıslahına başlayıp nefsinde bulunan o ayıbı ıslah ettikten sonra elde edebilirsin. Bunu yaptığın zaman senin meşguliyetin, nefsin hakkında olur. Allah nezdinde kulların en sevimlisi böyle olanıdır"

Ali bin Hüseyin gıybet yapan birini görünce şöyle dedi: "Gıybetten kaçın! Çünkü gıybet, insan köpeklerinin katığıdır"

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Ümmetimden mücâhirler affolunacakların dışmdadırlar. Kişinin gizlice işlediği kötülüğü sağda solda söylemesi mücâhirliğe girer."

Yine bu konu ile ilgili olarak Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Dinlenilmelerini istemeyen kimselerin konuşmalarını dinlemek isteyen kişinin kulağına kıyamet gününde eritilmiş kurşun akıtılır."

"Kıyâmet günü, bir kimsenin sevâb defteri açılır. Yâ Rabbî! Dünyada iken, şu ibâdetleri yapmıştım. Sahîfede bunlar yazılı değil, der. Onlar, defterinden silindi, gıybet ettiklerinin defterlerine yazıldı, denir."

HİKMETLER · 20 AĞUSTOS 2010 CUMA · KAYIT 2030

Başkasının ayıbını ortaya çıkartan

Kastamonu velîlerinin büyüklerinden Seyyid Ahmed Hicâbî hazretlerinin babası ve hocası olan Seyyid Ahmed Siyâhî hazretleri icâzetnâmeyi verdikten ve "Ey kalplerin sevgilisi olan oğlum!" dedikten sonra özetle şu nasihatları yapmıştır.

" Herkese ihsân ve iyilikte bulun. Hatâları, günahları affet, görmemezlikten gel. Âlimlere, tasavvuf ehline, Kur'ân-ı kerîm ehline hürmet et! Cömert ve güler yüzlü ol. Kendini hiç kimseden fazîletli, üstün zannetme. Birisi sana hased ederse, ona mâni olmak için kendini zahmete sokma, onun işini Allahü teâlâya bırak.

Sen kıymetli ömrünü Resûlullah efendimizin sünnet-i seniyyesine uymakla geçir. Vakitlerini dînin emirlerine uyarak kıymetlendir. Nefsini dâimâ hesâba çek. Dünyâya sarılmış, ona gönül vermiş olanlarla bulunma. Onlarla sohbet ve berâberlik; gam, keder ve üzüntü getirir. Devamlı âhiret kardeşlerini ve iyi arkadaşlarını arttırmaya çalış. Onlarla her zaman sohbet et. Evliyânın büyükleri ve Allahü teâlâ ile berâber ol. Buna gücün yetmezse, Allahü teâlâ ile berâber olanlarla ol ki, seni Allahü teâlâya kavuştursunlar."

Ey miskin! O zaman mahcubiyetin ve içinde bulunduğun tehlike ne büyüktür! Zira sen 'Dünyada kusurlarını gizledim. Bugün de senin için onları affediyorum' demek ki o zaman sevincin büyür, öncekiler ve sonrakiler senin halini gıpta ederler ile meleklere 'Şu kötü kulu tutun, zincirlerle bağlayın. Kelepçeleyin, sonra cehenneme yakıt yapın' demek arasında bulunuyorsun!

İkinci şık olduğu takdirde, musibetinin büyüklüğüne, ibadette yaptığın kusurun verdiği üzüntünün şiddetine, çirkin dünya karşılığında sattığın ahiretine gökler ve yer senin için ağlasa yeridir.

Hadis-i şerifte, “Kötülük etmeyin, ayıp araştırmayın! Kim bir müslümanın aybını araştırırsa, Allahü teâlâ da onun aybını ortaya çıkarır ve böyle bir kimse, en gizli bir yerde sığınsa bile, onu rezil eder.” buyuruldu.

HİKMETLER · 21 AĞUSTOS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2035

Akıllı kimse, sır küpüdür

Sırrı gizlemek, iyi kimselerin ahlâkındandır. Sırrı gizlemek, hür olarak yapılan işlerin zarardan en uzak olanıdır. Sırrı gizlemek, insanın kötülüklerden uzak kalmasını temin eder. Sırrını herkese söylemek ise, pişmanlık meydana getirir. Hikmet sahipleri; “Sırrını dirayetli bir kimseye veren zelîl olur. Sırrını câhil bir kimseye bırakan kaybeder. Kim de sırrı ile başbaşa kalırsa, ganimete konar” “Akıllı kimse, sır küpüdür” demişlerdir. Hazreti Ali buyurdu ki: “Sırrın senin esîrindir. Onu açıklarsan, sen onun esîri olmuş olursun.” Sırrını muhafaza eden, kötülüklerden korunur. Sırrı başkasına söylemekte pekçok zararlar vardır. Gizli sırlardan öyleleri vardır ki, o ortaya çıkınca baş gider. Böyle bir sırrı ifşa eden kimseye ne kadar ceza verilse yeridir. Sırları, sırrı açmaya lâyık olmayan dostundan gizle. Böyle bir dost, sımnı senin düşmanına açabilir. Peygamber Efendimiz; “Kim, bir müslümanın dünya sıkıntılarından birini giderirse, Allahü teâlâ da onu kıyamet günü sıkıntılardan korur. Kim, müslümanın aybını örterse, Allahü teâlâ da onun dünya ve ahirette aybını örter. Kişi, arkadaşına yardımcı olduğu müddetçe, Allahü teâlâ da onun yardımcısı olur.” buyurmuştur. Fatih Sultan Mehmet Han, "Yapacağım işleri, sakalımın bir kılı bilse, onu kopartırım" demiştir. Sırrını söyleyen ekseriya pişman olur. Sırrı gizleyebilen insan, çok az olduğu için, sırrımızı başkalarına söylememiz uygun olmaz. Başkalarının bize söylediği gizli şeylerini de, adeta unutmalıyız, hiç kimseye söylememeliyiz! Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “İki kişiden birinin, diğerinin duyulmasından hoşlanmadığı, aralarında konuştukları bir şeyi, başkasına söylemesi helal olmaz.” “Allah indinde, insanların en kötüsü, birbirinin sırrını başkasına söyleyen karı-kocadır.”

HİKMETLER · 22 AĞUSTOS 2010 PAZAR · KAYIT 2036

Kendi ayıbı ile uğraşana ne mutlu!

Allah adamları başkalarının ayıplariyle değil, kendi ayıplariyle meşgul olurlardı. Böyle yapmalarının sebebi, Allahü teâlânın : “Kendi nefislerinizde dahi nice alâmetler, deliller var, bunları görmüyor musunuz?” (Zâriyât, 21) meâlindeki âyet-i kerimesi ile; “Ne mutlu o kimseye ki kendi ayıpları ile uğraşmak onu, insanların ayıpları ile uğraşmaktan alıkoymuştur.” meâlindeki hadîs-i şeriftir. Hem insanların ayıplarına bakan kimseler Yüce Allah'ın rahmetinden uzaktırlar.

Zeyd el-Kummî diyor ki : “Ben ilâhî kitabların bazısında şöyle bir metin okudum : “Ey ademoğlu! Sana iki adet torba verdik, biri önünde, diğeri de arkanda. Arkandaki torbada kendi ayıpların, önündeki torbada ise başkalarının ayıpları var. Arkandaki torbaya bakarsan insanların ayıplarına bakmaktan seni alakor.” Yine o diyordu ki: “Biriniz kendi ayıplarını yakinen bildiği halde hoş görür de, din kardeşine zan üzerine buğzeder. Akıllılık bu mudur?”

Bişr'ül-Hâfî diyordu ki : “Şaşarım o adamın aklına ki, din kardeşini gıyabında çekiştirir de, yüzyüze gelince ona sevgi izhar eder ve hemen onu övmeye başlar. Kim insanların şeref ve haysiyetiyle oynadığı halde “Allah'ın kendisini sevdiğini” iddia ederse, şüphesiz o bir yalancıdır. Çünkü o bir şeytandır. Şeytan ise Allah'ın düşmanıdır!”

Yahyâ bin Muâz derdi ki : “Kişinin, kimseyi kınamaması akıllı oluşundandır. Ben bâzan birisini bir günahı sebebiyle kınamıştım da bu yüzden ayni günaha yirmi sene sonra ben de uğratıldım. Bize ulaşan habere göre, İsâ aleyhisselâm şöyle buyururmuş : “Siz, efendiler (köle sahibleri) gibi insanların ayıplarına bakmayınız; kendi kusurlarınıza bakınız.”

Ebü’l-Kâsım Nasrabâdî buyurdu ki: “Tasavvufun aslı, Kitâb ve Sünnete uymak, bid’at ve nefsin arzularını terk etmek, Allah adamlarına hürmet ve sevgi göstermek, insanların hatâlarını hoş görmek, ibâdetlere de devam etmek ve rûhsat ve te’villeri terk etmektir” buyurdu.

HİKMETLER · 22 AĞUSTOS 2010 PAZAR · KAYIT 2037

Kendi ayıbı ile uğraşana ne mutlu!

Allah adamları başkalarının ayıplariyle değil, kendi ayıplariyle meşgul olurlardı. Böyle yapmalarının sebebi, Allahü teâlânın : “Kendi nefislerinizde dahi nice alâmetler, deliller var, bunları görmüyor musunuz?” (Zâriyât, 21) meâlindeki âyet-i kerimesi ile; “Ne mutlu o kimseye ki kendi ayıpları ile uğraşmak onu, insanların ayıpları ile uğraşmaktan alıkoymuştur.” meâlindeki hadîs-i şeriftir. Hem insanların ayıplarına bakan kimseler Yüce Allah'ın rahmetinden uzaktırlar.

Zeyd el-Kummî diyor ki : “Ben ilâhî kitabların bazısında şöyle bir metin okudum : “Ey ademoğlu! Sana iki adet torba verdik, biri önünde, diğeri de arkanda. Arkandaki torbada kendi ayıpların, önündeki torbada ise başkalarının ayıpları var. Arkandaki torbaya bakarsan insanların ayıplarına bakmaktan seni alakor.” Yine o diyordu ki: “Biriniz kendi ayıplarını yakinen bildiği halde hoş görür de, din kardeşine zan üzerine buğzeder. Akıllılık bu mudur?”

Bişr'ül-Hâfî diyordu ki : “Şaşarım o adamın aklına ki, din kardeşini gıyabında çekiştirir de, yüzyüze gelince ona sevgi izhar eder ve hemen onu övmeye başlar. Kim insanların şeref ve haysiyetiyle oynadığı halde “Allah'ın kendisini sevdiğini” iddia ederse, şüphesiz o bir yalancıdır. Çünkü o bir şeytandır. Şeytan ise Allah'ın düşmanıdır!”

Yahyâ bin Muâz derdi ki : “Kişinin, kimseyi kınamaması akıllı oluşundandır. Ben bâzan birisini bir günahı sebebiyle kınamıştım da bu yüzden ayni günaha yirmi sene sonra ben de uğratıldım. Bize ulaşan habere göre, İsâ aleyhisselâm şöyle buyururmuş : “Siz, efendiler (köle sahibleri) gibi insanların ayıplarına bakmayınız; kendi kusurlarınıza bakınız.”

Ebü’l-Kâsım Nasrabâdî buyurdu ki: “Tasavvufun aslı, Kitâb ve Sünnete uymak, bid’at ve nefsin arzularını terk etmek, Allah adamlarına hürmet ve sevgi göstermek, insanların hatâlarını hoş görmek, ibâdetlere de devam etmek ve rûhsat ve te’villeri terk etmektir” buyurdu.

HİKMETLER · 23 AĞUSTOS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2038

Güzel ahlâk ve Kötü ahlâk

Kötü huyun, kötü ahlakın tarifi, kişiye göre, inanca göre değişir. Mesela, Hıristiyanlıkta, şarap içmek iyi sayıldığı, dini merasimlerinde, kırmızı şarap içtikleri için, onlara göre şarap içmemek kötü huydur. Mesela Hindular için, ineğe tapmamak, ona gereken saygıyı göstermemek kötü huydur. Bunun için önce neye göre iyi veya kötü bunu bilmek lâzımdır.

Müslümanın iyi veya kötüde ölçüsü, dinimizdir. Dinimiz birşeyin kötü olduğunu bildirmiş ise, bütün insanlar onu iyi bilse müslümanın düşüncesinde en ufak bir değişiklik olmaz.

İnsana dünyada ve âhırette zarar veren herşey, kötü ahlâktan meydâna gelmektedir. Yâni, zararların, kötülüklerin başı, kötü huylu olmaktır.

Kötü huylardan kurtulmak için müslümanın herşeyden önce kalbini temizlemesi lâzımdır. Çünkü, kalb, bütün bedenin reîsidir, başıdır. Bütün uzuvlar kalbin emrindedir. Peygamber efendimiz "İnsanın bedeninde bir et parçası vardır. Bu iyi olursa, bütün uzuvlar iyi olur. Bu kötü olursa, bütün organlar bozuk olur. Bu, kalbdir." buyurdu.

Hasan Basrî buyurdu ki: "Güzel ahlâk; güler yüzlülük, cömertlik ve insanları ezmemek demektir"

Vâsıtî hazretleri de şöyle demiştir: "Güzel ahlâk hiç kimse ile çekişmemek ve hiç kimseyi çekiştirmemektir. Bu da Allahü teâlâyı iyi bilmekten ileri gelir"

Yine Vâsıtî bir defasında da şöyle demiştir: "Güzel ahlâk, genişlik ve darlıkta halkı razı etmeye çalışmaktır"

Sehli Tüsterî'den güzel ahlâkın ne olduğu sorulduğunda şöyle buyurdu: "Güzel ahlâkın en küçük derecesi meşakkatlere göğüs germek, karşılık beklememek, zâlime merhamet etmek, onun için af dilemek ve bütün insanlara (veya zâlime) karşı şefkatli olmaktır"

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2033

Meal okumanın zararları ve ilk mealciler

Meşrutiyetten beri, birileri ısrarla meal okumayı, okutmayı savunuyor. İlk zamanlar, kimdi bu savunucular? Genelde İslamiyetle ilgisi olmayan kimseler. Mesela, ilk defa meal işine teşebbüs eden Zeki Megamiz isminde Arap asıllı bir Hristiyan. Daha sonra Cihan Kütüphanesi (yayınevi) sahibi Ermeni Mihran Efendi işe el attı; "Türkçe Kur'an"ı yayınladı. 1943 yılında Türkiye'de Lions Kulüplerin örgütlenmesini yapan Osman Nebioğlu "Türkçe Kur'an-ı kerim" adı ile meal bastırdı. Yıllar sonra Diyanet baskılar sonunda ancak 60'lı yıllarda ilk meali çıkarttı. Otuzlu yıllarda Elmalılı Hocaya yazdırtılan meal değil, tefsirdir. Eskiler meale sıcak bakmadı.

Meal furyası daha yeni; seksenli yılların modası. Peki, günümüzde meali en çok savunan ve yayan kimler? Başta, on bir ay dine olmadık hakaretlerde bulunup, ramazan gelince bütün okuyucularına ücretsiz meal dağıtan malum basın...

Peki maksatları dedir? Esas kaynak budur diyerek, halkı fıkıh kitaplarından, ilmihal kitaplarından uzak tutmak. İnsanlara, yarım yamalak din bilgisiyle meal okutarak kafalarını karıştırmak, dinde kargaşa çıkartmak.

KÜFRE DÜŞME TEHLİKESİ

Nitekim, sorulardan anlıyoruz ki; meallerde, manalar çok kısa ve öz olduğu için okuyan harama, hatta küfre düşürecek hükümler çıkartmaktadır. Mesela, Hicr sûresinin 99. âyetinde meâlen, "Sana yakîn gelinceye kadar, Rabbine ibâdet et!" buyurulmaktadır. Burada manası kapalı olan "Yakîn" kelimesi için Osmanlıca lügata bakıldığında, "Kat'i olma, şüphe etmeme" manasını görecek. Arkasından ister istemez âyetten, "Allaha, Cennete, Cehenneme benim inancım kat'i, şüphem yok; öyleyse benim Allaha ibadet etmeye ihtiyacım yok" hükmü çıkartılacak. (Halbuki müfessirler buna "Ölene kadar" manasını vermişlerdir. Çünkü gerçek "yakîn" ölünce hasıl olur.)

Nitekim, birçok sahte şeyhler, babalar, dedeler, şeyh kılığındaki casuslar bağlılarına, "Sizin inancınız kat'i, artık sizin namaz kılmanıza, oruç tutmanıza ihtiyacınız yok" demişlerdir. Mesela, İngiliz casusu Hempher, Abdülvehhab'a,

"Allah ile kıyâmet günü hakkında kati inanç hâsıl olup, kalbi iyi, ameli de temiz olduğu zaman, kişinin ibadete ihtiyaç kalmaz" demiştir...

Meal okumada karşılaşılan bir diğer tehlike de, nesh olan yani yürürlükten kaldırılmış ayetlerde yaşanmaktadır. Din yirmi üç senede tamamlandığı için önce gelen bazı âyetler daha sonra nesh edilmiştir. Mesela, Nur Suresinin üçüncü ayeti, "Zina eden erkek ancak, zina eden veya putperest bir kadınla evlenebilir. Zina eden kadınla da, ancak zina eden veya putperest olan bir erkek evlenebilir. Bu, müminlere haram kılınmıştır." Daha sonra bu âyeti kerime nesh edilmiş; müşrikle evlenmek yasaklanmıştır. Bunu bilmeyen ne yapacak? Önceki hallerinde bu tür haramlara düşüp daha sonra, tevbe edip hidayete eren kimseler, evlenmek için zani veya putperest aramaya kalkarsa ne olacak? Halbuki putperest ile yani müşrikle evlenmek caiz değil, evlenen dinden çıkar... Bunun gibi nesh edilmiş birçok âyeti kerime vardır.

Bir tehlike de; zamana göre, zamanın şartlarına uydurularak yapılan, "çağdaş" mealler tefsirlerdir. Abduh, Reşid Rıza, Efgani vb. bu ekoldendir. Halbuki din zamana göre, şartlara göre değişmez, değişirse ona din denilmez. Ülkemizde ilk ciddi meal çalışması yapan, daha sonra tehlikesini görüp mealini imha ettiren milli şairimiz Mehmet Akif, "Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı, asrın idrakine söyletmeliyiz İslamı", "İnkılap istiyorum ben de fakat Abduh gibi" reformist fikirleri ile bu cenahta yer almış ve sevenlerini üzmüştür. Üstad N. Fazıl Kısakürek, M. Akif'in dinde reformcuların önde gelenlerinden olan Muhammed Abduh'un fikirlerinin etkisinde kaldığını söyler.

SİNSİ VE GİZLİ EMELLER

Israrla meal tavsiye edenler; ya sinsi propagandaların tesiri altında kalıp, meal okumanın zararının faydasından çok olduğunu bilmeyecek kadar din cahili olan kimseler, ya da dine zarar vermek, dinde kargaşa çıkarmak için bilerek bunu yapan maksatlı kimseler!

Nitekim, son devrin büyük din âlimlerinden Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi, Mes'eletü Tercümeti'l-Kur'an adlı eserinde, Kur'an tercümesi modasının arkasındaki gizli ve sinsi emelleri ve dinimizi içten yıkma plânlarını açıklamaktadır...

HİKMETLER · 24 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2039

Kötü ahlâk, kötü huy nedir?

Kötü huyun, kötü ahlakın tarifi, kişiye göre, inanca göre değişir. Mesela, Hıristiyanlıkta, şarap içmek iyi sayıldığı, dini merasimlerinde, kırmızı şarap içtikleri için, onlara göre şarap içmemek kötü huydur. Mesela Hindular için, ineğe tapmamak, ona gereken saygıyı göstermemek kötü huydur. Bunun için önce neye göre iyi veya kötü bunu bilmek lâzımdır.

Müslümanın iyi veya kötüde ölçüsü, dinimizdir. Dinimiz birşeyin kötü olduğunu bildirmiş ise, bütün insanlar onu iyi bilse müslümanın düşüncesinde en ufak bir değişiklik olmaz.

İnsana dünyada ve âhırette zarar veren herşey, kötü ahlâktan meydâna gelmektedir. Yâni, zararların, kötülüklerin başı, kötü huylu olmaktır.

Kötü huylardan kurtulmak için müslümanın herşeyden önce kalbini temizlemesi lâzımdır. Çünkü, kalb, bütün bedenin reîsidir, başıdır. Bütün uzuvlar kalbin emrindedir. Peygamber efendimiz "İnsanın bedeninde bir et parçası vardır. Bu iyi olursa, bütün uzuvlar iyi olur. Bu kötü olursa, bütün organlar bozuk olur. Bu, kalbdir." buyurdu.

Hasan Basrî buyurdu ki: "Güzel ahlâk; güler yüzlülük, cömertlik ve insanları ezmemek demektir"

Vâsıtî hazretleri de şöyle demiştir: "Güzel ahlâk hiç kimse ile çekişmemek ve hiç kimseyi çekiştirmemektir. Bu da Allahü teâlâyı iyi bilmekten ileri gelir"

Yine Vâsıtî bir defasında da şöyle demiştir: "Güzel ahlâk, genişlik ve darlıkta halkı razı etmeye çalışmaktır"

Sehli Tüsterî'den güzel ahlâkın ne olduğu sorulduğunda şöyle buyurdu: "Güzel ahlâkın en küçük derecesi meşakkatlere göğüs germek, karşılık beklememek, zâlime merhamet etmek, onun için af dilemek ve bütün insanlara (veya zâlime) karşı şefkatli olmaktır"

Başka bir zaman da şöyle buyurdu: "Güzel ahlâk rızık konusunda kaygılanmamak ve Allah'a güvenmektir. Allahü teâlânın kuluna kefil olduğuna ve

vereceğine inanmak, Allah'a itaat edip kendi-siyle Allah arasında ve insanlarla olan münasebetlerinde Allah'a isyan etmemektir”

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2034

Kimler mealcilerin, reformcuların tuzağına düşüyor

Meşrutiyetten beri, birileri ısrarla meal okumayı, okutmayı savunuyor. İlk zamanlar, kimdi bu savunucular? Genelde İslamiyetle ilgisi olmayan kimseler. Mesela, ilk defa meal işine teşebbüs eden Zeki Megamiz isminde Arap asıllı bir Hristiyan. Daha sonra Cihan Kütüphanesi (yayınevi) sahibi Ermeni Mihran Efendi işe el attı; "Türkçe Kur'an"ı yayınladı. 1943 yılında Türkiye'de Lions Kulüplerin örgütlenmesini yapan Osman Nebioğlu "Türkçe Kur'an-ı kerim" adı ile meal bastırdı. Yıllar sonra Diyanet baskılar sonunda ancak 60'lı yıllarda ilk meali çıkarttı. Otuzlu yıllarda Elmalılı Hocaya yazdırtılan meal değil, tefsirdir. Eskiler meale sıcak bakmadı.

Meal furyası daha yeni; seksenli yılların modası. Peki, günümüzde meali en çok savunan ve yayan kimler? Başta, on bir ay dine olmadık hakaretlerde bulunup, ramazan gelince bütün okuyucularına ücretsiz meal dağıtan malum basın...

Peki maksatları dedir? Esas kaynak budur diyerek, halkı fıkıh kitaplarından, ilmihal kitaplarından uzak tutmak. İnsanlara, yarım yamalak din bilgisiyle meal okutarak kafalarını karıştırmak, dinde kargaşa çıkartmak.

KÜFRE DÜŞME TEHLİKESİ

Nitekim, sorulardan anlıyoruz ki; meallerde, manalar çok kısa ve öz olduğu için okuyan harama, hatta küfre düşürecek hükümler çıkartmaktadır. Mesela, Hicr sûresinin 99. âyetinde meâlen, "Sana yakîn gelinceye kadar, Rabbine ibâdet et!" buyurulmaktadır. Burada manası kapalı olan "Yakîn" kelimesi için Osmanlıca lügata bakıldığında, "Kat'i olma, şüphe etmeme" manasını görecek. Arkasından ister istemez âyetten, "Allaha, Cennete, Cehenneme benim inancım kat'i, şüphem yok; öyleyse benim Allaha ibadet etmeye ihtiyacım yok" hükmü çıkartılacak.

(Halbuki müfessirler buna "Ölene kadar" manasını vermişlerdir. Çünkü gerçek "yakîn" ölünce hasıl olur.)

Nitekim, birçok sahte şeyhler, babalar, dedeler, şeyh kılığındaki casuslar bağlılarına, "Sizin inancınız kat'i, artık sizin namaz kılmanıza, oruç tutmanıza ihtiyacınız yok" demişlerdir. Mesela, İngiliz casusu Hempher, Abdülvehhab'a, "Allah ile kıyâmet günü hakkında kati inanç hâsıl olup, kalbi iyi, ameli de temiz olduğu zaman, kişinin ibadete ihtiyaç kalmaz" demiştir...

Meal okumada karşılaşılan bir diğer tehlike de, nesh olan yani yürürlükten kaldırılmış ayetlerde yaşanmaktadır. Din yirmi üç senede tamamlandığı için önce gelen bazı âyetler daha sonra nesh edilmiştir. Mesela, Nur Suresinin üçüncü ayeti, "Zina eden erkek ancak, zina eden veya putperest bir kadınla evlenebilir. Zina eden kadınla da, ancak zina eden veya putperest olan bir erkek evlenebilir. Bu, müminlere haram kılınmıştır." Daha sonra bu âyeti kerime nesh edilmiş; müşrikle evlenmek yasaklanmıştır. Bunu bilmeyen ne yapacak? Önceki hallerinde bu tür haramlara düşüp daha sonra, tevbe edip hidayete eren kimseler, evlenmek için zani veya putperest aramaya kalkarsa ne olacak? Halbuki putperest ile yani müşrikle evlenmek caiz değil, evlenen dinden çıkar... Bunun gibi nesh edilmiş birçok âyeti kerime vardır.

Bir tehlike de; zamana göre, zamanın şartlarına uydurularak yapılan, "çağdaş" mealler tefsirlerdir. Abduh, Reşid Rıza, Efgani vb. bu ekoldendir. Halbuki din zamana göre, şartlara göre değişmez, değişirse ona din denilmez. Ülkemizde ilk ciddi meal çalışması yapan, daha sonra tehlikesini görüp mealini imha ettiren milli şairimiz Mehmet Akif, "Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı, asrın idrakine söyletmeliyiz İslamı", "İnkılap istiyorum ben de fakat Abduh gibi" reformist fikirleri ile bu cenahta yer almış ve sevenlerini üzmüştür. Üstad N. Fazıl Kısakürek, M. Akif'in dinde reformcuların önde gelenlerinden olan Muhammed Abduh'un fikirlerinin etkisinde kaldığını söyler.

SİNSİ VE GİZLİ EMELLER

Israrla meal tavsiye edenler; ya sinsi propagandaların tesiri altında kalıp, meal okumanın zararının faydasından çok olduğunu bilmeyecek kadar din cahili olan kimseler, ya da dine zarar vermek, dinde kargaşa çıkarmak için bilerek bunu yapan maksatlı kimseler!

Nitekim, son devrin büyük din âlimlerinden Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi, Mes'eletü Tercümeti'l-Kur'an adlı eserinde, Kur'an tercümesi modasının

arkasındaki gizli ve sinsi emelleri ve dinimizi içten yıkma plânlarını açıklamaktadır...

Dün, Müslümanların planlı bir şekilde, Kur'an-ı kerim meallerine yönlendirilerek fıkıh kitaplarından uzaklaştırıldıklarından bahsetmiştik. Bu sinsi tuzağa kimler düşüyor?

Birincisi; altyapısı olmayan, temel dinî bilgilerden mahrum kimseler. Bunlar işin aslını bilmedikleri için, kandırılmaya, yönlendirilmeye, istismara müsait insanlardır. Demagoji ve mantık oyunlarını ilim zannederler; çünkü gerçek ilmi bilmezler. İlimle değil, basit akılları ile hareket ederler. Böyle olduğu için de, tuzağa yakalanmaları kolay oluyor.

İkincisi; hiçbir şeyden haberi olmayan "entel" tabir edilen inanç boşluğundaki kimseler. İnsan, yaratılıştan bir şeye inanma ihtiyacını hisseder. İnsan, doğru veya yanlış bir şeye inanmazsa, huzursuz olur. Bu tür inançsızlık boşluğuna düşmüş kimseler, genelde, dinle pek ilgisi olmayan kimselerdir.

Bu tür insanlar derler ki: "Biz iyi kötü bir şeye inanalım, fakat bu inandığımız şey, bizi bazı şeylere zorlamasın. Mesela, namaz kılmak, oruç tutmak, hanımı örtmek gibi şartlar getirilmesin. Biz özgürce istediğimiz gibi yaşayalım, inancımıza bir zarar gelmsin."

DİNİ TERSİNE ÇEVİRMEK

Dikkat edilecek olursa, reformcular, tam bunların istediği gibi konuşan, onların nabzına göre şerbet veren kimselerdir.

Nasıl nabza göre şerbet veriyorlar, bir örnek vereyim: Diyorlar ki: "Eskiden namazın sünnetleri diye bir şey yoktu. Bunları sonradan din adamları uydurdu. Bunun için sünnetleri kılmayın. Namaz, gündüz işinizi, mesainizi mi aksatıyor? O zaman beş vakit namaz kılmaya da gerek yok, namazı üç vakte indirin. Bunu da yapamadınız, öyleyse kazaya bırakın, akşam hepsini birlikte kaza edersiniz. Akşam oldu, gündüz çok yoruldunuz, bitkin bir hâldesiniz veya misafiriniz geldi, kazasını da yapamadınız, tevbe etmeniz kâfi. Hiç üzülmeyin, Allah affetmeyi sever, hiç kafanıza takmayın, sizi de affeder. Kur'anda namazın kazası geçmiyor..."

Bunların en bariz özelliklerinden biri de, her şeyi tersine çevirmek. Tersten yorumlamak. Cahil kimselerin kafalarını allak bullak etmek. Ayet-i kerimelere maksatlarına uygun mana vererek delil getirmek.

Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi, namaz kıldırmamak için çırpınırlarken, diğer taraftan da, kadınlara, hayz hâlindeyken namaz kıldırmaya çalışıyorlar, hem de âyeti kerime meallerni istismar ederek. Diyorlar ki: "Kadınların hayz hâlindeyken oruç tutmalarının, namaz kılmalarının, yasak olduğu ayetlerde açıkça geçmiyor. Bunun için kadınlar, bu hâldeyken de namaz kılmalıdır, oruç tutmalıdır. Namazda da, başka zamanda da, kadınların örtünmesi şart değil. Bunları âlimler sonradan uydurdu..."

KUR'ANDA ZEKATIN ORANI YOK

Diğer taraftan bir tüccar, zekât vermek istiyor. Fakat, mal canın yongasıdır misali, vermek zor geliyor. Kafa karıştırıcılar hemen imdadına yetişiyorlar: "Bak meale, Kur'an-ı kerimde verilecek zekâtın oranı bildirilmemiş. Oran çok önemli olsaydı, bildirilirdi. Bunun için, önemli olan vermektir. Miktarı önemli değildir. Sen gönlünden kopanı ver, kâfi. Allah kabul eder..."

Halbuki, Peygamber Efendimiz, zekatın ne oranda nasıl verileceğini açıkça bildirmiş. Hadis-i şerifler bunlar için delil olmadığından kendilerine göre yorum yapıp insanları yanlışa zorluyorlar. Halbuki, Kur'an-ı kerimin muhatabı Peygamber Efendimizdir. En güzel, en doğru açıklayan O'dur. Peygamberimizin bildirdiklerini es geçip doğrudan Kur'an-ı kerime yönelmek, Peygamberimizi devre dışı bırakmak olur. Bu bir Müslümanın yapacağı iş değildir.

Nitekim, Hazreti Ömer'e, "Namazların seferde kaç rekat kılınacağını Kur'anda bulamadık" diye sorulunca, "Allahü teâlâ, bize, Muhammed aleyhisselamı gönderdi. Kur'an-ı kerimde bulamadığımızı, Resulullahtan gördüğümüz gibi yaparız. O, seferde, dört rekat farzları iki rekat olarak kılardı. Biz de, öyle yaparız" buyurdu.

Kısacası, dinimizin bozulmaması, oyuncak haline getirilmemesi için, 14 asırdır nasıl yaşanmışsa, nasıl bizlere ulaşmışsa, aynı yolu takip edip, dinimizi fıkıh kitaplarından, İlmihal'den öğrenmekten ve öğretmekten başka çaremiz yoktur...

HİKMETLER · 25 AĞUSTOS 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2040

Bir kötü dokuz iyiye bedeldir

Hazreti Ömer buyurdu ki: “Kulda, dokuz iyi huyu yanında bir de kötü huy bulunduğu olur. Derken bu tek kötü huy, dokuz iyi huyu mağlûp eder.”

Hasan el-Basrî hazretlerine soruldu ki, “Peygamber Efendimizin “İnsanlara güzel ahlâklı olarak davran." hadîsindeki güzel ahlâk nedir?” O da şu cevabı verdi : “Cömertlik, bağışlayıcılık, sabır ve tahammül.”

Ebû Hâzim buyurdu ki : “Eğer kişi evine girdiği zaman, ev halkı sevinç içinde gülmektelerken ondan korkarak kalkıp dağılıyorlar ise, bu hal onun kötü huylarından sayılır. Evdeki kedi ve köpeklerin kendisinden korkarak kaçışmaları da böyledir.”

Ayni şeyi, Hazreti Aliye sorduklarında, O da şu cevabı vermiştir: “Allah'a karşı isyanların dışında kalan şeylerde, insanlara muhalefet etmemektir.” Devamında da, “Tasası çok olanın bedeni rahatsız olur. Günahlardan sakıncası az olanın ise kalbi ölür.” buyurdu.

Hallac-ı Mansur şöyle demiştir: '”Güzel ahlâk, hakkı araştırdıktan sonra halkın eziyetinin tesir etmemesidir”

Ebu Said el-Harraz şöyle demiştir: “Güzel ahlâk, senin Allah'tan başka bir maksadının olmamasıdır”

Şâh bin Şucca el-Kirmânî de şöyle demiştir: “Güzel ahlâk, eziyet vermemek ve meşakkatleri yüklenmektir”

Ebu Osman el-Mağribî şöyle demiştir: “üzel ahlâk, Allah'tan razı olmaktır”

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki : “Kendisinin kötü huylu olduğunu bilerek, bir kadına evlenme teklifinde bulunan kimse, kendisinin bu halini o kadına açıklasın. Aksi halde onu aldatmış olur, kul hakkı geçer.”

Emri maruf yapan, dini yayan kimsenin kötü huylu olması çok çirkindir. İnsanlar kötü huylu kimselerden uzak kalmak isterler. “Kişinin zararından korunmak için ondan uzak durulması, münafıklığının alâmetlerindendir.”

Hadis-i şerifte de, “Edepsizliğinden korkutarak yanına yaklaşılamayan kimse, insanların en şerlisidir.”

HİKMETLER · 26 AĞUSTOS 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2041

Kötü huydan kurtulmanın ilacı

Kötü huyların hepsi için esas ilaç, en tesirli ilaç , hastalığı ve zararını ve sebebini ve zıddını ve ilacın faydasını bilmektir. Sonra, bu hastalığı kendinde teşhîs etmek, aramak, bulmak gelir. Bu teşhîsi kendi yapar. Yahut bir âlimin, rehberin bildirmesi ile anlar.

Mü'min, mü'minin aynasıdır. İnsan kendi kusurlarını zor anlar. Güvendiği arkadaşına sorarak da, kusûrunu öğrenir. Sâdık olan dost, onu tehlikelerden, korkulardan muhâfaza eden kimsedir.

Düşmanlarının kendisine karşı kullandıkları kelimeler de, insana ayıplarını tanıtmağa yarar.

Çünkü düşman, insanın ayıplarını arayıp, yüzüne çarpar. İyi arkadaşlar ise, insanın ayıplarını pek görmezler.

Birisi İbrâhîm Edhem hazretlerine,

- Aybımı, kusurumu bildirir misin? diye yalvarınca,

- Seni dost edindim. Her hâlin, hareketlerin, bana güzel görünüyor. Aybını başkalarına sor! dedi. Başkasında bir ayıp görünce, bunu kendinde aramak, kendinde bulursa, bundan kurtulmağa çalışmak da, kötü huyların ilaçlarındandır. (Mü'min mü'minin aynasıdır.) hadîs-i şerîfinin ma'nâsı budur. Yâni, başkasının ayıplarında, kendi ayıplarını görür.

Güzel huy nasıl kazanılır biraz da onun üzerinde duralım:

Îsâ aleyhisselâma,

- Bu güzel ahlâkını kimden öğrendin? diye sorduklarında,

- Bir kimseden öğrenmedim. İnsanlara baktım. Hoşuma gitmiyen huylarından uzak durdum. Beğendiklerimi ben de yaptım, buyurdu.

Lokman hakîme,

- Edebi kimden öğrendin? dediklerinde,

- Edepsizden! dedi. Yâni onun yaptığı kötü şeyleri yapmamaya çalışmalıdır.

Selef-i sâlihînin, Eshâb-ı kirâmın, velîlerin hayat hikâyelerini okumak da, iyi huylu olmağa sebep olur. Hadis-i şerifte,

“Huyu ve yüzü güzel olan dünya, ahiret iyiliğine kavuşur.” buyuruldu.

HİKMETLER · 27 AĞUSTOS 2010 CUMA · KAYIT 2042

‘ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ’ kitabı

Siz değerli okuyucularımızın yoğun talebi üzerine, bu köşede çıkan yazıları, ‘Allah Dostlarının Örnek Halleri’ altında bir kitapta topladık.

Dünya ve ahıret huzuru, selameti, Efendimiz Muhammed aleyhisselamın ahlakı ile ahlaklanmaya bağlıdır. Bunu doğru bir şeklide yapabilmek için de onun varisleri olan Allah adamlarının; halleri ile, yaşayışlarıyla hallenmek zorundayız. Allah dostlarının halleri ile hallenen, ahlakı ile ahlaklanan Resulullahın ahlak ile ahlaklanmış olur.

Bu maksatla İslâm âlimleri, 1400 seneden beri, islâm dîninin emrettiği güzel ahlâkı bizzat yaşayarak örnek olmuşlar ve güzel ahlâkı yayan pek çok kitap yazmışlardır.

İstifadenize sunduğumuz bu kitap, İslam büyüklerinin kıymetli eserlerinden derlenmiştir. Allah dostlarının yolumuzu aydınlatacak hallerini, ahlaklarını, ibretli ve hikmetli sözlerini ihtiva etmektedir. Cenab-ı Hak, hepimize Allah dostlarının hallerini öğrenip bunlarla hallenmek nasip eylesin. Amin.

Velilerin baş tacı, ikinci bin yılın yenileyicisi İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

“Nasihatların özü, en kıymetlisi; Allah adamları, Allah dostları ile buluşmayı, onlarla birlikte bulunmayı bildirmektir. Bu büyüklerin yolunda gitmedikçe, kurtuluş olamaz. Bunların anladıklarına tâbi olmadıkça, saadete kavuşulamaz.

Allahü teâlânın yolundan gidenleri sevmek, onlarla tanışmak ve görüşmek ve onlar gibi olmaya özenmek ve o büyüklerin sözlerini işitmek ve kitaplarını okumak, Cenab-ı Hakkın nîmetlerinin en büyüklerindendir ve Onun ihsânlarının en kıymetlilerindendir.

Onlar Allahü teâlânın dostlarıdır. Onlarla yağmur yağdırılır. Onlarla rızık gönderilir. Onları gören Allahü teâlâyı hatırlar. Allah adamları, kalp hastalıklarının tabîbleridir. Manevi hastalıkların giderilmesi, bu büyüklerin tedâvîsi ile olur. Bunların sözleri, yazıları ilâçtır. Bakışları şifâdır. Onlarla berâber bulunanlar kötü olmaz..”

(“ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ’ kitabı, Arı sanat yayınevi tarafından yayınlanmıştır. Tel: 0212 520 4151)

HİKMETLER · 27 AĞUSTOS 2010 CUMA · KAYIT 2043

‘ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ’ kitabı

Siz değerli okuyucularımızın yoğun talebi üzerine, bu köşede çıkan yazıları, ‘Allah Dostlarının Örnek Halleri’ altında bir kitapta topladık.

Dünya ve ahıret huzuru, selameti, Efendimiz Muhammed aleyhisselamın ahlakı ile ahlaklanmaya bağlıdır. Bunu doğru bir şeklide yapabilmek için de onun varisleri olan Allah adamlarının; halleri ile, yaşayışlarıyla hallenmek zorundayız. Allah dostlarının halleri ile hallenen, ahlakı ile ahlaklanan Resulullahın ahlak ile ahlaklanmış olur.

Bu maksatla İslâm âlimleri, 1400 seneden beri, islâm dîninin emrettiği güzel ahlâkı bizzat yaşayarak örnek olmuşlar ve güzel ahlâkı yayan pek çok kitap yazmışlardır.

İstifadenize sunduğumuz bu kitap, İslam büyüklerinin kıymetli eserlerinden derlenmiştir. Allah dostlarının yolumuzu aydınlatacak hallerini, ahlaklarını, ibretli ve hikmetli sözlerini ihtiva etmektedir. Cenab-ı Hak, hepimize Allah dostlarının hallerini öğrenip bunlarla hallenmek nasip eylesin. Amin.

Velilerin baş tacı, ikinci bin yılın yenileyicisi İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

"Nasihatların özü, en kıymetlisi; Allah adamları, Allah dostları ile buluşmayı, onlarla birlikte bulunmayı bildirmektir. Bu büyüklerin yolunda gitmedikçe, kurtuluş olamaz. Bunların anladıklarına tâbi olmadıkça, saadete kavuşulamaz.

Allahü teâlânın yolundan gidenleri sevmek, onlarla tanışmak ve görüşmek ve onlar gibi olmaya özenmek ve o büyüklerin sözlerini işitmek ve kitaplarını okumak, Cenab-ı Hakkın nîmetlerinin en büyüklerindendir ve Onun ihsânlarının en kıymetlilerindendir.

Onlar Allahü teâlânın dostlarıdır. Onlarla yağmur yağdırılır. Onlarla rızık gönderilir. Onları gören Allahü teâlâyı hatırlar. Allah adamları, kalp hastalıklarının tabîbleridir. Manevi hastalıkların giderilmesi, bu büyüklerin tedâvîsi ile olur. Bunların sözleri, yazıları ilâçtır. Bakışları şifâdır. Onlarla berâber bulunanlar kötü olmaz.."

("ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ' kitabı, Arı sanat yayınevi tarafından yayınlanmıştır. Tel: 0212 520 4151)

HİKMETLER · 28 AĞUSTOS 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2044

Evliyanın vasıfları

İyi huy, peygamber ahlakından olduğu için, Allah dostları kötü huylardan uzaklaşıp, iyi huylarla kendilerini süslenmişlerdir. Evliyanın, Allah adamlarının vasıflarını şöyle bildirmişlerdir:

Allah adamları affedicidir, kendisine darılana iyilik ve ihsanda bulunur. Mal, mevkii ve şöhret hırsı olmaz. Övülmeyi sevmez. Yerilmekten korkmaz. Tevazu sahibidir. Kendisini kimseden üstün görmez. Hiç kimseyi aşağılamaz. İlim sahibidir, ihlasla amel eder. Kimsenin zararını istemez. Herkese merhamet eder, acır. İnsanların ve insanlığın saadeti için çalışır. Sözünde durur. Emanete riayet eder. Kimseye hıyanet etmez. Suizan, gıybet ve fitneden kaçar. Haklı olsa da münakaşa etmez. Belalara, sıkıntılara göğüs gerer. Nimetlere şükreder. Ehline

danışarak iş yapar. Günah işlemekten ve bilhassa imansız gitmekten çok korkar. Çok istiğfar eder. Kısacası evliya en iyi insan demektir.

İyi huylu olmak için ve iyi ahlâkını muhâfaza edebilmek için, sâlih kimselerle, iyi huylularla arkadaşlık etmelidir. İnsanın ahlâkı, arkadaşının huyu gibi olur. Ahlâk, hastalık gibi sârîdir. Kötü huylu ile arkadaşlık etmemelidir.

Muhammed Salim hazretlerine, "Bir kimsenin evliya olduğu nasıl anlaşılır?" dediklerinde, "Tatlı dili, güzel ahlakı, güler yüzü, cömertliği, münakaşa etmemesi, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile bir kimsenin veli olduğu anlaşılır" buyurdu.

Her şeyi, zıddı kırar. Kötü huyları, iyi huylar yok eder. Bu bakımdan kendini zorla da olsa iyi işler yapmaya alıştırmalı, onları âdet haline getirmelidir. Çocuk, işleri ve ahlakı iyi olan insanlarla arkadaşlık ettirilirse, güzel huylar kendiliğinden onun tabiatı olur.

Bu esaslar dahilinde çocuklar yetiştirilirse dünya ve ahıret saadeti elde edilir. Kıyamet günü, ana-baba, çocuğuna öğretmesi gereken ilimlerden mesul olacak, vazifesini yapmamış ise, yahut kusur etmiş ise cezaya çarptırılacaktır. Çocuklarını İslam terbiyesi üzerine yetiştirmiyenler, dünya ve ahıret felaketine maruz kalacaklardır. Ne mutlu çocuğunu İslam ahlakı ile yetiştirenlere.

HİKMETLER · 29 AĞUSTOS 2010 PAZAR · KAYIT 2045

Kötü huy bulaşıcıdır!

Evliyânın büyüklerinden Abdülhakîm-i Arvâsî hazretleri bu konu ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur: "Veba hastalığı çok bulaşıcı bir hastalıktır. Buna rağmen, sağlam bir kimse, vebalı bir hasta ile aynı odada kalsalar, aynı yatakta yatsalar, aynı kaptan yemek yeseler, bu şekilde yedi sene kalsalar sağlam kimseye hastalık geçmeme ihtimali vardır. Ancak, güzel huylu bir kimse, kötü huylu kimsenin kaldığı bitişik odada bir akşam bile kalsa sağlam kimseye kötülük, zulmet geçmeme ihtimali yoktur."

Her müslümanın kötü huydan vazgeçmeye çalışması, bunun için gayret göstermesi gerekir. İnsanın, kötü şey yapınca, arkasından kendini

cezalandırmalıdır. Bu, nefse güç gelen şeyi yapmağı âdet edinmesi de, fâideli ilaçtır. Meselâ, bir kötülük yaparsam, şu kadar sadaka vereceğim veya oruç tutacağım, gece namazları kılacağım diye yemîn etmelidir. Nefis, bu güç şeyleri yapmamak için, onlara sebep olan kötü âdetini yapmaz.

Kendinde kötü huy bulunan kimse, buna yakalanmanın sebebini araştırmalı, bu sebebi yok etmeğe, bunun zıddını yapmağa çalışmalıdır. Kötü huydan kurtulmak, bunun zıddını yapmak için çok uğraşmak lâzımdır. Meselâ, cimri olan kimse, her vesile ile az çok demeden başkasına birşeyler vermeye kendini zorlamalıdır. Çünkü, insanın alıştığı şeyden kurtulması çok zordur. Kötü şeyler nefse tatlı gelir.

Kötü ahlâkın zararlarını okumak, işitmek de, fâideli ilaçtır. Kötü huyun zararını anlatan hadîs-i şerîfleri okuyan kimse kendini frenler. Buyuruldu ki:

“Her günâhın tevbesi vardır. Kötü ahlâkın tevbesi olmaz. İnsan, kötü huyunun tevbesini yapmayıp, daha kötüsünü yapar.”

“Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi ahlâk da, hatâları eritir. Sirke balı bozduğu gibi, kötü ahlâk, hayrâtı, hasenâtı mahveder.”

“İnsanların hiç çekinmeden, sıkılmadan yaptıkları günâh, kötü huylu olmaktır.”

HİKMETLER · 30 AĞUSTOS 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2046

Kötü huy bağımlılık yapar!

Kötü huy, kötü alışkanlık haram işlemeye alışmak demektir. Haram olmayan, mubah olan bir şeyi kullanmaya, mesela çay içmeye kötü alışkanlık denmez. İçki, kumar, esrar, bağımlılığı birer kötü alışkanlıktır. Kötü alışkanlıklara elini veren kolunu alamaz.

Kötü alışkanlıklara çevrenin etkisi büyüktür. Çevreyi değiştirmeli, iyi insanlarla beraber olmalı, her haramdan kaçmaya çalışmalı ve bilhassa namazı asla aksatmamalıdır. Çünkü cenab-ı Hak, “Namaz insanı fahşa ve münkerden, (yani her türlü kötülükten) alıkoyar” buyuruyor. Salih kimselerin kontrolü altında namaza devam eden kimse, her türlü kötü alışkanlıktan kurtulur, tertemiz insan olur.

Oruç ile, insan güçlü bir irade kuvveti kazanır. Alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesilesi ile kurtulanlar çok görülmektedir. Allah'ın emri olduğu için, ramazanda bir ay oruç tutan bir Müslüman, Allahü teâlânın emirlerini yapmak alışkanlığını da kazanır. Böylelikle, Onun başka emirlerini yapmaya da gayret ve kabiliyet elde eder.

Tembellikten kurtulmak için, önce bunun kötülüğünü bilmeli, ondan sonra da tedavisine bakmalıdır. Resulullah efendimiz tembellikten Allahü teâlâya sığınmış, "Ya Rabbi, beni, tembellikten koru!" diye dua etmiştir. Tembelliğin ilacı, çalışkanlarla konuşmak, tembel, uyuşuk kimselerden kaçınmak, Allahü teâlâdan haya etmek lazım geldiğini ve azabının şiddetli olduğunu düşünmektir.

Dinini iyi bilen salih kimselerle görüşmelidir.Bir insan bir işin kendisi için faydalı olacağına inanmadıkça, yeni bir şeyi kabul etmez, eski alışkanlığından da vazgeçemez.

Evet portakal çekirdeğinden ceviz olmaz. Fakat bakıp, aşılanırsa, çekirdeksiz tatlı, iri portakal olur. Akılsız hayvanı bile ehlileştirmek, ona bazı alışkanlıklar kazandırmak mümkündür. Mesela av hayvanına, avını yememesi, tuttuğu avı getirmesi öğretilebiliyor. Akıllı insanın terbiyesi, huyunun değiştirilmesi ise daha kolaydır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 31 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2049

Sema gösterileri ve Mevlevi âyinleri

Son yıllarda sema gösterileri ve ney sesleri ramazanların, TV-Radyo ramazan proglamlarının, iftarların vazgeçilmezi haline geldi. Özellikle resmi ramazan toplantılarının, entellektüellerin ve siyasilerin iftar sofralarının olmazsa olmazı artık sema ve ney. Sema ve ney ayrıca Mevlevilerin alâmeti farikası!

Bununla ilgili bir haber: "İftar yemeğinin ardından, Konya Tasavvuf Müziği Topluluğu iki bölümden oluşan gösteri yaptı. Topluluk ilk olarak ilahilerden oluşan tasavvuf konseri sundu. Programın ikinci bölümünde ise Karcığar Mevlevi Ayini eşliğinde sema töreni yapıldı."

İşin en kötüsü de, dinimiz ile uzaktan yakından alakası olmadığı halde bunların dini bir merasim, sevap beklenebilecek bir ibadet şekli olarak sunulması, lanse edilmesi. Başlıktaki "âyin" kelimesi muhakkak dikkatinizi çekmiştir. Bu benim ifadem değil, kendilerinin yani mevlevilerin kendi ifadesi. Hıristiyanlar için kullanılan bir tabiri kendileri için kullanmada sakınca görmemeleri ne kadar üzüntü verici.

Kendileri bu âyinin nasıl yapıldığını sitelerinde şöyle anlatıyorlar: "Mutrıbdaki saz grubu asıl olarak neylerden oluşur. Bulunlara ney, kudum, kemençe, bendir, ud, rebab, kanun, tanbur gibi diğer sazlar da ilâve edilir. Neyzenlerin başında bir neyzenbaşı, âyinhanların başında da kudümzenbaşı vardır. Bütün mukaabeleyi kudümzenbaşı yönetir. Âyinhanlar iki veye üç kudümle usûl vurarak eseri okurlar. Ayrıca âyinhanlardan biri halîle (zil) ile, bir diğeri de zilsiz def (bendir) ile usûle iştirak eder."

Şimdi siz karar verin, bunun dinle ibadetle bir ilgisi var mı? Türküler ve oyun havaları programlarından bunun ne farkı var?

Bundan birkaç sena önce, "Mevlevilik rant alanı, sema rakı mezesi oldu" sözleriyle bir tartışma başlatılmıştı, bu sebeple Mevlevi kapıları açılmış kıyıda köşede yaşananların gözler önüne serilmişti.

İstanbul Sema Gurubu'nun kurucusu Nezih Uzel şunları söylemişti: "Vaktiyle Balkanlar'daki Bektaşiliğe içki sokup İslam geleneğini bozanlar, Mevlevileri de bozdular. Türkiye'de 'kafayı çekmeden sema edilmez' inancına yol açtılar"

Mevlevi sitesini açtığınız zaman karşınızı çıkan görüntü de tüyler ürpertici: Hazreti Mevlana diye bir resim çıkıyor karşınıza. Arkasından bir hilal doğuyor, arkasından da Hıristiyanların sembollü olan haç, Yahudilerin sembolü olan yıldız ve diğer inançların sembolleri. Hepsi hazreti Mevlanın etrafında dönüyor. Düşünebiliyor musunuz, Hz. Mevlanının bundan duyduyu ıstırabı, üzüntüyü.

İkinci meşrutiyetten sonra, tekkeler zaviyeler İngiliz ve başka ajanların işgaline uğramıştı. Bu sebepten bozulmamış, küfrün, bid'atlerin girmediği tarikat neredeyse kalmamıştı. Fakat buna rağmen yine de İslami bir hava vardı buralarda. Ancak üç tanesi hariç: Mevlevilik, Melamilik ve Bektaşilik.

Nitekim, Yahudi Sabetaycı Ilgaz Zorlu, "Evet ben bir Selanikliyim" kitabında "Sabetaycılar, kendi din adamlarını Melamilik tarikatı içinde yetiştirmişlerdir. Bu çok ilginç, adam hahamdır, ama dışarıdan baktığınız zaman Melamilik, Mevlevilik ve Bektaşilik tarikatları içinde yetişmiş din adamı gibi görünür. Nitekim,

Selanik'teki Şemsi Efendi okulunun kurucusu hahamamdı." demektedir. Fevzi Çakmak'ın şeyhi Küçük Hüseyin de Yahudilerle içli dışlı idi. Üzeyir Garih onun kabri başında katledilmişti.

İslamın sevdirilmesinde, dinin emirlerinin canı gönülden yapılmasında, tarikatlerin tarikat büyüklerinin önemli fonksiyonunu gören İslâm düşmanları, bütün güçleri ile buralara yöneldiler.

Yüz yıldır, tarikat diyerek, birçok şey uyduruldu. Eshab-ı kiramın yolu unutuldu. Cahiller, sahtekârlar şeyh maskesi altında, müslümanlara her çeşit günahı işlettiler. İslâm memleketlerini, gerçek manada tasavvuf ile ilgisi olmayan, müslümanları sömüren sahte mürşidler, sahte şeyhler istila etti. Bu da yetmedi şeyh kılığında ajanlar sızdı.

Mesela, 18. asırda yaşamış meşhur İngiliz casusu Hempher, hatıratında, "İslâm ülkelerinde talebe, mürşid kıyafetinde beşbin ajanımız vardı" diye yazmaktadır. Bugün kimbilir kaç ajanları var!

Şu mübarek ramazan gününde, her kafadan bir ses çıkması; kimisinin namazla, kimisinin oruçla, kimisinin imsak vakti ile uğraşması, vurpatlasın çal oynasın ramazan eğlenceleri boşuna olmasa gerek!

HİKMETLER · 31 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2047

Huy değişir mi?

Alışkanlık, bir şeyi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilme melekesidir. Huy, kalb ile ruhun melekesi, alışkanlığıdır. Yerleşmiş olan huya meleke denir. Geçici olan huya hâl denir. Mesela gülmek, utanmak, birer hâldir. Cömertlik, cesaret, birer melekedir. Huy, meleke demektir. Ara sıra hayır işlemek huy değildir. Her zaman hayır işlerse, cömert huylu olur. Fakat kendini zorlayarak yaparsa, yine cömert huylu olmaz. Kolaylıkla, seve seve yaparsa, huy denir. Huy, iyi veya kötü iş yapmaya veya, iyi ve kötü olmayan şeye sebep olur.

Bunlar üçe ayrılır. İlkine fazilet veya güzel huy denir. Cömertlik, yiğitlik, böyledir. İkincisine rezalet veya kötü huy denir. Cimrilik böyledir. Üçüncüsüne sanat denilir. Terzilik, çiftçilik gibi.

Âlimler huyun değişip değişmemesi hakkında üç gruba ayrılmışlardır:

1- Huy değişmez. Çünkü bir hadis-i şerifte, "Bir dağın yerinden ayrıldığını işitirseniz tasdik edin. Ama bir kişi huyunu değiştirmiştir derlerse tasdik etmeyin. Çünkü insanın yaratılışındaki huy devam eder" buyuruluyor. Bu bakımdan portakal çekirdeğinden ceviz olmaz. Gazap, şehvet gibi insanın fıtratında olan şeyler yok edilemez. Onun için can çıkar huy çıkmaz denmiştir.

2- Huyun, insanla birlikte yaratılmış olanı değiştirilemez, sonradan hasıl olanı değişebilir. Evet gazap ve şehvet terbiye ile yok edilemez. Fakat dinimiz de bunların yok edilmesini değil, terbiye edilmesini emrediyor. Terbiye edilince de zararları önleniyor. Terbiye etmek başka, yok etmek başkadır. Nasihat ile insan terbiye edilebilir. Onun için Kur'an-ı kerimde mealen, "Nasihat et, nasihat müminlere elbette fayda verir" buyuruluyor. (Zariyat 55)

3- Huy sonradan elde edilir ve değiştirilebilir. Âlimlerinin çoğu bu üçüncü görüşü benimsemişlerdir. Şu hadis-i şerifler huyun değişebileceğini bildirmektedir:

"Evladınıza ikram edin, onları edepli, terbiyeli yetiştirin!"

"Hepiniz, bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evinizde ve emriniz altındakileri Cehennemden korumalısınız! Onlara Müslümanlığı öğretmezseniz, mesul olursunuz"

HİKMETLER · 31 AĞUSTOS 2010 SALI · KAYIT 2048

Huy değişir mi?

Alışkanlık, bir şeyi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilme melekesidir. Huy, kalb ile ruhun melekesi, alışkanlığıdır. Yerleşmiş olan huya meleke denir. Geçici olan huya hâl denir. Mesela gülmek, utanmak, birer hâldir. Cömertlik, cesaret, birer melekedir. Huy, meleke demektir. Ara sıra hayır işlemek huy değildir. Her zaman hayır işlerse, cömert huylu olur. Fakat kendini zorlayarak yaparsa, yine cömert huylu olmaz. Kolaylıkla, seve seve yaparsa, huy denir. Huy, iyi veya kötü iş yapmaya veya, iyi ve kötü olmayan şeye sebep olur.

Bunlar üçe ayrılır. İlkine fazilet veya güzel huy denir. Cömertlik, yiğitlik, böyledir. İkincisine rezalet veya kötü huy denir. Cimrilik böyledir. Üçüncüsüne sanat denilir. Terzilik, çiftçilik gibi.

Âlimler huyun değişip değişmemesi hakkında üç gruba ayrılmışlardır:

1- Huy değişmez. Çünkü bir hadis-i şerifte, "Bir dağın yerinden ayrıldığını işitirseniz tasdik edin. Ama bir kişi huyunu değiştirmiştir derlerse tasdik etmeyin. Çünkü insanın yaratılışındaki huy devam eder" buyuruluyor. Bu bakımdan portakal çekirdeğinden ceviz olmaz. Gazap, şehvet gibi insanın fıtratında olan şeyler yok edilemez. Onun için can çıkar huy çıkmaz denmiştir.

2- Huyun, insanla birlikte yaratılmış olanı değiştirilemez, sonradan hasıl olanı değişebilir. Evet gazap ve şehvet terbiye ile yok edilemez. Fakat dinimiz de bunların yok edilmesini değil, terbiye edilmesini emrediyor. Terbiye edilince de zararları önleniyor. Terbiye etmek başka, yok etmek başkadır. Nasihat ile insan terbiye edilebilir. Onun için Kur'an-ı kerimde mealen, "Nasihat et, nasihat müminlere elbette fayda verir" buyuruluyor. (Zariyat 55)

3- Huy sonradan elde edilir ve değiştirilebilir. Âlimlerinin çoğu bu üçüncü görüşü benimsemişlerdir. Şu hadis-i şerifler huyun değişebileceğini bildirmektedir:

"Evladınıza ikram edin, onları edepli, terbiyeli yetiştirin!"

"Hepiniz, bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evinizde ve emriniz altındakileri Cehennemden korumalısınız! Onlara Müslümanlığı öğretmezseniz, mesul olursunuz"

2010 YILLIK KÜLLİYATI

09

Eylül

39 yazı · Gönül Bahçesi: 9 · Hikmetler: 30

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2050

Tasavvuf müziği ve müziğin dinimizde yeri

Dün, günümüz Mevlevilerinin müzikli sema' ve neyli ayinlerinden bahsetmiştik. Bugün de, geçmişteki Mevlevilerden, bunların ortayı çıkışından bahsetmek istiyorum:

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî hazretlerinin ve talebelerinin takip ettiği yola, tarikata Mevlevilik denilmiştir. Başlangıçta Mevleviliğin esasları şunlardı:

"Allahü teâlâya karşı tam bir îmân ve teslimiyetle birlikte ilâhî bir aşk ve muhabbete sâhip olmak. Peygamber efendimize karşı sonsuz îtimat ve bağlılıkla O'nun nurlu yolunda giderek kemâle (olgunluğa) ermek Kur'ân-ı kerîmi bütün hakîkatlerin aslı bilerek her hâl ve amelini O'na uydurup dünyâ ve âhirete dâir bütün işlerinde hükümlerinden ayrılmamak. Bütün varlığını Allahü teâlânın zikrine ve ibâdetine vererek en büyük neşeyi O'na kul olmakta bulup O'ndan başkasına iltifat etmemek. Ömür boyu Allahü teâlânın yolunda hizmet yaparak insanların gaflet ve maddecilikten kurtulmalarını sağlamak için çırpınmak. Allahü teâlânın insanlığa örnek olarak gönderdiği Peygamber efendimizin, âlimlerin ve velî zâtların en bâriz vasıfları olan; söyledikleri ve insanlara tavsiyede bulundukları şeyleri önce kendileri yaşayarak amel etmek. Tevâzû, hoşgörü, şefkat, merhamet, cömertlik, muhabbet gibi güzel huylarla ahlâklanmak. Her işlerinde Ehli sünnet dairesi içinde kalmak…"

Bugün artık bu esaslar neredeyse yok oldu. Özellikle son dönemlerde Mevlevî tekkelerine "tasavvuf mûsikîsi" adıyla tasavvuf ve İslâmiyetle ilgisi olmayan müzik programlarının girmesi Mevleviliğin orijinalliğini bozdu; üstelik dinde yeri olmayan tasavvuf müziği diye bir müzik dalının doğmasına sebep oldu.

Hazreti Mevlana, "Ben Kur'an-ı kerimin çizdiği dairenin dışına çıkmam. Beni bu dairenin dışında aramayın! Dinimizin yasakladığı şeyleri bana yüklerseniz üzülürüm" dediği halde, ona mal edilerek yıllardır ney, rebap, tambur, saz gibi çalgı aletleri eşliğinde dini törenler yapılmaktadır.

Halbuki, Allahü tealanın aşkı ile dolmuş, evliyanın büyüklerinden olan, Celaleddin-i Rûmi, ney çalmadı. Mûsiki dinlemedi. Bunları yaptı demek, Mevlana hazretlerine en büyük iftiradır.

Bütün bunlar, dinde reform yapılarak İslamiyetin porotestanlaştırılması, Kiliseye benzetilmesi gayretleridir. Halbuki müziğin her çeşidi Hıristiyanlık da dahil bütün dinlerde yasaktı. Hıristiyanlık gibi bozulmuş, aslından uzaklaşmış dinlerde, ruhlar beslenemediği için, müziğe yönelindi; nefse hoş gelmesi ruhanî tesir sanıldı. İncilin yasakladığı müziği, papazlar, Hıristiyanlığa soktu. Bu şekilde Kilise cazib hale getirilmeye çalışıldı.

Batıdaki müzik, Kilise müziğinden doğdu. Bugün yeryüzünü kaplıyan bozuk dinlerin hemen hepsinde, müzik ibadet hâlini almıştır. Müzikle, nefsler keyiflenmekte, şehvânî duygular rahat bulmakta, ruhun gıdası olan ibadetler unutulmakta, insanları, alkolikler ve morfinmanlar gibi gaflet içinde, uyuşuk yaşatmakta, böylece çok kimsenin ebedî saadetten mahrum kalmasına sebep olmaktadır. Dinimiz insanları bu felaketten korumuştur. Eğer müzik dine girerse, bu dinin gerçek İslamiyetle bir ilgisinin kalmadığını anlamalıdır.

Dinimizde tasavvuf müziği diye bir şey yoktur. Müzik, azgın nefsin gıdası, ruhun zehiridir. Kalbi karartır. İslâmiyetten ve tasavvuftan haberi olmayan kimseler, dini, dünya kazançlarına alet edip tasavvufa, hatta ibâdetlere, mistik bir hareket olarak müzik sokmuşlardır. Müzik ile, ney ile ilgileri olmamasına rağmen, Mevlana hazretleri gibi tasavvuf büyüklerini de kendilerine alet etmişlerdir.

Halbuki müziğin dindeki yeri bellidir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cenab-ı Hak, zurna, gırnata, ud, def gibi bütün çalgı aletlerini, cahiliyet döneminde tapınılan putları kaldırmamı emretti."

"Çalgıları yok etmek için gönderildim."

"Musiki, kalbde nifak hasıl eder."

"İlk teganni eden şeytandır."

Fıkıh kitaplarında da müziğin durumu şöyle bildirilmiştir: "Teganni ile şarkı söylemek ve dinlemek haramdır. Tekkelerde ilahiler okuyarak raks etmek, oynamak, dönmek haramdır. Şimdi, dinden haberi olmayan fasıklar, böyle tarikatçılık yapıyorlar." (Fetava-yı Hindiyye 5/352)

HİKMETLER · 1 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2051

Zorlayarak huyu değiştirmek gerekir!

İnsan güzel huy elde edibilmesi için bütün sebeplere yapımışması lazımdır. Mesela, iyi işleri yapmaya kendini zorlayan kimse, güzel huyları elde edebilir. Mesela hat kabiliyeti olan, hiç hat ile uğraşmazsa, gizli kabiliyeti meydana çıkmaz. Fakat bu sanatla uğraşmaya çalışırsa, güzel yazı yazabilir.

Güzel huyları itiyat hâline getirmek, güzel huylu olmayı kolaylaştırır. Cimri bir kimse, hayır yapmayı, tanıdıklarına ziyafet vermeyi âdet hâline getirirse, cimrilikten kurtulması mümkündür. Alışkanlık hâline gelen küçük günah da, büyük günah olabilir. Büyük günaha alışan da küfre düşebilir.

Herkesin ahlakı değişebilir. Hiçbir kimsenin huyu, yaratılıştaki gibi kalmaz, sonradan değişebilir. Ahlak değişmeseydi, Peygamberlerin gönderilmesi hâşâ faydasız, lüzumsuz olurdu. Terbiye ve ceza usulleri abes olurdu. İlmin ve terbiyenin fayda sağladığı her zaman görülmüştür.

O halde, ahlakın değiştiği güneş gibi meydandadır. Ancak, bazı huylar pek yerleşmiş, ruhun özelliği gibi olmuştur. Böyle huyları değiştirmek, yok etmek pek zor olur. Böyle ahlak, en çok, cahil, kötü kimsede bulunur. Bunu değiştirmek için ağır mücadele gerekir. Nefsin isteklerini yapmayıp nefsin istemediği şeyleri yapmak gerekir.

İnsanlar iyiliğe, yükselmeye elverişli olarak doğar. Sonra, nefsin kötü arzuları ve güzel ahlakı öğrenmemek ve kötü arkadaşlarla düşüp kalkmak, kötü huyları meydana getirir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Her çocuk, Müslümanlığa elverişli olarak dünyaya gelir. Bunları sonra anaları babaları, yahudi, hıristiyan veya dinsiz yapar.”

Allahü teâlâ yumuşak olmayı emretmektedir:

“Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle davet et, onlarla en güzel şekilde tartış!” (Nahl 125)

“Ey Resulüm, etrafındakilere yumuşak davranman, Allahü teâlânın sana bir kerem ve rahmetidir. Eğer kötü huylu olup, sert davransaydın hepsi dağılıp giderlerdi.” (Âl-i imran159)

İnsanlar iyiliğe elverişli olarak doğar. Sonra, nefsin kötü arzuları ve güzel ahlakı öğrenmemek ve kötü arkadaşlarla düşüp kalkmak, çevrenin etkisiyle kötü huyları meydana getirir.

HİKMETLER · 2 EYLÜL 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2052

Başarının sırrı

Başarının sırrı, güler yüz, tatlı dil ve güzel siyasettir. Güzel siyaset, herkesin memnun olması demektir. Düşmanına bile iyilik eden, hediye veren, kırıldığı arkadaşından özür dileyen, sıkıldığı insana güler yüz gösteren, rahat eder.

Bir kimsenin veli olduğu; tatlı dili, güzel ahlakı, güler yüzü, cömertliği, münakaşa etmemesi, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile anlaşılır.

Güzel ahlaklı kimse, edeplidir, az konuşur, hatası azdır, gıybet etmez, Allah için sever, Allah için buğzeder, emanete riayet eder, komşu ve arkadaşını korur. Güzel ahlaklı bir zata, kötü huylu hanımı ile nasıl iyi geçindiği sorulunca, "İyi huylu ile herkes geçinir. Marifet kötü huylu ile geçinebilmektir. Onun kötü huyuna sabredemezsem benim iyi huylu olduğum nereden belli olacaktır" dedi.

Meşhurlardan birinin hanımı devamlı kocasına bağırır çağırırmış. O da sabreder cevap vermezmiş. Birgün kadın yine bağırıp çağırmış, esip kükremiş. Hızını alamayıp üzerinden bir kova su dökmüş. Bunun üzerine kocası yine sakin sakin, "Bu kadar gürlemeden sonra bu yağmurun gelmesi normaldir!" demiş.

Hazreti Ali buyurdu ki: "Güzel ahlâk üç haslettedir: Haramlardan sakınmak, helâli aramak, çoluk çocuğuna kısmadan normal nafakasını vermektir"

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Mümin kardeşinin yanında suratı asık durana melekler lanet eder."

"İyiliği, güzel yüzlü kimselerden talep ediniz."

"Mümin kardeşinin yüzüne tebessüm etmek sadakadır."

"Din kardeşine güler yüz göstermek, iyi şeyler öğretmek, kötülük yapmasını önlemek birer sadakadır."

“Mallarınızla herkesi memnun edemezsiniz. Güler yüz ve tatlı dil ile, güzel ahlakla memnun etmeye çalışınız!”

“Selam verirken gülümseyen, sadaka sevabına kavuşur.”

“Hayrı, iyiliği, güzel yüzlülerin yanında arayınız!”

HİKMETLER · 3 EYLÜL 2010 CUMA · KAYIT 2053

“Cennet için söz veriyorum!”

İyi huylu, güzel ahlaklı kimse hadis-i şeriflerde şöyle bildirildi:

“ Kimse ile münâkaşa etmeyen, haklı olsa bile, dili ile kimseyi incitmiyen müslümanın Cennete gireceğini size söz veriyorum. Şaka ile veya yanındakileri güldürmek için olsa bile, yalan söylemiyenin Cennete gireceğini size söz veriyorum. İyi huylu olanın Cennetin yüksek derecelerine kavuşacağını size söz veriyorum!”

“Bir kimse, Resûlullaha (işlerin en iyisi hangisidir) dedi. (Güzel huylu olmaktır) buyurdu. Kalkıp, biraz sonra, sağ tarafına gelip, yine sordu. Yine, (İyi huylu olmaktır) buyurdu. Gidip, sonra sol tarafına gelip, Allahın en sevdiği iş nedir, dedi. Yine, (İyi huylu olmaktır) buyurdu. Sonra, arkadan gelip, en iyi, en kıymetli iş nedir, dedi. Hz. Peygamber, ona karşı dönüp, (İyi huylu olmak ne demektir anlıyamadın mı? Elinden geldiği kadar kimseye kızmamaya çalış!) buyurdu

“Resûlullahdan soruldu ki, Cennete girmeye sebep olan şeylerin başlıcası nelerdir?(Allahü teâlâdan korkmak ve iyi huylu olmaktır) buyurdu. Cehenneme girmeye sebep olan şeylerin başlıcası nelerdir denildikte, (Dünya nîmetlerinden ayrılınca üzülmek, bu nîmetlere kavuşunca sevinmek, azgınlık yapmaktır) buyurdu. (Allahü teâlâdan korkmanın alâmeti, haramlardan sakınmaktır.)

“İnsan, güzel huyu sebebiyle, Cennetin en üstün derecelerine kavuşur. [Nâfile] ibâdetler, insanı bu derecelere kavuşturamaz. Kötü huy, insanı Cehennemin en aşağı çukurlarına sürükler.”

“İbâdetlerin en kolayı ve en hafîfi, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır. Bu sözüme iyi dikkat ediniz!”

"Bir kimse bir mümine bir iyilik yapınca, Allahü teâlâ bu iyilikten bir melek yaratır. Bu melek, hep ibâdet eder. İbâdetlerinin sevapları bu kimseye verilir. Bu kimse ölüp, kabre konunca, bu melek nûrlu ve sevimli olarak bunun kabrine gelir. Meleği görünce ferahlanır, neşelenir. Sen kimsin der. Ben, falanca kimseye yaptığın iyilik ve onun kalbine koyduğun neşeyim. Allahü teâlâ beni bugün seni sevindirmek ve kıyâmet günü sana şefaat etmek ve Cennetteki yerini sana göstermek için gönderdi der."

"Allahü teâlâ yumuşak huylu olanları sever ve onlara yardımcı olur. Sert, öfkeli olanlara yardım etmez. "

HİKMETLER · 4 EYLÜL 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2054

Cehenneme gidecek olanlar!

Cehenneme veya Cennete gidecek insanları Peygamber Efendimiz şöyle bildiriyor:

"Cehenneme gidecek olanları bildiriyorum, dinleyiniz! Sertlik gösterirler. Acele ederler. Kendilerini üstün görürler. Cennete gidecek olanları haber veriyorum dinleyiniz! Zayıftırlar, güçleri yetmez. Birşey yapmak için yemin ederlerse, Allahü teâlâ, bunların yeminlerini, muhakkak yerine getirir."

"Cehenneme girmesi haram olan yâhut Cehennem ateşinin yakması yasak olan kimdir?Size bildiriyorum. Dikkat ile dinleyiniz! Yumuşak olanların, kızmıyanların hepsi!"

"Dikkat ediniz. Size haber veriyorum! Cennetin yüksek derecelerine kavuşmak isteyen, saygısızlık yapana yumuşak davransın! Zulmedeni affetsin! Malını esirgeyene ihsânda bulunsun! Kendisini aramıyan, sormıyan ahbâbını, akrabâsını gözetsin!"

"Kızdığı zaman istediğini yapabilecek bir kimse kızmazsa, Allahü teâlâ kıyâmet günü onu herkesin ortasında çağırır, "Cennette istediğin hûrinin yanına git" der"

"Yavaş, yumuşak davranmak, Allahın kuluna verdiği büyük bir ihsândır. Aceleci, atak olmak, şeytanın yoludur. Allahü teâlânın sevdiği şey, yumuşak ve ağır başlı olmaktır. "

“İnsan, yumuşaklığı, tatlı dili sebebiyle, gündüzleri oruç tutanların ve geceleri namaz kılanların derecelerine kavuşur. “

“Kızdığı zaman, öfkesini yenerek yumuşak davranan kimseyi Allahü teâlâ sever. “

“Kuvvetli olmak, başkasını yenmek demek değildir. Kuvvetli olmak, kahraman olmak, kendi öfkesini yenmek demektir. “

“Selâm verirken güler yüzlü olana, sadaka verenlerin kavuştukları sevaplar verilir.”

“Sarı sabır maddesi balı bozduğu gibi, kızgınlık da, îmanı bozar”

“Allah için aşağı gönüllü olanı, Allahü teâlâ yükseltir. Bu, kendini küçük görür. Fakat, insanların gözünde büyüktür. Bir kimse, kendini başkalarından üstün tutarsa, Allahü teâlâ onu alçaltır. Herkesin gözünde küçük olur. Kendini yalnız kendisi büyük görür. Hattâ köpekten, domuzdan daha aşağı görünür”

“Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi huylu olmak, insanın günahlarını eritir, yok eder. Sirke balı bozduğu, yinilmez hâle soktuğu gibi, kötü huylu olmak, insanın ibâdetlerini bozar, yok eder.”

HİKMETLER · 5 EYLÜL 2010 PAZAR · KAYIT 2055

Huyun terbiye edilmesi gerekir

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: İnsanoğlu hayatta oldukça onun şehveti de öfkesi de devam edecektir. Bunun gibi dünya bağlılığı ve diğer sıfatları ortadan kalkmaz. Bazıları bunları yok edince kötülüklerden de kurtulmuş olur, diyorlar. Halbuki bunlar olmayınca hayat da olmaz.

İnsan hayatının devamı şehvet arzusu ile mümkündür. Eğer cinsî arzu, şehvet kesilirse nesil son bulur. Eğer yemek şehveti, arzusu kesilirse, açlıktan ölür insanoğlu helak olur. Eğer öfke tamamen ortadan kalkarsa, cihad yapamaz, çoluk çocuğunu koruyamaz.

Madem ki şehvetin aslı kalıcıdır, ona ihtiyaç var, o halde bunu, terbiye edip meşru şekilde kullanmak lazımdır. Yine insanoğlunu dünyada olduğu müddetçe

dünyalıklara sahip olmak zorundadır, bu zorunluluk onu mal edinmeye sevkedecektir. İnsanoğlu dünyalıkların birer vasıta olduğunu, gerçek gayenin ahıret ve ahıret hayatı olduğunu düşünüp dünyayı gaye edinmek tehlikesinden kurtulması gerekir.

Öfke için de bu durum söz konusudur. Öfke sıfatından gaye, kendisini, çoluk çocuğunu korumaktır. Allahü teâlâ Feth sûresinin 29. ayetinde, " Kâfirlere karşı şiddetli ve aralarında merhametlidirler" buyurmuştur. Allahü teâlâ müslümanları şiddetle vasıflandırmıştır. Oysa şiddet ancak öfkeden doğup meydana gelir. Eğer öfke tamamen ortadan kalkarsa, cihad, da kalkar. Peygamberler bile şehvet ve öfkeden tamamen sıyrılmamışlardır. Zira Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur: "Ben sadece bir beşerim. Beşerin öfkelendiği gibi öfkelenirim."

Resulullah Efendimiz huzurunda hoşuna gitmeyen birşey konuşulduğu zaman, mübarek yanakları kıpkırmızı kesilecek derecede öfkelenirdi. Fakat hakikatten başkasını söylemezdi. Hazreti Peygamberin öfkesi, onu hakikatin çerçevesinden çıkarmazdı ve nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: "Öfkelerini yutanlar, insanların kusurlarını bağışlıyanlar... (Âli İmran/134)

Dikkat edilirse, Allahü teâlâ 'Öfkelerini kaybedenler' buyurmamıştır. Bu bakımdan öfke ve şehveti normal sınırda tutmak, akla galip gelmeyecek şekilde onları terbiye etmek, hatta onları aklın himayesi altına almak, aklı onlara hâkim kılmak mümkündür. Huyun terbiye edilmesi de zaten budur.

HİKMETLER · 6 EYLÜL 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2056

Doğru olan orta yoldur

Dinimiz, arzuların, hislerin meşru bir şekilde kullanılmasını, aşırılıklardan kaçınılmasını emretmektedir. Ölçülü kullanılmazsa kontrol elden çıkar. Mesela çoğu zaman şehvet, insanoğlunu tahakküm altına alır. Öyle bir hâle getirir ki insanın aklı o şehvetin fuhşiyatın içinden çıkamaz. Fakat riyazet yapmak, oruç tutmak sûretiyle şehvet normal sınıra çekilebilir.

Dinimiz ahlâkta ifrat ve tefrit yani şırılıkları değil de normalini, orta halini emretmektedir. Örneğin cömertlik, dinen övülen bir ahlâktır. Aslında cömertlik, israf ile cimrilik arasında bir ahlâktır. Eğer dikkat edilmezse, israfa, cimriliğe

kaçılırsa harama düşülmüş olur. Allahü teâlâ cömerti medh u sena ederek şöyle buyurmuştur:

“Ve harcadıkları zaman israf etmezler, cimrilik de yapmazlar; harcamaları bu ikisinin arasında dengeli olur.” (Furkan/67)

“Elini boynuna bağlama, büsbütün de onu açıp israf etme ki sonra kınanmış olursun ve eli boş, açıkta kalırsın!” (İsrâ/29)

Yemede içmede de böyledir, gaye, oburluk değil, ibadetini, hayatını devam ettirebilmek için yemelidir. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey Ademoğulları! Her namazınızda süslü elbisenizi giyin. Yeyin, için, israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri sevmez!” (A'raf/31)

Hazreti Peygamber de şöyle buyurmuştur: “İşlerin en hayırlısı orta (mutedil) olanlarıdır.”

Kalb kötü huylardan uzak kalınca rahat olur. Mesela, mala iltifat edip onun dağıtılmaması kötü huy olduğu için kalb sıkılır. Çünkü Allah için vermede zorlanan bir kimsenin kalbi cimriliğe, bu da malı yığmaya meyleder. Bu bakımdan kalbin kemâli, bu iki vasıftan uzaklaşmasıdır.

Dağıtmak mümkün olmazsa, orta derecede olmalıdır. Zira ılık su, ne sıcak ve ne de soğuktur, bunların arasında bir derecedir. Sanki sıcaklık vasfından da soğukluk vasfından da uzaktır. Böylece cömertlik de israf ile cimrilik arasındadır. Diğer ahlâklar da böyledir. Bu bakımdan işlerin ifrat ve tefrit yani, aşırı iki uca düşmesi kötüdür. İşte güzel olan da budur, huyun terbiyesi budur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2059

Her bakımdan en üstün olan Muhammed aleyhisselâmdır

Son devir İslam büyüklerinden Seyyid Abdülhakîmi Arvasi hazretleri buyurdu ki:

“Her Peygamber, kendi zamanında, kendi mekânında, kendi kavminin hepsinden, her bakımdan üstündür. Muhammed aleyhisselam ise, her zamanda, her memlekette, yâni dünya yaratıldığı günden, kıyâmet kopuncaya kadar, gelmiş

ve gelecek, bütün varlıkların, her bakımdan en üstünüdür. Hiç kimse, hiçbir bakımdan Onun üstünde değildir.

Bu güç birşey değildir. Dilediğini yapan, her istediğini yaratan, Onu böyle yaratmıştır. Hiçbir insanın Onu medh edecek gücü yoktur. Hiçbir insanın, Onu tenkîd edecek iktidârı yoktur" Allahü teâlâ, "Sen olmasaydın, gökleri yaratmazdım!" buyurmuştur.

Allahü teâlâ, bir insanda bulunabilecek, görünür görünmez bütün iyilikleri, bütün üstünlükleri, bütün güzellikleri, Resulullahta toplamıştır. Meselâ, insanların en güzel yüzlüsü ve gayet nûrânî benizlisi idi. Mübârek yüzü, kırmızı ile karışık beyaz olup, ay gibi nûrlanırdı. Sözleri gayet tatlı olup, gönülleri alır, ruhları cezbederdi.

Aklı o kadar çoktu ki, Arabistân yarım adasında, sert, inatçı insanlar arasında gelip, çok güzel idare ederek ve cefâlarına sabrederek, onları yumuşaklığa ve itaate getirdi. Çoğu dinlerini bırakıp müslüman oldu ve dîn-i islâm yolunda babalarına ve oğullarına karşı harp etti. Onun uğrunda mallarını, yurtlarını feda edip, kanlarını akıttı. Hâlbuki, böyle şeylere alışık değildiler.

Güzel huyu, yumuşaklığı, affı, sabrı, ihsânı, ikrâmı, o kadar çoktu ki, herkesi hayran bırakırdı. Görenler ve işitenler seve seve müslüman olurdu. Hiçbir hareketinde, hiçbir işinde, hiçbir sözünde, hiçbir zaman, hiçbir çirkinlik, hiçbir kusur görülmemiştir. Kendisi için kimseye gücenmediği hâlde, din düşmanlarına, dîne dil ve el uzatanlara karşı sert ve şiddetli idi.

Kimseden birşey okumamış, öğrenmemiş, hiç yazı yazmamış iken ve seyahat etmeyen ve geçmişlerden ve etraftakilerden haberi olmayan insanlar arasında hâsıl olmuş iken, Tevrâtta ve İncîlde ve bütün başka kitaplarda yazılı şeyleri bildirdi. Geçmişlerin hâllerinden haber verdi. Her dinden, her meslekten ileri gelenlerin hepsini huccet ve burhânlar söyliyerek susturdu.

En büyük mucize olarak Kur'an-ı kerimi ortaya koydu ki, âyetlerinden biri gibi söyleyemezsiniz diye meydan okuduğu hâlde, kimse, bugüne kadar dünyanın her tarafında bütün islâm düşmanları elele vererek, mallar, servetler dökerek uğraştıkları hâlde, söyliyemedi.

Şimdi de, milyonlar dökerek ve yahudi, papaz, mason güçlerini kullanarak, çalıştıkları hâlde söyleyemiyorlar. Hele o zaman, arablarda, şiir, edebiyat, fesâhat ve belâgat, herşeyden ileri gidip en güvendikleri başarıları olduğu hâlde, Kur'an-ı kerim karşısında, birşey söyliyemediler. Kur'an-ı kerime böyle galebe çalamayınca,

çokları insâfa gelip müslüman oldu. Îman etmeyenleri de, islâmiyetin yayılmasını önlemek için, döğüşmeye mecbûr oldu.

Her sözün ve her kitabın üstünde bir kitap getiren ve güzel huyları ve üstün hâlleri ile, bütün insanların ve Peygamberlerin, her bakımdan en iyisi olan bir kimsenin, Allahü teâlânın sevgili Peygamberi olduğu, akıl ve vicdân sahipleri için, pek açık bir hakîkattir.

Dünya ve ahıret saadeti, huzuru O'na tabi olmaya bağlıdır. Ona tâbi olmak İslamiyleti beyenip, seve seve yapmak ve Onun emirlerini ve islâmiyetin kıymet verdiği, üstün tuttuğu şeyleri ve âlimlerini, sâlihlerini büyük bilip, hurmet etmektir ve Onun dînini yaymaya uğraşmak demektir ve Allahü teâlânın emirlerine uymak istemeyenleri sevmemektir.

Ona tâbi olmak, yâni Ona uymak, Onun gittiği yolda yürümektir. Onun yolu, Kur'an-ı kerimin gösterdiği yoldur. Bu yola (Dîn-i islâm) denir. Ona uymak için, önce îman etmek, sonra müslümanlığı iyice öğrenmektir. Müslümanlık dta en doğru şekilde, Resulullah Efendimizin varisleri olan İslam büyüklerinin fıkıh, ilmihal ve ahlâk kitaplarından öğrenilir.

Son yıllarda müslümanların sinsi bir şekilde bu kitaplardan uzaklaştırma çalışmalarının altındaki gerçek maksat Resulullahtan uzak tutmaktır aslında. Bu sinsi tuzağa düşmemek lazım!

ALLAH DOSTLARININ HALLERİ

Peygamber Efendinizin varisleri olan Allah adamlanının bizlere örnek olan; yaşayışları, halleri, güzel sözleri, nasıhatleri, "ALLAH DOSTLARININ ÖRNEK HALLERİ" isimli kitapta toplanmıştır. Her okuyucumuza enemle tavsiye ettğim bu eser Arı sanat yayınevinden temlin edilebilir. (0212 5204151)

HİKMETLER · 7 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2057

Güzel huyun iki kaynağı

Güzel huyun birinci kaynağı kişinin doğuştan güzel huylu olmasıdır. Mesela peygamberler böyledir. Bunlar öğrenmeden, uğraşmadan bu huylara yaratılıştan sahiptirler.

İkincisi, güzel ahlâkın uğraşarak, nefisle mücadele ederek elde edilmesidir. Mesela cömertlik güzel ahlâkını elde etmek isteyen bir kimse için yol cömertlik fiilini âdet haline getirmek, nefsini zorlayarak buna alıştırmak gerekir. Daimî bir şekilde mal vererek bunu zoraki bir şekilde nefsine kabul ettirmeli ve bu hususta nefsiyle mücahede etmelidir. Ta ki bu, nefsi için tabiîleşip kolay hale gelinceye kadar... Böylece cömertlik güzel ahlakı ile ahlanlanmış olur.

Bunu gibi nefsine tevazu ahlâkını kazandırmak isteyen bir kimse de, uzun bir müddet mütevazi kimselerin yanında bulunmalı, onların yaptıklarını yapmalı ve bu devamlılık müddetince nefsiyle mücahede edip zoraki bir şekilde de olsa nefsini bu huya yönlendirmelidir. Bu ahlâk, nefsin ahlâkı olup, onda tabiî bir şekil alıp, kolayca onda yerleşinceye kadar buna devam etmelidir. Güzel ahlakın tamamını bu şekilde elde etmek mükündür. Mütevâzi kimse ise, tevâzudan lezzet duyar. Dinî ahlâklar ancak güzel âdetlerin tamamını îtiyad, alışkanlık haline getirince ve kötü fiillerin tamamını terkedince yerleşir.

Güzel işlerden hoşlanan, onlardan zevk duyan bir kimsenin devam etmesi gibi bunlara devam etmedikçe ve aynı zamanda çirkin işleri kötü görüp onlardan elem duymadıkça, güzel ahlâk onun kalbinde yerleşmez.

İbâdetlerin yapılması ve haramların terkedilmesi zor oluyorsa, bu eksikliktir. Kul bununla saadetin kemâline erişemez. Bu eksikliği gidermek için nefisle mücadeleye devam etmesi gerekir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2060

Dünya ve ahıret saadetine kavuşabilmek için

Dünya ve ahıret saadetine kavuşmak, ancak ve yalnız, dünya ve âhıretin efendisi olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi olmaya bağlıdır. Ona tâbi olmak için, îman etmek ve ahkâm-ı islâmiyyeyi öğrenmek ve yapmak lâzımdır.

Kalbde doğru îmanın bulunmasına alâmet, Resulullahın düşmanı olan kâfirleri düşman bilip, onlara mahsûs olan ve kâfirlik alâmeti olan şeyleri yapmamaktır. Çünkü islâm ile küfür, birbirinin aksidir, zıddıdır. Birinin bulunduğu yerde, diğeri

bulunamaz, gider. Bu iki zıd şey, bir arada bulunamaz. Bunlardan birisine kıymet vermek, diğerini hakâret ve kötülemek olur.

İslâmiyetin izzeti ve şerefi, küfrün ve kâfirlerin hakâretindedir. Kâfirlere izzet veren, hurmet eden, müslümanları tahkîr etmiş, alçaltmış olur. Hak teâlâ, İmrân sûresinde kâfirlere kıymet verenlerin ve küfre tâbi olanların aldandıklarını ve pişman olacaklarını beyan buyurarak meâli, "Ey benim sevgili Peygamberime inananlar! Eğer, kâfirlerin sözlerine aldanıp da, Resûlümün yolundan ayrılırsanız, kendilerine müslüman süsü veren din düşmanlarının uydurma ve yaldızlı sözlerine kapılarak, îmanınızı çaldırırsanız, dünyada ve âhırette ziyân edersiniz" olan yüzkırkdokuzuncu âyet-i kerimeyi gönderdi.

Allahü teâlâ, kâfirlerin, kendi düşmanı ve Peygamberinin düşmanı olduklarını bildiriyor. Allahü teâlânın düşmanlarını sevmek ve onlarla kaynaşmak, insanı Allahü teâlâya ve Onun Peygamberine düşman olmaya sürükler. Bir kimse, kendini müslüman zanneder. Kelime-i tevhîdi söyleyip, inanıyorum der. Namaz kılar ve her ibâdeti yapar. Hâlbuki, bilmez ki, böyle çirkin hareketleri, onun îmanını ve islâmını temelinden götürür.

İman sahibi müslüman olabilmek için Ona tabi olmak lazımdır. Muhammed aleyhisselâma tam ve kusursuz tâbi olabilmek için, Onu tâm ve kusursuz sevmek lâzımdır. Onun getirdiği son dine tabi olmak lazımdır. Bunun alâmeti de, Onun düşmanlarını düşman bilmek, Onu beğenmeyenleri sevmemektir. Muhabbete müdâhene, yâni gevşeklik sığmaz. İki zıd şeyin muhabbeti bir kalbde, bir arada yerleşemez. İki zıddan birini sevmek, diğerine düşmanlığı Îcap eder.

İmrân sûresi, seksenbeşinci âyetinde meâlen: "Muhammed aleyhisselâmın getirdiği İslâm dîninden başka din istiyenlerin, dinlerini Allahü teâlâ sevmez ve kabûl etmez. Dîn-i islâma arka çeviren, âhırette ziyân edecek, Cehenneme girecektir" buyuruldu.

Bir kimse, binlerce sene ibâdet etse ve ömrünü, nefsini temizlemekle geçirse ve güzel huyları ile yanındakilere ve keşf ettiği âletler ile, bütün insanlara faydalı olsa, Muhammed aleyhisselâma tâbi olmadıkça ebedî saadete kavuşamaz.

İmam-ı Gazali hazretleri Kimyâ-i saadet kitabında buyurdu ki: Hadis-i şerifte, "Îmanın temeli ve en kuvvetli alâmeti, müslümanları sevmek ve müslümanlara düşmanlık edenleri sevmemektir", buyuruldu. Cenâb-ı Hakkın Îsâ aleyhisselâma, "Eğer yerlerde ve göklerde bulunan bütün mahlûkların ibâdetlerini yapsan, dostlarımı sevmedikce ve düşmanlarıma düşmanlık etmedikce, hiç faydası olmaz"

buyurdu. Her mümin, Allahü teâlâya düşman olanları sevmemeli, islâmiyete yapışanları sevmelidir.

Mücâdele sûresinin son âyetinde meâlen, “Allahü teâlâya ve kıyâmet gününe îman edenler, Allahü teâlânın ve resûlünün düşmanlarını sevmezler. O kâfirler ve münâfıklar, müminlerin anaları, babaları, oğulları, kardeşleri ve başka yakınları olsa da, bunları sevmezler. Böyle olan müminleri Cennete koyacağım” buyuruldu.

Cenâb-ı Hak, Kur'an-ı kerimde, Nisâ sûresi, sekseninci âyetinde, Muhammed aleyhisselâma itaat etmenin, kendisine itaat etmek olduğunu bildiriyor. O hâlde, Onun Resûlüne itaat edilmedikce, Ona itaat edilmiş olmaz. Bunun pek kat'î ve kuvvetli olduğunu bildirmek için, âyet-i kerimede “Elbette muhakkak böyledir” buyurdu.

Cenâb-ı Hak, Ona tâbi olmayı, Ona uymağı çok sever. Ona uymanın ufak bir zerresi, bütün dünya lezzetlerinden ve bütün âhıret nîmetlerinden daha üstündür. Hakîkî üstünlük, Onun sünnet-i seniyyesine tâbi olmaktır.

HİKMETLER · 8 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2058

Cömertlik ve güzel ahlâk

Resul aleyhisselam şöyle buyurmuştur:

“Muhakkak ki Allahü teâlâ bu dini kendi zatı için seçti. Sizin dininize ancak cömertlik ve güzel ahlâk yakışır. Dikkat edin! Dininizi güzel ahlâk ve cömertlikle süsleyin! “

Hazreti Peygambere şöyle soruldu:

-Ey Allah'ın Resülü! Mü'minlerin hangisi iman yönünden daha faziletlidir?

-Ahlâkça en iyisi hangisi ise...

“Muhakkak ki, sizler halkı mallarınızla zengin kılamazsınız ve memnun edemezsiniz. Bu bakımdan onlara güler yüz ve güzel ahlâkla yardım ediniz.”

Cerir bin Abdullah Resulullahın şöyle buyurduğunu rivayet eder:

“Muhakkak sen öyle bir kişisin ki, Allah senin sûretini güzel yapmıştır. Bu bakımdan sen de ahlâkını güzelleştir.”

Berra bin Azib buyurdu ki: “Hazreti Peygamber yüz bakımından insanların en güzeli olduğu gibi, ahlâk bakımından da onların en güzeliydi”

Resul aleyhisselam şöyle buyurduğu rivayet edilir:

“Muhakkak ki kul, güzel ahlâkının sayesinde âhirette en büyük dereceye ulaşır, konakların en güzeline girer. Halbuki ibâdette kendisi zayıftır.”

Ebu Mes'ud Bedrî Hazreti Peygamberin duasında şöyle dediğini nakleder:

“Ey Allahım! Sûretimi güzelleştirdin. Bu bakımdan ahlâkımı da güzelleştir.”

Abdullah bin Amr Resulullahtan şu duayı çokça okuduğunu rivayet eder:

“Ey Allahım! Senden sıhhat, afiyet ve güzel ahlâk dilerim”

Hazreti Ebu Hüreyre Resul aleyhisselamdan şu hadîsi rivayet eder:

“Mü'min bir kimsenin şerefi dinidir. Soyu sopu güzel ahlâkıdır. Mürüvveti ise aklıdır.”

Resûlullah Efendimiz şu duâyı çok okurdu: “Allahümme innî es'elüke-ssıhhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verrıdâe bilkaderi birahmetike yâ Erhamerrâhimîn”.

HİKMETLER · 9 EYLÜL 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2063

İnsanı yükselten dört huy

Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri buyurdu ki: “Dört şey vardır ki, kulu ameli ve ilmi az olsa da derecelerin en yücesine vardırır. Onlar, hilm, tevâzu, cömertlik ve güzel ahlâktır. Güzel ahlâk ise, imanın kemâlidir'.

Fudayl bin Iyad hazretleri buyurdu ki: “Güzel ahlâklı fâcir bir kimsenin benimle arkadaşlık yapması, bence kötü ahlâklı bir âbidin (çok ibadet yapanın) arkadaşlığından daha hayırlıdır”

İbn Mübarek hazretleri, bir seferinde kötü ahlâklı bir kişi ile arkadaşlık yaptı. Onun eziyetlerine göğüs gererek onunla iyi geçindi, ondan ayrıldığı zaman ağladı. Kendisine 'Neden ağlıyorsun?' denince, 'Ona olan şefkatimden ağlıyorum. Ben ondan ayrıldığım halde onun kötü ahlâkı ondan ayrılmamaktadır' dedi.

Hazreti Peygamber şöyle buyurmuştur:

“Ben, güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim”

“Kıyamet gününde herhangi bir kulun terazisine konan en ağır şey, takvası ve güzel ahlâkıtır.”

Bir kişi, Hazreti Peygambere gelerek şöyle dedi:

-Bana nasihat et!

-Nerede olursan ol, Allah'tan kork!

-Dahasını söyle ey Allah'ın Resûlü!

-Günahının arkasından sevap işle ki o günahı silsin!

-Dahasını söyle ey Allah'ın Resûlü!

-İnsanlarla iyi geçin!

Resulullaha, “Amellerin hangisi daha üstün ve faziletlidir?” diye sordu, sonra cevap olarak da “Güzel ahlâk!” buyurdu.

Başka bir hadîs-i şerîfinde şöyle buyurur:

“Kulunun sûretini ve ahlâkını güzelleştirdiği takdirde onu ateş yakmaz!”

“Kıyamette insanoğlunun terazisine ilk konan şey, güzel ahlâk ve cömertliktir.”

Allahü teâlâ imanı yarattığı zaman, iman şöyle dua etti: “Ey Allahım! Beni kuvvetlendir”

Bu duasına binaen Allahü teâlâ onu güzel ahlâk ve cömertlikle takviye etti.

Küfrü yarattığı zaman küfür de şöyle dedi: 'Yarab! Beni kuvvetlendir'. Bunun üzerine Allahü teâlâ kendisini cimrilik ve kötü ahlâkla takviye etti.

HİKMETLER · 10 EYLÜL 2010 CUMA · KAYIT 2064

Kula verin en haylırlı şey

Usâme bin Şerik şöyle anlatır: Bedeviler Hazreti Peygambere şöyle sordular: “Bir kula verilen en hayırlı şey nedir?” Resulullah Efendimiz, “Güzel ahlâk” buyurdular. Sonra,

“Muhakkak ki benim nezdimde en sevimliniz ve kıyamet gününde bana en yakın olanınız ahlâkça en güzel olanlarınızdır.” buyurdular

Enes bin Malik anlatır: Biz birgün Resulullah ile beraberdik, şöyle buyurdu:

“Muhakkak ki güzel ahlâk, güneşin buzu eritmesi gibi, Hatayı, günahı eritir.”

“Güzel ahlâk, kişinin saadetindendir.”

Ümmü Habîbe validemiz Resulullaha şöyle sordu:

-Kadının dünyada iki kocası olmuşsa, kadın da onlar da ölüp, cennete giderse, acaba bu kadın cennette hangi kocasına verilecektir?

-Dünyada iken kadının nezdinde hangisinin ahlâkı daha güzelse ona verilir. Ey Ümmü Habibe! Güzel ahlâk hem dünyanın ve hem de âhiretin hayrını gerektirir.

Resulullah Efendimizin ettiği dualardan birisi de şudur:

“Ey Allahım! Beni ahlâkların en güzeline kavuştur! Çünkü ahlâkların en güzeline ancak sen kavuşturursun. Benden huyların rezillerini uzaklaştır. Çünkü senden başka kötü ahlâkı uzaklaştıracak yoktur.”

Kettânî buyurdu ki: 'Tasavvuf ahlâk demektir. Bu bakımdan ahlâken senden ileride bulunan bir kimse, Tasavvuf'ta da senden ileridir'.

Yahya bin Muaz şöyle demiştir: 'Kötü ahlâk öyle bir kötülüktür ki onunla beraber çokça yapılan haseneler fayda vermez. Güzel ahlâk öyle bir hasenedir ki onunla beraber çokça yapılan günahlar zarar vermezler'.

Hazreti İbn Abbas'a 'Kerem ne demektir?' diye sorulduğunda, şöyle demiştir: "Kerem o şeydir ki, Allahü teâlâ onu Kur’an-ı kerimde beyan ederek şöyle buyurmuştur: 'Muhakkak sizin Allah nezdinde en kerîminiz ve şerefliniz takvaca en önde olanınızdır'. (Hucurât/13)"

Hasan Basrî şöyle demiştir: “Ahlâkı kötü olan, nefsini azaba verir'”

Enes bin Mâlik şöyle demiştir: “Muhakkak kul güzel ahlâk sayesinde, âbid olmadığı halde cennetin en yüce derecesine varır. Kötü ahlâkı yüzünden de -âbid olduğu halde- cehennemin en aşağısına düşer!”

HİKMETLER · 11 EYLÜL 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2065

Hayırlı olan hasletler!

Hazreti Lokman Hakîm'in oğlu babasına şöyle sorar: “Babacığım! İnsanın hangi hasleti daha hayırlıdır?”, “Din!”, “Hayırlı olan hasleti iki ise, hangileri olur?”, “Din ile mal.”, “Üç olursa?”, “Din, mal, hayâ...”, “Dört olursa?”, “Din, mal, hayâ ve güzel ahlâktır... “, “Beş olursa?”, “Din, mal, hayâ, güzel ahlâk ve cömertliktir.”, “Altı olursa?”, “Ey oğlum! İnsanoğlunda, saydığım bu beş haslet birden bulunduğu zaman, o tertemiz ve muttakîdir. Allah'ın velisidir. Şeytandan uzaktır.”

Yahya bin Muaz şöyle demiştir: “Ahlâkın güzelliğinde rızıkların hazineleri vardır. Kötü ahlâklının misâli, kırılmış testi gibidir. Ne düzeltilebilir ve ne de gerisin geriye dönüp çamur olabilir!”

İbni Abbas şöyle buyurdu: 'Her binanın bir temeli vardır. İslâm'ın temeli de güzel ahlâktır'.

Atâ hazretleri şöyle buyurdu: “Yücelen bir kimse, ancak güzel ahlâkla yücelmiştir. Hazreti peygamberden başka hiç bir kimse, güzel ahlâkın kemâline tam mânâsıyla varmamıştır” Çünkü Allahü teâlâ onu kemal üzere yaratmıştır. Ayette, 'Muhakkak sen büyük bir ahlâk üzeresin' (Kalem/4) buyurmuştur. Bu bakımdan Allah nezdinde insanların en sevimlisi, güzel ahlâk ile Hz. Peygamber'in yolunu ve izini takip edenlerdir.

Ahnef bin Kays'a 'Sen hilmi kimden öğrendin?' diye soruldu. 'Kays bin Âsım'dan öğrendim' dedi. 'Onun hilm derecesi nedir?' diye sorulunca, cevap olarak şöyle demiştir: "Bir ara evinde oturuyordu. Hizmetcisi, üzerinde kebap bulunan ve ateş dolu bir mangal getiriyordu. Mangal elinden Kays'ın küçük bir oğlunun üzerine düştü ve çocuk yanarak öldü. Bu manzara karşısında hizmetçi dehşete kapıldı. Hizmetçiyi teskin etmek için 'Senin korkmana gerek yok. Seni Allah rızası için âzad ediyorum' dedi".

Çocuklar Veysel Karanî'yi gördükleri zaman taşa tutarlardı. Veysel Karâni onlara 'Kardeşlerim! Eğer mutlaka bana taş atacaksanız bari küçük taşları atın da bacaklarımı kanatıp da beni namaz kılmaktan alıkoymasın' derdi. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Kötü ahlâk, affedilmez bir günahtır. Kötü zan ise, şerleri doğuran bir hatadır."

"Muhakkak ki kul, kötü ahlâkından ötürü cehennemin en alt kısmına düşer."

HİKMETLER · 12 EYLÜL 2010 PAZAR · KAYIT 2066

Nefis ile mücadele gerekir!

Allah adamlarının yanında onları övmek ile sövmek aynı idi. Adamın biri, Ahnef bin Kays'a sövdü. O cevap vermedi, adam onun arkasını takip edip sövmeye devam ediyordu. Ahnef, mahalleye yaklaştığı zaman durdu ve söven adama şöyle dedi: "Eğer senin küfürlerin bitmediyse kalanları da söyle burada bitsin ki kabilemin cahilleri senin küfrettiğini duyup da sana eziyet vermesinler"

Câfer bin Humeyd şöyle demiştir: "Âlimler ve hekimler ittifak etmişler ki nimete ancak nimeti terketmek suretiyle varılabilir'"

Mısır Azîzi'nin hanımı (Yusuf aleyhisselam yer yüzünün hazinelerine sahip olduktan sonra) bir merasim gününde, yolunun kenarında oturarak, memleketin oniki bin ileri geleninin arasında binici olarak merasime iştirak eden Hz. Yusuf'a şöyle haykırdı: 'Padişahları günahtan ötürü köle yapan, köleleri de ibâdet ve taatlerinden ötürü padişah yapan Allah'ın şanı yücedir! Muhakkak ki hırs ve şehvet padişahları köle yapmıştır. Müfsidlerin cezası budur. Muhakkak ki sabır ve takvâ, köleyi padişah yapmıştır!'

Buna karşılık olarak Yusuf aleyhisselam şöyle dedi: "Doğrusu kim (Allah'tan) korkar ve sabrederse, muhakkak ki Allah, muhsinlerin mükâfatını zayi etmez." (Yusuf/90)

Cüneyd-i Bağdâdî buyurdu ki: "Bir gece uyanıp virdlerimi yapmaya kalktım. Fakat daha önceki virdlerimden hissettiğim zevki bir türlü bulamadım. Uyumak istedim olmadı, oturdum. Bir türlü rahat edemedim. Sonra dışarı çıktım. Baktım ki bir kişi abasına bürünmüş, yolun kenarında uzanmakta... Beni farkettiği zaman şöyle dedi:

-Ey Ebu Kasım! Şu saatte mi bana gelecektin?

-Efendim! Daha önce bir randevumuz yoktu.

-Evet! Doğru söylüyorsun. Fakat ben Allahü teâlâdan diledim ki benim için senin kalbini harekete getirsin.

-Senin duan kabul olundu. Söyle bakalım ihtiyacın nedir?

-Ne zaman nefsin hastalığı, nefis için ilaç olur?

-Nefis, hevâ ve isteğine muhalefet ettiği zaman...

Bu sefer kendi nefsine dönüp şöyle dedi: 'Ey nefsim! Dinle! Ben bu cevabı sana yedi defa verdiğim halde benden dinlemek istemedin. İlle Cüneyd-i Bağdâdî'den dinleyeceğim dedin. İşte dinledin'. Sonra savuşup gitti ve kim olduğunu da bilemedim".

HİKMETLER · 13 EYLÜL 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2067

Ahlâk ilminin dinimizdeki yeri

Müslümanların öğrenmeleri lâzım olan bilgilere “İslâm ilimleri” denir. İslâm ilimleri ikiye ayrılır: Din bilgileri ve Fen bilgileri. Fen bilgilerine “Hikmet” denir.

Peygamber Efendimiz, “Hikmet, Müslümanın kaybolmuş malı gibidir. Onu nerede bulursa alsın!” buyurdu. Bu hadis-i şerif, fen bilgilerini öğrenmeği emir etmektedir. Din bilgilerinin esası yirmi ilimdir. Bunlardan sekizi, yüksek ilimler, onikisi de, yardımcı ilimlerdir. Yüksek ilimlerden birisi, “Ahlâk ilimleri”dir. Her Müslümanın bu bilgileri lüzûmu kadar öğrenmesi farzdır. Bunun için, islâm âlimleri, birçok kitap yazmışlardır.

İslâmiyetin beğenmediği ahlâkı ve bunlardan korunma ve kurtulma çârelerini her Müslüman öğrenmelidir. Bu kötü ahlâk, kalp hastalıklarındandır. Kalbi ve rûhu ebedî ölüme yani sonsuz Cehennem azabına sürüklerler.

Hepimizin, ömürlerini islâm dîninin güzel ahlâkını öğrenmekte ve yaymakta tüketen ve canlarını Allahın dînini insanlara yaymakta fedâ eden şehîdlerin asîl ve kıymetli çocukları olarak, şerefli ecdâdımızın tam ve doğru olarak getirdiği ve bize emânet bırakdığı, mubârek islâm dînini ve bunun bildirdiği güzel ahlâkı iyi öğrenmesi lazımdır.

Bilmeliyiz ki, dînimiz, güzel huylu olmamızı, birbirimizi sevmemizi, büyüklere hurmet, küçüklere şefkat etmeği, dinli dinsiz, herkese iyilik etmeği emir etmektedir. Allahın, doğruların yardımcısı olduğunu hiç unutmamalınız! Birbirimizi sevip, yardımlaşalım ki, Allahü teâlâ yardımcımız olsun!

Allahü teâlâ, dünyada bütün insanlara acıyor. Muhtac oldukları nimetleri yaratıp, herkese gönderiyor. Dünyada ve âhırette saadete kavuşmak için, bu nimetlerin nasıl kullanılacağını da bildiriyor. Her canlıyı yaratan, her varı, her ân varlıkta durduran, hepsini korku ve dehşetten koruyan yalnız O'dur. Gösterdiği yoldan giden, İslam ahlâkı ile ahlâklanan dünyada da ahirette de korkudan dehşetten emin olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2061

İslam âleminin perişanlığının sebebi

Geçenlerde, gençlerle şuradan buradan konuşurken, mevzu dönüp dolaşıp İslâm dünyasının bugünkü perişan hâline geldi. Dediler ki, bunda tabii ki İslam düşmanlarının büyük rolü var. Peki bizim hiç mi suçumuz yok, biz nerede hata yaptık, diye sordular.

Tabii ki hatalarımız var. Eğer olmasaydı bu hâle düşmezdik. Gerçeğe varabilmek için kendimizi öz eleştiriye tâbi tutmamız şart. Hep başkasını suçlamakla bir yere varılamaz.

İsterseniz önce meseleyi biraz geriden ele alalım, konunun iyi anlaşılması için. İslâm tarihi incelendiği zaman görülür ki, İslâm dünyasının en kuvvetli olduğu dönem, yedinci ve on altıncı asırlar arasıdır. On yedinci ve on sekizinci asır, Fetret Devri, bir bakıma ayakta kalma mücadelesinin verildiği dönem. On dokuzuncu ve yirminci yüzyıl ise, Batı'nın üstünlüğünü mecburen kabullenme ve onların kontrolüne girme devri.

İslâm dünyasının yükselmesini, onuncu asra kadar Müslüman Araplar sağladı. On birinci asırdan itibaren, bayrağı Türkler ellerine aldı. Türkler, doğuda Bizans'ı çökerterek Viyana kapılarına kadar ilerlediler. Endülüs Devleti de Avrupa'yı batıdan sıkıştırmaya başladı. Böylece Avrupa iki güç arasında sıkıştı.

Bu kıskaç sebebiyle, yarı vahşî bir hayat süren Avrupa, gerçek bir medeniyet ile tanıştı. Güçsüzlüklerini anladılar. Kendilerini tenkit etmeye başladılar. Bu öz eleştiri, Avrupa'nın toparlanmasına sebep oldu. Birçok buluşların, üstün başarıların kaynağında, zaten çaresizlik yatar.

Avrupalılar, Müslümanların başarısının ve kendilerinin başarısızlıklarının sebeplerini incelediler. En büyük eksiklikleri olan fen ve teknolojiyi Müslümanlardan alarak, kısa zamanda geliştirdiler.

Avrupa'da böyle gelişmeler olurken, Müslüman dünyası elde edilen zaferlerin rehavetine kapıldı. Sahip olunan üstünlük sebebiyle, Avrupalıları küçümsediler. Avrupa teknolojide, buluşlarda hızla ilerlerken, Müslümanlar bu yenilikleri ciddiye bile almadılar.

Müslümanların bir dezavantajı da, zirvede olmaları... Çünkü, zirvede kalmak, zirveye çıkmaktan çok daha zordur. Zirvede rüzgârlar sert eser. Zirvenin düşmanları çoktur. Bir dezavantaj da, insanın zirveye ulaşınca, gayretinin zayıflaması... İnsan isteklerine kavuşunca, rahata düşkünlük, uyuşukluk hastalığına tutulur. Zirveye çıkmada en büyük etken olan aşk, şevk kalmaz. Makam mücadelesi ve mal mülk yarışı başlar.

Bu kural, her devirde, her medeniyet, her cemiyet, cemaat ve millet için geçerlidir. Böyle durumda, herkes, külfetsiz nimet peşine düşer. Başka bir ifadeyle, herkes birer mirasyedi olur. Herkes, geçmişteki birikimden, payına düşeceğinin peşindedir. "Her nimet külfet karşılığıdır." prensibi unutulur, vermeden alan hazır yiyiciler çoğalır. Hâlbuki ayet-i kerimede, "Bilinsin ki, insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur." buyurulmuştur.

Bu tehlikeli hastalığa, Müslüman âlemi de maalesef yakalandı. Bunun neticesinde, devlet ricali oyun, eğlence peşine düştü. Yeniçeri, kendi vatanında, sanki bir işgalci orduydu. İkide bir kazan kaldırdıkları için, halkın ve padişahların korkulu rüyası hâline gelmişti. Medreseler, teknolojide iki yüz yıl gerideydi. Tekkeler, tembellerin barınağı oldu. Memurluk, gizli işsizlerin sığınağı durumundaydı.

Aslında, görünüş olarak, medeniyeti zirveye çıkaran bütün müesseseler ayaktaydı. Fakat bunların gerçek temsilcileri yoktu.

Adâlet, ilim ve teknoloji zirvedeyken Osmanlı zirvedeydi. Adâlet ve teknoloji çökmeye başlayınca, Osmanlı çöktü. Mason M. Reşid Paşa, din adamı ve dünya adamı diye ikiye ayırdı insanları. "Din adamı din dersi okusun, dünya adamı fen

dersi okusun" dedi. Ortaya aydın-dindâr çatışması çıktı. Aydın dinsiz, dindar cahil olunca çöküş kaçınılmaz oldu.

Bütün bunlar, dinimizin yasakladığı şeylerdi. Zaten ne zaman insanın başına bir iş gelmişse, bunun altında mutlaka dine uymamak yatar. Hâlbuki dinimiz boş kalmayı yasaklamaktadır. Ayet-i kerimede, "Boş kaldın mı hemen başka işe koyul!" buyurulmaktadır. Aynı hâlde bile kalmak uygun görülmemektedir. Hadis-i şerifte de, "Mümin gayretlidir; iki günü eşit olan zarardadır." buyuruldu.

Dinimizin emirlerine uyan kim olursa olsun, muvaffak olur. Avrupalılar bilmeyerek de olsa bu emre uyup; çalıştılar, çabaladılar ve neticede zirveye ulaştılar.

İşte, biraz geniş açıdan İslâm âleminin perişan hâle gelmesinin kısa hikâyesi...

HİKMETLER · 14 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2068

Gelmeyege git, vermeyene ver!

İslâm ahlâkı ile ahlâklanmış bir Müslümanın nasıl olması lazım geldiği bildiren hadis-i şeriflerde şöyle bildirilmiştir:

"İyi huylu kimse, dünyada ve âhirette iyiliklere kavuşacaktır. "

Allahü teâlâ, dünyada güzel sûret ve iyi huy ihsân ettiği kulunu, âhirette Cehenneme sokmaz.

Hz.Ebû Hüreyreye Resulullah Efendimiz, "İyi huylu ol!" buyurdu. İyi huy nedir deyince, "Senden uzaklaşana yaklaşıp nasîhat et ve sana zulmedeni af et ve malını, ilmini, yardımını senden esirgeyene bunları bol bol ver!" buyurdu.

İki kişi mescide gelip namaz kıldılar. Kendilerine birşey ikrâm edildi. Oruclu olduklarını söylediler.Konuştuktan sonra, kalkıp giderlerken, Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", bunlara, "Namazlarınızı tekrar kılınız ve oruclarınızı, tekrar tutunuz! Çünkü konuşurken bir kimseyi gıybet ettiniz.Kusurunu söylediniz. Gıybet etmek, ibâdetlerin sevapını giderir" buyurdu.

Peygamberimiz borçlu olan birinin cenâze namazını kılmak istemedi. Ebû Katâde ismindeki bir sahâbî onun borcunu, havâle yolu ile kendi üzerine aldı.

Peygamberimiz de cenâze namazını kılmağı kabûl buyurdu.

“Zevcelerinizi döğmeyiniz! Onları üzecek söz ve hareketlerde bulunmayınız! Onlar, sizin köleniz değildir.”

“Allahü teâlâ indinde en iyiniz, zevcesine karşı en iyi olanınızdır. Zevcesine karşı en iyi olanınız, benim.”

“İmanı üstün olanınız, huyu daha güzel ve zevcesine daha yumuşak olanınızdır.”

Bu hadis-i şerifler, güzel islâm ahlâkının kaynağıdırlar. İslâm âlimleri, bu hadis-i şeriflerden, çeşidli hükümler çıkarmışlardır. Bu hükümlerin özeti şudur.

Müslümanın, kimsenin mallarına, canlarına ve ırzlarına saldırmaz.Hayvan hakkı, insan hakkından, kâfirin hakkı da, hayvan hakkından daha büyük günahdır.

Bir kimse, malı olduğu halde, borcunu ödemeği bir saat gecikdirirse, zâlim ve âsî olur.Her an la’net altında bulunur. Borç ödememek öyle bir günahdır ki, uykuda bile durmadan yazılır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2062

Terazi kişiye göre farklı farklı tartarsa

Hikâye bu ya; evvel zamanda, köyün birine bir kurt dadanmış. Gün geçmiyormuş ki, birkaç hayvanı parçalayıp telef etmesin. Köylüler bu işe bir çare bulmak için kurdu çağırıp, “Bu yaptığın nedir?” diye sormuşlar. Kurt cevap vermiş:

- Ben bu işi zevkimden mi yapıyorum sanki? Açlıktan öleyim mi? Karnımı doyurmak için yapmak zorunda kalıyorum.

Köylüler sormuşlar:

- Tamam da, karnını doyurmak için 3-5 hayvanı öldürmeye ne gerek var?

- Sizinki de söz mü yani? Benim elimde terazim yok ki. Göz kararı tespit edip parçalıyorum işte.

Köylüler bu söze cevap verememişler. Ona hak vermişler. Fakat bu işe de bir çare bulmaları lâzım... Aralarında konuşup, kurda şöyle bir teklifte bulunmuşlar:

- Biz düşündük ki; sana günde bir buçuk okka et yeter. Sırayla, her gün bu kadar et vereceğiz; filan yerden gel al!

Kurt da, köylüler de memnun olmuşlar bu antlaşmadan. Hemen ertesi gün, belirlenen yere et konulmaya başlanmış. Sırası gelen, söz verilen eti bırakıyormuş. Kurt da sözünde durduğu için, hayvanlar da korkusuz yaşıyorlarmış.

Aradan biraz zaman geçince, antlaşma sulandırılmış. Kurdun eti önce azaltılmış; kurt sesini çıkarmamış. Sonraları, bununla da kalınmamış; günlerce et götüren olmamış kurda. O da bakmış olacak gibi değil, böyle giderse açlıktan ölecek; çıkmış ava... Köyün kenarında otlayan merkep ile sıpasını bir çırpıda halletmiş. Bunu haber alan köylüler ayaklanmışlar; hemen kurdu çağırıp hesap sormuşlar:

- Hani seninle antlaşma yapmıştık; hayvanlarımıza zarar vermeyecektin.

- Bu konuda bana birşey söylemeye hakkınız olmaması lâzım. Antlaşmayı bozan sizsiniz. Neredeyse açlıktan ölecektim. Etimi azalttınız, ses çıkarmadım. Fakat daha sonra, günler geçtiği hâlde hiç et getirmediniz. Baktım olacak gibi değil, "Bari gidip kendi işimi kendim göreyim!" dedim. Önüme ilk çıkan merkep ile sıpasıydı, onları yedim.

Köylüler itiraz etmişler:

- Tamam, sözlerinde haklısın, biz antlaşmaya uymadık. Ancak, bu işte sende de suç var. Seninle bir buçuk okka üzerinden anlaşmıştık. Sen gidip yüz okkalık koskoca eşeği ve sıpasını nasıl yersin? Kurt cevap vermiş:

- Bana göre; yediğim, hakkımdan fazla değildi. Daha önce de size söyledim. Elimde terazi olmadığı için eşeği bir, sıpasını da yarım okka kabul ettim. Böylece sözleşmenin dışına çıkmamış oldum.

Haklıyı haksızı ayırmada terazi, yani adalet çok önemlidir. Adalet, zorbaların eline bırakılırsa, onlar, adaleti kendilerine göre, işlerine geldiği şekilde tatbik ederler. Teraziler farklı, uygulamalar farklı olunca da adaleti sağlamak mümkün olmaz. Adalet adı altında zulüm yapılır.

Her işimizde bize en güzel örnektir Resûlullahın yaptıkları... İşte adaletin tatbikinde gösterdiği emsalsiz örneklerden biri:

Peygamberimiz zamanında, zorbalıkları ile meşhur Benî Mahzum kabilesi vardı. Kendilerinden biri suç işlediğinde cezalandırmazlar; fakat başka kabileden ise, en ağır şekilde cezalandırırlardı.

Mekke'nin fethinden sonra da bu âdetlerine devam etmek istediler. Hırsızlık yapan Fatıma isminde bir kadının affedilmesi için, Hz. Üsame'den Resûlullaha ricada bulunmasını istediler.

Resûlullah Hz. Üsame'yi çok severdi. Fakat bu ricadan, Resûlullahın hiç de memnun olmadıkları, mübarek yüzlerinden belli olmuştu. Hz. Üsame çok üzüldü yaptığı bu aracılıktan. Hemen özür beyan edip, mahcup hâlde dışarı çıktı.

Peygamber efendimizin hükmü üzere, kadının cezası verildi. Sonra Müslümanları Mescid-i Nebevî'ye toplayarak, hukuk tarihine altın harflerle yazılan şu hutbeyi irat buyurdu Allahın Resûlü: "Ey eshabım! Şunu iyi bilin ki, Allahü teâlâ, eski kavimleri halkın arasında adalete riayet etmedikleri için perişan ve helâk etmiştir. Onlar, içlerinden itibarlı biri suç işlediği zaman ceza vermezlerdi; fakat zayıf biri aynı suçu işleyecek olsa, bunun hakkında tereddüt etmeden cezasını tatbik ederlerdi. Allaha yemin ederim ki, suç işleyen kızım Fatıma da olsa yine cezasını veririm!..."

HİKMETLER · 15 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2069

"Yumuşaklık insanın süsüdür"

İslâm ahlâkı ile ahlâklanmış bir müslüman, farzları yapar, haramlardan kaçınır. Haramlardan kaçınmak da, iki türlüdür: Birinci kısmı, yalnız Allahü teâlânın hakkı olan, Onun emri olan günahlardan kaçınmakdır. İkinci kısmı, insanların, mahlûkların hakları da bulunan günahlardan kaçınmakdır.

İkinci kısmı, daha mühimdir. Allahü teâlâ, hiçbirşeye muhtac değildir ve çok merhametlidir. Kullar ise, pekçok şeye muhtac oldukları gibi, cimridirler.Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki: "Üzerinde kul hakkı olan, insanların malına, ırzına dokunan, ölmeden önce helâllaşsın, ödesin! Zîrâ âhiret günü altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevaplarından alınacak, sevapları olmazsa, hak sâhibinin günahları, buna yüklenecekdir".

Günah işleyen hemen tevbe eder. Ca'fer bin Sinân buyuruyor ki, "Günah işleyenlerin, boynunu bükmesi, ibâdet edenlerin göğsünü kabartmasından daha iyidir".

Kıyâmet günü, hak sâhibi, hakkını af etmezse, bir dank hak için, cemaat ile kılınmış kabûl olmuş yediyüz namazı alınıp, hak sâhibine verilecekdir. Bir dank, dirhemin altıda biri, yaklaşık olarak, yarım gram gümüşdür.

Birgün Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Eshâb-ı kirâma karşı: "Müflis kime denir, biliyor musunuz?" buyurdukda: "Parası ve malı kalmayan kimseye diyoruz" dediler. Buyurdu ki: "Ümmetim arasında müflis, şu kimsedir ki, kıyâmet günü, defterinde çok namaz, oruc ve zekât sevapı bulunur. Fakat, bir kimseye sövmüş, iftirâ etmiş, malını almış, kanını dökmüş, döğmüş. Sevapları, bu hak sâhiblerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce sevapları biterse, hak sâhiblerinin günahları, bunun üzerine yükletilir. Sonra Cehenneme atılır" buyurdu.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allahü teâlâ refîktir. Yumuşaklığı sever. Sertlik edenlere vermediği şeyleri yumuşak davrananlara ihsân eder. Başkalarına vermez"

"Yumuşak davran! Sertlikden ve çirkin şeyden sakın! Yumuşaklık insanı süsler. Çirkinliği giderir" "Yumuşak davranmayan, hayır yapmamış olur" "İçinizde en sevdiğim kimse, huyu en güzel olanınızdır"

HİKMETLER · 16 EYLÜL 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2070

En çok sevilen kul

İnsanlara yapılan iyilikler, âhiretin azablarından kurtulmağa ve Cennet nimetlerinin artmasına sebep olur. Peygamberimiz bunu şu hadis-i şerifi ile çok güzel bildirmişdir:

"Allahü teâlâ, kullarının ihtiyâçlarını yaratır, gönderir. Allahü teâlânın en çok sevdiği kulu, Onun nimetlerinin kullarına ulaşmasına vâsıta olan kimsedir."

İyi bir Müslüman, iyilik yapmak veya sadaka vermek isterse, bunu gizli olarak ve iyilik yaptığı veya sadaka verdiği insanın kalbini kırmadan, onu incitmeden, yapdığı iyiliği başına kakmadan yapar. Allahü teâlâ, bunun böyle yapılmasını Kur'ân-ı kerîmde birçok yerlerde emir buyurmaktadır.

Dünya hayatı çok kısadır. Âhiretin azâbları pek acı ve sonsuzdur. İleriyi gören akıl sâhiblerinin hâzırlıklı olması lâzımdır. Dünyanın, güzelliğine ve tadına

aldanmamalıdır. İnsanın şerefi ve kıymeti dünyalıkla ölçülse idi, dünyalığı çok olanların herkesden daha kıymetli ve daha üstün olması lâzım gelirdi.

Dünyanın görünüşüne aldanmak aklsızlıktır, ahmaklıktır. Birkaç günlük zamanı büyük nimet bilerek, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmağa çalışmalıdır. Allahü teâlânın kullarına ihsân, iyilik etmelidir. Kıyâmette azâblardan kurtulmak için, iki büyük temel, yani iki yol vardır:

Birincisi, Allahü teâlânın emirlerine kıymet vermek, saygı göstermektir. İkincisi, Allahü teâlânın kullarına, yarattıklarına şefkat, iyilik etmektir.

Müminûn sûresinin yüzonbeşinci âyetinde meâlen, "Sizi abes olarak, oyuncak olarak mı yaratdım sanıyorsunuz?Bize dönmiyecek misiniz diyorsunuz?" buyuruldu.

Aklı başında olan, ileriyi görebilen bir kimse, kısa olan dünya hayatında, hep, âhiretde iyi ve rahat yaşamağa sebeb olan şeyleri yapar. Âhiret yolcusuna lâzım olan şeyleri hâzırlar.

Rabbimizin kullarına hizmet etmekle dünyada ve âhiretde nimetlere kavuşacağınızı düşünmeliyiz. İnsanlara karşı yumuşak olmanın, onlara iyilik etmenin, onların işlerini güler yüzle ve tatlı dille ve kolaylıkla yapmanın Allahü teâlânın sevgisine kavuşduran yol olduğunu bilmeliyiz.

HİKMETLER · 17 EYLÜL 2010 CUMA · KAYIT 2071

Sıkıntı giderenin sıkıntısı giderilir

Müslümanların ihtiyâçlarını karşılamak ve onları sevindirmek ve güzel ahlâklı olmak çok kıymetlidir. Bunun kıymetini bildiren ve yumuşak, ağır başlı ve sabırlı olmağı öven ve teşvîk eden pek çok hadis-i şeriften bazıları şunlardır:

"Müslüman, Müslümanın kardeşidir. Birbirlerini incitmezler, üzmezler. Bir kimse, din kardeşinin bir işine yardım etse, Allahü teâlâ da onun işini kolaylaşdırır. Bir kimse, bir Müslümanın sıkıntısını giderir, onu sevindirirse, kıyâmet gününün en sıkıntılı zamanlarında, Allahü teâlâ onu sıkıntıdan kurtarır. Bir kimse bir Müslümanın aybını, kusurunu örterse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onun ayblarını, kabâhatlerini örter."

"Bir kimse, din kardeşine yardımcı oldukca, Allahü teâlâ da ona yardımcı olur."

"Allahü teâlâ, bazı kullarını başkalarının ihtiyaclarını karşılamak, onlara yardımcı olmak için yaratmıştır. İhtiyacı olanlar bunlara baş vurur. Bunlar için âhirette azâb korkusu olmayacaktır."

"Allahü teâlâ, bazı kullarına dünyada çok nimet vermiştir. Bunları, kullarına faydalı olmak için yaratmıştır. Bu nimetleri Allahü teâlânın kullarına dağıtırlarsa, nimetleri azalmaz. Bu nimetleri Allahın kullarına ulaşdırmazlarsa, Allah nimetlerini bunlardan alır. Başkalarına verir."

"Bir Müslümanın, din kardeşinin bir ihtiyacını karşılaması on sene i'tikâf etmesinden daha kazançlıdır. Allah rızâsı için bir gün i'tikâf yapmak ise, insanı Cehennem ateşinden pek çok uzaklaşdırır."(Ramezân ayının son on gününde, gece gündüz bir câmi'de kapanarak ibâdet etmeğe, i'tikâf yapmak denir.)

"Bir kimse, din kardeşinin bir işini yaparsa, binlerle melek o kimse için duâ eder. O işi yapmağa giderken, her adımı için bir günahı af olur ve kendisine kıyâmette nimetler verilir."

"Bir kimse, din kardeşinin bir işini yapmak için giderse her adımında yetmiş günahı afvedilir ve yetmiş sevap verilir. Bu iş bitinceye kadar böyle devam eder. İş yapılınca, bütün günahları afvedilir. Bu işi yaparken ölürse, sorgusuz, hesâbsız Cennete girer."

"Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veya doyurarak veya başka bir ihtiyacını karşılayarak, bir mümini sevindirmektir."

HİKMETLER · 18 EYLÜL 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2072

"Kimse ile münâkaşa etmeyin!"

Müslümanların ihtiyâçlarını karşılamanın ve onları sevindirmenin ve güzel ahlâklı olmanın önemiyle ilgili hadis-i şeriflere bugün de devam ediyoruz:

"Kimse ile münâkaşa etmeyen, haklı olsa bile, dili ile kimseyi incitmiyen Müslümanın Cennete gireceğini size söz veriyorum.Şaka ile veya yanındakileri güldürmek için olsa bile, yalan söylemiyenin Cennete gireceğini size söz

veriyorum. İyi huylu olanın Cennetin yüksek derecelerine kavuşacağını size söz veriyorum!"

Hadîs-i kudsîde Allahü teâlâ buyuruyor ki, "Size gönderdiğim islâm dîninden râzıyım. Bu dînin tamam olması, ancak cömerdlikle ve iyi huylu olmakla olur. Dîninizin tamam olduğunu hergün, bu ikisi ile belli ediniz!"

"Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi huylu olmak, insanın günahlarını eritir, yok eder. Sirke balı bozduğu, yinilmez hâle sokduğu gibi, kötü huylu olmak, insanın ibâdetlerini bozar, yok eder."

"Allahü teâlâ yumuşak huylu olanları sever ve onlara yardımcı olur. Sert, öfkeli olanlara yardım etmez."

"Cehenneme girmesi haram olan yahut Cehennem ateşinin yakması yasak olan kimdir? Size bildiriyorum. Dikkat ile dinleyiniz! Yumuşak olanların, kızmıyanların hepsi!"

"Yavaş, yumuşak davranmak, Allahın kuluna verdiği büyük bir ihsândır. Aceleci, atak olmak, şeytanın yoludur. Allahü teâlânın sevdiği şey, yumuşak ve ağır başlı olmaktır."

"İnsan, yumuşaklığı, tatlı dili sebebiyle, gündüzleri oruc tutanların ve geceleri namaz kılanların derecelerine kavuşur."

"Kızdığı zaman, öfkesini yenerek yumuşak davranan kimseyi Allahü teâlâ sever."

"Dikkat ediniz. Size haber veriyorum! Cennetin yüksek derecelerine kavuşmak isteyen, saygısızlık yapana yumuşak davransın! Zulmedeni afv etsin! Malını esirgeyene ihsânda bulunsun! Kendisini aramıyan, sormıyan ahbâbını, akrabâsını gözetsin!"

"Kuvvetli olmak, başkasını yenmek demek değildir. Kuvvetli olmak, kahraman olmak, kendi öfkesini yenmek demektir."

HİKMETLER · 19 EYLÜL 2010 PAZAR · KAYIT 2073

Bütün insanlar dört sınıfa ayrılmıştır

Büyük islâm âlimi İmâm-ı Gazâlî hazretleri insanları dört kısma ayırmaktadır: Bunlardan birinci kısmdakiler, dünyada yimek içmek ve zevk etmekden başka bir şey bilmiyenlerdir.

İkinci kısmdakiler, cebir, şiddet, zulüm ile hareket edenlerdir.

Üçüncü kısmdakiler, hîlekârlık ve mürâîlikle etrâfındakileri aldatanlardır.

Ancak dördüncü kısmdakiler dinimizin bildirdiği güzel ahlâk ile ahlaklanan hakîkî Müslümanlardır.

Unutmamak lâzımdır ki, her insanın kalbinden Allahü teâlâya giden bir yol vardır.Bütün mesele, bu yoldan İslâm nûrunun insanlara ulaştırılmasıdır. O nûru kalbinde hisseden bir insan, hangi kısımdan olursa olsun, yaptığı fenâlıklara pişmân olur ve doğru yolu bulur.

Eğer bütün insanlar, islâm dînini kabûl etseler, dünyada ne fenâlık, ne hîlekârlık, ne harb, ne şiddet ve ne de zulüm kalırdı. Bunun için, tam ve mükemmel bir Müslüman olmağa gayret etmek ve Müslümanlığın esâsını ve inceliklerini ve güzel ahlâkını îzâh ederek, bütün dünyaya yaymak, hepimizin boynuna düşen bir borçdur. Bunu yapmak cihâd olur.

Başka dinden de olsa, insanlara dâimâ tatlı dille ve anlayışla hitâb etmelidir. Bunu, Kur'ân-ı kerîm emir etmektedir. Müslüman olmıyanın yüzüne karşı, kâfir, dinsiz diyerek, onun kalbini incitmenin günah olduğu, böyle söyliyenin cezâlandırılması lâzım olduğu, fıkh kitaplarında yazılıdır.

Maksad, herkese islâm dîninin yüceliğini anlatmaktır. Bu cihâd da, ancak tatlı dille, sabır, ilim ve imanla olur. Bir kimseyi bir şeye inandırmak isteyenin evvelâ kendisinin ona inanması şarttır. Mümin ise, hiç bir zaman sabrını kaybetmez ve inandığını anlatmakda müşkilât çekmez. İslâm dîni kadar, açık ve mantıkî hiç bir din yokdur. Bu dînin esâsını anlıyan bir kimse, herkese bu dînin biricik hak din olduğunu kolaylıkla isbât edebilir.

Hülâsa, hakîkî Müslüman, bütün iyi huylara sâhib, vakarlı, seciyeli, bedenen ve rûhen tertemiz, her türlü i'timâda lâyık, mükemmel bir insandır. Hadis-i şerifte

buyuruldu ki:

"Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, sokakdan, taş, diken, kemik ve benzerleri gibi çirkin, pis ve zararlı şeyleri temizlemek, başkalarına su vermek hep sadakadır."

HİKMETLER · 20 EYLÜL 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2074

Gerçek güzellik ruh güzelliğidir

İnsanın ahlâkını düzeltebilmesinde ruh ve kalbin önemli bir yeri vardır. Bunun için ruh ve kalb nedir bunu bilmek gerekir. Kalb ile yürek aynı şey değildir. Göğsün sol tarafındaki et parçasına yürek denir. Yürek hayvanlarda da bulunur. İnsana mahsus olan kalbe "Gönül" denir. Kalb, görünmez bir kuvvettir. Tesirleri ile, eserleri ile tanınır.

Meselâ elektrik cereyanı da görünmez. Fakat ampulden geçtiği zaman, rezistans telini ısıtarak ışık hâsıl ettiği için ampulde cereyan bulunduğunu anlıyoruz. Halbuki elektrik madde değildir. Bir yer kaplamaz. Kalb dediğimiz kuvvet de madde değildir. Yer kaplamaz. Yürek denilen et parçasında eserleri görüldüğü için "Kalbin yeri yürektir" diyoruz.

Kalb, ruh ile nefs arasında bir köprü gibidir. Marifetler, feyzler, kalbe ruh vasıtası ile gelir. Kalb, his uzuvlarına da bağlıdır. His uzuvları ne ile meşgul olursa, kalb ona bağlanır. İnsan güzel bir şey görünce, güzel bir ses duyunca, tatlı bir şey alınca kalb bunlara bağlanır. Ruha veya nefse tatlı gelenleri sever.

Bu sevgi insanın elinde olmaz. İnsan güzel bir şey okuyunca, kalb, bunların manâlarına, yazarına bağlanır. Güzel, tatlı demek, kalbe güzel, tatlı gelen şey demektir. İnsan, çok defa hakîkî güzelliği anlıyamaz. Nefse güzel gelen ile, ruha güzel geleni birbiri ile karıştırır. Ruh kuvvetli ise, hakîkî güzelliği anlayıp, onu sever, bağlanır.

Âyet-i kerîmeler, hadis-i şerifler, evliyânın sözleri, duâ, ibâdet gibi şeyler aslında güzeldir. Çok tatlıdır. Kalbin nefse bağlılığı azalınca ve nefsin elinden kurtulunca,

bunları okuduğu, duyduğu zaman, bunların güzelliğini anlar ve bağlanır da, insanın haberi olmaz.

Kalbi, nefsin elinden, baskısından kurtarmak için, nefsi ezmek, kalbi uyandırıp kuvvetlendirmek lâzımdır. Bu da, Resûlullaha uymakla olur. Muhammed aleyhisselâma uyarak kalbini nefsinin pençesinden kurtaran bir kimse, bir velîyi incelerse, onun Resûlullahın vârisi, Allahın sevgili kulu olduğunu anlar. Allahü teâlâyı çok sevdiği için, Allahın sevdiğini de çok sever. Fakat sevebilmek kolay bir şey değildir. Nefsin sevdiklerini, ruhun sevdiği hakîkî güzellikler sanarak aldananlar çok olmuş, felâkete sürüklenmişlerdir. Nefis ve şeytan, burada çok kimseleri aldatmıştır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2075

Geçmişten bugüne, dinde bid'at ve Reform hareketleri

Geçmişten bugüne, dinde bid'at ve Reform hareketleri 21/9/2010 Hıristiyan Batı âlemi, asırlardır yaptıkları "Haçlı Seferleriyle" bir yere varamayacaklarını, İslamiyeti kılınç kuvveti ile yok edemeyeceklerini anlayınca, dini bozmak, aslından uzaklaştırmak için kaleyi içeriden fethetmeye karar verdiler. Bunun için dinde "bid'at" ve "reform" üreten bozuk fırkalar, akımlar ortaya çıkarttılar. Ehli sünnet inancına sahip İslam âlimlerinin dışında kalan, bütün Müslüman aydınlar bilerek veya bilmeyerek; az veya çok bu sinsi faaliyete destek verdiler. İslam dünyasında dinde reform hareketlerine ilk açık destek, Abduh, Cemalettin Efgani, Mercani, Musa Carullah... gibi reformistlerden geldi. İslamın yeniden yorumlanması fikrini ortaya atarak reformculuğa, İslamı protestanlaştırmaya bunlar öncülük ettiler. Kulvarları farklı da olsa, Hasan el Benna, Seyyit Kutup, Mevdudi, Raşit el Gannuşi, Hasan Turabi, Malik bin Nebi, Muhammed İkbal, Hamidullah gibi kimselerin ortaya attıkları "Kur'an'a" dönüş hareketi ile bid'atleri ve dinde reformu savundular. Bunlar, Ehli sünnet itikatında olup bid'atlere karşı olan Türklere, Osmanlıya da düşmanlık beslediler. Türk dünyasında da; türkçülüğü, turancılığı esas alan "Türk Yurdu" mecmuası dinde reformculuğun savunuculuğunu yaptı. Burada toplanan aydınların faaliyetleri, İslamın Protestanlaştırılması hareketinin

ekmeğine yağ sürdü. Çünkü bunlar da Hıristiyanlık gibi, İslamın da değişime ayak uydurmasını, reformu savundular. Bunlar, türkçülük maskesi altında, dinde reform çalışmaları yaptırlar. Bu çalışmalarda, İttihatçıların önde gelenlerinden ve genel merkez azası Ziya Gökalp ve İsmail Gaspıralı, Yusuf Akçura, Musa Carullah.. gibi reformcu kimseleri öne çıkarttılar. 1917'de Moskova' da Musa Carullah'ın divan üyesi olarak katıldığı Reform hareketlerinin tartışıldığı toplantıda " Kur'anın bazı kuralları eskimiştir. Bunları tarihin malı saymak lazım..." (Rusya'da Birinci Müslümanlar Kongresi Tutanakları- Kültür Bakanlığı yayınları sh.394) türü fikirlerin tartışılması bunun ne denli bir "yenilikçi" reformcu olduğunu göstermektedir. Bu çalışmalar ile islamın temel kitapları ve emirlerini, her asrın modasına, gidişine göre değiştirmeye kalkıştılar. Böyle değişiklikleri de, Kur'an-ı kerimi ve hadis-i şerifleri kendilerine göre yorumlayarak yapmak istediler. Örneğin, "Müminler mâruf olan şeyleri emreder" âyeti kerimesindeki, İslâmiyetin kabûl ettiği iyilikler manasındaki "mâruf " kelimesine Ziyâ Gökalp ve benzerleri, örf, âdet diyerek, islâmiyeti âdete, modaya göre değiştirmeye kalkıştılar. Zaten, Ziyâ Gökalp, (Din ve İlim) adındaki şiirinde, "Nikâh, talâk, miras, bu üç işte gerek müsâvât!/ Bir kız, irste yarım erkek, izdivâçta dörttebir,/ Bulundukca, ne âile, ne memleket yükselir!" Mısraları ile Kur'an-ı kerimin aile ve miras ile ilgili açık emirlerine değiştirerek zamana uydurmaya çalışmıştır. Bugün, malum reformcu kimseler tarafından ikide bir ortaya atılan, Türkçe ibadet, Türkçe Kur'an, Türkçe ezan düşüncesinin de fikir babası budur: "Bir ülke ki, camiinde Türkçe ezan okunur./ Köylü anlar manasını namazdaki duanın/ Bir ülke ki, mektebinde Türkçe Kuran okunur." Mısraları günümüz reformcularına ilham kaynağı olmuştur. Son devir İslam büyüklerinden Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: "Dinde reform sapıklığını ortaya ilk çıkaran, İbni Teymiyye oldu. Bu sapıklık sonradan, câhiller ve islâm düşmanları tarafından küfre kadar götürüldü" "Kâhire müftîsi Abduh, islâm âlimlerinin büyüklüğünü anlayamamış, islâm düşmanlarına satılmış, sonunda mason olarak, islâmiyeti içerden yıkan azılı kâfirlerden olmuştur. İzmirli İsmâîl Hakkı, Hamdi Akseki, Şerâfeddîn Yaltkaya, Şemseddîn Günaltay, Muhammed Âkif ve damadı Ömer Rıza Doğrul daha nice din adamları, onun kitaplarını okuyarak tesîri altında kalmışlar, çeşitli aykırı yollar tutmuşlardır" Günümüzde de kim, kimi savunuyorsa; onun düşüncesinde, inancında, onun yolunda olduğu anlaşılır. (Dinde Reformcular hakkında daha geniş bilgi için, "Faideli Bilgiler" kitabına bakılabilir. Hakikat kitabevi-0212 5234556)

HİKMETLER · 21 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2077

Her zarar kötü huydan

Kalbi, ruhu hasta eden kötü huylardır. İnsana dünyada ve âhırette zarar veren her şey, kötü ahlâktan meydana gelmektedir. Yâni zararların, kötülüklerin başı kötü huylu olmaktır. Kalbi hasta ederek ruhun ölümüne sebep olan kütü huyların en kötüsü imansızlıktır. Kalbin en kötü hastalığı olan imansız olmaktan çok korkmalıdır. Kalb hastalıklarının imansızlıktan sonra en zararlısı bid'at olan şeylere inanmaktır. Kalb hastalığının üçüncüsü bid'at olan şeyleri yapmaktır. Bid'atları yapmaktan kaçındıktan sonra, günahlardan sakınmak lâzımdır. Görüldüğü gibi kalbin temizlenmesi İslamiyete uymakla olur. İslamiyet üç kısımdır: İlim, amel ve ihlâs. İlimden maksat, dinin bütün emir ve yasaklarını öğrenmek, amelden maksat, öğrendiklerine tâbi olmak, tatbik etmek, ihlâs ise yalnız Allah rızâsı için yapmak demektir. Kalbi hasta olan, Hakkın rızâsına uygun iş yapamaz. Kalbi bozan, karartan şeyler, işlenen günahlardır. Hadis-i şerifte, “Bir günah işliyenin kalbinde izi kaybolmıyan bir leke meydana gelir.” buyuruldu. Bu leke silinmezse kalb kararmağa, bozulmağa devam eder. Nihayet kalb bir gün ölür. Kalbdeki lekeyi temizlemek için hemen günah işledikten sonra tevbe ve istiğfâr edip güzel bir amel işlemelidir. Günah ile kirlenen kalbi sevap ile temizledikten sonra, kalbin parlaması için sevap işlemeğe devam etmek lâzımdır. Bildiğine uygun amel edene, Cenâb-ı Hak ihsânlarda bulunur, çeşitli felâketlerden onu korur. Hadis-i şerifte, “Kim bildiği ile amel ederse, Allahü teâlâ bilmediğini de ona öğretir.” buyuruldu. Bir kimse, bir nevi toprak olan kil yemeği, diğer yemeklerden fazla seviyorsa, o kimse hasta demektir. Başkalarını Allahtan çok seven kalb de hastadır. Vücut hastalıklarının bazısını sâhibi bilemediği gibi, kalb hastalıklarının bazıları da bilinemez. Bunun için gâfil avlanır, tedavisine bakmaz. Bazı hastalıkların tedavisi için perhiz lâzımdır. Herkes istenilen perhizi kolay yapamaz. Kalbin tedavisi için de günahlardan perhiz yapmak yâni uzaklaşmak lâzımdır. Bu da kolay değildir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2076

Giyinin, yiyin, için, fakat israf etmeyin!

İnsanın başına ne geldiyse israf yüzünden gelmiştir. Nice varlıklı aileler israf yüzünden perişan hale düşmüş; nice imparatorluklar, devletler ve nice köklü müesseseler bu israf yüzünden tarih sahnesinden silinmişlerdir.

İnsanoğlu için çok önemli olan bu israf hastalığını herkesin öğrenmesi ve yakalananların nasıl kurtulacaklarının bilmesi, çocuklarına çevresine öğretmesi gerekir. İsraftan kurtulmak için, önce israfın sebebini bilmek lazımdır.

İsrafın birinci sebebi, sefâhettir. Yâni eğlenceye, zevke, gösterişe, öğünmeye düşkün olmaktır. İnsanları isrâfa alıştıran budur. Bu aynı zamanda, aklın az ve hafîf olmasının alametidir.

Çok kimse, yaratılışta eğlenceye, zevke düşkün olur. Bu kötü halleri, bazı sebeplerle, zaman zaman artar. Çalışmadan, alın teri dökmeden eline mal girer, kötü arkadaşlar, bu mala konmak için, dağıtmasına, saklamanın, artırmanın erkeklik, yiğitlik olmadığına onu inandırırlar. İsrafa yol açarlar. İsrafın ne olduğunu bilmemek de israfa sebep olur. İsraf olduğunu bilmez, hattâ cömertlik sanır. Lüzûmsuz yere, yasak, zararlı yerlere verilen mal, cömertlik sanılır.

İhtiyaçsızlık da insanı azdırır, israfa sürükler. Çünkü, israf hastalığına yakalanmanın sebeplerinin başında da, ihtiyaçsızlık geliyor. Kur'an-ı kerimde,"Gerçek şu ki, insan, ihtiyaçsız olunca, elbette azar!" buyuruluyor. İhtiyaçsız insan, tatminsizdir, huzursuzdur, bunlardan kurtulabilmek için su gibi para harcar. Harcadıkça daha çok huzursuz olur...

Riyâ ve gösteriş de israfa sebep olur. Gösteriş merakından nice servetler yok olup gitmiştir. Mal, para çok kıymetlidir, rastgele harcanacak kadar değersiz değildir. Bunun için parayı harcarken, çok dikkatli olmak zorundayız. Harcarken öncelik sırasına dikkat etmelidir. Bu parada başkalarının da hakkı vardır. Hadîs-i şerîflerde,"Paranız ile, önce kendi ihtiyaçlarınızı alın. Artarsa, çoluk çocuğunuzun ihtiyaçlarına sarfedin. Bundan da artarsa, akrabânıza yardım edin!" buyuruldu . Yine Peygamberimiz, "Kendisi veya çoluk çocuğu muhtaç iken veya borcu var iken verilen sadaka kabûl olmaz." buyurmuştur.

Sâbit bin Kays hazretleri, bir günde beşyüz ağacın hurmalarını toplayıp hepsini sadaka vererek evi için hurma bırakmayınca, âyet-i kerîme inmişti. Ayet-i kerimede, "Hepsini vermeyiniz!" buyuruldu.

Mu'âz bin Cebel hazretlerinin bir hurma ağacı vardı. Hurmalarını toplayıp hepsini sadaka verdi. Kendine birşey kalmadı. Hemen "Fakat, israf etmeyin." âyet-i kerîmesi geldi. İsrâ sûresi, yirmidokuzuncu âyetinde meâlen, "Ey Habîbim! Malını, kendine kalmıyacak şekilde dağıtma!" buyuruldu. Ayeti kerimede, "Ey Adem oğulları! Her secde edişinizde güzel elbiselerinizi giyin; yiyin, için, fakat israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri sevmez!" (Araf, 31)

Dine uygun olarak verilen mal kişiye hem dünyada hem de ahirette rahatlık sağlar. Hadîs-i şerîfte, "Allahü teâlâ, bir kuluna mal ve ilim verir, bu kul da harâmlardan kaçınır, akrabâsını sevindirir, malından, hakkı olanları bilip verir ise, Cennetin yüksek derecesine gider." buyuruldu.

Başka bir hadîs-i şerîfte de, "İki şeyden birine kavuşan insana gıpta etmek, buna imrenmek yerinde olur. Allahü teâlâ bir kimseye İslâm ilimlerini ihsân eder. Bu da, her hareketini, bilgisine uygun yapar. İkincisi, Allahü teâlâ, birine çok mal verir. Bu kimse de malını, Allahü teâlânın râzı olduğu, beğendiği yerlere harcar." buyuruldu.

Günümüz sıkıntılarının sebebi burada; beğenilen yerde harcamamak ve beğenilen şekilde kazanmamak. Son bir asırdır, Ülkemizde ve diğer islam aleminde gerektiği gibi dinimizin emrettiği güzel ahlak verilemedi. "Tüyü bitmedik yetim hakkı" kavramı yerine, "ne koparabilirsem kârdır" anlayışı gelişti. Haram helal unutuldu; gelsinde nereden gelirse gelsin hakim bugün. Şair ne demiş: Yiyin efendiler yiyin, kıtlıktan çıkmıs gibi/ Daldırın kepçenizi hayrat bulmuşlar gibi/ Pek derindir bu kazan hemen bulunmaz dibi/ Kimler bundan yemedi, kimler gelip geçmedi.Ne kötü bir yazgıymıs yıllardır değişmedi, Göbeğimiz şisti de aklımız gelismedi.

HİKMETLER · 22 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2078

Kötü huyun tedavisi gerekir

Kötü huy bir hastalıktır, tedavisi gerekir. Her hastalığı tedavi ettirmek için o hastalık üzerinde ihtisas sahibi olan tabibe gitmek lâzımdır. Gözünden ameliyat olacak birisinin kasaba gitmesi uygun olur mu? Güzel ahlâkı öğreten, kalb hastalıklarının mütehassısları da İslâm âlimleridir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki, “Bugün İslâm âlimiyim diyen kimseler, birer kalb hastasıdır. Bunların vereceği reçetelere nasıl iltifat edilir?”

Vaziyet böyle olunca kalb hastalıklarının teşhis ve tedavisi çok zorlaşmaktadır. Kalbin hastalığı, kötü huylar herkeste başkadır. Herkesin, kendi hastalığına uygun gelen ilâçları Kur'ân-ı kerîmden ve hadis-i şeriflerden çıkarması imkânsız gibidir.

Hakîkî İslâm âlimleri, kalb mütehassısları olup, herkesin bünyesine, hastalığına ve zamana uygun ruh ilâçlarını Kur'ân-ı kerîmden ve hadis-i şeriflerden çıkarıp kitaplarında bildirmişlerdir. Bu bakımdan bizim işimiz kolaylaşmıştır.

İslâm âlimlerinin yazdığı doğru ilmihâl kitaplarını okuyup amel etmek kâfidir. Mesela “İslâm Ahlâkı” isimli eserde, kalb hastalıkları, teşhis ve tedavi şekilleri bildirilmiştir. Bu kitabı okuyup tatbik eden kimse, güzel huylara kavuşur, iyi bir insan olur.

İyi insan sâlih insan, demektir. Ehl-i sünnet i'tikâdında olan ve haram işlemekten sakınan müslümana "sâlih insan" denir. İyi insan olmak için, Allahü teâlâya karşı iyi olmak, Peygamber efendimize karşı iyi olmak ve bütün insanlara karşı iyi olmak lâzımdır. Bir kimsede bu üç iyilikten biri bulunmazsa, buna iyi insan denilemez.

İyi insan, herkese karşı, güler yüzlü, tatlı dilli olur. Devamlı çalışır. Din bilgilerini ve fen bilgilerini iyi öğrenir. Çocuklarına, tanıdıklarına da öğretir. Gıybet, dedikodu yapmaz. Hep faydalı şeyler söyler. Helâl kazanır. Kimsenin hakkına dokunmaz. Böyle olan müslümanı Allah da sever, kullar da sever. Rahat ve huzûr içinde yaşar.

Ahlâk bilgisi çok önemlidir. Çünkü insan, ahlâk bilgisi ile, iyi ve kötü huyları, faydalı ve zararlı işleri anlar. İyi işleri yapıp, dünyada kâmil, kıymetli bir insan

olur. İşleri muntazam ve kolaylıkla hâsıl olur. Dünyada rahat, huzûr içinde yaşar. Kendisini herkes sever. Allahü teâlâ ondan râzı olur. Âhirette de, Allahü teâlânın merhametine, mükâfatlarına kavuşur.

HİKMETLER · 23 EYLÜL 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2079

Rehber güzel huya yönlendirir

İnsan, yaratılışta iki taraflıdır. Ona hidâyet, üstünlük tarafını tanıtabilmek ve bunu kuvvetlendirmeğe çalışmasını sağlamak için, bir rehber lâzımdır. Rehber, mizacına göre insanı güzel huya yönlendirir.

Bazı insanlar, nasîhatla, yumuşak sözle ve mükâfât verilerek yola gelir. Bazısı ise, sert ve acı sözle ve cezâ vererek terbiye kabûl eder. Rehber mâhir olup yaratılışının nasıl olduğunu anlar, onu şefkat ile, tatlı veya acı te'sîr ederek terbiye eder. yetiştirir.

Böyle mâhir ve müşfik bir rehber olmadıkca, insan ilim ve ahlâk edinemez, yükselemez. Rehber, yani ilm ve ahlâk sunan zât, insanı felâketden kurtarıp, saadete kavuşdurur.

Rûhun yükselmesine veya felâkete düşmesine sebep olan şeyler bellidir.Yani dinin emirlerine uyan yükselir, uymayan felakete düşer. Her maddede ağırlık ve hacim gibi ortak özellik olduğu gibi, o maddeye mahsus olup, onu tanıtan özellikleri de vardır. Meselâ, her maddenin belli özgül ağırlığı vardır. Her sıvının kaynama ve donma sıcaklıkları, katı cismlerin belli ergime sıcaklığı, ışınların belli dalga boyları vardır. Bunun gibi, canlıların da, belli husûsî sıfatları, özellikleri vardır.

İnsan, birçok bakımdan hayvanlara, hatta bazı sıfatları bitkilere ve cansız maddelere benzer ise de, insanı hayvandan ayıran, belli husûsî insanlık sıfatları da vardır. Ona insanlık şerefi, bu özelliğinden gelmektedir. Bu özellik rûhun idrâk, kavrama, düşünme kuvvetidir.

Dilsiz kimse, söz söyleyemez. Fakat yine insandır. Çünkü idrak sâhibidir. Yani anlayışlıdır ve düşünür. Papağan, söyler. Fakat, insan değildir. Çünkü idrakı, anlayışı, aklı, fikri, düşünmesi yoktur.

İşte, iyi huyları kötülerinden, iyi işleri, fenalarından ayıran, bu özelliğidir. Allahü teâlâ, bu özelliği insana verdi ki, bununla yaratanını anlasın. Kalb ve rûh, bu kuvveti ile,akıl nimeti ile yerleri, gökleri, madde âlemini, fizik, kimyâ kanûnlarını, hayatî fe'âliyyetleri inceliyerek, Allahü teâlânın varlığını ve yüksek sıfatlarını anlar. Sonra, emirlerine ve yasaklarına, yani İslâmiyete uyarak dünya ve âhıret saadetine kavuşur. Felâketlerden kurtulur.

HİKMETLER · 24 EYLÜL 2010 CUMA · KAYIT 2080

İyiler iyi yere götürür

Her iyi huyun zıddı, karşılığı olan sayısız kötü huy vardır. Çünkü iyilik demek, tam orta yol demektir. Ortanın sağında, solunda olmak, iyilikten ayrılmak olur. Ortadan uzaklığı kadar, iyiliği azalır. Hak yol birdir. Sapık, bozuk yollar ise, çoktur.

Doğru yola kavuştuktan sonra, orada kalmak, oradan hiç çıkmamak çok zordur. Hûd sûresinin yüzonüçüncü âyetinde meâlen, "Emir olunduğun doğru yolda bulun!" buyuruldu. Bu âyet-i kerîme indiği zaman, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", "Hûd sûresi, sakalıma ak düşürdü" buyurdu. Âyet-i kerîmede emir olunan istikâmeti yerine getirebilmek için, Peygamberler Velîler, Sıddîklar şaşkına dönmüşlerdir. Bu korkudandır ki, Kâinâtın Efendisinin mubârek sakalına ak düşmüştür. Doğru yolda bulunabilmek çok güç olduğu için, "Sırat köprüsü, kıldan ince, kılıncdan keskindir" buyuruldu. Fâtiha-i şerîfe sûresindeki âyet-i kerîmenin meâl-i şerîfi, "Doğru yola kavuşturmasını Allahü teâlâdan dileyiniz!"dir. Mümine bu dünyada, doğru yola yapışmak lâzımdır. Kıyâmet günü, Sırat köprüsünden geçebilmek için, dünyada, doğru yolda bulunmak gerekdir.

Resulullah Efendimiz, kıyâmetteki nimetlerden ve azâblardan her ne haber verdi ise, onların hepsi, insanın bu dünyada kazandığı huyların, ahlâkın ve amellerin sûretleridir. Oradaki görünüşleridir. Ahlâkda ve amelde doğru yolda bulunmanın, oradaki sûreti, görünüşü de, sırat köprüsüdür denildi. Dünyada doğru yolda bulunanlar, İslâmiyetden ayrılmıyanlar, orada sırat köprüsünü, çabuk geçecek, ma'rifetler ve olgunluklar Cennetlerine ve iyi amellerin bağçelerine kavuşacaklardır. Burada, din yoluna uymakda gevşek davrananlar, orada sırat

köprüsünü düşe kalka geçeceklerdir. İslâmiyetin gösterdiği doğru i'tikâddan ve amellerden ayrılanlar, sağa, sola sapanlar, sıratdan geçemeyip Cehennem ateşine düşeceklerdir.

Zuhruf sûresinin otuzaltıncı âyetinde meâlen, "Nefsine uyarak, Allahü teâlânın dîninden yüz çevirenlere, dünyada bir şeytan musallat ederiz" buyuruldu. Bu âyet-i kerîmeye bakarak, bazı âlimler dedi ki, hayır ve kemâl işleri yaptıran melekeyi, bir melek hâsıl eder. Ortadan saptıran, kötülük yaptıran melekeyi de bir şeytan hâsıl eder. İkisinden biri, kıyâmette o insana arkadaş olur. O halde herkes, kendi huyuna ve ameline bakarak, âhıretteki yerini, arkadaşını öğrenmiş olur.

HİKMETLER · 25 EYLÜL 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2081

Dışı başka içi başka haller

İnsanı, haya, iffet sahibi gibi gösteren kötü huylar vardır: mesela, kötü iş yapmazlar. Şehvetlerinin arkasında koşmazlar. Ağır başlı, fazîletli, ilim ve güzel ahlâk sâhibi görünürler. Dillerde medh olunur, her yerde hürmet gösterilir. Bu hürmeti dünya için istismar ederler. Mâlı çok olanlar arasında ve mevkı' sâhibleri yanında sözleri kırılmaz. Kendilerine gelen hediyelerin ardı kesilmez.

Farz ve sünnetleri yapmakta, dine uymada gevşektirler. Nefs-i emmâreleri ise, pek kuvvetlenmiştir. İnsanlar arasında emîn, Allah nazarında hâindirler. Sahte tarîkatcılar ve dünyaya düşkün, dünyaları için ahiretlerini satmaktan çekinmeyen din adamları böyledir.

Bazıları tanımadığı, çekindiği yerlerde yemekleri yemez. Bazıları da, parasına kıyamayıp kıymetli gıda almaz. Bunları gören, kendilerini derviş sanır. Kanaat ve iffet sâhibi görünürler. Bunlar, kanaatsız ve iffetsizdir. Yaptıkları, hep gösteriştir, yalandır, riyâdır.

Cömertliğe benziyen kötü huy da olur: Mâlı alınteri ile kazanmamış, mîrâsa konmuş veya kaçakçılık, istifcilik yapmış, karışık, karanlık yollardan elde etmiş yahud kumardan kazanmış. Mâlın kıymetini bilmez. Haramlara, lüzûmsuz yerlere dağıtır. Aklın ve İslâmiyetin beğenmediği yerlere saçar. Ahmaklar, bunu cömert sanır. Hâlbuki, bunda cömertlik denilen iyi huy yoktur; riya ve gösteriş vardır.

Mal önemlidir. Mâl kazanmak, dağa yük çıkarmak gibidir. Mâl dağıtmak, yuvarlak taşı, dağdan aşağı bırakmağa benzer. Çok kimse, fakirlik sıkıntısı ile imanını elden kaçırmış, mürted olmuştur. Hadîs-i şerifte, "Eshâbım için fakirlik saadetdir. Âhır zamandaki ümmetim için, zengin olmak saadettir" buyuruldu. İlime mal ile destek lazım, bu yapılazsa ilimden gereği gibi istifade edilemez, Şair ne demiş: İyi anladım, uzun tecribe ile:/Adam ilimle ölçülür, ilim de mâl ile!

Mâlı helâldan, şartlarına uygun kazanmak güçtür. Helâl yoldan, İslâmiyete uyarak kazanan az olur. Helâl mâl damla damla, haram mâl ise, sel gibi akarak gelir. Mâl dağıtmakta cömertlik iyidir. İsraf ise, kötüdür, haramdır. Cömert demek, cömertlik huyunu kazanmak, cimrilik denilen kötü huydan kurtulmak için vermek demektir. Dünyadan birşey ele geçirmek için ve şan söhrete kavuşmak için vermeğe cömertlik denilmez.

HİKMETLER · 26 EYLÜL 2010 PAZAR · KAYIT 2082

Yiğitlik ve eşkiyalık

Kahramanlığa, yiğitliğe benziyen kötü huy da vardır. Çok kişi, dünya mâlını, mevkı'ini ele geçirmek, kısa yolden köşeyi dönmek için tehlikeye atılır. Yahut şöhret kazanmak ister. Bunları yapabilmek için tehlikelere atılır. Bunlar arasında yakalananlar, işkencelere katlanarak, hatta mallarını, canlarını vermeyi göze alarak, suç ortaklarını ele vermemeyi yiğitlik sayarlar.

Hâlbuki, yiğit kimse kimse, aklın ve dînin beğendiği şeyi yapmak için ortaya atılır. Millete, vatana hizmet etmek, sevap kazanmak ister. Kahramanlık, cesaret güzel huyuna kavuşarak, Allahü teâlânın rızâsına ulaşmağı sever.

Kurdun, kaplanın saldırmaları da bir kahramânın hücûmuna benzer ise de, bunun güzel huylu alâkaları yoktur. Kuvvetleri ve yaratılışları îcâbı saldırarak zarar yaparlar. İyi düşünce ile ve hayır yapmak, sevap kazanmak için ileri atılmazlar. Kendilerine dayanamıyan zayıflara hücûm ederler. Silahlı adam cihad da eder, eşkiyalık da.

Gerçek şecâ'at, kahramanlık; aklı, fikri ve bilgisi ile saldırmayı uygun görmek, dünya kazancını düşünmeyip, rûhunda iyi huy bulundurmayı, tehevvür ve korkaklık kötü huylarından kurtulmağı istemek demekdir.

Böyle kimse, zararlı, çirkin iş işlemekden ise, ölmeği tercîh eder. Şerefle ölmeği, şerefsiz yaşamaktan üstün tutar. Hayır ile anılmağı, yüz karası ile yaşamaya değişir. Yiğitlik yaparak, yaralanmak ve ölmek tehlikeleri olduğu için, önceden tatlı olmıyabilir. Fakat sonunda, dünya ve âhıret kazanclarının ve zaferin lezzeti ile sonsuz tatlı olur.

Hele İslâmiyeti korumak, Resûlullahın parlak dînini yaymak için can vererek (Şehîd olmak) lezzeti, dünya ve âhıret lezzetlerinin hiç birinde bulunmaz. Nitekim Âl-i İmrân sûresinin yüzaltmışdokuzuncu âyetinde meâlen, "Allah yolunda canlarını verenleri ölü sanmayınız! Onlar diridir. Rablerinin nimetlerine kavuşmuşlardır" buyurulmuşdur. Şecâ'ati, kahramanlığı medh eden hadis-i şerifler sayılamıyacak kadar çoktur. Savaştan kaçmak, insanı ölümden kurtarmaz. Ömrü uzatmaz. Düşman karşısında kalmak da, insanı öldürmez, yok etmez. Ecel, ileri ve geri gitmez. İnsanın ömrü değişmez. Çok olur ki, kaçmak ölüme sebep olur. Düşmana karşı dayanmak da, zafere ve selâmete kavuşturur.

HİKMETLER · 27 EYLÜL 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2083

Adâletsiz birlikte yaşanamaz

Adâlet, iyi huyların en şereflisidir. Âdil kimse, insanların en iyisidir. İki şeyin yâ kendileri veya sıfatları eşit olur. Benziyen yerlerinde birleşmişler demektir. Demek ki adâlet, birlikten, doğmaktadır. Birlik, vahdet ise, en şerefli bir sıfat, en üstün bir hâldir. Çünkü, bütün varlıklar bir varlıktan meydana gelmiştir.

Âlemde her varlık, o bir olan varlıktan olduğu gibi, her birlik, o birdendir. Ölçme, karşılaştırma işlerinde, eşitlik gibi şereflisi, kıymetlisi yoktur. İşte bunun için, iyiliklerin en şereflisi adâletdir. Adâlet, ortada olmaktır. Ortadan ayrılanda adâlet olmaz. Üç yerde adâletin bulunması lâzımdır:

1 - Bir malı, bir nimeti bölerken adâlet ile bölmek lâzımdır.

2 - Alış verişte adâlet lâzımdır.

3 - Ukûbâtda, cezâ vermekte adâlet lâzımdır. Yanlış yapan karşılığını bulmalıdır. Fakat, bu karşılığı ancak devlet yapar. Kendisine haksızlık yapılan kimse, buna karşılık yapmamalı, bunu emniyete, mahkemeye haber vermelidir.

Müslüman, hem İslâmiyete uyar, günah işlemez. Hem de kanûna uyar, suç işlemez. Adâlet olunca, herkes korkusuz yaşar. Adâlet, korkusuzluk demektir.

Adâlet nedir? Bunu insan aklı ile bulmak çok güç olduğu için, Allahü teâlâ, kullarına acıyarak, memleketleri korumak için, bir ölçü âleti gönderdi. Bu ilâhî ölçü ile, adâleti ölçmek kolay oldu. Bu ölçü, Peygamberlerin getirdikleri dinlerdir. İslâmiyete nâmûs-i ilâhî de denir.

Bugün ve kıyâmete kadar kullanılması emir olunan ilâhî ölçü, Muhammed aleyhisselâma gönderilen dindir.

İnsan, medenî olarak yaratılmıştır. Yani, öyle yaratılmıştır ki, birbirleri ile karışmak, bir arada yaşamak, yardımlaşmak zorundadırlar. Hayvanlar, medenî yaratılmadı; şehrde birlikte yaşamağa mecbûr değildirler.

İnsan nâzik, zayıf yaratıldığı için, pişmemiş yemek yiyemez. Gıda, elbise ve binânın, hâzırlanması lâzımdır. Yani, san'atlara ihtiyac vardır. Bunun için de, araştırmak, düşünmek ve tecribe yapmak, çalışmak lâzımdır.

İşte adalet huzur içinde yaşamanın, çalışmanın şartalarını ölçülerini bildirir. Bunlara uyan hem dünyada hem de âhırette rahat eder.

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2087

Öğretmen olarak bize "müellim" değil "muallim" lazım!

Geçen hafta okullar açıldı. Milyonlarca öğrenci, eğitimlerini en iyi şekilde tamamlamak; öğretmenler de öğrencilerin bu hedeflerine en iyi şekilde ulaşmalarını sağlamak için iş başı yaptılar. Aileler de dişlerinden tırnaklarından artırdıkları paralarıla çocuklarına en iyi imkanı sunma yarışına girdiler. Demek ki çocuklarımızın en iyi şekilde yetişmesi, bu üçlü saç ayağının koordineli bir şekilde çalışmasına bağlı. Bunlardan biri eğitimin içinde yoksa o eğitim, istenilen düzeyde olmaz. Maalesef bu üçlü bağlantı bizde gereği gibi sağlanamamaktadır. Hatta bazen bu bağlantı zarara dönüşebiliyor. Özellikle özel okullarda. Şöyle ki, babalarının gücüne güvenen tıfıllar, öğretmenlerini bir eğitici, öğretici olarak değil, para ile tuttukları bir hizmetçi, bir uşak olarak görüyorlar. Öğretmenin en

ufak bir serzenişinde bile çocuk açıkca "Hoca unutma sen benim param ile buradasın!" diyebiliyor. Velisi de, öğretmeni çocuğuna yan baktığında duyduğunda soluğunu okulda alıyor. Böyle bir anlayışla öğretmen çocuğa ne kadar faydalı olabilir. Bel ki bir şeyler öğretir, fakat saygı duyulmayan bir kişi olarak ne kadar eğitebilir? Çocuğun dövülmesi, aşağlanması ne kadar yanlış ise, öğrenmenin aşağılanması da o kadar yanlış, hatta ondan daha büyük yanlış. Çünkü çocuklarımızı şekillendirecek olanlar onlar. Onlara bu fırsatı vermezsek yabani ot gibi, yabani ağaç gibi rastgele şekillenirler. Bunun bedelini de aileler ve toplum öder. Öğretmen ile veli arasındaki diyalog samimi bir saygıya, güvene dayanmaladır. Öğretmen veliyi küçümsememeli, veli de öğretmene saygıda kusur etmemelidir. Genelde veli öğretmenin yanına yaklaşmada zorlanır, çekinir. Kendinin aşağılanacağından korkar. Bunun için tedirgindir, meramını rahat anlatamaz. Öğretmen bunu kaldırıp veliyi rahatlatmalıdır. Öğretmen- veli diyaloğu denilince, rahmetli Ahmed Arvasi hocanın başından geçen ve birkaç defa kendinden dinlediğim şu hatıra gelir aklıma. Ahmed Bey, altmışlı yıllarda, Ağrının Molla Şemdin köyüne ilkokul öğretmeni olarak tayin edilir. Başta muhtar Ömer olmak üzere, köyün ileri gelenleri kendisini karşılarlar. Kalacağı eve yerleştirirler. Her türlü ihtiyacı karşılanır. Fakat Ahmed beyin bir şey dikkatini çeker. Köyün ileri gelenleri kendisine hitap ederken kelimenin üzerine basa basa, "Müellim Bey" derler. Ahmet Bey, köylüler "muallim" kelimesini teleffuz etmede zorlandıkları için, "müellim" dediklerini düşünür. Ahmed Bey kısa zamanda köylülerle kaynaşır. Köy odalarında ve evlerdeki sohbetlere, katılır. Onlarla beraber camiye gider. Düğünlerinde bulunur, bayramları beraber kutlarlar. Köylüden kopuk bir öğretmen değil, onlardan biri haline gelir. Kendilerine tepeden bakmayan, onlarla oturup kalkan, onların sevinçlerini paylaşan, dertlerine ortak olan bu genç öğretmeni köylüler bağırlarına basarlar. İş bu noktaya gelince köylüler kendisine söz birliği ile, " Muallim Bey " diye hitap etmeye başlarlar. Bu durum üstad Ahmet Beyin dikkatinden kaçmaz. Merakını gidermek için muhtara sorar. Muhtar Ömer günlerdir bu sorunun sorulmasını bekliyordu zaten. Keyfle sigarasını yakar. Sonra başını kaldırarak ağır ağır konuşmaya başlar: "Evet, Muallim Bey, sana önceleri müellim dememizin önemli bir sebebi vardı. Kısaca sana anlatayım da merakın gitsin: Bugüne kadar, köyümüze gelen öğretmenler hep bizden uzak kaldılar. Bizim dünyamıza giremediler. Onların ayrı bir dünyaları vardı. Bizimle alakası olmayan, Avrupa'dan gelmiş kimseler gibiydiler. Bizim inancımıza, yaşayışımıza ters bir hayat tarzları vardı. Bizimle yaşayış, inanç birlikleri olmadığı gibi, bu

değerlerimizle alay da ediyorlardı. Ne aramıza katılır ne de camimizin yolunu bilirlerdi. Hal böyle olunca, bizler çok üzülüyorduk; davranışları bize, üzüntü, sıkıntı, elem veriyordu. Bunun için biz onlara, elem veren, sıkıntı veren manasında "Müellim" diyorduk. Onlar bu kelimenin manası bilmedikleri için bizim bu hitabımızı teleffuz hatası zannediyorlardı. İlk günler seni de onlardan zannettik. Bunun için sana, "Müellim" dedik. Sonra baktık ki sen onlara benzemiyorsun. Sen bizden birisin. Bunu anlayınca, müellim demeyi bırakıp "Muallim" demeye başladık. Ahmed Arvasi Hoca, "Anadolunun mektep ve medrese görmese bile ne kadar derin bir idrâke, irfana sahip olduğunu bu ibretli hadiseden sonra bir kere daha anlamış oldum" demişti.

HİKMETLER · 28 EYLÜL 2010 SALI · KAYIT 2084

Adâlet eşitlik demek değildir

En güzel huy olan adâlet olmayınca, açıkgözler, başkasının hakkına saldırır. Zulmedenler olur. Bir leşe toplanan köpeklerin birbirlerine hırlamaları gibi, aralarında döğüşme başlar.

Bunları ayırmak için, adalet lâzım olur. Alış verişte, herkes kendi yaptığının daha kıymetli olduğunu söyler. Yapılan şeylerin karşılıklı değerlerini adâlet ile ölçmek lâzım olur. Eşyânın değerlerini karşılıklı ölçen şey, altındır yani paradır. Her milletin kullandığı kâğıd liralar, şimdi hep altın karşılığıdır. Yani, altını çok olan devletler, çok kâğıd para basabilir. Altını az olan, kâğıd parayı çok basarsa, bunların kıymeti olmaz. Çünkü, Allahü teâlâ, altını para olarak yaratmışdır. Başka hiçbirşey, altının yerini tutamaz. Eşyânın kıymetlerini altınla, adâleti gözeterek ölçmek lâzımdır.

Âdil bir devlet, âdil bir hükümdar zulmü, işkenceyi önler. Adâleti temîn eder. Eşyânın kıymetlerini, adâlet ile tesbît eder. Adalet eşitlik demek değildir. Her hususta eşitliğin zararları sayılamayacak kadar çoktur. Onun için Allahü teâlâ, her şeyi hikmetli ve adaletli yaratmıştır. Adalet olunca işler düzgün yürür. Mesela beş parmağın beşi de aynı olsaydı, baş parmak diğerlerinin arasında olsaydı, bugünkü kadar verimli iş yapılamaz, büyük eksiklik olurdu.

Dinleri, Allahü teâlâ adâleti sağlamak için göndermiştir. Adâleti sağlamaları için, bu ilâhî kanûnları gönderdi. Hadîd sûresi yirmibeşinci âyetinde meâlen, "Onlara kitap ve terâzî gönderdik ki, bunlarla adâleti yerine getirsinler" buyuruldu.

Burada, kitap, din demektir. Çünkü din, Kur'ân-ı kerîmdeki emir ve yasakların ismidir. Terâzî de, altına işâretdir. Çünkü altın, ağırlıkla ölçülür. Kur'ân-ı kerîmin emir ve yasaklarını beğenmiyen, çağımıza uygun değildir diyen dinden çıkar.

İnsan, her ihtiyacını hâzırlamağa mecbûrdur. Bunu hâzırlıyan da, fen ve san'attır ve çalışmaktır. Bir insanın her san'atı öğrenmesi, mümkin değildir. Herbir san'atı mu'ayyen kimseler öğrenir, yapar. Herkes, kendine lâzım olan şeyi, bu san'at sâhibinden alır.

Bu san'at sâhibi de, kendine lâzım olan başka birşeyi, onu yapan diğer san'at sâhibinden alır. Böylece, insanlar birbirlerinin ihtiyaclarını te'mîn eder. Bunun için, insan yalnız yaşıyamaz. Bir arada yaşamağa mecbûrdurlar. Bir arada yaşayabilmek için de adalet lazımdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2088

En güzel eğitim şekli hâl ile örnek olmak

Zamanımızda hemen hemen her aile, çocuklarının kendilerini dinlemediklerinden şikâyetçiler... Bunda, çocuğun yetiştiği çevrenin, günümüz şartlarının önemli bir rolü varsa da, çocuğun örnek alacak kimse bulamaması da önemli bir etkendir. Bunun için bilhassa öğretmenler ve anne - baba çocuklarına iyi bir örnek olmalıdır. Bunların çocuğa söylediği sözlerin, nasihatlerin tesirli olması için, önce kendilerinin sözlerine uygun yaşamaları lazımdır. Aksi hâlde sözlerinin tesiri olmaz. Ana-baba, çocuğunun gözü önünde her türlü yalanı söyler, sonra da, "Oğlum, sakın yalan söyleme! Yalan çok zararlıdır" derse, bu sözün çocuk üzerindeki olumlu etkisi ne kadar olur! Mesela, anne-baba çocuğa namaz kılmasını, doğru sözlü ve iffetli olmasını tembih edecekse, önce kendilerinin namazlarını muntazaman kılması, doğru sözlü ve namuslu olması şarttır.

İmam-ı a'zam zamanında, bir ailenin çocuğu fazla bal yemekten hasta oldu. Babası, bu çocuğu alıp, İmam-ı a'zam hazretlerine getirdi. Kendisine durumu

anlattı. Çocuğa bal yememesi için nasihat etmesini rica etti. İmam-ı a'zam hazretleri, çocuğun kırk gün sonra getirilmesini istedi.

DAHA ÖNCE NİÇİN SÖYLEMEDİNİZ?

Adam, "Bir hikmeti vardır" diyerek dönüp evine geri gitti. Kırk günün bitiminde büyük bir sabırsızlıkla, İmam-ı a'zamın evinin yolunu tuttu. İmam-ı a'zam hazretleri çocuğu karşısına alarak şöyle bir nasihatte bulundu:

- Evladım, sakın bir daha fazla miktarda bal yeme!

Şaşkın şaşkın bakan çocuğun babası şöyle konuştu:

- İş bu kadar kolaydı da, neden ilk geldiğimiz zaman bunu söylemediniz?

- O gün, ben bal yemiştim. Çocuğa, "Bal yeme" desem, sözümün tesiri olmazdı. Vücudumda balın tesiri oldukça, yapacağım nasihatin bir faydası olmayacaktı. Bunun için, kırk gün sonra gelmenizi istemiştim.

Bir baba, çocuğunun yalan söylememesini arzu ediyor ise, kendi şahsında asla bir yalancılık örneği vermemelidir! Kendi elimizle ve dilimizle çocuğa yalancılık tohumlarını ekmemeliyiz.

Çocuk bir suç işler. Babası onu terbiye etmeye teşebbüs ederken, annesi bildiği halde atılır ve, "Babası! Onu benim çocuğum yapmadı, benim çocuğum öyle şey yapmaz" derse, çocuğa, annesinin eliyle o andan itibaren yalancılık tohumu ekilmiş olur. Bu tohumlar, her mevsimde dal ve kök salarak büyür, en kısa zamanda filizlenmeye başlar ve kısa bir zaman sonra da meyvesini verir.

Bu davranış, ayrıca çocuğun gözünde babanın şahsiyetini de küçültür. Çünkü o andan itibaren çocuk, babasının ahmak, anlayışsız ve idraksiz olduğuna; işlediği suçun kendi tarafından yapılıp yapılamayacağını anlamayacak kadar ahmak olduğuna hükmeder. Artık çocuğun gözünde babasının bostan korkuluğundan farkı kalmaz.

Bazı kimseler, birisi gelip, kapının zilini çaldığında, kendisi de gelenin kim olduğunu pencereden görerek, onunla görüşmek istemediği için, çocuğunu kapıya gönderip, "Babam evde yok" diye söyletmektedirler.

YALANCILIK TOHUMU EKMEMELİYİZ

İşte böyle bir hareket, o andan itibaren çocuğun kafasını karıştırır. "Babam hem evde, hem de bana yok dedirtti" diye düşünmeye başlar ve bu girift bilmeceyi halledemez. Çocuğun ruhuna, o dakikadan itibaren, babasının eliyle yalancılık

tohumu ekilmiş olur. Ruhunun derinliklerinde yeşeren, gelişip büyüyen yalancılık meyvesini de ilk defa babası tattırmış olur.

Çoğu zaman da, baba, çocukların istedikleri şeyleri, "Bugün alırım, yarın alırım, bugün unuttum" gibi sözlerle, çocuklarının isteklerini unutturmak ister. Aslında çocuk isteğini unutmamıştır. Kendinin aldatıldığını hafızasına yerleştirmiştir. Yılan yumurtasından yılan, yalancılıktan da yalan doğmaktadır. Herkes ektiğini biçer. Hatta rüzgâr eken fırtına biçer.

En güzel eğitim, öğretim şekli hâl ile örnek olmaktır. Bunun içindir ki, "lisan-ı hâl, lisan-ı kalden entaktır" demişlerdir. Hâl hareket ile, örnek olarak yapılan, söz ile yapılandan üstündür, demektir. İslama, İslâmın güzel ahlâkına uygun yaşamak, emr-i mâruf ve nehy-i münker yapmanın en güzel yoludur.

HİKMETLER · 29 EYLÜL 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2085

Adâlette öncelik sırası

İnsanın önce kendine adâlet etmesi lâzımdır. İkinci olarak, çoluk çocuğuna, komşularına, arkadaşlarına adâlet yapması lâzımdır. İdarecilerin de, millete adâlet yapması lâzımdır.

Demek ki, bir insanda adâlet huyunun bulunabilmesi için, önce kendi hareketlerinde, uzuvlarına adâlet bulunmalıdır. Her kuvvetini, her organını, ne için yaratıldı ise, o yolda kullanmalıdır.

Allahü teâlânın âdetini değişdirip, onları aklın ve İslâmiyetin beğenmediği yerlerde kullanmamalıdır. Çoluk çocuğu varsa, onlara karşı da, akla ve dîne uygun hareket etmeli, dînin gösterdiği güzel ahlâkdan sapmamalıdır. Güzel ahlâk ile huylanmalıdır.

Adaletli yöneticiler, bu dünyada, Allahü teâlânın halîfesi olmuştur. Kıyâmette de âdiller için va'd edilen nimetlere kavuşur. Böyle bir hayırlı kimsenin hayır ve bereketi, onun bulunduğu tâli'li zamana, mubârek yere ve orada bulunmakla bahtiyâr olan insanlara, hayvanlara, hatta nebatlara ve rızklara sirâyet der, yayılır.

Fakat, Allah korusun, bir yerdeki idareciler, şefkatli, iyi huylu, adâletli olmazsa, insan haklarına saldırırlar, zulüm, yağma, işkence yaparlarsa, bunlar adâlet erbâbı

değil, iblislerin ahbâbı, şeytanların yoldaşlarıdırlar.

Emri altında olanlara merhamet etmeyenler, kıyâmet günü Allahü teâlânın merhametinden uzak kalacaklardır. Men, lâ yerham, lâ yurham! buyurulmuşdur ki, acımıyana acınmaz demektir.

Zalim ideraciler, birkaç senelik, geçici dünya zevkleri için, milyonlara eziyyet ederler. Fakat, zulümlerinin cezâsını çekmedikce, bu dünyadan gitmezler. O kadar refâh ve lezzetler içinde oldukları halde, elbette şiddetli sıkıntılar, büyük derdler yakalarını bırakmaz. O saltanat hiçbirinin elinde kalmaz. Çok olur ki, saltanatları düşmanlarının eline geçer. Bu hâli görür. Ciğerleri yanar. Meryem sûresinin seksenbirinci âyetinde meâlen, "Mâlik, hâkim olduğunu söylediği şeylerin hepsini elinden alırız. Yalnız başına huzûrumuza gelir" buyuruldu.

Burada buyurulduğu gibi, Allahü teâlânın huzuruna, yüzü kara, sürünerek getirilir. Yaptığı kötülükleri inkâr edemez. Hepsinin cezâsını çok acı olarak çeker.

HİKMETLER · 30 EYLÜL 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2086

Adâlet üçe ayrılır

Adâlet üçe ayrılır: Birincisi, Allahü teâlâya kulluk etmektir. Allahü teâlânın merhameti, nimetleri, ihsânları, her mahlûka yayılmıştır. Nimetlerinin en büyüğü, kullarına saadet yolunu göstermesidir. Hakları yok iken, hepsini en güzel şekilde yaratmıştır. Ebedî, sayısız nimetler, iyilikler vermiştir. Böyle bir sâhibe, yaratana ibâdet etmek, Onun ihsân etdiği nimetlere şükür etmek elbette lâzımdır. Adâlet için sâhibinin hakkını gözetmek îcâb eder. Her insanın yaratanına karşı borçlu olduğu bu kulluk hakkını edâ etmesi vâcibdir.

Adâletin ikinci kısmı, insanların hakkını edâ etmektir. Devlete, âmirlere, kanûnlara karşı gelmemek, âlimlere hurmet, emânetlere vefâ, alış veriş haklarını edâ, va'dlerini îfâ etmek lâzımdır.

Üçüncüsü, geçmişlerin haklarını edâ etmekdir. Bu da, onların borçlarını ödemek, vasıyyetlerini îfâ etmek, vakıflarını muhâfaza ve bırakdığı hayırât ve hasenâtı devam etdirmekle olur.

İnsanın Allahü teâlâya karşı vazîfesi üçe ayrılır: Birincisi, bedeni ile yapacağı işlerdir. Namaz, oruc gibi. İkincisi, rûhu ile yapacağı vazîfedir. Doğru i'tikâd etmek;Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi iman etmek, inanmak. Üçüncüsü, insanlara adâlet yapmakla, Allahü teâlâya yaklaşmakdır. Bu da, emâneti muhâfaza, insanlara nasîhat etmek, evvelâ İslâmiyeti öğretmekle olur.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, ibâdet üçe ayrılır: Doğru i'tikâd, doğru söz ve doğru iş. Bunlardan son ikisinde, açık olarak emir edilmemiş olanlar, zamana ve şartlara göre değişir. Allahü teâlâ, Peygamberleri vâsıtası ile değişdirir. İbâdetleri, insanlar değişdiremez. Peygamberler ve bu büyüklerin vârisleri olan, Ehl-i sünnet mezhebinin âlimleri ibâdetlerin çeşitlerini ve nasıl yapılacaklarını ayrı ayrı bildirmişlerdir. Herkesin bunları öğrenmesi ve ona göre hareket etmesi lâzımdır.

Dünya ve âhıret saadetleri, ancak bu üçüne kavuşmakla elde edilir. Amel, kalb ile ve dil ile, yani söz ile ve beden ile yapılacak işler demektir. Kalbin işleri, ahlâkdır. İhlâs, amelini yani bütün işlerini, ibâdetlerini, yalnız Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşmak için yapmak demektir.

2010 YILLIK KÜLLİYATI

10

Ekim

26 yazı · Hikmetler: 20 · Gönül Bahçesi: 6

HİKMETLER · 1 EKİM 2010 CUMA · KAYIT 2094

“İnsan çok nankördür!”

İslâm ahlâkı ile ahlaklanmış kimse, iyilik edene, mâl ile, hizmet ile karşılık verir. Bunu yapamıyan, hamd ve senâ, teşekkür ve duâ eder. Bunu yapmayanın başına kakılır. Kötülenir. İncitilir. Çünkü, iyiliğe karşı, iyilik yapmak, insanlık vazîfesidir.

Böyle olunca, her iyiliği yapan, en büyük iyilik olarak, yok iken var eden, en güzel şekili veren, lüzûmlu uzvları, kuvvetleri ihsân eden, herbirini bir âhenk ile işleterek sıhhat veren, akıl ve zekâ bahş eden, çoluk çocuk, ev, ihtiyac eşyâsı, gıda, içecek, elbiselerimizi yaratan yüce bir sâhibe, bu nimetleri sebepsiz, karşılıksız ihsân eden ve her an yok olmakdan, düşmandan, hastalıkdan muhâfaza eden ve bize hiç ihtiyacı olmıyan, sonsuz kuvvet, kudret sâhibi olan, Allahü teâlâya şükür etmemek, kulluk hakkını ödememek ne büyük kabâhât, ne çok zulüm ve ne alçak bir vaziyyet olur?

Hele, Ona ve nimetlerin Ondan geldiğine inanmamak veya bunları başkasından bilmek en büyük zulüm, en çirkin yüz karası olur. Bir kimseye her ihtiyacı verilse, her ay yetecek para, gıda hediyye olunsa, bu kimse, o ihsân sâhibini her yerde herkese nasıl över. Gece gündüz onun sevgisini, teveccühünü, onun kalbini kazanmağa uğraşmaz mı?

Onu dertlerden, sıkıntılardan muhâfaza etmeğe çalışmaz mı? Ona hizmet edebilmek için, kendini tehlikelere atmaz mı? Bunları yapmasa, o ihsân sâhibine hiç kıymet vermese, herkes onu ayıblamaz mı? Hatta, insanlık vazîfesini yapmıyor diye cezâlandırılmaz mı?

İyilik eden bir insanın hakkına böyle riâyet ediliyor da, her nimetin, her iyiliğin hakîkî sâhibi olan, hepsini yaratan, gönderen, Allahü teâlâya şükür etmek, Onun beğendiği, istediği şeyleri yapmak, niçin lâzım olmasın?

Elbette, en çok Ona şükür etmek, en çok Ona itâ’at etmek, ibâdet etmek lâzımdır. Çünkü, Onun nimetleri yanında başkalarının iyilikleri, deniz yanında damla kadar bile değildir. Hatta, diğerlerinden gelen iyilikleri de, yine O göndermektedir. Bu kadar iyiliklere şükretmemek nankörlük olur. Nitekim İbrahim suresi 34.âyet-i kerimesinde, “O size istediğiniz her şeyden verdi. Allah'ın

nimetini sayacak olsanız sayamazsınız. Doğrusu insan çok zalim, çok nankördür!" buyuruldu.

HİKMETLER · 2 EKİM 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2095

Kötülüklerin kaynağı; kötü huy!

İnsana dünyada ve âhırette zarar veren herşey, kötü ahlâkdan meydana gelmektedir. Yani, zararların, kötülüklerin başı, kötü huylu olmaktır. En büyük kötü huy da, yaratana isyan ve haramlardır, O'nun yasaklarına uymamaktır.

Bunun için, günahlardan temizlenmedikçe, tâatların, ibâdetlerin faydası olmaz. Hiçbirine sevap verilmez. Kötülüklerin en kötüsü, "küfür"dür. Müslüman olmayanın hiçbir iyiliği, hayrâtı, hasenâtı, âhırette faydalı olmaz. Zulüm ile öldürülse bile kâfir, şehîd olmaz. Cennete girmez. İmanı olmıyanın hiçbir iyiliğine sevap verilmez.

Bütün iyiliklerin temeli takvâdır. Herşeyden önce, takvâ sâhibi olmağa çalışmak lâzımdır. Herkese, takvâ sâhibi olmalarını emir ve nasîhat etmelidir. Dünyada rahata, huzûra kavuşmak, kardeşçe yaşayabilmek, âhırette de, sonsuz azâbdan halâs olarak, ebedî nimetlere, saadetlere kavuşmak, ancak takvâ ile nasîb olur.

Kötü huylar, kalbi hasta eder. Bu hastalığın artması, kalbin ölümüne yani küfüre sebep olur. Kötü huyların en kötüsü olan şirk, yani küfür ise, kalbin en büyük zehridir. İmanı olmıyanın, "Kalbim temizdir. Sen kalbe bak" gibi sözleri, boş lâflardır. Ölmüş olan kalb temiz olmaz.

Küfürün çeşitleri vardır. Hepsinin de en kötüsü, en büyüğü "şirk" tir. Bir kötülüğün her çeşitini bildirmek için, çok kere, bunların en kötüsü söylenir. Bunun için, âyet-i kerîmelerde ve hadis-i şeriflerde bulunan şirk kelimesinden, her çeşit küfür manası anlaşılır.

Nisâ sûresinin kırksekiz ve yüzonaltıncı âyet-i kerîmelerinde, müşrikin hiç af edilmiyeceği bildirildi. Bu âyet-i kerîmeler, kâfirlerin Cehennem ateşinde sonsuz yanacaklarını bildirmektedir. Yahûdî ve Hıristiyanlar, Muhammed aleyhisselâma inanmadıkları için kâfirdirler, Allaha düşmandırlar. Âyet-i kerîmelerde buyuruldu ki: "Ey müminler! Mümin olmıyan kâfirlerle dost, arkadaş olmayınız!","Allahü

teâlâya ve âhiret gününe inanan, Allahın ve Resûlünün düşmanlarını sevmez.” “Ey iman edenler! Yahûdîleri ve hıristiyanları sevmeyiniz!”

HİKMETLER · 3 EKİM 2010 PAZAR · KAYIT 2096

Esas olan dine uymaktır

İslâm ahlâkı, öncelikle dinin emirlerine uymayı emredir. Dinin emirlerini bildirmek, yasaklarından menetmek de üç şekilde olur: Birincisi güç kullanarak kötülüğe mani olmaktır. Meselâ bir kimsenin, çocukları kötü bir iş yapıyorlarsa, babası güç kullanarak bunlara mani olası, veya, bir babanın çocuğunu bir hayvana zulüm, eziyet yaptığını görüp, bu kötü işten uzaklaştırması gibi.

Dinin emir ve yasaklarını bildirmenin ikinci şekli, nasihat etmektir. Eğer, kişinin el ile güç kullanarak mani olma imkanı yoksa meselâ amiri rüşvet alıyorsa veya arkadaşı namaz kılmıyorsa bunlara nasihat etmesi lazımdır. Söz ile kötülüğe mani olmalıdır. Bu durumda nasihat ederek, yapılan işin zararları kişiye yumuşak bir şekilde anlatılır. Sert muamele edilmez. Karşımızdaki nasihatımızı ister dinler, ister dinlemez. Fakat biz vazifemizi yapmış oluruz. Vebalde kalmayız.

Dinin emir ve yasaklarını bildirmenin üçüncü şekli kalben üzülmek, yapılanı tasvip etmemektir. Söz ile de birşey söylemek mümkün değilse, söylediği zaman söyliyen zarar görecekse, o zaman kalben onun yaptığını tasvib etmez. Bu yaptığı kötü işten dolayı onu içten kınar.

Bu en aşağı derecedir. Her müslüman en azından bu kadarını yapmalıdır. Müslüman, dine aykırı bir fiil gördüğünü zaman ilgisiz, tepkisiz kalamaz. En azından kalben üzülür.

İmanın alâmeti, hubb-i fillah ve buğd-ı fillahtır... Hadis-i şerifte, “İbâdetlerin en kıymetlisi, hubb-i fillah ve buğd-ı fillahtır.” buyuruldu.

İbâdeti çok olan mümini, az olandan daha çok sevmek lâzımdır. İsyânı daha çok olan, küfrü ve fuhşu yayan kâfirleri daha çok sevmemek lâzımdır. Allah için düşmanlık edilmesi lâzım gelenlerin başında, insanın kendi nefsi gelir. Çünkü o da kâfirdir. Sevmek demek, onların yolunda bulunmak demektir.

Toplumda, el ile, güç kullanarak emr-i ma'rûf ve nehyi münker yapmak, yani kötülüklere mani olmak, devlet adamlarının vazîfesidir. Söz ile, yazı ile cihâd etmek, âlimlerin vazîfesidir. Kalb ile, duâ etmekle mani olmak ise, her müminin vazîfesidir.

HİKMETLER · 4 EKİM 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2097

Allah düşmanları görüşme

Müslüman, Allah dostlarını sever, Allah düşmanlarını sevmez. Gayr-i müslimler Peygamber efendimize inanmadıkları için, cenâb-ı Hakkın düşmanı hükmündedirler. Mümin cenâb-ı Hakkın düşmanlarını elbette sevmez. Müminin kâfiri sevmesi üç türlü olur:

Birincisi, onun küfrünü beğenir. Bunun için sever. Bu muhabbet yasaktır. Çünkü, onun dîninden râzı olmuştur. Küfrü beğenen kâfir olur. Böyle muhabbet, imanı giderir.

İkincisi, herkesle iyi geçinmek için, kalben sevmeyip ona dost görünmektir. Bu yasak değildir.

Üçüncüsü, ikisinin ortasıdır. Onları yaptıkları faydalı şeyler sebebiyle sever. Onlara kalbi meyil eder. Dîninin bâtıl olduğunu bilerek, akrabâlık, iş arkadaşlığı sebebi ile dostluk kurar. Bu muhabbet küfre sebep olmaz ise de, câiz değildir. Çünkü bu muhabbet, zamanla dînini beğenmeğe sebep olur. Âyet-i kerîmede, bu muhabbet yasak edilmektedir. Kısacası bunlarla ihtiyaç olduğunda, zaruret miktarı görüşmelidir. Arkadaşlık, dostluk kurmamalıdır.

Zaten, sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lâzımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin îcâbıdır. Bu kendiliğinden hâsıl olur.

"Kâfirleri sevmek, Allahü teâlâyı sevmemektir. İki zıd şey, birlikte sevilemez." İki düşman, birlikte sevilemez. Bir kimse, seviyorum dese, fakat onun düşmanlarından uzak olmazsa, bu sözüne inanılmaz. Tabii ki buradaki düşmanlık şiddet ihtiva eden değildir, kalben sevmemektir.

Halîfe hazret-i Ömer'e, “Hıristiyan bir genç var. Hâfızası çok kuvvetli, yazısı da çok düzgün, bunu kendine kâtip yaparsan çok iyi olur” dediler. Kabûl etmedi: “Mümin olmıyan birini dost edemem, dedi ve bu âyet-i kerîmeyi okudu.” Ebû Mûsel Eş'arî, halîfe Ömer'e dedi ki: “Yanımda nasrânî [hıristiyan] bir kâtibim var. Çok işe yarıyor.” Hazret-i Ömer, “ Niçin, bir müsliman kâtip kullanmıyorsun? Mâide sûresindeki, "Ey müminler! Yahûdî ve hıristiyanları sevmeyiniz!" âyetini işitmedin mi? dedi.” “Dîni onun, kâtipliği benim.” cevabını verince, “ Allahü teâlânın hakîr ettiğine ikrâm etme! Onun zelîl ettiğini azîz eyleme! Allahın uzaklaştırdığına yaklaşma!” dedi. “Fakat ben Basra'yı onun yardımı ile idâre edebiliyorum.” deyince, “Hıristiyan ölürse ne yapacaksan, şimdi onu yap! Hemen onu değiştir!.”buyurdu.

HİKMETLER · 5 EKİM 2010 SALI · KAYIT 2089

Doğumundan itibaren çocuğumuza karşı vazîfelerimiz

Her ana babanın, çocuğun doğumundan itibaren, ona karşı dini vazîfeleri vardır. Bunların pek çok faydaları, hikmetleri vardır. Bunları yapan rahat eder. Bu vazîfeler yapılmadığı takdirde, çocuk iyi yetişmez, bundan dolayı anne - baba huzursuz olur, ayrıca büyük vebâle ve günâha girer.

Önce çocuk olması için ısrarcı olmamalıdır. Çocuk, ana-baba için bir nimet olduğu gibi, hayırsız olduğu takdirde, dünya ve âhıret için büyük sıkıntıdır. Çok ana-babaya, hayırsız çocukları sebebiyle dünya hayatı zindan olmuştur. Bunun için, "Yâ Rabbî, dünya ve âhıretim için hayırlı olacak ise, bana çocuk ver! Hayırsız olacak ise verme!" diye duâ etmelidir.

Çocuk doğup, kendisine müjdelenince, önce böyle nimetler ihsân ettiği için Cenâb-ı Haka şükür etmelidir. Peygamber Efendimize İslâmda doğan bir çocuk getirildiğinde, "Yâ Rabbî, bunu sâlih kullarından eyle! Bunu Müslüman olarak büyütüp yetiştir" diye duâ ederdi. Biz de böyle dua etmeliyiz.

Kız çocuğu olmuşsa bunun için üzülmemelidir. Hadîs-i şerîfte, “İlk çocuğunun kız olması, kadının bereketindendir” buyuruldu. Allahü teâlâ Şûrâ sûresinde,

“Dilediğine kız çocukları verir, dilediğine erkek çocukları verir” buyurmaktadır. Bir hadîs-i şerîfte, “Kimin kız çocukları olur, onlara râzı olur, iyi yetiştirir ve dengi ile evlendirirse, bu kız çocukları onun için Cehennemden perde olurlar” buyuruldu.

Çocuğun akîkasını kesmelidir. Akîka, çocuk nimetine karşılık, Allahü teâlâya şükür etmek niyyeti ile hayvan kesmektir. Hicretin sekizinci yılında İbrâhim dünyaya gelince, yedinci günü, Resûlullah efendimiz İbrâhim'in başını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar gümüş sadaka verdi ve akîka olarak iki koç kesti.

Akîkayı keserken, "Yâ Rabbî, bu çocuğumun akîkasıdır. Bu vesîle ile, çocuğuma sıhhat ve âfiyet ver! Kazâlardan belâlardan koru! İslâm terbiyesi ile yetiştirmek nasip eyle! Onu ve bizleri Cehennem azâbından uzak eyle!" diye duâ etmelidir.

Çocuğu doğuran kadının emzirmesi faydalıdır. Nitekim hadîs-i şerîfte, "Çocuğa, annesinin sütünden hayırlısı yoktur" buyuruldu. Annenin sütü yoksa çocuğu sâliha, aslı temiz, soylu olan bir kadın emzirmelidir. Çünkü kadınların sütü, çocukta tesîrini gösterir ve eserleri bir gün ortaya çıkar. Hadis-i şerifte, “Evlat, emdiği süte göre hallenir!” buyuruldu. Tohum iyi olunca, ekin de iyi olur. Bunun için çocuğa helal lokma yedirmelidir. Hadis-i şerifte, “ Haramdan çekinin. Çünkü, haramın binası er geç harap olur!” buyuruldu.

Hastalık dışında çocuğunun ağlamasından sıkılmamalıdır. Çünkü çocuğun ağlaması, zikir, tehlîl ve Allahü teâlâ için hamddir. Anası ve babası için ise duâ ve istiğfardır. Nitekim hadis-i şerifte, “Müminin çocuğu dört ay lâ ilâhe illâllah, dört ay Muhammedün Resûlullah ve dört ay, Allahümmağfir lî ve livâlideyye " (Yâ Rabbî, beni ve anamı-babamı mağfiret eyle) der. “ buyuruldu. Konuşmaya başlayınca ilk önce La ilahe illallah. Muhammedenresulullah sözü söyletilmelidir. Sonra, Mü'minun sûresinin 116. âyeti, sonra Âyet-el-kürsî'yi ve Haşr sûresinin sonu olan Hüvallahüllezî'yi okuyup öğretilmelidir.

Çocuğuna güzel isim koymalıdır. Çünkü kıyâmette o, kendi ismi ve babasının ismi ile çağırılır. Çocuğa konacak en uygun isim Abdullah, Abdurrahman ve benzeri isimlerdir. Resûlullah efendimiz, “Allah indinde en güzel olan isimler, Abdullah, Abdurrahman'dır” buyurdu. Bu ikisi çok sevgili isimlerdir. Çünkü biri, Allahü tealânın en yüksek ismi olup, şehâdet kelimesinde tevhîdin kendisine mahsûs kılındığı Allah, diğeri Onun Rahmân ismine izâfe edilmiştir. Bu ise rahmetinin umûmî olduğunu gösteren bir ism-i ilâhîdir.

Peygamber efendimiz, Hazret-i Hasan doğduğu zaman, kulağına ezân okumuştur. Ezân okuyacak kimse, çocuğu kucağına alır, yavaşça sağ kulağına ezân, sol kulağına da ikâmet okur. Sonra ismini söyler. Sonra şu duayı okur: Allahümmec'alhü berren ve takıyyen ve enbithü fil islami nebaten. (Ya Rabbi, bunu mübarek ve takva sahibi eyle! İslam terbiyesi ile yetişmesini nasib eyle!)

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: "Çocuğa güzel isim vermek, dînini öğretmek ve vakti gelince evlendirmek, evlâdın babası üzerindeki haklarındandır." "Kötü ismi olan, bunu güzel isme çevirsin!"

HİKMETLER · 5 EKİM 2010 SALI · KAYIT 2098

Mal ve makam hırsı

Kötü huyların en zararlılarından biri, kontrolsuz mal ve makam hırsıdır. Şu hadis-i şerifler "Hubbürriyâset" denilen, bu hastalığın ne kadar zararlı olduğunu göstermekte, teşhîs ve tedâvîsine ışık tutmaktadır:

"İki aç kurt, bir koyun sürüsüne girdiği zaman, yaptıkları zarardan, mal ve şöhret hırsının yapacağı zarar daha çoktur."

"İnsana zarar olarak, din ve dünya işlerinde parmakla gösterilmesi yetişir." Yani, insanın din veya dünya işlerinde şöhret sâhibi olması, dînine de, dünyasına da çok zarar verir.

"Övülmeyi sevmek, insanı kör eder ve sağır eder. Kabâhatlerini, kusurlarını görmez olur. Doğru sözleri, kendisine yapılan nasîhatları işitmez olur."

Makam ve şöhret sâhibi olmak arzusunun Birinci sebebi, nefsin arzûlarına kavuşmaktır. Nefs, arzularının, haram yollardan elde edilmesini ister. İkincisi, kendinin ve başkalarının haklarını zâlimlerden kurtarmak ve müstehab olan meselâ, sadaka vermek için ve hayırât, hasenât yapmak için yahud mubah olan işler yapmak için, meselâ, iyi yimek, iyi giyinmek, iyi evlerde oturmak ve çoluk çocuk sâhibi olup, rahat ve mesûd yaşamak için veya ibâdetlerine mâni olacak şeylerden kurtulmak için ve islâm dînine ve Müslümanlara hizmet için mevki sâhibi olmak istenir.

Bu niyet ile mevkiye kavuşurken, riyâ gibi ve hakkı bâtıl ile karıştırmak gibi, İslâmiyetin yasak ettiği şeyleri yapmazsa ve vâcibleri, sünnetleri terk etmezse, bunun mevki sâhibi olması câizdir, hatta müstehabdır.

Çünkü, câiz ve lâzım olan şeylere kavuşturucu sebepleri, vâsıtaları yapmak da, câiz ve lâzım olur. Süleymân aleyhisselâm, "Yâ Rabbî! Benden sonra kimseye nasîb etmiyeceğin bir mülkü bana ihsân eyle!" diyerek melik ve emîr olmak istemiştir.

Önceki dinlerden bildirilen ve red edilmiyen haberler bizim dînimizde de muteberdir. Hadîs-i şerifte, "Hak ve adâlet üzere bir gün hâkimlik yapmağı, bir sene devamlı gâzâ etmekten daha çok severim" buyuruldu. Bir hadîs-i şerifte, "Bir saat adâlet ile idârecilik yapmak, altmış sene nâfile ibâdet yapmakdan daha iyidir" buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 EKİM 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2090

Ana babanın duası peygamber duası gibidir

Çocuğun süt emme zamanı bitince, terbiyesi ile meşgûl olmalı, kötü ahlâk ve huy edinmesine engel olmalıdır. İnsan tabiatı kötülüğe meyyaldir, çabuk bozulabilir. Bunun için, boş bırakılmamalı iyi ahlâklı, hayalı olmasına çok dikkat etmelidir. Çocuğunu İslâm terbiyesi ile yetiştirmek, nâfile ibâdetle meşgul olmaktan daha hayırlıdır.

İlk terbiye, çocuğu kötü arkadaşlardan men etmek, alıkoymak olmalıdır. Çünkü, çocukların rûhu temiz bir ayna gibidir. Bundan sonra İslâmın şartlarını, dînin emirlerini ve sünnetin edeblerini öğretmeli ve bu öğretme işine devam etmelidir. Öğrenmek istemezse müsâmaha göstermemeli, ısrar etmelidir. Gerekirse, azarlamalıdır. Peygamber efendimiz, çocuk yedi yaşına gelince, ona namaz kılmasını emredilmesini, on yaşına gelince, kılmazsa zorlayarak kıldırılmasını emir buyurmuşlardır.

İyi hallerini övmeli, kötü hallerini ayıplamalı ve böylece iyiliğe teşvik etmelidir. Elden geldiği kadar açık sitem etmeli, yanlışlıkla yaptı, unutarak etti deyip, cür'etini arttırmamalıdır. Gizli bir şey yapmışsa, hemen yüzüne vurmamalı, hayâ

perdesini yırtmamalıdır. Tekrar yaparsa, yalnız iken onu tembih etmeli, azarlamalıdır. Yaptığı o işin, çok çirkin olduğunu söylemeli, bir daha yapmaması için korkutmalıdır. Sık sık azarlamamalıdır. Yoksa azarlamak, ayıplamak âdet hâline gelir. "İnsanlar yasaklara karşı meyilli ve harîs olurlar." sözü gereğince, tekrar yapmaya koyulabilir. Bunun için iyi idâre etmelidir.

Edep öğretilmeli

Çocuğun gözünde yemeyi, içmeyi; pahalı şeyler giymeyi önemsiz göstermeli, yaşamaktan maksadın bunlar olmadığı izah edilmeli; hep yemeye, içmeye, israfa, lükse düşkün olmaması için uyarmalıdır.

Önce yemek yemenin edeplerini öğretmelidir. Yemek yemekten maksad, bedenin sağlığını korumaktır, lezzet almak değildir demelidir. Yemek ve içmek ilâç gibidir, onunla açlık ve susuzluk giderilir demelidir. Çeşitli yemeklere alıştırmayıp, bir yemekle yetinmeyi öğretmeli, iştihâsını zabt ettirmeli, istediğini değil, bulduğunu yemeğe alıştırmalı, lezzet ve zevklere önem vermemesini öğretmelidir. Zaman zaman çocuğa kuru ekmek vermeli, zaman olur ki, ondan başka bir şey bulamadığı olur. Onun için öyle alıştırmalıdır. Çirkin sözleri, müzik dinlemeyi men etmelidir.

Babasıyla ve dünya malı ile arkadaşlarına övünmekten, yalan söylemekten men etmeli, doğru veya yalan yemin etmemesini tembih etmelidir. Büyüklerin yanında susup oturmasını, sorulursa, kısa cevap vermesini öğretmeli, hep iyi konuşmayı âdet etmesini anlatmalıdır. İlim öğrenmeye çok teşvik etmelidir.

Çocuğu cömertliğe alıştırmalı, mal ve mülkü gözünden düşürmelidir. Çünkü para ve mal sevgisinin zararı, zehirden çoktur. Bütün kötülüklerin kaynağı; parayı, dünyâyı sevmektir. Boş zamanlarında çocuklara oyun oynamak için izin vermelidir. Zararsız oyunlar çocuğun bedeni ve ruhi gelişmesini sağlar. Zamanı gelince Sünnet ettirmeli, sünnet İslâmiyyetin şi'ârıdır, alâmetidir.

Eğer ilim sâhibi olacaksa, ilim tahsîli için gerekli terbiye verilmelidir. San'at sâhibi olacaksa, o sanatla meşgûl etmelidir. Bu arada dînî vecîbeleri öğrenip yapmasını da ihmal etmemelidir. Kâbiliyetinin hangi ilim ve sanata daha yatkın olduğunu anlayıp, o tahsîl ve sanata vermelidir. Zîrâ Peygamber efendimiz; "Kişi ne için yaratılmışsa, o işi ona kolaylaştırılır." buyurdular. Bir sanatı öğrenince, geçimini ondan sağlamasını istemelidir. Onun zevkini alıp daha iyi yapmaya çalışmalı ve o sanatın inceliklerini öğrenmeli, branşında ihtisâs sahibi olmalıdır. Ev idare edebilecek bir hle gelence, saliha bir kızla hemen evlendirmelidir.

Beddua edilmemeli

Anne - Baba, çocuğuna hep hayır ile duâ etmeli, bedduâ etmemelidir. Hadîs-i şerîfte, "Babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibidir" buyuruldu. Yanî babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibi kabûl olunur.

Bunun için anne-baba, çocuğuna bedduâ etmemelidir. Çünkü kabûl edilir ve ona zarar verir. Kendisi de zarar görür. Adamın biri, Abdullah bin Mübârek'e gelip, çocuklarından birini şikâyet etti. Abdullah bin Mübârek, çocuğuna bedduâ ettin mi? buyurdu. Evet dedi. Onu sen bozdun, o beğenmediğin hâle sen düşürdün, buyurdu.

Çocuklarını sevgi ve şefkatle, merhametle sevip öpmelidir. Birisi Resûlullahı, torunu Hasan'ı öperken gördü. Benim on oğlum vardır. Hiçbirini öpmüş değilim dedi. Bunun üzerine Resûlullah efendimiz, "Merhamet etmiyene merhamet edilmez" buyurdu.

Paygamberlerin gönderilmesi bizim için büyük nimet! 12/10/2010

Son yüz yıldır, sinsi bir şekilde Peygamber Efendimiz, dinde devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır. “Esas kaynak Kur’an-ı kerimdir” denilerek alt yapısı, dinde temel bilgisi olmayan cahiller tuzağa düşürülmektedir. Yüz yıldır ciddi bir dini eğitim verilmediği için de maalesef çok kimse bu tuzağa düşmektedir.

Evet esas kaynak Kur’anı kerimdir, fakat bu kaynak bize değil, Resulullaha gönderilmiştir, muhatap odur. O açıklamasa idi çoğu yeri kapalı kalırdır. Çoğunu da yanlış anlardık. Ayrıca Cenab-ı Hakkın Kur’anı kerimin dışında peygamberine doğrudan bildirdiği emir ve yasaklar da vardı. Peygamber olmaza bunun içinden nasıl çıkılacak. İkinci bin yılın yenileyicisi İmam-ı Rabbani hazretleri bu konu ile ilgili olarak buyurdu ki:

Eğer Peygamberler olmasaydı, Allahü teâlânın zâtını ve sıfatlarını kimse bilemezdi. Kimsenin, Allahü teâlâdan haberi olmazdı. Kimse Ona yol bulamazdı. Allahü teâlânın emirleri ve yasakları bilinemezdi.

Allahü teâlâ ganîdir. Yâni hiçbir şeye muhtaç değildir. İnsanlara acıdığı için, insanlara iyilik ederek, emir ve yasakları göndermiştir. Emirlerin ve yasakların faydaları insanlaradır. Allahü teâlâya hiç faydaları yoktur. Allahü teâlânın, bunlara ihtiyacı yoktur.

Peygamberler olmasaydı, Allahü teâlânın beğendiği şeyler ve beğenmediği şeyler belli olmaz, birbirinden ayrılamazdı. O halde, Peygamberlerin gönderilmesi, pek büyük nîmettir. Bu nîmetim şükrünü hangi dil söyliyebilir. Kim, bu şükrü yapabilir? Bize nîmetlerini gönderen, bizlere islâm dînini bildiren, bizleri Peygamberlere inanmak saadetine kavuşturan Rabbimize hamd ederiz.

Bütün Peygamberlerin, söz birliği ile söylediği hiç değişmiyen sözlerden biri, Allahü teâlâdan başka, bir şeye ibâdet etmemek, Allahü teâlâya şerîk, ortak yapmamaktır. Mahlûklardan bazısını, başkalarına rab, mâbut yapmamaktır. Bu sözü, yalnız Peygamberler söylemiştir. Onların yolunda gidenlerden başka, hiç kimse bu devletle şereflenmemiştir. Peygamberlerden başkaları, bu sözü söylememiştir. (Lâ ilâhe illallah) demek, ibâdet olunacak, Allahü teâlâdan başka hiçbir şey yoktur. İbâdet ancak Ona yapılır, demektir.

Peygamberlerin söyledikleri ikinci söz, kendilerini, herkes gibi insan bilip, yalnız Hak teâlâya ibâdet olunur demeleridir. Herkesi, yalnız Ona ibâdet etmeye çağırırlar. Hak teâlâ, hiçbir şeyle birleşmemiştir. Hiçbir maddede yerleşmemiştir derler.

Peygamberlere inanmıyanlar ise, böyle söylememiş, hattâ, başta bulunanlar, kendilerine taptırmak istemiş, Hak teâlâ bize hulûl etti, bizdedir demişlerdir. Böylece, kendilerine ibâdet olunmak lâzım geldiğini, ilah olduklarını söylemekten sıkılmamışlardır.

Kendileri, kulluk vazîfelerinden çekilerek, her türlü çirkin, kötü şeyleri yapmışlardır. İlah oldukları için, kendilerinin sorumsuz olduklarını, herşeye tecâvüz edebileceklerini, kendilerine hiçbir şeyin yasak olmıyacağını sanmışlardır. Her sözlerinin doğru olduğunu, hiç yanılmıyacaklarını, her istediklerini yapabileceklerini sanarak aldanmışlar, milleti de, aldatmışlardır.

Peygamberlerin sözbirliği ile bildirdikleri birşey de, kendilerine melek geldiğini söylemeleridir. Peygamberlere inanmıyanlardan hiçbiri, bu devlete kavuşmamıştır. Melekler, muhakkak mâsumdur. Yâni vazîfelerini elbette doğru yapar. Hiç yanılmaz ve hiç kötü, pis değildirler. Vahyi, değiştirmeden, unutmadan getirirler. Allahü teâlânın kelâmını taşırlar.

Peygamberlerin her sözü, Hak teâlâdandır. Her getirdikleri emir, haber, hep Hak teâlâdandır. İctihâd ettikleri her söz de, vahy ile sağlamlaştırılmıştır. İctihâdlarında ufak şaşırsalar, Hak teâlâ, hemen vahy göndererek düzeltir.

Peygamberler Allahü teâlâ tarafından kullarına gönderilmiş insanlardır. Onlar, ümmetlerini Allahü teâlâya çağırmak, azgın, yanlış yoldan, doğru, saadet yoluna çekmek için gönderilmişlerdir. Davetlerini kabûl edenlere, Cenneti müjdelemişler, inanmıyanlara da Cehennem azâbını bildirmişlerdir. Onların Allahü teâlâdan getirdikleri her haber doğrudur, yanlışlık yoktur.

Peygamberlerin sonuncusu, Muhammed aleyhisselâmdır. Onun dîni bütün dinleri nesh etmiş, yürürlükten kaldırmıştır. Nesh edilmiş bir dinin hak olduğunu ve mensuplarının Cennete gideceğine inanan Muhammed aleyhisselema inanmamış olur. İslam dini ile ilgisi kalmaz!

HİKMETLER · 6 EKİM 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2099

İnsanlara hizmette kullanılırsa

Dünya ve ahiret saadetine kavuşmak ve insanlara hizmet edebilmek için mal ve makam sahibi olmak ise çok iyidir. Bütün dünya bir kimsenin olsa, mala mağrur olmadan dine uygun harcasa, çok büyük sevab kazanır. Süleyman aleyhisselam, büyük bir zenginlik ve saltanat içinde yüzdüğü halde, Cenab-ı Hak, Kur'an-ı kerimde, “O ne iyi kuldur” diye övmektedir. (Sad 30)

İnsanı iyilik etmekten alıkoyan her şey dünyadır. Kur'an-ı kerimde, Cennetin, makam hırsıyla büyüklük taslamıyan kimselere verileceği bildirilmektedir.

Ahiret nimetlerini elde etmek için makam ve mevki elbette iyidir. Mal gibi makamın da kendisi değil sevgisi engeldir. Hizmet için bir makama talip olmak başka şey, nefsin arzularını tatmin için makam sahibi olmak ayrı şeydir.

Riyâ ile ve hakkı bâtıl ile karıştırarak makam sâhibi olmak câiz değildir. İyi niyet ile olsa da, câiz değildir. Çünkü, haramları ve mekrûhları, iyi niyet ile de yapmak câiz değildir. Hatta, bazı haramların iyi niyet ile yapılması, daha büyük günah olur. Niyetin iyi olması, tâ’atlarda, ibâdetlerde faydalı olur. Mubah, hatta farz olan bir amel, niyete göre günah olabilir. Günah işliyenin, “Sen kalbime bak! Kalbim temizdir. Allah kalbe bakar” sözünün yanlış, hatta zararlı olduğu buradan da anlaşılmakdadır.

İnsan, makam sahibi olmağı nefsini eğlendirmek için ister. Nefsi, maldan olduğu gibi, mevki den de lezzet almaktadır. Arada İslâmiyete uymayan işler bulunmazsa, nefsi lezzet aldığı şeye kavuşturmak haram olmaz ise de, takvânın, himmetin az olduğunu gösterir. Mevki elde ettikten sonra, insanların gönüllerini kazanmak için, riyâ ve müdâhane ve gösteriş yapmasından korkulur.

Hatta, münâfıklık ve hakkı bâtıl ile karıştırmak ve hatta hile ve yalan gibi tehlikeli hâller de olabilir. Helâl ile haram karışık olan şeyi yapmamak lâzımdır.

Bir zaman, bir emîr, bir zâhidi ziyârete gitmiş. Zâhid, emîrin ve etrâfındakilerin kendisine yaklaşmak istediklerini anlayınca, ziyâfet vermiş. Kendisi, iri lokmaları hırs ile çabuk çabuk, yimeğe başlamış. Emîr, bu hâli görünce, zâhidi beğenmiyerek, oradan ayrılmış. Zâhid, arkasından, Elhamdü lillah! Rabbim beni kurtardı demiş.

Mevki sâhibi olmak arzûsunu gideren en kuvvetli ilâc, insanlardan uzak durmaktır. Din ve dünya için zarûrî vazîfelerden başka, insanlar arasına karışmamalıdır. Hadîs-i şerifte, bu ilâc tavsiye edilmektedir.

HİKMETLER · 7 EKİM 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2100

Övülmeyi sevmek

İnsanın övülmeyi sevmesi, kötü huylardandır. Bunun sebepi, insanın kendini beğenmesi, yüksek, iyi sanmasıdır. Övülmek, böyle kimseye tatlı gelir. Bunun üstünlük, iyilik olmadığını, olsa da, geçici olduğunu düşünmelidir. İnsan âciz bir varlıktır.

İnsanın, kendini sevmesi, nefsin hevâsına, şehvetlerine, isteklerine, lezzetlerine tâbi' olması da kötü huylardandır.. Bunun kötü olduğu, âyet-i kerîmelerde açıkca bildirilmişdir. Nefsin arzûlarının, insanı Allah yolundan sapdırıcı oldukları, Kur'ân-ı kerîmde haber verilmişdir. Çünkü nefİs, dâimâ Allahü teâlâyı inkâr, Ona inâd, isyân etmek ister. Her işde, nefsin arzûlarına uymak, nefse tapınmak olur.

Nefsine uyan, küfüre veya bid'at sâhibi olmaya yahut fıska yani haram işlemeye başlar. Ebû Bekr Tamistânî "rahime-hullahü teâlâ" diyor ki, "Nefse uymaktan

kurtulmak, dünya nimetlerinin en büyüğüdür. Çünkü nefs, Allahü teâlâ ile kul arasındaki perdelerin en büyüğüdür”

Sehl bin Abdüllah Tüsterî hazretleri diyor ki, “İbâdetlerin en kıymetlisi, nefse uymamaktır”

İslâm bin Yûsüf Belhî, Hâtem-ül-esam’a bir şey hediyye etti. Hâtem bunu kabûl edince, bunu kabûl etmek nefsin arzûsuna uymak olmaz mı dediler. Kabûl etmekle kendimi zelîl, onu azîz eyledim. Red etseydim, kendim azîz, o zelîl olurdu. Nefsimin hoşuna giderdi dedi.

Resûlullah Efendmiz, uzun bir hadis-i şerifin sonunda buyurdu ki, “İnsanı felâkete sürükleyen şeyler üçdür: Hasîslik, nefse uymak, kendini beğenmek.”

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyurdu ki, Allahü teâlânın insana yardımına mani olan perdelerin en kötüsü, (Ucb)dur. Yani ayıblarını görmeyip, ibâdetlerini beğenmektir.

Îsâ aleyhisselâm buyurdu ki, “Ey havârîler! Rüzgâr, çok ışıkları söndürmüşdür. Ucb da, çok ibâdetleri söndürmüş, sevaplarını yok etmiştir.”

Hadîs-i şerifte, “Ümmetimin iki kötü huya yakalanmalarından çok korkuyorum. Bunlar, nefse uymak ve ölümü unutup, dünya arkasında koşmaktır” buyuruldu. Nefse uymak, İslâmiyete uymağa mani olur. Ölümü unutmak, nefse uymağa sebep olur.

Hadîs-i şerifte, “Aklın alâmeti, nefse gâlib ve hâkim olmak ve öldükden sonra lâzım olanları hâzırlamaktır. Ahmaklık alâmeti, nefse uyup, Allahdan af,merhamet beklemektir:” buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 EKİM 2010 CUMA · KAYIT 2101

Nefis mi şeytan mı daha tehlikeli

İnsanı kötülüklere sürükleyen nefis ve şeytandır. Nefis, şeytandan daha tehlikelidir. Kötü arkadaş, kötü çevre nefisten de tehlikelidir. Nefs, yaratılışında kötülükleri, zararlı şeyleri sevici ve isteyicidir. “Nefsinden sakın dâim. Ona güvenme aslâ. Yetmiş şeytandan daha, fazla düşmandır sana” beyti, tâm yerinde söylenmiştir.

Nefsin, insanı haramlara ve mekrûhlara sürüklemesinin zararları meydandadır. İstekleri hep hayvanî arzûlardır. Hayvanî arzûlar ise, hep dünyadaki ihtiyaclardır. İnsan bu arzûları peşinde olduğu kadar, âhıret ihtiyaclarını hâzırlamakta geri kalır. Çok mühim olan bir şey de, nefs mubahlarla doymaz. Mubahları kullanmağı artırdıkca, isteklerini artırır. Yine de, doymaz. İnsanı haramlara sürükler. Bundan başka, mubahları aşırı kullanmak, elemlere, dertlere, hastalıklara sebep olur. Böyle insan, hep midesini, zevkini düşünür. Hasîs ve rezîl olur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki: Bütün varlıkların aslı, (Adem)dir, yokluktur. Herşey yok iken, Allahü teâlâ, bunları yoklukta biliyordu. İlmindeki bu ademlere, kendi sıfatlarından aks ettirdi, yansıttı. Varlıkların asılları hâsıl oldu. İlimdeki bu asılları, hârice çıkardı. Varlıklar hâsıl oldu.

Elma çekirdeğinin, elma ağacına asl olması gibi. İnsanın yapısını anlamak için, birşeyin aynadaki hayalini düşünelim. Aynadaki bu görüntü, o şeyden gelen ışınların, aynadaki yansımalarıdır. Ayna adem gibidir. İnsanın kalbi ve rûhu bu ışınlara benzer. Ayna, insanın bedenine, camın parlaklığı ise, nefse benzer. Yani, nefsin aslı, ademdir. Kalb ile rûh ile ilgisi yoktur.

Nefse uyan kimse, hep İslâmiyetin dışına çıkar. Hayvanlarda akıl ve nefs olmadığı için, ihtiyaclarını bulunca kullanırlar. Yalnız bedenlerine zarar veren, kendilerini inciten şeylerden kaçarlar. İslâm dîni, rahat ve huzûr içinde yaşamak için lâzım olan şeylerden ve dünya lezzetlerinden faydalı olanları yasak etmiyor.

Bunların elde edilmesinde ve kullanılmasında, akla ve dîne uymağı emir ediyor. İslâm dîni insanların dünyada da, âhırette de rahat ve huzûr içinde yaşamasını istiyor. Bunun için, akla uymağı emir ediyor. Nefse uymağı yasak ediyor. Akıl yaratılmasaydı, insan hep nefsine uyar, felâketlere sürüklenirdi.

HİKMETLER · 9 EKİM 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2102

Nefis olmasaydı

Kötülüklerin, kötü huyların kaynağı olan nefs olmasaydı ne olurdu? Nefsin faydası var mıdır? Nefs olmasaydı, insan, yaşaması ve üremesi için ve medenî hayat için lâzım olan şeyleri kazanmak için çalışmasında kusur ederdi ve Nefs ile cihâd sevapından mahrûm kalırdı. Meleklerden daha üstün olmak yolu kapalı kalırdı.

Hadîs-i şerifte buyuruldu ki, "Âhırette olacaklardan, sizin bildiklerinizi hayvanlar bilselerdi, yimek için et bulamazdınız!" Yani, hayvanlar âhıretteki azâbların korkusundan dolayı, yimekten, içmekten kesilirlerdi. Bir deri, bir kemik kalırlardı. İnsanlarda nefs olmasaydı, hayvanlar gibi, korkudan, yiyemez, içemez, yaşıyamazlardı. İnsanların yaşıyabilmeleri, nefslerinin gafleti ve dünya lezzetlerine düşkün olması iledir.

Nefs, iki tarafı keskin bıçak gibidir. Hem de, zehirli ilâc gibidir. Tabîbin tavsiyesine göre kullanan, bundan fayda kazanır. Aşırı kullanan helâk olur. İslâmiyet, nefsin helâk edilmesini, yok edilmesini değil, terbiye edilmesini, ondan istifâde edilmesini emir etmektedir.

Nefsin İslâmiyetin dışına taşmasını önlemek için, şey yapılmalıdır: Birincisi, ona uymamak, onun arzûlarını yapmamaktır. Buna, (Riyâzet) çekmek denir. Riyâzet, vera' ve takvâ ile olur. (Takvâ), haramlardan sakınmakdır. (Vera') haramlardan ve mubahları ihtiyacdan fazla kullanmakdan da sakınmakdır.

Cihâdın ikincisi, nefsin istemediği şeyleri yapmaktır. Buna (Mücâhede) denir. Bütün ibâdetler mücâhededir. Bu iki husus, nefsi terbiye eder. İnsanı olgunlaşdırır. Rûhları kuvvetlendirir. Sıddîkların, şehîdlerin ve sâlihlerin yoluna kavuşturur. Allahü teâlâ kullarının tâ'atlarına, ibâdetlerine muhtac değildir. Kullarının günah işlemesi Ona hiç zarar vermez. Kullarının nefslerini terbiye etmek, nefsle cihâd etmek için bunları emir etmiştir.

İnsanlarda nefs olmasaydı, insanlık kalmaz, meleklik hâsıl olurdu. Hâlbuki, beden birçok şeylere muhtactır. Yimek, içmek, uyumak, istirahat etmek lâzımdır. Süvâriye hayvan lâzım olduğu gibi, insana da beden lâzımdır. Hayvana bakmak lâzım olduğu gibi, bedene hizmet etmek de lâzımdır. İbâdetler beden ile yapılmaktadır.

HİKMETLER · 9 EKİM 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2103

Nefis olmasaydı

Kötülüklerin, kötü huyların kaynağı olan nefs olmasaydı ne olurdu? Nefsin faydası var mıdır? Nefs olmasaydı, insan, yaşaması ve üremesi için ve medenî hayat için

lâzım olan şeyleri kazanmak için çalışmasında kusur ederdi ve Nefs ile cihâd sevapından mahrûm kalırdı. Meleklerden daha üstün olmak yolu kapalı kalırdı.

Hadîs-i şerifte buyuruldu ki, "Âhırette olacaklardan, sizin bildiklerinizi hayvanlar bilselerdi, yimek için et bulamazdınız!" Yani, hayvanlar âhıretteki azâbların korkusundan dolayı, yimekten, içmekten kesilirlerdi. Bir deri, bir kemik kalırlardı. İnsanlarda nefs olmasaydı, hayvanlar gibi, korkudan, yiyemez, içemez, yaşıyamazlardı. İnsanların yaşıyabilmeleri, nefslerinin gafleti ve dünya lezzetlerine düşkün olması iledir.

Nefs, iki tarafı keskin bıçak gibidir. Hem de, zehirli ilâc gibidir. Tabîbin tavsiyesine göre kullanan, bundan fayda kazanır. Aşırı kullanan helâk olur. İslâmiyet, nefsin helâk edilmesini, yok edilmesini değil, terbiye edilmesini, ondan istifâde edilmesini emir etmektedir.

Nefsin İslâmiyetin dışına taşmasını önlemek için, şey yapılmalıdır: Birincisi, ona uymamak, onun arzûlarını yapmamaktır. Buna, (Riyâzet) çekmek denir. Riyâzet, vera' ve takvâ ile olur. (Takvâ), haramlardan sakınmakdır. (Vera') haramlardan ve mubahları ihtiyacdan fazla kullanmakdan da sakınmakdır.

Cihâdın ikincisi, nefsin istemediği şeyleri yapmaktır. Buna (Mücâhede) denir. Bütün ibâdetler mücâhededir. Bu iki husus, nefsi terbiye eder. İnsanı olgunlaşdırır. Rûhları kuvvetlendirir. Sıddîkların, şehîdlerin ve sâlihlerin yoluna kavuşturur. Allahü teâlâ kullarının tâ'atlarına, ibâdetlerine muhtac değildir. Kullarının günah işlemesi Ona hiç zarar vermez. Kullarının nefslerini terbiye etmek, nefsle cihâd etmek için bunları emir etmiştir.

İnsanlarda nefs olmasaydı, insanlık kalmaz, meleklik hâsıl olurdu. Hâlbuki, beden birçok şeylere muhtactır. Yimek, içmek, uyumak, istirahat etmek lâzımdır. Süvâriye hayvan lâzım olduğu gibi, insana da beden lâzımdır. Hayvana bakmak lâzım olduğu gibi, bedene hizmet etmek de lâzımdır. İbâdetler beden ile yapılmaktadır.

HİKMETLER · 10 EKİM 2010 PAZAR · KAYIT 2104

Kötülüklerden kurtulmanın yolu

Kötülüklerden, kötü huylardan kurtulmanın yolu, İslamiyete uymak, ibadet etmek ve İslamiyetin istediği şekilde yaşamaktır. Allahü teâlânın emirlerine ve yasaklarına (İslâmiyet) denir. Emir edilenlere (Farz), yasak edilenlere (Haram) denir.

İslamiyetin emir ve yasakları insan gücünün üzerinde değildir. Her insanın rahat, zorlanmadan yapabileceği kurallardır. Hadîs-i şerifte, "İbâdetleri tâkat getireceğiniz kadar yapınız. Neş'e ile yapılan ibâdetin kıymeti çok olur" buyuruldu. Beden istirahat edince, ibâdetler zevk ile yapılır. Beden ve zihin yorgun iken yapılan işden usanç hâsıl olur.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki, "Çok ibâdet yapınca, beden yorulur. Hareket etmek istemez. Bu zaman uyumakla veya sâlihlerin hayat hikâyelerini okumakla yahut mubah olan eğlencelerle bedeni neşelendirmeli. Böyle yapmak, usanarak ibâdet yapmakdan efdaldir."

İbâdet yapmaktan maksad, hem mücâhede yaparak, nefsi terbiye etmek, hem de, kalbe ferahlık getirmek, kalbi Allaha bağlamak içindir. "Namaz, insanı kötü ve çirkin işler yapmaktan korur" buyuruldu. Severek, neşe ile kılınan namaz böyle olur.

Bu neş'eyi hâsıl etmek için, nefsin mubahlardaki arzûlarını, ihtiyac olduğu kadar, yerine getirmek lâzım olur. Böyle yapmak, İslâmiyete uymak olur. İbâdetlere sebep olan mubahlar da ibâdet olur. "Âlimin uykusu, câhilin ibâdetinden hayırlıdır" hadis-i şerifi, bu ifadenin şâhididir. Uyuklıyarak, terâvîh namazı kılmak mekrûhdur. Uykulu hâl gidince, neşe ile kılmalıdır. Uyuklıyarak kılınan namazda gevşekilik ve gaflet olur.

Bu ifadeler yanlış anlamamalıdır. Yorgunluk ve usanç hâsıl olduğu zaman ibâdet tehîr edilir, terk edilmez. Farzları özürsüz terk etmek büyük günahdır. Kaza etmek farz olur. Vâcibleri de kaza etmek vâcib olur. Sünnetleri terk eden, bunların sevapından mahrûm kalır. Özürsüz terk etmeği âdet ederse, bu sünnetlere mahsûs olan şefâ'atdan mahrûm kalır.

Yorgun, hâlsiz, neş'esiz olmak, farzları vaktinden sonraya bırakmak için özür olmaz. Vaktinden sonraya bırakmak günahından ve azâbından insan kurtulamaz. Farzlara ve haramlara ehemmiyyet vermemenin küfür olduğu akâid kitaplarında bildirilmişdir. İslâm düşmanları bu noktadan da gençleri aldatmağa, İslâmiyeti içerden yıkmağa çalışıyorlar. Bunlara aldanmamak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdıkları fıkh ve ilmihâl kitaplarını okuyup, farzları, haramları iyi öğrenmekden başka çâre yoktur.

HİKMETLER · 11 EKİM 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2105

Yapılanların boşa gitmesi

En tehlikeli kötü huylardan biri riyadır. Riyâ, birşeyi olduğunun tersine göstermektir. Kısaca, gösteriş demektir. Âhıret amellerini yaparak âhıret yolunda olduğunu göstererek, dünya arzûlarına kavuşmak demektir. Kısaca, dünya kazancına dîni âlet etmektir. İbâdetlerini göstererek, insanların sevgisini kazanmaktır. Riya yapılanları boşa çıkartır.

Riyânın zıddı, aksi "İhlâs" tır. İhlâs, dünya faydalarını düşünmeyip ibâdetlerini yalnız Allahü teâlânın rızâsı için yapmaktır. İhlâs sâhibi, ibâdet yaparken başkalarına göstermeği hiç düşünmez. Bunun ibâdetlerini başkalarının görmesi ihlâsına zarar vermez. Hadîs-i şerifte, "Allahü teâlâyı görür gibi ibâdet et! Sen görmüyor isen de, O, seni görmektedir" buyuruldu.

Başkalarının sevgisine ve medh etmelerine kavuşmak için, dünya işleri ile, onlara iyilik yapmak, riyâ olur. İbâdet ile olan riyâ bundan daha fenâdır. Allahü teâlânın rızâsını hiç düşünmeden yapılan riyâ, hepsinden daha fenâdır. İbâdet yaparak Allahü teâlâdan dünya menfe'atlerini istemek, riyâ olmaz. Yağmur duâsına çıkmak böyledir. İstihâre yapmak da, böyledir. Sıkıntıdan, hastalıkdan ve fakirlikden kurtulmak için âyet-i kerîmeler okumak da, böyledir.

Bunlarda hem ibâdet, hem de menfeat niyetleri bulunmaktadır. Ticaret maksadı ile hacca gitmek de böyledir. İbâdet niyeti hiç bulunmazsa riyâ olurlar. İbâdet niyeti çok olursa, sevap hâsıl olur. İbâdetlerini başkalarına göstermek, onlara öğretmek ve teşvîk etmek niyeti ile olursa, yine riyâ olmaz ve çok sevap olur. Ramezân orucunu tutmakda riyâ olmaz.

Allahü teâlânın rızâsı için namaza başlayıp, sonradan hâsıl olan riyânın zararı olmaz. Riyâ ile yapılan farzlar sahîh olur. İbâdet borcu ödenmiş olur ise de, sevapı olmaz.

Riyâdan korkarak ibâdeti terk etmek câiz değildir. Allahü teâlânın rızâsı için namaza durup, namazı bitirinceye kadar hep dünya işlerini düşünürse, namazı sahîh olur. Şöhrete sebep olacak şekilde giyinmek de riyâ olur. Din adamlarının, temiz, kıymetli elbise giymeleri lâzımdır. Bunun için, imâmların, Cum'a ve bayram günleri zînetli elbise giymeleri sünnettir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 EKİM 2010 SALI · KAYIT 2091

Paygamberlerin gönderilmesi bizim için büyük nimet!

Son yüz yıldır, sinsi bir şekilde Peygamber Efendimiz, dinde devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır. "Esas kaynak Kur'an-ı kerimdir" denilerek alt yapısı, dinde temel bilgisi olmayan cahiller tuzağa düşürülmektedir. Yüz yıldır ciddi bir dini eğitim verilmediği için de maalesef çok kimse bu tuzağa düşmektedir.

Evet esas kaynak Kur'anı kerimdir, fakat bu kaynak bize değil, Resulullaha gönderilmiştir, muhatap odur. O açıklamasa idi çoğu yeri kapalı kalırdır. Çoğunu da yanlış anlardık. Ayrıca Cenab-ı Hakkın Kur'anı kerimin dışında peygamberine doğrudan bildirdiği emir ve yasaklar da vardı. Peygamber olmaza bunun içinden nasıl çıkılacak. İkinci bin yılın yenileyicisi İmam-ı Rabbani hazretleri bu konu ile ilgili olarak buyurdu ki:

Eğer Peygamberler olmasaydı, Allahü teâlânın zâtını ve sıfatlarını kimse bilemezdi. Kimsenin, Allahü teâlâdan haberi olmazdı. Kimse Ona yol bulamazdı. Allahü teâlânın emirleri ve yasakları bilinemezdi.

Allahü teâlâ ganîdir. Yâni hiçbir şeye muhtaç değildir. İnsanlara acıdığı için, insanlara iyilik ederek, emir ve yasakları göndermiştir. Emirlerin ve yasakların faydaları insanlaradır. Allahü teâlâya hiç faydaları yoktur. Allahü teâlânın, bunlara ihtiyacı yoktur.

Peygamberler olmasaydı, Allahü teâlânın beğendiği şeyler ve beğenmediği şeyler belli olmaz, birbirinden ayrılamazdı. O halde, Peygamberlerin gönderilmesi, pek büyük nîmettir. Bu nîmetim şükrünü hangi dil söyliyebilir. Kim, bu şükrü yapabilir? Bize nîmetlerini gönderen, bizlere islâm dînini bildiren, bizleri Peygamberlere inanmak saadetine kavuşturan Rabbimize hamd ederiz.

Bütün Peygamberlerin, söz birliği ile söylediği hiç değişmiyen sözlerden biri, Allahü teâlâdan başka, bir şeye ibâdet etmemek, Allahü teâlâya şerîk, ortak yapmamaktır. Mahlûklardan bazısını, başkalarına rab, mâbut yapmamaktır. Bu sözü, yalnız Peygamberler söylemiştir. Onların yolunda gidenlerden başka, hiç kimse bu devletle şereflenmemiştir. Peygamberlerden başkaları, bu sözü söylememiştir. (Lâ ilâhe illallah) demek, ibâdet olunacak, Allahü teâlâdan başka hiçbir şey yoktur. İbâdet ancak Ona yapılır, demektir.

Peygamberlerin söyledikleri ikinci söz, kendilerini, herkes gibi insan bilip, yalnız Hak teâlâya ibâdet olunur demeleridir. Herkesi, yalnız Ona ibâdet etmeye çağırırlar. Hak teâlâ, hiçbir şeyle birleşmemiştir. Hiçbir maddede yerleşmemiştir derler.

Peygamberlere inanmıyanlar ise, böyle söylememiş, hattâ, başta bulunanlar, kendilerine taptırmak istemiş, Hak teâlâ bize hulûl etti, bizdedir demişlerdir. Böylece, kendilerine ibâdet olunmak lâzım geldiğini, ilah olduklarını söylemekten sıkılmamışlardır.

Kendileri, kulluk vazîfelerinden çekilerek, her türlü çirkin, kötü şeyleri yapmışlardır. İlah oldukları için, kendilerinin sorumsuz olduklarını, herşeye tecâvüz edebileceklerini, kendilerine hiçbir şeyin yasak olmıyacağını sanmışlardır. Her sözlerinin doğru olduğunu, hiç yanılmıyacaklarını, her istediklerini yapabileceklerini sanarak aldanmışlar, milleti de, aldatmışlardır.

Peygamberlerin sözbirliği ile bildirdikleri birşey de, kendilerine melek geldiğini söylemeleridir. Peygamberlere inanmıyanlardan hiçbiri, bu devlete kavuşmamıştır. Melekler, muhakkak mâsumdur. Yâni vazîfelerini elbette doğru yapar. Hiç yanılmaz ve hiç kötü, pis değildirler. Vahyi, değiştirmeden, unutmadan getirirler. Allahü teâlânın kelâmını taşırlar.

Peygamberlerin her sözü, Hak teâlâdandır. Her getirdikleri emir, haber, hep Hak teâlâdandır. İctihâd ettikleri her söz de, vahy ile sağlamlaştırılmıştır. İctihâdlarında ufak şaşırsalar, Hak teâlâ, hemen vahy göndererek düzeltir.

Peygamberler Allahü teâlâ tarafından kullarına gönderilmiş insanlardır. Onlar, ümmetlerini Allahü teâlâya çağırmak, azgın, yanlış yoldan, doğru, saadet yoluna çekmek için gönderilmişlerdir. Davetlerini kabûl edenlere, Cenneti müjdelemişler, inanmıyanlara da Cehennem azâbını bildirmişlerdir. Onların Allahü teâlâdan getirdikleri her haber doğrudur, yanlışlık yoktur.

Peygamberlerin sonuncusu, Muhammed aleyhisselâmdır. Onun dîni bütün dinleri nesh etmiş, yürürlükten kaldırmıştır. Nesh edilmiş bir dinin hak olduğunu ve mensuplarının Cennete gideceğine inanan Muhammed aleyhisselema inanmamış olur. İslam dini ile ilgisi kalmaz!

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 EKİM 2010 SALI · KAYIT 2092

Paygamberlerin gönderilmesi bizim için büyük nimet!

Son yüz yıldır, sinsi bir şekilde Peygamber Efendimiz, dinde devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır. “Esas kaynak Kur’an-ı kerimdir” denilerek alt yapısı, dinde temel bilgisi olmayan cahiller tuzağa düşürülmektedir. Yüz yıldır ciddi bir dini eğitim verilmediği için de maalesef çok kimse bu tuzağa düşmektedir.

Evet esas kaynak Kur’anı kerimdir, fakat bu kaynak bize değil, Resulullaha gönderilmiştir, muhatap odur. O açıklamasa idi çoğu yeri kapalı kalırdır. Çoğunu da yanlış anlardık. Ayrıca Cenab-ı Hakkın Kur’anı kerimin dışında peygamberine doğrudan bildirdiği emir ve yasaklar da vardı. Peygamber olmaza bunun içinden nasıl çıkılacak. İkinci bin yılın yenileyicisi İmam-ı Rabbani hazretleri bu konu ile ilgili olarak buyurdu ki:

Eğer Peygamberler olmasaydı, Allahü teâlânın zâtını ve sıfatlarını kimse bilemezdi. Kimsenin, Allahü teâlâdan haberi olmazdı. Kimse Ona yol bulamazdı. Allahü teâlânın emirleri ve yasakları bilinemezdi.

Allahü teâlâ ganîdir. Yâni hiçbir şeye muhtaç değildir. İnsanlara acıdığı için, insanlara iyilik ederek, emir ve yasakları göndermiştir. Emirlerin ve yasakların faydaları insanlaradır. Allahü teâlâya hiç faydaları yoktur. Allahü teâlânın, bunlara ihtiyacı yoktur.

Peygamberler olmasaydı, Allahü teâlânın beğendiği şeyler ve beğenmediği şeyler belli olmaz, birbirinden ayrılamazdı. O halde, Peygamberlerin gönderilmesi, pek büyük nîmettir. Bu nîmetim şükrünü hangi dil söyliyebilir. Kim, bu şükrü yapabilir? Bize nîmetlerini gönderen, bizlere islâm dînini bildiren, bizleri Peygamberlere inanmak saadetine kavuşturan Rabbimize hamd ederiz.

Bütün Peygamberlerin, söz birliği ile söylediği hiç değişmiyen sözlerden biri, Allahü teâlâdan başka, bir şeye ibâdet etmemek, Allahü teâlâya şerîk, ortak yapmamaktır. Mahlûklardan bazısını, başkalarına rab, mâbut yapmamaktır. Bu sözü, yalnız Peygamberler söylemiştir. Onların yolunda gidenlerden başka, hiç kimse bu devletle şereflenmemiştir. Peygamberlerden başkaları, bu sözü söylememiştir. (Lâ ilâhe illallah) demek, ibâdet olunacak, Allahü teâlâdan başka hiçbir şey yoktur. İbâdet ancak Ona yapılır, demektir.

Peygamberlerin söyledikleri ikinci söz, kendilerini, herkes gibi insan bilip, yalnız Hak teâlâya ibâdet olunur demeleridir. Herkesi, yalnız Ona ibâdet etmeye çağırırlar. Hak teâlâ, hiçbir şeyle birleşmemiştir. Hiçbir maddede yerleşmemiştir derler.

Peygamberlere inanmıyanlar ise, böyle söylememiş, hattâ, başta bulunanlar, kendilerine taptırmak istemiş, Hak teâlâ bize hulûl etti, bizdedir demişlerdir. Böylece, kendilerine ibâdet olunmak lâzım geldiğini, ilah olduklarını söylemekten sıkılmamışlardır.

Kendileri, kulluk vazîfelerinden çekilerek, her türlü çirkin, kötü şeyleri yapmışlardır. İlah oldukları için, kendilerinin sorumsuz olduklarını, herşeye tecâvüz edebileceklerini, kendilerine hiçbir şeyin yasak olmıyacağını sanmışlardır. Her sözlerinin doğru olduğunu, hiç yanılmıyacaklarını, her istediklerini yapabileceklerini sanarak aldanmışlar, milleti de, aldatmışlardır.

Peygamberlerin sözbirliği ile bildirdikleri birşey de, kendilerine melek geldiğini söylemeleridir. Peygamberlere inanmıyanlardan hiçbiri, bu devlete kavuşmamıştır. Melekler, muhakkak mâsumdur. Yâni vazîfelerini elbette doğru yapar. Hiç yanılmaz ve hiç kötü, pis değildirler. Vahyi, değiştirmeden, unutmadan getirirler. Allahü teâlânın kelâmını taşırlar.

Peygamberlerin her sözü, Hak teâlâdandır. Her getirdikleri emir, haber, hep Hak teâlâdandır. İctihâd ettikleri her söz de, vahy ile sağlamlaştırılmıştır. İctihâdlarında ufak şaşırsalar, Hak teâlâ, hemen vahy göndererek düzeltir.

Peygamberler Allahü teâlâ tarafından kullarına gönderilmiş insanlardır. Onlar, ümmetlerini Allahü teâlâya çağırmak, azgın, yanlış yoldan, doğru, saadet yoluna çekmek için gönderilmişlerdir. Davetlerini kabûl edenlere, Cenneti müjdelemişler, inanmıyanlara da Cehennem azâbını bildirmişlerdir. Onların Allahü teâlâdan getirdikleri her haber doğrudur, yanlışlık yoktur.

Peygamberlerin sonuncusu, Muhammed aleyhisselâmdır. Onun dîni bütün dinleri nesh etmiş, yürürlükten kaldırmıştır. Nesh edilmiş bir dinin hak olduğunu ve mensuplarının Cennete gideceğine inanan Muhammed aleyhisselema inanmamış olur. İslam dini ile ilgisi kalmaz!

HİKMETLER · 12 EKİM 2010 SALI · KAYIT 2106

Allah için yapılan kıymetlidir

İbâdet, Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için yapılır. Başkasının muhabbetine, ihsânına kavuşmak için yapılan ibâdet, ona tapınmak olur. Allahü teâlâya ihlâs ile ibâdet etmemiz emir olundu.

Resûlullah Efendimiz, Mu'âz bin Cebeli, Yemene vâlî olarak gönderirken, "İbâdetlerini ihlâs ile yap. İhlâs ile yapılan az amel kıyâmet günü sana yetişir" ve "İbâdetlerini ihlâs ile yapanlara müjdeler olsun. Bunlar hidâyet yıldızlarıdır. Fitnelerin karanlıklarını yok ederler" ve "Dünyada haram edilmiş olan şeyler mel'ûndur. Ancak Allah için yapılan şeyler kıymetlidir" buyuruldu.

Dünya nimetleri geçicidir. Ömürleri pek kısadır. Bunları ele geçirmek için dînini vermek ahmaklıktır. İnsanların hepsi âcizdir. Allahü teâlâ dilemedikce, kimse kimseye fayda ve zarar yapamaz. İnsana Allahü teâlâ kâfîdir.

Allahü teâlâdan korkmalı, Onun rahmetinden ümmîdi kesmemelidir. Ümîd, recâ, korkudan çok olmalıdır. Böyle olanın ibâdetleri zevkli olur. Gençlerde korkunun daha fazla olması, ihtiyârlarda recânın daha fazla olması lâzımdır denildi. Korkusuz recâ ve recâsız korku câiz değildir.

Hadîs-i kudsîde, "Kulumu, beni zan ettiği gibi karşılarım" buyuruldu. Zümer sûresindeki elliüçüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, "Allah bütün günahları af eder. O gafûrdur, rahîmdir" buyuruldu. Bunlardan, recânın fazla olması lâzım geldiği

anlaşılmaktadır. “Allah korkusundan ağlayan, Cehenneme girmez” ve “Benim bildiğimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız” hadis-i şerifleri de, havfın, korkunun fazla olması lâzım geldiğini göstermektedir.

Diğer bir hadîs-i şerifte buyuruldu ki: “Dünyada riyâ ile ibâdet edene, kıyâmet günü, ey kötü insan! Bugün sana sevap yoktur. Dünyada kimler için ibâdet ettin ise, sevaplarını onlardan iste denir.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 EKİM 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2093

Muhammed aleyhisselâmın ahıret ile ilgili bildirdikleri

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın haber verdiği; kabir azâbı, kabirin ölüyü sıkması, kabirde Münker ve Nekîr denilen iki meleğin suâl sorması, kıyâmette herşeyin yok olacağı, göklerin yarılacağı, yıldızların yollarından çıkıp dağılacakları, küre-i Erdın, dağların parçalanması ve herkesin mezardan çıkması, mahşer yerine toplanması, yâni ruhların cesedlere gelmesi, kıyâmet gününün zelzelesi, o günün dehşeti, korkusu ve kıyâmette suâl ve hesap ve dünyada yapılmış olan şeylere orada, ellerin, ayakların ve her azanın şehâdet etmesi ve iyilik ve kötülük defterlerinin uçarak sağ veya sol taraftan verilmesi ve iyiliklerin ve günahların, oraya mahsûs bir terâzîde tartılması haktır, doğrudur.

Orada önce Peygamberler, sonra sâlih kullar yâni Evliyâ-i kiram, Allahü teâlânın izni ile, günahı çok olan müminlere şefaat edecektir. Peygamberimiz buyurdu ki: “Ümmetimden büyük günahları olanlara şefaat edeceğim”.

Cehennemin üzerinde sırât köprüsü vardır. Müminler, bu köprüden geçip, Cennete gidecektir. Kâfirlerin ayakları kayarak, Cehenneme düşeceklerdir.

Sırât köprüsü deyince, bildiğimiz köprüler gibi sanmamalıdır. Nitekim, sınıf geçmek için, imtihan köprüsünden geçilir diyoruz. Her talebe imtihan köprüsünden geçer. Hepsi buradan geçtiği için köprü diyoruz. Hâlbuki, imtihanın, köprüye benziyen hiçbir tarafı yoktur. İmtihân köprüsünden geçenler olduğu gibi, geçemeyip, yuvarlananlar da olur. Fakat bu, köprüden denize yuvarlanmaya

benzemez. İmtihân köprüsünün nasıl olduğunu, buradan geçenler bilir. Sırât köprüsünden de herkes geçecek, bazıları da geçemeyip Cehenneme yuvarlanacaktır. Fakat, bu köprü ve buradan geçmek ve Cehenneme düşmek, dünya köprüleri gibi ve imtihan köprüsü gibi değildir. Bunlara hiç benzemez.

Cennet, müminlere mükâfât ve nîmet için hazırlanmış, Cehennem de kâfirlere azâb için hazırlanmıştır. Suâl ve hesaptan sonra, müminler Cennete girince, burada sonsuz kalacaklar, Cennetten hiç çıkmıyacaklardır. Kâfirler de, Cehenneme girince, Cehennemde sonsuz kalacaklar, ebedî olarak azâb çekeceklerdir. Bunların azâblarının azaltılması câiz değildir.

İbni Teymiyye, kâfirlerin Cehennemde sonsuz kalacaklarını inkâr etmektedir. Son peygamber Muhammed aleyhisselama ve onun getirdiği son din olan İslama inanmayan; İster Yahudi, ister Hıristiyan hepsi Cehenneme gidecek ve orada sonsuz olarak kalacaktır. Böyle inanmayan dinden çıkar.

Efendimiz kıyamet kopmadan önce ortaya çıkacak bazı olayları da şöyle bildirdi: O zaman güneş, âdet dışı olarak garbdan doğacaktır. Hazreti Mehdî çıkacak, Îsâ aleyhisselam gökten inecek, Deccâl çıkacak, Ye'cûc ve Me'cûc denilen insanlar yeryüzüne yayılacaktır.

Dabbetülerd, denilen hayvân çıkacak, gökleri bir duman kaplayıp, bütün insanlara gelip, canlarını yakacak, herkes bunun acısından duâ edip, "Yâ Rabbî! Bu azâbı üzerimizden kaldır. Sana îman ediyoruz!)" diyecektir.

Alâmetlerin sonuncusu, bir ateştir ki, Adenden çıkacaktır. Aden, Yemendedir.

SAHTE MEHDİ'LERE KANANLAR

Her devirde, Mehdilik iddiasında bulunup bunu dünyalık hırslarına alet edenler çıkmıştır. İmam-ı Rabbani hazretleri de zamanındaki böyle bir iddiaya şöyle cevap vermektedir:

"Meşhûr, hattâ mânası tevâtür derecesine varmış birçok hadis-i şerifte hazreti Mehdi'nin alâmetleri bildirilmiştir. Bir hadis-i şerifte buyuruldu ki: (Kıyâmet kopmadan önce, Allahü teâlâ, benim evladımdan birini yaratır ki, ismi benim ismim gibi, babasının ismi, benim babamın ismi gibi olur ve dünyayı adaletle doldurur. Ondan önce dünya zulmle dolu iken, onun zamanında adalet ile dolar)

O hâlde, insâf etsinler ki, bu alâmetler, o ölen adamda var mıdır, yok mudur. Hz. Mehdînin daha birçok alâmetlerini, Muhbir-i sâdık haber vermiştir. Ahmed ibni Hacer-i Mekkî hazretleri (Elkavlülmuhtasar fî alâmâtil-Mehdî) ismindeki

kitabında, Hz. Mehdînin ikiyüze yakın alâmetlerini yazmıştır. Geleceği bildirilen Mehdînin alâmetleri meydanda iken, başkalarını Mehdî sananlar, ne kadar câhildir. Allahü teâlâ, onlara, doğruyu görmek nasip eylesin!"

Önceki zamanlarda olduğu gibi zamanımızda da kendilerinin Mehdi olduğunu bildiren pek çok sahtekar ve bunlara inan cahiller vardır. İkinci bin yılın yenileyicisi büyük âlim İmam-ı Rabbani hazretlerinin bildirdiğine göre hazreti Mehdi'nin gelmesi için daha asırlar var!

HİKMETLER · 13 EKİM 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2107

Çok yaşama arzusu

Kötü huylardan biri de, "Tûl-i emel"dir. Tûl-i emel zevk ve safâ sürmek için çok yaşamayı istemektir. İbâdet yapmak için, çok yaşamağı istemek, tûl-i emel olmaz. Tûl-i emel sâhibleri, dünyaya çok düşkündürlür, ibâdetleri vaktinde yapmazlar. Tevbe etmeği terk ederler. Kalbleri katı olur. Ölümü hâtırlamazlar. Va'z ve nasîhatdan ibret almazlar.

Hadîs-i şerifte, "Lezzetlere son veren şeyi çok hâtırlayınız" buyuruldu. Yine, hadîs-i şerifte, "Ölümden sonra olacak şeyleri bildiğiniz gibi, hayvanlar da bilselerdi, yimek için semiz hayvan bulamazdınız" ve "Gece ve gündüz ölümü hâtırlayan kimse, kıyâmet günü şehîdler yanında olacakdır" buyuruldu.

Tûl-i emel sâhibi, hep dünya mâlına ve mevkı'ine kavuşmak için ömrünü harcar. Âhıreti unutur. Yalnız zevk ve safâsını düşünür. Çoluk çocuğunun bir senelik gıdasını hâzırlamak, uzun emel olmaz. Hadîs-i şerifte, "İnsanların en iyisi ömrü uzun ve ameli güzel olan kimsedir" ve "İnsanların en kötüsü, ömrü uzun, ameli kötü olandır" ve "Ölmek istemeyiniz. Kabir azâbı çok acıdır. Ömrü uzun olup İslâmiyete uymak, büyük saadetdir" ve "Müslümanlıkta beyazlaşan kıllar, kıyâmet günü nûr olacaktır" buyuruldu.

Tûl-i emelin sebepleri, dünya zevklerine düşkün olmak ve ölümü unutmak ve sıhhatine, gençliğine aldanmaktır. Tûl-i emel hastalığından kurtulmak için, bu sebepleri yok etmek lâzımdır. Ölümün her an geleceğini düşünmelidir. Sağlığın, gençliğin ölüme mani olmadıklarını unutmamalıdır. Çocuklardaki ve gençlerdeki ölüm sayısının yaşlılardaki ölüm sayısından çok olduğunu istatistikler

göstermektedir. Çok hastaların iyi olup yaşadıkları, çok sağlam kişilerin çabuk öldükleri her zaman görülmekdedir.

Tûl-i emel sâhibi olmanın zararlarını ve ölümü hâtırlamanın faydalarını öğrenmelidir. Hadîs-i şerifte, "Ölümü çok hâtırlayınız. Onu hâtırlamak, insanı günah işlemekten korur ve âhırete zararlı olan şeylerden sakınmağa sebep olur" buyuruldu.

Eshâb-ı kirâmdan Bera' bin Âzib hazretleri diyor ki, bir cenâzeyi götürdük. Resûlullah kabir başına oturdu. Ağlamağa başladı. Mubârek gözyaşları toprağa damladı. Sonra, "Ey kardeşlerim! Hepiniz buna hâzırlanınız" buyurdu.

Ömer bin Abdül'azîz, bir âlimi görünce, nasîhat istedi. O da, şimdi halîfesin, istediğin gibi emir edersin. Yarın öleceksin, dedi. Biraz daha söyle deyince, Âdem aleyhisselâma kadar, bütün dedelerin ölümü tattı. Şimdi sıra sana geldi, dedi. Halîfe, uzun zaman ağladı.

HİKMETLER · 14 EKİM 2010 PERŞEMBE · KAYIT 2108

Ölümü düşünmenin faydası

Kötü bir huy olan çok yaşama arzusu, dünyaya düşkünlük ancak ölümü düşünmekle, dünyanın geçici olduğunu düşünmekle zararsız hale getirilir. Hadîs-i şerifte, "İnsanlara vâiz olarak ölüm yetişir. Zenginlik isteyene, kaza ve kadere iman etmek yetişir" buyurdu ve "İnsanların en akllısı, ölümü çok hâtırlayandır. Ölümü çok hâtırlayan insana, dünyada şeref, âhırette yüksek dereceler nasîb olur" ve "Allahü teâlâdan haya ediniz. Başkalarına kalacak olan şeyleri toplamakla vaktinizi kaybetmeyiniz. Kavuşamıyacağınız şeyleri ele geçirmek için uğraşmayınız. İhtiyacınızdan fazla binâlar yapmakla hayatınızı harcamayınız" ve "Evlerinizi haram malzeme ile yapmayınız. Dîninizin ve dünyanızın harâb olmasına sebep olur" buyuruldu.

Yine Efendimiz, çok sevdiği Üsâme bin Zeydin bir ay sonra ödemek üzere yüz altına bir köle satın aldığını işitince, "Siz buna hayıret etmediniz mi? Üsâme tûl-i emel sâhibi olmuş" buyurdu.

Bir hadîs-i şerifte, “Cennete gitmek istiyen, uzun emel sâhibi olmasın. Dünya işleri ile uğraşması ölümü unutturmasın. Haram işlemekte Allahdan haya etsin” buyurdu.

Haram olan lezzetlerin içinde yaşamak için uzun emel sâhibi olmak haramdır. Mubahlarla lezzetlenmek için tûl-i emel sâhibi olmak, haram değil ise de, iyi değildir. Çok yaşamağı değil, sıhhat ve âfiyet ile yaşamağı istemelidir.

Çok yaşama arzusu insanı dünyaya düşkün kılar. Yaptıklarını Allah için değil, zekv safa içinde yaşayabilmek için yapar. Allah için yapılmayan şeylerden de insana bir fayda gelmez.

Hadis-i şerifte, “Allahü teâlânın birliğine iman edenden ve namazı ve zekâtı ihlâs ile yapandan Allahü teâlâ râzı olur” buyuruldu. Hadîs-i şerifte, “Başkalarına gösteriş için namazını güzel kılan, yalnız olduğu zaman böyle kılmıyan, Allahü teâlâyı tahkîr etmiş olur” ve “Sizde bulunmasından en çok korkduğum şey, şirk-i asgara yakalanmanızdır. Şirk-i asgar, riyâ demekdir” ve” ve “Allahü teâlâ buyuruyor ki, benim şerîkim yoktur. Başkasını bana şerîk eden, sevaplarını ondan istesin. İbâdetlerinizi ihlâs ile yapınız! Allahü teâlâ, ihlâs ile yapılan işleri kabûl eder” buyuruldu.

HİKMETLER · 15 EKİM 2010 CUMA · KAYIT 2109

Kötü düşüncelerin kaynağı

Kalb hastalıklarından birisi de “Tama” dır. Dünya lezzetlerini haram yollardan aramağa “Tama” denir. Tama’ın en kötüsü, insanlardan beklemektir. Kibre, ucba sebep olan “Nâfile” ibâdetleri ve âhıreti unutturan “Mubah” ları yapmak da Tama’ olur. Tama’ın zıddına, aksine “Tefvîz” denir. Tefvîz, helâl ve faydalı şeyleri kazanmağa çalışıp da, bunlara kavuşmağı Allahü teâlâdan beklemektir.

Şeytan, riyâyı ihlâs olarak ve tama’ı tefvîz olarak göstererek, insanı aldatmağa çalışır. Allahü teâlâ, herkesin kalbine bir melek vazîfelendirmişdir. Bu melek, insana iyi düşünceler ilhâm eder. Şeytan da, insanın kalbine kötü düşünceler, vesveseler getirir.

Helâl yiyen kimse, ilhâm ile vesveseyi birbirinden ayırır. Haram yiyenler ayıramaz. İnsanın nefsi de, kalbine kötü düşünceler getirir. Bu düşüncelere ve arzûlara "Hevâ" denir. İlhâm ve vesvese devamlı olmaz. Nefsin hevâsı ise, devamlıdır ve gittikce artar. Vesvese, duâ ederek, zikir ederek azalır ve yok olur. Hevâ ise, ancak kuvvetli "mücâhede" ile azalır, yok olur. Şeytan, köpek gibidir. Köpek kovalayınca kaçar ise de, başka tarafdan yine gelir. Nefs, kaplan gibidir. Saldırması, ancak öldürmekle biter.

İnsanın nefsi dâimâ zararlı şeyler ister. Şeytan ise, çok hayırlı işe mani olmak için, az hayırlı olan şeyde vesvese verir. Büyük günaha sürüklemek için, küçük hayır yapmağı da vesvese eder. İnsan, şeytanın bir vesvesesine uymazsa, bundan vazgeçer. Başka vesveseye başlar. Şeytanın vesvesesi olan hayırlı iş, insana tatlı gelir ve acele ile yapmak ister. Bunun için, hadîs-i şerifte, "Acele etmek, şeytandandır. Beş şey bundan müstesnâdır: Kızını evlendirmek, borcunu ödemek, cenâze hizmetlerini çabuk yapmak, müsâfiri doyurmak, günah yapınca hemen tevbe etmek" buyuruldu.

İnsan, Vesveseyi yapmamak için mücadele etmeli, çalışmalıdır. Nefse uyan kimse vesveselere tâbi' olur. Nefsin isteklerine uymayan vesveseden kurtulur. Bir hadîs-i şerifte, "Şeytan, kalbe vesvese verir. Allahın ismi zikir edilince, söylenince kaçar. Söylenmezse vesveselerine devam eder" buyuruldu.

HİKMETLER · 16 EKİM 2010 CUMARTESİ · KAYIT 2110

Kibir her iyiliğe engeldir

Kötü huylardan olan kibir, kendisini başkasından üstün görmektir. Kibirli kimsenin kalbi, kendini başkasından üstün görmekle rahat eder. Diğer bir kötü huy olan "Ucb" ise, kendini başkalarından üstün bilmektir. Burada başkasını düşünmez. Kendini ve ibâdetlerini beğenir.

Kibir; kötü huydur. Haramdır. Yaratanını, Rabbini unutmanın alâmetidir. Kibir her iyiliğe manidir. Çok din adamı, bu kötü hastalığa yakalanmışdır. Hadîs-i şerifte, "Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse Cennete girmez" buyuruldu.

Kibrin aksine "Tevazu" denir. Tevazu kendini başkaları ile bir görmektir. Başkalarından daha üstün ve daha aşağı görmemektir. Tevazu, insan için çok iyi

bir huydur. Hadîs-i şerifte, “Tevazu edene müjdeler olsun” buyuruldu.

Tevazu sâhibi, kendini başkalarından aşağı görmez. Zelîl ve miskîn olmaz. Mâlını helâldan kazanıp çok hediye verir. Âlimlerle ve fen adamları ile tanışır. Fakirlere merhamet eder. Hadîs-i şerifte, “Tevazu eden, helâl kazanan, huyu güzel olan, herkese karşı yumuşak olan ve kimseye kötülük yapmayan, çok iyi bir insandır” ve “Allah için tevazu edeni, Allahü teâlâ yükseltir” buyuruldu.

Tekebbür edene, yani kibir sâhibi olana karşı tekebbür etmek câizdir. Allahü teâlâ, kullarına karşı mütekebbirdir. Allahü teâlâ, kibriyâ sâhibidir. Kibir sâhibine tekebbür etmek, sadaka vermek gibi sevaptır.

Kibir sâhibine karşı tevazu eden kimse, kendisine zulüm etmiş olur. Bid’at sâhiblerine ve zenginlere karşı da tekebbür etmek câizdir. Bu tekebbür kendini yüksek göstermek için değildir. Onlara ders vermek, gafletten uyandırmak içindir.

Riyâ, gösteriş yapanlara karşı da tekebbür etmek câizdir. Kendinden aşağı olanlara karşı tevazu göstermek iyi ise de, bunun ifrâta kaçmaması, yani aşırı olmaması lâzımdır. Aşırı tevazu, ancak üstâda ve âlime karşı câizdir. Başkalarına karşı câiz değildir. Hadîs-i şerifte, “Aşırı tevazu Müslüman ahlâkından değildir” buyuruldu.

HİKMETLER · 17 EKİM 2010 PAZAR · KAYIT 2111

Kibir çeşitleri

Kibir çeşitlerinin en kötüsü Allahü teâlâya karşı kibirli olmakdır. Nemrûd böyle idi. Tanrı olduğunu ilân etti. Allahü teâlânın nasîhat vermek için gönderdiği Peygamberi İbrahim aleyhisselâmı ateşe attırdı.

Fir’avn da böyle ahmaklardan biri idi. Mısırda ülûhiyyetini i’lân etdi. Ben sizin güçlü tanrınızım dedi. Allahü teâlâ, nasîhat vermek için, Mûsâ aleyhisselâmı gönderdi. Buna inanmadı. Allahü teâlâ, onu Süveyş denizinde boğdu.

Ayrıca, dünyanın, kainatın yaratıcısı olduğuna inanmayan ateist birçok zâlim hükümdar da, milyonlarca insanı öldürerek ve işkence yaparak ve din, islâm adamlarını ve kitaplarını yok ederek, milletlerini sindirmişler, korkutmuşlardır.

Her istediklerini zorla yaptırarak şımarmışlardır. İlâha, ma'bûda mahsûs üstünlüklere mâlik olduklarını sanmışlar ve söylemişlerdir.

Sonunda, Allahü teâlânın gadabından kurtulamayıp yok olmuşlar. Târîhte geçen bütün zâlimler gibi, la'net ve nefret ile anılmışlardır. Bunlar, dünyada, âhırette başlarına gelecek olan azâbları, felâketleri hiç düşünmiyorlar.

Resûlullaha "sallallahü aleyhi ve sellem" karşı da tekebbür edenler çok işitildi. Allahın gönderdiği Peygamber bu mudur? dediler. Bu Kur'ân, Mekke şehrinin ileri gelenlerine indirilseydi iyi olurdu dediler.

Târîh boyunca, islâmın büyüklerine karşı da, böyle tekebbür edenler, alay edenler, hiç eksik olmadı. Bu tekebbürler, âciz, zayıf, elinden birşey gelmeyen, hatta kendinden ve bedeninin yapısından haberi olmıyan kulun, kendi mâlikine, sâhibine, kuvveti, gücü sonsuz olan Rabbine karşı bir savaş idi.

Vaktiyle iblîs de, böyle tekebbür etti. Meleklere, Âdem aleyhisselâma karşı secde etmeleri emir olununca, toprağa karşı niçin secde edeyim? Ben ondan daha üstünüm. Beni ateşden, onu çamurdan yarattın diyerek, Rabbine karşı geldi. Ateşin alevini, latîfliğini ve ışık yaydığını görünce, onu sudan ve toprakdan üstün sandı. Hâlbuki üstünlük, kendini üstün görmekde değil, tevazu göstermektedir.

HİKMETLER · 18 EKİM 2010 PAZARTESİ · KAYIT 2112

İblisin kibirlenme sebebi

İblis, ateşten yaratıldığını söyleyerek, topraktan yaratılan Adam aleyhisselama karşı kibirlendi. Halbuki, Cennette toprak vardır ve misk gibi kokacakdır. Cennetde ateş yoktur. Ateş, Cehennemde azâb vâsıtasıdır. Ateş, harâb etmeğe, toprak, binâ yapmağa yarar. Mahlûklar toprak üstünde yaşamaktadır. Hazîneler, defîneler toprakda bulunur. Kâ'be-i şerif topraktan yapılmıştır. Ateşin ışığı gecelere son verir, gündüzü getirir ise de, toprakdan çiçekler, meyveler hâsıl olmaktadır. Kâinâtın, varlıkların en üstünü olan Muhammed aleyhisselâmın yeri topraktır.

Ne sebeple olursa olsun yaratılmış olanın kibirlenmesi, üstünlük iddiasında bulunması ahmaklıktır. Hadis-i şeriflerde, "Allahü teâlâ buyuruyor ki, kibriyâ,

üstünlük ve azamet bana mahsûsdur. Bu ikisinde bana ortak olanı Cehenneme atarım, hiç acımam" ve "Kalbinde zerre kadar kibir olan Cennete girmeyecektir" buyurdukta, güzel elbise giymeği ve temiz ayakkabı kullanmağı seven kimse, böyle midir? denildi. Cevâbında, "Allahü teâlâ cemîldir. Cemâl sâhiblerini sever" buyurdu. Bunlar iyi niyetle yapılınca kibir olmamaktadır.

Çirkin, iğrenç olmamak için, çirkinlikle meşhûr olmamak için yapılan temizliğe, güzelliğe, cemâl sâhibi olmak denir. İhtiyac eşyasını, hoş ve sevimli görünecek şekilde kullanmak, cemâl olur. Süslenmek, güzel görünerek, başkasına üstünlük sağlamak için, bedeninde, elbisesinde, eşyâsında yapılan değişikliklere zînet denir.

Bedenini, sağlığını, şerefini, değerini korumak için ihtiyac olunandan fazla şeylerdir. Erkeklerin her yerde, kadınların ise, yabancı erkeklerin yanında, zînet eşyâsı kullanmaları câiz değildir.

Allahü teâlânın her işi güzeldir. Ahlâkı güzel olanları sever. Bu hadis-i şerif, kibir sâhiblerinin, diğer günah işliyenler gibi, azâbsız hemen Cennete giremiyeceklerini bildirmektedir. Cennete girmeyenlerin gidecekleri yer Cehennemdir. Çünkü, âhırette bu ikisinden başka gidecek yer yoktur. Zerre kadar imanı olan, Cehennemde sonsuz kalmayacak, Cennete gidecektir.

Büyük günah işleyip de tevbe etmeyen, şefâate, affa kavuşmayan mümin, Cehennemde, günahlarının karşılığı olan azâbları çekdikden sonra, çıkarılacak, Cennete sokulacaktır. Cennete giren, Cennetden hiç çıkmayacaktır.

Hadîs-i şerifte, "Kibri ve hıyâneti ve kul borcu olmayan mümin, hesâbsız Cennete girecektir" ve "Kul hakkı, müminin aybı, kusurudur" buyuruldu.

HİKMETLER · 19 EKİM 2010 SALI · KAYIT 2115

Camilerimizde artık fıkıhtan bahsedilmiyor!

Sizin de dikkatinizi muhakkak çekiyordur. Camilerimizde artık fıkıhtan, ilmihal bilgisinden yani, abdest nasıl alınacak, namaz nasıl kılınacak, abdesti namazı bozan şeyler nelerdir… gibi konulardan bahsedilmiyor. (İstisnalar kaideyi

bozmaz!) Yıllar önce, bir vaiz efendiye, "Hocam hep yüksek perdeden konuşuyorsunuz, anattıklarınızın çoğunu cemaat anlayamıyor. Halbuki cemaatin çoğu doğru dürüst abdest almasını, namaz kılmasını bilmiyor, biraz da bunlardan bahsetseniz daha iyi olmaz mı? demiştim. Vaiz efendi çok bozulmuştu; "Ben vaizim, böyle ufak işlerle meşgul olmam, bunlardan imamlar, müezzinler bahsetsinler!" demişti. Şimdi artık imamlar da camilerde, fıkıhtan, ilmihalden bahsetmiyorlar. Diyanet'in belli günler meal okunması, belli günler ilmihal okunması emri varsa da ikinci kısmına pek uyan yok!

Camilerde anlatılanlar hep "fazilet" ve "önemi" cinsinden şeyler. Yeri gelince abdestin faziletinden, öneminden, yine namazın öneminden, kıymetinden bahsediyorlar, fakat sünnet üzere; adaplarına, müstehaplarına, sünnetlerine, vacibilerine, farzlarına dikkat ederek; mekruhlarından, müfsitlerinden kaçınılarak nasıl abdest alınacağından,nasıl namaz kılınacağından bahseden yok. Bunun görünen ve görünmeyen birçok sebebi var:

Birincisi, fıkıh iki kere iki dört gibi kesin hükümler ihtiva eder; yoruma, şahsi düşüncelere kapalıdır. Bunun için, fıkıh anlatacak kimsenin önce kendisi iyi bilmesi lazımdır; kürsiye çıkmadan önce hazırlanması gerekir. Mesela dört mezhebin fıkıh bilgilerinde bir otorite olan Seyyid Abdülhakim Arvasi hazretleri o ilmine rağmen vaaza çıkmadan önce ciddi hazırlık yapar, notlar alırdı.

Böyle ciddi hazırlık yapmak da zaman ve emek ister. Bunun için görevliler işin kolayına kaçıyorlar. Alıyorlar ellerine bir meal veya hadis kitabı istedikleri gibi yorumluyorlar.

İkincisi, fıkıh anlatıldığında, vaiz efendi iyi hazırlanmadığı takdirde, yanlış bir şey söylediğinde cemaatten bilenler itiraz eder. Bilmiyenler de kafasına yatmadığı için itiraz eder. Eskiden böyle durumda dirayetli, sabırlı din adamları bıkmadan usanmadan güzel bir uslupla söylediklerinin kaynağını, kitaptaki yerini göstererek bunları ikna ederlerdi. Takdir edersiniz ki bu da kolay bir iş değildir. Bunu yapabilmek için, ilim lazım, sabır lazım en önemlisi de ihlas lazım.

Üçüncüsü, din görevlilerinin tayin korkusu. Dediğimiz gibi fıkıh anlatmak zordur, nefse ağır gelir, bunun için karışanı, manisi de çok oluyor. Fıkhî konularda istediği cevabı alamayan cemaat fırsat kolluyor, başka konuda imamın bir eksikliği gördüğünde hemen soluğu müftülükte alıyor. Şikayetler çoğalınca ortalığı yaktıştırmak için din görevlisi başka yere nakledliyor. Bunları bilen gören cami

din görevlileri de selameti susmakta veya suya sabuna dokunmamakta arıyor. Ayrıca, fıkıh dışında anlatılanan cemaati heycana, galeyana getiriyor.

Bunun için nefislere ağır gelen fıkhi konulara değinilmiyor. İmam namazını kıldırıp giderse, vaiz efendi fıkıhtan bahsetmeyip felsefeden, ahlaktan, faziletten bahsederse başı rahat oluyor, derde girmiyor.

Hal böyle olunca, cemaat aklına, hissiyatına uygun hareket ediyor: Adam elinde taburesi ile 10 basamaklı cami merdivenini rahat çıkabiliyor fakat içerde sandalye üzerinde namaz kılıyor. Cami cematine bakıyorsunuz her türlüsü var. Başı açık, yalın ayak, kısa kollu, kasketli, fötrlü hatta şortlu. Marmariste camide şortlu yaşlı adamları görünce imama dedim, "Sen bunlara bir şey söylemiyor musun?" Cevabı manidardı: "Nasıl söyleyebilirim, kimisi emekli paşa, kimisi müsteşar, kimisi de genel müdür! "

Belkide istenen, planlanan da bu. Herkes her aklına geleni din diye yapacak, zamanla da ortada din diye bir şey kalmayacak. Her halde light İslam, ılımlı İslam denilen, fıkıhsız içi boşaltılmış İslam da bu.

Halbuki fıkıh dinin temeli, aslıdır. Fıkıhsız bir İslam düşünülemez. Meşhur fakihlerden İbni Âbidin hazretleri, "Fıkhı öğrenmek her Müslümana farz-ı ayndır" buyurmuştur.

Hadis-i şeriflerde fıkhın önemi şöyle bildirilmiştir:

"Dinin temel direği fıkıhtır."

"İmanın sermayesi fıkıhtır."

"Fıkıh ilmi her Müslümana farzdır."

"İbâdetlerin eftali, en kıymetlisi, fıkh öğrenmek ve öğretmektir."

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 EKİM 2010 ÇARŞAMBA · KAYIT 2114

Fıkıh ilminin gözden düşürülmesinin sebebi

Dün, camilerimizde fıkıh, ilmihal bilgisi öğretilmemesinin zahiri, görünen bazı sebepleri üzerinde durmuştuk. Bugün de, görünmeyen, sinsi sebepleri üzerinde

durmak istiyoruz:

Batılı İslam karşıtı güçler asırlar süren kanlı ve acı tecrübelerden sonra, güç kullanarak İslama bir zarar veremeyeceklerini, hatta bunun Müslümanları birbirilerine kenetlediğini gördüler. Bunun için İslamı yok etmede yeni bir yol bulmaları gerekli olduğuna karar verdiler. Yaptıkları araştırmalar sonucunda İslamı ayakta tutmada, nesilden nesile ulaştırmada en büyük etkenin mezhepler ve fıkıh alimleri olduğunu tespit ettiler.

İslam ile yeni mücadelerinde bunu esas aldılar. Mezhepler ve fıkıh alimleri, fıkıh kitapları, ilmihal kitapları halkın gözünden sinsice düşürülecek; Müslümanlar meale ve hadis kitaplarına yönlendirilecekti. Fıkıh bilgilerinin yerini örf ve âdet alacaktı. Din sosyal alandan hissettirmeden çekilecekti.

Buna çeşitli maksatlarla Avrupa'ya gönderilen sözde aydın gençlerden başladılar. Daha sonraları İslamı temsil eden Osmanlıyı yıkmak için kurdukları İttihat ve Terakki mensubu kimselere bu hastalığı bulaştırdılar. Bundan dolayıdır ki, İttihatçıların hiç gündemden düşürmedikleri konuların başında hep dinde reform olmuştur. İttihatçıların fikir babası olup Osmanlının yıkılmasında önemli rolü olan mason Ziya Gökalp daha 1913 yılında, ezanın, Kur'anın, hutbenin kısaca bütün ibedetlerin Türkçeleştirilmesini teklif etmişti. Fıkhın yerine aklı ve felsefeyi koymayı savunuyordu. Nitekim "Din ve ilim" isimli şiirinde, "Fakihlerin klavuzu nakliyat/ Dini zorla sürüklerler bu yola/ Hikmet der ki, "Bana rehber akliyat/ O halde siz sağa gidin ben sola!" diyerek dinin esası olan nakil ile yani dinin kaynağı olan dört kayanakla alay etmiştir. Rehber olarak vahyi değil alklı tavsiye etmiştir.

Yine Gökalp, "Müminler mâruf olan şeyleri emreder" âyet-i kerimesindeki mâruf kelimesine, örf, âdet diyerek, İslâmiyeti âdeta, modaya göre değiştirmeye kalkıştı. Halbuki, âyet-i kerimedeki (Mâruf) kelimesi, (İslâmiyetin kabûl ettiği iyilikler) demektir.

Fıkhı yok etme çalışmaları daha sonraları da devam etmiştir. Osmanlıların son dönem din adamlarından olan Şemsettin Gülaltay, ilk ilahiyat fakültesi açıldığında fıkıh dersini özellikle koydurmadığını söyler. Falih Rıfkı Atay, fıkıh dersinin özellikle niçin konulmadığını Şemsettin Gülaytay'dan şöyle nakleder: " Fıkıh dersi koymadım, çünkü fıkhın temeli olan Kur'anın muamelat âyetleridir. Bu ayetlerin hepsi de artık mensuhtur, geçerliliği kalmamıştır."

1949 yılında halkın yoğun baskısı sonucunda açılan imam hatip okulları ve Ankara İlahiyat fakültesinin ders müfredatına normalde konulması gereken

Kelam, Fıkıh, Fıkıh usülü, …ve Arapça gibi dersler konulmayıp; sosyoloji, psikoloji, felsefe, mantık, sanat tarihi ve İslam felsefesi gibi dini bir eğitimle tamamen ilgisiz dersler konulmuştur. Bütün bunlarda, dinin temeli olan fıkıhtan halkı uzaklaştırma gayretleri olduğu açıkca görülmektedir. Çünkü onlarda biliyorlar ki, fıkıh ilmi dimdik ayakta kaldığı müddetçe dine zarar vermeleri, yıkmaları mümkün değil!

Daha sonraki yıllarda bu okullara bu dersler konuldu, fakat bu defa da, ders veren hocalar kendilerini İmam-ı a'zam hazretlerinin yerine koydular, mezhepleri ve ictihadları küçümsediler. Talebelere de, her biriniz birer İmam-ı azam olacaksınız diyerek, gençleri fıkıhtan uzaklaştırarak doğrudan ayetlerden ve hadislerden hüküm çıkartmaya, ictihad etmeye yönlendirdiler.

1950'li yıllarda dini okulların çoğalması üzerini masonlar zamanın Cumhurreisine çıktılar. Seni bunun için mi buraya getirdik, diye sitem ettiklerinde Cumhurreisi, "Bu okullar dini hizmet için açılmıyor, dini mihraptan yıkmak için açılıyor" diyerek gerçek maksadı açıklamıştı. Televizyonlarda boy gösteren malum ilahiyat proflarını görünce hedefe varmada hayli mesafe aldıkları görülmektedir.

Bunların bu hedeflerine mani olmanın yolu, fıkhı öğrenip öğretmekten geçer. Fıkh bilgisi okumak, geceleri nâfile namaz kılmaktan daha sevaptır. Âlimlerden okumak da, yalnız okumaktan daha sevaptır. Şu hadis-i şerifler, fıkhın önemini, şerefini göstermeye kâfîdir.

Herşeyin dayandığı bir direk vardır. Dînin temel direği, fıkh bilgisidir.

Şeytana karşı bir fakîh, bin âbidden [çok ibâdet yapandan] daha kuvvetlidir.

2010 YILLIK KÜLLİYATI

11

Kasım

1 yazı · Hikmetler: 1

HİKMETLER · 11 KASIM 2010 PERŞEMBE · KAYIT 1722

Allaha en yakın olanlar!

Peygamber Efendimiz, bir hadis-i şeriflerinde, Usâme bin Zeyd'e açlığın fazileti şöyle bildirmişlerdir: "Kıyâmet gününde insanların Allaha en yakın olanları, dünyada O'nun için uzun süre aç, susuz ve mahzun kalmış olan kimselerdir. Bunlar, şöhretsiz muttakîlerdir ki bir yerde bulunduklarında tanınmazlar, yokluklarında ise aranmazlar. Onları ancak yeryüzünün bölgeleri tanır. Göklerin melekleri onların etrafını çepeçevre kuşatır. Halk dünyadan, onlar ise Allah'a ibâdet ve tâattan zevk alırlar... Halk, altlarına yumuşacık döşekler sererken, onlar alınlarını ve dizlerini sermiştir... Halk, peygamberlerin fiil ve ahlâkını zayi etmiştir, onlar ise korumaktadırlar. Yer küresi onlardan birini kaybettiği zaman ağlar. Cebbâr olan Allahü teâlâ, içerisinde bu kullarından bulunmayan memlekete gazap eder. Onlar köpeklerin leşlere daldığı gibi dünyaya dalmazlar; az yerler ve yamalı elbiseler giyerler. Üst ve başları toz toprak içerisindedir. İnsanlar onları gördüklerinde hasta zannederler; oysa onlarda hastalık yoktur. Onlar için, akıllarını kaybetmiş deliler deniliyor; oysa onlar akıllarını kaybetmiş değildir. Fakat kalpleriyle kendilerini dünyadan uzaklaştıran ilâhî emre baktıklarından dünya ehline göre akılsız gezerler. Oysa halkın aklı başlarından gittiği zaman, onların akılları başlarında olacaktır. Âhirette şeref onlara aittir. Ey Usâme! Bunları herhangi bir memlekette gördüğün zaman bil ki, onlar o memleketin ahalisi için emniyet sübabıdırlar. Allahü teâlâ, onların içinde bulunduğu bir kavme azap etmez. Yer küresi, onlarla sevinmekte, Cebbâr olan Allah onlardan razı olmaktadır. Bu bakımdan sen onları kendine arkadaş edin! Umulur ki onların yüzü suyu hürmetine kurtulmuş olasın. Elinden geldiğince karnın aç ve ciğerin susuz olduğu halde ölmeye çalış; çünkü bu şekilde konak ve derecelerin en şereflisini elde eder, peygamberlerle birlikte olursun ve ruhunun gelişiyle melekler sevinir, Cebbâr olan Allah da sana rahmet deryâlarını coşturur." Bir hadis-i şeriflerinde de Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Kalpleri, çok yeyip içmekle öldürmeyiniz; çünkü kalp, ekin gibidir. Ekinler çok sulandıklarında ölür!"